پیش‌نویس مشورتی

سامانه حقوقی گذار و تثبیت دموکراسی

پیمان رویه‌ای برای عبور از انحصار و تضمین رقابت برابر بر پایهٔ ارادهٔ ملی

نسخه ۰.۲

۱۴۰۵/۰۱/۰۱

بستر انتشار: پروژهٔ بنیان

یادداشت: پیش‌نویس مشورتی

این متن در مرحلهٔ حاضر به‌صورت محدود و با هدف بررسی، نقد، و گفت‌وگوی کارشناسی عرضه می‌شود. مقصود از انتشار این نسخه، ارائهٔ یک چارچوب پیشنهادی برای ارزیابی حقوقی، اجرایی، و سیاسی آن است، نه اعلام یک متن نهایی و بسته.

در تنظیم این متن تلاش شده است اصول بی‌طرفی، دقت حقوقی، و قابلیت اجرا رعایت شود. با این حال، ارزش و کاستی‌های آن تنها در معرض نقد و گفت‌وگو روشن‌تر خواهد شد. از این رو، این نسخه باید به‌عنوان مبنایی برای بررسی و تبادل نظر در نظر گرفته شود.

«برای ایران؛ در مسیرِ گذار از چرخهٔ ستیز و انحصار؛ تا سرنوشتِ ملت در پرتوِ شفافیت، مشارکتِ همه‌شمول، رقابتی برابر و ارادهٔ ملی رقم بخورد و حاکمیتِ قانون، تضمین‌گرِ فردایی درخشان و حقِ تعیینِ سرنوشت برای نسل‌های آینده باشد.»

فهرست

تبیین منطق و معماریِ راهبردی 1

هدف بنیادین 1

چکیدهٔ عملیاتیِ سامانه 1

پشتوانهٔ نظری سامانه 3

نقطهٔ افتراق: گذار از «اخلاقِ گفتگو» به «مهندسیِ دفاعی» 5

انگاره‌های طراحیِ سامانه 5

بسترشناسیِ سیاسی و اجتماعی 2

تبیین منطق و معماریِ سامانه 6

بخش اول: منطق و مکانیزم‌های رقابت دو پیش‌نویس 7

بخش دوم: نظارت و ضمانتِ اجرا 9

بخش سوم: اداره کشور و عدالت انتقالی 12

بخش چهارم: تأسیس کشور به شکل اصلاح‌پذیر و خطاپذیر 15

بخش پنجم: حل اختلاف، داوری و تضمین حاکمیت قانون 17

بخش ششم: ارزیابیِ واقع‌بینانهٔ هزینه‌ها و تحلیلِ «هزینه-فایده» سامانه 19

متن حقوقی: سامانه حقوقی گذار و تثبیت دموکراسی 21

دیباچه 21

بخش اول : تعاریف و اصول بنیادین 22

فصل اول: اصطلاحات، اهداف و قلمرو سامانه 22

بخش دوم : حقوق عمومی، شفافیت و فضای برابر 34

فصل اول : الزامات اطلاعات رسمی و سامانه صدای جمعی 34

فصل دوم: رسانه دولتی، بی‌طرفی و آموزش عمومی 51

فصل سوم: آزادی بیان، حقوق سیاسی و شورای عالی احزاب ناظر 82

بخش سوم: مجلس موسسان 87

فصل اول: ارکان بنیادین و استقلال مجمع‌ها..... 87
فصل دوم: نظام انتخاباتی و ساختار نمایندگی..... 90
فصل سوم: الزامات اجرایی، مالی و فنی تدوین..... 97
بخش چهارم: نهادهای نظارتی و مشورتی..... 99
فصل اول: شورای نظارت رویه‌ای؛ ساختار، قرعه‌کشی و وظایف..... 100
فصل دوم: مرکز تخصصی پایش و آیین‌نامه‌های داخلی شورا..... 133
فصل سوم: قواعد عامِ مالیِ نهادهای مستقلِ گذار..... 142
فصل چهارم: نهادهای مشورتی تخصصی؛ انتخاب و آزمون تاب‌آوری..... 150
فصل پنجم: راستی‌آزمایی بین‌المللی و هیئت‌های نظارت بر انتخابات..... 173
بخش پنجم: تضامین، افشاگری و پاسخ‌گویی..... 180
فصل اول :تخلفات فاحش، رویه‌ای و فرآیند رأی اعتماد عمومی..... 180
فصل دوم: پروتکل‌های پاسخ‌گویی عمومی و نشست‌های خبری..... 194
فصل سوم: حفاظت از افشاگران، امنیت قضایی و ثبت رخدادها..... 197
بخش ششم: زمان‌بندی، همه‌پرسی و تثبیت آینده..... 206
فصل اول: مراحل و چرخه‌های همه‌پرسی قانون اساسی..... 206
فصل دوم: بازتأیید ده‌ساله، نوسازی بنیادین و حقوق مخالفت..... 209
فصل سوم: اصلاحِ سامانه و انقضای دولت موقت..... 220
بخش هفتم: دیوان عالی داوری گذار..... 227
بخش هشتم: مدیریت اجرایی خلأ و انحلال ساختارهای موازی..... 240
بخش نهم: پیوست‌ها..... 243
پیوست ۱ : پرسش‌های ثابتِ راستی‌آزماییِ رویه‌ای..... 243
پیوست ۲: تعریف نهاد راستی‌آزمایی بین‌المللی مستقل معتبر..... 290
پیوست ۳: شرایط احراز صلاحیت و مدارک داوطلبی نهادهای مشورتی..... 290
پیوست ۴: سازوکار اجرایی قرعه‌کشی فیزیکی هشت‌رقمی شورا..... 294

پیوست ۵: پرسش‌های ثابتِ گزارش وضعیت پیش از انتخابات 297
پیوست ۶: پرسش‌های ثابتِ گزارش راستی‌آزمایی پس از انتخابات 299
پیوست ۷: پرسش‌های ثابتِ گزارش وضعیت پیش از همه‌پرسی..... 301
پیوست ۸: پرسش‌های ثابتِ گزارش راستی‌آزمایی پس از همه‌پرسی 302
پیوست ۹ :استانداردهای فنی و پروتکل امنیتی کانال و مخزن امن..... 304
پیوست ۱۰ : پیمان ملی و دفتر ثبت امضا..... 305
پیوست ۱۱ : قواعد اجرایی و پارامترهای «نظامِ تک‌رأی انتقال‌پذیر» 308
پیوست ۱۲: اصطلاحات فنی و تعاریف حقوقی 309
پیوست ۱۳: استانداردهای فنی و پروتکل‌های اجرایی..... 311

تبیین منطق و معماریِ راهبردی

هدف بنیادین

هدف بنیادین این سامانه، تثبیت دموکراسی و تضمینِ بلندمدتِ حقِ تعیین سرنوشت برای تمامیِ شهروندان است.

چکیدهٔ عملیاتیِ سامانه

برای تحقق این هدف، سامانه در گام نخست خط‌کشیِ قاطعی میان مقولهٔ «ادارهٔ روزمرهٔ کشور» و «تأسیسِ نظامِ جدید» رسم می‌کند؛ بدین‌معنا که دولتِ موقت منحصراً به تأمین امنیت و خدماتِ جاری محدود شده و از هرگونه مداخله در نگارش قانون اساسی منع می‌گردد. در این بسترِ ایزوله‌شده، انحصارِ قانون‌نویسی شکسته شده و فرآیندِ تأسیس به یک «رقابتِ نهادینه‌شده میان دو پیش‌نویسِ موازی» (مبتنی بر دو مدل حکمرانیِ جمهوری و پادشاهی) سپرده می‌شود که در فضایی با تقارنِ مطلقِ رسانه‌ای و مالی به رقابت می‌پردازند. سامانه برای جلوگیری از تنزلِ این تقابل به نزاع‌هایِ مخربِ هویتی، با استقرارِ مکانیسم‌هایِ آموزشِ بی‌طرفِ عمومی و الزامِ مجمع‌هایِ تدوین به پاسخ‌گویی در برابر سامانه‌هایِ مشارکتی، فضا را به سمت یک «رقابتِ رو به بالا» هدایت می‌کند تا متونِ نهایی، پیش از رسیدن به همه‌پرسی، مطالباتِ همه‌شمولِ متکثرترین لایه‌های جامعه را در خود ادغام کرده باشند.

تحقق و محافظت از این معماریِ برابر، بر عهدهٔ یک لایهٔ سخت‌گیرانه و غیرقابلِ‌نفوذ از «نظارتِ رویه‌ای» (متشکل از شهروندانِ منتخبِ قرعه‌کشی) است که با پشتیبانیِ یک مرجعِ «داوریِ عالی» برای شکستنِ بن‌بست‌ها و رفع اختلافاتِ نهادی، از انحرافِ مجریان جلوگیری می‌کنند. در نهایت، این الگو به دورانِ گذار محدود نمانده و با پذیرشِ اصلِ «خطاپذیریِ قانون اساسی»، بقایِ متنِ پیروز را به اهرمِ فشارِ «همه‌پرسی‌هایِ بازتأییدِ ده‌ساله» گره می‌زند؛ تا از این طریق، امکانِ نوسازی و اصلاحِ مسالمت‌آمیزِ ساختار قدرت در دهه‌های آتی همواره برای نسل‌های بعد محفوظ بماند.

بسترشناسیِ سیاسی و اجتماعی

طراحی این سامانه بر پایهٔ درکِ واقع‌بینانه از متغیرهای ملتهب و نقاط شکستی صورت گرفته است که محیطِ سیاسی و اجتماعیِ دوران گذار را احاطه کرده‌اند.

در گام نخست، جامعه با یک شکاف ساختاری و دوقطبی حاد بر سر مدل‌های حکمرانی مواجه است که جنبهٔ هویتی یافته و توسط رسانه‌های اجتماعی و جناحی به‌شدت تشدید می‌شود. این شکاف، خطر قفل‌شدگیِ برگشت‌ناپذیر را به همراه دارد؛ جایی که تحمیلِ یک‌جانبهٔ یک مدلِ پیروز، از سوی بازندگان نه به عنوان یک «قرارداد اجتماعی»، بلکه به مثابه یک «تحمیل سیاسی» نگریسته شده و از همان آغاز به بی‌اعتبارسازی و میل به براندازی می‌انجامد. از سوی دیگر، در یک همه‌پرسیِ تک‌گزینه‌ای، ترس از خلأ قدرت یا آشوب ممکن است جامعه را به تن دادن به متنی ضعیف وادار سازد که در نهایت مشروعیتِ پایداری تولید نخواهد کرد.

این بحران با فقدان ساختار حزبی متکثر و نهادینه‌شده و همچنین ضعفِ نهادهای مدنی (ناشی از سرکوب‌های مداومِ پیشین) تعمیق می‌گردد. در غیابِ احزاب به عنوان میان‌بُرهای اطلاعاتی و ضعفِ ظرفیتِ سازماندهیِ جامعهٔ مدنی، خطرِ انحصارطلبیِ گروه‌های سازمان‌یافته در قبضه کردنِ قلمِ تألیفِ قانون اساسی، طردِ مطالباتِ صداهای حاشیه‌ای و در نهایت، رقم خوردنِ رأی‌دهیِ کم‌اطلاع، هیجانی و ناپایدار به‌شدت افزایش می‌یابد. به این انسدادها باید تنش‌های انباشته حول تمرکز و توزیع قدرت میان مرکز و پیرامون را نیز افزود که نادیده‌گرفتنِ آن می‌تواند به شکاف اعتبار، تحریم‌های منطقه‌ای همه‌پرسی و حرکت به سمت هماهنگی‌های خارج از چارچوب منجر شود. در امتدادِ همین تنش‌ها، خطرِ استبداد اکثریت و حذف پایدار اقلیت‌ها (اعم از زبانی، فرهنگی یا مذهبی) در متن قانون اساسی وجود دارد؛ خطری که می‌تواند شکست سیاسیِ یک گروه را به یک بحرانِ پایدارِ امنیتی و یا جدایی‌طلبانه بدل سازد.

در بُعد شناختی و سرمایهٔ اجتماعی، این گذار در بستر یک بحران انباشتهٔ اعتماد عمومی رخ می‌دهد. بدبینیِ شدیدِ جامعه نسبت به کنش‌گرانِ سیاسی سبب می‌شود تا هرگونه تصمیم اداری از سوی دولت موقت، سریعاً به مهندسیِ گذار تعبیر شده و در صورتِ اتکای صِرف به مجریان داخلی، ادعای تقلب به ابزارِ دائمیِ بازندگان برای فروپاشیِ پذیرشِ نتایج بدل شود. هم‌زمان، تمرکز بسیار بالای ثروت و نفوذ اقتصادی در دستِ شبکه‌های رانتی، این خطر را تشدید می‌کند که فرآیند رقابت، تحت بمباران تبلیغاتی و خریدِ کمپین‌ها، به جای استدلال با قدرتِ پول تحریف شود و نهادهای ناظر تحت ارعاب یا تطمیعِ الیگارشیِ مالی قرار گیرند. این فضا، در تقاطع با جنگ شناختی و فروپاشی حقیقت مشترک، به مرز بحران می‌رسد؛ جایی که در غیابِ مراجعِ معتبر و هجومِ روایت‌های ساختگی و رباتیک، توانِ جامعه برای نظارت عقلانی فلج شده و تصمیم‌گیریِ جمعی تابعِ امواجِ هیجانی می‌گردد.

کارآمدیِ اجراییِ نهادهای دوران گذار نیز با چالش‌های حیاتی روبه‌روست. بروزِ شکاف در یک دولت موقت ائتلافیِ ناهمگون، همواره آبستنِ خطرِ بن‌بست، توقف تصمیم‌گیری‌های کلیدی و فروپاشیِ ائتلاف است که خود به بازتولیدِ بحران جانشینی می‌انجامد. در کنارِ این امر، خطر تبانی نخبگان و الیگارشی گذار وجود دارد؛ نخبگانی که ممکن است وضعیتِ موقت را سودآور یافته و با فرسایشی کردنِ تدوین قانون اساسی، گذار را به یک «مدیریت بحران دائمی» و تقسیمِ قدرتِ غیرپاسخ‌گو تبدیل کنند. در کفِ جامعه، بروز شوک‌های معیشتی و اختلال در خدمات پایه (نظیر تورم، فرار سرمایه و کمبود دارو) در کنار ناتوانیِ احتمالیِ دولت در تأمین نظم عمومی و امنیت روزمره، خطرات مهلکی به شمار می‌روند. تداومِ این ناامنی‌ها می‌تواند جامعه را به سمتِ پذیرشِ راه‌حل‌های قهری و تشکیلِ گروه‌های شبه‌انتظامیِ مسلحانه سوق داده و با زایشِ «نوستالژیِ اقتدار»، شهروندان را به معاملهٔ آزادی در برابر نظم و نان وادار سازد.

در نهایت، ملتهب‌ترین متغیرهای محیطی به پیامدهایِ سقوطِ رژیم پیشین بازمی‌گردد. خشم انباشته و گستردهٔ عمومی، گذار را در معرضِ خطرِ فروپاشیِ رویه‌های حقوقی، مصادره‌های کور، دادگاه‌های صحرایی و تسویه‌حساب‌های فراقانونی قرار می‌دهد. در اینجا، حاکمیت با دوراهیِ پیچیدهٔ عدالت انتقالی (میان مصونیت و انتقام) مواجه است: از یک سو، احساسِ بی‌هزینه ماندنِ جنایات (عفو زودرس) به انفجارِ بی‌اعتمادی می‌انجامد و از سوی دیگر، تبدیلِ عدالت به انتقام‌جویی، چرخه‌ای از خشونت ایجاد کرده و مسیر حقوقی را متلاشی می‌سازد. همچنین در خلأِ اقتدار، فعال شدنِ پروژه‌های تجزیه‌طلبانه به یک تهدیدِ عینی بدل می‌شود. ناتوانیِ حاکمیت در ایجادِ چارچوبِ مشارکت، مطالباتِ منطقه‌ای را به‌سرعت امنیتی کرده و با پایین آوردنِ هزینهٔ مداخلهٔ بازیگران خارجی، کشور را به صحنهٔ جنگ‌های نیابتی کشانده و دموکراسیِ نوپا را پیش از استقرار، زمین‌گیر می‌سازد.

پشتوانهٔ نظری سامانه

نقطهٔ عزیمت در مهندسیِ این سامانه، نه پیاده‌سازیِ انتزاعیِ یک مکتب فکری، بلکه پاسخ به الزام‌های عملی و بن‌بست‌های عینیِ محیط بوده است؛ جایی که نظریه‌های سیاسی صرفاً به مثابه «ابزاری» برای گره‌گشایی از بحران‌های موجود به کار گرفته شده‌اند. در همین راستا، معماریِ نهادیِ این سامانه، در عمیق‌ترین لایه‌هایِ نظریِ خود، پیاده‌سازی حقوقی و عملیاتی از ایدهٔ «دموکراسی مشورتی» و مشخصاً «مدل دو مسیرهٔ دموکراسی» (Two-Track Model of Democracy) در آرای متأخر یورگن هابرماس است. با این حال، این الگو را نه به‌صورتِ تقلیدیِ خام، بلکه با یک «چرخشِ واقع‌گرایانه» متناسب با محیطِ پرالتهابِ دوران گذار، بازطراحی و مهندسی کرده است.

در نظریهٔ دموکراسیِ مشورتی، فرآیندِ تولیدِ مشروعیت نیازمندِ تفکیکِ دقیق میان سه نهاد است: جامعهٔ مدنی (حوزه عمومی غیررسمی)، پارلمان‌ها و مجامعِ تصمیم‌گیر (حوزه عمومی ساختارمند) و در نهایت، دستگاهِ بوروکراتیک و اجراییِ حکومت. این سامانه دقیقاً بر پایهٔ همین تفکیک بنا شده است. دیوارکشیِ قطعی میان «مقولهٔ اداره» (دولت موقت) و «مقولهٔ تأسیس» (مجمع‌های تدوین)، تلاشی آگاهانه برای ایزوله کردنِ «حوزهٔ عمومیِ ساختارمند» از دست‌اندازیِ «قدرتِ اجراییِ مستقر» است؛ تا قانون اساسی نه در سایهٔ ارعاب و رانتِ مجریان، بلکه در یک فضایِ ایمن و مدنی متولد شود.

از منظرِ این نظریه، دموکراسی تنها زمانی کارآمد است که مطالباتِ خام، پراکنده و متکثرِ کفِ جامعه (حوزه عمومی پایه)، از طریقِ یک‌سری «دریچه‌هایِ انتقال» (Sluices) به نهادهایِ تصمیم‌گیر برسند و در آنجا به «قانونِ الزام‌آور» تبدیل شوند. بزرگ‌ترین نقطهٔ ضعفِ دوران‌های گذار، فقدانِ همین دریچه‌ها و بی‌اعتناییِ مجامعِ قانون‌گذار به صدایِ جامعه است. سامانهٔ حاضر، این خلأ را با ابداعِ نهادیِ «سامانهٔ صدای جمعی» پر کرده است. در این معماری، انتقالِ ارادهٔ عمومی به درونِ متن، دیگر یک «توصیهٔ اخلاقی» نیست؛ بلکه با رسیدنِ هر پیشنهاد به حدنصابِ امضایِ شهروندی، مجمع‌های تدوین قانوناً «مجبور» به ارائهٔ پاسخِ مستدل و مکتوب می‌شوند. این سازوکار، ایدهٔ انتزاعیِ تبدیلِ «افکار عمومی» (Opinion) به «تصمیمِ الزام‌آور» (Decision) را به یک گردش‌کارِ قطعیِ حقوقی بدل می‌سازد.

هم‌زمان، سامانه برای تضمینِ غلبهٔ «عقلانیت ارتباطی»، دو مانعِ بزرگِ گفتگویِ آزاد (یعنی نفوذِ نامتقارنِ ثروت و هجومِ هیجاناتِ پوپولیستی) را خنثی می‌کند. ممنوعیتِ مطلقِ «تبلیغات سیاسی انتفاعی» و برابریِ سخت‌گیرانه در تخصیصِ زمانِ رسانهٔ دولتی، دقیقاً با هدفِ خلقِ یک «حوزهٔ عمومیِ رها از سلطه» طراحی شده است؛ جایی که قدرتِ یک مدلِ حکمرانی، نه با میزانِ پولِ حامیانش، بلکه منحصراً با «قدرتِ استدلالِ برتر» سنجیده می‌شود. همچنین، استقرارِ نهادهایِ مشورتی و اجرای «آزمونِ تاب‌آوری»، تضمین می‌کند که متونِ پیشنهادی پیش از همه‌پرسی، از فیلترِ بی‌رحمانهٔ نقدِ عقلانی و شبیه‌سازیِ پیامدها عبور کنند.

در تکمیلِ این عقلانیتِ ارتباطی و برای جلوگیری از تقلیلِ گفتگوها به تسویه‌حساب‌های هویتی، سامانه در لایهٔ کارشناسیِ خود از مفهوم «خرد عمومیِ» جان رالز بهره می‌گیرد. در جوامعِ آکنده از شکاف، ارجاع به تاریخ، رویکردی بی‌طرفانه نیست؛ بلکه امتدادِ جنگِ ایدئولوژی‌ها و بیدارکنندهٔ تعصبات است. از این رو، سامانه با ممنوعیتِ اکیدِ استفاده از روایت‌های تاریخی و صفاتِ ارزش‌گذارانه در فرآیندهای مشورتی و آموزشی و تمرکز بر طراحی در مناظره‌ها، منطقِ «پردهٔ جهل» را در گفتمانِ عمومی شبیه‌سازی می‌کند. در این ساختار، طراحان و شهروندان ناچارند تاریخ را موقتاً در پرانتز گذاشته و معماریِ قدرت را منحصراً با زبانِ جهان‌شمولِ «مکانیکِ نهادی» و بررسیِ عینیِ پیامدها (منطق اگر-آنگاه) ارزیابی کنند.

در کنارِ نهادینه‌سازیِ این فضایِ گفتگوییِ عاری از تاریخ، ستونِ نظریِ بعدیِ این معماری، اتکایِ مطلق بر «نظریه رویه‌ایِ دموکراسی» است. در جوامعِ پسا-فروپاشی که دستیابی به توافق بر سرِ یک «خیرِ ماهویِ مشترک» ناممکن است، تلاش برای تحمیلِ محتوا، همواره به استبداد یا جنگِ داخلی ختم می‌شود. سامانه با درکِ این انسداد، راهکارِ تولیدِ مشروعیت را از «محتوا» به «شکل» منتقل کرده است. در این پارادایم، سامانه نسبت به خروجیِ نهاییِ قانون اساسی «بی‌طرفِ محض» است و یگانه منبعِ حقانیت را استقرارِ یکِ «رویهٔ منصفانه» می‌داند. به همین دلیل است که ارکانِ سامانه (از تخصیصِ بودجه‌ها تا مکانیزمِ قرعه‌کشی) با فرمول‌هایِ قطعیِ ریاضی کار می‌کنند و نهادهای ناظر، اکیداً از «داوریِ محتوایی و نیت‌خوانی» منع شده و صرفاً به پایشِ چک‌لیست‌هایِ شکلی محدود گردیده‌اند تا خروجیِ نهایی، محصولِ یک روندِ کورِ حقوقی و غیرقابلِ‌خدشه باشد.

نقطهٔ افتراق: گذار از «اخلاقِ گفتگو» به «مهندسیِ دفاعی»

با وجودِ این تطابقِ ساختاری، سامانهٔ حاضر در یک نقطهٔ حیاتی مسیرِ خود را از آرمان‌گراییِ هابرماسی جدا می‌کند. نظریهٔ کلاسیکِ حوزهٔ عمومی، غالباً بر شکل‌گیریِ ارگانیکِ «حسن‌نیت» و تمایلِ ذاتیِ کنش‌گران به تفاهم استوار است. اما طراحانِ این سامانه با درکِ ماهیتِ «هابزی» و تنازعِ بقایِ حاکم بر جوامعِ پسا-فروپاشی، فرض را بر بی‌اعتمادیِ مطلق، سوءنیتِ بازیگران و تلاشِ گروه‌هایِ قدرت برای تسخیرِ فرآیند گذاشته‌اند.

از این رو، سامانه منتظرِ زایشِ خودجوشِ اخلاقِ دموکراتیک نمی‌ماند، بلکه «عقلانیتِ مشورتی» را درونِ یک قفسِ آهنین از قواعدِ ریاضی و رویه‌هایِ کور مهندسی و «اجباری» می‌کند. در این پارادایم که می‌توان آن را «دموکراسیِ مشورتیِ تدافعی» نامید، ساختارِ رویه‌ها چنان تنگ، ضدِتسخیر و غیرقابلِ‌تفسیر بسته شده است که حتی بازیگرانِ انحصارطلب و خودخواه نیز، برای بقا در عرصهٔ رقابت، چاره‌ای جز تن دادن به رفتارِ شفاف، تعاملِ عقلانی و امتیازدِهی به جامعهٔ متکثر نخواهند داشت.

انگاره‌های طراحیِ سامانه

برگردانِ پارادایمِ نظریِ یادشده (دموکراسی رویه‌ای و مشورتیِ تدافعی) به یک ماشینِ اجرایی و حقوقی، بر پایهٔ دو انگارهٔ کلانِ مهندسی استوار است.

نخستین انگاره، تبدیلِ ضرورتِ نظریِ بی‌طرفی، به یک سیستمِ «بی‌طرفیِ دوگانه (ماهوی و شکلی)» است. از منظرِ ماهوی، کدگذاریِ این سامانه به‌گونه‌ای است که نسبت به خروجیِ نهاییِ فرآیند و برتر دانستنِ یک مدل حکمرانی (پادشاهی یا جمهوری) بر دیگری «فاقدِ هرگونه ترجیحِ پیشینی» است. با این حال، طراحانِ سامانه واقف‌اند که ادعای بی‌طرفیِ محتوایی در یک فضای ملتهب، بدون استقرارِ یک «بی‌طرفیِ شکلیِ سخت‌گیرانه» توهمی بیش نخواهد بود. از این رو، برای صیانت از این بی‌طرفی، تمامیِ قواعد (از تخصیصِ بودجه‌های برابر تا الگوریتم‌های قرعه‌کشی و نظارت) به‌صورتِ ریاضی‌وار، کور و کاملاً فارغ از صلاحدید، تفسیر یا نیت‌خوانیِ انسانی اعمال می‌گردند.

دومین انگارهٔ بنیادین در معماریِ این ماشین، اتکا به «واقع‌گراییِ تطبیقی» است. این طراحی، شرایطِ ملتهبِ موجود، شکاف‌هایِ عمیقِ هویتی و بحرانِ بی‌اعتمادی (و اصولا تمام شرایطی که در بخشِ بسترشناسی تشریح شد) را نه به‌عنوانِ یک «مانعِ گذرا»، بلکه به‌عنوانِ «متغیرهایِ ثابتِ محیطی» مفروض می‌گیرد. در نتیجه، این سامانه کاراییِ خود را به تغییر در رفتارِ بازیگران، ارتقایِ فرهنگ عمومی یا اتکا به «حسن‌نیتِ سیاسی» منوط نمی‌سازد؛ بلکه با تلفیقِ ابزارهایِ حقوق عمومی و فناوری اطلاعات، یک زیرساختِ قطعیِ حقوقی-فنی خلق می‌کند که به دلیل برابریِ ساختاریِ مطلق، حتی در اوجِ بدبینیِ سیاسی نیز، به‌عنوانِ یک چارچوبِ عقلانی و کم‌ریسک برای تمامی نیروهای رقیب قابلِ پذیرش و تمکین باشد.

تبیین منطق و معماریِ سامانه

پیش از ورود به جزئیاتِ عملیاتی سامانه، ذکر این نکته ضروری است که تمامِ پیچیدگی‌ها، مهارکننده‌ها و قواعدِ سخت‌گیرانه‌ای که در ادامه تشریح می‌شوند، پاسخی مستقیم به شرایطِ محیطیِ ناپایدارِ یادشده هستند. این سامانه قصد ندارد واقعیت‌های تلخِ جامعه (نظیر بی‌اعتمادی، میل به انحصارطلبی یا خطرِ درگیری داخلی) را با شعار و قانون‌نویسیِ آرمانی انکار کند؛ بلکه این تهدیدات را به عنوان متغیرهایِ پایه پذیرفته و ساختارِ خود را به گونه‌ای «ضدِتسخیر» و «مبتنی بر سوءظنِ نهادینه‌شده» طراحی کرده است. بر پایهٔ این واقع‌گرایی، بخش‌های آتی نشان می‌دهند که چگونه انرژیِ مخربِ رقابت‌هایِ سیاسی، در کالبدِ یک معماریِ رویه‌ایِ بی‌طرف مهار شده و به موتورِ محرکِ تولیدِ مشروعیت و طراحیِ برترِ قانون اساسی بدل می‌گردد.

بخش اول: منطق و مکانیزم‌های رقابت دو پیش‌نویس

فلسفهٔ رقابت دوگانه و استقلال مجمع‌های تدوین

فرضِ بنیادینِ این سامانه بر این اصل استوار است که هر دو مدلِ حکمرانیِ «پادشاهی» و «جمهوری»، مشروط بر طراحیِ نهادیِ صحیح و ادغامِ واقعیِ مطالباتِ عمومی در آن‌ها، ظرفیتِ استقرارِ یک دموکراسیِ کارآمد و پایدار را دارا هستند. بر پایهٔ همین مفروض، راهبردِ اصلیِ این سامانه عبور از انحصارگراییِ تقنینی و استقرارِ یک رقابتِ نهادینه‌شده میانِ این دو مدل جهتِ کسبِ مشروعیتِ عمومی است. در این معماری، «مجلس موسسان» نهادی واحد اما متشکل از دو مجمعِ قانون‌گذاریِ کاملاً مستقل («مجمع تدوین الف» و «مجمع تدوین ب») است که هر یک مأموریتِ انحصاریِ تدوینِ پیش‌نویسِ خود را بر عهده دارند. برای حفظِ خلوصِ این رقابت و جلوگیری از فلج شدنِ فرآیند بر اثرِ اختلافات، هرگونه ادغامِ رویه‌ها، جلساتِ مشترک یا مداخلهٔ یک مجمع در کارِ مجمعِ رقیب مطلقاً ممنوع شده است.

تقارن ساختاری و ایزوله‌سازی رقابت از نفوذ قدرت و ثروت

تضمینِ سلامتِ این رقابتِ دوگانه، در گروِ ایزوله کردنِ فرآیندِ تدوین از نفوذِ نامتقارنِ قدرت و ثروت است. از یک سو، دولتِ موقت منحصراً در جایگاهِ «تأمین‌کنندهٔ زیرساختِ اجرایی» قرار گرفته و از هرگونه مداخلهٔ محتوایی، جهت‌دهی یا مشروط‌سازیِ فرآیند منع شده است. از سوی دیگر، با اعمالِ یک تقارنِ ساختاریِ سخت‌گیرانه، تمامیِ منابع، اعم از بودجه‌های مالی (در قالب تنخواه‌گردان‌های همسان مبتنی بر فرمول‌های ثابت ریاضی) و امکاناتِ رسانه‌ای (با تخصیص برابر زمان و کیفیت در رسانهٔ دولتی) به‌طور کاملاً متقارن میان دو مجمع توزیع می‌گردد. همچنین برای مهارِ الیگارشیِ مالی و جلوگیری از مصادرهٔ فضای عمومی توسط صاحبان ثروت، سامانه هرگونه «تبلیغات سیاسی انتفاعی» را ممنوع کرده است؛ قاعده‌ای که به‌صورتِ ساختاری، اهرمِ پیروزی را از «قدرتِ خریدِ کمپین‌ها» به «قدرتِ استدلال» منتقل می‌سازد.

مهندسی «رقابت رو به بالا» و آزمون تاب‌آوری نهادی

در غیابِ بمبارانِ تبلیغاتی، سامانه برای جلوگیری از تنزلِ رقابت به سطحِ دوقطبی‌هایِ هویتی و تخریب‌های شخصیتی (رقابت رو به پایین)، مهندسیِ «رقابتِ رو به بالا» را از طریق زمان‌بندی و نهادسازی اعمال می‌کند. فرآیند تدوین به «چرخه‌های موضوعیِ» مجزا تقسیم شده است تا گفتگوی ملی در هر مقطع، منحصراً روی یک بخشِ مشخص از متن قانون اساسی متمرکز بماند. پیش از آغاز هر چرخه، «نهادهای مشورتی

تخصصی» (متشکل از نخبگانِ مستقل) با تولید بسته‌های آموزشیِ بی‌طرفانه، دینامیک‌ها و پیامدهای هر الگو یا قانون را بدون هیچ‌گونه سوگیری یا توصیهٔ هنجاری برای جامعه تشریح می‌کنند و هم‌زمان، مناظره‌های متن‌محورِ نمایندگان در رسانه‌ها، توجه عمومی را به مفادِ حقوقی جلب می‌نماید. در کنار کمپین‌های آگاهی‌بخشیِ دولت برای خنثی‌سازیِ خطراتِ جنگِ شناختی و «حباب‌های فیلتر»، مهم‌ترین اهرمِ کارشناسیِ سامانه، «آزمون تاب‌آوری» است. در این مکانیسم، نهادهای مشورتی پیش‌نویس‌ها را در برابر سناریوهای تهدید (نظیر بن‌بست‌های نهادی یا بحران‌های اقتصادی) شبیه‌سازی کرده و حفره‌های حقوقی و ضعف‌های پنهانِ طرح‌هایِ عامه‌پسند را پیش از همه‌پرسی، به‌طور عینی به نمایش می‌گذارند.

ادغام اراده عمومی و تعبیهٔ ابزارهایِ ساختاریِ مشارکت

با توجه به ضعفِ تاریخیِ نهادهای مدنی و فقدانِ ساختارِ حزبیِ متکثر در ابتدای دورهٔ گذار، «انگیزهٔ سیاسی» به تنهایی برای همه‌شمول شدنِ متونِ قانون اساسی کافی نیست؛ بلکه نیازمند «ابزارهای نهادی و شرایطِ لازم» است تا ورودِ مطالبات به درونِ متن، از یک وعده به یک روندِ الزام‌آورِ حقوقی تبدیل شود. از این رو، سامانه کانال‌هایِ چندلایه‌ای را در کالبد هر دو مجمع تعبیه کرده است:

درونِ مجلس موسسان، نظامِ نمایندگی ترکیبی از سه لایه است: «نمایندگانِ ملی» برای تعیینِ خط‌مشیِ کلان، «نمایندگانِ استانی» که به‌موجبِ قانون مکلف به حضور فیزیکی در تالارهای گفتگوی محلی برای دفاع از حقوق محلی هستند، و «نمایندگانِ اختصاصی» برای تضمینِ عدمِ حذفِ اقلیت‌ها و گروه‌های آسیب‌پذیر در زمانِ تصویبِ اصول. در بیرون از مجلس نیز، «سامانهٔ صدای جمعی» به‌عنوان یک بسترِ امن برای تعاملِ بی‌واسطه تأسیس شده است. این سامانه به تشکل‌های نوپا و شهروندان اجازه می‌دهد پیشنهاداتِ خود را ثبت کنند و مجمع‌های تدوین را قانوناً به ارائهٔ «پاسخِ مستدلِ عمومی» وادار می‌سازد. این ابزارها، انحصارِ قلمِ قانون‌نویسی را شکسته و جامعه را مستقیماً به فرآیندِ تدوینِ متن متصل می‌کنند.

نظریهٔ بازی‌ها و دگردیسیِ پیش‌نویس‌ها به «قرارداد اجتماعی»

وجودِ ابزارهای مشارکت (در بخش پیشین) تنها زمانی کارآمد است که مجمع‌ها «انگیزه‌ای حیاتی» برای استفاده از آن‌ها داشته باشند. در اینجا، منطقِ این سامانه با استفاده از «نظریهٔ بازی‌ها» در معماریِ همه‌پرسیِ نهایی تکمیل می‌شود تا از تبدیل شدنِ پیش‌نویسِ پیروز به یک «سندِ پیروزیِ جناحی» جلوگیری کند.

هر یک از دو مجمع، پایگاهِ رأیِ سنتیِ خود را دارند، اما برای پیروزی، نیازمندِ جذبِ آرایِ طبقاتِ خاکستری، مناطقِ پیرامونی و اقلیت‌ها هستند. حتی اگر هر دو مجمع تصمیم بگیرند با اتکا به پایگاهِ رأیِ خود، مطالباتِ این گروه‌ها را نادیده بگیرند، طراحیِ برگهٔ رأی با گنجاندنِ گزینهٔ قدرتمندِ «هیچ‌کدام» (به مثابه یک وتویِ ساختاری) این تبانی را خنثی می‌کند. مجمع‌ها می‌دانند که اگر چترِ حقوقیِ آن‌ها به اندازهٔ کافی وسیع نباشد، ائتلافِ ناراضیان می‌تواند رأیِ «هیچ‌کدام» را به اکثریت رسانده و آن‌ها را به «چرخهٔ اصلاح» بازگرداند.

ترکیبِ این «اجبارِ انگیزشی (ترس از شکست)» با «ابزارهایِ الزام‌آورِ ادغام (نظیر صدای جمعی)»، به عنوان یک موتورِ محرکِ امتیازدِهی عمل می‌کند. در طول ۲۹ ماه، مجمعِ جمهوری‌خواه و پادشاهی‌خواه واردِ یک مسابقهٔ بی‌امان برای جذبِ مطالباتِ عمومی می‌شوند. در نتیجه، در روزِ همه‌پرسی، دو متنی که در برابرِ مردم قرار می‌گیرند، دیگر مانیفست‌هایِ خشک و انحصارطلبانهٔ دو جناحِ سیاسی نیستند؛ بلکه در کورهٔ رقابت دگردیسی یافته و به دو «قراردادِ اجتماعیِ جامع و بسط‌یافته» تبدیل شده‌اند.

هدفِ غایی آن است که همه‌پرسیِ پایانی، عرصهٔ گریزناپذیرِ انتخاب میانِ «بد و بدتر» نباشد؛ بلکه جامعه در نهایت در برابر دو گزینهٔ پیش‌نویسِ «خوب» و «بهتر» قرار گیرد، تا پیروزیِ هر کدام از آن‌ها، نه پیروزیِ یک جناح، بلکه تثبیتِ سندی باشد که پیشاپیش مطالباتِ متکثرترین لایه‌های جامعه را در خود ادغام کرده است.

هدفِ غایی از استقرارِ تمامیِ این الزامات و مهارکننده‌های رویه‌ای آن است که همه‌پرسیِ پایانی، عرصهٔ تلخ و گریزناپذیرِ انتخاب میانِ «بد و بدتر» نباشد؛ بلکه پیوندِ ساختاری میانِ «تولیدِ مشروعیت» (از طریقِ رویه‌هایی که نظرات عمومی را در متون دخیل می‌کنند) و «تضمینِ صحتِ طراحیِ نهادی» (از طریق آموزش عمومی و آزمون تاب‌آوری)، شرایطی را رقم بزند که جامعه در نهایت در برابر دو گزینهٔ پیش‌نویسِ «خوب» و «بهتر» قرار گیرد، تا پیروزیِ هر کدام از آن‌ها، نه تنها متضمنِ شکل‌گیریِ یک دموکراسیِ مستحکم و یک قرارداد اجتماعیِ پایدار باشد، بلکه تثبیتِ سندی باشد که پیشاپیش مطالباتِ متکثرترین لایه‌های جامعه را در خود ادغام کرده است.

بخش دوم: نظارت و ضمانتِ اجرا

اهمیت و فلسفهٔ وجودیِ نظارت

تمامِ معماریِ پیچیده و ظریفی که در بخش نخست برای تضمینِ «رقابت برابر» و «بی‌طرفی رویه‌ای» طراحی شده است، در صورتِ فقدانِ یک بازوی نظارتیِ مقتدر و ضمانت‌اجراهایِ خدشه‌ناپذیر، در عمل به

یک خیال‌پردازیِ روی کاغذ تقلیل خواهد یافت. در دوران گذار، مجریان (دولت موقت) همواره انگیزه و ابزار لازم برای دور زدنِ قواعد، مهندسیِ انتخابات و یا مصادرهٔ منابع را در اختیار دارند. از این رو، این سامانه برای محافظت از حقوق شهروندان و حفظ سلامتِ گذار، یک «زنجیرهٔ نظارتیِ چندلایه و الگوریتمی» را مستقر می‌سازد که هستهٔ مرکزیِ آن، نهادی به نام «شورای نظارت رویه‌ای» است.

ترکیب و منطقِ عملِ شورای نظارت

شورای نظارت رویه‌ای، نهادی متشکل از ۲۰۰ شهروندِ تحصیل‌کرده است. انتخابِ این شهروندان از طریق قرعه‌کشی، مانع از تبدیل شدنِ این شورا به یک باشگاهِ سیاسی یا الیگارشیِ جدید می‌شود. با این حال، از آنجا که نظارت بر دولت نیازمند دانش فنی است، این ۲۰۰ شهروند موظف به استخدام متخصصان و تشکیل یک «واحد تخصصیِ پایش» هستند. در این معماری، «متخصصان» وظیفهٔ جمع‌آوری ادله و تحلیل فنی را بر عهده دارند و «شهروندانِ عضو شورا» بر کارِ متخصصان نظارت کرده و بر مبنای گزارشِ آن‌ها تصمیم‌گیری می‌کنند. این ترکیب، دقتِ فنی را با وجدانِ غیرسیاسیِ عمومی گره می‌زند.

مهم‌ترین ویژگیِ این شورا، «شکلی و رویه‌ای بودنِ محضِ» فرآیندهای آن است. شورا و اعضای آن اکیداً از قضاوت محتوایی، نیت‌خوانیِ بازیگران، و یا اعمال سلیقه در بررسی‌ها منع شده‌اند. مجازات‌ها و گزارش‌های شورا کاملاً «الگوریتمی» است؛ بدین معنا که شورا صرفاً موظف است به یک فهرست ثابت از پرسش‌های عینی پاسخ دهد. این امر، شورا را از یک نهاد داوریِ سیاسیِ مداخله‌گر، به یک حسگرِ دقیق و غیرسیاسی تبدیل می‌کند که از بروز اختلافات ناشی از تصمیمات سلیقه‌ای پیشگیری می‌نماید.

حوزهٔ صلاحیت این شورا فراگیر است: از «نظارت بر عملکرد دولت موقت» در چارچوب سامانه و «نظارت بر نهادهای مشورتی» برای تضمینِ استقلال و بی‌طرفیِ آن‌ها، تا تصدیقِ سلامتِ رویه‌های «انتخابات و همه‌پرسی‌ها». تمامیِ این فرآیندها مستمراً در قالبِ گزارش‌هایِ عمومیِ شورا منتشر می‌شوند.

ابزارهای پاسخ‌گویی و ضمانت اجراهای بازدارنده

سامانه برای مقابله با انحرافات، یک نردبانِ تشدیدِ حقوقی طراحی کرده است:

- تخلف رویه‌ای (شفافیتِ اجباری): ثبت هرگونه انحرافِ جزئی یا نقضِ قواعد سامانه توسط دولت، به عنوان «تخلف رویه‌ای» شناخته می‌شود. ضمانت‌اجرایِ این سطح، کشاندنِ دولت به اتاقِ

شیشه‌ای است؛ رئیس دولت موقت موظف می‌شود در دو «نشست خبریِ آزاد و رسمی»، شخصاً در برابر رسانه‌ها قرار گرفته و ضمن پاسخ‌گویی عمومی، برنامهٔ جبرانِ تخلف را ارائه دهد.

- تخلف فاحش و رأی اعتماد عمومی (بازدارندگیِ نهایی): چنانچه تخلفِ دولت دارای تأثیر عمده و فوری بر روند گذار باشد، و یا دولت از پاسخ‌گویی و جبرانِ تخلفات رویه‌ایِ پیشین استنکاف ورزد، وضعیت به «تخلف فاحش» ارتقا می‌یابد. احرازِ این تخلف، مکانیسمِ قدرتمندِ «رأی اعتماد عمومی» را فعال می‌کند. در این سازوکار، ادامهٔ کارِ رئیس دولت موقت مستقیماً به آرایِ مردم منوط می‌شود. این بالاترین تضمینِ سامانه است که هزینهٔ مهندسیِ گذار را برای دولت به‌شدت بالا می‌برد.
- تعویق یا ابطال آرا: شورا (در مواردی با همراهیِ دیوان عالی داوری) این قدرت را دارد که در صورتِ عدم رعایت رویه‌هایِ سلامتِ انتخابات، رأی‌گیری را به تعویق انداخته و یا در صورت احرازِ اخلالِ تأثیرگذار در نتایج، انتخابات یا همه‌پرسی را باطل اعلام کند تا هیچ نتیجهٔ آلوده‌ای تثبیت نگردد.

محافظت از نهادِ ناظر

برای آنکه خودِ شورای نظارت توسط ثروت، تهدید یا نفوذِ دولت تسخیر و فاسد نشود، سامانه شبکه‌ای از دیوارهای دفاعی را تعبیه کرده است:

نخستین دیوار دفاعی، در مرحلهٔ شکل‌گیریِ شورا و با اتکا به یک «معماریِ رمزنگاری‌شده و کور» بنا می‌شود. برای جلوگیری از تقلب و دستکاری فهرست داوطلبان، هویتِ تمامی داوطلبان پیش از قرعه‌کشی قفل شده و در قالب بسته‌های رمزنگاری‌شده منتشر می‌گردد. انتشارِ پیشینیِ این اطلاعات و افشای گذرواژهٔ آن‌ها تنها پس از قرعه‌کشی، تضمین می‌کند که دولت موقت قادر نخواهد بود در پشت پرده برندگان را تغییر داده یا افرادِ وابسته را به‌صورت صوری جا بزند؛ و بدین‌ترتیب هرگونه شائبه‌ای پیرامونِ اصالتِ فردِ انتخاب‌شده از بین می‌رود.

دومین دیوار دفاعی، ماهیتِ رویه‌ایِ تصمیمات مانع از آن می‌شود که عواملِ خارجی بتوانند اولویت‌ها یا دستورکارهایِ شورا را دست‌کاری کنند. سوم، سامانه از مکانیسمِ «عضویتِ دوره‌ای و تعداد بالا» بهره می‌برد؛ حضور ۲۰۰ نفر که به‌طور دوره‌ای جابجا و نوسازی می‌شوند، هزینهٔ تسخیر از طریق رشوه یا ارعاب را ناممکن می‌سازد، چرا که اعضای جدید سریعاً سوگیری‌هایِ شکل‌گرفته را کشف می‌کنند.

چهارم، اهرمِ «افشاگریِ امن» است. شورا قانوناً موظف به ایجاد یک کانال ارتباطی امن، ناشناس و ایزوله برای افشاگران است و قوانینِ حمایتیِ قدرتمندی از آن‌ها دفاع می‌کند. در این ساختار، شانسِ موفقیتِ

هرگونه تماسِ پنهان یا تبانی با اعضای شورا، بدونِ آنکه زنگِ خطرِ افشاگری به صدا درآید، به صفر میل می‌کند. در کنار این موارد، وجود قوانینِ انضباطیِ سخت‌گیرانه برای جلوگیری از جناحی‌شدنِ شورا، شفافیتِ مطلقِ نشست‌ها، و «نظارتِ متقابل» (حقِ شکایتِ دولت موقت و مخالفانش به دیوان عالی در صورت مشاهدهٔ سوگیری ساختاری در شورا)، تضمین می‌کند که ناظر، همواره بی‌طرف باقی بماند.

دفتر اطلاعات رسمی و نظارت بر آرا

یکی از نقاطِ شکست در دوران گذار، توانایی مجریان در تحریفِ تاریخ و دست‌کاریِ اسناد است. سامانه برای جلوگیری از این تحریف، زیرساختی به نام «دفتر رسمی اطلاعات» را به عنوان ستون فقراتِ شفافیت تأسیس می‌کند. تمامی تصمیماتِ اثرگذارِ دولت و نهادهای سامانه باید الزاماً در این پایگاه ثبت شوند.

برای تضمینِ «اصل عدم تغییر»، سامانه صرفاً به اعتماد تکیه نمی‌کند، بلکه با بهره‌گیری از علوم کامپیوتر (رمزنگاری و تولید شناسه‌های یکتایِ تمامیت) و پیوندِ آن با مکانیسمِ «گواه اجتماعی» (توزیع و چاپ عمومی شناسه‌ها)، هرگونه ویرایشِ مکتوم یا دست‌کاریِ اسنادِ پیشین توسط دولت را غیرممکن می‌سازد.

در نهایت، اعتبارِ خروجیِ این گذار (همه‌پرسی قانون اساسی) در گروِ سلامتِ صندوق‌های رأی است. از یک سو، سامانه با طراحیِ یک «نظارتِ داخلیِ گسترده، شفاف و چندلایه»، امکانِ تقلبِ سیستماتیک را از بین می‌برد و از سوی دیگر، برای تضمینِ قطعیِ اعتبارِ قراردادِ اجتماعیِ جدید، دولت را مکلف به به‌کارگیریِ یک «نهاد ناظر بین‌المللیِ مستقل» می‌نماید. حضور این نهاد ناظر، نه‌تنها خطِ بطلانی بر ادعای تقلبِ بازندگانِ داخلی می‌کشد، بلکه تاییدِ سلامتِ همه‌پرسی در خارج از مرزها و پذیرشِ جهانیِ سیستمِ جدید را نیز تضمین می‌کند.

بخش سوم: اداره کشور و عدالت انتقالی

«تفکیک بنیادین میان »اداره کشور« و »تأسیس کشور

یکی از بزرگ‌ترین نقاط شکست در دوران‌های گذار، ادغامِ قدرتِ اجراییِ روزمره با قدرتِ قانون‌گذاریِ بنیادین است. زمانی که دولتی هم‌زمان کنترلِ منابعِ مالیِ کشور و قلمِ نگارشِ قانون اساسیِ آینده را در دست داشته باشد، وسوسهٔ مهندسیِ نتایج و تثبیتِ قدرتِ خود، به یک خطرِ گریزناپذیر تبدیل می‌شود. بر این اساس، رویکرد راهبردیِ این سامانه بر «دیوارکشیِ قطعی و نهادی» میان مقولهٔ «اداره کشور» (حفظ خدمات عمومی و امنیت) و «تأسیس کشور» (نگارش قرارداد اجتماعی آینده) استوار است.

در این معماری، دولت موقت منحصراً مسئولِ «اداره کشور» است. این نهاد در فرآیندِ «تأسیس»، مطلقاً هیچ نقشِ محتوایی نداشته و جایگاهِ آن صرفاً به یک «پیمانکارِ اجرایی» تقلیل می‌یابد که موظف است زیرساخت‌های فنی، بودجه‌های چرخه‌ای و امنیتِ فیزیکیِ نهادهای مستقل (مجمع‌های تدوین و شوراهای ناظر) را تأمین کند. با این طراحی، ابزارِ توزیعِ رانت و ثروت از قلمروِ رقابتِ سیاسی بر سر قانون اساسی خارج می‌شود.

انحصارِ اجرایی برای تضمینِ نظم و پایداریِ معیشت

در نقطهٔ مقابلِ محدودیت‌هایِ تقنینیِ دولت موقت، این سامانه اقتدارِ اداریِ دولت را در مقولهٔ «مدیریت روزمره» به رسمیت شناخته و تضمین می‌کند. در دوران ملتهبِ پس از فروپاشی، حفظِ زنجیرهٔ تأمینِ غذا، دارو، انرژی و امنیتِ داخلی و مرزها، حیاتی‌ترین نیازِ جامعه است. ایجادِ هرگونه تداخلِ وظایف، می‌تواند به فلج شدنِ دستگاهِ بوروکراسی و در نهایت، تمایلِ جامعه به پذیرشِ استبداد به بهانهٔ بازگشتِ نظم (نوستالژی اقتدار) منجر شود. از این رو، سامانه، انحصارِ مدیریتِ امور اجرایی را در دستِ یک دولتِ موقتِ یکپارچه حفظ می‌کند. هیچ‌یک از نهادهایِ ناظر، مجمع‌های تدوین، یا احزابِ سیاسی، مادامی که دولت موقت الزاماتِ سامانهٔ گذار را نقض نکرده باشد، حقِ دخالت در امورِ اجراییِ روزمره، عزل و نصب‌هایِ اداری، یا سیاست‌گذاری‌هایِ جاریِ دولت را ندارند.

نظارت بر قدرت اجرایی و خنثی‌سازیِ مزیتِ حاکمیتی

با وجودِ انحصارِ دولت در امور اجرایی، سامانه برای جلوگیری از فساد و سوءاستفاده از قدرت، یک لایهٔ نظارتی در حوزهٔ ادارهٔ کشور تعبیه کرده است. این وظیفه بر عهدهٔ «شورای عالی احزاب ناظر» (متشکل از احزابِ خارج از کابینه) گذاشته شده است.

منطقِ وجودیِ این شورا صرفاً مچ‌گیریِ اداری نیست، بلکه «تضمینِ برابریِ فرصت‌های سیاسی» است. در فضای دوقطبی میان طرفدارانِ «جمهوری» و «پادشاهی»، جریانی که کنترلِ دولت موقت را در دست دارد، از یک «مزیتِ حاکمیتی» و اعتبارِ ناشی از ارائهٔ خدماتِ عمومی برخوردار است که می‌تواند کفهٔ ترازویِ همه‌پرسی را به‌طور ناعادلانه به نفع مدلِ مطلوبِ خود سنگین کند. سامانه برای خنثی‌سازیِ این رانتِ پنهان، به «شورای عالی احزاب ناظر» (که نمایندهٔ جریانِ رقیب است)، زمانِ اختصاصی و برابر در رسانهٔ دولتی اعطا می‌کند. این نهاد با استفاده از این تریبون، می‌تواند عملکردِ اجراییِ دولت را مستمراً شفاف و

نقد کرده و «برنامه‌هایِ اجراییِ جایگزین» خود را به جامعه ارائه دهد. بدین ترتیب، مزیتِ کنترلِ دولت خنثی شده و زمینِ بازی برای هر دو جناح در جریانِ همه‌پرسی نهایی، کاملاً هم‌سطح می‌گردد.

تعلیقِ عدالت انتقالی و مهارِ چرخهٔ خشونت

پاسخ به دادخواهیِ قربانیان و تعیین تکلیفِ جنایاتِ رژیم پیشین، یکی از پیچیده‌ترین دوراهی‌های دوران گذار است. اگر عدالت نادیده گرفته شود، مشروعیتِ نظامِ جدید از بین می‌رود و اگر در بسترِ ملتهبِ گذار اجرا شود، به سرعت به دادگاه‌های سریع و انقلابی، تسویه‌حساب‌های شخصی و چرخهٔ بی‌پایانِ خون‌ریزی و جنگِ داخلی تبدیل می‌گردد.

منطقِ این سامانه در مواجهه با این بحران، مبتنی بر «تعلیقِ هوشمندانهٔ عدالتِ ماهوی» است. سامانه می‌پذیرد که دولت موقت و دستگاه قضاییِ بازمانده، نه ثباتِ نهادی و نه مشروعیتِ تاریخیِ لازم برای صدورِ احکامِ قطعی و برگشت‌ناپذیر (نظیر اعدام یا مصادره‌های کلان) را ندارند. از این رو، اجرای نهاییِ عدالتِ انتقالی کاملاً از دوشِ دولت موقت برداشته شده و به قانون اساسیِ آینده و نهادهایِ دائمیِ برآمده از آن سپرده می‌شود. وظیفهٔ محاکم در دورهٔ گذار، منحصراً محدود به «جمع‌آوری شواهد» و «بازداشتِ موقتِ عواملِ خطرآفرین و مقامات ارشد» است.

هم‌زمان، برای کنترلِ خشمِ انباشتهٔ عمومی و مهارِ انتقام‌گیری‌های فراقانونی، سامانه دو سوپاپِ اطمینانِ اجرایی خلق کرده است: نخست، الزامِ دولت به تشکیلِ فوریِ «واحد واکنش سریعِ ضد خشونت» برای محافظت از امنیت فیزیکی تمام شهروندان (حتی وابستگان رژیم پیشین)؛ و دوم، ایجادِ درگاه‌های امنِ حقوقی برای ثبتِ شکایاتِ مستندِ مردمی. این سازوکارِ دوگانه، خشمِ کورِ خیابانی را به یک فرآیندِ مستند و امیدبخشِ حقوقی هدایت می‌کند و مانع از فروپاشیِ امنیتِ رواني جامعه می‌شود.

قرنطینهٔ اقتصادِ سیاسی و انحلالِ شبکه‌های موازی

بقای شبکه‌هایِ مالی و نظامیِ موازی متعلق به رژیمِ سرنگون‌شده، اصلی‌ترین تهدید علیه استقرارِ دموکراسی است. رویکرد سامانه در برخورد با این غول‌های امنیتی-اقتصادی (مانند سپاه پاسداران و بنیادهای حکومتی)، مبتنی بر «انهدامِ هستهٔ فرماندهی و هم‌زمان حفظِ بدنهٔ عملیاتی» است. از منظرِ سخت‌افزاری، ساختارِ فرماندهی این نهادها بلافاصله منحل شده و پرسنل و تجهیزاتِ آن‌ها، با هدفِ قطعِ

زنجیرهٔ وفاداری‌های پیشین، به‌صورت پراکنده و انفرادی (پس از طی مراحل غربالگری) در ارتش ملی ادغام می‌شوند تا امکانِ سازماندهیِ یک نیرویِ شبه‌نظامیِ شورشی از میان برود.

از منظرِ اقتصادی، منطقِ سامانه بر خلع‌سلاحِ مالی استوار است. تمامیِ هلدینگ‌ها و شرکت‌های تولیدیِ متعلق به این نهادها، مصادره شده و تحت مدیریتِ «صندوق امانت ملی گذار» قرار می‌گیرند. با این حال، نکتهٔ کلیدی این طراحی، «تعلیقِ هرگونه برداشت و اقدامِ برگشت‌ناپذیرِ اقتصادی» است. شخصیتِ حقوقیِ این شرکت‌ها برای جلوگیری از بیکاریِ کارگران و توقفِ تولید حفظ می‌شود، اما دولتِ موقت و مدیرانِ صندوق، مطلقاً حقِ فروش، واگذاریِ سهام، یا حتی استفاده از سودِ خالصِ این شرکت‌ها را برای تأمینِ بودجهٔ جاریِ خود ندارند. تمامِ درآمدهای کلان مستقیماً در یک حسابِ مسدودِ در بانک مرکزی قرنطینه می‌شود. این شفافیت و قفلِ ساختاری، دستِ دولت موقت را برای حاتم‌بخشی‌هایِ سیاسی می‌بندد و از شکل‌گیریِ یک «الیگارشیِ مالیِ جدید» در دلِ بحرانِ گذار، که بخواهد نتیجهٔ همه‌پرسی قانون اساسی را با پول خریداری کند، به‌طور قطعی جلوگیری می‌نماید. سرنوشتِ نهاییِ این ثروتِ عظیم، منحصراً در اختیارِ قانونِ اساسیِ آینده خواهد بود.

بخش چهارم: تأسیس کشور به شکل اصلاح‌پذیر و خطاپذیر

فلسفهٔ تأسیس خطاپذیر

برخلاف رویهٔ تاریخی که معمولاً قانون اساسی را متنی «کامل و ابدی» می‌پندارد و نسل‌های آینده را در دوراهیِ «تسلیم» یا «انقلاب خونین» گرفتار می‌کند، این سامانه مفهوم «خطاپذیری» را در ذات قانون اساسی نهادینه کرده است. هدف این است که یک مسیر قانونی، مرحله‌بندی‌شده و کم‌هزینه برای تغییرات بنیادین وجود داشته باشد تا حق تعیین سرنوشت، انحصاراً در گروگانِ نسل مؤسس باقی نماند.

بازتأیید ده‌ساله

هر قانون اساسی که در پایان این گذار تصویب شود، مکلف است هر ده سال یک‌بار خود را با پرسشِ «آیا مایل به حفظ قانون اساسی هستید؟» به همه‌پرسی بگذارد. برای جلوگیری از بی‌ثباتیِ مزمن، حدنصابِ تغییر، عدد سخت‌گیرانهٔ «۶۵ درصد رأی خیر» تعیین شده است. برای تضمین سلامت این رأی‌گیری، نهادهای ناظر دوران گذار (مستقل از دولت) مجدداً مستقر می‌شوند و هرگونه تشکل‌یابی و تبلیغِ آزادانه برای تشویق مردم به رأی «خیر»، حقِ بنیادینِ شهروندان خواهد بود.

فرصت اصلاح

چنانچه ۶۵ درصد جامعه رأی «خیر» بدهند، کشور بلافاصله وارد خلأ قدرت نمی‌شود؛ بلکه یک مهلت «۹ ماهه» به سیستم مستقر داده می‌شود. این رأی، یک زنگ خطر ساختاری است که به حاکمان فرصتِ نهایی می‌دهد تا ایرادات را از درونِ سیستم ترمیم کنند. پس از پایان ۹ ماه، «همه‌پرسی مجدد» برگزار می‌شود تا مشخص گردد آیا اصلاحاتِ سیستم توانسته است رضایت اکثریت را بازگرداند یا خیر.

چرخهٔ نوسازی بنیادین

اگر در همه‌پرسی دوم نیز اکثریتِ ۶۵ درصدی رأی «خیر» بدهند، سیستم حاکم بدون نیاز به خشونت، ساقط می‌شود. قدرت اجرایی فوراً به یک «شورای انتقالی» (متشکل از نمایندگان مخالفان) منتقل شده و پارلمان فعلی از قانون‌گذاری منع می‌شود. شورای انتقالی یک «دولت سرپرست» تشکیل می‌دهد که تحت محدودیت‌های شدید (منع قراردادهای کلان، استخدام و تحرکات نظامی) صرفاً موظف به حفظ خدمات روزمره کشور است. تنها مأموریتِ سیاسی این دولت موقت، برگزاری انتخابات فوری برای تشکیل یک «مجلس موسسان جدید» و نگارش یک قرارداد اجتماعی تازه است.

اثر سایه‌ای

حیاتی‌ترین دستاوردِ این مکانیسم‌ها، لزوماً در «اجرای فیزیکی» آن‌ها نیست، بلکه در «سایهٔ سنگین و دائمیِ» آن‌ها بر سر حاکمان است. وجود این «خطر بالقوهٔ قانونی» باعث می‌شود حاکمان بدانند که مسیر قطعی و مسالمت‌آمیزی برای برکناری‌شان وجود دارد. این ترسِ ساختاری، انگیزهٔ سیستم را برای سرکوب، نادیده‌گرفتن مردم و انباشت فساد به‌شدت کاهش می‌دهد. در واقع موفقیتِ آرمانیِ این سامانه زمانی است که حاکمان برای فرار از شکست در این رأی‌گیری، به‌طور روزمره خود را اصلاح و پاسخ‌گو کنند، به‌طوری که جامعه هرگز نیازی به فعال‌سازی مراحل سقوط و نوسازی پیدا نکند.

بخش پنجم: حل اختلاف، داوری و تضمین حاکمیت قانون

هدف و فلسفهٔ وجودیِ دیوان عالی داوری

در دوران گذار، ترکیبِ «التهابِ سیاسی»، «خلاءِ نهادهایِ مستقر» و «رقابتِ شدید میان مدل‌های حکمرانی»، به‌طور اجتناب‌ناپذیری منجر به بروزِ اختلافاتِ تفسیری و اصطکاکِ منافع میان بازیگران می‌شود. در چنین فضایی، اگر دولتِ موقت (که ابزارِ اعمالِ زور و منابعِ مالی را در اختیار دارد) خود بخواهد مفسرِ قانون و داورِ اختلافات باشد، گذارِ دموکراتیک به سرعت تبدیل به یک استبدادِ اجرایی خواهد شد. از سوی دیگر، فقدانِ یک مرجعِ نهایی برای حلِ بن‌بست‌ها، می‌تواند کشور را به سمتِ فلجِ نهادی و درگیری‌های خیابانی سوق دهد.

بر این اساس، فلسفهٔ وجودیِ «دیوان عالی داوری گذار»، ایفای نقش به‌عنوانِ «فصل‌الخطابِ بی‌طرف» در معماریِ این سامانه است. دیوان عالی، دادگاهی برای قضاوت دربارهٔ محتوایِ قانون اساسیِ آینده نیست؛ بلکه تنها نگهبانِ «رویه‌هایِ منصفانهٔ سامانه» است. مأموریتِ بنیادینِ دیوان این است که اطمینان حاصل کند دولت موقت از حدودِ «ادارهٔ روزمره» خارج نشده، در فرآیندِ تدوین مداخله نمی‌کند و احکامِ سامانه را به گروگان نمی‌گیرد.

یکی از حیاتی‌ترین عملکردهای دیوان در این هدف، «مشروعیت‌زدایی از دستوراتِ غیرقانونیِ مجریان» در برابرِ نیروهای مسلح است. در دوران گذار، نیروهای نظامی و انتظامی همواره در معرضِ این خطر هستند که ابزارِ سرکوبِ دولتِ موقت برای مهندسیِ نتایج شوند. سامانه با اعطایِ صلاحیتِ انحصاری به دیوان برای ابطالِ عملیاتِ امنیتی و جرم‌انگاریِ اطاعت از دستوراتِ ابطال‌شده، یک «سپرِ حقوقی» برای نیروهای مسلح ایجاد می‌کند تا بتوانند در برابرِ دستوراتِ غیردموکراتیکِ مقاماتِ دولتی، قانوناً تمرد کنند، بدون آنکه متهم به کودتا شوند.

توازنِ ساختاری و مکانیزمِ عبور از بن‌بست

بزرگ‌ترین چالش در تشکیلِ یک دادگاهِ عالی در دورانِ قطبی‌شده، نحوهٔ انتخابِ قضاتِ آن است. دادگاهی که توسط یک جناح یا دولتِ مستقر منصوب شود، در نگاهِ رقیب فاقدِ اعتبار است و دادگاهی که دقیقاً به دو نیمهٔ مساوی تقسیم شود، در هر رأی‌گیری دچار فلجِ سیستمی می‌گردد. سامانه برای حل این معمایِ نهادی، از معماریِ متوازنِ «۳+۴+۴» بهره می‌برد.

در این معماری، از مجموع ۱۱ قاضی، چهار نفر توسط «مجمع تدوین الف» (پادشاهی‌خواهان) و چهار نفر توسط «مجمع تدوین ب» (جمهوری‌خواهان) انتخاب می‌شوند. این تقارن تضمین می‌کند که هیچ جریانی نمی‌تواند دیوان را تسخیر کند. اما کارآمدیِ این دیوان به «سه عضوِ مرضی‌الطرفین» وابسته است. این سه قاضی باید با «اجماع و توافق» هشت قاضیِ قبلی انتخاب شوند. این الزام، دو قطبِ رقیب را وادار می‌سازد تا از انتخابِ چهره‌هایِ رادیکال دست برداشته و به حقوق‌دانانِ مستقل، میانه‌رو و دارای اعتبارِ فراجناحی روی آورند.

با این حال، سامانه خطرِ لجاجتِ سیاسی و عدمِ توافقِ مجمع‌ها بر سر این سه نفر را پیش‌بینی کرده است. برای جلوگیری از عقیم‌ماندنِ تشکیلِ دیوان، یک «مکانیسمِ انتقالِ صلاحیت» (ضمانتِ اجرایِ شکستِ بن‌بست) طراحی شده است: چنانچه نمایندگانِ دو مجمع نتوانند در مهلتِ کوتاه مقرر به توافق برسند، حقِ انتخاب از آن‌ها سلب شده و به «شورای نظارت رویه‌ای» (متشکل از ۲۰۰ شهروند عادی) منتقل می‌شود تا آنان از طریقِ رأی‌گیریِ امتیازی از میانِ نامزدهایِ معرفی‌شده توسط متخصصان، دیوان را تکمیل کنند. این «ترس از سلبِ اختیار»، بزرگ‌ترین انگیزه برای قضات و مجمع‌هاست تا پیش از پایانِ مهلت، بر سرِ قضاتِ مستقل به توافق برسند.

شفافیت، استقلال مالی و مهارِ تسخیرپذیری

حتی یک دیوانِ متوازن نیز می‌تواند از طریق تهدید، تطمیعِ مالی یا لابی‌هایِ پنهانِ دولتی، کارکردِ خود را از دست بدهد. سامانه برای «ضدِتسخیر» کردنِ دیوان، شبکه‌ای از دیوارهای دفاعیِ چندلایه را پیرامونِ آن مستقر کرده است.

نخستین دیوار، «استقلالِ مطلقِ مالی» است. دولت‌های موقت معمولاً از اهرمِ «تأخیر در تخصیص بودجه» برای به زانو درآوردنِ نهادهای ناظر استفاده می‌کنند. سامانه با طراحیِ «حساب امانیِ تضمین‌گر» و تفکیکِ «بودجهٔ عملیاتی» از «حساب حقوق و معیشتِ قضات»، اختیارِ شرطگذاریِ مالی را از خزانه‌داری سلب کرده است. چنانچه دولت از پرداختِ بودجه استنکاف کند، دیوان رأساً حکمِ برداشتِ مستقیم از بانک مرکزی صادر می‌کند.

دومین و مهم‌ترین دیوارِ دفاعی، منطقِ «شفافیتِ استدلالی و انتشارِ نظراتِ اقلیت» است. در این دیوان، هیچ رأی‌گیریِ پنهانی در تاریک‌خانه اعتبار ندارد. جلساتِ رسیدگی به تخلفاتِ فاحشِ دولت، الزماً باید با حضورِ رسانه‌ها و پخش زنده (استماع علنی) برگزار شود تا جامعه ناظرِ وزنِ ادلهٔ طرفین باشد. مهم‌تر از

آن، دیوان مکلف است علاوه بر رأیِ اکثریت، «استدلال‌ها و نظراتِ مخالفِ» قضاتی که در اقلیت بوده‌اند را نیز با ذکر نام منتشر کند.

این طراحی، هزینهٔ «رأی‌دهیِ جناحی یا سفارشی» را برای قضات به‌شدت بالا می‌برد؛ زیرا اگر قاضی بخواهد برخلافِ منطقِ حقوقی و صرفاً برای جلبِ رضایتِ یک جریانِ سیاسی رأی دهد، استدلالِ ضعیفِ او توسطِ استدلال‌هایِ متقنِ قضاتِ مخالف، در پیشگاهِ نخبگانِ حقوقیِ جامعه و تاریخ رسوا خواهد شد. در نتیجه، اجبار به انتشارِ نظراتِ مخالف، قضات را وادار می‌کند تا آرای خود را منحصراً بر پایهٔ متونِ حقوقی و شواهدِ عینی استوار سازند، که این امر مستقیماً نفوذ، دست‌کاری و تسخیرِ پنهانِ دیوان را غیرممکن می‌سازد. ترکیبِ این شفافیت با «مصونیتِ مطلقِ دائمیِ» قضات در برابر عزل و بازداشت، دیوان عالی داوری را به دژی نفوذناپذیر برای صیانت از دموکراسی در برابر نفوذِ اقتدارگرایی تبدیل می‌کند.

بخش ششم: ارزیابیِ واقع‌بینانهٔ هزینه‌ها و تحلیلِ «هزینه-فایده» سامانه

در برابرِ رویکردهای تقلیل‌گرایانه که در پیِ «تدوینِ سریع و ضرب‌الاجلیِ» قانون اساسی (از طریق مجامعِ یکدست و همه‌پرسی‌های فوریِ آری/خیر) هستند، این سامانه آگاهانه مسیرِ «پیچیدگیِ نهادی و زمان‌بندیِ طولانی‌مدت» را انتخاب کرده است. طراحانِ این سند بر این واقعیت واقف‌اند که اجرایِ این معماری، متضمنِ تحمیلِ هزینه‌ها و ریسک‌های مشخصی بر پیکرهٔ دوران گذار است:

نخست؛ ریسکِ تطویلِ بی‌ثباتی: اختصاصِ یک بازهٔ حداقل سه‌ساله برای استقرار نهادها و رقابتِ تدوین، به معنایِ امتدادِ حیاتِ «دولتِ موقت» است. در دوران گذار، طولانی شدنِ فازِ موقت، همواره با خطرِ فرار سرمایه، التهابات ارزی، و افزایشِ زمانِ تنفس برای شبکه‌های مخربِ بازمانده از رژیمِ پیشین جهتِ تجدیدِ قوا یا کارشکنیِ امنیتی همراه است.

دوم؛ بارِ مالی و لجستیکی: تشکیل دو مجمعِ موازی، پرداختِ جبرانِ خدماتِ عادلانه برای مصون‌سازیِ نهادهایِ نظارتیِ چندلایه از فساد، استقرارِ زیرساخت‌هایِ امنِ سایبری و تأمینِ مالیِ کمپین‌های آگاهی‌بخشیِ مستمر، نیازمندِ تخصیصِ بودجه‌هایِ کلان در دورانی است که خزانهٔ کشور در شکننده‌ترین وضعیتِ خود قرار دارد.

سوم؛ خطر فرسایشِ مشارکت: درگیر ساختنِ مداومِ جامعه در چرخه‌هایِ آموزشی و مناظره‌هایِ تخصصی، این ریسک را به همراه دارد که شهروندانِ خسته از التهاباتِ سیاسی، دچار فرسایشِ انگیزشی شده و صحنهٔ مشارکت را ترک کنند.

اگرچه طراحانِ این سامانه تلاش کرده‌اند با اتخاذِ تدابیرِ دقیقِ مهندسی و معماری (نظیرِ خُرد کردنِ مباحث به چرخه‌هایِ موضوعیِ محدود برای مهارِ خستگیِ عمومی، استفاده از فرمول‌هایِ قطعی و تنخواه‌گردان مالی برای جلوگیری از ریخت‌وپاش، و استقرارِ رویه‌های دقیق برای پیشگیری از فلجِ بوروکراتیک و بن‌بست‌های نهادی)، این خطرات و هزینه‌ها را تا حدِ ممکن کنترل کرده و کاهش دهند، اما واقعیتِ انکارناپذیر آن است که این هزینه‌ها در ذاتِ یک گذارِ دموکراتیکِ ایمن نهفته‌اند و به‌طور کامل قابلِ حذف نیستند.

با درکِ این موضوع، منطقِ راهبردیِ این سامانه بر پایهٔ یک «تحلیلِ هزینه-فایدهٔ تاریخی» استوار است. تجربهٔ شکستِ انقلاب‌ها و گذارهای پیشین نشان می‌دهد که تلاش برای خریدِ زمان و دور زدنِ تشریفاتِ دموکراتیک، همواره به مصادرهٔ فرآیند توسط سازمان‌یافته‌ترین گروهِ حاضر در صحنه انجامیده است. تدوینِ سریعِ قانون اساسی در یک جامعهٔ دوقطبی، هرگز به تولیدِ یک «قراردادِ اجتماعیِ ملی» منجر نمی‌شود، بلکه صرفاً «سندِ پیروزیِ جناحِ غالب» را مکتوب می‌کند؛ سندی که از همان روزِ نخست، فاقدِ مشروعیت در نگاهِ بخش بزرگی از جامعه بوده و بذرِ درگیری‌هایِ پایدار یا استبداد را می‌کارد.

در این نگرش، هزینه‌هایِ مالی، بوروکراتیک و زمانیِ این سامانه، «هزینهٔ زائد» نیستند، بلکه هزینهٔ ضروریِ ملت برای تضمینِ عبورِ ایمن از خطرِ بازتولیدِ دیکتاتوری محسوب می‌شوند. این سامانه می‌پذیرد که مدیریتِ یک گذارِ سه تا چهار سالهٔ گران‌قیمت، پُرتنش و مملو از اصطکاک‌های نهادی، از منظرِ هزینه‌هایِ ملّی، بسیار ارزان‌تر و منطقی‌تر از تحمیلِ یک جنگِ داخلیِ ویرانگر، خطرِ تجزیه، و یا گرفتار شدنِ نسل‌های آینده در یک چرخهٔ چنده‌ساله از استبداد، تحریم و تباهیِ اقتصادی است.

متن حقوقی: سامانه حقوقی گذار و تثبیت دموکراسی

دیباچه

نظر به ضرورت تضمین دموکراسی، شفافیت و حاکمیت قانون در دوران حساس گذار، و با تکیه بر ارادهٔ عمومی برای اطمینان از تثبیت حق تعیین سرنوشت توسط مردم؛ این سند به عنوان «نقشهٔ راه الزام‌آور حقوقی» تدوین شده و مبنای اتحاد عمل نیروهای سیاسی و مدنی قرار می‌گیرد. اعتبار این سند ناشی از پذیرش عمومی آن پیش از گذار، و تنفیذ رسمی آن توسط دولت موقت در بدو تشکیل است.

تبصره تفسیری در خصوص عناوین:

عناوینِ فصول، مواد و بندهای مندرج در این سامانه، صرفاً به‌منظور تسهیل در مطالعه، دسته‌بندی موضوعی و ارتقای خوانایی تدوین شده‌اند. این عناوین فاقد هرگونه اثر حقوقی، تفسیری یا ماهوی بوده و در مقام تبیینِ حقوق و تکالیف، «متنِ مواد» ملاک عملِ انحصاری خواهد بود.

ماهیت موقت و تجمیعی سند:

این سند با توجه به شرایط حاد کنونی و به منظور تسریع در طراحی، استقرار و آماده‌سازی سامانه گذار، به‌صورت تجمیعی و در قالب یک متن واحد تنظیم شده است. بدین ترتیب، احکام و مقرراتی که در وضعیت عادی می‌توانستند در اسناد جداگانه و در سطوح مختلف تقنینی، نهادی و اجرایی تنظیم شوند، موقتاً در این متن گرد آمده‌اند تا امکان اقدام سریع و منسجم فراهم شود.

بر این اساس، احکام ناظر به اصول، ساختارها، صلاحیت‌ها و ضمانت‌های اجرا باید در تفسیر و اعمال این سند از اولویت بالاتری برخوردار باشند و بخش‌های فنی، اجرایی و رویه‌ای تا زمان تصویب یا تدوین اسناد تکمیلی، ماهیتی تکمیلی و اجرایی دارند.

مقصود از این تجمیع، تثبیت دائمی این شیوه نگارش نیست، بلکه فراهم کردن امکان گذار سریع به مرحله عمل است؛ به‌نحوی که در فرصت مقتضی و پیش از استقرار کامل عملیاتی، مفاد این متن بتواند بر حسب ماهیت خود به چند سند مستقل و منطبق با لایه‌های مختلف تنظیمی و تقنینی تفکیک و بازتنظیم شود.

ماده واحده :مبنای مشروعیت، نفاذ و معماریِ تصدیِ دولت موقت

این سند با عنوان «سامانهٔ قانونی تثبیت دموکراتیک»، به عنوان «پیمانِ بنیادینِ دوران گذار» تصویب شده و مفاد آن مطابق ترتیبات و بخش‌های زیر لازم‌الاجراست:

۱) پیمان ملی: مشروعیت این سامانه ناشی از «پذیرش پیشینی» و «امضای رسمی» آن توسط نیروهای سیاسی، مدنی، صنفی و مراجع اجتماعی در قالب «پذیرش پیمان ملی» (موضوع پیوست ۱۰) است.

۲) شرط مشروعیتِ دولت موقت: دولت موقت تنها در صورتی «مشروعیت تصدی» دارد که برآمده از ائتلافِ امضاکنندگانِ این پیمان باشد و در لحظهٔ اعلام موجودیت، «فهرست امضاکنندگان» را به عنوان سند پشتیبان منتشر کند.

۳) تکلیف تنفیذِ فوری: نخستین فرمان رسمی دولت موقت در لحظهٔ اعلام موجودیت، باید صدورِ «فرمان لازم‌الاجرا شدنِ این سامانه» به استناد امضاهای مندرج در پیوست ۱۰ باشد. هرگونه دولت یا مرجع اجرایی که بدون تنفیذ این سامانه اعلام موجودیت کند، فاقد مشروعیت است.

۴) شرط نفاذ اقدامات: پیش از «انتشارِ عمومیِ» اعلامیهٔ تشکیل دولت و فرمان تنفیذ این سامانه در رسانه‌های در دسترس، هیچ اقدام حاکمیتی، اداری یا آغازین (از جمله هرگونه فراخوان، انتصاب یا تخصیص بودجه) نافذ و قانونی نیست.

بخش اول : تعاریف و اصول بنیادین

فصل اول: اصطلاحات، اهداف و قلمرو سامانه

ماده ۱ :اصطلاحات

در این سامانه، اصطلاحات زیر چنین معنا دارند:

۱) سامانه: مجموعه قواعد این سند برای پشتیبانی از فرآیند تدوین، تصویب و اصلاح قانون اساسی در دورهٔ گذار و در بازه‌های زمانی مشخص پس از آن.

۲) قلمرو گذار و قلمرو اداره: دو حوزهٔ صلاحیتِ حکمرانیِ کاملاً تفکیک‌شده در دوران گذار؛ «قلمرو گذار» شامل امور تأسیسی، تدوین و همه‌پرسی است که منحصراً تابع این سامانه می‌باشد و «قلمرو اداره» شامل مدیریت روزمرهٔ کشور است که تابع قوانین جاریِ غیرمغایر می‌باشد (موضوع ماده ۳).

۳) دولت موقت: مرجع اجراییِ موقتِ ادارهٔ کشور در دورهٔ گذار.

۴) مجلس موسسان: عنوان کلیِ نهادِ قانون‌گذار در دورهٔ گذار که صلاحیت انحصاری تدوین قانون اساسی جدید را دارد. این نهاد از دو رکن مستقل و هم‌تراز به نام‌های «مجمع تدوین» تشکیل می‌شود. هرجا در قوانین عمومی به مجلس موسسان اشاره شود، منظور مجموعِ این دو مجمع است.

۵) مجمع تدوین الف و ب: دو مجمعِ قانون‌گذاریِ کاملاً مستقل که ارکان تشکیل‌دهندهٔ مجلس موسسان هستند و به‌ترتیب مسئولیت تدوین «پیش‌نویس الف» و «پیش‌نویس ب» را بر عهده دارند. در این سامانه هرجا واژه «مجمع»، «مجمع‌های تدوین» یا «مجمع تدوین» بدون قید آمده باشد، ناظر به هر یک از این دو نهاد است.

۶) پیش‌نویس الف: پیش‌نویس قانون اساسی با مدل «پادشاهی».

۷) پیش‌نویس ب: پیش‌نویس قانون اساسی با مدل «جمهوری».

۸) دیوان عالی داوری گذار (یا به اختصار دیوان): عالی‌ترین مرجع حقوقی و قضاییِ تفسیرکننده این سامانه که صلاحیت انحصاری رسیدگی به اختلافات نهادی، تفسیر متن سامانه، و ابطال تصمیمات مغایر با سامانه را دارد و احکام آن فصل‌الخطاب است.

۹) عضو مرضی‌الطرفین: یازدهمین عضو دیوان که انتخاب او نیازمند «اجماع کتبی» یا توافقِ دست‌کم ۱۰ عضو دیگرِ دیوان است و نقش توازن‌بخش را در تصمیم‌گیری‌ها ایفا می‌کند.

۱۰) حکم قطعی دیوان: هرگونه رأی، دستور، یا تصمیم دیوان که با نصاب قانونی (موافقانِ دست‌کم ۶ نفر از کل اعضا) صادر و در دفتر اطلاعات رسمی منتشر شده باشد. این حکم برای تمام اشخاص حقیقی و حقوقی، از جمله نیروهای مسلح، لازم‌الاجراست.

۱۱) شورای نظارت رویه‌ای (یا به اختصار شورای نظارت یا شورا): نهاد ملیِ ۲۰۰ نفرهٔ نظارت رویه‌ای.

۱۲) نهادهای مشورتی تخصصی (یا به اختصار نهادهای مشورتی): نهادهای چهارگانهٔ مشورتی.

۱۳) شورای عالی احزاب ناظر: نهاد رسمیِ متشکل از احزاب و گروه‌های سیاسی که فاقد کرسی در هیئت دولت موقت هستند.

۱۴) صندوق امانت ملی گذار: نهادِ مستقلِ مالی جهت در اختیار گرفتن، قرنطینهٔ درآمدهای کلان و مدیریتِ شرکت‌ها و دارایی‌های مصادره‌شدهٔ شبکه‌های موازیِ نظامی و امنیتیِ رژیم پیشین، موضوع ماده ۲۳۰.

۱۵) فرآیند تدوین: بازه‌ای که از تشکیل رسمی مجلس موسسان آغاز و با اعلام نتیجهٔ نهایی همه‌پرسی قانون اساسی پایان می‌یابد، مگر در صورت فعال‌شدن چرخهٔ اصلاح طبق ماده۱۹۸.

۱۶) مرکز تخصصی پایش: واحد اجراییِ پشتیبانِ شورا (موضوع ماده ۱۲۶) با وظیفه دریافت و ثبت گزارش‌های عمومی و انجام اقدامات شکلی و ارجاع کامل به شورا، بدون اختیار داوری محتوایی.

۱۷) هیئت عالی حسابرسی گذار: نهادِ ناظرِ متشکل از ۵ عضوِ منتخبِ شورا از میان مؤسسات حسابرسیِ خصوصی، جهتِ نظارتِ مستمر بر ترازنامه‌ها و شفافیتِ مالیِ تمامیِ نهادهایِ مستقلِ گذار، موضوع ماده ۱۴۲.

۱۸) هیئت رسیدگی انتظامی رسانه: نهادِ رسیدگی‌کننده به تخلفاتِ ناشی از «تبلیغات سیاسی انتفاعی» در رسانه‌ها و سکوها، با ساختارِ دوگانهٔ مرکب از حقوق‌دانان (رکن دادرسی) و اعضای شورای نظارت (هیئت منصفه)، موضوع ماده ۳۸.

۱۹) هیئت ویژه بررسی قرارهای تأمینی: نهادِ موقتِ قضاییِ وابسته به دیوان عالی داوری، با صلاحیتِ انحصاری جهت بررسیِ پرونده‌ها و صدورِ مجوزِ تمدیدِ بازداشت (فراتر از سقف ۳۰ روزه) برای مقاماتِ ارشدِ رژیم پیشین، موضوع ماده ۱۹۰ و ۲۱۹.

۲۰) واحد واکنش سریع ضد خشونت و انتقام‌جویی: نهادِ اجراییِ ویژه در دولت موقت، با مأموریت دریافتِ اورژانسیِ گزارش‌ها و اتخاذ اقداماتِ فیزیکی و قضاییِ بازدارنده در برابر محاکمه‌های خودسرانه و تسویه‌حساب‌های فراقانونی در دورهٔ خلأ، موضوع ماده ۱۹۴.

۲۱) تیم فنی مستقل: تیمی منتخب و قراردادی که توسط شورای نظارت رویه‌ای تشکیل/استخدام می‌شود و وظیفه طراحی، راه‌اندازی و نگهداری زیرساخت‌های افشاگری و مخزن امنِ افشا شواهد را برای شورا و نهادهای مشورتی تخصصی بر عهده دارد، بدون وابستگی سازمانی به دولت موقت و با قواعد تعارض منافع.

۲۲) نهاد وابسته: هر نهادی است که دست‌کم یکی از شرایط زیر را داشته باشد: الف) مدیر عالی آن توسط دولت موقت منصوب شود؛ ب) بیش از ۵۰ درصد بودجه سالانه آن از منابع عمومی تأمین شود؛ پ) بیش از ۵۰ درصد سهام یا مالکیت آن متعلق به دولت باشد.

۲۳) تخلف فاحش دولت موقت: سطحِ ارتقایافته‌ای از تخلفات یا استنکافِ سیستماتیکِ دولت (نظیر انسداد منابع، فروپاشی شفافیت، چشم‌پوشی از ارعاب، یا استنکاف از اجرای احکام دیوان عالی) که موجبِ

به خطر افتادنِ کلِ فرآیند گذار شده و مصادیق حصری آن در مواد ۱۷۴ تا ۱۸۰ و همچنین بند ۵ ماده ۲۲۰ احصا گردیده است.

۲۴) رأی‌گیری اعتماد عمومی: سازوکارِ همه‌پرسیِ اضطراری و بازدارنده برای تعیینِ تداومِ ریاست یا عزلِ «رئیس دولت موقت»، که منحصراً در صورتِ احرازِ قطعیِ «تخلف فاحش دولت موقت» فعال می‌شود، موضوع ماده ۱۸۱.

۲۵) تخلف رویه‌ای دولت موقت: هرگونه نقضِ تکالیفِ شکلی، اطلاعاتی، رسانه‌ای یا مالیِ این سامانه توسط مجریان، که مصادیقِ حصریِ آن در ماده ۱۸۳ تعیین شده و موجب فعال‌شدنِ تکالیفِ پاسخ‌گوییِ علنی می‌گردد.

۲۶) درخواست رسمی اطلاعاتی: درخواست مکتوب شورا از دولت موقت یا مجمع‌های تدوین برای ارائهٔ اطلاعات مشخص، همراه با مهلت پاسخ.

۲۷) نشست پاسخ‌گویی عمومی: کنفرانس‌های خبری موضوع مواد ۱۸۵ تا ۱۸۸ (نشست نخست و نشست پیگیری) که به‌منظور قرائت موردی تخلف‌های ثبت‌شده، تشریح اقدامات/برنامه‌های اصلاحی، و پاسخ به پرسش خبرنگاران برگزار می‌شود.

۲۸) کنفرانس خبری آزاد: نشستی که الف) حضور رسانه‌ها و خبرنگاران بدون پیش‌تأیید محتوای پرسش‌ها تضمین باشد؛ ب) رد یا محدودسازی حضور فقط بر مبنای احراز هویت رسانه‌ای یا ضرورت امنیتیِ مشخص و مستند انجام شود؛ و پ) سازوکار طرح پرسش صرفاً بر پایه یکی از روش‌های «نوبت‌دهی زمانی (صف)»، «قرعه‌کشی»، یا «تسهیم برابر» باشد.

۲۹) دفتر اطلاعات رسمی: پایگاه عمومی انتشار «اطلاعات رسمی» و زنجیره نسخه‌ها و اصلاحیه‌ها، مطابق الزامات ماده ۱۴.

۳۰) اطلاعات رسمی: هر سند یا داده‌ای که در دفتر اطلاعات رسمی با شناسه یکتا و مهر زمانی منتشر شده باشد.

۳۱) دفتر اطلاعات رسمی حداقلی: نسخه آغازین دفتر اطلاعات رسمی برای شروع معتبر فرآیند.

۳۲) رونوشت داده عمومی کامل: بسته قابل بارگیری شامل داده‌ها و اسناد عمومی منتشرشده (به‌همراه پیوست‌ها و فراداده‌های لازم برای رهگیری)، موضوع ماده ۱۳.

۳۳) نسخه قابل مشاهده: نسخه‌ای که معیارهای آن وفق ماده ۱۰ رعایت شده باشد.

۳۴) رسانهٔ دولتی: هر رسانه، شبکه یا بستر پخش که دست‌کم یکی از این شرایط را داشته باشد: الف) از بودجهٔ عمومی استفاده کند؛ یا ب) از زیرساخت انحصاری یا ملی متعلق به دولت بهره‌مند باشد؛ یا پ) دارای مجوز ملی پخشِ عمومی باشد.

۳۵) رسانهٔ همگانی: هر رسانه، بستر، شبکه، نشریه یا سکو (برخط یا غیربرخط) که محتوای آن برای عموم اشخاص، بدون نیاز به مجوز فردی یا عضویت محدودکننده، قابل دسترسی باشد؛ اعم از پخش خطی، صوتی، تصویری، چاپی، وب‌سایت‌ها، شبکه‌های اجتماعی، و خدمات انتشار محتوا.

۳۶) تبلیغات سیاسی انتفاعی: هرگونه پیام سیاسی، انتخاباتی یا همه‌پرسی که در برابر پرداخت پول یا ارزش مالی منتشر شود (مستقیم یا غیرمستقیم).

۳۷) کانال رسمی مجمع تدوین: هر وب‌سایت، حساب کاربری برخط، خبرنامه، سامانه پیامکی یا ایمیلی، یا بستر انتشار که (۱) تحت مالکیت و کنترل مستقیم مجمع تدوین الف یا ب باشد، (۲) نشانی/شناسه آن با شناسه یکتا در «دفتر اطلاعات رسمی» ثبت و فهرست عمومی کانال‌های رسمی منتشر شده باشد، و (۳) سازوکار بایگانی/پیونددهی محتوای منتشره به «دفتر اطلاعات رسمی» را رعایت کند.

۳۸) هزینه عملیاتی کانال رسمی: هزینه‌های لازم برای ایجاد، نگهداری، امنیت، تولید و دسترس‌پذیری محتوای کانال رسمی، بدون هرگونه پرداخت برای «تقویت، تبلیغ، برجسته‌سازی، یا توزیع انتفاعی» محتوا در بسترهای ثالث.

۳۹) کانال رسمی شورا: هر وب‌سایت، حساب کاربری، خبرنامه یا سامانه پیامکی یا ایمیلی که (۱) تحت کنترل مستقیم شورا یا دبیرخانه شورا باشد، (۲) نشانی یا شناسه آن در دفتر اطلاعات رسمی ثبت و فهرست عمومی کانال‌های رسمی شورا منتشر شده باشد، و (۳) بایگانی و پیونددهی محتوا به دفتر اطلاعات رسمی را رعایت کند.

۴۰) گروه ثبت‌شده: گروه غیررسمی که توسط یک «نماینده حقیقی» ثبت می‌شود و یا شخص حقوقی، سازمان، تشکل یا انجمن ثبت‌شده که توسط «نماینده قانونی» ثبت می‌شود.

۴۱) پیشنهاد رسمی: هر متن یا بستهٔ پیشنهادی که توسط یک گروه ثبت‌شده، ثبت و شماره‌گذاری شده باشد.

۴۲) پاسخ رسمی: پاسخ مکتوب مجمع تدوین به یک پیشنهاد رسمی با یکی از سه وضعیت: «پذیرش»، «پذیرش جزئی»، «رد»، همراه با استدلال مکتوب.

۴۳) گروه قابل شناسایی: گروهی از اشخاص که به‌واسطه یک ویژگی هویتی یا اجتماعیِ قابل تشخیص، از جمله نژاد، قومیت، ملیت، دین یا باور، زبان، جنسیت، گرایش جنسی، هویت جنسیتی، یا معلولیت، قابل شناسایی باشند.

۴۴) آزمون تاب‌آوری نهادی: فرآیندِ شبیه‌سازیِ تهاجمی و سنجشِ میزانِ مقاومتِ متونِ پیش‌نویس قانون اساسی در برابرِ سناریوهایِ تهدید و بن‌بست، که توسط نهادهای مشورتی تخصصی اجرا می‌گردد، موضوع ماده ۱۶۲.

۴۵) بسته آموزشی بی‌طرف موضوعی: متن/مواد آموزشی ساده‌فهم درباره «موضوع جاری» که توسط نهادهای مشورتی تخصصی مطابق مواد ۴۲ تا ۴۵ تولید و به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر می‌شود و مبنای تولید برنامه‌های آموزشی در رسانه دولتی است.

۴۶) قواعد بی‌طرفی نگارشی: مجموعه قیود شکلیِ تنظیم متن/پرسش/مواد آموزشی که هرگونه توصیه، ارزش‌گذاری، رتبه‌بندی، یا القای «خوب/بد» بودن گزینه‌ها را منع کرده و صرفاً اجازه توضیح «دینامیک‌ها، سازوکارها، پیش‌نیازها، پیامدهای قابل سنجش، و مثال‌های متنوع» را می‌دهد؛ مطابق ماده ۴۴.

۴۷) برنامه آموزشی بی‌طرف موضوعی: برنامه تلویزیونی/ویدئویی/رادیویی/متنی در رسانه دولتی که صرفاً بر مبنای «بسته آموزشی بی‌طرف موضوعی» تولید و پخش می‌شود و از حیث محتوا تابع همان قواعد بی‌طرفی است.

۴۸) لنز تخصصی: حوزه‌ها و گرایش‌هایِ تخصصیِ از پیش‌تعریف‌شده (نظیر اقتصاد کلان، حقوق اساسی یا سیاست‌گذاری) که نامزدهایِ نهادهای مشورتی منحصراً بر اساسِ آن‌ها دسته‌بندی، ارزیابی و انتخاب می‌شوند، موضوع پیوست ۳.

۴۹) مخاطب متوسط: شخصی فرضی که دارای تحصیلات پایان دوره متوسطه است، به زبان رسمی مسلط است، و بدون دسترسی به اطلاعات محرمانه یا تخصصیِ ویژه، صرفاً بر اساس ظاهرِ پیام و داده‌های عمومی قضاوت می‌کند.

۵۰) سلب انتساب: اظهار صریح و قابل مشاهده همراه هر اظهار نظر عمومی عضو شورا، با این عبارت یا عبارتی هم‌معنا: «این نظر شخصی من است و موضع شورای نظارت رویه‌ای نیست.»

۵۱) رأی معتبر: رأیی که مطابق «قواعد اجرایی رأی‌گیری» بوده و شرایط اعتبار آن وفق ماده۱۸۴ رعایت شده باشد.

۵۲) تک‌رأی انتقال‌پذیر: سیستم رأی‌گیری ترجیحی (تناسبی) که در آن رأی‌دهنده نامزدها را اولویت‌بندی می‌کند و آرای مازادِ برندگان یا آرای نامزدهای حذف‌شده، طبق فرمول مشخص (پیوست ۱۱) به سایر نامزدها منتقل می‌شود تا عدالت در نمایندگی اقلیت‌ها رعایت گردد.

۵۳) راستی‌آزمای بین‌المللی مستقل معتبر: سازمانی که شرایط پیوست ۲ را دارا باشد.

۵۴) هیئت نظارت انتخابات: هیئتی موقت متشکل از حداکثر ده (۱۰) نفر که مطابق ماده ۱۶۸ توسط «شورا» انتخاب می‌شوند و حق دارند ناظر معرفی کنند و «درخواست اطلاعاتی» ثبت نمایند.

۵۵) ناظر معرفی‌شده: شخصی که توسط هیئت نظارت انتخابات مطابق این سامانه برای مشاهده مراحل رأی‌گیری/شمارش معرفی و اعتبارنامه رسمی دریافت کرده است.

۵۶) درخواست اطلاعاتی: درخواست مکتوب و محدود به اطلاعات اجرایی/شکلیِ مرتبط با سلامت رأی‌گیری و شمارش، که توسط هیئت نظارت انتخابات خطاب به دولت موقت ثبت می‌شود.

۵۷) گزارش مشاهده انتخاباتی: گزارش مستند و ثبت‌شده درباره یک رخداد مشاهده‌شده در فرآیند رأی‌گیری/شمارش (از جمله ممانعت از مشاهده، نقص تشریفات، یا تعارض داده‌ها) که بدون داوری محتوایی/سیاسی و صرفاً با اتکا به شواهد قابل مشاهده تنظیم می‌گردد.

۵۸) مجمع انتخاب‌کنندگان: هیئتی متشکل از ۷۰ نامزد واجد شرایط (یا کمتر) برای هر نهاد مشورتی تخصصی که طبق ماده ۱۵۰ تشکیل شده و صلاحیت انحصاری انتخاب اعضای نهایی آن نهاد را از میان خود دارد.

۵۹) استانِ محل نامزدی: استانی که نامزدِ مجلس موسسان در زمان ثبت‌نام تعیین می‌کند و آرای او فقط در همان استان محاسبه می‌شود.

۶۰) جدول توزیع کرسی‌ها: جدول رسمیِ توزیع کرسی‌های هر استان برای هر یک از دو مجمع تدوین که به‌عنوان اطلاعات رسمی پیش از آغاز ثبت‌نام منتشر می‌شود و تعداد کرسی‌های هر استان و جمع کرسی‌ها را روشن می‌کند.

۶۱) تعهدنامه داوطلبان شورا: سند رسمی و الزامی پیش از ثبت‌نام که طی آن داوطلب آگاهی خود از حجم کار، ضرورت حضور فیزیکی، الزام به رعایت مقررات انضباطی و تکلیف قطعی به حفظ محرمانگی اطلاعات شورا را رسماً اعلام و امضا می‌نماید.

۶۲) شماره قرعه ملی: شماره سریال یکتای داوطلب، به‌صورت عدد هشت‌رقمی از ۰۰۰۰۰۰۰۰ تا ۹۹۹۹۹۹۹۹ که به‌ترتیب ثبت‌نام تخصیص می‌یابد. منظور از «هشت‌رقمی» این است که اگر شماره کمتر از هشت رقم بود، با صفرهای آغازین به شکل هشت‌رقمی نمایش داده می‌شود.

۶۳) بانک دائمی داوطلبان شورا: پایگاهِ دادهٔ متمرکز شاملِ اسامیِ کلیهٔ داوطلبانی که در چرخه‌های پیشینِ شورا ثبت‌نام کرده اما در قرعه‌کشی برنده نشده‌اند و بدون نیاز به ثبت‌نام مجدد، در چرخه‌های آتی شرکت داده می‌شوند، موضوع ماده ۸۵.

۶۴) بسته هویت رمزگذاری‌شده داوطلب: فایل رمزگذاری‌شده حاوی هویت و اسناد احراز داوطلب (دست‌کم شناسنامه و کارت ملی)، که فقط با «گذرواژه گشایش» مختص همان داوطلب قابل بازکردن است.

۶۵) گذرواژه گشایش: مقدار محرمانه‌ای که توسط دولت موقت در زمان تولید بسته داوطلبان شورا به ازای هر داوطلب تولید شده و صرفاً برای رمزگذاری و گشودن بسته هویت آن داوطلب به‌کار می‌رود و مطابق ماده ۹۴ بند (۸) فقط در صورت انتخاب داوطلب، منتشر می‌گردد.

۶۶) بسته چرخه‌ای داوطلبان شورا: فایل یا آرشیو قابل «بارگیری» عمومی که شامل همه «بسته‌های هویت رمزگذاری‌شده داوطلبان» مرتبط با چرخه‌ی کنونی به‌همراه فهرست/نمایه مربوط است.

۶۷) قفل فهرست یا بسته‌ها: حالتی که پس از آن هرگونه حذف، جایگزینی یا تغییر فهرست داوطلبان یا بسته‌های رمزگذاری‌شده ممنوع است.

۶۸) شناسهٔ تمامیت مرجع بسته: مقدار فنیِ تمامیت که فقط برای اثبات عدم تعویض یا تغییر فایل‌های رمزگذاری‌شده پس از قفل منتشر می‌شود.

۶۹) گواهی تضمین امنیت: سندِ رسمی و الزام‌آوری که توسط دولت موقت، پس از ارزیابیِ ریسک برای هر یک از منتخبینِ شورای نظارت صادر می‌شود و پیش‌شرطِ قانونی برای افشای هویتِ آنان است، موضوع ماده ۹۶.

۷۰) نشست رسمی شورا: هر نشست شورا که (۱) زمان شروع/پایان یا بازه زمانی آن، (۲) دستور جلسه، و (۳) صورت‌جلسه/خلاصه تصمیمات آن با شناسه یکتا در «دفتر اطلاعات رسمی» ثبت شده باشد.

۷۱) حضور معتبر عضو شورا: حضوری که معیارهای آن مطابق ماده ۱۲۲ احراز شود.

۷۲) غیبت غیرموجه شکلی: عدم تحقق «حضور معتبر عضو» در یک نشست رسمی شورا، بدون ثبت «اعلامیه عذر موجه» مطابق ماده ۱۲۱ در مهلت مقرر.

۷۳) اطلاعات محرمانه شورا: هر اطلاعات، سند، گفت‌وگو، رأی‌گیری، پیش‌نویس، یادداشت داخلی یا داده‌ای که (۱) در «دفتر اطلاعات رسمی» منتشر نشده باشد، و (۲) در جریان انجام مأموریت شورا تولید یا دریافت شده باشد؛ از جمله مذاکرات داخلی، پیش‌نویس گزارش‌ها، پیام‌های داخلی، اطلاعات هویتی حساس، و داده‌های پرونده‌های در جریان.

۷۴) پرونده یا موضوع جاری: هر موضوعی که دارای شناسه رسمی (گزارش عمومی پایش، گزارش رخداد، درخواست رسمی اطلاعاتی، اعلامیه مشاهده، یا هر شناسه پرونده‌ای که توسط مرکز تخصصی پایش یا شورا ثبت شده) باشد و وضعیت آن در دفتر اطلاعات رسمی «مختومه» یا «نهایی» نشده باشد.

۷۵) افشاگر: عضو شورای نظارت رویه‌ای یا عضو هر نهاد مشورتی تخصصی (و نیز کارکنان دبیرخانه‌های وابسته به آنها) که با حسن‌نیت، اطلاعات یا شواهدی درباره نقض این سامانه، اخلال، اجبار، فساد، دست‌کاری رویه‌ای، یا هر اقدامِ موجد بی‌اعتباری/نابرابری را از طریق «کانال امن افشاگری» ثبت یا ارسال می‌کند.

۷۶) کانال امن افشاگری: مسیر اختصاصی و محرمانه برای ثبت گزارش و ارسال شواهد به «مخزن امن گروهی شواهد» با حداقل الزامات امنیتی و امکان دریافت رسید ثبت.

۷۷) مخزن امنِ افشا شواهد: زیرساخت نگهداری گزارش‌ها و شواهد افشاگرانه که مالکیت، کنترل حکمرانی، و اختیار تصمیم‌گیری درباره سیاست دسترسی/نگهداری/حذف/انتشار آن منحصراً در اختیار شورای نظارت رویه‌ای است. نهادهای مشورتی تخصصی و اعضای آنها صرفاً مجازند از طریق کانال امن، گزارش و شواهد را به همین مخزن ارسال کنند و هیچ حق مالکیت یا مدیریت بر مخزن ندارند.

۷۸) کیت ثبت و ارسال شواهد: مجموعه ابزارها/فرآیندهای حداقلی که به اعضا امکان می‌دهد شواهد را به‌صورت امن ثبت و به مخزن امن گروهی ارسال کنند.

۷۹) گزارش رخداد: گزارش رسمیِ ثبت‌شده دربارهٔ اجبار/اخلال وفق ماده ۱۹۳.

۸۰) چرخه اصلاح: سازوکارِ بازگشتِ پیش‌نویس‌های قانون اساسی به مجمع‌های تدوین جهتِ بازنگری و اعمالِ اصلاحات، که صرفاً در صورتِ پیروزیِ گزینهٔ «هیچ‌کدام» در همه‌پرسی فعال می‌شود، موضوع ماده ۱۹۸.

۸۱) هیئت عالی نمایندگی مخالفان: نهادِ موقت متشکل از ۵ عضو منتخبِ شورای نظارت، که در زمانِ برگزاری «همه‌پرسیِ بازتأیید ده‌ساله»، نمایندگیِ کمپین‌های مدافعِ تغییرِ قانون اساسی را بر عهده داشته و در صورتِ پیروزی، تبدیل به «شورای ریاست انتقالی» می‌گردد، موضوع مواد ۱۹۹ و ۲۰۳.

۸۲) شورای ریاست انتقالی: عالی‌ترین مقامِ اجراییِ کشور متشکل از نمایندگانِ مخالفان که در چرخهٔ نوسازی (در صورت رأی مردم به تغییر قانون اساسی در همه‌پرسیِ ده‌ساله)، جانشینِ دولتِ ساقط‌شده می‌گردد، موضوع ماده ۲۰۳.

۸۳) کابینه سرپرست: هیئتِ وزیرانِ غیرسیاسیِ منصوبِ «شورای ریاست انتقالی»، با مأموریتِ انحصاریِ حفظِ وضعِ موجود و تداومِ خدماتِ عمومی تحتِ محدودیت‌های مطلق اجرایی، موضوع ماده ۲۰۳.

۸۴) شورای نظارت اصلاح سامانه: نهادِ مستقلِ ۲۰۰ نفره (منتخب از طریق قرعه‌کشی ملی)، که منحصراً جهتِ بررسی و تصویبِ اصلاحاتِ مربوط به رویه‌هایِ خودِ این سامانه در دوره‌های ده‌ساله تشکیل می‌شود، موضوع ماده ۲۰۸.

۸۵) حساب امانی تضمین‌گر گذار: حسابِ بانکیِ مسدود نزد بانک مرکزی شاملِ بودجهٔ پیش‌تأمین‌شدهٔ نهادهای مستقل، جهتِ خنثی‌سازیِ اهرم‌های فشارِ مالیِ دولت و امکانِ برداشتِ مستقیم در صورتِ استنکافِ خزانه‌داری، موضوع ماده ۱۳۹.

۸۶) شاخص مزد مبنا: متغیرِ قطعی و پایه برای محاسبهٔ ریاضیِ تمامیِ جریمه‌های مالی و بودجه‌هایِ جبرانِ خدمات در سامانه، که معادلِ «دو برابرِ حداقل دستمزدِ روزانهٔ کارگران» تعریف می‌گردد، موضوع ماده ۱۳۵.

۸۷) روزهای کاری: عبارت است از روزهای شنبه تا چهارشنبه. چنانچه هر یک از این روزها در تقویم رسمی کشور «تعطیل رسمی» باشد، آن روز جزء روزهای کاری محاسبه نمی‌شود و مهلت‌های مقرر در این سامانه به میزان روزهای تعطیلِ واقع‌شده در بازه، امتداد می‌یابد.

۸۸) ماه: در سراسر این سامانه، هرجا عبارت «ماه» بدون قید خاصی استفاده شده باشد، منظور یک بازه زمانی ۳۰ روزهٔ کامل است. محاسباتِ مواعدِ طولانی بر مبنای ضرب تعداد ماه در عدد ۳۰ (هر ماه برابر ۳۰ روز) انجام می‌شود.

ماده ۲ :هدف حقوقی

۱) **تعریف هدف:** هدف نهایی این سامانه حقوقی، تضمین تحقق پنج رکن زیر در فرآیند تدوین، تصویب و اصلاح قانون اساسی است:

- الف) رقابتِ ساختاریِ برابر: تضمین شرایط عادلانه، بدون رانت، و هم‌وزنِ رسانه‌ای و نهادی میان مدل‌های حکمرانیِ رقیب.

- ب) نظارت رویه‌ایِ خدشه‌ناپذیر: مهارِ قدرتِ مجریان از طریقِ استقرار نظارتِ شفاف، چندلایه و مبتنی بر شواهد عینیِ قابلِ راستی‌آزمایی.
- پ) تکرارپذیری و قطعیتِ تصمیمات: اطمینان از اینکه فرآیندها و خروجی‌ها قائم به «اشخاص و صلاحدیدهای پنهان» نبوده و بر پایهٔ قواعدِ قطعی و رویه‌های حقوقیِ مشخص عمل می‌کنند.
- ت) برگشت‌پذیریِ ترمیمی: قابلیتِ ذاتیِ سامانه برای ابطالِ مراحلِ آلوده به تخلف، اجبار یا اخلال، و بازگشتِ سامانه به «آخرین وضعیتِ قانونیِ معتبر» جهت تجدید آن مرحله، بدون فروپاشیِ کلِ فرآیندِ گذار.
- ث) تقارن اطلاعاتی و شفافیتِ ردیابی‌پذیر: تضمین اینکه هیچ نهادِ حاکمیتی یا جریانِ سیاسی، انحصارِ داده‌ها و اطلاعاتِ حیاتیِ فرآیند را در اختیار نداشته باشد و تمامی اسناد، تصمیمات و منابع، به‌صورتِ برابر، هم‌زمان و غیرقابل‌تغییر در دسترس عموم و نهادهای ناظر قرار گیرد.

۲) **تکلیف تفسیر:** در موارد سکوت، ابهام یا تعارض متون، کلیه مراجع اجرایی و نظارتی مکلف‌اند تفسیری را ملاک قرار دهند که بیشترین تطابق را با اهداف پنج‌گانه بند (۱) داشته باشد.

۳) **اثر حقوقی:** هر تفسیری که عملاً منجر به نقض اهداف پنج‌گانه بند (۱) شود، فاقد اعتبار است.

محدودیت دامنه و دوگانگی حقوقی حاکم : ۳ ماده

۱) قلمرو موضوعی و زمانی: این سامانه منحصراً «نقشهٔ راهِ رویه‌ای» برای تدوین، تصویب و اصلاح قانون اساسی است. اعتبارِ تکالیف و اختیاراتِ استثناییِ ناشی از آن، با تصویب و لازم‌الاجرا شدن قانون اساسی جدید، به‌طور خودکار ملغی می‌گردد.

۲) دوگانگیِ حقوقیِ حاکم: صلاحیت‌های حکمرانی در دورهٔ گذار به دو قلمروِ کاملاً منفک تقسیم می‌شود:

- الف) قلمرو گذار: کلیه اقدامات مرتبط با تدوین قانون اساسی، انتخابات‌ها و همه‌پرسی‌ها؛ که منحصراً تابعِ نصِ صریحِ این سامانه است. هر ادعای اختیاری در این قلمرو که در سامانه ذکر نشده باشد، باطل است.
- ب) قلمرو اداره: مدیریت امور روزمرهٔ کشور که تابع «قوانین جاری و غیرمغایر» است، مادامی که منجر به اخلال در «قلمرو گذار» نشود. در صورت تعارض، الزامات این سامانه حاکمیت مطلق دارند.

۳) انحصارِ محتوایی: مسئولیتِ نگارش، ویرایش و نهایی‌سازیِ متنِ پیش‌نویس‌ها، صلاحیتِ انحصاری و سلب‌ناشدنیِ مجمع‌های تدوین است. مداخلهٔ سایر ارکان در محتوای پیش‌نویس‌ها باطل است.

۴) ضمانت‌اجرای بطلان: هر دستور، مصوبه یا اقدامی که خارج از چارچوب‌های فوق صادر شود، از درجه اعتبار ساقط است و استنکاف از اجرای آن‌ها، رافعِ مسئولیت کیفری و مدنی است.

۵) ضوابط تصویب قواعد اجرایی: دولت موقت صرفاً در موارد سکوت سامانه و برای تنظیم امور شکلی، مجاز به تصویب «قواعد اجرایی غیرگذشته‌نگر» با رعایت شفافیت است.

۶) منع تعهدات کلان بین‌المللی: صلاحیت دیپلماتیک و تجاریِ دولت موقت، منحصراً محدود به «تأمین کالاهای اساسی» و «ادارهٔ امور جاری» است. انعقاد هرگونه پیمانِ راهبردی (سیاسی-نظامی)، واگذاریِ زیرساخت‌های ملی، و امضای قراردادهای خارجی با تعهد زمانیِ فراتر از سه (۳) سال، در تمام دوران گذار مطلقاً ممنوع و باطل است. «دیوان عالی داوری» مکلف به رسیدگی و ابطال فوریِ این تعهدات می‌باشد.

ماده ۴: تعلیق عدالت انتقالی و مهار قوانین ناقض حقوق بنیادین

۱) تفکیکِ عدالت انتقالی از مدیریتِ گذار: تصمیم‌گیریِ نهایی دربارهٔ سازوکارهای «عدالت انتقالی» و رسیدگی به جرایمِ ساختاریِ رژیم پیشین، منحصراً در صلاحیتِ قانون اساسیِ جدید است.

۲) منعِ مطلقِ احکامِ برگشت‌ناپذیر: صدور و اجرای هرگونه مجازاتِ برگشت‌ناپذیر، از جمله «سلب حیات» (اعدام) یا تشکیل دادگاه‌های صحرایی و محاکم استثنایی، توسط دولت موقت و دستگاه قضاییِ آن در طول دوران گذار، مطلقاً ممنوع و باطل است.

۳) اختیارِ مدیریتِ اداری: استفادهٔ دولت موقت از اختیارات اداری جهتِ صدورِ دستوراتِ مبتنی بر «منعِ تعقیبِ اداری» یا «تعلیقِ موقتِ پیگردهای قضایی» برای استمرار خدمات عمومی بلامانع است؛ اما نافیِ صلاحیتِ محاکمِ آینده نخواهد بود.

۴) اختیار تعلیق قوانین ناقض حقوق بشر: دولت موقت مکلف است اجرایِ آن دسته از قوانینِ رژیم پیشین را که آشکارا نافی حقوق بنیادین بشر هستند، با صدورِ «اعلامیهٔ تعلیقِ حقوقی» متوقف سازد. نفاذِ این اعلامیه‌ها منوط به عدمِ ابطالِ آن‌ها توسط «دیوان عالی داوری» ظرف مدت ۳۰ روز کاری (از زمان تشکیل دیوان و یا صدور اعلامیه) می‌باشد.

بخش دوم : حقوق عمومی، شفافیت و فضای برابر

فصل اول : الزامات اطلاعات رسمی و سامانه صدای جمعی

ماده ۵ :تکلیف دولت موقت به پاسخ‌گویی اطلاعاتی

۱) **تکلیف پاسخ‌گویی:** دولت موقت موظف است به هر «درخواست رسمی اطلاعاتی» که از سوی شورای نظارت رویه‌ای صادر می‌شود، پاسخ مکتوب ارائه کند.

۲) **مهلت پاسخ:** مهلت ارائه پاسخ، همان مهلتی است که در متن درخواست شورا تعیین شده است؛ مشروط بر آنکه این مهلت کمتر از ۵ روز کاری نباشد.

۳) **تکلیف انتشار عمومی:** پاسخ صادره باید بلافاصله از طریق «دفتر اطلاعات رسمی» به‌صورت عمومی منتشر شود.

۴) **محتوای الزامی پاسخ:** پاسخ منتشرشده باید حداقل شامل موارد زیر باشد: الف) شناسه یکتای پاسخ؛ ب) تاریخ صدور؛ پ) نام مرجع یا واحد صادرکننده؛ ت) متن پاسخ؛ ث) پیوست‌های سندی یا ارجاعی مرتبط (در صورت لزوم).

ماده ۶ :استاندارد «اعتبارِ ساختاری» اطلاعات

۱) **تعریف:** اطلاعات ارائه‌شده موضوع ماده ۵ فقط زمانی «واجد اعتبار ساختاری» است که هم‌زمان تمام شروط مندرج در این ماده را دارا باشد.

۲) **شرط قابلیت ارجاع:** هر ادعا، عدد یا تصمیم باید به یک سند یا دادهٔ قابل مشاهده پیوند داده شود (پیوست، پیوند یا شماره سند).

۳) **شرط تمامیت:** هیچ بخش ضروری برای فهم موضوع (از جمله دامنه، تاریخ مؤثر، مرجع تصمیم، واحد مسئول، و محدودیت‌ها) نباید حذف شده باشد.

۴) **شرط قابلیت راستی‌آزمایی:** داده‌ها باید به‌گونه‌ای ارائه شوند که یک شخص ثالث بتواند با منابع ارائه‌شده، صحت آن‌ها را بررسی کند.

۵) **شرط یکنواختی تعاریف:** اصطلاحات و شاخص‌ها باید مطابق تعاریف منتشرشده و ثابت باشد؛ تغییر تعریف فقط با «اعلامیه تغییر تعریف» و تعیین اثر زمانی مجاز است.

۶) **شرط منع تناقض:** اطلاعات جدید نباید با اطلاعات رسمی قبلی ناسازگار باشد؛ مگر آنکه با «اصلاحیه رسمی» وفق ماده ۷ ارائه شود.

۷) **اثر حقوقی:** اطلاعاتی که فاقد اعتبار ساختاری باشد، کان‌لم‌یکن تلقی شده و آثار حقوقیِ «استنکاف از پاسخ‌گویی» بر آن مترتب می‌گردد.

ماده ۷ :اصلاحیه رسمی و منع بازنویسی گذشته

۱) **تکلیف اصلاح:** اگر دولت موقت دریابد که «اطلاعات رسمی» منتشرشده (موضوع ماده ۵) نادرست یا ناقص بوده است، موظف است «اصلاحیه رسمی» صادر کند.

۲) **مهلت اصلاح:** اصلاحیه باید حداکثر ظرف ۵ روز کاری از زمان کشف یا اطلاع از خطا صادر و منتشر شود.

۳) **محتوای الزامی اصلاحیه:** سند اصلاحیه باید حداقل شامل موارد زیر باشد: الف) شناسه سند قبلی (مرجع)؛ ب) مشخص کردن بخش اصلاح‌شده؛ پ) متن یا دادهٔ اصلاح‌شده؛ ت) علت اصلاح؛ ث) تاریخ اثر اصلاح.

۴) **منع ویرایشِ مکتوم:** هرگونه حذف، بازنویسی، یا تغییر در محتوای اسناد رسمی که قبلاً منتشر شده‌اند، ممنوع است.

۵) **روش انحصاری:** هرگونه تغییر فقط از طریق صدور «اصلاحیه رسمی» جدید و حفظ نسخه قبلی مجاز است.

ماده ۸ :ممنوعیت اطلاعات گمراه‌کننده

۱) **تعریف:** اطلاعات (موضوع ماده ۵) که بر پایه دلالت عرفی واژگان یا اعداد، معنایی خلاف واقعیت عملیاتی ایجاد کند، «اطلاعات گمراه‌کننده» محسوب می‌شود.

۲) **استاندارد قضاوت:** در احراز گمراه‌کننده بودن، ملاکْ برداشتِ عینیِ یک «مخاطب متوسط» از ظاهر محتوا است.

۳) **منع دفاعیات ذهنی:** دفاعیاتی مبنی بر «نیت گوینده» یا «تفسیرهای تخصصیِ پنهان» که با ظاهر پیام در تضاد باشد، پذیرفته نیست.

۴) **اثر حقوقی:** ارائه اطلاعات گمراه‌کننده، از حیث آثار حقوقی و ضمانت‌اجرا، هم‌سنگ «عدم پاسخ» تلقی می‌شود.

ماده ۹ :تخلف رویه‌ای اطلاعاتی

۱) **تعریف:** هر یک از موارد زیر مصداق «تخلف رویه‌ای اطلاعاتی» است:

- الف) عدم پاسخ به درخواست رسمی در مهلت مقرر؛
- ب) ارائه پاسخی که فاقد «اعتبار ساختاری» (وفق ماده ۶) باشد؛
- پ) عدم صدور اصلاحیه رسمی در مهلت مقرر (در صورت نقص)؛
- ت) ارائه اطلاعات گمراه‌کننده (وفق ماده ۸)؛
- ث) عدم تولید یا عدم انتشار «رونوشت داده عمومی کامل» (وفق ماده ۱۳)؛
- ج) عدم دسترس‌پذیری عمومیِ رونوشت داده عمومی؛
- چ) رعایت نکردن شرط به‌روزبودنِ داده‌ها (مطابق بند ۷ ماده ۱۳)؛
- ح) عدم ثبتِ شناسهٔ تمامیت روزانه (وفق ماده ۱۳).
- خ) هرگونه اختلال عمدی، مسدودسازی، یا مشروط‌سازیِ دسترسیِ مستقیم و بی‌واسطهٔ نهادهای مستقلِ مندرج در بند ۸ ماده ۱۴ به زیرساختِ ثبت و انتشارِ دفتر اطلاعات رسمی.
- د) عدم رعایت الزاماتِ پوشاندنِ داده‌های هویتی حساس در اسناد منتشرشده، بیش از سه بار در یک بازهٔ ۳۰ روزه توسط یک واحد مشخص (وفق الزامات و ضمانت‌اجرای ماده ۱۱).

ماده ۱۰ :معیارهای نسخه قابل مشاهده

۱) **تعریف و شروط اعتبار:** هرجا در این سامانه ارائه یا انتشار «نسخه قابل مشاهده» الزام شده است، نسخه مزبور فقط زمانی معتبر است که هم‌زمان همه شروط زیر را داشته باشد:

- الف) دسترسی عمومی و رایگان (بدون نیاز به مجوز، عضویت یا پرداخت).
- ب) عدمِ مانع فنی یا جغرافیاییِ مؤثر (بدون قفل جغرافیایی یا انقضا).
- پ) پایداری ارجاع (دارای پیوند پایدار در دفتر اطلاعات رسمی).
- ت) کیفیت حداقلی قابل فهم و قالب متعارف.
- ث) حداقل ماندگاری (تا پایان فرآیند تدوین و همه‌پرسی).

۲) **اثر فقدان شروط:** ارائه نسخه‌ای که فاقد یکی از شروط بند (۱) باشد، از حیث آثار «فاقد نسخه قابل مشاهده» تلقی می‌شود؛ مگر در حدود بند (۳).

۳) **تکلیف در صورت محدودیت:** اگر به دلیل مانع حقوقی، امنیتی یا فنی مشخص، رعایت تمام شروط بند (۱) ممکن نباشد، مرجع مکلف موظف است هم‌زمان با انتشار نسخه، «اعلامیه محدودیت دسترسی» را به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کند.

۴) **محتوای الزامی اعلامیه:** اعلامیه محدودیت دسترسی باید حداقل شامل موارد زیر باشد:

- الف) مشخص کردن دقیق شرط یا شروطی که رعایت نشده و علت آن.
- ب) شواهد حداقلی مانع (سند حقوقی، دستور امنیتی، یا تاریخچه فنی).
- پ) اقدام جایگزین هم‌ارزش برای دسترسی عمومی (نسخه حداقلی یا دسترسی فیزیکی).
- ت) زمان‌بندی رفع محدودیت یا توضیح مستدل درباره نامعلوم بودن آن.

۵) **معیار اقدام جایگزین:** «اقدام جایگزین هم‌ارزش» موضوع بند (۴)(پ) باید به‌گونه‌ای باشد که دسترسی عمومی به محتوای اصلی تا حد ممکن حفظ شود. صرفِ اعلام کلی کافی نیست.

۶) **داده‌های هویتی:** پوشاندن یا حذف داده‌های هویتی حساس در نسخه عمومی تابع ماده ۱۱ است و نیاز به اعلامیه محدودیت ندارد.

۷) **ضمانت اجرا:** هر نسخه یا ادعای محدودیت که فاقد «اعلامیه محدودیت دسترسی» با شرایط بند (۴) باشد، از حیث آثار «فاقد نسخه قابل مشاهده» تلقی می‌شود.

ماده ۱۱ : قاعده پوشاندن داده‌های هویتی در انتشار عمومی

۱) **تکلیف پوشاندن:** هرگاه در این سامانه، انتشار عمومی سندی مرتبط با هویت اشخاص الزامی باشد، مرجع مکلف موظف است پیش از انتشار، «داده‌های هویتی حساس» را بپوشاند یا حذف کند.

۲) **معیار پوشاندن:** حذف یا پوشاندن باید به‌نحوی باشد که داده حساس برای عموم قابل بازیابی نباشد.

۳) **تعریف داده‌های هویتی حساس:** موارد زیر حداقل داده‌های حساس محسوب می‌شوند: الف) شماره ملی؛ ب) شماره یا سریال سند هویتی (شناسنامه، کارت ملی یا گذرنامه)؛ پ) کدپستی و نشانی دقیق؛ ت) شماره تماس؛ ث) امضا؛ ج) هر شناسه، بارکد، یا کد رهگیری که امکان ردیابی یا جعل سند را فراهم کند.

۴) **منع پوشاندنِ مانعِ راستی‌آزمایی:** اعمال بند (۱) نباید به‌گونه‌ای باشد که امکان راستی‌آزمایی عمومیِ اصلِ سند را منتفی کند.

۵) **استثنای نمایش حداقلی:** در مواردی که برای حفظ امکان راستی‌آزمایی، نمایش بخشی از یک دادهٔ حساس ضروری باشد، نمایش همان بخش حداقلی مجاز است؛ مشروط به اینکه برای عموم به‌طور معقول قابل سوءاستفاده نباشد.

۶) ضمانت اجرای نقض حریم خصوصی: چنانچه عدم رعایت الزاماتِ پوشاندنِ داده‌های هویتیِ حساس بیش از سه (۳) بار در یک بازهٔ ۳۰ روزه توسط یک واحد یا مرجعِ دولتیِ مشخص رخ دهد، این امر مصداقِ قطعیِ «تخلف رویه‌ای اطلاعاتی» (موضوع ماده ۹) تلقی می‌گردد. در این حالت، «شورای نظارت رویه‌ای» حق دارد دستورِ توقفِ موقتِ دسترسیِ آن واحدِ دولتی به زیرساخت‌های انتشارِ «دفتر اطلاعات رسمی» را تا زمانِ استقرار و تأییدِ پروتکل‌هایِ امنیتیِ جدید صادر نماید.

ماده ۱۲ :استاندارد »مستند «برای عذرهای امنیتی یا فنی

۱) **شرط اعتبار عذر:** هرجا در این سامانه، عبارات «ضرورت امنیتی»، «مانع فنی»، یا «عدم امکان» به‌عنوان عذر ذکر شود، فقط در صورتی معتبر است که هم‌زمان: الف) به‌صورت «اطلاعات رسمی» منتشر شود؛ ب) دست‌کم یک شاهد قابل راستی‌آزمایی ضمیمه شود (برای عذرهای امنیتی الزامی نیست)؛ پ) دامنه محدودیت و مدت اثر روشن شود؛ ت) اقدام جایگزین مؤثر ارائه شود (در حد امکان).

۲) **فهرست شاهدهای قابل راستی‌آزمایی:** موارد زیر شاهد معتبر محسوب می‌شوند: الف) سند کتبی رسمی دارای شناسه، تاریخ و مرجع صادرکننده؛ ب) نمایهٔ رخداد یا گزارش فنیِ زمان‌دار؛ پ) نامه یا اعلان

سرویس‌دهنده یا پیمانکار مرتبط؛ ت) بند قراردادی مرتبط؛ ث) تصویر، ویدئو، صوت یا خروجی سیستم با منبع و زمان مشخص.

۳) **تحقق «ضرورت امنیتی مستند»:** این عنوان زمانی محقق است که «اعلامیه ضرورت امنیتی» منتشر شود.

۴) **محتوای اعلامیه ضرورت امنیتی:** این اعلامیه باید حداقل شامل موارد زیر باشد: الف) مرجع یا مقام مسئول صادرکننده دستور؛ ب) تاریخ و شناسه دستور؛ پ) توصیف غیرمحرمانه نوع خطر (تا حد ممکن)؛ ت) دامنه محدودیت و مدت اثر (یا معیار خاتمه)؛ ث) اقدام جایگزین برای حفظ شفافیت.

۵) **تحقق «مانع فنی مستند»:** این عنوان زمانی محقق است که «اعلامیه مانع فنی» منتشر شود.

۶) **محتوای اعلامیه مانع فنی:** این اعلامیه باید حداقل شامل موارد زیر باشد: الف) شرح دقیق مانع فنی؛ ب) زمان شروع و دامنه اثر؛ پ) ارائه یک شاهد فنی از موارد بند (۲)(ب) یا (۲)(پ)؛ ت) اقدام اصلاحی در دست انجام؛ ث) زمان تقریبی رفع مانع یا توضیح علت نامعلوم بودن آن؛ ج) اقدام جایگزین برای دسترسی کاربران.

۷) **ضمانت اجرا:** ادعای عذر بدون رعایت دقیق مفاد این ماده، از حیث آثار «عدم اجرا» یا «عدم ارائه» محسوب می‌شود.

ماده ۱۳ :رونوشت داده عمومی کامل

۱) **تکلیف اصل:** دولت موقت مکلف است ترتیبی دهد که «دفتر اطلاعات رسمی» و «سامانهٔ ثبت و پاسخ‌گویی صدای جمعی»، امکان بارگیری «رونوشت داده عمومی کامل» را به‌صورت عمومی، رایگان و بدون محدودیت فراهم کنند.

۲) **دامنه داده‌ها:** رونوشت داده عمومی کامل باید شامل «تمام داده‌ها و اسناد منتشرشده به‌عنوان اطلاعات رسمی» و همچنین «تمامی داده‌های عمومیِ سامانهٔ ثبت و پاسخ‌گویی صدای جمعی» (اعم از پیشنهادهای ثبت‌شده، پیوست‌ها، پاسخ‌های رسمی، شمارشگر امضاها و تاریخچهٔ وضعیت‌ها) باشد.

۳) **قالب فنی:** بسته رونوشت باید شامل فایل نمایه و آرشیو اسناد باشد. تفکیک فایل‌ها بر اساس حجم و نحوه ارائه آن‌ها تابع «استانداردهای مندرج در پیوست فنی (پیوست ۱۳)» است.

۴) **شناسه تمامیت:** بسته باید شامل «فایل تمامیت» باشد که حاوی «شناسه تمامیت مرجع» (تولیدشده توسط الگوریتم‌های استاندارد رمزنگاری وفق پیوست ۱۳) برای تک‌تک فایل‌ها و بسته نهایی است.

۵) **راهنما:** بسته باید شامل راهنمای کوتاه خواندن یا راستی‌آزمایی برای عموم باشد.

۶) **تکلیف به‌روزرسانی (۲۴ساعته):** رونوشت داده عمومی کامل باید حداقل هر ۲۴ ساعت یک‌بار تولید و منتشر شود.

۷) **شرط تازگی داده:** هر رونوشت تولیدشده باید شامل همه داده‌هایی باشد که تا ۶۰ دقیقه پیش از زمان تولید در سامانه ثبت شده‌اند. زمان تولید و «نقطه برش» باید در نمایه درج شود.

۸) تکلیف انتشار و تودیع تضمینی: دولت موقت موظف است بلافاصله پس از تولید هر رونوشتِ روزانه، «شناسهٔ تمامیتِ نهاییِ کلِ بسته» را جهت تضمینِ تغییرناپذیری، از طریق روش‌های زیر تثبیت کند:

- الف) انتشار عمومی: انتشار شناسه در «روزنامه رسمی کشور» یا یکی از جراید کثیرالانتشار صبح؛
- ب) تودیع نظارتی: تسلیم نسخهٔ مکتوب یا دیجیتالِ امنِ شناسه به «شورای نظارت رویه‌ای» و دریافت رسید رسمی.
- ت) تبصره: در بازهٔ زمانیِ پس از راه‌اندازی دفتر اطلاعات رسمی و پیش از استقرارِ شورای نظارت رویه‌ای، دولت موقت مکلف است تکلیفِ مندرج در جزء (ب) را از طریق تسلیمِ روزانهٔ شناسه به «دبیرخانهٔ شورای عالی احزاب ناظر» ایفا نماید.

۹) سندیت نسخه چاپی و تودیع‌شده: در صورت بروز اختلاف میان داده‌های موجود در سامانه و داده‌های ادعایی، نسخه‌ی شناسه‌ای که در روزنامه منتشر شده یا نزد شورای نظارت تودیع گردیده است، سند فصل‌الخطاب خواهد بود.

۱۰) **حریم داده‌ها:** داده‌های هویتی حساس باید پیشاپیش مطابق ماده ۱۱ از رونوشت حذف شده باشند.

۱۱) **ضمانت اجرا:** عدم امکان بارگیری عمومی رونوشت، عدم رعایت شرط تازگی داده موضوع بند (۷)، یا عدم انتشار شناسهٔ تمامیت وفق بند (۸)، «تخلف رویه‌ای اطلاعاتی» وفق ماده ۹ محسوب می‌شود.

ماده ۱۴ :الزامات دفتر اطلاعات رسمی

۱) **تعریف:** دفتر اطلاعات رسمی، یک پایگاه دادهٔ عمومی و قابل جست‌وجو است که مرجع انحصاری انتشار «اطلاعات رسمی» محسوب می‌شود.

۲) **ویژگی‌های الزامی داده:** هر سند یا داده در این دفتر باید دارای «شناسه یکتا»، «مهر زمانی»، «نسخه‌بندی»، و «تاریخچه تغییرات» باشد.

۳) **منع ویرایشِ مکتوم:** هرگونه تغییر، جایگزینی، یا ویرایش اسناد منتشرشده بدون ایجاد زنجیره ارجاع، ممنوع است.

۴) **روش اصلاح مجاز:** تغییر در اسناد رسمی فقط از طریق صدور «اصلاحیه رسمی» وفق ماده ۷ مجاز است.

۵) **تکلیف رهگیری:** دفتر باید امکان رهگیری زنجیره نسخه‌ها و ارجاعات را به‌نحوی فراهم کند که برای شخص ثالث قابل بررسی باشد.

۶) **اصل گواه اجتماعی:** در این سامانه، تضمینِ عدمِ تغییرِ داده‌های پیشین، متکی بر «تکثیر عمومی و ثبت فیزیکی» است. هر نسخه‌ای از داده‌ها که شناسهٔ تمامیت آن طبق ماده ۱۳ در روزنامه چاپ شده و نزد شورای نظارت تودیع شده باشد، سندِ معتبرِ غیرقابل‌انکار محسوب می‌شود.

۷) **ضمانت اجرای ویرایش مکتوم:** هر داده یا سندی که اثبات شود بدون رعایت تشریفات «اصلاحیه رسمی» (موضوع ماده ۷) دچار ویرایش، حذف یا تغییرِ پنهان (ویرایش مکتوم) شده است، از لحظهٔ وقوعِ تغییر، دچار «ابطال ذاتی» می‌گردد. دولت موقت و کلیه مراجع اجرایی و قضایی مطلقاً حق استناد به این سند را برای پیشبرد امور اجرایی، مالی یا حقوقی ندارند و هرگونه اقدامِ مبتنی بر آن سندِ دست‌کاری‌شده، غیرقانونی و فاقد اثر است.

۸) **تکلیف ایجاد دسترسی مستقیم و مستقل:** دولت موقت مکلف است زیرساخت فنّیِ لازم برای «ثبت مستقیم و بی‌واسطهٔ» داده‌ها، اسناد و آراء در دفتر اطلاعات رسمی را برای «شورای نظارت رویه‌ای»، «نهادهای مشورتی تخصصی»، هر دو «مجمع تدوین» و «دیوان عالی داوری گذار» فراهم نماید.

۹) **منع مطلقِ مداخله و تأییدیهٔ دولتی:** فرآیند بارگذاری، اختصاص شناسه، ذخیره‌سازی نهایی و انتشارِ عمومیِ اطلاعات توسط نهادهای موضوع بند (۸)، باید به‌صورت کاملاً سیستمی و خودکار انجام پذیرد. تعبیهٔ هرگونه سازوکارِ نرم‌افزاری یا اداری مبتنی بر «تأیید پیشینی»، نیازمندی به تأییدِ مدیرِ سامانه، مسدودسازیِ موقت، یا هر شکل از دخالتِ عامل انسانیِ وابسته به دولت موقت برای قطعی‌شدن و مشاهده‌پذیر شدنِ این اطلاعات مطلقاً ممنوع است. اعمالِ هرگونه انسداد یا فیلتر در این دسترسیِ مستقیم، مصداقِ بارزِ «تخلف رویه‌ای اطلاعاتی» (موضوع ماده ۹) خواهد بود.

ماده ۱۵ :دفتر حداقلی، راهکارهای جایگزین و گذار زیرساختی

۱) راه‌اندازی دفتر حداقلی: دولت موقت مکلف است حداکثر تا پایان روز بیست و هشتم (۲۸) از تاریخ تشکیل، «دفتر اطلاعات رسمی حداقلی» را در قالب یک وب‌سایت عمومی ساده برای انتشار احکام، مقررات و بیانیه‌های اولیه راه‌اندازی کند.

۲) مجوز استفاده از راهکارهای آماده و برون‌سپاری: به منظور تسریع در راه‌اندازی و جلوگیری از سربار بوروکراتیک، دولت موقت مجاز است به جای توسعهٔ انحصاری نرم‌افزار، از «راهکارهای نرم‌افزاریِ استانداردِ موجود» (تجاریِ امن یا متن‌باز) استفاده نماید و یا اجرای فنی آن را به «تیم‌های فنی مجرب» برون‌سپاری کند؛ مشروط بر آنکه سکوی انتخابی قابلیت‌های فنی ماده ۱۴ را دارا باشد.

۳) مهلت زیرساخت کامل: دولت موقت مکلف است حداکثر تا پایان روز هشتادم (یا نود و پنجم وفق بند (۴))، «زیرساخت ثبت‌نام داوطلبان شورا» و «دفتر اطلاعات رسمی کامل» (با قابلیت‌های فنی موضوع ماده ۱۴) را عملیاتی و تست‌شده تحویل دهد.

۴) شرط تمدید فنی: چنانچه به دلایل فنی مستند، راه‌اندازی کامل در مهلت ۸۰ روزه ایمن نباشد، دولت موقت حق دارد مهلت بند (۳) را یک مرتبه و حداکثر ۱۵ روز تمدید کند؛ مشروط به اینکه «گزارش فنی علت تأخیر» را قبل از پایان مهلت ۸۰ روزه در دفتر حداقلی منتشر نماید.

۵) انتقال داده‌ها: بلافاصله پس از راه‌اندازی دفتر کامل، کلیهٔ داده‌های دفتر حداقلی باید با حفظ شناسه و تاریخ، به دفتر کامل منتقل شوند.

۶) شروع ثبت‌نام: بلافاصله پس از عملیاتی‌شدن زیرساخت کامل، فرآیند ثبت‌نام داوطلبان شورا باید آغاز شود.

۷) ضمانت اجرا: عدم راه‌اندازی دفتر حداقلی در مهلت ۲۸ روزه، عدم انتشار شناسهٔ تمامیت (در روزنامه یا تودیع نزد شورا)، یا عدم انتشار اعلامیه آمادگی در مهلت ۸۰ روزه (یا ۹۵ روزه وفق بند (۴))، موجب تعلیق خودکار اعتبار و اجرای فرآیندهای این سامانه از جمله ثبت‌نام‌ها، انتخابات و قرعه‌کشی‌ها تا زمان رفع تخلف می‌گردد.

ماده ۱۶ : تکلیف ایجاد، اجزا و مهلت راه‌اندازی سامانه صدای جمعی

۱) تکلیف ایجاد: دولت موقت موظف است «سامانهٔ ثبت و پاسخ‌گویی صدای جمعی» را ایجاد و عملیاتی کند.

۲) مهلت اجرا: این سامانه باید حداکثر تا ۱۰ روز کاری پس از تاریخ تشکیل مجلس موسسان عملیاتی شود.

۳) اجزای الزامی سامانه: سامانه باید حداقل شامل چهار بخش زیر باشد: الف) درگاه ثبت‌نام نهادهای نمایندگی؛ ب) درگاه ثبت پیشنهاد رسمی؛ پ) دفتر عمومی ثبت (برای مشاهدهٔ همه ثبت‌ها و وضعیت‌ها)؛ ت) درگاه انتشار پاسخ‌های رسمی مجلس موسسان (با پیوند ارجاعی به پیشنهادها).

۴) تکلیف رونوشت داده: سامانهٔ صدای جمعی موظف است از زمان عملیاتی شدن، الزامات «رونوشت داده عمومی کامل» موضوع ماده ۱۳ را رعایت کند.

ماده ۱۷ :شرایط دسترسی و محدودیت اختیار دولت

۱) منع مداخله محتوایی: طراحی سامانه باید به‌نحوی باشد که هیچ مرجع دولتی نتواند ثبت یا انتشار را به‌دلایل محتوایی متوقف کند.

۲) محدودیت اختیار دولت: کنترل دولت موقت در این سامانه، صرفاً محدود به «احراز هویت» و بررسی «کامل‌بودن مدارک» است.

۳) شرایط دسترسی: سامانه باید برای عموم رایگان و قابل دسترسی باشد.

۴) روش‌های ورودی: سامانه باید علاوه بر بستر برخط، سازوکار «ثبت حضوری-کاغذی» را نیز برای افرادی که دسترسی دیجیتال ندارند پیش‌بینی کند.

ماده ۱۸ :استانداردهای امضای امن، حدنصاب‌های حمایتی و حق انتقال

۱) تکلیف امکان «امضای امن شهروندی»: سامانه باید دارای قابلیت «ثبت امضا» به‌صورت مجازی برای هر پیشنهاد رسمی یا اعلام حمایت از نامزدها و فهرست‌ها باشد. این قابلیت باید به شهروندان امکان دهد حمایت خود را ثبت کنند.

۲) قاعدهٔ انحصارِ امضای کشوری: هر کد ملی در انتخاباتِ کشوریِ «بخشِ ملیِ مجلس موسسان»، منحصراً مجاز به ثبت «یک امضای حمایتی» برای «یک فهرست ملی» است.

۳) قاعدهٔ انحصارِ امضای استانی: هر کد ملی در بخش استانیِ مجلس موسسان، منحصراً مجاز به ثبت «یک امضای حمایتی» برای «یک نامزد» در استانِ محلِ اقامت خود (بر اساس کدپستیِ ثبت شده در کارت ملی) است.

۴) قابلیتِ انتقال و تغییر امضا: هر شهروند حق دارد تا پیش از فرارسیدنِ «مهلتِ نهایی‌شدنِ صلاحیت‌ها»، امضای حمایتی خود را از یک نامزد یا فهرست به نامزد یا فهرست دیگری منتقل کند. در این صورت، با تاییدِ نهاییِ امضای جدید توسط شهروند، امضای قبلی به‌صورتِ خودکار باطل شده و از تعداد امضاهای حمایتی نامزدِ پیشین کسر و به نامزدِ جدید افزوده می‌شود.

۵) استانداردهای فنی احراز هویت: برای تضمین اینکه هر امضا توسط یک «شخص حقیقیِ متمایز» ثبت شده است، رعایت هم‌زمان شروط زیر الزامی است:

- الف) یکتایی کد ملی: هر کد ملی یکتا، منحصراً مطابق قواعد بندهای ۲ و ۳ این ماده عمل می‌کند.
- ب) تأیید دوعاملی: نهایی‌شدن امضا منوط به انجام موفقیت‌آمیز احراز هویت دوعاملی مطابق روش‌های مجاز در پیوست فنی (پیوست ۱۳) است.
- پ) آزمون انسانی: استفاده از مکانیزم‌های استاندارد تشخیص انسان از ماشین الزامی است.

۶) محرمانگی لیست امضاکنندگان: هویت امضاکنندگان نزد سامانه «محرمانه» است و انتشار عمومی آن ممنوع می‌باشد. سامانه صرفاً «تعداد شمارش‌گر امضاها» را به صورت عمومی نمایش می‌دهد.

ماده ۱۹ :تضمین دسترسی کاملِ نظارتی، مالکیتِ زیرساخت صحت‌سنجی و پایش

۱) دسترسی‌های الزامی: دولت موقت مکلف است برای تضمین سلامتِ امضاها و کشفِ الگوهای رباتیک، دسترسی‌های زیر را به صورت «آنی» و «مستقیم» برای کارشناسانِ فنیِ «مرکز تخصصی پایش» فراهم کند:

- الف) دسترسی به لایه داده: دسترسی مستقیم به یک نسخهٔ غیرقابل تغییر و همگام از پایگاه دادهٔ سامانه، شامل جداولِ امضاها، زمان‌های ثبت، و اطلاعات هویتی.
- ب) دسترسی به لایه تبادلِ داده و نمایهٔ رخدادها: دسترسی کامل به فایل‌های نمایهٔ رخداد «سامانهٔ میزبان» برای بررسی نشانی‌های اینترنتی، نوع مرورگر و تشخیص حملاتِ رباتی.
- پ) دسترسی به لایه مخابراتی: دسترسی مشاهده به سامانهٔ مدیریت سرویس‌دهندهٔ پیامک، جهت راستی‌آزماییِ ارسالِ واقعیِ پیامک، وضعیت تحویل و تطبیقِ زمانِ ارسالِ کد با زمانِ ثبتِ امضا.
- ت) حق درخواستِ دسترسیِ تکمیلی: مطابق رویهٔ مقرر در ماده ۱۲، جهت راستی‌آزماییِ سلامتِ سامانه.

۲) تبادلِ موازی و آنیِ داده‌ها: سامانهٔ دولت مکلف است در لحظهٔ نهایی‌شدنِ هر امضا یا رخداد انتقال، یک کپی از داده‌های ثبت را به‌صورت آنی، خودکار و غیرقابل‌توقف از طریق «بستر تبادلِ داده» به «سامانهٔ میزبانِ مستقل» متعلق به شورای نظارت رویه‌ای ارسال کند.

۳) استقلالِ محیطِ صحت‌سنجیِ مردمی: ایجاد و مدیریتِ زیرساختِ راستی‌آزماییِ امضاها در اختیارِ انحصاریِ شورای نظارت رویه‌ای است. شورا موظف است بر پایهٔ رونوشت داده‌های دریافتی (موضوع بند ۲)، یک «محیط کاربری اختصاصیِ صحت‌سنجی» راه‌اندازی کند که در آن هر شهروند بتواند با احراز هویتِ مجدد، «فهرست تمامی امضاهای ثبت‌شده با هویت خود» را مشاهده کند.

۴) قابلیت گزارش جعل و فقدان: در محیط کاربری تحت مدیریت شورا (موضوع بند ۳)، باید امکان ثبتِ «گزارش جعل» (برای امضاهایی که شخص انجام نداده) و «گزارش فقدان» (برای امضاهایی که ثبت کرده اما در فهرست شورا دیده نمی‌شوند) فراهم باشد.

۵) تکلیفِ اطلاع‌رسانیِ مستقل: شورا مکلف است بلافاصله پس از دریافت کپی داده‌های هر امضا یا رخداد انتقال، پیامک اطلاع‌رسانی مستقل مبنی بر «تأیید ثبت» یا «انتقال امضا» را برای آگاهی شهروند به شمارهٔ تماسِ وی ارسال نماید. هرگونه دست‌کاری یا اختلالِ مجری در این فرآیند مشمول جرایم ماده ۲۰ است.

۶) پایشِ مداوم و تحلیلِ ریشه‌ای: مرکز تخصصی پایش مکلف است سلامتِ مسیرهای مخابراتی را مستمراً رصد کرده و گزارش‌های «جعل» و «فقدانِ» شهروندان را جهت کشف الگوهای سازمان‌یافتهٔ تقلب یا دست‌کاریِ اپراتورها پردازش و مستندسازی کند.

ماده ۲۰ :ضمانت اجرا، مجازاتِ جعلِ ساختاری و تعلیق مهلت‌ها

۱) تعلیقِ راه‌اندازی: عدم ایجاد یا عملیاتی‌نبودن سامانه در مهلت مقرر (موضوع بند ۲ ماده ۱۶)، موجب تعلیق مهلت‌های چرخه نخست تدوین (موضوع ماده ۱۹۵) می‌شود.

۲) میزان تعلیق: میزان تعلیق برابر با مدت تأخیر در راه‌اندازی می‌باشد.

۳) مجازات بازدارندهٔ شبکه‌های ارتباطی: چنانچه برای دیوان عالی داوری محرز شود که یک پیمانکارِ فنی یا اپراتور ارتباطی، در مسیرِ تحویلِ پیامک‌های احراز هویت یا پیامک‌هایِ اطلاع‌رسانیِ شورا، عامدانه دست‌کاری، شنود یا مسدودسازیِ گزینشی اعمال کرده و یا بر اثر سهل‌انگاریِ فاحش، امکانِ جعلِ امضاها

را فراهم آورده است؛ دیوان مکلف است متخلف را به پرداختِ جریمهٔ نقدی تا سقف سیصد هزار (۳۰۰,۰۰۰) برابرِ «شاخص مزد مبنا» محکوم نماید.

۴) تخلف فاحش دولت در فرآیند مشارکت: چنانچه هرگونه نقش، مشارکت یا صدور دستور از سویِ مقاماتِ دولت موقت در فرآیندِ «جعلِ سیستماتیکِ امضاها» یا «اخلال در تبادلِ موازیِ داده‌ها به شورا» اثبات گردد، موضوع مصداقِ قطعیِ «تخلف فاحش» تلقی شده و شورا مکلف است فرآیندِ «رأی‌گیریِ اعتمادِ عمومی» (ماده ۱۸۱) را فوراً فعال نماید.

۵) ابطال امضاهای آلوده: در صورت احراز هرگونه جعلِ سیستماتیک، تمامیِ امضاهای منتسب به آن منشأِ آلوده، باطل اعلام شده و از شمارشگر نامزد یا فهرست مربوطه کسر می‌گردند.

ماده ۲۱ :زیرساخت دسترسی، زمان‌بندی و استاندارد سهولت

۱) تکلیف فراهم‌سازی دسترسی: دولت موقت موظف است امکان ثبت‌نام نهادهای نمایندگی را در سامانه فراهم کند.

۲) بازه زمانی ثبت‌نام: این امکان باید از زمان راه‌اندازی سامانه تا پایان «مهلت ثبت پیشنهاد رسمی» (موضوع بند (۱۰) ماده ۲۶) برقرار باشد.

۳) نحوه رسیدگی: رسیدگی به درخواست‌های ثبت‌نام باید به ترتیب وصول (صف) و بدون وقفه انجام گیرد.

۴) تکلیف سهولت: فرآیند ثبت‌نام باید بدون مراجعه تکراری و صرفاً با اقلام مجاز، برای داوطلب متوسط در یک نشست کاربری یا مراجعه قابل انجام باشد.

۵) ضمانت اجرای سهولت: هر مانع شکلی غیرضروری در فرآیند، در حکم «محدودسازی سامانه» است و مشمول رسیدگی موضوع ماده ۲۷ می‌باشد.

ماده ۲۲ :شرایط اهلیت و اسناد مجاز برای ثبت‌نام

۱) ممنوعیت ثبت شرکت‌های تجاری: ثبت‌نام اشخاص حقوقی با ماهیت «تجاری و انتفاعیِ صرف» (نظیر شرکت‌های سهامی، مسئولیت محدود و تضامنی) به عنوان نهاد نمایندگی ممنوع است. این اشخاص

باید مطالبات خود را از طریق اتحادیه‌های صنفی یا به صورت شخص حقیقی (با جمع‌آوری امضا) پیگیری کنند.

۲) مدارک مجاز (گروه‌های غیررسمی): برای گروه‌های غیررسمی، فقط «مدرک هویتیِ نمایندهٔ حقیقیِ ثبت‌کننده» و «نام گروه» قابل مطالبه است.

۳) مدارک مجاز (اشخاص حقوقی): برای اشخاص حقوقیِ ثبت‌شده، فقط مدارک زیر قابل مطالبه است:

- الف) مدارک ثبت یا شناسهٔ شخص حقوقی؛
- ب) اساسنامه (جهت احراز ماهیت غیرتجاری، صنفی یا سیاسی)؛
- پ) مدرک نمایندگیِ قانونیِ متقاضی؛
- ت) مدرک هویتیِ نمایندهٔ قانونی.
- ث) فرمِ امضاشدهٔ «اقرارنامهٔ التزام دموکراتیک و طرد خشونت» توسط نمایندهٔ قانونیِ گروه؛

۴) شرط ثبات معیارها: فهرست مدارک لازم باید پیش از آغاز ثبت‌نام عمومی منتشر شود و در طول فرآیند تغییر نکند.

ماده ۲۳ :قواعد رد درخواست و ممنوعیت مطالبه اضافی

۱) موارد مجاز رد ثبت‌نام: رد ثبت‌نام فقط در موارد زیر مجاز است:

- الف) عدم ارائهٔ مدارک احراز هویت یا نمایندگی (موضوع بندهای ۲ و ۳ ماده ۲۲)؛
- ب) نقص آشکار در اطلاعات لازم؛
- پ) اثبات جعل یا انتحال هویت؛
- ت) احراز ماهیت تجاری و انتفاعیِ صرف برای شخص حقوقی (موضوع بند ۱ ماده ۲۲).

۲) تکلیف در صورت رد: هرگونه رد ثبت‌نام باید مکتوب، مستدل، و عمومی باشد.

۳) محتوای اعلامیه رد: اعلامیه رد باید شامل «کد رد»، «بندِ نقض‌شده» و «مشخصات مدارک ناقص» باشد.

۴) ممنوعیت مطالبه اضافی: دولت موقت و واحدهای وابسته حق ندارند هیچ سند، گواهی، استعلام، یا شرط دیگری خارج از بندهای (۲) و (۳) ماده ۲۲ مطالبه کنند.

۵) اثر حقوقی مطالبه اضافی: هر مطالبه اضافی تخلف اداری محسوب شده و پاسخ‌گویی به آن برای متقاضی الزامی نیست.

۶) اثر بر وضعیت درخواست: رد یا تعلیق ثبت‌نام به استناد مدارک ممنوع، بی‌اعتبار است و وضعیت درخواست باید فوراً به «پذیرفته» یا «قابل ادامه» بازگردانده شود.

۷) منع محرومیتِ هویتی و سازمانی: دولت موقت و مدیران سامانهٔ صدای جمعی، مطلقاً حق ندارند درخواستِ ثبتِ گروه‌ها را به دلیلِ «وابستگیِ اعضا، مؤسسان، یا نامِ گروه به ساختارهای سیاسی، اداری یا نظامیِ رژیم پیشین» رد یا تعلیق کنند. مادامی که گروهِ متقاضی مدارکِ شکلیِ ماده ۲۲ را ارائه دهد، ثبتِ آن الزامی و پنهان‌سازیِ صدای آن، مصداقِ «محدودسازی تبعیض‌آمیز» (موضوع ماده ۲۷) است.

ماده ۲۴ :قواعد نام‌گذاری و شفافیت هویت

۱) قاعده نام‌گذاری: در ثبت‌نام گروه‌های غیررسمی، نام اعلامیِ گروه مطابق خوداظهاریِ متقاضی ثبت می‌گردد.

۲) شفافیت ثبت‌کننده: در تمامی اسناد و نمایش‌های عمومی سامانه، «نام حقیقیِ نماینده ثبت‌کننده» باید همواره در کنار «نام اعلامیِ گروه» درج و نمایش داده شود.

۳) حفاظت داده‌ها: انتشار اسناد هویتی یا نمایندگی، در صورت لزوم، باید با رعایت ماده ۱۱ (پوشاندن داده‌های حساس) انجام شود.

ماده ۲۵ :ثبت پیشنهاد رسمی و دفتر عمومی ثبت

۱) **حق ثبت:** هر گروه ثبت‌شده حق دارد پیشنهاد رسمی خود را با انتخابِ یکی از «دسته‌بندی‌های موضوعیِ تعریف‌شده»، در سامانه ثبت کند.

۲) **تکلیف شناسه‌دهی:** سامانه باید حداکثر ظرف ۶ ساعت کاری پس از ثبت پیشنهاد، یک «شناسه یکتا» برای آن صادر کند.

۳) **تکلیف انتشار:** هر پیشنهاد ثبت‌شده باید فوراً در سامانه منتشر شود.

۴) **محتوای انتشار:** انتشار باید شامل زمان، عنوان، دسته‌بندی موضوعی، نام نهاد ثبت‌کننده، فایل-پیوست‌ها، و وضعیت جاری باشد.

۵) **ممنوعیت تأخیر:** تأخیر در انتشار پیشنهاد بیش از ۲۴ ساعت ممنوع است؛ مگر با اعلام علت فنی یا امنیتی مستند (وفق ماده ۱۲).

۶) **ممنوعیت حذف:** حذف یا پنهان‌سازی پیشنهادِ منتشرشده ممنوع است.

۷) **قاعده ویرایش:** هرگونه اصلاح یا ویرایش محتوا صرفاً به‌صورت «انتشار نسخهٔ جدید با ارجاع به نسخهٔ قبلی» مجاز است و نسخه قبلی نباید حذف شود.

۸) دسترسی عمومی و داده‌کاوی: دولت موقت موظف است امکان مشاهده و بارگیری عمومی همه پیشنهادها و همه وضعیت‌ها، و به تفکیک موضوع، را به‌صورت یکجا برای همگان فراهم کند تا امکان تحلیل مستقل داده‌ها تضمین شود.

۹) ضمانت اجرای تأخیر یا حذف: چنانچه «مرکز تخصصی پایش» کشف نماید که پیشنهادی بیش از ۲۴ ساعت در انتشار تأخیر داشته و یا پس از انتشار، حذف یا پنهان شده است، مکلف است بلافاصله «اخطار رفع نقص فوری» را صادر و به مرجع اجرایی سامانه ابلاغ کند. در صورت عدم رفع نقص و بازنگرداندنِ وضعیتِ قانونیِ پیشنهاد تا زمانِ انتشارِ «گزارش نظارتی دوره‌ای»، شورا مکلف است این استنکاف را به عنوان «تخلف رویه‌ای سامانه صدای جمعی» (موضوع بند ۵ ماده ۱۸۳) در گزارش ثبت نماید.

۱۰) تعیین دامنه پیشنهاد: گروه ثبت‌کننده مکلف است در زمان ثبت پیشنهاد، دامنهٔ آن را یکی از دو حالتِ «ملی» یا «استانی» تعیین کند.

- الف) پیشنهادات ملی: برای تمامی شهروندان کشور قابل امضا هستند و در صورت رسیدن به حدنصاب ۱۰ هزار امضا، مشمول پاسخ‌گویی توسط «مجمع‌های تدوین» (موضوع ماده ۲۶) می‌شوند.
- ب) پیشنهادات استانی: منحصراً توسط شهروندانِ ساکنِ همان استان (بر اساس کدپستی ثبت‌شده منطبق با ماده ۱۸) قابل امضا هستند. حدنصابِ الزام‌آور شدنِ این پیشنهادات، ۲۰۰۰ امضایِ تأییدشدهٔ استانی است و در صورت تکمیل، منحصراً مشمول پاسخ‌گویی توسط «نمایندگان همان استان» (موضوع ماده ۷۵) خواهند شد.

ماده ۲۶ :تکلیف مجمع‌های تدوین به پاسخ رسمی

۱) تکلیف اصل: هر یک از مجمع‌های تدوین موظف است برای هر «پیشنهاد رسمی ملی» که مشمول یکی از دو حالت زیر باشد، یک «پاسخ رسمی» صادر کند:

- الف) پیشنهادِ ثبت‌شده توسط «نهاد حقوقی ثبت‌شده».
- ب) پیشنهادِ ثبت‌شده توسط «شخص حقیقی ثبت شده» که موفق به کسب «حدنصاب امضای شهروندی» شده باشد.

۲) حدنصاب امضا و معافیت:

- الف) برای پیشنهادهای اشخاص حقیقی ثبت شده، حدنصاب لازم برای اجباری شدنِ پاسخ‌گویی، ثبت ۱۰,۰۰۰ (ده هزار) امضای صحیح و یکتا در سامانه است.
- ب) پیشنهادهای نهادهای حقوقی ثبت‌شده (موضوع بند ۱-الف) از کسب امضا معاف بوده و بلافاصله پس از ثبت، مشمول تکلیف پاسخ توسط مجمع‌ها می‌شوند.
- پ) پیشنهادهای اشخاصی که به حدنصاب نرسند، در سامانه «باقی و قابل مشاهده» می‌مانند، اما مجمع‌ها تکلیفی برای پاسخ رسمی به آن‌ها ندارند.

۳) پاسخ‌های مجاز: پاسخ رسمی باید دقیقاً حاوی یکی از سه وضعیت زیر باشد: الف) «پذیرش»؛ ب) «پذیرش جزئی»؛ پ) «رد». هر پاسخ (در هر سه وضعیت) باید همراه با استدلال مکتوب باشد.

۴) مهلت پاسخ: حداکثر ۴۰ روز کاری از تاریخ الف) ثبت پیشنهاد برای نهادهای حقوقی ثبت‌شده؛ یا ب) «تکمیل حدنصاب ۱۰ هزار امضا» برای اشخاص حقیقی ثبت شده.

۵) پاسخ‌های تجمیعی: صدور یک پاسخ واحد برای چند پیشنهاد (اعم از نهادی یا فردی) در صورتی مجاز است که: الف) پیشنهادها از حیث ماهوی هم‌موضوع باشند؛ ب) همه شناسه‌های پوشش‌داده‌شده به‌صورت ارجاعی در متن پاسخ فهرست شوند.

۶) تکلیف انتشار: پاسخ رسمی باید در سامانه منتشر شود و دارای پیوند ارجاعی به پیشنهاد یا پیشنهادهای مربوطه باشد.

۷) شرط فعال‌سازی بیانیه تأخیر: چنانچه شورای نظارت رویه‌ای در گزارش دوره‌ای خود، عدم پاسخگویی مجمع تدوین به پیشنهادهای رسمی (مشمول بند ۱) در مهلت مقرر را ثبت نماید، تکلیف صدور «بیانیه رسمی تأخیر» فعال می‌شود.

۸) مهلت صدور بیانیه تأخیر: مجمع تدوین مربوطه مکلف است حداکثر ظرف ۴۸ ساعت از انتشار گزارش شورا، بیانیه را منتشر کند.

۹) محتوای بیانیه تأخیر: این بیانیه باید حداقل شامل موارد زیر باشد: الف) ذکر دلیل مشخص عدم پاسخگویی در مهلت قانونی؛ ب) فهرست شناسه‌های پیشنهادهای معوقه؛ پ) برنامه جبرانی و زمان‌بندی قطعی برای انتشار پاسخ‌ها.

۱۰) مهلت ثبت: برای چرخه نخست تدوین (موضوع ماده ۱۹۵)، آخرین مهلت ثبت پیشنهاد رسمی (یا تکمیل امضا) که مشمول الزام پاسخ‌گویی در ۴۰ روز کاری باشد، پایان ماه بیست و سوم از تاریخ تشکیل رسمی مجلس موسسان است.

ماده ۲۷ :ممنوعیت تبعیض و محدودسازی کانال

۱) **منع تبعیض در دسترسی:** دولت موقت و هر نهاد وابسته حق ندارد دسترسی به سامانه را بر مبنای گرایش سیاسی، فکری، قومی یا منطقه‌ای محدود کند.

۲) **منع شروط اضافی:** مطالبهٔ هرگونه شرط، گواهی، استعلام یا مدرکِ اضافی، خارج از مواردِ مصرح در مواد ۲۲ و ۲۳ (در خصوص ثبت‌نام نهاد نمایندگی) و ماده ۲۵ (در خصوص ثبت پیشنهاد)، مطلقاً ممنوع است و هیچ مرجعِ اجرایی حقِ ایجاد مانعِ مقرراتیِ جدید را ندارد.

۳) **تعریف «اخلال رویه‌ای»:** هرگونه اختلال در سامانه که یکی از شرایط زیر را داشته باشد، «اخلال رویه‌ای» محسوب می‌شود: الف) ایجاد قطعی کامل سامانه به مدت مجموعاً بیش از ۴۸ ساعت در یک بازه ۷ روزه؛ ب) عدم امکان ثبت پیشنهاد یا مشاهده عمومی برای کاربران در همان بازه زمانی (مجموعاً ۴۸ ساعت).

۴) **تکلیف گزارش‌دهی:** وقوع اخلال رویه‌ای باید توسط شورا در گزارش‌های دوره‌ای (وفق پیوست ۱) ثبت و منعکس گردد.

۵) **ضمانت اجرا:** ثبت اخلال رویه‌ای در گزارش شورا، از مصادیق «تخلف رویه‌ای دولت موقت» (موضوع ماده ۱۸۳) محسوب می‌شود.

فصل دوم: رسانه دولتی، بی‌طرفی و آموزش عمومی

ماده ۲۸ :منع تبلیغات سیاسی انتفاعی و هرگونه تقویت مالی پیام سیاسی

۱) اصل ممنوعیت و قلمرو زمانیس: هرگونه «تبلیغات سیاسی انتفاعی»، از لحظهٔ «آغازِ انتشارِ فراخوانِ ثبت‌نام نامزدهای مجلس موسسان» تا پایانِ «فرآیند همه‌پرسی نهایی قانون اساسی»، مطلقاً ممنوع است. این ممنوعیتِ یکپارچه، هم شاملِ تبلیغاتِ انتخاباتی برای ورود به مجلس موسسان و هم شاملِ تبلیغاتِ مربوط به پیش‌نویس‌ها در دورهٔ تدوین می‌گردد.

۲) تعریف تبلیغات سیاسی انتفاعی: شامل هر نوع پرداخت، مزیت، خدمت، کالا، تخفیف یا امتیاز (مستقیم یا غیرمستقیم) برای موارد زیر است:

- الف) انتشار یا بازنشر پیام سیاسی، انتخاباتی یا همه‌پرسی؛
- ب) تولید محتوا برای حمایت یا تخریب یک پیش‌نویس، یک مدل حکمرانی، یا نتایج همه‌پرسی؛
- پ) برجسته‌سازی، پیشنهاددهی، یا تقویت الگوریتمی یا تبلیغاتی در هر بستر؛
- ت) استفاده از اشخاص ثالث (رسانه، اینفلوئنسر، شبکه‌های توزیع) با هر شکل جبران.

۳) شمول بر شخص ثالث: ممنوعیت این ماده شامل «کمپینِ ثالثِ انتفاعی» نیز هست، حتی اگر هیچ ارتباط رسمی با مجمع‌های تدوین نداشته باشد.

۴) عدم نیاز به احراز نیت: در کشف یا اثبات این موارد، احراز نیت لازم نیست؛ صرفِ وجود مبادلهٔ مالی یا مزیتی برای تقویت پیام سیاسی کافی است.

۵) استثنای «هواداری شخصی»: هزینه‌کردِ اشخاص حقیقی برای تولید یا انتشار محتوای هواداری، «هواداری شخصی» نامیده می‌شود و مجاز است، مشروط به رعایت هم‌زمان شرایط بند (۶).

۶) شرط‌های هواداری شخصی مجاز:

- الف) هزینه صرفاً از منابع شخصی فرد باشد؛
- ب) بدون هیچ‌گونه هماهنگی مالی یا سازمانی با ستادهای رسمی باشد؛
- پ) «مجموع انباشتهٔ» هزینه‌های آن شخص در «کل بازهٔ فرآیندِ منتهی به رأی‌گیری» از سقف «۲۰ برابر شاخص مزد مبنا» تجاوز نکند.

۷) کمپین موازی: هرگونه هزینه‌کرد شخصی که فاقد یکی از شروط بند (۶) باشد، یا با تجمیع منابع مالی چند شخص حقیقی انجام شود، «کمپین موازی» تلقی می‌گردد.

۸) اثر حقوقی کمپین موازی: کمپین موازی، مصداق «تبلیغات سیاسی انتفاعی» است و مشمول تمام ممنوعیت‌ها و ضمانت‌اجراهای این ماده می‌باشد.

ماده ۲۹ :ممنوعیت‌ها و قلمرو مسئولیت در تبلیغات سیاسی انتفاعی

۱) تکلیف رسانه همگانی: هر «رسانه همگانیِ مشمول» مکلف است از دریافت، سفارش‌گیری، تولید سفارشی، یا انتشار هرگونه «تبلیغات سیاسی انتفاعی» خودداری کند.

۲) تکلیف سکوی میزبانی: «سکوی میزبانی محتوای مشمول» مکلف است از فروش یا نمایش «تبلیغات سیاسی انتفاعی» در قالب «آگهی فروخته‌شده توسط سکو» خودداری کند.

۳) مسئولیت شکلی ناشر: انتشار تبلیغات سیاسی انتفاعی توسط رسانه همگانیِ مشمول، فارغ از نیت، انگیزه، یا علمِ ناشر به ماهیتِ پیام، تخلف محسوب شده و رسانهٔ مزبور را مستقیماً مشمولِ ضمانت‌اجراهای مقرر در ماده ۳۳ می‌سازد.

۴) محدودیت مسئولیت سکو: مسئولیت سکوی میزبانی فقط نسبت به «آگهی فروخته‌شده توسط سکو» (طبق تعریف ماده ۳۶) برقرار است.

ماده ۳۰ :اقدامات اصلاحی فوری و موانع فنی

۱) تکلیف اقدام فوری: به محض اطلاع رسانه یا سکو از انتشار تبلیغ انتفاعی، یا به محض ابلاغ «اعلامیه مشاهده» (موضوع بند ۱ ماده ۳۲)، رسانه یا سکو موظف است ظرف ۷۲ ساعت اقدامات بند (۲) و (۳) این ماده را انجام دهد.

۲) اقدامات الزامی:

- الف) توقف فوری هرگونه انتشار آتی، بازپخش یا تکرار؛
- ب) حذف یا غیرفعال‌سازی محتوا (اگر امکان فنی آن وجود دارد).

۳) تکلیف در صورت عدم امکان حذف: اگر حذف یا غیرفعال‌سازی به دلیل مانع فنی یا حقوقی ممکن نباشد، رسانه موظف است ظرف همان مهلت ۷۲ ساعت، «اعلامیه عدم امکان» را منتشر کند.

۴) محتوای «اعلامیه عدم امکان»: این اعلامیه باید شامل موارد زیر باشد:

- الف) بیان دقیق اینکه کدام اقدام ممکن نیست (حذف/غیرفعال‌سازی/آرشیو)؛
- ب) شرح مشخص مانع (فنی/قراردادی/حقوقی)؛
- پ) شواهد حداقلی مانع (نمایهٔ رخداد فنی، مستندات قرارداد، یا اعلان سیستم)؛

- ت) اقدام جایگزین فوری برای کاهش دسترسی (قطع بازپخش، حذف از صفحه اصلی، یا اخطار روی محتوا)؛
- ث) زمان‌بندی رفع مانع یا توضیح مستدل درباره نامعلوم بودن آن.

۵) اثر عدم اعلام: ادعای «عدم امکان» بدون انتشار اعلامیهٔ واجد شرایط بند (۴)، از حیث آثار «عدم اجرا» تلقی می‌شود.

ماده ۳۱ :تکلیف خود-افشایی رسانه

۱) تکلیف خودافشایی: رسانه همگانیِ مشمول موظف است حداکثر ظرف ۵ روز کاری از وقوع تخلف، «اعلامیه تخلف تبلیغ سیاسی انتفاعی» را عمومی کرده و به شورا ارسال کند.

۲) محتوای اعلامیه تخلف: باید شامل شناسه، تاریخ‌ها، هویت سفارش‌دهنده و پرداخت‌کننده، مبلغ یا ارزش مالی، و وضعیت اقدام اصلاحی باشد.

ماده ۳۲ :نظارت شورا و فرآیند پاسخ‌گویی

۱) نظارت شورا: اگر شورا (یا گزارش‌دهنده) نسخه قابل مشاهده‌ای از محتوای مشکوک به تبلیغ انتفاعی ارائه کند، شورا «اعلامیه مشاهده تبلیغ سیاسی» را صادر و به رسانه ابلاغ می‌کند.

۲) تکلیف پاسخ‌گویی به ابلاغ: مخاطب ابلاغ موظف است ظرف ۵ روز کاری پاسخ خود را به‌صورت عمومی منتشر و ثبت کند.

۳) انواع پاسخ معتبر: پاسخ باید یکی از موارد زیر باشد:

- الف) اقرار به تبلیغ انتفاعی (و اجرای تکالیف مندرج در مواد ۳۰ و ۳۱)؛
- ب) اظهارنامه عدم مبادله ارزش (اعلام رسمی اینکه انتفاعی انجام نشده بعلاوه مستندات شکلی)؛
- پ) اظهارنامه عدم فروش آگهی (مخصوص سکوها: اعلام اینکه محتوا، آگهی فروخته‌شده توسط سکو نیست).

۴) اثر عدم پاسخ: عدم پاسخ در مهلت یا پاسخ فاقد مستندات، عدم افشا محسوب و مشمول جریمه‌های تشدیدی می‌شود.

۵) معیار «به‌طور معقول»: در صدور اعلامیه مشاهده، ملاکْ شواهدِ قابل مشاهده و قضاوت ناظر بی‌طرف است؛ نیاز به تحلیل نیت یا لحن نیست.

۶) منع تحلیل نیت: شورا در بررسی بند (۱) مجاز به تحلیل نیت، اثر یا لحن نیست.

ماده ۳۳ :ضمانت اجرا و مجازات تشدیدی برای عدم افشا

۱) تکلیف صدور دستور: دولت موقت مکلف است پس از انتشار «تصمیم شکلی» توسط هیئت رسیدگی (موضوع ماده ۳۸)، ظرف ۵ روز کاری «دستور اجرای ضمانت» را صادر و ابلاغ کند.

۲) ضمانت بازپرداخت: در صورت احراز تبلیغ انتفاعی، رسانه موظف است مبلغ یا ارزش مالی دریافت‌شده را مسترد کند و قرارداد یا کمپین مرتبط را خاتمه دهد.

۳) جریمه رویه‌ای: رسانه موظف است جریمه رویه‌ای را به حساب اعلامی دولت موقت واریز کند. میزان جریمه به شرح زیر است:

- الف) تخلف اول: دو برابر ارزش مالی.
- ب) تخلف دوم: چهار برابر ارزش مالی.
- پ) تخلف سوم: هشت برابر ارزش مالی.

۴) تعریف «تخلف تشدیدی»: عدم افشا یا پنهان‌سازی در موارد زیر، «تخلف تشدیدی» محسوب می‌شود:

- الف) عدم انجام تکلیف خود-افشایی وفق ماده۳۱ ؛
- ب) عدم پاسخ (یا پاسخ ناقص) به «اعلامیه مشاهده» وفق ماده ۳۲ در مهلت مقرر؛
- پ) اثبات خلاف واقع بودنِ «اظهارنامه عدم مبادله ارزش» پس از صدور.

۵) آثار تخلف تشدیدی (۱: فرض حداکثری): در محاسبه جریمه تخلف تشدیدی، «ارزش مالی» برابر با بالاترین طبقه در «جدول ارزش مالی» (موضوع ماده ۳۵) فرض می‌شود.

۶) آثار تخلف تشدیدی (۲: ضریب دوبل): جریمه رویه‌ای محاسبه‌شده در بند (۳) این ماده، برای تخلف تشدیدی با ضریب ۲ اعمال می‌شود.

۷) آثار تخلف تشدیدی (۳: اجبار به انتشار): رسانه مکلف است ظرف ۵ روز کاری «اعلام تخلف تشدیدی به‌علت عدم افشا» را در همان رسانه منتشر کند. انتشار باید از نظر برجستگی، نوبت پخش، یا جایگاه، حداقل هم‌سطح محتوای تخلف باشد (برای محتوای برخط: حداقل ۷۲ ساعت نمایش).

۸) آثار تخلف تشدیدی (۴: تضمین توقف): رسانه مکلف است تضمین توقف انتشار آتی همان محتوا را وفق ماده ۳۰ اجرا و مستند کند.

۹) قاعده حداقلی اثبات: شورا در بررسی این ماده فقط موارد شکلی (وجود نسخه، ابلاغ اخطار، انجام شدن یا نشدن «پاسخ» یا «افشا») را بررسی می‌کند و مجاز به تحلیل محتوا یا اثرگذاری نیست.

۱۰) تصاعد نهادی: در صورت وقوع «تخلف سوم» (بند ۳-پ) یا وقوع دو بار «تخلف تشدیدی» در بازه فرآیند تدوین، دولت موقت موظف است تعلیق موقت مجوز انتشار، پخش یا دسترسی به زیرساخت‌های ملی را آغاز کند. مدت تعلیق حداقل ۳ روز و زمان اجرا صرفاً پس از صدور تصمیم نهایی هیئت رسیدگی (ماده۳۸) خواهد بود.

۱۱) دامنه شمول: ضمانت‌اجراهای این ماده فقط نسبت به «رسانه همگانیِ مشمول» و «سکوی میزبانی محتوای مشمول» اعمال می‌شود.

ماده ۳۴ :استثنای کانال‌های رسمی مجمع‌های تدوین

۱) اصل استثنا: ممنوعیت‌های مندرج در ماده ۲۸ (تبلیغات سیاسی انتفاعی)، شامل «انتشار محتوا در کانال رسمی مجمع تدوین» و «پرداخت هزینه عملیاتی کانال رسمی» نمی‌شود.

۲) شرط اعتبار استثنا: استثنای موضوع بند (۱) فقط زمانی معتبر است که تمام شرایط مندرج در بندهای (۳) تا (۸) این ماده به‌طور هم‌زمان رعایت شود.

۳) تکلیف ثبت اولیه: کانال رسمی باید پیش از شروع فعالیت، در «دفتر اطلاعات رسمی» ثبت شده و در فهرست عمومی کانال‌های رسمی درج گردد (با شناسه یکتا).

۴) تکلیف انحصار منبع مالی: کلیه هزینه‌های مربوط به کانال رسمی باید فقط از «حساب عملیاتی برابر» (موضوع ماده۸۱) پرداخت شود.

۵) تکلیف شفافیت پرداخت: در گزارش هفتگی تراکنش‌های حساب عملیاتی، باید تصریح شود که هزینه مربوط به کانال رسمی بوده است.

۶) ممنوعیت پرداخت به ثالث: کانال رسمی حق ندارد برای انتشار یا بازنشر محتوا در بسترهای ثالث، پول یا ارزش مالی پرداخت کند.

۷) ممنوعیت کسب درآمد: کانال رسمی حق دریافت آگهی یا کسب هرگونه درآمد ناشی از تبلیغات سیاسی یا تجاری را ندارد.

۸) تکلیف بایگانی: هر محتوای منتشرشده در کانال رسمی باید دارای «شناسه انتشار» و پیوند به نسخه آرشیوی آن در «دفتر اطلاعات رسمی» باشد.

۹) ضمانت اجرا (خروج از استثنا): تخلف از بند (۶) یا بند (۷) این ماده، موجب خروج کانال از شمول استثنا برای همان بازه زمانی می‌شود.

۱۰) اثر حقوقی: در صورت خروج از استثنا، اقدامات کانال مشمول ممنوعیت‌های ماده ۲۸ و ضمانت‌اجراهای ماده ۳۳ خواهد بود.

ماده ۳۵ :تکلیف انتشار »جدول ارزش مالی «و اعتبار آن

۱) تعریف: «جدول ارزش مالی» سندی است که طبقات ارزش مالیِ مبادله یا مزیت موضوع مواد ۲۸ و ۳۳ را تعیین می‌کند.

۲) تکلیف انتشار: دولت موقت موظف است این جدول را به‌عنوان «اطلاعات رسمی» در دفتر اطلاعات رسمی منتشر کند.

۳) مهلت انتشار: جدول باید حداکثر تا ۱۰ روز کاری از تاریخ تشکیل مجلس موسسان، و در هر حال پیش از «شروع پوشش رسانه‌ای» منتشر شود.

۴) محتوای الزامی جدول: جدول ارزش مالی باید حداقل شامل موارد زیر باشد:

- الف) طبقات ارزش مالی و حدود حداقل و حداکثر هر طبقه (به واحد پول ملی).
- ب) قواعد تبدیل ارزش برای مزیت‌های غیرنقدی (کالا، خدمت، تخفیف، امتیاز، تهاتر).
- پ) قواعد ارزش‌گذاری مبادلات غیرمستقیم و چندلایه (واسطه‌ها و پرداخت‌های ترکیبی).
- ت) تاریخ مؤثر و شناسه نسخه.
- ث) معیار مبنا :مبنای محاسبهٔ ارزش ریالی در این جدول، «قیمت عادلهٔ روز در بازار آزاد» برای خدمات یا کالای مشابه است. در مواردی که قیمت بازار وجود ندارد، «هزینهٔ تمام‌شده با احتساب سود متعارف» ملاک خواهد بود. هرگونه ارزش‌گذاری دستوری پایین‌تر از نرخ بازار، فاقد اعتبار است.

۵) شرط ثبات: پس از انتشار، هرگونه تغییر در جدول فقط از طریق «اصلاحیه رسمی» مجاز است.

۶) مهلت‌ها و منع عطف به ماسبق: صدور هرگونه اصلاحیه برای جدول ارزش مالی، تابع دو قاعدهٔ زیر است:

- الف) قفلِ زمانیِ انتخاباتی: صدور اصلاحیه از ۳۰ روز پیش از تاریخ هر رأی‌گیری تا فردای روز اعلام نتایج، مطلقاً ممنوع و بی‌اعتبار است.
- ب) قاعدهٔ زمانِ وقوع تخلف: ارقامِ مندرج در هر اصلاحیه، صرفاً نسبت به تخلفاتی قابل اِعمال است که «پس از تاریخ انتشار رسمیِ آن اصلاحیه» رخ داده باشند. محاسبهٔ جریمه برای تخلفاتِ پیشین، منحصراً تابعِ جدولی است که در لحظهٔ وقوع تخلف اعتبار داشته است و تغییرِ آن ممنوع است.

۷) اثر عدم انتشار: در صورت عدم انتشار جدول، مبنای محاسبه ارزش مالی در تخلفات تشدیدی، «بالاترین نرخ تعرفه تبلیغاتیِ رسمی یا عرفیِ همان رسانه» (برای گران‌ترین زمان یا جایگاه پخش) خواهد بود که توسط شورای نظارت استعلام یا برآورد می‌شود.

۸) تکلیف راهنما: دولت موقت موظف است هم‌زمان با جدول، یک «نسخه قابل مشاهده» شامل روش محاسبه و مثال‌های عددی را برای راستی‌آزمایی عمومی منتشر کند.

۹) تعریف شروع پوشش رسانه‌ای: در این ماده، تاریخ «شروع پوشش رسانه‌ای» برابر است با تاریخ وقوع هر یک از رویدادهای زیر (هرکدام زودتر رخ دهد):

- الف) انتشار فهرست نهایی نامزدها.
- ب) انتشار عمومی متن نهایی پیش‌نویس‌ها.
- پ) روز سی‌ام (۳۰) قبل از روز رأی‌گیری (در صورت تأخیر موارد الف و ب).
- ت) تاریخ پخش نخستین برنامه اختصاصی یا مناظره (در صورت پخش زودهنگام).

۱۰) حق اعتراض به نرخ‌گذاری: چنانچه شورای نظارت رویه‌ای تشخیص دهد که ارقام جدول منتشرشده با «قیمت عادلهٔ بازار» (موضوع بند ۴-ث) اختلاف فاحش (بیش از ۲۰ درصد) دارد، حق دارد ظرف ۵ روز کاری با ذکر مستندات بازار، اصلاح جدول را درخواست کند. دولت موقت مکلف است ظرف ۵ روز کاری جدول اصلاح‌شده را منتشر نماید. در صورت اصرار دولت بر ارقام قبلی، نظر «هیئت سه نفرهٔ کارشناسان رسمی» (یک نفر منتخب شورا، یک نفر منتخب دولت، و یک نفر مرضی‌الطرفین) فصل‌الخطاب و لازم‌الاجراست.

ماده ۳۶ : قلمرو شمول تکالیف رسانه‌ای و مسئولیت سکوهای میزبانی محتوا

۱) دامنه اجرا: تکالیف و ضمانت‌اجراهای مواد ۲۹ تا ۳۳ فقط نسبت به «رسانه همگانیِ مشمول» و «سکوی میزبانی محتوای مشمول» اعمال می‌شود.

۲) تعریف «رسانه همگانیِ مشمول»: رسانه‌ای است که دست‌کم یکی از دو شرط زیر را داشته باشد: الف) دارای مجوز پخش عمومی یا مجوز رسانه‌ای یا انتشار عمومی باشد؛ ب) دارای سازوکار فروش آگهی یا سفارش‌گیری یا تولید سفارشی در قبال پول یا ارزش مالی باشد.

۳) استثنای شخصی: صفحات، کانال‌ها، وبلاگ‌ها و حساب‌های برخط اشخاص حقیقی که فاقد هر دو شرط بند (۲) باشند، «رسانه همگانیِ مشمول» نیستند و از شمول این تکالیف خارج‌اند. صرف عمومی بودن یا تعداد دنبال‌کننده ملاک نیست.

۴) تعریف «سکوی میزبانی محتوای مشمول»: خدمتی برخط است که هم‌زمان دو ویژگی زیر را دارد:

- الف) امکان انتشار محتوا توسط کاربران را فراهم می‌کند؛
- ب) خودِ سکو، فروش یا نمایش آگهی را از طریق سامانه‌های تحت کنترل خود انجام می‌دهد.

۵) محدودیت مسئولیت سکو: مسئولیت سکوی میزبانی وفق مواد ۲۹ تا ۳۳ فقط نسبت به «آگهی فروخته‌شده توسط سکو» است.

۶) تعریف «آگهی فروخته‌شده توسط سکو»: آگهی فروخته‌شده توسط سکو پیامی است که فروش یا دریافتِ مابه‌ازایِ مالیِ آن توسط خودِ سکو (یا نمایندهٔ رسمیِ آن) انجام شده و نمایشِ آن از طریق ابزارهای تبلیغاتیِ تحتِ کنترلِ سکو صورت گرفته باشد.

۷) سازوکار عدم مسئولیت: اگر «اعلامیه مشاهده» موضوع ماده ۳۲ به سکوی میزبانی ابلاغ شود و موضوع، آگهی فروخته‌شده توسط سکو نباشد، سکو حق دارد «اظهارنامه عدم فروش آگهی» صادر کند.

۸) مهلت و محتوای اظهارنامه: سکو باید ظرف ۵ روز کاری اعلام کند که برای آن محتوا هیچ فروشی انجام نداده و ارزش مالی دریافت نکرده است.

۹) اثر حقوقی: با صدور این اظهارنامه (و انتشار عمومی و ثبت آن)، تکالیف توقف، حذف و ضمانت‌اجراهای ماده ۳۳ نسبت به سکو اعمال نمی‌شود؛ مگر خلاف آن با سند ثابت شود.

ماده ۳۷ :اخطار و حق دفاع در آیین دادرسی رسانه

۱) تکلیف آغاز رسیدگی: با ثبت تخلف موضوع مواد ۲۹ تا ۳۲ یا موارد تشدیدی ماده۳۳ ، دبیرخانه شورا یا مرکز تخصصی پایش مکلف است فرآیند رسیدگی را آغاز کند.

۲) تکلیف صدور اخطار: مرجع رسیدگی باید «اخطار رسیدگی ضمانت اجرا» را با شناسه یکتا صادر و به رسانه ابلاغ کرده و هم‌زمان در دفتر اطلاعات رسمی ثبت نماید.

۳) محتوای الزامی اخطار: اخطار باید حداقل شامل موارد زیر باشد:

- الف) شرح کوتاه تخلف؛
- ب) ادله شکلی اتکایی (نسخه قابل مشاهده، زمان، شناسه اعلامیه مشاهده در صورت وجود)؛
- پ) ضمانت‌اجراهای محتمل؛
- ت) مهلت دفاع.

۴) حق دفاع: رسانه حق دارد ظرف ۵ روز کاری از ابلاغ اخطار، دفاعیه کتبی و مستندات خود را ارائه کند.

۵) تکلیف ثبت دفاعیه: رسانه مکلف است دفاعیه خود را هم‌زمان در دفتر اطلاعات رسمی ثبت نماید.

۶) اثر عدم دفاع: عدم ارائه دفاعیه در مهلت مقرر، مانع ادامه رسیدگی و صدور تصمیم نیست.

ماده ۳۸ :هیئت رسیدگی در آیین دادرسی رسانه

۱) ساختار مرکب هیئت رسیدگی: به منظور تضمین هم‌زمان «تخصص حقوقی» و «وجدان عمومی» در رسیدگی به تخلفات رسانه‌ای، «هیئت رسیدگی انتظامی رسانه» با ساختار دو رکنی زیر تشکیل می‌شود:

- الف) رکن حقوقی (مدیریت دادرسی): متشکل از سه (۳) حقوق‌دان از میان کارشناسان «مرکز تخصصی پایش» (موضوع ماده ۱۲۶) که به قید قرعه یا نوبت‌دهی اداری توسط مرکز انتخاب می‌شوند. وظیفه این رکن، اداره جلسه، تشریح قانون، تطبیق مصادیق با متن سامانه، و انشای رأی است. اعضای این رکن حق رأی در تصمیم نهایی را ندارند.
- ب) رکن شورایی (هیئت منصفه): متشکل از پنج (۵) عضو از میان اعضای دارای حق رأی شورای نظارت رویه‌ای که برای هر پرونده به قید قرعه انتخاب می‌شوند. صلاحیت اتخاذ تصمیم نهایی مبنی بر «احراز» یا «عدم احراز» تخلف، منحصراً با رأی این رکن است.

۲) وظایف تفکیک‌شده:

- الف) وظایف رکن حقوقی: ۱. بررسی اولیه پرونده و کفایت مستندات؛ ۲. تشریح دقیق معیارهای قانونی (مصادیق مواد ۲۹ تا ۳۳) برای هیئت منصفه؛ ۳. جلوگیری از ورود هیئت منصفه به مباحث سیاسی، محتوایی یا نیت‌خوانی (خارج از صلاحیت شکلی)؛ ۴. تنظیم و نگارش متن حقوقی رأی بر اساس نظر هیئت منصفه.
- ب) وظایف رکن شورایی (هیئت منصفه): ۱. بررسی شواهد قابل‌مشاهده (نسخه تخلف، دفاعیه رسانه، گزارش پایش)؛ ۲. استماع توضیحات رکن حقوقی و دفاعیات نماینده رسانه (در صورت حضور)؛ ۳. صدور رأی مبنی بر وقوع یا عدم وقوع تخلف.

۳) دامنه محدود رسیدگی: صلاحیت این هیئت صرفاً رسیدگی به امور شکلی زیر است و اعضای هر دو رکن، اکیداً از «داوری محتوایی» (تحلیل نیت، لحن، یا اثرگذاری پیام) منع می‌شوند:

- الف) وجود یا عدم وجود نسخه قابل مشاهده و مشخصات انتشار؛
- ب) بررسی صحت ابلاغ اخطار و «اعلامیه مشاهده»؛
- پ) بررسی وجود یا عدم وجود پاسخ رسانه در مهلت قانونی؛
- ت) راستی‌آزمایی انجام تکالیف «توقف» و «حذف» (موضوع ماده ۳۰)؛
- ث) بررسی وجود اسناد مالی یا اقرار برای احراز «مبادله ارزش مالی»؛
- ج) بررسی و راستی‌آزمایی اسنادِ مرتبط با «استثنای هواداری شخصی» و سقفِ مجازِ آن (موضوع ماده ۲۸)؛
- چ) احراز اینکه آیا محتوای موردنظر در سکوهای میزبانی، مصداقِ «آگهیِ انتفاعیِ سکو» (موضوع ماده ۳۶) بوده است یا خیر؛
- ح) بررسی سوابقِ پرونده جهت احراز وقوع «تخلف تشدیدی» ناشی از عدم خودافشایی یا ارائه اظهارنامه خلاف واقع (موضوع ماده ۳۳)؛
- خ) تطبیقِ ارزش مالیِ کشف‌شده با «جدول ارزش مالی» (موضوع ماده ۳۵) یا تعرفهٔ رسمی، صرفاً جهت تعیین پایهٔ محاسباتیِ جریمه.

۴) اعتبار تصمیم و مهلت: هیئت مکلف است ظرف ۵ روز کاری پس از پایان مهلت دفاع، تشکیل جلسه داده و تصمیم خود را صادر کند. تصمیم این هیئت، حکم بدوی انتظامی محسوب می‌شود.

۵) نصاب رسمیت: جلسه رسیدگی فقط با حضور هم‌زمانِ دست‌کم دو (۲) حقوق‌دان (از رکن حقوقی) و سه (۳) عضو شورا (از رکن شورایی) رسمیت می‌یابد.

۶) آستانه رأی‌گیری: ملاک صدور حکم، رأی موافقِ اکثریت مطلق حاضران (بیش از نیمی از آرا) در هیئت منصفه ضروری است.

۷) انشای رأی و انتشار: رکن حقوقی مکلف است بلافاصله پس از رأی‌گیری هیئت منصفه، متن رأی را با ذکر «گردش کار»، «مستندات قانونی»، «تعداد آراء موافق و مخالف» و «نوع ضمانت‌اجرا» تنظیم و امضا کند. این رأی باید به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شود.

۸) ضمانت اجرای انحراف: چنانچه رکن حقوقی تشخیص دهد که رأی هیئت منصفه آشکارا مغایر با متن صریح سامانه است، مکلف است از انشای رأی خودداری کرده و موضوع را به عنوان «اختلاف در صلاحیت» مستقیماً به دیوان عالی داوری ارجاع دهد.

۹) پروتکل اضطراری وتوی حقوقی در دورهٔ خلأ: چنانچه وتوی موضوع بند (۸) در بازهٔ زمانیِ پیش از تشکیل دیوان عالی داوری رخ دهد، اجرای هرگونه مجازاتِ تنبیهی (اعم از جریمه نقدی یا تعلیق مجوز) علیه رسانه متوقف می‌ماند تا دیوان پس از استقرار به آن رسیدگی کند. با این حال، رسانه مکلف است منحصراً همان محتوایِ مورد مناقشه را تا زمانِ صدور رأی قطعیِ دیوان، از دسترس خارج کرده و یا از بازپخشِ آن خودداری نماید.

ماده ۳۹ :تجدیدنظر و اجرای حکم در آیین دادرسی رسانه

۱) تکلیف صدور دستور اجرا: دولت موقت مکلف است بلافاصله پس از انتشار «رأی بدوی انتظامی» (موضوع ماده ۳۸)، «دستور اجرای ضمانت» را صادر و به رسانه ابلاغ نماید. این دستور باید شامل شناسه پرونده، متن رأی هیئت، میزان دقیق جریمه یا مدت تعلیق، و مهلت اجرا باشد.

۲) حق اعتراض به دیوان عالی: رسانه محکوم‌علیه (یا شاکی، در صورت برائت رسانه) حق دارد ظرف مهلت ۴۸ ساعت از زمان ابلاغ دستور اجرا، اعتراض خود را نسبت به رأی صادره در «دیوان عالی داوری گذار» (موضوع ماده ۲۱۵) ثبت کند.

۳) اثر تعلیقی اعتراض: ثبت اعتراض در مهلت مقرر، دارای آثار زیر است:

- الف) تعلیقِ حکمِ توقیف یا لغو مجوز: اجرای هرگونه حکم مبنی بر «تعلیق مجوز»، «لغو امتیاز» یا «قطع دسترسی به زیرساخت»، تا زمان صدور رأی نهایی دیوان عالی متوقف می‌شود.

- ب) عدم تعلیقِ حکمِ جریمه یا اصلاح: اجرای احکام مربوط به «جریمه نقدی»، «الزام به درج جوابیه» یا «حذف محتوا»، با ثبت اعتراض متوقف نمی‌شود؛ مگر آنکه دیوان عالی با صدور «دستور موقت فوری»، توقف آن را لازم بداند.

۴) دامنهٔ محدودِ رسیدگی دیوان در تجدیدنظر رسانه‌ای:

دیوان در مقام تجدیدنظر، انحصاراً صلاحیتِ «رسیدگی شکلی و تطبیقی» دارد و اکیداً از ورود به «ماهیت محتوایی دعوا» یا «تحلیل لحن و نیت» منع می‌شود. رسیدگی دیوان منحصراً محدود به موارد زیر است:

- الف) بررسیِ رعایتِ تشریفات دادرسی: اطمینان از رعایت نصاب رسمیت، حق دفاعِ رسانه، و رعایت مهلت‌های مقرر در هیئت رسیدگی انتظامی (وفق ماده ۳۸).
- ب) بررسیِ انطباقِ محاسبات: راستی‌آزماییِ اینکه آیا جریمهٔ تعیین‌شده، دقیقاً مطابق با فرمولِ «نظام پلکانی مجازات» (موضوع ماده ۳۳) و مبتنی بر ارقامِ «جدول ارزش مالی» (موضوع ماده ۳۵) محاسبه شده است یا خیر. دیوان حقِ تغییر سلیقه‌ای در میزان مجازات به بهانهٔ «تناسب» را ندارد.
- پ) بررسیِ نادیده گرفتنِ اسنادِ شکلی: بررسی ادعایِ رسانه مبنی بر اینکه هیئتِ بدوی، یک «سندِ شکلیِ معتبر» را به‌طور فاحش و مستند نادیده گرفته است.
- ت) بررسیِ خروج از مصادیق حصری: اطمینان از اینکه هیئت بدوی، رسانه را به دلیلی خارج از مواردِ حصریِ مندرج در مواد ۲۹ تا ۳۳ مجازات نکرده باشد.

۵) قطعیت رأی: رأی دیوان عالی داوری، فصل‌الخطاب و قطعی است و دولت موقت مکلف به اجرای فوری آن می‌باشد.

۶) استرداد وجوه: چنانچه دیوان عالی، حکم جریمه نقدی را نقض کند، دولت موقت موظف است مبالغ دریافت‌شده را ظرف ۷۲ ساعت به حساب رسانه مسترد نماید. تأخیر در استرداد، مشمول جریمه دیرکرد روزانه (معادل ۱ درصد مبلغ کل) خواهد بود.

۷) رصد شفافیت مالی رسانه‌های فرامرزی: به منظور صیانت از استقلال فرآیند گذار و مهار نفوذ پنهانِ خارجی، «شورای نظارت رویه‌ای» (از طریق مرکز تخصصی پایش) مکلف است ماهانه «گزارش شفافیت مالیِ رسانه‌های همگانیِ فرامرزی» را تدوین و منتشر نماید. شورا موظف است از این رسانه‌ها رسماً درخواست کند تا منابع کلانِ تأمین مالی خود (اعم از بودجه‌های دولتیِ میزبان، نهادهای خاص یا حامیان خصوصی) را به‌طور شفاف اعلام کنند.

۸) شرایطِ اعمالِ اهرمِ جایگزین: چنانچه رسانه‌ای به دلیل استقرار در خارج از مرزها، از دسترسِ مجازات‌های مالی و قضاییِ مستقیمِ این سامانه خارج باشد، در صورت وقوع هر یک از موارد زیر مشمول «اقداماتِ تنبیهیِ جایگزین» (موضوع بند ۹) می‌گردد:

- الف) استنکاف از شفافیت نهادی و سازمانی: بی‌پاسخ گذاشتنِ درخواست شفافیت منابع مالی (موضوع بند ۷) یا پنهان‌کاریِ مستند در اعلامِ بودجه‌های خارجی.
- ب) استنکاف از شفافیت تبلیغاتی: بی‌پاسخ گذاشتنِ «اعلامیه مشاهده» ناظر بر تبلیغات سیاسی انتفاعی و خودداری از انتشارِ «اظهارنامه عدم مبادله ارزش» در مهلت مقرر (موضوع ماده ۳۶).
- پ) فریب‌کاریِ مالی: اثباتِ خلافِ واقع بودنِ هر یک از اظهارنامه‌های مالیِ رسانه در هیئت رسیدگی، و احرازِ «تخلف تشدیدی».

۹) اجرای اقداماتِ تنبیهیِ جایگزین: شورا مکلف است به محض احرازِ شرایطِ بند (۸)، اقدامات زیر را به‌صورت هم‌زمان علیه رسانهٔ متخلف اجرا نماید:

- الف) درج در لیست سیاه: ثبتِ نامِ رسانه در «فهرستِ رسانه‌های فاقد شفافیت و مستعدِ مداخلهٔ خارجی».
- ب) قطع تعاملات و تحریم مصاحبه: هرگونه اعطای «مصاحبهٔ اختصاصی»، ارسالِ پیامِ رسمی، یا پذیرشِ نمایندگانِ رسانه‌های مندرج در فهرستِ سیاه، توسط اعضای مجمع‌های تدوین و مقاماتِ ارشدِ دولت موقت، مطلقاً ممنوع است. نقضِ این ممنوعیت، حسبِ مورد «تخلف انضباطی» یا «تخلف رویه‌ای» محسوب شده و مستوجبِ پیگردِ فوری است.
- پ) تحریم مالی و خدماتی: ممنوعیتِ مطلقِ انعقاد هرگونه قرارداد دولتی، تبلیغاتی یا پیمانکاری، و سلبِ حقِ استفاده از هرگونه زیرساخت یا خدماتِ عمومیِ داخل کشور برای آن رسانه و اشخاصِ وابسته به آن.
- ت) گزارشِ دیدبانیِ مستمر: الزامِ رسانهٔ دولتی به اعلامِ نامِ این رسانه‌ها و پخشِ گزارش‌هایِ تحلیلی پیرامونِ فریب یا استنکافِ آن‌ها از شفافیت، در بازه‌های پرمخاطب جهت آگاهی‌بخشیِ عمومی

۱۰) پروتکل اضطراریِ تجدیدنظر در دورهٔ خلأِ دیوان عالی: چنانچه رأی بدویِ «هیئت رسیدگی انتظامی» در بازهٔ زمانیِ پیش از تشکیل و استقرارِ دیوان عالی داوری صادر شود، رسانهٔ محکوم‌علیه همچنان حق دارد اعتراض خود را نزد دبیرخانهٔ شورای نظارت ثبت کند. ثبت این اعتراض تا زمانِ تشکیل دیوان، دارای آثارِ تفکیک‌شدهٔ زیر خواهد بود:

- الف) توقفِ احکامِ حیاتی: اجرای هرگونه حکم مبنی بر «تعلیق مجوز»، «توقیفِ رسانه» یا «قطع دسترسی به زیرساخت‌های ملی»، با ثبت اعتراض موقتاً متوقف می‌شود تا دیوان عالی در آینده پس از تشکیل، به آن رسیدگی قطعی کند. با این حال، دستورِ هیئت بدوی مبنی بر «حذف فوریِ همان محتوایِ خاصِ ناقضِ قانون»، بلافاصله لازم‌الاجراست و مشمول توقف نمی‌گردد.
- ب) سپرده‌گذاریِ احکامِ مالی: اجرای حکم «جریمهٔ نقدی» با ثبت اعتراض متوقف نمی‌شود و رسانه مکلف به پرداختِ آن در مهلت مقرر است؛ اما دولت موقت مطلقاً حقِ واریزِ این جریمه به خزانهٔ عمومی یا مصرفِ آن را ندارد. این مبالغ باید مستقیماً به یک «حساب امانیِ مسدود» واریز گردد. پس از تشکیل دیوان عالی، چنانچه دیوان رسانه را تبرئه کند، مبلغِ سپرده‌گذاری‌شده بلافاصله و به‌طور کامل به رسانه مسترد خواهد شد.

ماده ۴۰ :تضمین دسترسی برابر به رسانهٔ دولتی

۱) تکلیف دسترسی برابر و زمانِ فعال‌سازی: دولت موقت موظف است دقیقاً از تاریخِ «تشکیل رسمی مجلس موسسان»، برای هر دو مجمع تدوین (الف و ب)، دسترسیِ رسانه‌ایِ برابر، هم‌وزن و هم‌کیفیت در رسانهٔ دولتی فراهم کند.

۲) تعریف «هم‌وزن و هم‌کیفیت»: این معیار حداقل شامل برابری در ۵ مؤلفه زیر است:

- الف) زمان کل اختصاص‌یافته؛
- ب) زمان‌های انتشار (به‌ویژه سهم زمان‌های پرمخاطب)؛
- پ) قالب‌ها (مانند گفت‌وگو، مناظره، ارائه متن، پرسش‌وپاسخ)؛
- ت) کیفیت فنی پخش و تولید (تصویر، صدا، زیرنویس)؛
- ث) دسترسی آرشیوی (مدت نگهداری، قابلیت جست‌وجو، رایگان بودن).

۳) تکلیف انتشار شاخص‌ها: دولت موقت موظف است شاخص‌های دقیق و زمان‌بندی اجرای بند (۲) را پیش از شروع پوشش رسانه‌ای منتشر کند.

۴) تکلیف برابری در تولید: در برنامه‌های تولیدی اختصاصی، دولت موقت موظف است شرایط تولید برابر را تضمین کند، از جمله:

- الف) استفاده از تیم تولید واحد (یا دو تیم هم‌سطح)؛
- ب) بودجه تولید برابر با سقف‌ها و اقلام هزینه‌ای همسان؛

- پ) برابری در امکانات فنی، استودیویی و خدمات پس‌تولید.

۵) استثنای انحراف: هرگونه انحراف از شرایط تولید برابر، فقط در صورت وجود «عدم امکان فنی مستند» مجاز است.

۶) تکلیف انتشار سند انحراف: در صورت بروز مانع فنی، باید هم‌زمان علت و اسناد آن به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر شود.

۷) ضمانت اجرا: انحراف بدون انتشار مستندات، از حیث آثار حقوقی هم‌سنگ «نقض بی‌طرفی» (موضوع ماده ۵۷) محسوب می‌شود.

۸) تعریف «بازه پرمخاطب»: حداقل شامل هر روز از ساعت ۲۰:۰۰ تا ۲۳:۰۰ به‌وقت رسمی کشور است.

۹) تعریف «بازه عادی»: شامل سایر ساعات شبانه‌روز است.

۱۰) مجزا بودن زمان «شورای عالی احزاب ناظر»: زمان‌های تخصیص‌یافته به «مجمع‌های تدوین» (برای گفتگو درباره قانون اساسی) و زمان‌های تخصیص‌یافته به «شورای عالی احزاب ناظر» (برای نقد عملکرد دولت)، دارای ردیف‌های پخشِ مجزا هستند. ادغام این دو زمان یا کسر کردن از یکی به نفع دیگری توسط دولت موقت ممنوع است.

ماده ۴۱ :فهرست موضوعات چرخه‌ای و سقف ۲۰ موضوع

۱) تکلیف انتشار مشترک: نهادهای مشورتی تخصصی مکلف‌اند به‌صورت مشترک، «فهرست موضوعات چرخه‌ای» را تهیه و به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کنند.

۲) مهلت انتشار: انتشار این فهرست تابع مهلتِ مقرر در «جدول زمان‌بندیِ خروجی‌ها» (موضوع جزء «ب» از بند ۷ ماده ۱۶۳) می‌باشد.

۳) سقف تعداد: فهرست موضوعات چرخه‌ای حداکثر شامل ۲۰ موضوع است.

۴) محتوای الزامی هر موضوع: هر موضوع در فهرست باید شامل موارد زیر باشد: الف) عنوان؛ ب) دامنه موضوع (۵ تا ۱۵ خط توضیح)؛ پ) ۵ پرسش استاندارد طراحی.

۵) شرط توالی: فهرست منتشرشده باید ترتیب اجرای موضوعات در چرخه نخست را مشخص کند.

۶) شرط بی‌طرفی: هر موضوع و پرسش‌های آن باید به‌صورت بی‌طرف و غیرارزشی صورت‌بندی شود.

۷) ممنوعیت‌های محتوایی: نهادهای مشورتی در تهیه این فهرست حق ندارند: الف) توصیه محتوایی ارائه کنند؛ ب) به گزینه‌ها امتیاز دهند؛ پ) درباره «بهتر یا بدتر» بودن الگوهای حکمرانی یا تصمیمات طراحی نتیجه‌گیری هنجاری کنند.

۸) محدوده نقش: تکلیف نهادها در این ماده، صرفاً «تعریف موضوعات» و «پرسش‌های طراحی» است.

۹) جواز خوشه‌سازی مفاهیم: نهادهای مشورتی مکلف‌اند فهرستِ خود را حداکثر در قالبِ بیست (۲۰) عنوان تنظیم کنند. با این حال، تعریفِ هر یک از این عناوین، به‌صورت «خوشه‌ای» (ادغام چند مفهوم یا نهادِ مرتبط در قالبِ یک موضوعِ جامع) جهت توزیعِ متوازنِ بارِ محتوایی و جلوگیری از انباشتِ مباحثِ سنگین در یک چرخه مجاز و مورد تأکید است.

۱۰) ضمانت اجرای نقض بی‌طرفی: چنانچه «شورای نظارت رویه‌ای» احراز کند که در تدوینِ «فهرست موضوعات چرخه‌ای و پرسش‌های استاندارد»، قواعد بی‌طرفی و منعِ نتیجه‌گیریِ هنجاری (موضوع بند ۷ این ماده) نقض شده است، شورا حق دارد کلِ فهرستِ پیشنهادی را «وتو» نماید. در این حالت، نهادهای مشورتی مکلف‌اند حداکثر ظرف ۷۲ ساعت (بدون دریافت جبران خدمات برای این زمانِ مازاد) فهرست را اصلاح و بازنویسی کنند.

ماده ۴۲ :تکلیف تولید و زمان‌بندی بسته آموزشی

۱) تکلیف تولید: نهادهای مشورتی تخصصی مکلف‌اند برای هر «موضوع جاری» در چرخه موضوعی، یک «بسته آموزشی بی‌طرف موضوعی» تهیه و منتشر کنند.

۲) مهلت انتشار: بسته آموزشی باید حداکثر تا ۲۰ روز پیش از آغاز چرخه ۳۰ روزهٔ آن موضوع منتشر شود.

۳) اثر تأخیر: انتشار دیرتر از مهلت، «تأخیر آموزشی» محسوب شده و علاوه بر اعمالِ ضمانت‌اجراهای مقرر در ماده ۵۸ (زمان جبرانی)، مشمول «مسئولیت مالی جمعی» موضوع بند (۷) ماده ۱۶۵ خواهد بود.

ماده ۴۳ :اجزای الزامی و ساختار محتوایی بسته

۱) اجزای الزامی و سیر منطقی محتوا: بستهٔ آموزشی باید با در نظر گرفتنِ محدودیت‌های زمانی و پرهیز از مباحثِ انتزاعیِ آکادمیک، بر پایهٔ سیرِ منطقیِ سه‌گانهٔ زیر تدوین شود:

- الف) تبیین مفهوم و نقش سیستمی: تعریف سادهٔ موضوع مورد بحث و تشریحِ عینیِ اینکه این قطعه یا نهاد، چه نقشی در حفظ تعادلِ کلِ نظامِ حکمرانی ایفا می‌کند (بدون ارزش‌گذاری و جانبداری).
- ب) معرفی گزینه‌های رایج و تشریح سازوکارها: معرفیِ اصلی‌ترین الگوها و انتخاب‌هایِ موجود برای طراحیِ این نهاد، و توضیحِ مکانیکیِ اینکه در هر الگو، توزیع قدرت و فرآیند تصمیم‌گیری دقیقاً چگونه کار می‌کند.
- پ) تحلیل متقارنِ پیش‌نیازها و پیامدها: بررسیِ آینه‌ای و هم‌وزنِ گزینه‌های مطرح‌شده، به‌نحوی که نشان دهد هر گزینه نیازمندِ چه پیش‌نیازهای اجرایی است و در صورتِ استقرار، چه پیامدهایِ قابلِ‌سنجش و چه ریسک‌هایِ سیستمی (نقاط شکست) به همراه خواهد داشت

۲) الزامات کمی: حجم و چگالیِ متنِ بستهٔ آموزشی باید به‌گونه‌ای تنظیم شود که خوانشِ کامل یا بازنماییِ آن، دقیقاً در قالبِ زمانیِ اختصاص‌یافته به «برنامهٔ آموزشیِ بی‌طرفِ موضوعی» (موضوع ماده ۴۸) بگنجد.

۳) الزامات «مثال‌ها»: در صورت استفاده از مثال‌ها، بسته باید شامل حداقل تنوع ۳ مثال از انتخاب‌ها و تجربه‌های متفاوت (جغرافیایی و تاریخی) باشد و هر مثال از نظر حجم متن و میزان جزئیات برابر باشد.

۴) اظهارنامه بی‌طرفی: بسته باید حاوی متن ثابت زیر باشد: «این محتوای آموزشی صرفاً توضیح سازوکارها و پیامدهای قابل سنجش است و هیچ توصیه‌ای درباره خوب/بد یا برتری/کاستی گزینه‌ها ارائه نمی‌کند.»

۵) قاعده تقارن و هم‌وزنی: در تشریح و مقایسهٔ گزینه‌های طراحی در بستهٔ آموزشی، رعایت هم‌زمان دو شرط شکلی زیر الزامی است:

- الف) تقارن کمّی: حجم متن و میزان جزئیات برای تشریحِ سازوکارها و ریسک‌های هر گزینه، نباید تفاوت فاحش (بیش از ۱۰ درصد) با گزینه‌های رقیب داشته باشد. پرگویی برای یک الگو و خلاصه‌گویی برای الگوی دیگر ممنوع است.
- ب) تشریح آینه‌ای: چنانچه تأثیر یک گزینه بر یک متغیر خاص (نظیر هزینه، سرعت تصمیم‌گیری، یا تمرکز قدرت) بررسی شود، تأثیر سایر گزینه‌های مطرح‌شده نیز باید دقیقاً بر روی همان متغیر بررسی شود و مسکوت گذاشتنِ یک شاخص برای یک گزینه ممنوع است.
- پ) تقارن کیفی: الزام به تشریحِ عینیِ دست‌کم یک نقطهٔ شکست یا سناریوی بن‌بست برای هر یک از گزینه‌های مطرح‌شده، به‌گونه‌ای که هیچ مدلی بی‌نقص و مطلق جلوه نکند.

ماده ۴۴ :ممنوعیت‌ها و قواعد سلبی بی‌طرفی

۱) ممنوعیت روایت‌گری تاریخی ایران: در تدوین بسته‌های آموزشی و مثال‌ها، استفاده از تجربیات و مثال‌های تاریخی جهان آزاد است؛ اما در خصوص «تاریخ معاصر و قوانین ایران»، محدودیت‌های زیر الزام‌آور است:

- الف) ممنوعیت مطلقِ اشخاص و وقایع: ذکر نام پادشاهان، رهبران، نخست‌وزیران، مقامات سیاسی و نظامی، احزاب، گروه‌های سیاسی، و اشاره به رویدادهای تاریخی خاص (نظیر انقلاب‌ها، کودتاها، جنگ‌ها، جنبش‌ها، یا تغییرات رژیم) در متن، مثال‌ها، یا تصاویر آموزشی مطلقاً ممنوع است.
- ب) ممنوعیت ارزش‌گذاری: استفاده از هرگونه صفتِ توصیفی یا قضاوتِ تاریخی (مانند استبدادی، مردمی، خائنانه، شکوهمند، وابسته، مستقل، یا مترقی) برای توصیف دوران‌ها، حکومت‌ها، یا عملکرد شخصیت‌های تاریخی ایران ممنوع است.

۲) جواز مشروطِ تحلیل متون حقوقی ایران: با رعایتِ اکیدِ ممنوعیت‌های بند (۱) این ماده، ارجاع به متنِ قوانین اساسیِ پیشینِ ایران (مشروطه و جمهوری اسلامی) در بسته‌های آموزشی، تنها در صورتی مجاز است که تحلیل، فاقد هرگونه نام، صفت یا روایتِ تاریخی بوده و صرفاً محدود به محورهای زیر باشد:

- الف) مکانیسم‌های حقوقی: توضیح نحوهٔ انتصاب، عزل، یا روابط میان قوا بر اساس نصِ صریحِ آن قانون.
- ب) منطق ساختاری و انگیزشی: توضیح اینکه چگونه متن قانون، به‌صورت ریاضی یا منطقی، انگیزهٔ تمرکز قدرت، فساد، یا بن‌بست را در بازیگران ایجاد می‌کند (تحلیل «اگر-آنگاه»).
- پ) سکوت و خلأ قانونی: اشاره به مواردی که متن قانون دربارهٔ آن‌ها ساکت بوده و این سکوت منجر به تفسیرپذیریِ خطرناک یا سوءاستفاده شده است.
- ت) تعارضات درونی: اشاره به اصولی از همان قانون که با یکدیگر در تضاد منطقی یا اجرایی هستند.

۳) قاعده منع توصیه: در تمام اجزاء بسته، هرگونه توصیه، نتیجه‌گیری هنجاری، رتبه‌بندی، یا دعوت به تصمیم یا رأی ممنوع است.

۴) قاعده منع زبان ارزش‌گذارانه: استفاده از کلمات باردار مانند «بهتر / بدتر»، «مطلوب / نامطلوب»، «درست / نادرست»، «مترقی / ارتجاعی»، «میهن‌پرستانه / ضدملی»، یا «نجات‌بخش / خطرناک» به‌عنوان صفت برای گزینه‌ها ممنوع است.

۵) قاعده قاب‌بندی شرطی: گزینه‌ها نباید به‌صورت «خوب / بد» قاب‌بندی شوند؛ بلکه باید به‌صورت «اگر-آنگاه» (وابسته به هدف) توضیح داده شوند.

۶) منع نمادها و شعارها: استفاده از شعار، نماد، شخصیت‌محوری، یا روایت‌های ستایش یا سرزنش برای القای نتیجه ممنوع است.

۷) معیار نقض: وجود هر یک از موارد ممنوعه در متن، پرسش، اسلاید یا زیرنویس، «نقض بی‌طرفی نگارشی» محسوب می‌شود. احراز این امر نیازمند تحلیل نیت نیست و صرف «قابل مشاهده بودن» کفایت می‌کند.

ماده ۴۵ :استانداردهای کارآمدی آموزشی و بصری

۱) تکلیف ساده‌نویسی: بسته آموزشی باید برای «مخاطب متوسط» قابل فهم باشد و اصطلاحات تخصصی در همان متن تعریف شوند.

۲) تکلیف به «کارآمدی شناختی» و جذابیت بصری: نهادهای مشورتی و رسانه دولتی مکلف‌اند در تولید بسته‌ها و برنامه‌های آموزشی، اصولی را رعایت کنند تا محتوا برای عموم شهروندان ترغیب‌کننده و قابل‌فهم باشد. رعایت اصول زیر در تولید الزامی است:

- الف) سناریوسازی ملموس: اکتفا به بیانِ صرفاً نظری و انتزاعیِ اصول ممنوع است. مفاهیم باید در قالب «سناریوهای ملموس» توضیح داده شوند.
- ب) بصری‌سازی: استفاده از گرافیک متحرک، نمودارهای پویا و پویانمایی برای توضیح ساختارهای پیچیده الزامی است. پخش برنامه به صورت «تک‌گوییِ مجری» برای بیش از ۳۰ درصدِ زمانِ برنامه ممنوع است.
- پ) ساده‌سازی زبانی: سطح پیچیدگیِ زبانیِ متن باید معادلِ «سطح خوانایی کتاب‌های درسی دورهٔ اول متوسطه» باشد. استفاده از اصطلاحات تخصصیِ حقوقی بدونِ معادل‌سازیِ عرفی ممنوع است.

ماده ۴۶ :ساختار زمانی برای موضوعات و دوره‌های آزاد

۱) حکم کلی: در بازه زمانی تدوین (موضوع ماده ۱۹۵)، زمان‌بندی فعالیت‌ها باید دقیقاً مطابق توالی و مدت‌های مندرج در این ماده باشد.

۲) مرحله اول (دوره آزاد آغازین): این دوره بلافاصله پس از تشکیل مجلس موسسان آغاز می‌شود و مدت آن ۳ ماه است.

۳) مرحله دوم (چرخه‌های موضوعی): این مرحله شامل ۲۰ چرخه است. هر چرخه ۳۰ روز طول می‌کشد و به یک «موضوع جاری» اختصاص دارد.

۴) مرحله سوم (دوره آزاد پایانی): این دوره پس از پایان آخرین چرخه موضوعی آغاز می‌شود و مدت آن ۴ ماه است.

۵) زمان تنفس: در طول اجرای چرخه‌های موضوعی، مجمع‌های تدوین حق دارند با توافق متقابل، مجموعاً به مدت ۲ ماه (۶۰ روز) توقفِ بین‌چرخه‌ای (جهت تعطیلات رسمی یا استراحت کارشناسی) اعمال کنند. این زمان می‌تواند به‌صورت یکجا یا منقطع استفاده شود.

ماده ۴۷ :حداقل برنامه‌های رسانهٔ دولتی در هر چرخه موضوعی

۱) تکلیف اختصاص: در هر چرخه موضوعی، رسانهٔ دولتی مکلف است برنامه‌های مندرج در بند (۲) را با زمان، کیفیت و جایگاه برابر برای هر دو مجمع پخش کند.

۲) جدول حداقل‌ها: حداقل‌های هر چرخه عبارتند از:

- الف) حداقل ۶۰ دقیقه برنامه موضوعی مجمع تدوین الف در بازه پرمخاطب.
- ب) حداقل ۶۰ دقیقه برنامه موضوعی مجمع تدوین ب در بازه پرمخاطب.
- پ) حداقل ۹۰ دقیقه مناظره موضوعی مشترک در بازه پرمخاطب با حضور نمایندگان هر دو مجمع.
- ت) هفته‌ای ۶۰ دقیقه زمان آزاد برای هر مجمع در بازه پرمخاطب.

۳) شرط افزایش سهمیه: دولت موقت فقط در صورتی می‌تواند بیش از کفِ بند (۲) زمان اختصاص دهد که: الف) افزایش برای هر دو مجمع دقیقاً برابر باشد؛ ب) برنامه افزایش‌یافته به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر شود.

۴) قید محتوایی: برنامه‌های موضوعی (بند ۲-الف و ب) و مناظره (بند ۲-پ) باید الزاماً به دامنه و پرسش‌های استانداردِ «موضوع جاری» ارجاع داشته باشند.

۵) محدودیت بحث: بحث‌ها در برنامه‌های موضوعی باید محدود به طراحی و سازوکارهای مرتبط با قانون اساسی در همان موضوع باشد.

۶) حدود نظارت شورا: شورا در بررسی رعایت بندهای (۴) و (۵)، مجاز به داوری لحن یا نیت نیست و فقط «انطباق شکلی با موضوع جاری» و «وجود ارجاع» را بررسی می‌کند.

ماده ۴۸ :حداقل پخش »برنامه آموزشی بی‌طرف موضوعی «در هر چرخه

۱) تکلیف تولید و پخش: در هر چرخه موضوعی ۳۰ روزه، رسانه دولتی مکلف است «برنامه آموزشی بی‌طرف موضوعی» (موضوع ماده ۴۲) را تولید و پخش کند.

۲) مبنای تولید: برنامه باید دقیقاً و انحصاراً بر مبنای «بسته آموزشی» همان موضوع تولید شود.

۳) حداقل زمانی (تصویری): حداقل ۳۰ دقیقه برنامه تصویری باید تولید و پخش شود.

۴) حداقل زمانی (صوتی): حداقل ۳۰ دقیقه برنامه رادیویی باید تولید و پخش شود.

۵) تکلیف متنی: نسخه متنی کامل بسته آموزشی باید در کانال رسمی رسانه و دفتر اطلاعات رسمی با شناسه یکتا منتشر شود.

۶) مهلت پخش: پخش نخستِ برنامه تصویری و صوتی باید حداکثر تا پایان روز هفتم از چرخه موضوعی انجام شود.

۷) محدودیت اکید محتوایی: افزودن هرگونه تحلیل، مهمان‌محوری، مناظره، یا توضیحِ خارج از متن رسمی به این برنامه ممنوع است.

۸) قالب مجاز: تنها قالب‌های مجاز عبارتند از «خوانش یا بازنمایی متن» و «نمونه‌سازی تصویری یا اینفوگرافیک»؛ مشروط به اینکه خودِ عناصر تصویری نیز تابع قواعد بی‌طرفی باشند.

۹) تکلیف اعلام شناسه: در هر نوبت پخش، باید «شناسه اطلاعات رسمیِ بسته آموزشی» به‌صورت صوتی یا تصویری اعلام یا نمایش داده شود.

۱۰) تکلیف نسخه قابل مشاهده: نسخه قابل مشاهده هر برنامه باید حداکثر ظرف ۲۴ ساعت (مطابق ماده ۱۰) در دفتر اطلاعات رسمی منتشر شود.

۱۱) عدم احتساب در سهمیه: زمان‌های موضوع این ماده، اضافه بر سهمیه مجمع‌های تدوین است و نباید از کف‌های تعیین‌شده در ماده ۴۷ بکاهد.

ماده ۴۹ :حداقل برنامه‌های رسانهٔ دولتی در دوره‌های آزاد

۱) دامنه شمول: این ماده ناظر بر «دوره آزاد آغازین» و «دوره آزاد پایانی» (موضوع ماده ۴۶) است.

۲) تکلیف: رسانهٔ دولتی مکلف است در این دوره‌ها، برای هر یک از مجمع‌های تدوین «زمان آزاد» اختصاص دهد.

۳) میزان زمان: حداقل میزان زمان آزاد در این دوره‌ها، برابر با میزان مقرر در جزء (ت) از بند (۲) ماده ۴۷ است.

ماده ۵۰ :نسخه قابل مشاهده برنامه‌ها

۱) تکلیف انتشار: برای تمام برنامه‌های موضوع مواد ۴۷ و ۴۹، دولت موقت مکلف است نسخه قابل مشاهده را منتشر کند.

۲) مهلت: انتشار باید حداکثر ظرف ۴۸ ساعت از زمان پخش انجام شود.

۳) استاندارد: نسخه منتشرشده باید واجد تمام معیارهای ماده ۱۰ باشد.

۴) تعریف نقض: عدم اجرای هر یک از حداقل‌های برنامه‌ای ماده ۴۷، یا عدم انتشار نسخه قابل مشاهده طبق بندهای (۱) تا (۳) این ماده، «نقض بی‌طرفی رسانهٔ دولتی» محسوب می‌شود.

۵) اثر حقوقی: وقوع نقض موضوع بند (۴)، مشمول «جبران خودکار» و سایر ضمانت‌اجراهای ماده ۵۷ است.

ماده ۵۱ :تکلیف اجرای کمپین آگاهی‌بخشی و حاکمیت محتوا

۱) تکلیف اجرای مستمر: دولت موقت مکلف است در تمام طول «مرحله دوم» (چرخه‌های موضوعی) و «مرحله سوم» (دوره آزاد پایانی)، کمپین تبلیغاتیِ گسترده‌ای را در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی با هدف «ارتقای رأی‌دهی متن‌محور» و «کاهش اثرات حباب فیلتر» اجرا کند.

۲) شروط تولید و الزامات عمومی: محتوای این کمپین باید منحصراً توسط «نهادهای مشورتی تخصصی» تهیه و ابلاغ شود و رعایت شروط زیر در تمام اجزای آن الزامی است:

- الف) مرجعیت تولید: دولت موقت صرفاً مجری انتشار است و حق هیچ‌گونه دخالت، ویرایش یا تغییر در محتوای ابلاغی را ندارد.
- ب) بی‌طرفی بصری و نمادین: کلیهٔ اجزای محتوا اعم از متن، تصویر و صدا باید مطابق «استانداردهای بی‌طرفی بصری و شنیداری» (مندرج در پیوست ۱۳) تولید شوند. استفاده از هرگونه المان تداعی‌کنندهٔ جریان‌های سیاسی ممنوع است.
- پ) بی‌طرفی محتوایی: هرگونه جهت‌گیری له یا علیه یکی از پیش‌نویس‌ها یا قضاوت ارزشی دربارهٔ آن‌ها در این محتوا ممنوع است.
- ت) برچسب شناسایی منبع: هر واحد محتوا باید حاوی عبارت صریح «این پیام به صورت بی‌طرفانه و به منظور آگاهی‌بخشی توسط دولت منتشر شده است» باشد. نحوهٔ درج، زمان نمایش و وضوح این برچسب تابع استانداردهای «برچسب شناسایی منبع» (مندرج در پیوست ۱۳) است.

۳) دسته‌بندی موضوعی محتوا: محتوای تولیدشده باید دقیقاً در یکی از چهار دستهٔ زیر تعریف شود:

- الف) ترغیب مخاطب به خواندن مستقیم و شخصیِ «متنِ پیش‌نویس‌ها». در این دسته، هرگونه پیوند یا دکمهٔ ارجاع در تبلیغات، باید کاربر را منحصراً به «صفحهٔ فرودِ اولیه» هدایت کند که شرایطِ ماده ۵۲ را داراست. ارجاع مستقیم به متنِ یکی از پیش‌نویس‌ها (بدون عبور از صفحه‌ی فرود اولیه) ممنوع است.
- ب) توضیح ساده و فراگیر دربارهٔ مکانیسم «حباب فیلتر»، خطراتِ محصور شدن در اطلاعاتِ گزینشیِ الگوریتم‌ها، و لزومِ شنیدنِ نظراتِ خارج از دایرهٔ هم‌فکران.
- پ) دعوت شهروندان به اتخاذ تصمیم بر پایهٔ مطالعهٔ اثرات حقوقیِ متن و پرهیز از تصمیم‌گیری بر اساس «هیجاناتِ زودگذر»، «تعصباتِ گروهی» یا «تخریب‌های شخصیتی».

- ت) ترویج و پیونددهی مستقیم به «برنامه آموزشی بی‌طرف موضوعی» (موضوع ماده ۴۸). در این دسته، تبلیغات باید کاربر را مستقیماً به یک «صفحهٔ فرودِ اختصاصیِ ویدئو» هدایت کند. این صفحه باید تحت مالکیت یا کنترلِ فنیِ دولت موقت بوده و شرایط فنی موضوع بند (۳) ماده ۵۲ را دارا باشد.

ماده ۵۲ :استانداردهای فنی صفحات فرود و نمایش

۱) استاندارد فنیِ «صفحهٔ فرودِ اولیه»: صفحه‌ای که مخاطب از طریق تبلیغاتِ جزء (الف) بند (۳) ماده ۵۱ به آن وارد می‌شود، باید دارای ویژگی‌های زیر باشد:

- الف) ساختار دوگانهٔ برابر: صفحه باید منحصراً حاوی دو دکمه یا پیوندِ بزرگ و مشخص باشد: یکی برای «پیش‌نویس الف» و دیگری برای «پیش‌نویس ب».
- ب) هم‌وزنی بصری: هر دو دکمه باید از نظر ویژگی‌های گرافیکی و جایگاه، مطابق استانداردهای طراحی مندرج در پیوست ۱۳، کاملاً هم‌وزن و برابر باشند.
- پ) نمایش هم‌زمان: چیدمان صفحه باید تضمین کند که هر دو گزینه به‌صورت هم‌زمان و بدون نیاز به اقدام اضافه دیده شوند (مطابق استاندارد مندرج در پیوست ۱۳).
- ت) منع محتوای مزاحم: درج هرگونه متن، شعار، تصویر، یا المانِ بصریِ دیگر جز عنوانِ صفحه و دو دکمهٔ اصلی، در این صفحه ممنوع است.

۲) استاندارد فنیِ «صفحاتِ نمایشِ متن»: صفحاتی که مخاطب پس از انتخابِ یکی از گزینه‌ها در «صفحهٔ فرود اولیه» به آن‌ها هدایت می‌شود، باید دارای ویژگی‌های زیر باشند:

- الف) انحصار محتوا: محتوای صفحه باید منحصراً شامل «متنِ نهاییِ پیش‌نویس»، «فصولِ تدوین‌شده» یا «تصمیماتِ نهاییِ طراحی» باشد.
- ب) ممنوعیت تبلیغات: درج هرگونه شعار، نماد، پرچم، لوگو، تصویر، صوت، ویدئو، و یا رنگ‌بندی‌های تداعی‌کنندهٔ جریان‌های سیاسی ممنوع است.
- پ) طراحی متن‌محور: صفحه باید با طراحیِ ساده، پس‌زمینهٔ خنثی، و قلم خوانا طراحی شود تا تمرکز مخاطب صرفاً بر «خواندنِ متن» باشد.

- ت) تجربه کاربری: صفحه باید برای نمایش در تمامی انواع دستگاه‌ها (اعم از موبایل و کامپیوتر) مناسب باشد.

۳) استاندارد فنیِ «صفحهٔ فرودِ اختصاصیِ ویدئو»: صفحه‌ای که مخاطب از طریق تبلیغاتِ جزء (ت) بند (۳) ماده ۵۱ به آن هدایت می‌شود، باید دارای ویژگی‌های زیر باشد:

- الف) ایزوله‌سازی کامل: صفحه باید به‌صورت «تک‌منظوره» طراحی شود. وجود هرگونه نوار کناری یا المان هدایت‌کننده به محتوای دیگر، مطابق پیوست ۱۳ ممنوع است.
- ب) پخش‌کنندهٔ خنثی: رفتار پخش‌کننده باید مطابق پیوست ۱۳ تنظیم شود.
- پ) محیط غیرتعاملی: به منظور حفظ تمرکز و جلوگیری از جنگ روانی، صفحه باید فاقد هرگونه قابلیتِ اجتماعی، تعاملی یا نمایش آمار باشد (مطابق پیوست ۱۳).
- ت) دسترسی فراگیر و مستقیم: ویدئو باید با استفاده از فناوری‌های استانداردِ وب پخش شود تا در تمامی دستگاه‌هایِ عمومی رایج، بدون نیاز به نصب نرم‌افزار، یا ورود به حساب کاربری، با یک تعامل قابل مشاهده باشد.

ماده ۵۳ :توزیع بودجه، پلتفرم‌ها و شاخص‌های کمی

۱) تکلیف توازن در نمایش: دولت موقت مکلف است بودجه و برنامهٔ انتشار را به‌گونه‌ای تنظیم کند که هر چهار دستهٔ محتواییِ (موضوع بند ۳ ماده ۵۱)، به‌صورت «برابر» نمایش داده شوند. انحراف بیش از ۱۰ درصد در میزان نمایش میانِ دسته‌های مختلف ممنوع است.

۲) توزیع بودجه و سکوها:

- الف) دامنه سکوها: بودجه باید به تمامی سکوهای اجتماعی و پیام‌رسانی که «بیش از ۵ درصدِ جمعیتِ کشور» از آن‌ها استفاده می‌کنند، اختصاص یابد.
- ب) قاعده تسهیم: بودجه اختصاص‌یافته به هر سکو، باید متناسب با «سهمِ آن سکو از بازارِ کاربرانِ داخلی» باشد.
- پ) آمار مرجع: دولت موقت مکلف است حداقل ۱۵ روز پیش از آغاز چرخه‌های موضوعی، «جدول آمار رسمیِ سهمِ سکوها» را به همراه مستندات و نحوه محاسبه آن، به‌عنوان مبنای محاسبات، در دفتر اطلاعات رسمی منتشر کند.

۳) **شاخص کمی الزام‌آور و مکانیسم جبران:** دولت موقت مکلف است بودجه را به‌گونه‌ای تنظیم کند که در پایان هر ماه (بازه ۳۰ روزه)، مجموع تعداد «نمایش‌های گزارش‌شده» (مطابق تعریف پیوست ۱۲)، حداقل معادل «۱۵ برابرِ جمعیتِ واجدِ شرایطِ رأی‌دهی» باشد.

۴) **جبران کسری:** کسریِ شاخص بند (۳) در یک ماه، باید به تعهدِ ماهِ بعد اضافه و جبران شود.

۵) **انحصار هدف‌گیری جغرافیایی:** در تنظیمات فنیِ تبلیغات، تنها فیلتر مجاز «موقعیت جغرافیایی ایران» است و اعمال هرگونه فیلترِ دیگر (سن، جنسیت، علایق) ممنوع می‌باشد.

۶) **دسترسی نظارتی:** به‌منظور تضمین صحت‌سنجیِ آمار، دولت موقت موظف است دسترسیِ سیستمیِ «فقط مشاهده» به «سامانه‌های مدیریت تبلیغات» در تمامی سکوهای طرف قرارداد را برای «شورای نظارت رویه‌ای» ایجاد کند. هرگونه ممانعت از این دسترسی، مصداقِ قطعیِ تخلف رویه‌ای (موضوع بند ۹ ماده ۱۸۳) محسوب می‌شود.

ماده ۵۴ :بایگانی و ارائهٔ شواهد پخش

۱) **تکلیف بایگانی:** رسانهٔ دولتی موظف است از همهٔ برنامه‌های پخش‌شده در بازهٔ فرآیند تدوین قانون اساسی، بایگانی کامل و قابل ارائه نگهداری کند.

۲) **تکلیف پاسخ‌گویی:** دولت موقت موظف است به هر «درخواست رسمی اطلاعاتی شورا» دربارهٔ هر برنامهٔ مشخص، در مهلت مقرر پاسخ دهد.

۳) **محتوای الزامی پاسخ:** پاسخ دولت باید به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر شود و حداقل شامل موارد زیر باشد: الف) زمان دقیق پخش؛ ب) عنوان و خلاصه رسمی برنامه؛ پ) نسخهٔ قابل مشاهدهٔ برنامه (یا پیوند/فایل معتبر).

۴) **ضمانت اجرا:** عدم ارائهٔ نسخهٔ قابل مشاهده یا اطلاعات پخش در مهلت مقرر، مصداق قطعی «نقض بی‌طرفی رسانه» بوده و مشمول ضمانت‌اجراهای مقرر در ماده ۵۷ می‌گردد.

ماده ۵۵ :تعریف «محتوای سیاسیِ غیرخبری»

۱) دامنه تعریف: از لحظهٔ «اعلام موجودیت دولت موقت» تا پایانِ «فرآیند همه‌پرسی قانون اساسی»، هر برنامه یا محتوایی در رسانهٔ دولتی که «خبر یا گزارش رویداد جاری» نباشد و یکی از معیارهای بند (۲) را داشته باشد، «محتوای سیاسیِ غیرخبری» محسوب می‌شود.

۲) معیارهای موضوعی: محتوایی که دست‌کم یکی از ویژگی‌های زیر را داشته باشد:

- الف) موضوع اصلی یا یکی از محورهای اصلی آن، مدل‌های حکمرانی محل رقابت (پادشاهی یا جمهوری) یا «مشروعیت / عدم‌مشروعیت» آنها باشد.
- ب) موضوع اصلی یا محور اصلی آن، دوره، نظام، رهبر یا جنبش سیاسی باشد که به‌طور مستقیم با یکی از مدل‌های محل رقابت پیوند تاریخی یا نهادی دارد.
- پ) بخش قابل توجهی از محتوا به نمایش نمادها، شعارها، تصاویر آرشیوی، یا بازسازی نمایشیِ مرتبط با دوره‌ها یا نظام‌های سیاسیِ پیوندخورده با مدل‌های رقیب اختصاص یابد.
- ت) موضوع اصلی یا بخشی از محتوای آن، به بررسی، نقد، تحلیل، تفسیر، قرائت یا مقایسهٔ «متن پیش‌نویس‌های قانون اساسی» (پیش‌نویس الف یا ب)، فصول، اصول یا مفاد مندرج در آن‌ها اختصاص داشته باشد.
- ث) قالب برنامه مستند، گفت‌وگو، میزگرد، یا روایت تاریخی یا تحلیلی باشد و محور آن یکی از موارد (الف) تا (ت) باشد.

۳) معیار حصری «خبر مجاز»: برای اینکه یک محتوا از شمول «محتوای سیاسی غیرخبری» خارج شده و به عنوان «خبر یا گزارش رویداد جاری» مجاز به پخش باشد، باید هم‌زمان هر سه شرط زیر را دارا باشد:

- الف) شرط تازگی: موضوع آن، رخدادی باشد که در ۷ روز گذشته به وقوع پیوسته است. بازخوانی پرونده‌های تاریخی یا رویدادهای گذشته، مصداق خبر نیست.
- ب) شرط ایجاز: کل مدت‌زمان اختصاص‌یافته به آن موضوع (شامل کلام گوینده، تصاویر و گزارش میدانی) نباید از ۱۸۰ ثانیه (۳ دقیقه) تجاوز کند. هر آیتم خبری که بیش از این زمان باشد، «برنامه تحلیلی» محسوب شده و مشمول ممنوعیت ماده ۵۶ است.

- پ) شرط روایتِ محض: محتوا باید صرفاً «توصیفِ عینیِ رخداد» باشد. دعوت از کارشناس یا تحلیل‌گر در استودیو، برقراری ارتباط زنده برای تحلیل، یا استفاده از عباراتِ قضاوت‌گر در متن خبر، آن را از مصداق خبر خارج کرده و مشمول ممنوعیت می‌کند.

۴) ملاک تشخیص محتوا: برای احراز شمول این ماده، ملاکْ «محتوای قابل مشاهده» و «عنوان و خلاصه رسمی» برنامه است.

۵) منع تحلیل کیفی: تحلیل لحن، بار احساسی، یا قصد سازنده در تشخیص این ماده فاقد اعتبار است.

ماده ۵۶ :منع پخش محتوای سیاسیِ غیرخبری در رسانهٔ دولتی

۱) اصل ممنوعیت: از لحظهٔ «اعلام موجودیت دولت موقت» تا پایانِ «فرآیند همه‌پرسی قانون اساسی»، پخش «محتوای سیاسیِ غیرخبری» (طبق تعریف ماده ۵۵) در رسانهٔ دولتی ممنوع است.

۲) استثنای اول (برنامه‌های اختصاصی): برنامه‌ها و محتوای اختصاص‌یافته به مجمع‌های تدوین که در چارچوب ماده ۴۰ پخش می‌شوند، از شمول این ممنوعیت خارج‌اند.

۳) استثنای دوم (آموزش بی طرف): «برنامه آموزشی بی‌طرف موضوعی» (موضوع ماده ۴۸) از شمول این ممنوعیت خارج است؛ مشروط به اینکه مقررات مواد ۴۲ تا ۴۵ را کاملاً رعایت کرده باشد.

۴) اثر نقض شرط آموزش: در صورت نقض «قواعد بی‌طرفی نگارشی» (موضوع ماده ۴۴) در برنامه آموزشی، استثنای بند (۳) منتفی است و پخش آن از حیث آثار، «پخش محتوای ممنوع» تلقی می‌شود.

۵) دامنه رسانه‌ای: این ممنوعیت ناظر به رسانهٔ دولتی است و حق فعالیت رسانه‌های غیرعمومی را محدود نمی‌کند (مگر در حدود ماده ۲۸).

ماده ۵۷ :ضمانت اجرایی و جبران خودکار

۱) تعریف نقض: در صورت وقوع هر یک از موارد زیر، «نقض بی‌طرفی رسانهٔ دولتی» محقق شده و تکالیفِ جبرانیِ این ماده فعال می‌گردد:

- الف) تخلفِ ایجابی: پخش هرگونه «محتوای سیاسی غیرخبری» و ممنوع، وفق ماده ۵۶.
- ب) تخلفِ سلبی: استنکاف از تخصیص و پخشِ حداقلِ زمان‌های الزامی (سهمیه‌های برنامه‌ای و مناظره‌ها) برای هر یک از مجمع‌های تدوین، وفق مواد ۴۷ و ۴۹.

- پ) تخلفِ تبعیض‌آمیز: نقضِ برابریِ دسترسی در مؤلفه‌هایِ «زمانِ کل»، «بازهٔ پرمخاطب»، «قالب» و «کیفیتِ تولید»، وفق ماده ۴۰ (مگر با انتشارِ اعلامیهٔ مانع فنیِ مستند).
- ت) تخلفِ شفافیت: عدم ارائهٔ «نسخهٔ قابل مشاهده» و اطلاعاتِ پخش در مهلت مقرر (یا ارائهٔ ناقص آن‌ها)، وفق مواد ۵۰ و ۵۴.

۲) تکلیف انتشار اعلامیه: دولت موقت مکلف است ظرف ۴۸ ساعت از ابلاغ گزارش شورا، «اعلامیه اصلاح رسانه‌ای» را منتشر کند.

۳) محتوای اعلامیه: باید شامل عنوان برنامه، زمان پخش، بند نقض‌شده، و نسخهٔ قابل مشاهده (یا پیوند آن) باشد.

۴) تکلیف تخصیص زمان جبرانی: دولت موقت مکلف است ظرف ۵ روز کاری از احراز نقض، «زمان جبرانی» را محاسبه و به مجمع متضرر اختصاص دهد.

۵) مبنای محاسبه: «مدت پخش محتوای ناقض» عبارت است از مجموع دقیقِ دقایق پخش و بازپخشِ محتوا (شامل میان‌برنامه‌ها) بر اساس بایگانی ماده ۵۴. (در صورت عدم ارائه نسخه، مدت ثبت‌شده در جدول پخش یا نمایهٔ رخداد فنی مبنا قرار می‌گیرد.)

۶) فرمول محاسبه: مقدار زمان جبرانی برابر است با ۱۵۰٪ (یک و نیم برابر) مدت پخش محتوای ناقض.

۷) قاعده هم‌سطحی: زمان جبرانی باید دقیقاً در همان طبقه بازه زمانی (پرمخاطب/عادی) که تخلف رخ داده، پخش شود.

۸) قاعده انتساب: شورا مکلف است زمان جبرانی را به مجمعی (الف یا ب) اختصاص دهد که از پخشِ محتواِی ناقض، «متضرر» شده است:

- الف) اگر محتوای پخش‌شده، دربردارندهٔ «تبلیغ، تمجید یا هم‌سویی» با مدلِ مجمع الف، و یا «تخریب، انتقاد یا حمله» به مدلِ مجمع ب باشد، زمان جبرانی کاملاً به مجمع ب تعلق می‌گیرد.
- ب) اگر محتوای پخش‌شده، دربردارندهٔ «تبلیغ، تمجید یا هم‌سویی» با مدلِ مجمع ب، و یا «تخریب، انتقاد یا حمله» به مدلِ مجمع الف باشد، زمان جبرانی کاملاً به مجمع الف تعلق می‌گیرد.

۹) قاعده عدم انتساب: اگر شورا نتواند انتساب غالب را احراز کند، وضعیت «نامنتسب» ثبت می‌شود و زمان جبرانی به‌طور مساوی (۵۰-۵۰) میان دو مجمع تقسیم می‌گردد.

۱۰) ملاک تشخیص انتساب: شورا برای تشخیصِ قطبیتِ محتوا (موضوع بند ۸)، مکلف به بررسیِ «محتواِی قابلِ مشاهدهٔ برنامه» است. ملاکِ تشخیص در این بررسی، «برداشتِ عینیِ یک مخاطبِ

متوسط» از پیامِ صریحِ برنامه، صفاتِ استفاده‌شده، و نتیجه‌گیریِ آن است. اتکایِ صرف به «عنوان» یا «خلاصهٔ رسمیِ» برنامه، در صورتی که با محتواِی واقعیِ پخش‌شده در تضاد باشد، فاقدِ اعتبار است.

۱۱) حدود صلاحیت شورا در بررسی محتوا: ورودِ شورا به بررسی محتوا (موضوع بند ۱۰)، منحصراً و محدود به یافتنِ پاسخ برای «قاعده انتساب» است. شورا اکیداً از «داوری دربارهٔ نیتِ پنهانِ سازندگان»، «تحلیل‌هایِ روان‌شناختیِ لحن»، یا «جستجویِ پیام‌هایِ مخفی» منع شده است. چنانچه پیامِ برنامه برای یک مخاطبِ متوسط، دوپهلو، خنثی، یا به یک اندازه برای هر دو مجمع مخرب باشد، شورا موظف است وضعیت را «نامنتسب» اعلام کرده و زمان جبرانی را به‌طور مساوی (۵۰-۵۰) میان دو مجمع تقسیم کند.

۱۲) فرآیند: احراز مصادیق این ماده صرفاً بر مبنای گزارش نظارتی شورا انجام می‌شود و نیاز به طی تشریفات رسیدگیِ موضوع مواد ۳۷ و ۳۸ ندارد.

ماده ۵۸ : ضمانت اجرا و جبران خودکار در آموزش بی‌طرف موضوعی

۱) تعریف «نقض آموزش بی‌طرف»: هر یک از موارد زیر مصداق نقض آموزش بی‌طرف است:

- الف) عدم انتشار بسته آموزشی در مهلت مقرر (وفق بند ۲ ماده ۴۲)؛
- ب) عدم پخش حداقل‌های برنامه‌ای و زمانی در رسانهٔ دولتی (وفق ماده ۴۸)؛
- پ) عدم انتشار نسخه قابل مشاهده در مهلت مقرر (وفق ماده ۱۰ و ۵۰)؛
- ت) نقض قواعد بی‌طرفی نگارشی در متن، پخش، زیرنویس یا اینفوگرافیک (وفق مقررات سلبیِ ماده ۴۴)؛
- ث) عدم رعایت تقارن، یا حذف و مسکوت گذاشتنِ هر یک از اجزای الزامیِ محتوا در بستهٔ آموزشی (وفق ماده ۴۳)؛
- ج) افزودنِ هرگونه تحلیل، تفسیر، مهمانِ کارشناس، مناظره، یا توضیحِ خارج از متنِ رسمیِ بسته، در جریانِ پخشِ برنامه (نقض بندهای ۷ و ۸ ماده ۴۸)؛
- چ) نقض استانداردهای کارآمدیِ آموزشی، از جمله تخطی از محدودیتِ تک‌گوییِ مجری یا عدم استفاده از بصری‌سازی (وفق ماده ۴۵).»

۲) تکلیف صدور اعلامیه اصلاح: دولت موقت مکلف است ظرف ۴۸ ساعت از احراز شکلی نقض، «اعلامیه اصلاح آموزشی» را منتشر کند.

۳) محتوای اعلامیه: اعلامیه باید شامل شناسه موضوع یا چرخه، بند دقیقِ نقض‌شده، و برنامه جبرانی باشد.

۴) تکلیف پخش محتوای اصلاح‌شده: رسانه دولتی مکلف است ظرف ۵ روز کاری از احراز نقض، محتوای اصلاح‌شده (فاقد ایراد) را پخش کند.

۵) تکلیف زمان جبرانی: رسانه دولتی مکلف است «زمان جبرانیِ آموزشی» را برابر با ۲۰۰٪ (دو برابر) مدتِ از دست رفته یا مدت محتوای ناقض، تخصیص دهد.

۶) شرط هم‌سطحی زمانی: پخش زمان جبرانی باید دقیقاً در همان طبقه زمانی (پرمخاطب یا عادی) انجام شود که تخلف در آن رخ داده یا باید انجام می‌شده است.

۷) تکلیف نسخه: نسخه قابل مشاهده همه پخش‌های جبرانی باید منتشر و به پرونده تخلف پیوند داده شود.

۸) معیار احراز شکلی و حدود صلاحیت: شورا در بررسی تخلفاتِ موضوعِ آموزش بی‌طرف، اکیداً از «نیت‌خوانی»، «تحلیلِ روان‌شناختیِ لحن»، یا «سنجشِ میزانِ اثرگذاریِ محتوا» منع شده است. احرازِ وقوعِ نقض توسط شورا، منحصراً باید بر پایهٔ «سنجش‌های کمّی» و «مشاهدهٔ عینی» در مواردِ زیر انجام شود:

- الف) محاسبات: احرازِ رعایتِ مهلت‌های انتشار، حدنصاب‌های زمانیِ پخش، و وجود یا عدم وجودِ نسخهٔ قابلِ مشاهده (ناظر به مواد ۴۲، ۴۸ و ۵۰).
- ب) مشاهدهٔ عینیِ ممنوعیت‌ها: رویتِ کلمات، عبارات، صفاتِ ارزش‌گذارانه، یا نمادهای ممنوعه در متن یا تصویر، که بر مبنای «برداشتِ مخاطبِ متوسط» ناقضِ بی‌طرفی باشد (ناظر به ماده ۴۴).
- پ) فقدانِ ساختاری: عدم وجودِ فیزیکیِ هر یک از اجزایِ الزامی (به‌ویژه تشریحِ متقارنِ پیش‌نیازها و نقاطِ شکست) در متنِ بستهٔ آموزشی (ناظر به ماده ۴۳).
- ت) مشاهدهٔ اضافاتِ رسانه‌ای: رویتِ هرگونه عنصرِ افزودهٔ غیرمجاز (مانند حضور مهمان، مجریِ تحلیل‌گر، یا برگزاری مناظره) در جریانِ پخشِ برنامه (ناظر به ماده ۴۸).
- ث) سنجشِ کارآمدی: محاسبهٔ دقیقِ زمانِ اختصاص‌یافته به تک‌گوییِ مجری (عبور از سقف ۳۰ درصد) و بررسیِ وجود یا عدم وجودِ بصری‌سازی (ناظر به ماده ۴۵).»

فصل سوم: آزادی بیان، حقوق سیاسی و شورای عالی احزاب ناظر

ماده ۵۹ :آزادی بیان در دوره دولت موقت

۱) تعریف آزادی بیان: حق هر شخص برای جستجو، دریافت و انتشار اطلاعات و ایده‌ها از هر نوع، به هر شیوه و در هر رسانه است.

۲) اصل حمایت مطلق: هیچ بیان یا ابراز عقیده‌ای صرفاً به دلیل تند بودن، آزارنده بودن، یا انتقاد از قدرت، نهادها، باورها یا گروه‌ها، از حمایت این ماده خارج نمی‌شود.

۳) استثنای حصری: صرفاً مواردی از شمول حمایت خارج هستند که مصداق «تحریک مستقیم به خشونت» یا «نفرت‌پراکنی منجر به تحریک» باشند.

۴) تعریف «تحریک مستقیم به خشونت»: بیانی است که هم‌زمان واجد هر سه شرط زیر باشد:

- الف) شرط جایگاه: گوینده دارای جایگاه رسمی، فرماندهی، و یا دارای «نفوذ اجتماعی گسترده» باشد.
- ب) شرط صراحت: محتوای بیان، صریحاً و بدون ابهام، دعوت به ارتکاب خشونت فیزیکی علیه شخص یا گروه معین باشد.
- پ) شرط خطر قریب‌الوقوع: احتمال وقوع خشونت در نتیجهٔ آن بیان، «فوری» و «واقعی» باشد.

۵) تعریف «نفرت‌پراکنی منجر به تحریک»: ترویج نفرت علیه یک «گروه قابل شناسایی» است، مشروط به آنکه دقیقاً منجر به تحقق شرایط سه‌گانهٔ بند (۴) گردد.

۶) تعریف «نفوذ اجتماعی گسترده»: نفوذ اجتماعی گسترده زمانی محقق است که گوینده دسترسی مستقیم و فوری به جمعیتی بیش از ۱۰۰ هزار دنبال‌کننده یا مخاطب داشته باشد، به‌گونه‌ای که پیام او قابلیت هم‌رسانی سریع و یا ایجاد کنش فوری در مخاطبان را دارا باشد.

۷) معیار عینی: در تشخیص موارد بند (۴) و (۵)، نیت ادعایی گوینده یا احساس آزردگی مخاطبان ملاک نیست؛ ملاک انحصاراً وجودِ شواهد عینی برای سه شرط یادشده است.

۸) قاعده تفسیر به نفع آزادی: هرگونه تردید در شمول استثناها، باید به نفع «حمایت از آزادی بیان» تفسیر شود.

۹) الزام‌آوری: این ماده بر دولت موقت و کلیه نهادهای تابع آن حاکم است و هیچ آیین‌نامه یا دستوری نمی‌تواند آن را محدود کند.

ماده ۶۰ : تشکیل، جایگاه و معیارهای عضویت در شورای عالی احزاب ناظر

۱) حق تشکیل و جایگاه حقوقی:

- الف) مرحله پیش از انتخابات: تا پیش از اعلام نتایج انتخابات مجلس موسسان، تمامی احزاب و گروه‌های سیاسی امضاکنندهٔ پیمان ملی (موضوع پیوست ۱۰) که فاقد کرسی در هیئت دولت موقت هستند، اعضای این شورا را تشکیل می‌دهند.
- ب) مرحله پس از انتخابات: پس از اعلام نتایج انتخابات مجلس موسسان، عضویت در شورا منحصراً محدود به احزاب و فهرست‌هایی می‌شود که در «بخش ملی» (فهرستی) از «مجمع غیرحاکم» (طبق تعریف بند ۳ این ماده) موفق به کسب کرسی شده‌اند.

۲) ممنوعیت حضور مستقیم در دولت: عضویت در شورای عالی احزاب ناظر برای هر حزبی که دارای حتی یک عضو در سطوح «وزرا»، «معاونین رئیس دولت»، «استانداران» یا «سفرا» باشد، به‌طور مطلق ممنوع است و موجب سلب عضویت فوری می‌گردد.

۳) تعریف «مجمع حاکم» و «مجمع غیرحاکم»: برای تعیین صلاحیت عضویت، مجمع‌های تدوین به دو دسته تقسیم می‌شوند:

- الف) مجمع حاکم: مجمعی است که «رئیس دولت موقت» نماینده یا برآمده از جریانِ سیاسیِ حامیِ آن مجمع تلقی می‌شود. تمامی احزابی که از نظرِ مدلِ حکمرانی با دولتِ مستقر هم‌سو هستند (حتی اگر فاقد کرسی در کابینه باشند)، حق عضویت در شورای عالی احزاب ناظر را ندارند.
- ب) مجمع غیرحاکم: مجمعی است که رئیس دولت موقت از آن برنخاسته است. تنها احزابی که در «بخش ملی» (فهرست‌های سراسری) این مجمع دارای کرسی باشند، اعضای قانونی «شورای عالی احزاب ناظر» را تشکیل می‌دهند.

ماده ۶۱ :استقلال داخلی و مکانیزم تقسیم منابع

۱) استقلال و همکاری: شورای عالی احزاب ناظر موظف به اتخاذ مواضع واحد نیست؛ با این حال، اعضای شورا در تدوین برنامه‌های مشترک، بیانیه‌های واحد یا تشکیل کابینهٔ سایهٔ ائتلافی کاملاً آزاد و مجاز هستند. هر حزب یا ائتلاف عضو، در صورت عدم تمایل به همکاریِ گروهی، حق دارد به صورت مستقل برنامه‌های جایگزین خود را ارائه دهد.

۲) مکانیزم تقسیم منابع و مدیریت زمان: تقسیم زمان رسانه‌ای، منابع نظارتی و امکانات مشاع در اختیار شورای عالی، در درجه نخست تابع توافق جمعی اعضای آن است. چنانچه توافق حاصل نشود، منابع مذکور دقیقاً بر اساس «نسبت کرسی‌های کسب‌شده در بخش ملی» میان احزاب عضو تقسیم می‌گردد.

ماده ۶۲ :حقوق و اختیارات نظارتی شورا

۱) زمان رسانه‌ای: اختصاص مجموعاً ۴ ساعت زمان در هفته در بازه پرمخاطب رسانه دولتی. رسانه حق مداخله در نحوه تقسیم این زمان (که تابع ماده ۶۱ است) را ندارد.

۲) دسترسی به اطلاعات: دولت موقت مکلف است کلیه مصوبات، قراردادهای کلان و احکام انتصابات را هم‌زمان با ابلاغ اجرایی، به دبیرخانه شورای عالی ارسال کند.

۳) نشست‌های استماع: شورای عالی حق دارد مقامات دولت موقت را برای توضیح درباره رخدادهای جاری به نشست‌های پاسخ‌گویی علنی فراخواند. حضور مقامات دولت موقت در این نشست‌ها الزامی است.

ماده ۶۳ :حدود صلاحیت، ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های محتوایی

۱) حدود صلاحیت: صلاحیت شورای عالی احزاب ناظر، صرفاً «نقد سیاسی» و «دیدبانی اجرایی» است. این شورا و اعضای آن تحت هیچ شرایطی حق انجام اقدامات زیر را ندارند:

- الف) منع قانون‌گذاری: شورا حق وضع هیچ‌گونه مصوبه الزام‌آور، آیین‌نامه اجرایی، یا دستورالعمل برای نهادهای دولتی یا عمومی را ندارد.
- ب) منع مداخله در تدوین: شورا حق ورود به فرآیند نگارش، ویرایش، یا تصویب متن پیش‌نویس‌های قانون اساسی (که در صلاحیت انحصاری مجمع‌های تدوین است) را ندارد.
- پ) منع جعل عنوان حاکمیتی: شورا حق ندارد خود را «دولت قانونی»، «دولت در تبعید» یا «مرجع اجرایی» معرفی کند یا با دولت‌های خارجی وارد مذاکره دیپلماتیک رسمی به نمایندگی از کشور شود.
- ت) منع انسداد: شورا حق ندارد با استفاده از زمان رسانه‌ای یا اختیارات خود، در برگزاری انتخابات‌ها، همه‌پرسی‌ها، یا فعالیت مجمع‌های تدوین اخلال فیزیکی یا سایبری ایجاد کند.

- ث) منع بودجه‌خواری: هرگونه تلاش برای دریافت بودجه دولتی (فراتر از امکانات مشاعِ رسانه‌ای و دفتری) یا استفاده از رانت‌های اطلاعاتی برای مقاصد اقتصادی شخصی، ممنوع است.

۲) محدودیت موضوعی: زمان رسانه‌ای تخصیص‌یافته به شورای عالی (موضوع ماده ۶۲ بند ۱)، صرفاً باید به «نقد عملکرد اجرایی و اداری دولت موقت» و «ارائه برنامه‌های اجرایی جایگزین» اختصاص یابد.

۳) محتوای ممنوعه و جبران: پخش هرگونه محتوایی که مصداق «محتوای سیاسی غیرخبری» (موضوع ماده ۵۵) باشد، یا ورود به مباحث مرتبط با تدوینِ قانون اساسی در این بازهٔ زمانی ممنوع است. در صورت نقض این بند توسط شورای عالی، «دولت موقت» بلافاصله مستحق دریافت «زمان جبرانی» خواهد بود. میزان این زمان جبرانی، معادلِ ۱۵۰ درصد (یک و نیم برابر) مدت پخش محتوای ناقض است و تشریفاتِ تخصیص و پخش آن تابع قواعد شکلیِ مندرج در ماده ۵۷ می‌باشد.

ماده ۶۴ :تضامین حفاظتی، منع تلافی و مصونیت کیفری

۱) منع محدودسازی: دولت موقت و نهادهای وابسته حق ندارند فعالیت شورای عالی را به دلیل عنوان، گرایش سیاسی، یا انتقاد صریح از دولت، محدود یا تعطیل کنند.

۲) منع تلافی: هرگونه اقدام تلافی‌جویانه (تهدید، ارعاب، بازداشت، یا محروم‌سازی اداری و مالی) علیه اشخاص به علت مشارکت در فعالیت‌های شورای عالی ممنوع است.

۳) مصونیت کیفری: سخنگویان و اعضای معرفی‌شده از سوی احزابِ عضو شورای عالی، در ایفای وظایف نظارتی و بیان دیدگاه‌های انتقادی، از «مصونیت کامل کیفری» برخوردارند. هیچ مقام قضایی یا امنیتی حق احضار، بازجویی، بازداشت، یا تشکیل پرونده کیفری علیه آنان را به سبب اظهاراتشان ندارد. رسیدگی به ادعای خسارت اشخاص ثالث، صرفاً تابع شرایط مندرج در ماده ۶۵ است.

ماده ۶۵ :مسئولیت مدنی و ضمانت‌اجرای رسانه‌ای

۱) اصل مسئولیت مدنی: مصونیت کیفری موضوع ماده ۶۴، مانع از اقامه دعوی حقوقی (غیرکیفری) توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی که مدعی‌اند آبرو یا اعتبارشان به سبب اظهارات کذب اعضای شورا آسیب دیده، نمی‌باشد.

۲) استاندارد اثبات: صدور هرگونه حکم محکومیت مدنی علیه اعضای شورا، منوط به اثبات این است که گوینده با «علمِ قطعی به کذب بودنِ مطلب» و با «سوءنیت واقعی» اقدام به نشر آن کرده است.

۳) حمایت از نقد: بیان عقاید، تحلیل‌های سیاسی، نقدهای تند، یا اشتباهات غیرعمدی در آمار و ارقام، تحت هیچ شرایطی مشمول مسئولیت مدنی نبوده و در دایره آزادی بیان سیاسیِ حفاظت‌شده قرار دارند.

۴) خروج دعاوی اشخاص ثالث از شمول سامانه: رسیدگی به ادعای اشخاص حقیقی یا حقوقیِ غیردولتی (اشخاص ثالث) مبنی بر توهین، افترا یا نشر اکاذیب از سوی اعضای شورای عالی احزاب ناظر، از صلاحیتِ «هیئت رسیدگی رسانه» و سازوکارهای این سامانه خارج است. اشخاصِ متضرر حق دارند شکایاتِ خود را جهت اعادهٔ حیثیت و مطالبهٔ خسارت، منحصراً در محاکمِ قضاییِ معمولِ کشور پیگیری نمایند. رسانهٔ دولتی تکلیفی برای تخصیص «زمان پاسخ‌گویی» به اشخاص ثالث ندارد، مگر آنکه حکمِ قطعی از سوی دادگاهِ صالحِ قضایی صادر شده باشد.

بخش سوم: مجلس موسسان

فصل اول: ارکان بنیادین و استقلال مجمع‌ها

ماده ۶۶ :الزام دو پیش‌نویس هم‌زمان

۱) ساختار دو رکنی: مجلس موسسان از دو «مجمع تدوین» مستقل تشکیل شده است. فرآیند تدوین قانون اساسی باید به‌صورت هم‌زمان توسط این دو مجمع انجام شود.

۲) استقلال کامل: هر یک از دو «مجمع تدوین»، دارای هیئت رئیسه، بودجه، دبیرخانه و آیین‌نامه داخلی مستقل است. هیچ مقام یا نهادی تحت عنوان «رئیس کل مجلس موسسان» وجود ندارد و مدیریت و ریاست عالیه صرفاً در سطح هر مجمع متمرکز است.

۳) ممنوعیت ادغام: تشکیل جلسات مشترک، رأی‌گیری‌های تلفیقی، یا ادغامِ فرآیندهای تصمیم‌گیری میان دو مجمع ممنوع است.

۴) منع دخالت: هیچ یک از دو مجمع حق مداخله در محتوا یا فرآیند تدوین مجمع دیگر را ندارد.

ماده ۶۷ :تمایز ثابت و محدود

۱) تکلیف تمایز محتوایی: تنها تمایز الزام‌آور و پیشینی میان دو پیش‌نویس، «مدل نهاد ریاست کشور» است.

۲) مدل پیش‌نویس الف: مجمع تدوین الف مکلف است قانون اساسی را بر پایه مدل «پادشاهی» تدوین کند.

۳) مدل پیش‌نویس ب: مجمع تدوین ب مکلف است قانون اساسی را بر پایه مدل «جمهوری» تدوین کند.

۴) شرط ثبات: تمایز موضوع بند (۱) ثابت و غیرقابل تغییر است.

۵) منع تمایزهای دیگر: تحمیل هرگونه تمایز ثابتِ دیگر (خارج از مدل ریاست کشور) به مجمع‌های تدوین ممنوع است.

۶) آزادی در سایر موارد: وجود تفاوت یا شباهت در سایر اصول، تابع تصمیم مستقل هر یک از مجمع‌های تدوین است.

ماده ۶۸ :فضای تصمیم‌گیری مجمع‌های تدوین

۱) اصل صلاحیت: هر یک از مجمع‌های تدوین صلاحیت کامل دارد تا دربارهٔ ساختار قدرت و معماری نهادها آزادانه تصمیم بگیرد.

۲) مصادیق اختیار: این اختیار حداقل شامل تصمیم‌گیری درباره موارد زیر است: الف) ساختار فدرال یا متمرکز؛ ب) نظام پارلمانی یا ریاستی؛ پ) میزان و شیوه تمرکززدایی؛ ت) معماری و روابط قوای مقننه و قضاییه؛ ث) سایر طراحی‌های نهادی و حقوقی.

۳) منع محدودیت: هیچ نهاد اجرایی یا نظارتی حق ندارد مجمع‌ها را در انتخاب گزینه‌های موضوع بند (۲) محدود کند.

ماده ۶۹: استقلال، عدم هم‌پوشانی و شفافیت تعاملات خارجی

۱) ثبات عضویت: ترکیب اعضای هر یک از مجمع‌های تدوین برای کل چرخهٔ تدوین ثابت است (مگر در موارد فوت یا استعفا طبق آیین‌نامه داخلی).

۲) منع عضویت دوگانه: حضور یک فرد به‌عنوان عضو در هر دو مجمع تدوین (هم‌زمان یا غیرهم‌زمان) ممنوع است.

۳) تکلیف رفع تعارض منافع: دولت موقت مکلف است قواعد مربوط به «اشتغال رسمی اعضا در دولت یا نهادهای وابسته» را تدوین کند.

۴) مهلت انتشار قواعد: قواعد موضوع بند (۳) باید پیش از آغاز ثبت‌نام نامزدها، به‌عنوان «اطلاعات رسمی» در دفتر اطلاعات رسمی منتشر شود.

۵) تکلیف ثبت تعاملات دیپلماتیک: به منظور صیانت از استقلالِ ملیِ فرآیند تدوین، تمامیِ «اعضای مجمع‌های تدوین» (الف و ب) مکلف‌اند هرگونه دیدار، نشستِ کاری، یا دریافتِ پیامِ رسمی و غیررسمی از مقاماتِ دولت‌های خارجی، سفارتخانه‌ها، یا نمایندگانِ نهادهای اطلاعاتیِ غیرایرانی را حداکثر ظرف ۷۲ ساعت، برای ثبت در دفتر اطلاعات رسمی به دبیرخانه مجمع ارسال نمایند.

۶) تحریم رسانه‌های فاقد شفافیت: اعطای هرگونه مصاحبهٔ اختصاصی، ارسال پیام رسمی، یا پذیرش نمایندگانِ رسانه‌های فرامرزیِ مندرج در «فهرست رسانه‌های فاقد شفافیت و مستعد مداخله خارجی» (موضوع بند ۹ ماده ۳۹) توسط نمایندگانِ مجمع‌های تدوین مطلقاً ممنوع است.

۷) ضمانت‌اجرای تعامل با رسانه‌های فاقد شفافیت: اثباتِ نقضِ ممنوعیتِ مندرج در بند (۶)، موجب ارجاع پرونده به «دیوان عالی داوری گذار» می‌گردد. دیوان مکلف است در صورت احراز تخلف، حکمِ «تعلیق موقت» نمایندهٔ متخلف را به مدت حداکثر سی (۳۰) روز صادر نماید. نماینده در دورهٔ تعلیق از حقِ حضور در صحن، حق رأی و دریافتِ جبرانِ خدمات محروم است. (در صورت تکرارِ تخلف، دیوان مجاز به صدور حکم عزل دائم می‌باشد).

۸) ضمانت‌اجرای نشستِ دیپلماتیکِ پنهان: اثباتِ برگزاری هرگونه ارتباط یا نشستِ خارجیِ پنهان که در مهلت مقرر شفاف و ثبت نشده باشد (نقض بند ۵)، به منزلهٔ «تبانی و نقضِ حاکمیت ملی» است. دیوان عالی داوری صلاحیتِ انحصاری دارد تا خارج از نوبت رسیدگی کرده و در صورت احراز، حکم به «عزل فوری و دائمی» شخص متخلف از نمایندگی صادر نماید. فرد معزول بلافاصله با عضو علی‌البدل جایگزین می‌گردد.

فصل دوم: نظام انتخاباتی و ساختار نمایندگی

ماده ۷۰ :اصول حاکم بر انتخابات مجلس موسسان

۱) اصل انتخاب مستقیم و همگانی: اعضای هر یک از دو مجمع تدوین، باید از طریق مراجعه مستقیم به آراء عمومی و با رأی مخفی، برابر و آزاد انتخاب شوند. هرگونه روش غیرمستقیم، نیابتی یا صنفی باطل است؛ مگر در خصوص «کرسی‌های اختصاصی» موضوع ماده ۷۴ که تابع تشریفات ویژهٔ مندرج در این سامانه است.

۲) شرایط انتخاب‌کنندگان (رأی‌دهندگان): کلیه اتباع ایران که در روز اخذ رأی، ۱۸ سال تمام داشته باشند، حق شرکت در انتخابات و دادن رأی را دارند.

۳) شرط حدنصاب حمایت شهروندی در بخش استانی: قرار گرفتنِ نامِ داوطلبان در فهرست رسمی نامزدانِ بخش استانی، منوط به کسب حدنصاب امضای شهروندی در «سامانهٔ ثبت و پاسخ‌گویی صدای جمعی» با رعایت قواعد زیر است:

- الف) تکلیف انتشارِ پیشینیِ نصاب‌ها: دولت موقت مکلف است حداکثر ۷ روز پیش از آغاز ثبت‌نامِ نامزدها، جدول دقیقِ حدنصابِ امضاهای مورد نیاز برای هر استان را بر اساس جمعیتِ آخرین سرشماری رسمی، در «دفتر اطلاعات رسمی» منتشر نماید.
- ب) فرمولِ نصاب: حدنصابِ هر استان برابر است با نسبتِ «یک امضا به ازای هر ۵۰۰ نفر جمعیتِ استان»؛ مشروط بر آنکه این تعداد در هیچ حوزه‌ای از کف ۵٬۰۰۰ امضا کمتر و از سقف ۱۵٬۰۰۰ امضا بیشتر نباشد.
- پ) محدودیت امضا: هر شهروند در این بخش، منحصراً مجاز به ثبت یک امضا برای یک نامزد در استانِ خود است (با قابلیت انتقال طبق ماده ۱۸).

۴) منع نظارت استصوابی و سلیقه‌ای: اعمال هرگونه شرطِ سیاسی، مذهبی، یا استعلامِ امنیتیِ خارج از چارچوب برای رد صلاحیتِ داوطلبان مطلقاً ممنوع است. احراز صلاحیت منحصراً «شکلی» بوده و صرفاً محدود به تطبیقِ اسناد هویتی با شرایط سنی و تابعیتی، و ارائهٔ امضایِ اقرارنامهٔ موضوع بند (۷) این ماده می‌باشد.

۵) اصل تقارن زمانی و اجرایی: انتخابات «مجمع تدوین الف» و «مجمع تدوین ب» باید در یک روز واحد و طی یک فرآیند اجرایی مشترک برگزار شود. کلیه سازوکارها، تعرفه‌ها، مجریان، و ناظران برای هر دو مجمع باید کاملاً یکسان باشند.

۶) شرطِ تقدمِ نظارت و بازهٔ زمانی: هیچ‌یک از مراحل اجرایی (شامل ثبت‌نام نامزدها یا تبلیغات) نباید پیش از پایان دوره استقرار شورای نظارت رویه‌ای آغاز شود و انتخابات مجلس موسسان باید در بازه‌ای برگزار شود که زودتر از **۴۵ روز** و دیرتر از **۷۵ روز** پس از پایانِ دورهٔ استقرار شورا نباشد.

۷) تکلیف اقرار دموکراتیک: ثبت‌نام قطعیِ هر داوطلب (اعم از بخش استانی یا ملی) منوط به امضای «اقرارنامهٔ التزام دموکراتیک و طرد خشونت» است. در خصوصِ نامزدهایِ فهرست‌هایِ سراسری (بخش ملی)، ارائهٔ اقرارنامهٔ مجزا و امضاشده توسطِ بالاترین مقامِ رسمیِ حزب یا ائتلاف، مبنی بر طردِ خشونت و انحلالِ عملیِ شاخه‌هایِ شبه‌نظامیِ احتمالیِ وابسته به آن جریان، الزامی است.

۸) تضمین مشارکت فراگیر: در راستای مهار چرخهٔ خشونت و جلوگیری از انتقام‌گیریِ سیاسی، هیچ داوطلبی را نمی‌توان به دلیل «عقاید، پوشش و کسوت مذهبی» یا صرفاً به دلیل «سابقهٔ وابستگی سازمانی به رژیم پیشین» (در صورتی که فاقدِ پروندهٔ مفتوحِ جنایی در محاکمِ انتقالیِ موضوع ماده ۱۹۰ باشد) از حق نامزدی محروم کرد. با این حال، برخورداری تمامی اقشار از این فرصتِ برابرِ سیاسی، اکیداً مشروط به پذیرشِ قواعدِ دموکراتیک، نفی صریحِ اعمالِ زور، و امضای قطعیِ «اقرارنامهٔ التزام دموکراتیک و طرد خشونت» (موضوع بند ۷ این ماده) می‌باشد.

۹) شرط سنی نامزدی: حداقل سنِ داوطلبان برای ثبت‌نام و عضویت در هر یک از دو مجمع تدوین (اعم از بخش استانی، ملی و اختصاصی)، ۲۵ سال تمام در روز ثبت‌نام می‌باشد.

ماده ۷۱ : ساختار مجلس موسسان و نظامِ توزیع کرسی

۱) ساختار واحد با دو رکن مستقل: انتخابات برای تشکیل «مجلس موسسان» به عنوان نهاد واحدِ قانون‌گذار در دوران گذار برگزار می‌شود. این مجلس از دو رکنِ تدوین‌کنندهٔ مستقل، هم‌تراز و منفک از یکدیگر با نام‌های زیر تشکیل می‌گردد: الف) مجمع تدوینِ الگوی پادشاهی (که در این قانون به اختصار «مجمع تدوین الف» نامیده می‌شود). ب) مجمع تدوینِ الگوی جمهوری (که در این قانون به اختصار «مجمع تدوین ب» نامیده می‌شود).

۲) ترکیب کرسی‌ها: هر یک از دو «مجمع تدوین» دارای ۱۵۰ کرسی است که ترکیب آن به شرح زیر می‌باشد: الف) ۷۰ کرسی استانی: تابع «نظام انتخاباتی اکثریتی - استانی» (ماده ۷۲)؛ ب) ۷۰ کرسی ملی: تابع «نظام انتخاباتی تناسبی-فهرستی» (ماده ۷۳)؛ پ) ۱۰ کرسی اختصاصی: تابع «نظام انتخاباتی جوامع ویژه» (ماده ۷۴).

۳) نظام دو رأی: هر انتخاب‌کننده در روز انتخاباتِ مجلس موسسان، حق دارد دو رأی در صندوق بیاندازد: رأی اول (استانی): انتخاب یک نفر از میان نامزدهای حوزه انتخابیه استانیِ خود برای یکی از «مجمع‌های تدوین». رأی دوم (ملی): انتخاب یک فهرست از میان فهرست‌های سراسری کشور برای یکی از «مجمع‌های تدوین».

۴) منع داوطلبی دوگانه: هر داوطلب مکلف است در زمان ثبت‌نام، صریحاً و منحصراً یکی از دو مجمع («مجمع تدوین الف» یا «مجمع تدوین ب») را انتخاب کند. همچنین، نامزدی هم‌زمان یک شخص در «بخش استانی» و «بخش ملی» ممنوع است.

۵) اثر داوطلبی دوگانه: ثبت‌نام دوگانه موجب بطلان کل داوطلبی فرد می‌شود.

ماده ۷۲ :قواعد اجراییِ ۷۰ کرسی استانی

۱) روش انتخاب: رقابت در بخش استانی به‌صورت «انفرادی» است.

۲) مبنای توزیع جغرافیایی: دولت موقت مکلف است تعداد کرسی‌های هر استان را پیش از آغاز ثبت‌نام، بر اساس جمعیتِ اعلام‌شده در «آخرین سرشماری یا برآورد رسمی مورد تأیید نهاد متولی آمار» محاسبه و منتشر کند.

۳) الگوریتم توزیع کرسی بین استان‌ها: الف) حدنصاب: جمعیت کل کشور بر عدد ۷۰ تقسیم می‌شود تا «حدنصاب جمعیتی هر کرسی» به دست آید. ب) تخصیص اولیه: جمعیت هر استان بر حدنصاب تقسیم می‌شود؛ بخش صحیحِ حاصل، تعداد کرسی‌های قطعی آن استان است. پ) توزیع باقیمانده: کرسی‌های باقی‌مانده به ترتیب به استان‌هایی که «بخش اعشاری» (باقیمانده جمعیت) بزرگ‌تری دارند، اختصاص می‌یابد. ت) تضمین حداقل: هر استان باید حداقل دارای یک کرسی باشد. چنانچه سهم استانی صفر شود، یک کرسی به آن اختصاص می‌یابد و این کرسی از سهم استانی که بیشترین کرسی را دارد کسر می‌شود.

۴) تفکیک رقابت: در هر استان، نامزدهای مجمع الف فقط با رقبای خود در مجمع الف، و نامزدهای مجمع ب فقط با رقبای خود در مجمع ب رقابت می‌کنند.

۵) ملاک پیروزی: در هر استان و برای هر مجمع، نامزدهایی که بیشترین آراء را کسب کرده‌اند (به تعداد کرسی‌های آن استان) پیروز می‌شوند. در صورت تساوی آراء برای آخرین کرسی، انتخاب با قید قرعه و حضور ذی‌نفعان تعیین می‌شود.

ماده ۷۳ :قواعد اجراییِ ۷۰ کرسی ملی

۱) روش انتخاب: رقابت در بخش ملی به‌صورت «حزبی / فهرستی» است و سراسر کشور یک حوزه انتخابیه واحد محسوب می‌شود.

۲) الزام به فهرست و حدنصاب حمایتی: نامزدی در این بخش صرفاً در قالب «فهرست‌های نامزدان» (با حداقل ۵ و حداکثر ۷۰ نفر) مجاز است. ثبت قطعیِ فهرست در بخش ملی، منوط به کسب مجموعاً ۴۰،۰۰۰ امضای الکترونیکیِ تأییدشده در سطح ملی در سامانه صدای جمعی است. هر شهروند منحصراً مجاز به ثبت یک امضا برای یک فهرست سراسری است (با قابلیت انتقال طبق ماده ۱۸).

۳) حدنصاب ورود: تنها فهرست‌هایی در توزیع کرسی مشارکت داده می‌شوند که حداقل ۲٪ (دو درصد) از «کل آرای صحیحِ مأخوذه برای فهرست‌های همان مجمع» را کسب کرده باشند.

۴) روش محاسبه و توزیع:

- الف) آرای مؤثر: مجموع آرای فهرست‌هایی که به حدنصاب رسیده‌اند.
- ب) سهمیه: آرای هر فهرستِ واجد شرایط، ضرب‌در ۷۰ (تعداد کرسی‌ها) شده و بر «آرای مؤثر» تقسیم می‌شود.
- پ) توزیع: بخش صحیحِ عدد حاصل، تعداد کرسی قطعی فهرست است. کرسی‌های باقیمانده به ترتیب به فهرست‌هایی با «بخش اعشاری بزرگ‌تر» اختصاص می‌یابد.
- ت) اتمام فهرست: اگر کرسی‌های کسب‌شده توسط یک فهرست بیش از تعداد نامزدهای آن باشد، کرسی‌های مازاد مجدداً میان سایر فهرست‌های واجد شرایط (به روش بزرگ‌ترین باقیمانده) توزیع می‌شود.

۵) ترتیب انتخاب: نامزدها دقیقاً بر اساس «اولویت درج‌شده در فهرست هنگام ثبت‌نام» انتخاب می‌شوند.

ماده ۷۴ :ده کرسی اختصاصی

۱) تخصیص: تعداد ۱۰ کرسی در هر یک از دو مجمع (مازاد بر کرسی‌های عمومی) به نمایندگان جوامع زیر اختصاص می‌یابد (یک کرسی برای هر عنوان): ۱. جامعه اهل سنت ۲. جامعه بهائیان ۳. جامعه مسیحیان ۴. جامعه یهودیان ۵. جامعه زرتشتیان ۶. جامعه یارسان (اهل حق) ۷. جامعه طریقت و عرفان ۸. جامعه

اقلیت‌های جنسی و جنسیتی ۹. جامعه افراد دارای معلولیت ۱۰. جامعه ساکنانِ فاقدِ شناسنامه (ایرانیان بدون اوراق هویتی).

۲) ثبات فهرست: این فهرست حصری است و حذف یا ادغام هیچ‌یک از عناوین مجاز نیست.

۳) انحصار ثبت‌نام: هر فرد (به‌عنوان نامزد یا انتخاب‌کننده نخبه) صرفاً مجاز است در فرآیند یکی از گروه‌های ده‌گانه شرکت کند. مشارکت هم‌زمان در دو گروه ممنوع است. همچنین، نامزدیِ هم‌زمانِ یک شخص برای «کرسی‌های اختصاصی» و هر یک از کرسی‌های «استانی» یا «ملی» (موضوع ماده ۷۱) ممنوع بوده و موجب بطلان کل داوطلبی فرد در هر دو بخش می‌شود.

ماده ۷۵ :تکالیف ارتباطی و پاسخگویی نمایندگان استانی

۱) تکلیف پاسخگویی به گروه‌های استانی: نمایندگان استانیِ هر دو مجمع تدوین، مکلف‌اند هر «پیشنهاد رسمیِ استانی» (مربوط به همان استان) که موفق به کسب حداقل ۲۰۰۰ امضا از ساکنان همان استان شده باشد، را در مجلس موسسان پیگیری کرده و برای آن در سامانه پاسخ مستدل رسمی ثبت کنند.

۲) تکلیف حضور فیزیکی نمایندگان: هر نماینده استانی مکلف است در هر ماه، حداقل هشت ساعت در «نشست‌های عمومی پرسش و پاسخ» که در تالارهای موضوع ماده ۷۶ برگزار می‌شود، حضور فیزیکی داشته باشد.

۳) شرط رسمیت نشست: «نشست‌های عمومی پرسش و پاسخ» باید توسط گروه‌های مردمی یا مدنی برگزار شوند و ورود عموم شهروندان به آن‌ها آزاد و بدون گزینش باشد.

۴) شفافیت: برنامهٔ زمان‌بندیِ حضور نمایندگان در «نشست‌های عمومی پرسش و پاسخ» باید پیشاپیش به‌صورت عمومی منتشر شود.

۵) تکلیف انتشار مستندات حضور: هر نماینده استانی مکلف است حداکثر تا پنجمین روز کاری از ماهِ جدید، «گزارش مستند حضور» خود در نشست‌های عمومی ماهِ قبل را با شناسه یکتا در «دفتر اطلاعات رسمی» منتشر کند. این گزارش باید حداقل شامل موارد زیر باشد:

- الف) تاریخ، زمان دقیق و نام تالارِ تخصیص‌یافته؛
- ب) نام گروه مدنی یا مردمیِ برگزارکننده؛
- پ) دست‌کم یک «نسخه قابل مشاهده» (ویدئو، صوت پیوسته، یا صورت‌جلسهٔ امضاشده توسط شهروندانِ حاضر) که اثبات‌کنندهٔ حضورِ مؤثرِ نماینده و پاسخ‌گوییِ وی در زمانِ ادعایی باشد.

ماده ۷۶ :تکلیف دولت به تأمین زیرساخت گفتگوی عمومی

۱) تکلیف تأمین تالارها: دولت موقت و شهرداری‌ها مکلف‌اند در تمامی شهرستان‌ها، اماکن عمومی مناسب (نظیر سالن‌های همایش، فرهنگسراها، مدارس یا مساجد دارای امکانات) را شناسایی و به‌عنوان «تالار گفتگوی عمومی» تجهیز و آماده‌سازی کنند.

۲) تکلیف انتشار فهرست: فهرست کامل این اماکن، ظرفیت، امکانات فنی و تقویمِ ساعاتِ آزادِ آن‌ها باید در دفتر اطلاعات رسمی منتشر و به‌روزرسانی شود.

۳) نحوه تخصیص: تخصیص این فضاها به «گروه‌های ثبت‌شده» جهت برگزاری نشست با نمایندگان، باید رایگان و صرفاً بر اساس نظام «نوبت‌دهی زمانی» (بدون دخالت سلیقه‌ای) انجام شود.

ماده ۷۷ :هیئت نظارت مشترک استانی

۱) تشکیل هیئت: به منظور نظارت بر توزیع عادلانهٔ امکاناتِ ماده ۷۶ و جلوگیری از تبعیضِ دولتی، در هر استان «هیئت نظارت مشترک» متشکل از دو نفر تشکیل می‌شود:

- الف) یک نماینده از میان نمایندگانِ آن استان در مجمع تدوین الف.
- ب) یک نماینده از میان نمایندگانِ آن استان در مجمع تدوین ب.

۲) روش انتخاب هیئت نظارت مشترک: انتخاب اعضا با رأی اکثریتِ نمایندگانِ همان مجمع در آن استان انجام می‌شود.

۳) اختیارات هیئت نظارت مشترک: این هیئت صلاحیت دارد بر عملکرد استانداری، فرمانداری‌ها و شهرداری‌های آن استان در خصوص «تخصیص تالارها» نظارت کند:

- الف) دسترسی به داده‌ها: هر عضو هیئت حق دارد به صورت آنی به تمام داده‌ها و سوابقِ درخواست‌ها و تخصیص‌های اماکن دسترسی داشته باشد.
- ب) حق وتوی تبعیض: چنانچه هیئت احراز کند که تخصیص مکانی به‌صورت تبعیض‌آمیز (خارج از نوبت، با کیفیت نابرابر، یا با کارشکنی اداری) انجام شده است، حق دارد آن تخصیص را لغو یا دستورِ تخصیصِ زمانِ جبرانیِ فوری صادر کند.

- پ) شناسایی ظرفیت پنهان: در صورت ادعای دولت مبنی بر تکمیل ظرفیت، هر عضو هیئت می‌تواند رأساً از اماکن دولتی بازرسی کرده و در صورت وجود فضای مناسبِ بلااستفاده، دستورِ الزام‌آورِ بازگشاییِ آن را صادر نماید.

۴) صلاحیت تصمیم‌گیری و حل اختلاف: تصمیمات این هیئت در خصوص تخلفات مقامات اجرایی (استانداری/فرمانداری/شهرداری) در تخصیص سالن‌ها، تابع مراتب زیر است:

- الف) در صورت توافق (حکم قطعی داخلی): چنانچه هر دو عضو هیئت بر وقوع تخلف یا تبعیض اتفاق‌نظر داشته باشند، می‌توانند مشترکاً «دستور اصلاحی» (شامل لغو رزروِ تبعیض‌آمیز یا دستورِ تخصیصِ زمانِ جبرانی) صادر کنند. این دستورِ مشترک برای مقامات محلی لازم‌الاجرا است.
- ب) در صورت اختلاف: چنانچه یکی از اعضا معتقد به تخلف باشد و عضو دیگر مخالفت کند، عضوِ معترض حق دارد موضوع را به‌صورت مستند به «مرکز تخصصی پایش» (موضوع ماده ۱۲۶) ارجاع دهد و مرکز پایش موظف است حداکثر ظرف ۵ روز کاری به آن پاسخ نهایی دهد.

ماده ۷۸ :ضمانت اجرای تأمین زیرساخت

۱) ضمانت اجرا: هرگونه استنکافِ مقاماتِ استانی یا محلی از تأمین فضا (تکلیف ماده ۷۶) یا عدم اجرای دستوراتِ «هیئت نظارت مشترک» (موضوع ماده ۷۷)، مصداقِ «ممانعت از اجرای سامانه» بوده و مرتکب، مشمولِ رسیدگی فوری و انفصالِ موقت از خدمت به حکم دیوان عالی داوری خواهد بود.

ماده ۷۹ :تشکیل مجمع نخبگان

۱) روش انتخاب: انتخاب نمایندگان این کرسی‌ها، «دو مرحله‌ای» است و توسط «مجمع نخبگان» همان گروه انجام می‌شود.

۲) فراخوان: دولت موقت مکلف است فراخوان «ثبت‌نام نخبگان و معتمدین» را منتشر کند.

۳) معیارهای احراز: دولت موقت مکلف است متقاضیان را صرفاً با ارائه یکی از مستندات زیر تأیید کند: الف) مرجعیت علمی/فرهنگی: اثر تألیفی، هنری یا پژوهشی شناخته‌شده درباره آن گروه. ب) سابقه کنشگری/مدیریتی: سابقه فعالیت در نهادهای مدنی، خیریه یا مذهبیِ گروه، یا وکالت حقوقی مؤثر برای اعضا. پ) هزینه هویتی: سند بازداشت، زندان، محرومیت اجتماعی، یا رد تابعیت به دلیل هویتِ گروهی.

۴) راستی‌آزمایی: بررسی مدارک باید ظرف ۱۵ روز کاری انجام شود. کلیه تأییدشدگان، عضو رسمی «مجمع نخبگان» آن گروه شده و حق رأی دارند.

۵) حق نامزدی: هر عضو «مجمع نخبگان» حق نامزدی برای کرسی نمایندگی را دارد. همچنین مجمع نخبگان می‌تواند با امضای حداقل ۱۰ عضو، فردی خارج از مجمع را نامزد کند.

۶) رأی‌گیری: دولت موقت جلسه‌ی رأی‌گیری (حضوری یا مجازیِ امن) را برای هر مجمع نخبگان برگزار می‌کند.

۷) حدنصاب: نامزدی که «اکثریت مطلق» (۵۰٪ + ۱) آرای اعضای حاضر را کسب کند، منتخب است. در صورت عدم کسب اکثریت، دور دوم میان دو نفر برتر برگزار می‌شود.

۸) حفاظت امنیتی: الف) اصل بر شفافیت و انتشار عمومی اسامی اعضای مجمع نخبگان است. ب) در صورتی که انتشار اسامی موجب خطر امنیتی برای اعضای یک گروه خاص شود (به تشخیص شورای نظارت رویه‌ای)، لیست اسامی «محرمانه» باقی می‌ماند و فقط جهت تأیید صحت انتخابات به شورای نظارت تسلیم می‌شود.

۹) حفظ حقوق عمومی: مشارکت در این فرآیند (به عنوان نخبه یا نامزد)، «حقِ دو رأی» فرد در انتخابات عمومیِ مجلس موسسان (یک رأی استانی و یک رأی ملی موضوع ماده ۷۱) و سایر انتخابات‌های عمومی را سلب نمی‌کند و این حقوق به‌طور کامل برای وی محفوظ است.

فصل سوم: الزامات اجرایی، مالی و فنی تدوین

ماده ۸۰ :انحصار مزایای رسمی

۱) اصل انحصار: فقط متونی واجد «مزایای رسمی» هستند که توسط مجمع تدوین الف یا مجمع تدوین ب (در چارچوب این سامانه) تولید و منتشر شده باشند.

۲) فهرست مزایای رسمی: مزایای رسمی منحصراً عبارتند از: الف) انتشار از مجاری رسمی دولت موقت؛ ب) برخورداری از زمان و بستر دسترسی برابر در رسانهٔ دولتی؛ پ) درج در برگهٔ رأی همه‌پرسی.

۳) اثر: هر متن دیگری فاقد این مزایا است و دولت موقت حق ارائه این خدمات به آن‌ها را ندارد.

ماده ۸۱ :حساب‌های برابر، بودجهٔ تنخواه‌گردان و شفافیت مالی مجمع‌های تدوین

۱) تکلیف ایجاد حساب: دولت موقت موظف است برای هر یک از دو مجمع تدوین، یک «حساب عملیاتی کلان» با شرایط بانکی و دسترسی‌های کاملاً یکسان ایجاد کند.

۲) سقف محاسباتیِ چرخه‌ای: به منظور تضمین استقلال مجمع‌ها و جلوگیری از اِعمال فشار یا ریخت‌وپاشِ مالی توسط مجری، بودجهٔ هر یک از دو مجمع تدوین بر اساس فرمولِ قطعی زیر برای هر چرخهٔ ۳۰ روزه محاسبه می‌شود:

[۱۵۰ (تعداد اعضا)] × [۳۰ (روز)] × [شاخص مزد مبنا (موضوع ماده ۱۳۵)] × [ضریب عملیاتیِ ۲۰]

۳) نظام تسویه چرخه‌ای و منع تبعیض بودجه‌ای: ماهیتِ این وجوه، نحوهٔ محاسبهٔ مانده و کسر آن از واریزیِ چرخهٔ بعدی، تابع «نظام تسویه چرخه‌ای» (موضوع ماده ۱۴۰) است. تخصیصِ هرگونه بودجه، یارانه، املاک یا امکاناتِ دولتیِ مازاد بر خروجیِ این سازوکار به مجمع‌ها، مطلقاً ممنوع و مصداقِ قطعیِ «تخلف فاحش در بی‌طرفی» است.

۴) ممنوعیت انحراف از فرمول: دولت موقت تحت هیچ شرایطی حق ندارد مبلغی کمتر یا بیشتر از خروجیِ محاسباتِ بندهای (۲) و (۳) به حساب مجمع‌ها واریز کند. تخصیصِ هرگونه بودجه، یارانه، املاک یا امکاناتِ دولتیِ مازاد بر این سازوکار به مجمع‌ها، ممنوع و مصداقِ قطعیِ «تخلف فاحش در بی‌طرفی» است.

۵) استقلال در تخصیصِ داخلی: مجمع‌های تدوین در نحوهٔ توزیع و هزینه‌کردِ این تنخواه‌گردان (اعم از پرداخت جبران خدمات نمایندگان، هزینه‌های دبیرخانه فنی، اجاره دفاتر استانی و تولیدات رسانه‌ای) کاملاً مستقل بوده و منحصراً تابع «آیین‌نامه مالیِ داخلی» خود می‌باشند.

۶) انتشار تراکنش‌ها: هر یک از دو مجمع تدوین موظف است ماهانه صورتِ تراکنش‌های حساب عملیاتیِ خود (شامل تاریخ، مبلغ، طرف حساب و موضوعِ هزینه) را به‌صورت عمومی منتشر کند.

۷) منع منابع بیرونی: دریافت هرگونه کمک مالی، خدمتِ دارای ارزش مالی، یا حمایتِ بیرونی از سوی اشخاص حقیقی، حقوقی، تجاری یا خارجی برای مجمع‌های تدوین، ستادهای آن‌ها و نمایندگانشان مطلقاً ممنوع است. کلِ هزینهٔ فرآیندِ تدوین باید منحصراً از مجرای تنخواه‌گردانِ موضوع این ماده تأمین گردد.

۸) ضمانت اجرای تخلف مالیِ ساختاری: چنانچه با شکایتِ «شورای نظارت رویه‌ای» یا اشخاص ثالث، در «دیوان عالی داوری» ثابت شود که مجمع تدوین، ستادهای مرکزی یا کمپین‌های وابسته به آن، منابع مالی یا خدماتِ بیرونی (موضوع بند ۷) دریافت کرده‌اند، دو اقدام زیر فوراً اعمال می‌گردد:

- الف) مصادره: وجوه یا دارایی‌های دریافتی بلافاصله به نفع خزانهٔ عمومی مصادره می‌شود.
- ب) کسرِ تصاعدی از تنخواه: دولت موقت مکلف است مبلغی معادلِ «سه برابرِ ارزشِ ریالیِ کمک غیرقانونیِ کشف‌شده» را به عنوان جریمه، از «سقف محاسباتیِ تنخواه‌گردان» (موضوع بندهای ۲ و ۳) آن مجمع در چرخه یا چرخه‌هایِ بعدی کسر نماید.

۹) ضمانت اجرای تخلف مالیِ انفرادی: چنانچه دریافت کمک مالیِ بیرونی، اسپانسری یا رانت، مستقیماً توسط شخصِ یکی از «نمایندگانِ مجمع‌های تدوین» انجام و در دیوان عالی احراز شود، دیوان مکلف است بلافاصله حکمِ «عزل فوریِ نماینده» را صادر کند. فردِ متخلف به اتهامِ «فساد سیاسی و اخلال در گذار»، تحت پیگردِ دستگاه قضایی قرار گرفته و به مدت ۱۵ سال از نامزدی در هرگونه انتخابات پس از گذار محروم می‌گردد. (در این حالت، جایگزینِ وی مطابق آیین‌نامه داخلی مجمع از اعضای علی‌البدل همان استان یا فهرست، تعیین خواهد شد).

ماده ۸۲ :الزام به تشکیل »دبیرخانه فنی تدوین «و استفاده از تخصص

۱) تکلیف تشکیل: هر یک از دو مجمع تدوین مکلف‌اند بلافاصله پس از تشکیل هیئت رئیسه، «دبیرخانه فنی و حقوقی تدوین» را با ساختاری کارآمد ایجاد کنند.

۲) ترکیب تخصصی: اعضای این دبیرخانه باید از میان متخصصان برجسته در حوزه‌های حقوق، اقتصاد، علوم سیاسی، و جامعه‌شناسی، بر اساس شایستگی حرفه‌ای استخدام شوند. اعضای دبیرخانه حق رأی در صحن مجمع را ندارند.

۳) مأموریت: وظیفه این دبیرخانه، تبدیل «تصمیمات، اصول و ارادهٔ سیاسیِ نمایندگان» به «متون حقوقی دقیق، منسجم و تخصصی» است.

۴) ممنوعیت تصویب متن غیرفنی: مجمع تدوین مجاز نیست متنی را به عنوان اصل قانون اساسی به رأی نهایی بگذارد، مگر آنکه دبیرخانه فنی پیشاپیش تأیید کرده باشد که آن متن از نظر نگارشی، حقوقی و عدم تناقض با سایر اصول، استاندارد و شفاف است.

بخش چهارم: نهادهای نظارتی و مشورتی

فصل اول: شورای نظارت رویه‌ای؛ ساختار، قرعه‌کشی و وظایف

ماده ۸۳ :تشکیل، ترکیب، و اصل قرعه‌کشی ملی

۱) ساختار: شورای نظارت رویه‌ای یک نهاد ملی متشکل از ۲۰۰ عضو است.

۲) روش انتخاب: اعضای شورا منحصراً از طریق یک «قرعه‌کشی عمومیِ فیزیکی و ملی» انتخاب می‌شوند.

۳) تشریفات: رویداد قرعه‌کشی باید دقیقاً مطابق مواد ۸۴ تا ۹۷ و پیوست ۴ برگزار گردد.

۴) منع سهمیه‌بندی: هرگونه سهمیه‌بندی، تفکیک، یا تخصیص کرسی بر مبنای استان، منطقه، قومیت یا جنسیت در انتخاب اعضای شورا ممنوع است.

۵) اثر حقوقی سهمیه‌بندی: هرگونه اعمال سهمیه یا تفکیک موضوع بند (۴)، از حیث آثار «وجود ندارد» و خروجی آن باطل است.

۶) اصل محرمانگی اولیه: هویت اعضای منتخب تا پیش از لحظه انتخاب قطعی، باید محرمانه و رمزگذاری‌شده باقی بماند.

۷) شرطِ نفاذِ افشا: هویت اعضا تنها پس از صدور «گواهی تضمین امنیت» (موضوع ماده ۹۶) و از طریق افشای گذرواژه گشایش علنی می‌گردد. تا پیش از آن، فرد صرفاً با «شماره قرعه ملی» شناخته شده و منتخبِ غیررسمی تلقی می‌شود.

۸) مهلتِ قطعیِ تشکیل :دولت موقت مکلف است ترتیبی اتخاذ کند که «نخستین نشست رسمی شورا» حداکثر تا روز صد و چهلم (۱۴۰) از تاریخ تشکیل دولت موقت برگزار گردد.

۹) ضمانت اجرای عدم تشکیل: چنانچه تا پایان روز صد و پنجاهم (۱۵۰) از تاریخ تشکیل دولت موقت، «شورای نظارت رویه‌ای» رسماً تشکیل نشده باشد، این امر به منزلهٔ «ناتوانی ساختاری دولت» تلقی شده و فرآیند «انتخابات رئیس دولت موقت جدید» (مطابق قواعد ماده ۱۸۲) به‌صورت خودکار فعال می‌گردد.

ماده ۸۴ :ثبت‌نام داوطلبان، حداقل سن، و اسناد الزامی

۱) شرط سنی: حداقل سن داوطلبی برای شورا ۳۰ سال تمام در تاریخ ثبت‌نام است.

۲) تکلیف زیرساخت: دولت موقت موظف است سامانه‌ای ایجاد کند که امکان ثبت‌نام را حداقل به دو روش «غیرحضوری» و «حضوری» فراهم نماید.

۳) اسناد الزامی: اسناد مورد نیاز برای ثبت‌نام و احراز اولیه صرفاً عبارتند از:

- الف) شناسنامه؛
- ب) کارت ملی؛
- پ) تصویر مدرک تحصیلی کارشناسی (لیسانس) یا بالاتر (مورد تأیید وزارت علوم یا مراجع قانونی ذی‌ربط).
- ت) امضای الکترونیکی یا حضوریِ «تعهدنامه انضباطی و محرمانگی» (موضوع ماده ۹۸)؛
- ث) امضای الکترونیکی یا حضوریِ «اقرارنامه رضایت به افشای هویت» (موضوع ماده ۹۹).

۴) تکلیف بررسی شکلی: دولت موقت موظف است پیش از «قفل فهرست»، بررسی شکلی این اسناد را صرفاً از حیث وجود و خوانایی انجام دهد.

۵) ممنوعیت مدارک اضافی: دولت موقت و واحدهای تابعه حق ندارند هیچ سند، گواهی، استعلام یا شرط دیگری خارج از بند (۳) مطالبه کنند.

۶) مصادیق ممنوع: مطالبه مواردی همچون گواهی سوءپیشینه، کارت پایان خدمت یا معافیت، تأییدیه محل سکونت، فرم معرفی‌نامه، یا هرگونه وجه ثبت‌نام، مصداق بارز شرط اضافی و ممنوع است.

۷) ضمانت اجرا: درخواست هر مدرک یا شرط اضافی فاقد اعتبار است و از حیث آثار «وجود ندارد».

۸) اثر بر ثبت‌نام: رد یا تعلیق ثبت‌نام به استناد مدارک ممنوع، بی‌اعتبار است و وضعیت داوطلب باید فوراً به «پذیرفته / قابل ادامه» بازگردانده شود.

۹) تخصیص شماره قرعه ملی: دولت موقت مکلف است برای هر داوطلبِ پذیرفته‌شده، به ازای هر چرخه‌ی قرعه‌کشی، «شماره قرعه ملی شورا» را تخصیص دهد. این شماره یکتای ملی است و پس از صدور در هر چرخه، دولت موقت حق تغییر آن را ندارد.

۱۰) منع استفاده از داده مکانی: هرگونه استخراج، ذخیره‌سازی، یا کاربرد داده‌های جغرافیایی (از جمله استان محل سکونت) برای تفکیک داوطلبان یا اعمال اثر در قرعه‌کشی ممنوع است؛ مگر صرفاً برای امور آماری که باید صریحاً به‌عنوان «بدون اثر حقوقی» اعلام شود.

ماده ۸۵ :ابقای داوطلبان و بانک دائمی داوطلبی

۱) اصل ابقاء: نام کلیه داوطلبانی که در چرخه‌های قبلی ثبت‌نام کرده و برنده نشده‌اند، به‌صورت خودکار در «بانک دائمی داوطلبان شورا» باقی می‌ماند و در چرخه‌های آتی وارد قرعه‌کشی می‌شوند.

۲) عدم نیاز به ثبت‌نام مجدد: داوطلبان موجود در بانک دائمی نیازی به ثبت‌نام مجدد یا تأییدیه دوره‌ای ندارند.

۳) تکلیف اطلاع‌رسانی: دولت موقت مکلف است حداکثر ۱۰ روز پیش از تاریخ هر رویداد قرعه‌کشی، یک پیامک یادآوری به تمامی داوطلبان بانک دائمی ارسال کند.

۴) محتوای پیامک: پیامک یادآوری باید شامل موارد زیر باشد:

- الف) یادآوری زمان قرعه‌کشی؛
- ب) اعلام اینکه شماره قرعه جدید در زمان قفل لیست ارسال می‌شود؛
- پ) پیوند ساده برای انصراف.

۵) حق انصراف: داوطلب حق دارد در هر زمان (به‌ویژه پس از دریافت پیامک) با مراجعه به سامانه و احراز هویت ساده، ثبت‌نام خود را لغو کند.

۶) منع حذف خودکار: دولت موقت حق ندارد داوطلبان را به دلیل «عدم فعالیت» یا «عدم پاسخ به پیامک» حذف کند.

۷) منع تأیید اجباری: مشروط کردن ورود به قرعه‌کشی به اقداماتی نظیر «کلیک روی پیوند تأیید» ممنوع است.

۸) ترکیب فهرست نهایی: در زمان تولید «فهرست قفل‌شده» (موضوع ماده ۹۳)، کلیه افراد بانک دائمی (که انصراف نداده‌اند) به همراه ثبت‌نام‌کنندگان جدید، فهرست نهایی را تشکیل می‌دهند.

ماده ۸۶ :مهلت‌های زمانی و محتوای اعلان رسمی ثبت‌نام

۱) حداقل مدت: دوره ثبت‌نام داوطلبان شورا نباید کمتر از ۲۱ روز کامل باشد.

۲) منع کاهش: کاهش مهلت یا خاتمه زودهنگام ثبت‌نام ممنوع است. تمدید مهلت فقط با اعلان رسمی و به نفع مشارکت مجاز است.

۳) تکلیف اعلان پیشینی: دولت موقت مکلف است حداقل ۱۴ روز پیش از شروع ثبت‌نام، «اعلان آغاز ثبت‌نام داوطلبان شورا» را به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کند.

۴) محتوای اعلان: اعلان باید حداقل شامل موارد زیر باشد:

- الف) تاریخ و ساعت دقیق شروع و پایان ثبت‌نام؛
- ب) روش‌های ثبت‌نام (برخط و حضوری) و نشانی نقاط حضوری؛
- پ) تصریح به اینکه فقط مدارک مصرح در بند (۳) ماده ۸۴ لازم است؛
- ت) تأکید صریح بر اهمیت ملی و تاریخیِ مأموریت شورا، و ضرورتِ تمرکز، دقت و مسئولیت‌پذیریِ بالا؛
- ث) تصریح به «تضمین قانونی بازگشت به کار» برای شاغلین بخش دولتی و خصوصی (طبق ماده ۱۲۴)؛
- ج) تصریح به پرداخت «جبران خدمات حرفه‌ای» طبق تعرفه قانونی (موضوع ماده ۱۳۶)؛
- چ) راه ارتباطی برای پشتیبانی عمومی.

ماده ۸۷ :تکالیف پخش و استانداردهای رسانه‌ای

۱) تکلیف رسانه دولتی: رسانهٔ دولتی مکلف است از تاریخ انتشار اعلان رسمی (موضوع بند ۳ ماده ۸۶) تا پایان مهلت ثبت‌نام، اطلاعیه را پخش کند.

۲) نوبت و حداقل مدت پخش:

- الف) پخش اطلاعیه باید حداقل روزانه یک نوبت در «بازه پرمخاطب» (ساعت ۲۰ تا ۲۳) و یک نوبت در سایر ساعات انجام شود.
- ب) مدت زمان هر نوبت پخش نباید کمتر از ۶۰ ثانیه (یک دقیقه کامل) باشد.

۳) استاندارد وضوح پیام:

- الف) در پخش تصویری، نشانی وب‌سایت ثبت‌نام و تاریخ پایان مهلت باید حداقل به مدت ۲۰ ثانیه به‌صورت متن درشت، خوانا و ثابت نمایش داده شود.
- ب) در پخش صوتی (رادیویی)، نشانی وب‌سایت و تاریخ مهلت باید حداقل دو بار با بیان شمرده و واضح تکرار شود.

ماده ۸۸ :مستندسازی پخش و ضمانت‌اجرای عدم اطلاع‌رسانی

۱) نسخه قابل مشاهده پخش: برای هر نوبت پخش (موضوع ماده ۸۷)، نسخه قابل مشاهده (ویدئو/صوت) باید ظرف ۲۴ ساعت در دفتر اطلاعات رسمی منتشر شود.

۲) اثر عدم اطلاع‌رسانی: اگر الزاماتِ بندهای (۳) و (۴) ماده ۸۶ و تمام بندهای ماده ۸۷ رعایت نشود، مهلت ثبت‌نام از حیث آثار «آغازشده» تلقی نمی‌شود.

۳) تکلیف جبران: در صورت تخلف از بند (۱) این ماده (عدم انتشار نسخه قابل مشاهده)، تمام مواعد وابسته (از جمله قفل فهرست) معلق می‌ماند تا زمانی که اطلاع‌رسانی کامل اجرا شود؛ سپس مهلت ۲۱ روزه (موضوع بند ۱ ماده ۸۶) باید به‌صورت کامل برقرار گردد.

ماده ۸۹ :سهولت دسترسی و منع موانع غیرضروری

۱) تکلیف سهولت: فرآیند ثبت‌نام باید به‌گونه‌ای باشد که برای داوطلب متوسط، بدون مراجعه تکراری قابل انجام باشد.

۲) منع بارگذاری اضافی: الزام داوطلب به بارگذاری سندی غیر از موارد مصرح در بند (۳) ماده ۸۴ ممنوع است.

۳) تعریف مانع: هر مانع شکلیِ غیرضروری که ثبت‌نام را دشوار کند، «محدودسازی تبعیض‌آمیز سامانه» محسوب شده و در گزارش‌های شورا ثبت می‌شود.

ماده ۹۰ :تخصیص شماره قرعه هشت‌رقمی به صورت چرخه‌ای

۱) اصل تغییرپذیری: شماره قرعه ملی داوطلب ثابت نیست و برای هر چرخه قرعه‌کشی به‌صورت مجزا تولید می‌شود.

۲) ابطال شماره‌های قدیم: شماره‌های چرخه‌های قبلی، بلافاصله پس از پایان هر رویداد قرعه‌کشی باطل می‌شوند.

۳) زمان تخصیص: تخصیص شماره‌ها فقط در زمان «قفل داده‌ها» (موضوع ماده ۹۳) و بر اساس فهرست نهایی انجام می‌شود.

۴) الگوریتم تخصیص: شماره‌ها از ۰۰۰۰۰۰۰۰ آغاز و به‌ترتیب صعودی تخصیص می‌یابند.

۵) اولویت تخصیص: ترتیب تخصیص شماره‌ها به صورت زیر است:

- الف) ابتدا به داوطلبان «بانک دائمی» (ابقاشده) بر اساس تاریخ ثبت‌نام اولیه؛
- ب) سپس به داوطلبان جدید بر اساس تاریخ ثبت‌نام در چرخه جاری.

ماده ۹۱ :بسته‌های هویت رمزگذاری‌شده و بسته چرخه‌ای قابل بارگیری

۱) تکلیف ایجاد بسته فردی: دولت موقت موظف است برای هر داوطلب، یک «بسته هویت رمزگذاری‌شده» ایجاد کند.

۲) قالب فایل: فایل باید با ابزارها و استانداردهای عمومی قابل گشودن باشد و روش یا قالب آن به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شود.

۳) محتوای بسته: داخل فایل باید حداقل شامل تصویر شناسنامه، کارت ملی و مدرک تحصیلی داوطلب باشد.

۴) رعایت حریم خصوصی: داده‌های هویتی حساس و غیرضروری باید پیش از قرارگیری در بسته، وفق ماده ۱۱ پوشانده یا حذف شوند.

۵) تکلیف ایجاد بسته چرخه‌ای: دولت موقت موظف است همه بسته‌های رمزگذاری‌شده داوطلبان واجد را در یک مجموعه واحد به نام «بستهٔ چرخه‌ای داوطلبان شورا» تجمیع کند.

۶) دسترسی عمومی: بستهٔ چرخه‌ای باید برای عموم قابل «بارگیری» باشد.

۷) تکلیف انتشار شناسهٔ تمامیت: دولت موقت موظف است برای هر فایل داخل بسته، و نیز برای کل بسته چرخه‌ای نهایی، «شناسهٔ تمامیت مرجع» را به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کند.

۸) تکلیف تاریخچه: بسته‌های چرخه‌ای و «شناسهٔ تمامیت» آن‌ها باید در دفتر اطلاعات رسمی نسخه‌بندی شوند؛ هرگونه حذف یا جایگزینی بدون ثبت در تاریخچه تغییرات ممنوع و باطل است.

ماده ۹۲ :استاندارد حداقلی امنیت رمزگذاری و مدیریت گذرواژه

۱) استاندارد رمزگذاری: «بسته هویت رمزگذاری‌شده داوطلب» باید با الگوریتم‌های استاندارد رمزنگاری قوی (مطابق پیوست ۱۳) تولید شود.

۲) قالب فایل: قالب فایل باید به‌گونه‌ای باشد که با نرم‌افزارهای عمومی و رایجِ فشرده‌سازی یا رمزگذاری قابل گشودن باشد.

۳) ویژگی‌های گذرواژه: «گذرواژه گشایش» باید برای هر داوطلب منحصر به فرد و تصادفی باشد و میزان پیچیدگی و طول آن مطابق استانداردهای امنیتی روز (مندرج در پیوست ۱۳) تعیین گردد.

۴) تکلیف انتشار روش: دولت موقت مکلف است روش تولید تصادفی گذرواژه‌ها، الگوریتم رمزگذاری، و روش اعتبارسنجی شناسهٔ تمامیت را به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر کند.

۵) محدودیت انتشار: انتشار موضوع بند (۴) نباید شامل داده‌هایی باشد که امکان حدس‌زدن یا بازسازی گذرواژه‌های واقعی را فراهم کند.

۶) تکلیف حفاظت: دولت موقت مکلف است گذرواژه‌ها را تا زمان انتخاب یا ابطال داوطلب، صرفاً به‌صورت رمزنگاری‌شده و محرمانه نگهداری کند.

۷) ثبت دسترسی: هرگونه دسترسی داخلی به گذرواژه‌ها باید دارای «نمایهٔ رخداد زمان‌دار» و غیرقابل تغییر باشد که به شورا قابل ارائه است.

۸) ضمانت اجرا: هر نقصی که موجب شود افشای هویت غیرمنتخب‌ها ممکن شود، یا گشودن بسته منتخب بدون انتشار گذرواژه رخ دهد، «نقض رویه‌ای امنیت بسته‌ها» محسوب و باید در دفتر اطلاعات رسمی ثبت گردد.

ماده ۹۳ :قفل، تخصیص شماره و اطلاع‌رسانی نهایی

۱) زمان‌بندی قفل: دولت موقت موظف است حداقل ۷۲ ساعت پیش از رویداد قرعه‌کشی، فرآیند «قفل فهرست» را آغاز کند.

۲) اقدام اول (بستن لیست): فرآیند ثبت‌نام و انصراف متوقف شده و فهرست کلیه داوطلبان واجد شرایط (شامل جدید و ابقاشده) نهایی می‌شود.

۳) اقدام دوم (تخصیص شماره): به هر داوطلبِ فهرست نهایی، یک «شماره قرعه ملی هشت‌رقمی» (از ۰۰۰۰۰۰۰۰ تا عدد نهایی) مطابق ترتیب ماده ۹۰ تخصیص می‌یابد.

۴) اقدام سوم (ارسال پیامک): پیامک حاوی «شماره قرعه ملی مخصوص این چرخه» به تک‌تک داوطلبان ارسال می‌شود.

۵) تکلیف انتشار داده‌های قفل: هم‌زمان با قفل، موارد زیر باید به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر شود:

- الف) تعداد کل داوطلبان این چرخه؛
- ب) دامنه شماره‌های معتبر (از ۰۰۰۰۰۰۰۰ تا ...)؛
- پ) اعلام عدد مرزی معتبر قرعه؛ که عبارت است از بزرگترین مضربِ «تعداد کل داوطلبان واجد شرایطِ همان چرخه» که از عدد ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (یکصد میلیون) کوچکتر باشد؛
- ت) شناسهٔ تمامیت مرجع بسته چرخه‌ای داوطلبان (که شامل شماره‌های تخصیص یافته است)؛
- ث) تصویر صفحهٔ روزنامه‌ها و رسید تودیع شناسهٔ تمامیت نزد شورای نظارت رویه‌ای (موضوع ماده ۱۳) که اثبات‌کنندهٔ نهایی‌شدن و غیرقابل‌تغییر بودن فهرست پیش از قرعه‌کشی باشد.

۶) تعریف وضعیت قفل: پس از انجام موارد فوق، وضعیت «قفل فهرست» محقق می‌شود.

۷) اثر حقوقی قفل: پس از تحقق قفل، هرگونه تغییر در لیست، حذف نام، افزودن نام، یا جابجایی شماره‌ها تحت هر عنوان ممنوع و باطل است.

ماده ۹۴ :قرعه‌کشی فیزیکی ملی و افشای فوری گذرواژه منتخب‌ها

۱) اصل فیزیکی بودن: قرعه‌کشی باید منحصراً به‌صورت فیزیکی و با استفاده از دستگاه «گوی شماره‌دار» انجام شود. استفاده از الگوریتم‌های نرم‌افزاری یا تولید اعداد تصادفی رایانه‌ای به‌عنوان مبنای قرعه‌کشی، مطلقاً ممنوع و باطل است.

۲) ارجاع به روش اجرا: جزئیات اجرایی، چیدمان گوی‌ها، و ترتیب استخراج اعداد، دقیقاً مطابق پیوست ۴ انجام می‌شود.

۳) پخش زنده و ثبت: رویداد باید به‌صورت زنده پخش شود و نسخه قابل مشاهده کامل آن حداکثر ظرف ۲ ساعت منتشر گردد.

۴) قاعده تولید عدد: در هر نوبت، باید یک عدد هشت‌رقمی کامل از طریق استخراج فیزیکی ارقام تولید شود.

۵) قاعده اعتبار عدد: اگر عدد استخراج‌شده از «عدد مرزی معتبر» (تعداد کل داوطلبان یا مضرب آن وفق پیوست ۴) بزرگ‌تر یا مساوی باشد، آن استخراج باطل است و باید تکرار شود.

۶) قاعده ریاضی تعیین برنده: شماره قرعهٔ برنده، برابر است با «باقیماندهٔ تقسیمِ» عددِ معتبرِ استخراج‌شده بر «تعداد کل داوطلبان واجد شرایط». تغییر این فرمول ریاضی تحت هر عنوان ممنوع است.

۷) قاعده عدم تکرار: اگر شماره حاصله قبلاً در همان رویداد انتخاب شده باشد، آن نوبت باطل است و قرعه تکرار می‌شود.

۸) تکلیف تودیع و افشای گذرواژه: دولت موقت مکلف است گذرواژه گشایش بسته هویت منتخب را منحصراً پس از صدور گواهی تضمین امنیت و با رعایت سقف زمانی ماده ۹۹ منتشر کند. هرگونه انتشار پیش‌دستانه پیش از تأمین امنیت فیزیکی منتخب، تخلف فاحش محسوب می‌شود.

۹) ضمان اجرا: عدم رعایت اصول فیزیکی، فرمول ریاضی، یا عدم افشای گذرواژه، «نقض رویه‌ای قرعه‌کشی» محسوب شده و منجر به ابطال نتایج آن نوبت می‌گردد.

ماده ۹۵ :محل عمومی رویداد قرعه و حق حضور مردم و رسانه‌ها

۱) تکلیف مکان: رویداد قرعه‌کشی ملی باید الزاماً در «فضای عمومی» برگزار شود.

۲) تعریف فضای عمومی: «فضای عمومی» محلی است که امکان حضور فیزیکی گسترده شهروندان و رسانه‌ها در آن فراهم باشد (مانند میادین شهری، استادیوم‌ها، یا تالارهای بزرگ همایش).

۳) حق حضور عمومی: حضور مردم در محل رویداد آزاد است. مشروط کردن حضور به «اخذ مجوز فردی» یا «دعوت‌نامه» ممنوع است.

۴) حق حضور رسانه‌ها: رسانه‌ها و خبرنگاران حق دارند بدون پیش‌تأیید محتوایی در محل حاضر شوند و تصویر و صوت تهیه کنند.

۵) محدودیت برای رسانه: محدودسازی حضور رسانه فقط بر مبنای دو شرط مجاز است:

- الف) عدم احراز هویت رسانه‌ای؛
- ب) ضرورت امنیتیِ مشخص و مستند (طبق ماده ۱۲).

۶) مدیریت ظرفیت: اگر ظرفیت محل تکمیل شود، دولت موقت موظف است صرفاً از روش «نوبت‌دهی زمانی (صف)» یا «قرعه‌کشی در محل» استفاده کند.

۷) منع گزینش: هرگونه گزینش شرکت‌کنندگان بر اساس دعوت‌نامه، جایگاه اجتماعی، یا فهرست‌های پیشین ممنوع است.

۸) محدوده‌های امنیتی: ایجاد حصار یا فاصله‌گذاری فقط در حد ضرورت ایمنی مجاز است و نباید مانع مشاهده مستقیم و راستی‌آزمایی عمومی شود.

۹) تکلیف انتشار نقشه: نقشه محدوده باید پیشاپیش به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر شود.

۱۰) تکلیف دسترس‌پذیری: دولت موقت موظف است دست‌کم یک مسیر و جایگاه مناسب برای افراد دارای معلولیت و سالمندان تعبیه کند.

۱۱) فورس‌ماژور: اگر برگزاری در فضای عمومی به‌علت مانع فیزیکی، امنیتی یا ارتباطیِ مشخص ناممکن شود، دولت موقت مکلف است «اعلامیه عدم امکان برگزاری در فضای عمومی» را منتشر کند.

۱۲) محتوای اعلامیه عدم امکان: این اعلامیه باید شامل موارد زیر باشد: الف) شرح دقیق مانع؛ ب) شواهد مستند مانع (طبق ماده۱۲)؛ پ) معرفی محل یا روش جایگزین هم‌ارزش.

۱۳) شرط جایگزین هم‌ارزش: روش جایگزین باید همچنان امکان حضور رسانه‌ها و مشاهده عمومی را تا حد ممکن فراهم کند.

۱۴) رابطه با پخش زنده: برگزاری در فضای عمومی، نافیِ الزام به «پخش زنده» و انتشار «نسخه قابل مشاهده» (موضوع ماده ۹۴) نیست و همه الزامات باید هم‌زمان رعایت شوند.

ماده ۹۶ :حفاظت منتخب‌ها

۱) تکلیف حفاظت: دولت موقت موظف است از لحظه اعلام نام هر منتخب، حفاظت حداقلی و متناسب را برای وی برقرار کند.

۲) ارزیابی ریسک: دولت موقت مکلف است ظرف ۲۴ ساعت از انتخاب، ارزیابی فوری ریسک امنیتی منتخب را انجام دهد.

۳) راه تماس اضطراری: باید یک راه تماس اضطراری و تیم پاسخ‌گو به‌صورت شبانه‌روزی در اختیار منتخب قرار گیرد.

۴) حفاظت فیزیکی: در صورت وجود تهدید مستند، دولت موقت مکلف به تأمین حفاظت فیزیکی یا تدابیر ایمنی برای محل سکونت و رفت‌وآمد منتخب است.

۵) اسکان امن: در موارد پرخطر، دولت موقت باید امکان اسکان یا جابجایی موقت منتخب را فراهم کند.

۶) ثبت اقدامات: کلیه اقدامات حفاظتی انجام‌شده باید به‌عنوان «اطلاعات رسمی» ثبت شوند.

۷) سطح انتشار: انتشار اطلاعات حفاظتی باید به‌صورت حداقلی باشد و از افشای جزئیات امنیتی یا عملیاتی خودداری شود.

۸) تکلیف گواهی تضمین امنیت: دولت موقت مکلف است حداکثر ظرف ۴۸ ساعت از پایان قرعه‌کشی، ارزیابی امنیتی منتخب را تکمیل و «گواهی تضمین امنیت» را صادر کند. این گواهی تعهد قطعی دولت به حفظ امنیت جانی منتخب است.

ماده ۹۷ :استعلام اصالت، ابطال انتخاب و جایگزینی

۱) ابطال به علت عدم صلاحیت نامزد: انتخاب فرد منتخب باطل است اگر پس از گشودن بسته هویت، مشخص شود: الف) در زمان ثبت‌نام سن کمتر از ۳۰ سال تمام داشته است؛ ب) اسناد ارائه‌شده مخدوش، نامنطبق یا جعلی بوده است.

۲) ابطال به علت نقص فنی قرعه‌کشی: انتخاب باطل است اگر در رویداد قرعه‌کشی مربوط به آن کرسی: الف) عدد مرزی معتبر قرعه منتشر نشده باشد؛ ب) عددِ باطل (بزرگ‌تر یا مساوی عدد مرزی) به‌عنوان معتبر پذیرفته شده باشد؛ پ) تبدیل عدد قرعه به شماره برنده مطابق قواعد ماده ۹۴ بند (۶) انجام نشده یا قابل راستی‌آزمایی نباشد.

۳) خالی شدن کرسی: کرسی منتخب در موارد زیر «خالی» تلقی می‌شود: الف) منتخب ظرف ۲۴ ساعت پس از اعلام، پذیرش عضویت را اعلام نکند؛ ب) پس از پذیرش و پیش از آغاز عضویت (یا در دوره معارفه) انصراف دهد؛ پ) در مهلت‌های اعلام‌شده برای تکمیل رویه‌ها حاضر نشود یا به‌طور معقول در دسترس نباشد.

۴) تکلیف جایگزینی: در صورت ابطال انتخابِ منتخبین اصلی به دلیل عدم صلاحیت (بند ۱) یا خالی شدن کرسی (بند ۳)، اولویت جایگزینی با «فهرست علی‌البدل» همان چرخه است.

۵) روش جایگزینی: جایگزینی به ترتیب رتبه‌بندی مندرج در فهرست علی‌البدل (از رتبه ۱ تا ۴۰) انجام می‌شود. دولت موقت مکلف است بلافاصله پس از احراز خالی شدن کرسی، نفر اول لیست علی‌البدل را فراخوان نموده و فرآیند صدور گواهی امنیت و افشای هویت (موضوع مواد ۹۶ و ۹۹) را برای وی آغاز کند.

۶) قرعه‌کشی مجدد اضطراری: برگزاری «قرعه‌کشی مجدد ملی» (موضوع پیوست ۴) تنها در صورتی الزامی است که فهرست ۴۰ نفره‌ی علی‌البدل به‌طور کامل مصرف شده و همچنان کرسی خالی در شورا وجود داشته باشد.

۷) تعداد کرسی‌ها: قرعه‌کشی جایگزینی فقط برای همان تعداد کرسی‌های خالی برگزار می‌گردد.

۸) تکلیف شفافیت: دولت موقت موظف است همه موارد ابطال، انصراف، عدم حضور و جایگزینی را با شناسه‌ها و مستندات قابل مشاهده، به‌عنوان اطلاعات رسمی ثبت کند.

ماده ۹۸ :تعهدنامه انضباطی و محرمانگی

۱) شرط ورود به فهرست: امضای «تعهدنامه داوطلبان شورا» (الکترونیکی یا حضوری) شرط لازم برای تخصیص شماره قرعه ملی و ورود به «فهرست قفل‌شده» (موضوع ماده ۹۳) است.

۲) اثر عدم امضا: ثبت‌نام بدون امضای این تعهدنامه فاقد اعتبار است.

۳) مفاد الزامی تعهدنامه: این سند باید صراحتاً شامل اقرار داوطلب به موارد زیر باشد:

- الف) آگاهی از حجم کار: آگاهی کامل از حجم سنگین کار در طول دوره عضویت.
- ب) تعهد حضور: تعهد به حضور فیزیکی مستمر در ساختمان مرکزی در تمام روزهای کاری.
- پ) ماهیت اداری: آمادگی انجام امور دفتری روزانه (بررسی اسناد و نگارش گزارش‌ها).
- ت) حفظ محرمانگی: تعهد قطعی به اینکه اسناد، مذاکرات و اطلاعات داخلی را محرمانه تلقی کرده و از افشای آن‌ها خارج از مجاری رسمی خودداری کند (طبق مواد ۱۱۲ تا۱۱۶).
- ث) پذیرش انضباطی: پذیرش اینکه نقض سوگند یا کوتاهی در وظایف، منجر به ضمانت‌اجراهای مواد ۱۱۷ تا ۱۲۰ (عزل) و ماده ۱۲۱ (قطع جبران خدمات) خواهد شد.

۴) تکلیف طراحی فرم: دولت موقت مکلف است در فرم ثبت‌نام، متن تعهدنامه را به‌گونه‌ای نمایش دهد که داوطلب ناچار به تأیید تک‌تک بندهای موضوع بند (۳) به‌صورت جداگانه باشد.

۵) ضمانت اجرا: هرگونه نقض مفاد این تعهدنامه پس از انتخاب، حسب مورد مشمول رسیدگی انضباطی (مواد ۱۱۷ تا ۱۲۰) یا ثبت غیبت غیرموجه (ماده ۱۲۱) می‌گردد.

ماده ۹۹ :رضایت آگاهانه و الزام افشای هویت در صورت انتخاب

۱) شرط ثبت‌نام: هر داوطلب مکلف است در زمان ثبت‌نام، «اقرارنامه رضایت آگاهانه به افشای هویت» را امضا و ارائه کند.

۲) اثر عدم امضا: بدون ارائه این اقرارنامه، ثبت‌نام فاقد اعتبار است.

۳) محتوای الزامی اقرارنامه: اقرارنامه باید صراحتاً حاوی پذیرش موارد زیر باشد:

- الف) پذیرش افشای عمومی هویت در صورت انتخاب؛
- ب) پذیرش اینکه افشای هویت، شرط ذاتی و غیرقابل استردادِ عضویت است؛
- پ) پذیرش ابطال انتخاب در صورت عدم همکاری در افشا.

۴) تکلیف دولت به انتشار: دولت موقت موظف است هویت هر منتخب را به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر کند.

۵) مهلت انتشار: انتشار هویت باید بلافاصله پس از صدور «گواهی تضمین امنیت» (موضوع ماده ۹۶) و حداکثر ظرف ۴۸ ساعت پس از پایانِ قرعه‌کشی انجام شود. هرگونه تاخیر در افشای گذرواژه فراتر از ۴۸ ساعت، به‌منزله تخلف است؛ مگر آنکه «اعلامیه تعویق افشا» (مطابق بند ۱۲) صادر و به تایید شورای نظارت رسیده باشد.

۶) اقلام اطلاعاتی الزامی: انتشار هویت باید شامل موارد زیر باشد:

- الف) نام و نام خانوادگی؛
- ب) سال تولد؛
- پ) تصویر مدارک هویتی منتخب؛
- ت) مدرک تحصیلی.

۷) تکلیف ثبت رضایت: دولت موقت موظف است هم‌زمان با افشای هویت، شناسه یکتای اقرارنامه امضاشده توسط آن منتخب را به پرونده وی پیوند دهد.

۸) قاعده پوشاندن داده‌ها: در انتشار تصویر مدارک، صرفاً موارد زیر باید پوشانده شوند (تابع ماده ۱۱): الف) شماره ملی؛ ب) شماره شناسنامه؛ پ) سریال سند؛ ت) کد پستی.

۹) قاعده نمایش داده‌ها: پردازش تصویر باید به‌گونه‌ای باشد که «نام»، «نام خانوادگی»، «نام پدر»، «تاریخ تولد» و «تصویر چهره» منتخب، بدون هیچ‌گونه پوشانندگی یا ابهام، برای عموم قابل رؤیت باشد.

۱۰) موارد ابطال انتخاب: انتخاب فرد در موارد زیر باطل است و باید جایگزین تعیین شود:

- الف) داوطلب ادعا کند رضایت خود را پس گرفته است؛
- ب) از ارائه یا تأیید اطلاعات لازم برای انتشار امتناع کند؛
- پ) به هر نحو مانع افشای هویت طبق این ماده شود.

۱۱) تکلیف ثبت ابطال: دولت موقت مکلف است ابطال و علت آن را به صورت مستند به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کند.

۱۲) اعلامیه تعویق افشا: سند رسمی و موقتی است که توسط دولت موقت صادر می‌شود و واجد آثار زیر است:

- الف) محتوای الزامی: ۱. شماره قرعه ملی منتخب؛ ۲. تایید کتبی شورای نظارت بر وجود خطر جانی فوری؛ ۳. مدت زمان تعویق (حداکثر ۷۲ ساعت برای هر نوبت تمدید)؛ ۴. ذکر واحد مسئول تامین امنیت.
- ب) محدودیت محتوا: به منظور حفظ امنیت، دولت مکلف است در این اعلامیه از افشای هرگونه داده‌ای که منجر به شناسایی مکان یا هویت منتخب شود، خودداری کند (رعایت ماده ۱۱).
- پ) اثر حقوقی: صدور صحیح این اعلامیه، مانع از تحقق «تخلف رویه‌ای دولت» ناشی از اتمام مهلت ۴۸ ساعته (موضوع بند ۷ ماده ۱۸۳) می‌شود.
- ت) سقف تمدید: مجموع زمان تعویق تحت هیچ شرایطی نباید از ۷ روز کاری فراتر رود.

ماده ۱۰۰ :دوره عضویت و گردش پلکانی

۱) مدت عضویت: دوره معمول عضویت هر عضو ۱۲۰ روز است.

۲) منع تمدید: دوره عضویت غیرقابل تمدید است.

۳) گردش پلکانی: نوسازی اعضای شورا به‌صورت پلکانی انجام می‌شود؛ به این ترتیب که هر ۶۰ روز، ۱۰۰ عضو جایگزین می‌شوند.

۴) زمان‌بندی قرعه‌کشی‌های جایگزینی: به استثنای قرعه‌کشیِ تأسیس (اولین دوره)، در سایر چرخه‌ها رویداد قرعه‌کشی برای انتخاب اعضای جدید باید در بازه‌ای برگزار شود که حداقل ۷ روز و حداکثر ۱۴ روز تا «تاریخ پایان دوره اعضای فعلی» (شروع دوره جدید) فاصله داشته باشد.

۵) دسترسی آموزشی پیش از ورود:

- الف) دولت موقت و دبیرخانه شورا مکلف‌اند بلافاصله پس از انتخاب اعضای جدید (در بازه ۷ تا ۱۴ روزه مذکور) و تأیید اولیه مدارک، دسترسی آن‌ها را به «سامانه آموزشی شورا» برقرار کنند.
- ب) این سامانه باید شامل: آیین‌نامه‌های داخلی، شرح وظایف، آرشیو صورت‌جلسات پیشین، و بسته‌های آموزشی رویه‌ها باشد تا اعضا پیش از شروع رسمی، با فرآیندها آشنا شوند.
- پ) دسترسی به اسناد طبقه‌بندی‌شده یا محرمانه در این دوره ممنوع است.

۶) **استثنای دوره نخست :**به منظور جلوگیری از تلاقیِ زمانِ نوسازیِ شورا با زمانِ انتشارِ نخستین گزارشِ رسمی (موضوع ماده ۱۰۱)، و همچنین برای تنظیمِ دقیقِ گردشِ پلکانی، اعضایِ ۲۰۰ نفرهٔ نخستِ شورا به دو گروه تقسیم می‌شوند :الف) ۱۰۰ نفر با دوره عضویت استثناییِ ۱۵۰ روزه .ب) ۱۰۰ نفر با دوره عضویت استثناییِ ۲۱۰ روزه.

۷) روش تعیین گروه‌ها: تعیین اینکه کدام عضو در کدام گروه قرار گیرد، صرفاً با قرعه‌کشی انجام می‌شود.

۸) زمان قرعه‌کشی تعیین دوره: شورا مکلف است این قرعه‌کشی را حداقل ۱۵ و حداکثر ۱۰ روز پیش از پایان «دوره ۱۵۰ روزه نخست» برگزار کند.

۹) تشریفات جلسه قرعه‌کشی: این قرعه‌کشی باید در یک «نشست رسمی شورا» و با حضور دست‌کم ۷۰٪ از اعضای شورا برگزار شود.

۱۰) شفافیت رویداد: شورا مکلف است «نسخه قابل مشاهده کامل» فیلم نشست و صورت‌جلسه جزئیات اجرایی را با شناسه یکتا منتشر کند.

۱۱) تکلیف انتشار نتیجه: نتیجه قرعه‌کشی (فهرست اعضای خروجی و اعضای ابقا شده) باید بلافاصله به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شود.

۱۲) قواعد جایگزینی: هر عضو جدید که وارد شورا می‌شود، دوره ۱۲۰ روزه خواهد داشت. فرآیند جایگزینی تابع مواد ۸۴ تا ۹۷ است.

۱۳) دوره معارفه: اعضای جدید موظف به گذراندن دوره معارفه سه روزه هستند.

۱۴) وضعیت در معارفه: اعضا در طول دوره معارفه، حق رأی ندارند و صرفاً ناظر محسوب می‌شوند.

۱۵) قاعده تکمیل دوره: هر عضو علی‌البدل که جایگزینِ عضو اصلی می‌گردد، دورهٔ عضویتِ جدیدی را آغاز نمی‌کند، بلکه منحصراً «مدت‌زمانِ باقیمانده از دورهٔ قانونیِ عضوِ پیشین» را تکمیل می‌نماید تا نظمِ گردشِ پلکانیِ شورا محفوظ بماند.

۱۶) حدنصاب جایگزینی: چنانچه در زمانِ خالی شدنِ یک کرسی، از دورهٔ قانونیِ آن کرسی کمتر از ۱۴ روز (دو هفته) باقی مانده باشد، فرآیند فراخوانِ عضوِ علی‌البدل متوقف شده و آن کرسی تا زمانِ برگزاریِ قرعه‌کشیِ نوسازیِ بعدی، «خالی» باقی می‌ماند. خالی ماندنِ این کرسی‌ها مانع از رسمیتِ جلساتِ شورا (مشروط به حفظ حدنصابِ اکثریت مطلقِ اعضایِ حاضر) نخواهد بود.

ماده ۱۰۱ :دوره استقرار و آماده‌سازی زیرساخت

۱) تعریف و مدت: «دوره استقرار» یک بازه زمانی ۶۰ روز کاری است که از تاریخ تشکیل رسمی شورا (پس از تکمیل قرعه‌کشی و معارفه) آغاز می‌شود.

۲) معافیت از گزارش‌دهی: در طول این دوره، شورا تکلیفی برای انتشار «گزارش نظارتی دوره‌ای» (موضوع مواد ۱۰۴ تا ۱۰۹) ندارد. این معافیت مانع شروع فعالیت‌های مرتبط از جمله جمع‌آوری اطلاعات، تحقیق یا تهیه گزارشات نیست.

۳) تکالیف زیرساختی: در این دوره، شورا موظف است اقدامات زیر را انجام دهد:

- الف) انتخاب هیئت اجرایی داخلی (طبق ماده ۱۳۴)؛
- ب) استخدام و استقرار تیم فنی مستقل و شروع راه‌اندازی «مخزن امنِ افشا» (طبق ماده ۱۸۹)؛
- پ) استخدام و استقرار کارکنان «مرکز تخصصی پایش» (طبق ماده ۱۲۶)؛
- ت) تصویب آیین‌نامه‌های داخلی و تقسیم کارگروه‌ها.

۴) تکلیف تصویب آیین‌نامه داخلی: شورا مکلف است در دوره استقرار، «آیین‌نامه داخلی مشارکت و انضباط» را تدوین و تصویب کند. این آیین‌نامه باید موارد زیر را تعیین تکلیف نماید:

- الف) تعریف دقیق کارگروه‌های نظارتی و تخصصی، و نحوه عضویت در آن‌ها.
- ب) تعریف «غیبت در کارگروه» و نحوه ثبت حضور.

- پ) تعیین حداقلِ ساعاتِ مکلفی برای هر عضو در هفته.

۵) نصاب تصویب آیین‌نامه داخلی: تصویب یا هرگونه اصلاحِ بعدی در «آیین‌نامه داخلی مشارکت»، نیازمند رأی موافقِ دست‌کم دو سوم کل اعضای شورا است.

۶) آغاز گزارش‌دهی: نخستین گزارش دوره‌ای شورا باید دقیقاً در پایان روز صد و بیستم (۱۲۰) از تاریخ تشکیل رسمی منتشر شود.

۷) رصد وقایع گذشته: معافیت موضوع بند (۲) مانع رسیدگی بعدی نیست. شورا مکلف است در گزارش‌های بعدی، به تخلفات رخ‌داده در دوره استقرار (بر اساس مستندات جمع‌آوری‌شده) رسیدگی کند.

ماده ۱۰۲ :شفافیت اسناد شورا و بایگانیِ رویدادِ قرعه‌کشی

۱) تکلیف شورا در انتشار اسناد رسمی: شورا موظف است سوابقِ نشست‌های رسمی، صورت‌جلسه‌ها، نتایج رأی‌گیری‌ها، و تمامی گزارش‌های خود را در «دفتر اطلاعات رسمی» ثبت و برای عموم قابل‌دسترسی و جست‌وجو نماید.

۲) تکلیف دولت موقت: دولت موقت موظف است اسناد مندرج در بند (۳) را به‌عنوان «اطلاعات رسمی» و با شناسه یکتا در دفتر اطلاعات رسمی نگهداری و قابل جست‌وجو کند.

۳) فهرست اسناد الزامی دولت: اسناد موضوع بند (۲) عبارتند از:

- الف) اعلامیه‌های قفل بسته چرخه‌ای داوطلبان (وفق ماده ۹۳)؛
- ب) پیوند «بارگیری» بسته چرخه‌ای داوطلبان و شناسهٔ تمامیت مرجع آن‌ها؛
- پ) نسخه قابل مشاهده قرعه‌کشی ملی؛
- ت) فهرست منتخب‌ها (شماره قرعه ملی) و گذرواژه‌های منتشرشده برای منتخب‌ها؛
- ث) سوابق ابطال، انصراف و جایگزینی (وفق ماده ۹۷)؛
- ج) اعلان رسمی محل، زمان، نقشه محدوده و قواعد حضور در قرعه‌کشی.

۴) منع ویرایشِ مکتوم: حذف یا ویرایش اسناد منتشرشده بدون به‌جا گذاشتن سابقه، ممنوع است.

۵) روش اصلاح: هرگونه اصلاح فقط باید به‌صورت «ضمیمه کردن اصلاحیه» با درج تاریخ و ارجاع به نسخه اصلی انجام شود.

ماده ۱۰۳ :مأموریت و حوزه‌های نظارت

۱) تعریف مأموریت: مأموریت اصلی شورا «نظارت رویه‌ای» بر فرآیندهای گذار است. علاوه بر این، شورا در موارد بن‌بستِ نهادی یا تخلفِ فاحشِ ساختاری، دارای «مأموریت حفاظت از سامانه» از طریق سازوکارهای تعیین‌شده در مواد ۱۱۱، ۱۸۱ و ۲۱۵ تا ۲۱۸ می‌باشد.

۲) حوزه‌های نظارت: شورا مکلف به نظارت بر موارد زیر است:

- الف) تداوم و سلامت رویه‌ای تدوین قانون اساسی؛
- ب) بی‌طرفی رویه‌ای دولت موقت در نسبت با فرآیند تدوین؛
- پ) صحت رویه‌ای انتخابات و همه‌پرسی‌ها (با اتکا به راستی‌آزمایی مستقل)؛
- ت) رعایت الزاماتِ کمی و کیفیِ دسترسی برابر و بی‌طرفی در رسانه‌ها (وفق مواد ۲۸ تا ۵۸)؛
- ث) راستی‌آزمایی اجرای تکالیف دولت موقت دربارهٔ «اطلاعات رسمی» (وفق مواد ۵ تا ۹)؛
- ج) راستی‌آزمایی وجود و کارکرد «سامانهٔ ثبت و پاسخ‌گویی صدای جمعی» (وفق مواد ۱۶ تا ۲۷).

۳) اختیار ابزار: شورا مجاز است برای انجام این مأموریت، «درخواست‌های رسمی اطلاعاتی» صادر کند.

ماده ۱۰۴ :نظام گزارش‌دهی دوره‌ای

۱) تکلیف گزارش دوره‌ای: شورا موظف است هر ۳۰ روز یک‌بار، «گزارش نظارتی دوره‌ای» را منتشر کند.

۲) محتوای گزارش: گزارش دوره‌ای باید وضعیت تمام پرسش‌های ثابتِ مندرج در «پیوست ۱» را پوشش دهد؛ با این تفاوت که اصل بر «گزارش‌دهی موارد استثنا» است:

- الف) موارد نقض: برای مواردِ نقض یا تخلف (پاسخ‌های منفی)، ذکرِ مشروحِ استدلال و انتشار کامل مستندات الزامی است.
- ب) موارد رعایت: برای مواردِ رعایتِ قانون (پاسخ‌های مثبت)، صرفِ درجِ عبارت «عدم مشاهده تخلف» یا «تأیید رعایت» کفایت می‌کند و نیازی به بارگذاری انبوه مستندات نیست؛ مگر در موارد مشمول «حق چالش اقلیت» (موضوع ماده ۱۰۷).

ماده ۱۰۵ :گزارش‌های پیشینی و پسینی انتخابات و همه‌پرسی

۱) تکلیف گزارش پیشینی: شورا موظف است دقیقاً ۱۰ روز پیش از برگزاری هر رویداد رأی‌گیری، «گزارش وضعیت» مربوط به آن رویداد را منتشر کند.

۲) محتوای گزارش پیشینی: محتوای این گزارش بسته به نوع رویداد به شرح زیر است:

- الف) انتخابات: پاسخ به پرسش‌های «پیوست ۵».
- ب) همه‌پرسی‌ها: پاسخ به پرسش‌های «پیوست ۷».

۳) تکلیف گزارش پسینی: شورا موظف است حداکثر ظرف ۱۵ روز کاری پس از اعلام نتایج نهایی هر رویداد رأی‌گیری، «گزارش پسینی» مربوطه را منتشر کند.

۴) محتوای گزارش پسینی: محتوای این گزارش بسته به نوع رویداد به شرح زیر است:

- الف) انتخابات: پاسخ به پرسش‌های «پیوست ۶».
- ب) همه‌پرسی‌ها: پاسخ به پرسش‌های «پیوست ۸».

ماده ۱۰۶ :ضمانت‌اجرای گزارش‌های پیشینی و پسینی

۱) اصل حاکمیت نهادی: اعمال ضمانت‌اجرای ناشی از ثبت دست‌کم یک پاسخ «خیر» در «گزارش‌های وضعیت پیشینی و پسینی» (موضوع ماده ۱۰۵)، منوط به وضعیت استقرارِ «دیوان عالی داوری گذار» است.

۲) قلمرو فقدان دیوان: مقررات بندهای (۳) تا (۸) این ماده، منحصراً در زمانی اعمال می‌شود که دیوان عالی هنوز تشکیل و مستقر نشده باشد.

۳) تعویق خودکار پیشینی: ثبت پاسخ «خیر» در گزارش پیشینی، موجب تعویق خودکارِ تاریخ رأی‌گیری به مدت دقیقاً ۲۸ روز کامل می‌شود. این تعویق قطعی بوده و نیازی به صدور حکم ندارد.

۴) تکلیف رفع نقص: در صورت وقوع تعویقِ موضوع بند (۳)، دولت موقت مکلف است حداکثر ظرف مدت پانزده (۱۵) روز کامل از زمان اعلام تعویق، کلیهٔ نواقصِ اعلام‌شده را برطرف نموده و مستنداتِ قطعیِ رفع نقص را به شورای نظارت رویه‌ای تسلیم نماید. (۱۳ روزِ پایانیِ از بازهٔ ۲۸ روزهٔ تعویق، منحصراً جهت بررسی نهایی شورا و انتشار گزارش اختصاص دارد).

۵) گزارش پیشینیِ دوم: شورای نظارت رویه‌ای مکلف است حداکثر ۱۰ روز پیش از تاریخ رأی‌گیری، «گزارش وضعیت پیشینی دوم» را منتشر کند.

۶) تحقق تخلف فاحش: استمرار و پابرجا ماندن پاسخ «خیر» در گزارش پیشینیِ دوم، مصداق قطعیِ «تخلف فاحش دولت موقت» (موضوع جزء (ث) از بند ۲ ماده ۱۷۵) محسوب می‌شود.

۷) ابطال خودکار پسینی: ثبت پاسخ «خیر» در گزارش پسینی، موجب بطلان حقوقی و بی‌اعتباریِ نتیجهٔ آن رأی‌گیری می‌شود و صدور اعتبارنامه بر مبنای آن ممنوع است.

۸) وتوی ابطال: ابطالِ موضوع بند (۷) تنها در یک صورت لغو می‌گردد: شورای نظارت رویه‌ای حداکثر ظرف ۵ روز کاری پس از انتشار گزارش، با تشکیل جلسهٔ رسمی و کسب رأی موافقِ دست‌کم ۷۵ درصد از کل اعضا (۱۵۰ نفر)، مستدلاً تأیید نماید که تخلفِ رخ‌داده فاقدِ اثر عملیاتی بر نتیجه نهایی بوده است.

۹) قلمرو استقرار دیوان: مقررات بندهای (۱۰) تا (۱۲) این ماده، منحصراً در زمانی اعمال می‌شود که دیوان عالی تشکیل و مستقر شده باشد.

۱۰) ارجاع قضایی پیشینی: ثبت پاسخ «خیر» در گزارش پیشینی، به منزلهٔ «اعلام تخلف رویه‌ای» است. پرونده فوراً به دیوان عالی ارجاع می‌شود تا دیوان حداکثر ظرف ۴۸ ساعت (وفق ماده ۲۲۱) حکم قطعی مبنی بر «توقف»، «الزام به اصلاح» یا «ادامه» صادر کند.

۱۱) ارجاع قضایی پسینی: ثبت پاسخ «خیر» در گزارش پسینی، موجب ارجاع فوریِ پرونده به دیوان عالی جهت رسیدگی قضایی می‌شود.

۱۲) مهلت دیوان و منع اعلام نتیجه: در فرض بند (۱۱)، دیوان مکلف است مطابق تشریفات و مهلت‌های مقرر در بند ۴ ماده ۲۲۱، حکم قطعی مبنی بر تأیید یا ابطال (کلی یا جزئی) را صادر کند. تا زمان صدور حکم دیوان، اعلام نتایجِ رأی‌گیری به‌عنوان «نتیجه نهایی» مطلقاً ممنوع و فاقد اثر قانونی است.

۱۳) تکلیف تکرار رأی‌گیری: در صورت قطعی شدن ابطالِ یک رأی‌گیری (موضوع بند ۷)، دولت موقت مکلف است حداکثر ظرف ۴۵ روز کامل، نسبت به تجدید و تکرار آن رأی‌گیری با رعایت تمامی ضوابط و تشریفات این سامانه اقدام نماید.

۱۴) قاعدهٔ «دو بار ابطال»: چنانچه رأی‌گیریِ تکرارشده (موضوع بند ۱۳) نیز منجر به ثبت گزارش پسینی با پاسخ «خیر» و ابطالِ مجدد گردد، این وضعیت به منزلهٔ «انسدادِ فرآیندِ گذار توسط دولت موقت» تلقی شده و مصداق قطعیِ تخلف فاحش دولت موقت (موضوع ماده ۱۷۵) خواهد بود.

ماده ۱۰۷ :استانداردهای شواهد و حق چالش اقلیت

۱) الزام به انتشار شواهد تخلف: انتشار اسناد و شواهد قابل راستی‌آزمایی برای تمام پاسخ‌های نشان‌دهنده تخلف (پاسخ «خیر»)، الزامی است.

۲) حق چالش اقلیت: چنانچه دست‌کم بیست درصد (۲۰٪) از اعضای شورا نسبت به صحتِ یک پاسخِ «تأیید رعایت» (پاسخ «بله») تردید داشته و یا انتشار شواهدِ آن را ضروری بدانند، شورا مکلف است تمامی مستندات و شواهدِ پشتیبانِ آن پاسخِ خاص را نیز منتشر و ضمیمه گزارش نهایی کند.

۳) استاندارد کیفیت شواهد: شواهد منتشرشده (در هر دو مورد بند ۱ و ۲) باید به اندازه‌ای کامل و قابل دسترسی باشد که هر ناظر بیرونی (شخص ثالث) بتواند صرفاً با بررسی آن مستندات، مستقلاً به همان نتیجه برسد.

۴) محدودیت عدم انتشار: عدم انتشار کامل شواهد، صرفاً در چارچوب محدودیت‌های «پوشاندن داده‌های هویتی» (ماده ۱۱) و «عذرهای امنیتی یا فنی مستند» (ماده ۱۲) مجاز است.

ماده ۱۰۸ :گزارش صفر

۱) تکلیف و قلمرو: شورا مکلف است عملکرد دولت موقت را در بازهٔ زمانیِ «از تشکیل دولت تا پایان دوره استقرار شورا» (دورهٔ خلأ) بررسی و در قالب «گزارش صفر» منتشر کند.

۲) نحوه انتشار: انتشار این گزارش می‌تواند به‌صورت یکجا یا در قالب «گزارش‌های تفکیکیِ چندمرحله‌ای» انجام شود؛ مشروط بر آنکه آخرین بخش آن حداکثر ظرف ۹۰ روز پس از پایان دوره استقرار منتشر گردد.

۳) استثنای بخش فوری: علیرغم مهلت ۹۰ روزهٔ بند (۲)، شورا مکلف است صرفاً بخش‌های مربوط به «پشتیبانی‌های مالی و لجستیکیِ پیشینی» (پرسش‌های ۹ و ۱۱ از پیوست ۱)، «سلامت فرآیند تشکیل شورا» (پرسش‌های ۲۱ تا ۳۰ از پیوست ۱) و «وضعیتِ راه‌اندازیِ دفتر اطلاعات رسمی» (پرسش‌های ۳۷ تا ۴۳ از پیوست ۱) را حداکثر ظرف ۱۴ روز پس از پایان دوره استقرار تعیین‌تکلیف و منتشر کند.

۴) فهرست حصری محتوا: محتوای گزارش صفر (در مجموعِ مراحل)، منحصراً شامل ارزیابی و ارائهٔ پاسخ مستند به دسته‌هایِ پرسشیِ زیر از «پیوست ۱» است:

- الف) زیرساخت شفافیت و تشکیل شورا:
  - سلامت فرآیند تشکیل شورا: پرسش‌های ۲۱ تا ۳۰.

- استقرار دفتر اطلاعات رسمی: پرسش‌های ۳۷ تا ۴۳.
- امنیت و ممیزی فنی: پرسش‌های ۳۴ و ۳۵.

- ب) مدیریت دوره خلأ، امنیت و عدالت انتقالی:
  - واکنش سریع و منع انتقام‌گیری: پرسش ۳۶.
  - تعیین تکلیف نهادهای موازی و دارایی‌ها: پرسش‌های ۱۲۷ تا ۱۳۴.
  - عملکرد محاکم و بازداشت‌ها: پرسش‌های ۵۶ تا ۶۱.
- پ) فضای سیاسی، رسانه و جامعه مدنی:
  - آزادی بیان و بی‌طرفی رسانه‌ای: پرسش ۴۵ و پرسش ۵۵.
  - تضمین فعالیت شورای عالی احزاب: پرسش‌های ۶۶، ۶۸ و ۶۹.
  - رخدادهای اجبار و اخلال: پرسش‌های ۷۶ و ۷۷.
- ت) پشتیبانی‌های مالی و لجستیکیِ پیشینی:
  - حساب امانی و استقلال مالی: پرسش ۱۱.
  - تدارکات شورا: پرسش ۹.

ماده ۱۰۹ : ضمانت‌اجراهای دورهٔ خلأ و اثر قهقرایی

۱) اصل تداوم مسئولیت: عدم استقرار شورا در دورهٔ خلأ، رافعِ مسئولیت دولت موقت نیست. هرگونه تخلف احراز شده در هر مرحله از گزارش صفر، مشمول «ضمانت‌اجراهای انباشته» می‌شود.

۲) اعمال فوری: اعمالِ ضمانت‌اجرا (از جمله کسر زمان رسانه‌ای معادل کل دوره تخلف، ابطال انتصابات غیرمجاز، و مسدودسازی منابع) بلافاصله پس از انتشارِ هر بخش از گزارش الزامی است.

۳) اثرِ قهقراییِ عدمِ زیرساخت بر تشکیلِ شورا: چنانچه در گزارشِ بخشِ فوری (موضوع بند ۳ ماده ۱۰۸) احراز شود که فرآیندِ ثبت‌نام و قرعه‌کشیِ اعضای شورا در زمانی انجام شده که «دفتر اطلاعات رسمی کامل» (موضوع مهلت ۸۰ یا ۹۵ روزه) هنوز عملیاتی نبوده است، شورا منحصراً مجاز و مکلف است رأی به «بی‌اعتباریِ فرآیندِ تشکیلِ خود» و لزوم تجدیدِ آن صادر کند.

۴) منع ابطال سایر فرآیندها: در خصوص سایر اقدامات اجرایی، اداری یا انتصاباتِ دولت موقت در دورهٔ خلأ، شورا حقِ صدورِ حکمِ ابطال را ندارد. شورا مکلف است مواردِ تخلف را در «گزارش صفر» مستند نموده تا بلافاصله پس از تشکیل «دیوان عالی داوری»، پرونده جهت صدور حکمِ قضاییِ ابطال به دیوان ارجاع شود.

۵) قاعدهٔ صلاحیتِ اضطراری و بازسازیِ شورا: صدور رأی بی‌اعتباری موضوع بند (۳)، موجبِ سلبِ صلاحیت و انحلالِ فوریِ شورا نمی‌گردد. به منظور جلوگیری از خلأِ نظارتی، قواعد زیر حاکم است:

- الف) وضعیتِ بقایِ اضطراری: شورا در وضعیتِ «صلاحیتِ اضطراری» قرار می‌گیرد. در این وضعیت، شورا حقِ اعمالِ سایر تکالیفِ سامانه را ندارد، اما منحصراً دارای قدرتِ حقوقی برای الزامِ دولت به تکمیلِ زیرساختِ شفافیت است.
- ب) ثبت تخلف و ارتقا: این وضعیت، مستقیماً به عنوان «تخلف فاحش در فروپاشی زیرساخت شفافیت» (موضوع ماده ۱۷۷) تلقی شده و چنانچه دولت موقت ظرف ۱۵ روز کاری نسبت به راه‌اندازی کاملِ دفتر اطلاعات رسمی اقدام نکند، شورا مکلف به فعال‌سازیِ رأی اعتماد عمومی (ماده ۱۸۱) خواهد بود.
- پ) تجدیدِ خودکار: بلافاصله پس از آنکه شورا تأیید نمود زیرساختِ «دفتر اطلاعات رسمی» به‌طور کامل و امن مستقر شده است، شورا مکلف است دستورِ «تجدیدِ کاملِ فرآیندِ ثبت‌نام و قرعه‌کشیِ شورای نظارت» را صادر کند. با استقرارِ اعضایِ جدید، مأموریتِ اعضایِ مستقر در وضعیتِ اضطراری پایان می‌یابد.

ماده ۱۱۰ :نقش شورا در نظارت بر «سامانهٔ صدای جمعی»

۱) دامنه نظارت: نقش شورا در قبال «سامانهٔ ثبت و پاسخ‌گویی صدای جمعی»، صرفاً راستی‌آزماییِ اجرای تکالیف دولت موقت (موضوع مواد ۱۶ تا ۲۷) است.

۲) ممنوعیت مداخله اجرایی: شورا حق ندارد در موارد زیر دخالت کند: الف) پذیرش یا رد درخواست‌های ثبت‌نام؛ ب) پالایش یا انتخاب پیشنهادها؛ پ) ارزیابی محتواییِ پاسخ‌های مجمع‌های تدوین.

۳) نحوه اقدام نظارتی: شورا فقط مجاز است موارد «عدم رعایت تکالیف» را شناسایی کند.

۴) تکلیف ثبت تخلف: موارد شناسایی‌شده باید در «گزارش‌های نظارتی دوره‌ای» (وفق شاخص‌های پیوست ۱) ثبت و مستندات آن منتشر شود.

ماده ۱۱۱ :حدود صلاحیت، اختیارات حصری و خروجی‌های مجاز

۱) منعِ داوریِ ماهوی و مداخلهٔ خارج از رویه: مأموریت و صلاحیتِ شورا، منحصراً محدود به «پایشِ شکلی و تضمینِ اجرایِ تشریفاتِ رویه‌ایِ» این سامانه است. شورا، ارکان و اعضای آن تحت هیچ شرایطی،

اعم از مستقیم یا غیرمستقیم، حقِ ورود به ارزیابیِ محتوایی، داوریِ کیفی یا دخالت در امور زیر را ندارند؛ مگر در حدودِ اجرای تکالیف و اختیاراتِ صریحِ واگذارشده در سایر موادِ این سامانه (موضوعِ بند ۲ این ماده):

- الف) در قبال قانون‌گذاری: ارزیابی، تأیید، رد، نقدِ ماهوی، پیشنهادِ اصلاح، یا اعمالِ هرگونه تغییر در محتوا و متنِ پیش‌نویس‌های قانون اساسی (الف و ب)، آیین‌نامه‌های داخلیِ مجمع‌های تدوین، یا خروجی‌هایِ نهادهای مشورتی.
- ب) در قبال نتایج: تأیید، ابطال، ارزش‌گذاری یا تبلیغِ نتیجهٔ نهاییِ انتخابات‌ها یا همه‌پرسی‌ها بر پایهٔ «مصالح سیاسی، امنیتی یا مطلوبیتِ گزینه‌ها». (احرازِ بطلانِ رویه‌ای، صرفاً بر پایهٔ نقضِ مستندِ قواعد مجاز است و صدورِ حکمِ نهاییِ ابطال، به استثنای سازوکار ابطال خودکار در دورهٔ خلأ (موضوع بند ۷ ماده ۱۰۶)، منحصراً در صلاحیتِ دیوان عالی داوری است).
- پ) در قبال ادارهٔ کشور: مداخله در امور روزمرهٔ اجرایی، قانون‌گذاریِ عمومی، عزل و نصبِ مقامات یا صدور دستورالعمل برای دستگاه‌های دولتی.
- ت) در قبال نیت‌خوانی: قضاوت دربارهٔ نیتِ پنهان، لحن، یا مقاصدِ سیاسیِ نهادها و بازیگرانِ گذار. مبنای قضاوتِ شورا منحصراً «شواهدِ عینی و مستنداتِ شکلیِ قابل‌مشاهده» است.

۲) اصلِ انحصارِ نصّ و ممنوعیتِ خروج از وظایف: صلاحیت‌ها، اختیارات و خروجی‌های شورای نظارت رویه‌ای، منحصراً و مطلقاً محدود به مواردی است که در مواد و پیوست‌های این سامانه «به صراحت» بر عهدهٔ آن گذاشته شده است.

۳) منع تولیدِ خروجیِ فاقدِ ارجاع: شورا مجاز به تولیدِ هیچ‌گونه خروجی، سند، حکم، اعلامیه، اخطار یا بیانیه‌ای نیست، مگر آنکه صدورِ آن سند در یکی از موادِ این سامانه تصریح شده باشد. تمامیِ خروجی‌های رسمیِ شورا مکلف‌اند در دیباچه یا متنِ خود، «مادهٔ استنادیِ صریحِ سامانه» را که مجوزِ صدورِ آن خروجی است، درج نمایند.

۴) اثرِ حقوقیِ خروجیِ فاقدِ مبنا: هرگونه اقدام، سند، موضع‌گیری یا حکمی از سوی شورا که فاقدِ مبنایِ استنادیِ صریح (موضوع بند ۳) باشد، مصداقِ خروج از صلاحیت بوده، فاقدِ اعتبار است و از حیث آثار حقوقی «وجود ندارد». کلیه نهادها، اشخاص و رسانه‌ها از ترتیبِ اثر دادن به چنین خروجی‌هایی منع می‌شوند.

۵) ارجاع به دیوان: شورا مکلف است در مواردی که نیاز به تفسیر حقوقی، ابطال مصوبات دولت، یا حل اختلاف صلاحیت باشد، موضوع را جهت صدور حکم نهایی به «دیوان عالی داوری گذار» ارجاع دهد و حق صدور حکم قضایی مستقل را ندارد.

ماده ۱۱۲ :استقلال ارتباطات و محرمانگی اطلاعات

۱) ممنوعیت دیدار خصوصی: اعضای شورا حق ندارند به‌صورت خصوصی و خارج از جلسات یا کانال‌های رسمی، با مقامات دولت موقت یا نهادهای وابسته دیدار یا مذاکره کنند.

۲) استثنای مأموریت: دیدار یا مذاکره فقط در چارچوب مأموریت رسمی و مشروط به ثبت زمان، موضوع و طرفین به‌عنوان «اطلاعات رسمی» مجاز است.

۳) ممنوعیت افشای اسرار: افشای هرگونه «اطلاعات محرمانه شورا» توسط اعضا ممنوع است.

۴) استثنای افشاگری امن: گزارش تخلفات و ارسال اطلاعات محرمانه، در درجهٔ نخست باید از طریق «کانال امن افشاگری» انجام شود. انتشار عمومیِ این اطلاعات، تنها در چارچوبِ استثنائات و شرایطِ بند (۱۱) ماده ۱۹۱ مجاز است و در صورت رعایت آن شروط، نقض محرمانگی محسوب نمی‌شود.

ماده ۱۱۳ :انضباط در اظهارنظر عمومی و پرونده‌های جاری

۱) ممنوعیت موضع‌گیری به نام شورا: انتشار هرگونه موضع، وعده، تأیید، تکذیب، یا اعلام تصمیم با استفاده از عنوان، نشان یا سربرگ شورا ممنوع است؛ مگر از طریق خروجی‌های رسمی (موضوع ماده ۱۱۱) و کانال رسمی شورا.

۲) ممنوعیت اظهار نظر در پرونده جاری: اظهار نظر ماهوی، اعلام ارزیابی، یا بیان نتیجه‌گیری درباره «پرونده یا موضوع جاری» ممنوع است.

۳) تعریف پرونده جاری: هر موضوعی که دارای شناسه رسمی باشد و وضعیت آن در دفتر اطلاعات رسمی «مختومه» نشده باشد، پرونده جاری است.

۴) حق اظهار نظر شخصی: هر عضو شورا می‌تواند درباره امور عمومی مرتبط با حوزه مأموریت شورا، نظر شخصی خود را بیان کند، مشروط به رعایت هم‌زمان شروط بند (۵) این ماده.

۵) شروط مجاز بودن اظهار نظر شخصی:

- الف) عدم افشای اطلاعات محرمانه شورا؛

- ب) بیان صریح و قابل مشاهدهٔ «سلب انتساب» (این نظر شخصی من است و موضع شورا نیست)؛
- پ) عدم استفاده از عنوان یا امکانات رسمی شورا برای تقویت پیام؛
- ت) عدم ورود ماهوی به پرونده‌های جاری؛
- ث) عدم نقض ممنوعیت‌های سیاسی موضوع ماده ۱۱۴.

ماده ۱۱۴ :بی‌طرفی سیاسی در جلسات

۱) ممنوعیت مطلق گفتگوی سیاسی در جلسات: هرگونه «موضع‌گیری سیاسی» در جریان نشست‌های رسمی شورا، جلسات کارگروه‌ها، یا در مکاتبات اداری داخلی (اتوماسیون یا پیام‌رسان داخلی) ممنوع است.

۲) تعریف حصری موضع‌گیری سیاسی: منظور از موضع‌گیری یا گفتگوی سیاسی، بیان هر جمله، استدلال یا عبارتی است که مصداق یکی از موارد زیر باشد:

- الف) جانبداری از مدل‌ها: هرگونه حمایت، تبلیغ، یا نقدِ ماهوی نسبت به «پیش‌نویس الف» (پادشاهی) یا «پیش‌نویس ب» (جمهوری)، یا مقایسه ارزش‌گذارانه میان آنها.
- ب) تبلیغ حزبی یا شخصی: ذکر نام به همراه تمجید، یا تخریبِ هر حزب، گروه سیاسی، رهبر سیاسی، یا شخصیت فعال در عرصه عمومی.
- پ) بحث ایدئولوژیک: طرح مباحث نظری یا ایدئولوژیک که ارتباط مستقیم با «رویه‌های اجرایی سامانه» ندارد.
- ت) یارگیری جناحی: تلاش برای ایجاد فراکسیون، ائتلاف داخلی، یا لابی‌گری بر مبنای اهداف سیاسی.

۳) اصل تفکیکِ تحلیلِ پیامد: هرگونه اظهار نظر یا استدلالی که با هدفِ تشریحِ «پیامدهای عملیاتی، ریاضی، یا حقوقیِ» یک تصمیم یا رویه بیان شود، حتی اگر موضوع آن حساسیت سیاسی داشته باشد، «موضع‌گیری سیاسی» محسوب نمی‌شود و از شمول ممنوعیت‌های این ماده خارج است.

۴) ملاک تشخیص: در تشخیص موارد فوق، «محتوای کلام» و «شواهد صوتی و تصویری» ملاک است و نیت گوینده مؤثر نیست.

ماده ۱۱۵ :پروتکل مدیریت نشست و تذکر پیشگیرانه

۱) هدف: به منظور تضمین آزادی بیانِ کارشناسی و پیش‌گیری از خطاهای غیرعمدی، رسیدگی به تخلفات مربوط به «گفتگوی سیاسی یا ایدئولوژیک» (موضوع ماده ۱۱۴) الزماً تابع مراحل این ماده است.

۲) تکلیفِ مدیرِ نشست: رئیس یا مدیرِ هر نشست رسمی مکلف است به محض مشاهده‌ی خروجِ عضو از چارچوبِ تحلیلِ فنی و ورود به حوزه‌ی ممنوعه‌ی سیاسی، بلافاصله کلام او را متوقف کرده و با ذکرِ عنوانِ «تذکرِ انضباطیِ پیشگیرانه»، موضوعِ تخلف را به وی یادآوری کند.

۳) حق تصحیح: هر عضو در هر نشست، حق دارد از «یک نوبت فرصت تصحیح» برخوردار شود. چنانچه عضو بلافاصله پس از تذکرِ مدیر، کلام خود را اصلاح کرده یا از ادامه‌ی آن بخش از اظهارات خودداری کند، هیچ‌گونه تخلفی برای وی ثبت نشده و موضوع کان‌لم‌یکن تلقی می‌گردد.

۴) حدِ ثبتِ تخلف: ارجاعِ عضو به هیئت رسیدگی انضباطی (موضوع ماده ۱۱۸) صرفاً در صورتی مجاز است که عضو:

- الف) پس از دریافت تذکر، به همان رفتار در همان نشست اصرار ورزد.
- ب) یا برای بار دوم در همان نشست، مرتکب تخلفِ مشابه شود.

۵) مسئولیت مدیر: استنکافِ مدیرِ نشست از دادن تذکرِ فوری، به منزله‌ی «قصور اداری مدیر» تلقی شده و شواهدِ صوتی و تصویریِ آن نشست نمی‌تواند علیه عضو در هیئت انضباطی استفاده شود.

ماده ۱۱۶ :طبقه‌بندی تخلفات و ضمانت اجرا

۱) طبقه‌بندی تخلفات: تخلفات مواد ۱۱۲ تا ۱۱۴ و همچنین جرایم سایبریِ داخلی بر اساس شدت به دو درجه تقسیم می‌شوند:

- الف) تخلفات درجه یک: این دسته منحصراً شامل موارد زیر است:
  - ۱. نقض بندهای (۱) و (۳) از ماده ۱۱۲.
  - ۲. نقض جزء (ب) از بند (۱۰) ماده ۱۹۱.
- ب) تخلفات درجه دو: شامل نقض سایر بندها.

۲) ضمانت اجرا: اعمال ضمانت‌اجرا برای تخلفات این مواد، تابع «نظام تنبیهی» مندرج در ماده ۱۱۹ است.

ماده ۱۱۷ :آغاز فرآیند رسیدگی و حق دفاع

۱) آغاز فرآیند: رسیدگی انضباطی فقط با ثبت «اعلامیه آغاز رسیدگی انضباطی» با شناسه یکتا در دفتر اطلاعات رسمی آغاز می‌شود.

۲) محتوای اعلامیه آغاز: اعلامیه باید شامل موارد زیر باشد:

- الف) بند یا بندهای ادعایی نقض‌شده از مواد ۱۱۲ تا ۱۱۴؛
- ب) شرح کوتاه رفتار منتسب به عضو؛
- پ) ارجاع به مستندات قابل مشاهده (فایل صوتی یا تصویری نشست یا سند مکتوب).

۳) تکلیف ابلاغ: اعلامیه باید بلافاصله به عضو منتسب (متهم) ابلاغ شود.

۴) حق دفاع: عضو حق دارد ظرف ۵ روز کاری دفاعیه کتبی و مستندات خود را ارائه کند.

۵) تکلیف ثبت دفاعیه: دفاعیه باید برای ثبت در دفتر اطلاعات رسمی ارسال شود. عدم ارائه دفاعیه مانع ادامه رسیدگی نیست.

ماده ۱۱۸ :ساختار هیئت رسیدگی و معیارهای داوری

۱) تشکیل هیئت رسیدگی: برای هر پرونده، «هیئت رسیدگی انضباطی» پنج‌نفره از میان اعضای دارای حق رأی شورا به قید قرعه تعیین می‌شود.

۲) شرط تعارض منافع: اشخاصی که «اعلامیه آغاز رسیدگی» را ثبت کرده‌اند یا گزارش‌دهنده مستقیم پرونده هستند، حق عضویت در هیئت رسیدگی همان پرونده را ندارند.

۳) دامنه محدود رسیدگی: هیئت فقط دو مورد زیر را بررسی می‌کند و مجاز به داوری سیاسی یا محتوایی نیست:

- الف) انطباق رفتار منتسب با یکی از ممنوعیت‌های مواد ۱۱۲ تا ۱۱۴؛
- ب) وجود حداقل مستندات قابل مشاهده برای انتساب رفتار.

۴) معیار احراز: احراز نقض فقط زمانی مجاز است که «به‌طور معقول و بر پایه مستندات قابل مشاهده» وقوع آن قابل پذیرش باشد.

ماده ۱۱۹ :نظام پلکانی مجازات‌ها و انباشت تخلفات

۱) تصمیم‌گیری و اعمال خودکار: هیئت رسیدگی مکلف است ظرف ۵ روز کاری پس از پایان مهلت دفاع، نظر نهایی خود را (احراز یا عدم احراز تخلف) صادر کند. در صورت احراز تخلف، جریمهٔ متناسب با «رتبه تکرار تخلف» (طبق بند ۲ این ماده) به‌صورت خودکار و بدون نیاز به رأی‌گیری در صحن شورا اعمال می‌شود.

۲) مجازات تخلفات درجه دو: برای «تخلفات درجه دو» مجازات تابع «نظام پلکانی» است:

- الف) تخلف اول: همزمان منجر به ثبت اخطار کتبی در پرونده، درج در سوابق عمومی و محرومیت دائم از عضویت در هیئت اجرایی شورا (موضوع ماده ۱۳۴) می‌شود. (اگر عضو هم‌اکنون در هیئت اجرایی باشد، بلافاصله عزل می‌شود).
- ب) تخلف دوم: تعلیق کامل عضویت به مدت ۷ روز. (در این مدت، عضو حق ورود به شورا، دسترسی به اسناد، شرکت در جلسات و دریافت حقوق را ندارد).
- پ) تخلف سوم: تعلیق کامل عضویت به مدت ۳۰ روز با شرایط بند (ب).
- ت) تخلف چهارم: لغو دائم عضویت و اخراج از شورا.

۳) مجازات تخلفات درجه یک: به دلیل حساسیت بالا و نقض بی‌طرفی بنیادین، مجازات این تخلفات در همان مرتبه اول، برابر با «لغو دائم عضویت و اخراج از شورا» است و نظام پلکانی برای آن اعمال نمی‌شود.

۴) انباشت تخلفات: مراتب تنبیهی در طول دوره عضویت پاک نمی‌شوند و تخلفات به‌صورت انباشته (تجمعی) محاسبه می‌گردند.

ماده ۱۲۰: قطعیت و شفافیت احکام هیئت رسیدگی

۱) قطعیت رأی: رأی هیئت رسیدگی در تمام مراتب قطعی است.

۲) تکلیف انتشار: دبیرخانه شورا موظف است تمام احکام صادره (اخطار، تعلیق، اخراج) را به همراه مستندات صوتی، تصویری و مکتوب تخلف (بخش مربوطه) به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کند.

ماده ۱۲۱ :تکلیف حضور، عذر موجه، و ضمانت اجرای غیبت غیرموجه شکلی

۱) تکلیف حضور: اعضای شورا مکلف‌اند در تمام «تکالیف موظفی» شامل نشست‌های عمومی و جلسات کارگروه‌های نظارتی یا تخصصی (که عضو آن هستند)، حضور معتبر داشته باشند.

۲) تکلیف ثبت حضور: دبیرخانه شورا موظف است زمان ورود و خروج اعضا را ثبت و حداقل «آمار حضور و غیبت» را به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کند.

۳) تکلیف اعلام عذر: عضوی که قادر به حضور معتبر نیست، مکلف است «اعلامیه عذر موجه» را ثبت کند.

۴) محتوای اعلامیه عذر: این اعلامیه باید شامل موارد زیر باشد:

- الف) شناسه نشست مربوطه؛
- ب) بازه زمانی عدم حضور؛
- پ) تعیین نوع عذر (دقیقاً یکی از موارد بند ۵)؛
- ت) ضمیمه کردن حداقل مستندات شکلی یا توضیح حداقلی؛
- ث) رعایت پوشاندن داده‌های هویتی حساس (وفق ماده ۱۱) در صورت لزوم.

۵) دسته‌های عذر موجه (حصری): عذر موجه فقط شامل موارد زیر است و هیچ مورد دیگری پذیرفته نیست:

- الف) بیماری یا حادثه شخصی (با گواهی یا خوداظهاری ثبت‌شده)؛
- ب) رخدادهای اجبار یا اخلال (با ثبت «گزارش رخداد» موضوع ماده ۱۹۳)؛
- پ) ضرورت امنیتی، مانع فنی یا مانع حقوقی (مستند به «اعلامیه رسمی» وفق ماده ۱۲)؛
- ت) فورس‌ماژور خانوادگی فوری (فوت، بستری یا حادثه درجه یک) با خوداظهاری.

۶) مهلت ثبت: اگر عدم حضور قابل پیش‌بینی باشد، اعلامیه باید حداکثر تا ۶ ساعت قبل از شروع نشست ثبت شود.

۷) مهلت ثبت: اگر عدم حضور غیرقابل پیش‌بینی باشد، اعلامیه باید حداکثر تا ۲۴ ساعت پس از پایان نشست ثبت شود.

۸) تعریف «غیبت غیرموجه»: هرگونه عدم حضور در نشست عمومی، یا عدم حضور در جلسات کارگروه‌های تخصصی (طبق تعاریف آیین‌نامه داخلی موضوع ماده ۱۰۱)، که فاقد اعلامیه عذر موجه باشد، «غیبت غیرموجه» محسوب می‌شود.

۹) استثنای مانع ثبت: اگر خودِ عدم ثبت اعلامیه ناشی از مانع فنی یا امنیتی مستند (وفق ماده ۱۲) باشد، مشمول بند (۸) نمی‌شود.

۱۰) اثر مالی: به ازای هر «غیبت غیرموجه»، جبران خدمات مربوط به همان روز به عضو تعلق نمی‌گیرد. این کسر پرداخت باید با «شناسه نشست» ثبت رسمی شود.

۱۱) آستانه تخلف انضباطی: وقوع هر یک از حالات زیر در طول دوره عضویت، «تخلف انضباطی عضو شورا» محسوب می‌شود:

- الف) ثبت مجموعاً سه مورد «غیبت غیرموجه»؛
- ب) ثبت دو مورد «غیبت غیرموجه» متوالی.

۱۲) ارجاع به رسیدگی: در صورت تحقق بند (۱۱)، موضوع باید جهت رسیدگی و اعمال ضمانت‌اجرا به فرآیند مواد ۱۱۷ تا ۱۲۰ ارجاع شود.

۱۳) منع داوری نیت: در اجرای این ماده، داوری درباره نیت عضو ممنوع است؛ ملاک صرفاً مستندات شکلی (ثبت/عدم ثبت اعلامیه و رعایت مهلت) است.

ماده ۱۲۲ :معیارهای رسمیت نشست و «حضور معتبر عضو»

۱) معیارهای رسمیت نشست: نشست شورا تنها در صورتی «نشست رسمی» تلقی شده و تصمیمات آن واجد اعتبار حقوقی و نهادی است که هم‌زمان دو شرط زیر محقق شود:

- الف) حدنصاب حضور: دست‌کم اکثریت مطلق اعضای شورا (نصف به‌علاوه یک) در آن نشست «حضور معتبر» (وفق بند ۲) داشته باشند؛ مگر در مواردی که این سامانه برای اقدامات خاص، نصاب بالاتری تعیین کرده باشد.
- ب) شفافیت و ثبت: زمان شروع و پایان، دستور جلسه، و صورت‌جلسه یا خلاصه تصمیمات آن، با شناسه یکتا در «دفتر اطلاعات رسمی» ثبت و منتشر شده باشد.

۲) تعریف حضور معتبر عضو: «حضور معتبر عضو» وضعیتی است که هم‌زمان دارای شرایط بندهای (۳) و (۴) باشد.

۳) شرط روش ثبت: حضور باید با یکی از روش‌های قابل راستی‌آزمایی (ثبت سیستمی، امضا در صورت‌جلسه، یا ثبت تصویری یا صوتی پیوسته) محرز شود.

۴) شرط مدت: مجموع مدت حضور عضو در جلسه باید حداقل ۵۰٪ (پنجاه درصد) از کل زمان همان نشست باشد.

۵) مبنای محاسبه زمان: مدت کل نشست، مدت واقعیِ درج‌شده در صورت‌جلسه است.

۶) تفکیک از رأی‌گیری: اگر عضو در لحظهٔ رأی‌گیری خاصی حاضر نباشد، رأی او در آن مورد محاسبه نمی‌شود؛ اما این امر به‌تنهایی «حضور معتبر» او در کل نشست را باطل نمی‌کند (مشروط به رعایت بند ۴).

۷) تکلیف انتشار وضعیت: دبیرخانه شورا موظف است برای هر نشست، وضعیت هر عضو (حضور معتبر یا فاقد حضور معتبر) را به تفکیک و با ارجاع به شناسه نشست، به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر کند.

ماده ۱۲۳ :حمایت حقوقی و تداوم کارکرد

۱) اصل مصونیت: اعضای شورا نسبت به اقدامات رسمی خود در چارچوب وظایف شورا، از «مصونیت حقوقیِ عملکردی» برخوردارند.

۲) استثنای مصونیت: این مصونیت شامل اعمال شخصی یا اقدامات خارج از وظایف محوله شورا نیست.

۳) انعطاف مکانی: شورا محدود به محل خاصی نیست و می‌تواند در هر محلی که شرایط بند (۴) را داشته باشد، نشست تشکیل دهد.

۴) شروط محل جایگزین: محل نشست (فیزیکی یا مجازی) باید هم‌زمان دو شرط زیر را تضمین کند: الف) دسترسی آزاد اعضا؛ ب) امنیت فیزیکی و ارتباطی حداقلی.

۵) تکلیف در صورت انسداد: اگر برگزاری نشست شورا به هر دلیلی بیش از ۳۰ روزِ پیوسته ناممکن شود، «رأی‌گیری اعتماد عمومی» (موضوع ماده ۱۸۱) به‌صورت خودکار فعال می‌شود.

ماده ۱۲۴ : امنیت شغلی و تضمین بازگشت به کار

۱) تعریف وضعیت استخدامی: از لحظه انتخاب یک فرد به عنوان عضو شورا تا پایان دوره عضویت، رابطه استخدامی وی با هر کارفرما (دولتی، عمومی یا خصوصی) در وضعیت «تعلیق قانونی» قرار می‌گیرد.

۲) تکلیف کارفرما به مرخصی: کلیه کارفرمایان مشمول قوانین کار یا مدیریت خدمات کشوری، مکلف‌اند با «مرخصی بدون حقوق» عضو منتخب برای طول دوره عضویت موافقت نمایند.

۳) منع اخراج و تغییر وضعیت: هرگونه اخراج، تعدیل نیرو، فسخ قرارداد، یا تغییر جایگاه شغلی به ضرر عضو شورا در «دوره عضویت» و تا «شش ماه پس از پایان آن» ممنوع است.

۴) حق بازگشت: کارفرما مکلف است پس از پایان دوره عضویت، عضو را دقیقاً به همان شغل یا جایگاه هم‌تراز بازگرداند.

۵) تضمین شرایط: بازگشت به کار باید با همان حقوق و مزایا (با احتساب افزایش‌های قانونی سالانه که در غیاب وی رخ داده) انجام شود.

۶) محاسبه سابقه: مدت عضویت در شورا، به‌عنوان سابقه خدمت فعال در شغل اصلی محسوب می‌شود.

۷) تکلیف دولت: دولت موقت مکلف است حق بیمه سهم کارفرما و سهم کارمند مربوط به این دوره را بر مبنای آخرین حقوق دریافتی فرد، محاسبه و به صندوق بیمه مربوطه پرداخت نماید.

۸) اثر حقوقی تخلف: هرگونه اقدام کارفرما در نقض این ماده (مانند اخراج یا تنزل)، «باطل و بلااثر» است.

۹) ضمانت اجرا: تخلف از این ماده «ممانعت از اجرای سامانه» تلقی شده و شورا مکلف به جبران خسارت عضو (وفق بند (۱۰) این ماده) است. همچنین دولت موقت مکلف به پیگرد قانونی کارفرما است.

۱۰) تمدید خودکارِ جبران خدمات: چنانچه عضو شورا پس از پایان دوره، به هر دلیلی (اعم از اخراج، انحلالِ پست یا ممانعتِ کارفرما) نتواند به شغل قبلی خود بازگردد، شورا مکلف است «جبران خدمات روزانه» وی (موضوع ماده ۱۳۶) را به مدت سه ماه دیگر تمدید و به‌صورت ماهانه به وی پرداخت کند.

- الف) شرط پرداخت: ارائه‌ی یک «اظهارنامه» از سوی عضو مبنی بر عدم بازگشت به کار، برای شروع پرداخت‌ها الزامی است.
- ب) منبع مالی: این مبالغ از ردیف بودجه‌ی «ذخیره احتیاطی» شورا (موضوع ماده ۱۳۲) پرداخت می‌شود.
- پ) تکلیف حقوقی: دولت پس از برقراری پرداخت برای عضو، «حقِ شکایت» از کارفرما برای بازپس‌گیری این مبالغ را خواهد داشت، اما این موضوع مانع پرداخت فوری حقوق به شهروند نمی‌گردد.

ماده ۱۲۵ :تکلیف دولت موقت به پشتیبانی شورا و تدارک پیشینی

۱) مهلت تدارک پیشینی: دولت موقت مکلف است حداقل ۷ روز پیش از برگزاری قرعه‌کشی ملی آغازین (موضوع ماده ۹۴)، مقدمات مندرج در بندهای (۲) تا (۵) را آماده و رسماً اعلام نماید.

۲) تعهد ساختمان: اختصاص یک ساختمان مستقل، مجهز و «آماده بهره‌برداری فوری» با ظرفیت کامل برای ۲۰۰ عضو و کارکنان دبیرخانه، دارای زیرساخت‌های اداری و امنیتی.

۳) تعهد مالی: سپرده‌گذاری مبلغ تنخواه‌گردانِ چرخه نخست (طبق فرمول ماده ۱۳۲) در یک حساب امانی یا موقت.

۴) انتقال حق برداشت: حساب موضوع بند (۳) باید به‌گونه‌ای باشد که بلافاصله پس از انتخاب هیئت اجرایی شورا، حق برداشت به شورا منتقل گردد.

۵) تعهد تجهیزات: تأمین اقلام و تجهیزات اداری و فنی اولیه برای شروع کار مرکز تخصصی پایش و استقرار اعضا.

۶) تعهد لجستیک سفر: انجام هماهنگی و تأمین مستقیم هزینه سفر (رفت و برگشت) و اقامت مناسب برای کلیه اعضای منتخب جهت حضور در «دوره معارفه» و استقرار اولیه.

۷) تکلیف پشتیبانی مستمر: پس از تشکیل شورا، دولت موقت موظف است بودجه مصوب را به‌صورت خودکار و در ابتدای هر چرخه پرداخت نماید.

۸) پاسخ به نیازهای امنیتی: دولت موقت موظف است هرگونه نیاز لجستیکی یا امنیتیِ ابلاغ‌شده توسط شورا را بدون مداخله در امور داخلی تأمین کند.

۹) ضمانت اجرا: عدم انجام تعهدات پیشینی (بندهای ۱ تا ۶)، مانع برگزاری قرعه‌کشی نیست؛ اما بلافاصله پس از تشکیل شورا، به‌عنوان «تخلف رویه‌ای دولت موقت» (موضوع ماده۱۸۳) ثبت می‌شود و دولت موقت مکلف به جبران فوری است.

فصل دوم: مرکز تخصصی پایش و آیین‌نامه‌های داخلی شورا

ماده ۱۲۶ :تاسیس مرکز تخصصی پایش توسط شورا

۱) تکلیف تشکیل: شورای نظارت رویه‌ای موظف است در طول «دوره استقرار» (موضوع ماده ۱۰۱)، نهادی تحت عنوان «مرکز تخصصی پایش» را به‌عنوان بازوی اجرایی، فنی و حقوقیِ خود تشکیل دهد.

۲) ساختار حرفه‌ای: این مرکز باید متناسب با نیازهای نظارتی، دارای تیم‌های تخصصی مستقل از جمله (و نه محدود به) «تیم حقوقی»، «تیم رسانه»، «تیم امنیت سایبری» و «تیم رسیدگی به گزارش‌های مردمی» باشد.

۳) ماهیت تفکیک کار: اصل بر این است که عملیات اجرایی و فنیِ نظارت (شامل جمع‌آوری شواهد، بررسی اسناد، تحلیل حقوقی، تنظیم پیش‌نویس گزارش‌ها و راستی‌آزمایی داده‌ها) توسط متخصصان و کارشناسانِ استخدام‌شده در این مرکز انجام شود. اعضای شورای نظارت رویه‌ای، مسئولیت «تعیین اولویت‌ها»، «نظارت بر صحت عملکرد کارشناسان» و «تصمیم‌گیری نهایی بر مبنای گزارش‌های کارشناسی» را بر عهده دارند.

۴) استاندارد «شفافیتِ استنادی»: هر گزارش، تحلیل، یا خروجی که توسط مرکز تخصصی پایش تولید می‌شود، باید به‌طور کامل مستند باشد. تمام نتیجه‌گیری‌های کارشناسان باید دارای «ارجاع دقیق به شواهد قابل مشاهده» باشد، به‌گونه‌ای که یک فرد غیرمتخصص (عضو شورا) بتواند با دنبال‌کردنِ ارجاعات، صحتِ ارتباطِ میانِ «سند» و «نتیجه‌گیری» را مستقلاً درک و راستی‌آزمایی کند.

۵) استقلال در استخدام: انتخاب، استخدام و مدیریتِ کارکنان و کارشناسان این مرکز، منحصراً در اختیار شورا (از طریق هیئت اجرایی) است و دولت موقت حق مداخله در آن را ندارد.

۶) استاندارد استخدام شفاف و رقابتی: فرآیند جذب نیرو در مرکز تخصصی پایش باید به‌گونه‌ای طراحی شود که امکان رصد عمومی فراهم باشد. رعایت موارد زیر الزامی است:

- الف) فراخوان و معیارها: هرگونه جذب نیرو منوط به انتشار فراخوان عمومی و اعلام «جدول معیارهای امتیازی» (مانند سوابق تحصیلی، پژوهشی و اجرایی) پیش از دریافت رزومه‌ها است.
- ب) انتشار «کارنامه نهایی»: پس از اتمام بررسی‌ها، فهرست متقاضیان نهایی به همراه مجموع امتیازات مکتسبه باید منتشر شود.
- پ) انتشار «گزارهٔ توجیهی»: هیئت اجرایی مکلف است برای هر یک از پذیرفته‌شدگان، یک یادداشت رسمی منتشر کند که در آن دلایل پذیرش وی و برتری او بر سایر متقاضیان (بر اساس معیارهای فراخوان) صراحتاً قید شده باشد.

- ت) بازهٔ اعتراض عمومی: اسامی پذیرفته‌شدگان باید ۵ روز پیش از امضای قرارداد نهایی منتشر شود. در این بازه، هر شهروند یا رسانه حق دارد مدارک مستند مبنی بر «کذب بودن سوابق» یا «تعارض منافعِ پنهانِ» داوطلب را به شورا ارائه کند. در صورت اثبات، پذیرش فرد باطل می‌گردد.

۷) منابع انسانی: کارکنان این مرکز رابطه استخدامی با دولت ندارند و حقوق آن‌ها مستقیماً از بودجه مستقل شورا تأمین می‌شود.

۸) ضمانت اجرا: دولت موقت و شورای عالی احزاب ناظر حقِ دسترسی و بررسیِ اسنادِ استخدامیِ مرکز پایش را دارند. چنانچه این دو مرجع مشترکاً احراز کنند که بند (۶) این ماده نقض شده است یا در صورت اعتراضِ یکی از آن‌ها، دیوان عالی داوری حکم به تخلف دهد، شورا مکلف است ظرف ۴۸ ساعت قراردادِ شخصِ نامبرده را ابطال کند. در صورت استنکافِ شورا از لغو قرارداد، پرداختِ هرگونه وجه به آن شخص مصداقِ تصرف غیرقانونی در اموال عمومی است. در این حالت، به‌عنوان جریمهٔ سازمانی، «جبران خدمات روزانه» (حقوق) تمامی ۷ عضو هیئت اجراییِ شورا، به‌ازای هر روزی که فردِ غیرمجاز در مرکز پایش به فعالیت خود ادامه دهد، کسر و قطع می‌گردد و هیئت اجرایی حقِ برداشتِ حقوقِ خود برای آن روزها را نخواهد داشت.

۹) مهار سوگیری ساختاری و حق شکایت نهادی: به منظور جلوگیری از تسخیرِ کارشناسی یا سوگیریِ سیاسیِ ساختاری در «مرکز تخصصی پایش» یا میانِ اعضای «شورای نظارت رویه‌ای»، «دولت موقت» و «شورای عالی احزاب ناظر» دارای حق نظارتِ تقاطعی می‌باشند. چنانچه هر یک از این دو نهاد، با اتکا به شواهد قابل راستی‌آزمایی، تشخیص دهد که کارگروه‌ها یا کارشناسانِ مرکز پایش (یا ارکان شورا) در حال نقضِ بی‌طرفی (موضوع ماده ۱۱۴) هستند، حقِ مستقل دارد تا «پروندهٔ مستندِ سوگیری» را جهت رسیدگیِ قطعی، مستقیماً به «دیوان عالی داوری» ارجاع دهد.

ماده ۱۲۷ :دریافت گزارش عمومی و ثبت اجباری

۱) تکلیف ایجاد بستر: مرکز تخصصی پایش موظف است سازوکار دریافت «گزارش عمومی پایش» را به‌صورت «برخط» و نیز «حضوری» برقرار کند.

۲) تکلیف ثبت و شناسه‌دهی: هر گزارش عمومی دریافت‌شده باید حداکثر ظرف ۲ روز کاری ثبت شود و «شناسه یکتا» دریافت کند.

۳) محتوای ثبت: ثبت گزارش باید شامل زمان دریافت، موضوع گزارش، بستر یا ناشر، و شواهد قابل مشاهده (پیوند، تصویر یا فایل) باشد.

۴) منع رد گزارش: رد یا عدم ثبت گزارش عمومی ممنوع است.

۵) گزارش‌های ناقص: در صورت نقص آشکار اطلاعات، مرکز تخصصی پایش موظف است گزارش را با وضعیت «نیازمند تکمیل» ثبت کند و حق حذف یا عدم شناسه‌دهی را ندارد.

۶) استثنای انتشار: اگر افشای جزئیات گزارش، خطر امنیتیِ «فوری و مشخص» برای اشخاص ایجاد کند، مرکز تخصصی پایش موظف است «نسخه عمومی حداقلی» را منتشر کند.

۷) الزام ثبت دلیل: در صورت اعمال بند (۶)، دلیل عدم انتشار کامل باید به‌صورت شکلی ثبت شود.

۸) نظارت بر استثنا: مرکز تخصصی پایش مکلف است ظرف ۲۴ ساعت از اعمال استثنای بند (۶)، نسخه کامل گزارش و دلیل عدم انتشار عمومی را به‌صورت «محرمانه» به شورای نظارت رویه‌ای تسلیم کند.

۹) اثر رد استثنا: در صورت عدم تأیید دلیل توسط شورا، نسخه کامل گزارش باید فوراً منتشر شود.

ماده ۱۲۸ :ارجاع گزارش به شورا و ثبت اقدامات و نتیجه

۱) تکلیف ارجاع: مرکز تخصصی پایش موظف است همه گزارش‌های عمومی (نسخه کامل، نسخه عمومی حداقلی و شواهد) را بدون فوت وقت در اختیار شورا قرار دهد.

۲) تکلیف انتشار اقدامات: مرکز تخصصی پایش موظف است برای هر گزارش (یا پرونده تجمیعی) اقدام انجام‌شده را ثبت و منتشر کند.

۳) پیشنهاد اعلامیه مشاهده: در مواردی که گزارش مربوط به تبلیغات سیاسی انتفاعی است، مرکز تخصصی پایش می‌تواند پیشنهاد صدور «اعلامیه مشاهده» وفق بند (۱) ماده ۳۲ را به شورا ارائه کند.

۴) نتیجه‌های مجاز: مرکز تخصصی پایش در خروجی بررسی خود، فقط مجاز است یکی از سه وضعیت زیر را ثبت کند: الف) «واجد حداقل شواهد برای ارجاع یا اقدام»؛ ب) «نیازمند تکمیل شواهد»؛ پ) «خارج از دامنه این مقررات از حیث شکلی».

۵) منع داوری محتوایی: مرکز تخصصی پایش و کارکنان آن اکیداً از تحلیل نیت، اثرگذاری، لحن، یا هرگونه داوری محتوایی منع شده‌اند.

۶) ارتقای مشروطِ گزارش‌هایِ امنیتی: مرکز تخصصی پایش، در خصوصِ گزارش‌های مرتبط با خشونتِ فیزیکی، ارعاب، یا افشایِ هدفمندِ اطلاعات جهت ارعاب یا خشونت، در جایگاهِ «مرجعِ رسیدگیِ ثانویه» عمل می‌کند. چنانچه اسنادِ قابلِ راستی‌آزمایی در این زمینه از سوی شهروندان دریافت شود، کارشناسانِ مرکز منحصراً در صورتی مجاز و مکلف به ایفای نقشِ «نمایندهٔ حقوقی» و ثبتِ موضوع تحتِ عنوانِ «گزارش رخدادِ رسمی» (موضوع ماده ۱۹۳) هستند که حداقل یکی از دو شرطِ زیر محقق شده باشد:

- الف) استنکافِ بازوی اجرایی: گزارش‌دهنده مستنداتی ارائه نماید که نشان دهد پیش از مراجعه به سامانه، موضوع را به «واحد واکنشِ سریع» دولت موقت (موضوع بند ۴ ماده ۱۹۴) ارجاع داده، اما با گذشتِ ۴۸ ساعت از زمانِ ثبتِ شکایت در دولت، هیچ‌گونه اقدامِ فیزیکی، حفاظتی یا قضاییِ بازدارنده‌ای از سوی بازوی اجرایی برای توقفِ خطر صورت نگرفته است.
- ب) فروپاشیِ درگاهِ اجرایی: در بازه‌های زمانی که درگاهِ ارتباطیِ «واحد واکنش سریع» بنا به هر دلیلی از دسترس خارج شده باشد.

ماده ۱۲۹ :پرونده تجمیعی برای گزارش‌های مشابه

۱) اختیار تجمیع: اگر چند گزارش عمومی به‌طور معقول درباره یک محتوا، کمپین یا بستر واحد باشد، مرکز تخصصی پایش مجاز است آنها را در یک «پرونده تجمیعی» دسته‌بندی کند.

۲) شرط استقلال شناسه: در صورت تجمیع، هر گزارش اولیه باید شناسه مستقل خود را حفظ کند.

۳) تکلیف فهرست‌نگاری: همه شناسه‌های گزارش‌های تجمیع‌شده باید در نمایهٔ پرونده فهرست شوند و به متن اصلی گزارش‌ها پیوند شوند.

۴) تکلیف قابلیت پیگیری: وضعیت رسیدگی و اقدامات انجام‌شده روی پرونده تجمیعی باید به‌صورت عمومی و یکپارچه قابل مشاهده باشد.

ماده ۱۳۰: سقف روزهای قابل جبران در هر چرخه مالی

۱) سقف پرداخت: حداکثر تعداد روزهایی که در هر چرخه مالی سی‌روزه به ازای آن‌ها به عضو شورا حقوق پرداخت می‌شود، ۲۲ روز است.

۲) وضعیت کار مازاد: فعالیت عضو بیش از ۲۲ روز در یک چرخه، «فعالیت داوطلبانه» محسوب می‌شود و هیچ پرداختی به آن تعلق نمی‌گیرد.

۳) عدم منع فعالیت: سقف بند (۱) صرفاً محدودیت مالی است و مانع فعالیت عضو یا حضور او در شورا بیش از ۲۲ روز نیست.

ماده ۱۳۱: سقف هزینه‌های مستقیم و شیوه بازپرداخت

۱) تعریف سقف نقدینگی: «سقف نقدینگی هزینه‌های مستقیم» مبلغی است که به‌عنوان تنخواه در اختیار عضو قرار می‌گیرد.

۲) فرمول محاسبه سقف: این مبلغ برای هر عضو در هر چرخه، معادل «دو برابر شاخص مزد مبنا» به ازای هر روز کارکرد محاسبه می‌شود.

۳) ماهیت حقوقی: مبالغ پرداختی تحت این عنوان، «علی‌الحساب» (تنخواه‌گردان) است و درآمد عضو محسوب نمی‌شود.

۴) شرط تسویه نهایی: تایید نهایی و تسویه این مبالغ، منوط به ارائه «سند هزینه معتبر» برای موارد مجاز (سفر، اقامت، ارتباطات امن) است.

۵) تکلیف بازگرداندن: هر بخش از مبلغ تنخواه که سند هزینه معتبر برای آن ارائه نشود، باید در پایان چرخه به حساب شورا بازگردانده شود یا از پرداخت‌های چرخه بعد کسر گردد.

۶) استاندارد رفاهی: شورا اختیار دارد استانداردهای سفر و اقامت اعضا (مانند نوع هتل یا وسیله سفر) را تعیین کند.

۷) محدودیت استاندارد: استانداردهای تعیینی شورا نباید منجر به هزینه‌ای بیش از سقف نقدینگی بند (۱) شوند.

ماده ۱۳۲: سازوکار محاسبه بودجه چرخه‌ای شورای نظارت رویه‌ای

۱) **تکلیف واریز:** دولت موقت مکلف است در ابتدای هر چرخه مالی، مجموع اقلام محاسباتی مندرج در این ماده را به حساب مستقل شورا واریز کند.

۲) **محاسبه اعتبار جبران خدمات:** این اعتبار برابر است با حاصل‌ضرب «تعداد اعضا» در «سقف روزهای قابل جبران» در «نرخ روزانه».

۳) **محاسبه اعتبار هزینه‌های مستقیم/تنخواه:** این اعتبار برابر است با حاصل‌ضرب «تعداد اعضا» در «سقف روزهای قابل جبران» در «سقف نقدینگی هزینه‌های مستقیم» (موضوع ماده ۱۳۱).

۴) **محاسبه اعتبار عملیاتی و فنی:** این اعتبار (ضریب استقلال) معادل ۲۵۰ درصد (دو و نیم برابر) مجموع مبالغ بندهای ۲ و ۳ است.

۵) **محاسبه ذخیره احتیاطی:** این اعتبار معادل ۲۰ درصدِ مجموعِ سه بند بالا (۲، ۳ و ۴) است و جهت پوشش هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی یا فورس‌ماژور اختصاص می‌یابد.

۶) **کل بودجه چرخه:** مبلغ نهایی واریزی، حاصل‌جمع مبالغ بندهای (۲) تا (۵) این ماده می‌باشد.

ماده ۱۳۳: تعریف روز کارکرد شورا

۱) تعریف: «روز کارکرد» روزی است که عضو در آن، یکی از فعالیت‌های مصرح در «آیین‌نامه داخلی مشارکت» را انجام داده باشد.

۲) مبنای اعتبارسنجی: ملاک تأیید کارکرد، «امضای عضو در لیست حضور نشست رسمی یا کارگروه» یا «ارائه خروجی مکتوب» است که طبق روال اداریِ مصوبِ شورا ثبت شده باشد.

۳) منع پرداخت بدون مستند: پرداختِ هرگونه وجه بدون وجود «سندِ حضور» (امضا یا اثر انگشت یا ثبت سیستمی) که در بایگانی شورا ثبت شده باشد، مصداقِ تصرفِ غیرقانونی در اموال عمومی است.

ماده ۱۳۴: مدیریت داخلی، هیئت اجرایی و دسترسی به اسناد

۱) تشکیل هیئت اجرایی: شورا هم‌زمان با آغاز هر چرخهٔ نوسازیِ ۶۰ روزهٔ خود (موضوع ماده ۱۰۰)، یک «هیئت اجرایی شورا» هفت (۷) نفره را انتخاب می‌کند.

۲) شرط عضویت: اعضای هیئت اجرایی صرفاً از میان اعضای شورا و با رأی خود اعضا انتخاب می‌شوند.

۳) مدت فعالیت: دورهٔ فعالیتِ هیئت اجرایی ۶۰ روزِ کامل است.

۴) سقف زمانی: هر عضو مجاز است حداکثر ۱۲۰ روز در هیئت اجرایی حضور داشته باشد.

۵) منع پرداخت اضافه: اعضای هیئت اجرایی حق دریافت هیچ وجه یا منفعت اضافه‌ای بابت این سمت ندارند و جبران خدمات آنان فقط تابع ماده ۱۳۶ است.

۶) وظایف انحصاری: وظایف هیئت اجرایی محدود به موارد زیر است:

- الف) مدیریت مالی: اجرای پرداخت‌ها، نگهداری حساب مستقل، کسرِ مبالغ ناشی از جریمه‌های انضباطی (وفق ماده ۱۲۱) و تهیه و انتشار گزارش‌های شفافیت مالی.
- ب) مدیریت منابع انسانی: اجرای فرآیند فراخوان، رقابت و انعقاد قرارداد با کارکنان و کارشناسان مرکز تخصصی پایش (وفق ماده ۱۲۶).
- پ) نظارت فنی و امنیتی: مدیریت تیم فنی مستقل، راهبری پروتکل انتقال فیزیکی داده‌ها (وفق پیوست ۹) و نگهداری کلیدهای رمزگشایی.
- ت) صیانت فیزیکی: مدیریت ساختمان، تجهیزات، اتاق امن و دفتر ثبت ورود و خروج.
- ث) غربالگری شکلی: انجام غربالگری اولیه شواهد (صرفاً بررسی وجود کلمه رمز اشتراکی) پیش از ارجاع به اعضا.
- ج) پشتیبانی آموزشی: تسهیل دسترسی اعضای جدید به سامانه آموزشی پیش از ورود (وفق ماده ۱۰۰).

۷) **منع مداخله محتوایی:** هیئت اجرایی هیچ اختیار محتوایی برای حذف یا سانسور شواهد ندارد؛ مگر امحای بسته‌های افشایی که فاقد «کلمه رمز اشتراکی» (مطابق پیوست ۹) باشند.

۸) تشکیل گروه‌های نظارتی: اعضای شورا می‌توانند برای نظارت بر عملکرد تیم‌های مختلفِ «مرکز تخصصی پایش»، گروه‌های کاری نظارتی (مانند گروه ناظر بر بخش حقوقی یا گروه ناظر بر بخش رسانه) تشکیل دهند.

۹) وظیفه گروه‌های نظارتی: وظیفه این گروه‌ها، دخالت در جزئیات فنی یا انجام مستقیم امور کارشناسی نیست؛ بلکه آن‌ها موظف‌اند بر فرآیند ارجاع کار به مرکز، سرعت و دقت رسیدگی، و بی‌طرفیِ گزارش‌های تهیه‌شده توسط کارشناسان نظارت کنند.

۱۰) الزام به ارجاع تخصصی: شورا مکلف است در هر موردی که نیازمند دانش تخصصی (حقوقی، مالی، فنی و غیره) است، موضوع را برای بررسی به تیم مربوطه در مرکز تخصصی ارجاع دهد.

۱۱) تکلیف رد گزارش‌های غیرقابل راستی‌آزمایی: پذیرشِ گزارشِ کارشناسان توسط شورا، «بی‌چون‌وچرا» یا مبتنی بر «اعتمادِ محض» نیست و اعتبارِ آن مشروط به «ارائهٔ مستنداتِ قانع‌کننده» است. چنانچه گزارشِ ارائه‌شده فاقدِ مستنداتِ کافی باشد، یا مسیرِ نتیجه‌گیریِ آن برای اعضای شورا «شفاف و قابل‌فهم» نباشد،

و یا اعضا نتوانند صحتِ نتیجه را مستقلاً بر اساس شواهدِ پیوست‌شده راستی‌آزمایی کنند؛ شورا مکلف است از پذیرشِ گزارش خودداری کرده و آن را جهت تکمیل مستندات یا شفاف‌سازی استدلال، به مرکز بازگرداند.

۱۲) پروتکل «تطبیق دوگانه» در موارد پیچیده: در موارد حساس، یا مواردی که راستی‌آزماییِ مستقیم توسط اعضا به دلیل پیچیدگیِ فنی ناممکن باشد، شورا مکلف است برای اطمینان از صحت، موضوع را هم‌زمان به «دو تیم کارشناسی مستقل و ایزوله از یکدیگر» ارجاع دهد.

۱۳) ملاک عمل در تطبیق دوگانه: الف) اگر خروجی مستقل دو تیم کارشناسی، یکسان یا هم‌سو باشد، شورا می‌تواند با اطمینان به آن استناد کند. ب) اگر میان خروجی دو تیم تعارض وجود داشته باشد، شورا نباید هیچ‌یک را بپذیرد و مکلف است موضوع را به «تیم کارشناسی ثالث» ارجاع داده یا جلسه استماع مشترک با حضور نمایندگان دو تیم برگزار کند تا حقیقت فنی روشن شود.

۱۴) منع جایگزینی نظر شخصی: نظر شخصی یا سیاسی اعضای شورا نمی‌تواند جایگزین «مستندات فنی یا حقوقی» شود. اعضا تنها زمانی می‌توانند گزارش کارشناسیِ مرکز (که مستندات آن کامل است) را رد کنند که نقص در روش تحقیق، فساد، یا تعارض منافع کارشناس را با دلیل موجه احراز نمایند.

۱۵) نصاب رسمیت جلسات و تصمیم‌گیری: جلسات هیئت اجرایی با حضور حداقل ۵ نفر رسمیت یافته و ملاک تصمیم‌گیری، رأی موافق اکثریت مطلق کل اعضا (دست‌کم ۴ نفر) است.

ماده ۱۳۵ :تعریف شاخص مزد مبنا

۱) تعریف: «شاخص مزد مبنا» عددی است که مبنای محاسبات مالی این سامانه قرار می‌گیرد.

۲) فرمول محاسبه: این شاخص برابر است با «دو برابر حداقل دستمزد روزانه کارگران» که در آخرین مصوبه رسمی مرجع ذی‌صلاح پیش از آغاز سال مالی تعیین شده است.

ماده ۱۳۶ :نرخ جبران خدمات و ممنوعیت هرگونه پرداخت دیگر

۱) نرخ روزانه: «نرخ روزانه جبران خدمات شورای نظارت رویه‌ای» برابر است با ۳۰۰٪ (سه برابر) «شاخص مزد مبنا».

۲) اصل ممنوعیت مزایا: پرداخت هرگونه وجه یا منفعت دیگر به اعضا، مازاد بر نرخ روزانه بند (۱)، ممنوع است.

۳) مصادیق ممنوع: پرداخت عناوینی همچون پاداش، حق‌مسئولیت، حق‌جلسه، هدیه، عیدی، یا کمک‌هزینه رفاهی ممنوع است.

۴) حکم مزایای غیرنقدی: هر منفعت غیرنقدی (کالا یا خدمت) که به عضو داده شود، در حکم «پرداخت نقدی» است و مشمول ممنوعیت بند (۲) می‌باشد.

۵) استثنای بازپرداخت هزینه: بازپرداخت «هزینه‌های مستقیم و مستند» که در چارچوب ماده ۱۳۱ انجام شود، «جبران خدمات» محسوب نمی‌شود و از شمول این ممنوعیت خارج است.

فصل سوم: قواعد عامِ مالیِ نهادهای مستقلِ گذار

ماده ۱۳۷: اصل تأمین منابع کافی و پرداخت دوره‌ای

۱) تکلیف تأمین: دولت موقت مکلف است منابع مالی کافی برای انجام مأموریت‌های نهادهای مستقلِ دوران گذار، شامل «هر دو مجمع تدوین»، «شورای نظارت رویه‌ای»، «نهادهای مشورتی تخصصی» و «دیوان عالی داوری گذار» را تأمین نماید.

۲) روش پرداخت: پرداخت‌ها باید به‌صورت دوره‌ای و کاملاً «پیشاپیش» انجام شود.

۳) تعریف چرخه مالی: «چرخه مالی» یک بازهٔ سی‌روزه است.

۴) مهلت واریز: منابع برآوردشده برای هر چرخه، باید پیش از آغاز همان چرخه به حساب مستقل نهاد مربوط واریز شود.

ماده ۱۳۸: دامنه هزینه‌های مجاز

۱) اصل محدودیت مصرف: منابع موضوع ماده ۱۳۷ صرفاً برای «هزینه‌های معقول و ضروریِ انجام مأموریت» (وفق بند ۲) قابل مصرف است و هرگونه مصرف خارج از این چارچوب ممنوع است.

۲) مصادیق هزینه‌های مجاز: هزینه‌های مجاز حصراً عبارتند از:

- الف) پشتیبانی اداری، اداره دبیرخانه، و پرداخت حقوق و دستمزدِ کارکنان اجرایی و کارشناسان استخدام‌شده؛
- ب) تأمین محل، تجهیزات و زیرساخت‌های کاری؛
- پ) هزینه‌های ارتباطی امن، زیرساخت‌های فنی؛
- ت) هزینه‌های دسترس‌پذیری عمومی و مشارکت برابر؛
- ث) هزینه‌های مستقیم و مستند سفر و اقامت؛
- ج) جبران خدمات اعضا؛
- چ) تأمین داده، پژوهش و ممیزی خارجی؛
- ح) تولید محتوا و اطلاع‌رسانی؛
- خ) خدمات حقوقی و کارشناسی.

۳) استثناء: محدودیتِ سرفصل‌های هزینه‌ایِ مندرج در این ماده، شاملِ مجمع‌های تدوین نمی‌گردد. نحوهٔ هزینه‌کردِ تنخواه‌گردانِ مجمع‌ها منحصراً تابع آیین‌نامه مالیِ داخلی آن‌ها (موضوع ماده ۸۱) است؛ مشروط بر آنکه هیچ‌گونه هزینه‌ای مغایر با ممنوعیت‌های مطلقِ این سامانه (از جمله پرداخت برای تبلیغات سیاسی انتفاعی موضوع ماده ۲۸) انجام ندهند.

ماده ۱۳۹: ممنوعیت اهرم‌سازی از مسیر منابع و استقرارِ حساب امانیِ تضمین‌گر

۱) دامنهٔ شمول فراگیر: حمایت‌ها و ضمانت‌اجراهای مندرج در این ماده، به‌طور یکسان بر تمامی «نهادهای مستقلِ دوران گذار» شامل هر دو «مجمع تدوین»، «شورای نظارت رویه‌ای»، «نهادهای مشورتی تخصصی» و «دیوان عالی داوری» حاکم است.

۲) منع مطلق فشار مالی و مصادیق آن: اعمال هرگونه اهرم فشار مالی از سوی دولت موقت، وزارت اقتصاد، خزانه‌داری یا شبکه بانکی علیه نهادهای مشمول این ماده ممنوع است. مصادیقِ این گروگان‌گیریِ اداری حصراً شامل موارد زیر است:

- الف) تأخیر اداری: بهانه‌تراشی‌های خزانه‌داری، عدم امضای حواله‌ها، یا هرگونه تأخیر در انتقال وجه به حساب‌های مستقلِ نهادها در زمان مقرر.
- ب) مشروط‌سازی: منوط کردنِ تخصیص یا واریز بودجه به مواردی نظیرِ ارائه گزارش عملکرد محتوایی، تأیید و تصویبِ خروجی‌ها توسط دولت، یا تلاش برای اعمال نفوذ در تصمیمات و انتصابات داخلی نهادها.

- پ) مسدودسازی قضایی یا امنیتی: توقیف، انسداد، یا کسر از حساب‌های بانکیِ نهادها تحت عناوین مالیاتی، قضایی، یا امنیتیِ درون‌دولتی (مگر انحصراً با حکم صریح دیوان عالی داوری).

۳) تکلیف ایجادِ حساب امانیِ تضمین‌گر: به منظور تضمینِ عملیِ استقلالِ مالی و خنثی‌سازیِ بن‌بست‌های بانکی، دولت موقت مکلف است حداکثر تا پایان روز سی‌ام (۳۰) از تاریخِ تشکیلِ خود، یک حسابِ ویژه تحت عنوان «حساب امانیِ تضمین‌گرِ گذار» نزد بانک مرکزی افتتاح نماید. دولت مکلف است مبلغی معادلِ «کلِ بودجهٔ دو ماه» تمامی نهادهای مستقل را به‌صورتِ یکجا در این حساب مسدود کند. در شرایط عادی، تأمینِ بودجهٔ چرخه‌ایِ نهادها از منابع جاری خزانه‌داری انجام می‌شود و حساب امانی منحصراً به عنوان پشتوانه برای مواقع اضطراری (موضوع بند ۵) باقی می‌ماند.

۴) ارتقا به تخلف فاحش: هرگونه استنکاف از تأمین منابع مالی، عدم افتتاح و تکمیل اولیهٔ «حساب امانی» (موضوع بند ۳)، عدم ترمیم آن (موضوع بند ۶)، یا ارتکابِ مصادیقِ بند (۲) این ماده، در وهلهٔ نخست مصداق قطعی «تخلف رویه‌ای» (موضوع بند ۶ ماده ۱۸۳) است. چنانچه این مداخلهٔ مالی استمرار یابد و با معیارهای ماده ۱۸۰ انطباق پیدا کند، مستقیماً «تخلف فاحش در انسداد منابع مالی» تلقی شده و شورای نظارت مکلف است فرآیندِ برکناریِ رئیس دولت موقت از طریق «رأی‌گیری اعتماد عمومی» (موضوع ماده ۱۸۱) را فعال نماید.

۵) ضمانت‌اجرای قضایی، بانکی و مسیر برداشت اضطراری: در صورت بروز هرگونه تأخیر، مشروط‌سازی، یا مسدودسازیِ حساب‌ها توسط دولت موقت (تحقق مصادیق بند ۲)، نهاد متضرر حق دارد با قید فوریت به «دیوان عالی داوری» شکایت کند. دیوان مکلف است حداکثر ظرف ۴۸ ساعت رسیدگی کرده و در صورت احراز تخلف، «حکم برداشت مستقیم و رفع مانع» صادر نماید. به موجب این حکم، شبکه بانکی (شامل بانک مرکزی و خزانه‌داری کل) مکلف به اجرای بلادرنگِ ترتیباتِ زیر است:

- الف) کسر از مبدأ: مبالغ مصوب باید رأساً و بدون نیاز به تأیید، مجوز یا امضای مقامات دولت موقت یا خزانه‌داری، مستقیماً از محل «حساب امانی تضمین‌گر» (موضوع بند ۳) کسر و به حساب نهاد متضرر واریز گردد.
- ب) لغوِ سیستمیِ انسداد: چنانچه حسابِ مقصد (حساب رسمیِ نهاد متضرر) با دستور نهادهای اجرایی یا امنیتی مسدود یا محدود شده باشد، حکم دیوان به خودی خود نافی و باطل‌کنندهٔ دستورِ دولتی است و بانک مکلف به رفع انسدادِ فوریِ آن حساب است.
- پ) مسیرِ مالیِ جایگزین: چنانچه رفع انسداد حسابِ اصلی به هر دلیلِ فنی یا اداری در کمتر از ۲۴ ساعت مقدور نباشد، بانک مکلف است وجوه کسرشده از حساب امانی را بلافاصله به یک

«حساب عملیاتیِ جایگزین» که مستقیماً توسط هیئت اجراییِ نهادِ متضرر (طی همان شکایت) معرفی شده است، واریز نماید.

۶) تکلیفِ ترمیمِ حساب امانی: چنانچه دیوانِ عالی بر اساس مسیر اضطراریِ فوق (بند ۵)، برداشتی از حساب امانی انجام دهد، دولت موقت مکلف است حداکثر ظرف ۱۵ روز کاری، موجودیِ حسابِ امانی را مجدداً از محل منابعِ جاری خود ترمیم نموده و به سقفِ دوماهه بازگرداند. (استنکاف از این بند، موجب اعمال بند ۴ می‌گردد).

۷) سازوکار اضطراری دوره خلأ: در بازهٔ زمانیِ پیش از تشکیل و استقرارِ دیوان عالی داوری، صلاحیتِ صدورِ «حکم برداشت مستقیم از حساب امانی» (موضوع بند ۵ این ماده)، موقتاً به مکانیزم «تأیید دوگانه» تفویض می‌گردد. چنانچه «شورای نظارت رویه‌ای» (با رأی اکثریت مطلق) و «شورای عالی احزاب ناظر»، به‌صورت مشترک «اعلامیهٔ استنکاف مالیِ دولت موقت» را صادر و منتشر کنند، این اعلامیهٔ مشترک، دقیقاً هم‌ارزِ «حکم قطعی دیوان» تلقی شده و شبکه بانکی مکلف به اجرای بلادرنگِ ترتیباتِ بند (۵) خواهد بود. این صلاحیت موقت، بلافاصله پس از تشکیل دیوان عالی، خودبه‌خود ساقط می‌گردد.

ماده ۱۴۰ :نظام تسویه چرخه‌ای

۱) دامنه شمول: مقررات این ماده بر تمامی نهادهای مستقل دوران گذار، شامل «هر دو مجمع تدوین»، «شورای نظارت رویه‌ای»، «نهادهای مشورتی تخصصی» و «دیوان عالی داوری گذار» حاکم است.

۲) ماهیت وجوه: کلیه مبالغ واریزی به حسابِ نهادهای مشمول، ماهیت «تنخواه‌گردان» دارد و مالکیت قطعی آن به این نهادها منتقل نمی‌شود؛ این نهادها صرفاً حق انتفاع و هزینه در چارچوب مأموریت‌های مصوب را دارند.

۳) محاسبه بر مبنای موجودیِ لحظه‌ای: در پایانِ روز بیست و هشتمِ هر چرخهٔ مالی، «موجودیِ بانکیِ لحظه‌ای» در حسابِ عملیاتیِ نهاد محاسبه می‌گردد. دولت موقت مکلف است برای چرخهٔ جدید، صرفاً مابه‌التفاوتِ «موجودیِ لحظه‌ای» تا «سقفِ بودجهٔ محاسباتیِ چرخهٔ جدید» را واریز نماید تا موجودی حساب مجدداً ترمیم شود.

۴) منع تخلیهٔ صوری: انتقالِ وجه از حسابِ عملیاتیِ نهاد به حساب‌های ثانویه، یا برداشتِ نقدیِ کلان در روزهای پایانیِ چرخه با هدفِ «صفر کردنِ صوریِ موجودی»، مصداقِ قطعیِ تخلف مالی و تقلب است و توسط حسابرس مستقل پیگرد خواهد شد.

۵) منع انباشت ثروت و تجارت: نهادهای مشمول، مطلقاً حق ندارند ماندهٔ بودجه یا تنخواه‌گردان خود را برای سرمایه‌گذاری، سپرده‌گذاری سودده، خرید دارایی‌های غیرمرتبط، تجارت، یا انباشت ثروت ذخیره کنند.

۶) جواز نقدینگی عملیاتی: نگهداری مانده در حساب عملیاتی نهادها در روزهای پایانی چرخه، صرفاً جهت حفظ نقدینگی برای هزینه‌های جاری تا زمان وصول واریزی بعدی مجاز است.

۷) اصل ثبات فرمول: صرفه‌جویی و عدم مصرفِ تمامِ بودجه توسط یک نهاد در یک چرخه، تحت هیچ شرایطی نباید مبنای تقلیل، تغییر یا کاهشِ فرمولِ محاسباتیِ بودجهٔ آن نهاد در چرخه‌های بعدی توسط دولت موقت قرار گیرد. فرمول‌های ریاضیِ مصوب در این سامانه همواره ثابت اعمال می‌شوند.

۸) تفکیک ماهویِ حقوق از تنخواه: کسرِ «مانده مصرف‌نشده» موضوع این ماده، بر کلیهٔ حساب‌های تمامی نهادهای مشمول اعمال می‌گردد. تنها استثنایِ مطلق از این قاعده، «حساب حقوق و مزایا» مربوط به دیوان عالی داوری گذار (موضوع جزء الف بند ۲ ماده ۲۲۵) است. موجودیِ این حسابِ خاص، حقِ مکتسبه محسوب شده و مشمولِ تسویه، کسرِ مانده و یا بازگشت به خزانه در پایان چرخه‌ها نمی‌گردد.

ماده ۱۴۱: شفافیت مالی و ریزتراکنش‌ها

۱) تکلیف انتشار ریزتراکنش: نهادهای مستقلِ دوران گذار، شامل «هر دو مجمع تدوین»، «شورای نظارت رویه‌ای»، «نهادهای مشورتی تخصصی» و «دیوان عالی داوری گذار» مکلف‌اند در پایان هر چرخه مالی، «صورت‌ریز تراکنش‌های مالی» خود را منتشر کنند.

۲) اقلام اطلاعاتی الزامی: برای هر تراکنش، انتشار موارد زیر الزامی است: الف) تاریخ تراکنش؛ ب) مبلغ دقیق؛ پ) سرفصل هزینه؛ ت) نام طرف حساب (گیرنده وجه).

۳) استثنای انحصاریِ امنیتی: استفاده از حقِ پنهان‌سازی نام «طرف حساب» به دلایل امنیتی (جهت حفاظت از زیرساخت‌های افشاگری و تیم فنی مستقل)، منحصراً در اختیارِ «شورای نظارت رویه‌ای» است. سایر نهادهای مشمولِ این ماده مطلقاً حق استفاده از این استثنا را نداشته و مکلف به شفافیتِ کاملِ هویتِ گیرندگانِ وجه هستند. در موارد مجاز برای شورا، نام طرف حساب با عنوان «محرمانه» یا یک «شناسه کدگذاری‌شده» جایگزین می‌شود.

۴) منع اختفای مبلغ و موضوع: حتی در موارد مشمولِ استثنای امنیتیِ بند (۳) برای شورای نظارت رویه‌ای، انتشار «مبلغ»، «تاریخ» و «سرفصل هزینه» الزامی است و غیرقابل حذف می‌باشد.

۵) تکلیف گزارش تجمیعی: علاوه بر ریزتراکنش‌ها، نهادها باید گزارش تجمیعی شامل «جمع کل منابع دریافتی»، «جمع کل هزینه‌ها به تفکیک سرفصل» و «مانده نهایی حساب» را منتشر کنند.

۶) شرایط احراز و فعال‌سازی ضمانت اجرای مالی: تخلفات مالیِ نهادهای مشمولِ این بخش (شاملِ استنکاف از انتشار مستند ریزتراکنش‌ها، وجود اشکالات ساختاری و نواقص گسترده در گزارش‌ها، و یا احراز تقلب، فاکتورسازی، جعل و دستکاری داده‌های مالی)، منحصراً در صورت تحقق یکی از دو شرط زیر «محرز» تلقی شده و ضمانت‌اجراهای مقرر در بند (۷) را به‌طور خودکار فعال می‌کند:

- الف) تأییدِ مشترکِ نهادی: صدور و انتشارِ «اعلامیهٔ مشترک» توسط دولت موقت و دبیرخانه شورای عالی احزاب ناظر، مبنی بر توافق و تأییدِ قطعیِ وقوع تخلفِ مالی یا استنکافِ نهادِ مربوطه. این اعلامیه در مورد «عدم انتشار»، باید مبتنی بر مشاهدهٔ عینیِ دفتر اطلاعات رسمی؛ و در موردِ ادعای «تقلب، جعل و نواقص ساختاری»، منحصراً باید مستند به «گزارش حسابرس مستقل» (موضوع ماده ۱۴۲) باشد.
- ب) حکمِ دیوان عالی داوری: صدورِ رأی قطعی توسط دیوان عالی داوری گذار مبنی بر احرازِ تخلفِ مالی، که در پیِ شکایتِ منفردِ هر یک از دو نهاد (دولت موقت یا شورای عالی احزاب ناظر) صادر شده باشد.

۷) اثر ضمانت اجرا: دولت موقت مکلف است بلافاصله پس از فعال‌سازیِ ضمانت اجرا (وفق بند ۶)، واریزِ «کلِ بودجه و تنخواه‌گردانِ چرخه یا چرخه‌های بعدی» به حساب نهادِ متخلف را به‌طور کامل متوقف نماید. این تعلیق، تا زمانِ «رفع کاملِ نقص، بازگرداندن وجوه غیرمجاز (در صورت وجود) و انتشار اسنادِ معتبر و راستی‌آزمایی‌شده» ادامه خواهد یافت.

۸) مسیر اضطراری: چنانچه نهاد متخلف به دلیل طولانی‌شدنِ روند اصلاح، منابعِ موجودِ خود را به اتمام رسانده و در تأمینِ هزینه‌های حیاتی و غیرقابل‌تأخیر (نظیر حقوق ماهیانهٔ کارکنانِ اجراییِ دبیرخانه، یا حفظ زیرساخت‌های امنیتی و فنی) دچار بحرانِ فروپاشی شود، حق دارد برای جلوگیری از انسدادِ کارکردی، به «دیوان عالی داوری» مراجعه و درخواستِ «آزادسازیِ اضطراریِ منابع» نماید. صدور این مجوز تابع شروط زیر است:

- الف) بررسی مستندات: دیوان عالی پس از دریافت و بررسیِ دقیقِ اسنادِ و فاکتورهای مربوط به نیازِ مالی، صرفاً حکم به واریزِ «مبلغِ معین و محدودی» به صورت نقطه‌ای جهت رفع همان هزینه‌های حیاتیِ اثبات‌شده صادر می‌کند.
- ب) ممنوعیت مطلق برای اعضا: تخصیص، آزادسازی یا پرداختِ هرگونه وجه تحت عنوان «جبران خدمات روزانه» یا «تنخواه هزینه‌های مستقیم» به اعضایِ اصلی و دارای حقِ رأیِ آن نهاد از محلِ

این بودجهٔ اضطراری مطلقاً ممنوع است و دیوان عالی حقِ صدورِ مجوز برای پرداختِ حقوقِ آنان را تا زمانِ رفع قطعیِ تخلف ندارد.

۹) سازوکارِ تخلفات مالی دیوان عالی: به منظور جلوگیری از تعارض منافع و بن‌بستِ حقوقی، اعمال ضمانت‌اجرای مالی بر «دیوان عالی داوری گذار» از شمولِ بند (۶) تا (۸) این ماده خارج بوده و منحصراً تابع قواعد اختصاصی زیر است:

- الف) حاکمیت قطعیِ گزارش حسابرس: در بررسیِ شفافیتِ مالیِ دیوان، گزارشِ مکتوبِ «حسابرس مستقل» (موضوع ماده ۱۴۲) مبنی بر فاکتورسازی یا عدم انتشار اسناد، سندِ فصل‌الخطاب است. دیوان عالی حقِ ابطال، تعلیق یا تفسیرِ قضاییِ گزارشِ حسابرس در امور شکلیِ مالی را ندارد.
- ب) محدودیت ضمانت‌اجرا به حساب عملیاتی: در صورت صدور گزارشِ منفیِ حسابرس، ضمانت‌اجرایِ توقفِ بودجه (موضوع بند ۷) به‌صورت خودکار اعمال می‌شود، اما صرفاً «حساب عملیاتی و کارشناسیِ» دیوان را مسدود می‌کند و «حساب حقوق و مزایا» (موضوع جزء الف بند ۲ ماده ۲۲۵) همچنان فعال می‌ماند.
- پ) سلب صلاحیت دیوان در لغو مسدودیِ خود: دیوان عالی داوری مطلقاً صلاحیت ندارد برای لغو مسدودیِ «حساب عملیاتیِ» خود که ناشی از گزارش منفیِ حسابرسِ مستقل بوده، «حکم برداشت مستقیم» یا «دستور رفع مانع» صادر کند. رفع این مسدودی، منحصراً منوط به انتشار اسنادِ مفقوده و صدورِ «گزارشِ تأییدیهٔ جدید» از سوی حسابرس مستقل است.

ماده ۱۴۲: حسابرسی مستقلِ غیرمداخله‌گر

۱) دامنه حسابرسی: حسابرسیِ نهادهای مستقلِ دوران گذار، شامل «هر دو مجمع تدوین»، «شورای نظارت رویه‌ای»، «نهادهای مشورتی تخصصی» و «دیوان عالی داوری گذار»، منحصراً ناظر بر صحت ترازنامه، انطباق هزینه‌ها با سقف‌ها، و وجود اسنادِ معتبر هزینه است و حسابرس حقِ مداخله در اولویت‌گذاری‌ها یا سیاست‌های نهادها را ندارد.

۲) ساختار و انتخاب: این مأموریت بر عهدهٔ «هیئت عالی حسابرسی گذار» متشکل از پنج (۵) عضو (از میان مؤسسات حسابرسیِ معتبرِ مستقل یا حسابرسان قسم‌خورده) است. این اعضا منحصراً با فراخوان عمومی و بررسی سوابق توسط «شورای نظارت رویه‌ای» انتخاب می‌شوند و دولت موقت یا دیوان عالی حقِ دخالت در انتصابِ آنان را ندارند.

۳) تخصیصِ تیم‌های میدانی: هیئت عالی مکلف است برای هر یک از نهادهای مستقل (موضوع بند ۱)، یک «تیم حسابرسیِ مقیم یا دوره‌ای» اختصاص دهد تا اسناد را در طولِ چرخه و پیش از انباشتِ نهایی بررسی کنند.

۴) حقِ ذاتیِ افشاگری: اعضای هیئت عالی حسابرسی و تمامیِ کارشناسانِ میدانیِ وابسته به آن‌ها، دارایِ حقِ دسترسیِ مستقیم به «کانال امن افشاگری» (موضوع ماده ۱۸۹) می‌باشند. این اشخاص در صورت مشاهدهٔ فاکتورسازی، شبکهٔ پنهانِ مالی، یا هرگونه فشار از سوی مدیرانِ نهادها برای تغییر گزارش‌ها، مکلف به ارسالِ شواهد به «مخزن امنِ افشا» بوده و عیناً مشمولِ مصونیتِ مطلقِ ماده ۱۹۱ می‌باشند.

۵) استقلال مالی و پرداخت خودکارِ مشروط: به منظور جلوگیری از باج‌گیریِ مالی، کلِ بودجهٔ مصوبِ قراردادِ «هیئت عالی حسابرسی» باید در یک ردیفِ مجزا درونِ «حساب امانیِ تضمین‌گرِ گذار» (موضوع ماده ۱۳۹) مسدود گردد. اصل بر این است که آزادسازیِ مبالغ به حسابِ هیئت، تابعِ «زمان‌بندیِ تقویمیِ قرارداد» بوده و به‌صورت خودکار توسط سیستم بانکی انجام می‌پذیرد. هیچ نهادی (اعم از دولت، شورا، دیوان یا مجمع‌ها) به صورت انفرادی حقِ توقف، کسر یا مشروط‌سازیِ این پرداخت‌ها را ندارد؛ مگر در صورت تحققِ شرایطِ استثناییِ مندرج در بند (۶).

۶) مکانیسم پاسخ‌گویی و قفل دوگانه: در صورت «تخلفِ ساختاری آشکار» از سوی هیئت عالی حسابرسی (نظیر عدم انتشار گزارش‌های چرخه‌ای در مهلت مقرر، یا احرازِ فسادِ اعضای هیئت)، سازوکارِ توقفِ پرداخت‌ها منحصراً تابعِ شرایطِ زیر است:

- الف) شرط توقف: توقفِ پرداخت‌هایِ خودکارِ حساب امانی به هیئت حسابرسی، تنها در صورتی مجاز است که «شورای نظارت رویه‌ای» و «دیوان عالی داوری گذار»، هر دو به‌صورت مشترک و مستدل، «اعلامیهٔ تخلف ساختاری هیئت حسابرسی» را صادر و در دفتر اطلاعات رسمی منتشر کنند. با صدور این اعلامیهٔ مشترک، سیستم بانکی مکلف به توقفِ موقتِ پرداخت‌ها به هیئت می‌گردد.
- ب) شرط رفع توقف: چنانچه «شورای نظارت رویه‌ای» یا «دیوان عالی داوری گذار»، هر یک به‌صورتِ منفرد و مستقل، «حکمِ رفعِ تعلیق» را صادر نمایند، این تعلیقِ مالی بلافاصله لغو شده و معوقاتِ هیئت پرداخت می‌گردد.
- پ) منع قضاوت محتوایی: استفاده از این سازوکار برای توقفِ حقوقِ حسابرسان، منحصراً بر پایهٔ «نواقص شکلی و زمان‌بندی» (عدم انجام کار) یا مستندات احراز فسادِ اعضای هیئت مجاز است. استفاده از این بند به عنوانِ اهرمِ فشار برای وادار کردنِ حسابرس به تغییرِ نتیجه یا محتوایِ گزارشِ مالی، مطلقاً ممنوع و باطل است.

۷) ضمانت اجرایِ ممانعت از حسابرسی:

- الف) ممانعت توسط نهادها: چنانچه هر یک از نهادهای مستقلِ گذار، از ارائهٔ اسناد به تیم حسابرسان خودداری کند، هیئت عالی مکلف به صدورِ «گزارشِ عدمِ انطباقِ ساختاری» است که به‌صورتِ خودکار موجبِ مسدودسازیِ بودجهٔ آن نهاد (وفق بندهای ۶ و ۷ ماده ۱۴۱) می‌گردد.
- ب) ممانعت توسط دولت: هرگونه ایجاد مانعِ سیستمی، بانکی یا اداری از سوی دستگاه‌های اجرایی (وزارت اقتصاد/خزانه‌داری) در مسیرِ فعالیتِ هیئت عالی، مصداقِ قطعیِ «تخلف رویه‌ای مالی» (موضوع بند ۶ ماده ۱۸۳) است.

۸) انتشار مستقل: هیئت عالی حسابرسی مکلف است گزارش‌های نهایی خود را با برخورداری از دسترسیِ مستقیم، بدون فیلتر و بدون نیاز به تأییدِ نهادِ حسابرسی‌شونده، مستقیماً در دفتر اطلاعات رسمی منتشر کند.

فصل چهارم: نهادهای مشورتی تخصصی؛ انتخاب و آزمون تاب‌آوری

ماده ۱۴۳ :ایجاد، ترکیب، و حدود نقش

۱) **تکلیف تشکیل:** چهار نهاد مشورتی تخصصی با عناوین زیر تشکیل می‌شود: الف) سیاسی؛ ب) اقتصادی؛ پ) حقوق بشر و اجتماعی؛ ت) حقوقی.

۲) **تعداد اعضا:** هر نهاد دارای ۱۵ عضو است.

۳) **ماهیت نقش (مشورتی):** نقش نهادهای مشورتی صرفاً ارائه آموزش عمومی در مورد اصول قانون اساسی و آزمون تاب‌آوری پیش‌نویس‌ها است.

۴) **فقدان اختیار اجرایی در تدوین:** این نهادها هیچ اختیار تصمیم‌گیری یا اعمال تغییر در متن پیش‌نویس‌های قانون اساسی را ندارند و نقش آن‌ها در برابر مجمع‌های تدوین صرفاً مشورتی است. با این حال، در خصوص حفاظت از رویه‌های سامانه گذار، دارای وظایف انحصاریِ (نظیر حق پیشنهاد یا معرفی) در حدود مصرح در این سامانه می‌باشند.

۵) **اثر حقوقی خروجی‌ها:** خروجی‌های نهادهای مشورتی تخصصی از حیث «محتوایی» غیرالزام‌آورند؛ بدین معنا که مجمع‌های تدوین در پذیرش یا ردِ توصیه‌ها، هشدارها و نتایجِ آزمون‌های تاب‌آوری کاملاً مختار بوده و از نظر قانونی مجبور به تغییر متنِ پیش‌نویس‌های خود بر اساس این نظرات نیستند.

۶) **منع استناد اجرایی:** هیچ مرجع دولتی یا نظارتی حق ندارد خروجی‌های نهادهای مشورتی را به‌عنوان «تصمیم الزام‌آور» یا مبنای اعمال قدرت اجرایی معرفی کند؛ مگر در مواردی که در نصّ صریح این سامانه، صلاحیتِ الزام‌آوری (نظیر «معرفی انحصاری نامزدها») صراحتاً به آنان واگذار شده باشد.

۷) **تحقق تشکیل:** تشکیل هر نهاد زمانی «محقق‌شده» تلقی می‌شود که فهرست ۱۵ عضو منتخب آن به‌عنوان «اطلاعات رسمی» در دفتر اطلاعات رسمی منتشر شود.

۸) مهلت تشکیل: دولت موقت مکلف است ترتیبات اجرایی، ثبت‌نام و انتخاب اعضا را به‌گونه‌ای زمان‌بندی و مدیریت کند که «تحقق تشکیلِ» این نهادها (وفق بند ۷)، حداکثر تا ۳۰ روز پس از پایانِ «دوره استقرار شورای نظارت رویه‌ای» قطعی گردد.

ماده ۱۴۴ :ثبت‌نام نامزدها، احراز شرایط، و ثبت رسمی

۱) اصل انحصار در ثبت‌نام: ورود به فرآیند نامزدی برای عضویت در هر یک از نهادهای مشورتی تخصصی، منحصراً از طریق «ثبت‌نام عمومی، مستقیم و مبتنی بر خوداظهاریِ داوطلب» مجاز است. اعمال هرگونه روش جایگزین، از قبیل انتصاب، دعوتِ رسمی، معرفیِ نهادی یا سهمیه‌دهی، مطلقاً ممنوع بوده و خروجیِ آن فاقدِ هرگونه اثر حقوقی است.

۲) تکالیفِ اجرایی و شناسه‌دهی: دولت موقت مکلف است فرآیند ثبت‌نام را در یک «بازهٔ زمانیِ معین و غیرقابلِ‌تمدید» برگزار نماید. مرجعِ مجری موظف است بلافاصله پس از ثبتِ اولیهٔ درخواست، یک «شناسهٔ یکتای رهگیری» صادر و به داوطلب تخصیص دهد.

۳) اصلِ شفافیت و رهگیریِ وضعیت: دولت موقت مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید که وضعیتِ جاریِ رسیدگی به هر درخواست (اعم از «در حال بررسی»، «پذیرفته‌شده»، «نیازمند تکمیل» یا «ردشده»)، با استفاده از شناسهٔ یکتا، برای عمومِ شهروندان در «دفتر اطلاعات رسمی» قابلِ مشاهده و راستی‌آزمایی باشد.

۴) ممنوعیتِ سلبِ صلاحیتِ سلیقه‌ای: ردِ درخواستِ ثبت‌نامِ داوطلبان به هر دلیلی خارج از مصادیقِ حصریِ مصرح در ماده ۱۴۸، مطلقاً ممنوع است و نقضِ حقِ بنیادینِ مشارکت تلقی می‌گردد.

۵) تشریفاتِ صدورِ اعلامیهٔ رد: هرگونه تصمیم مبنی بر ردِ ثبت‌نام، منوط به صدورِ «اعلامیهٔ رسمی و مستدلِ رد» است. این اعلامیه باید بلافاصله پس از صدور، به همراه تمامیِ مستنداتِ اتکاییِ آن، در

پروندهٔ عمومیِ داوطلب در دفتر اطلاعات رسمی ثبت و منتشر گردد. ادعایِ ردِ صلاحیتِ شفاهی یا فاقدِ مستنداتِ منتشرشده، کان‌لم‌یکن است.

۶) ارکانِ الزامیِ اعلامیهٔ رد: اعلامیهٔ ردِ ثبت‌نام صرفاً در صورتی واجدِ اعتبارِ حقوقی است که صراحتاً دربردارندهٔ ارکانِ زیر باشد:

- الف) شناسهٔ یکتای داوطلب و کدِ اختصاصیِ رد؛
- ب) ارجاعِ دقیق به بندِ قانونیِ نقض‌شده (منحصراً ارجاع به یکی از بندهای ماده ۱۴۸)؛
- پ) تشریحِ دقیقِ نقصِ مدارک یا فقدانِ شرایطِ احراز؛
- ت) پیوستِ کاملِ مستندات یا استعلاماتی که مبنایِ تصمیمِ مرجعِ رسیدگی قرار گرفته‌اند.

ماده ۱۴۵ :شرایط لازم نامزد

۱) اصل اجتماع شروط: شرط لازم برای نامزدی در هر یک از نهادهای مشورتی، احراز هم‌زمان کلیه موارد مندرج در بند (۲) است.

۲) شروط حصری: نامزد باید دارای شرایط زیر باشد:

- الف) تابعیت ایرانی؛
- ب) ارائه اظهارنامه رسمی «عدم نامزدی برای نمایندگی مجلس موسسان» (وفق ماده ۱۴۹)؛
- پ) ارائه «بیانیه منافع و وابستگی‌ها» (تعارض منافع) مطابق پیوست ۳؛
- ت) انتخاب یک یا دو «لنز تخصصی» از فهرست برچسب‌های محور الف در پیوست ۳ و نگارش شرح کوتاه سابقه در آن زمینه؛
- ث) احراز «صلاحیت حرفه‌ای» (وفق ماده ۱۴۶)؛
- ج) ارائه کامل «بسته شواهد و مدارک» (وفق ماده ۱۴۷).

۳) جواز تابعیت مضاعف: دارا بودنِ تابعیتِ مضاعف (دوگانه) یا اقامتِ دائمِ کشورهایِ دیگر، به‌هیچ‌وجه مانع از نامزدی در نهادهای مشورتی تخصصی نیست؛ مشروط بر آنکه نامزد، علاوه بر احرازِ تابعیتِ ایرانیِ خود (موضوع جزء الف بند ۲)، تابعیت‌ها یا اقامت‌هایِ غیرایرانیِ خود را صراحتاً در «بیانیه منافع و وابستگی‌ها» افشا نموده باشد.

ماده ۱۴۶ :صلاحیت حرفه‌ای

۱) **مسیرهای احراز:** صلاحیت حرفه‌ای نامزد فقط از طریق یکی از دو مسیر «الف» (بند ۲) یا «ب» (بند ۳) قابل احراز است.

۲) مسیر الف: شامل تحقق هم‌زمان سه شرط زیر است:

- الف) تصویر مدرک دکتری تخصصی مرتبط؛
- ب) شواهدِ دست‌کم ۱۰ سال سابقه حرفه‌ای، تدریس یا پژوهش مرتبط؛
- پ) ارائه دست‌کم دو (۲) مرجع یا خروجیِ ملموس و قابل ارجاع (از انواع مجاز در بند ۵ پیوست ۳) که مستقیماً نشان‌دهندهٔ تخصصِ نامزد در «لنز(های) تخصصی انتخابی» وی باشد.

۳) **مسیر ب:** شامل تحقق هم‌زمان سه شرط زیر:

- الف) مدرک حداقل کارشناسی مرتبط؛
- ب) دست‌کم ۱۵ سال سابقه حرفه‌ای مرتبط؛
- پ) ارائه دست‌کم دو (۲) مرجع یا خروجی قابل ارجاع (از انواع مجاز در بند ۵ پیوست ۳) که مرتبط با لنز تخصصی اصلی باشد.

۴) **تکلیف انتشار جدول انطباق:** دولت موقت مکلف است حداقل ۱۰ روز پیش از آغاز ثبت‌نام، «جدول انطباق رشته‌ها و سوابق» را منتشر کند.

۵) **محتوای جدول:** در این جدول باید برای هر یک از ۴ نهاد تخصصی، فهرست رشته‌های دانشگاهی و عناوین شغلی قابل قبول به تفکیک ذکر شود.

۶) **اثر حقوقی:** رد صلاحیت به استناد «عدم ارتباط رشته یا سابقه»، خارج از چارچوبِ جدولِ منتشرشده ممنوع است.

ماده ۱۴۷ :بارگذاری تصویر مدارک و انتشار عمومی

۱) **تکلیف انتشار بسته شواهد:** دولت موقت مکلف است برای هر نامزد، «بسته شواهد احراز» را به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر کند.

۲) **محتوای الزامی بسته:** بسته شواهد باید حداقل شامل تصویر یا نسخه دیجیتال موارد زیر باشد:

- الف) شواهد تابعیت؛
- ب) مدارک تحصیلی (مطابق مسیر انتخابی در ماده ۱۴۶)؛
- پ) شواهد سابقه حرفه‌ای مرتبط؛
- ت) اظهارنامه عدم مشارکت (موضوع ماده ۱۴۹)؛
- ث) بیانیه منافع و وابستگی‌ها (موضوع پیوست ۳)؛
- ج) شواهد لنز تخصصی اصلی (موضوع پیوست ۳).

۳) **رعایت حریم خصوصی:** انتشار هر سند هویتی یا داده حساس در این بسته، تابع مقررات پوشاندن داده‌ها وفق ماده ۱۱ است.

۴) **تکلیف در صورت نقص:** اگر بسته شواهد ارائه‌شده ناقص باشد، ثبت‌نام با وضعیت «نیازمند تکمیل» در سامانه ثبت می‌شود. حذف ثبت‌نام در هیچ شرایطی مجاز نیست.

۵) **مهلت و ضمانت اجرا:** عدم تکمیل مدارک تا پایان مهلت قانونی ثبت‌نام، موجب «رد ثبت‌نام» وفق ماده ۱۴۸ می‌شود.

۶) ماهیت خوداظهاری: ثبت‌نام نامزد به منزلهٔ گواهیِ صحتِ تمام مدارک بارگذاری‌شده است. مسئولیت هرگونه عدم مطابقت یا جعلی بودن مدارک که در مرحله راستی‌آزمایی (ماده ۱۵۰) کشف شود، بر عهده نامزد است و موجب ابطال فوری نامزدی وی می‌گردد.

ماده ۱۴۸ :حدود رسیدگی شکلی و موارد رد اولیه

۱) **ماهیت رسیدگی:** رسیدگی به ثبت‌نام‌ها در این مرحله صرفاً شکلی است و ناظر بر وجود، کامل بودن و خوانا بودن تصاویر مدارک الزامی است. بررسی اصالت و استعلام از مراجع صادرکننده در این مرحله انجام نمی‌شود.

۲) **اصل ممنوعیت رد:** رد ثبت‌نام به هر دلیلی خارج از موارد مصرح در بند (۳) ممنوع است.

۳) **موارد حصری رد:** رد ثبت‌نام فقط در موارد زیر مجاز است:

- الف) عدم احراز تابعیت ایرانی؛
- ب) فقدان اظهارنامه عدم مشارکت (موضوع ماده ۱۴۹)؛
- پ) فقدان یا نقص آشکار در مدارک لازم (موضوع ماده ۱۴۶ یا ۱۴۷) که تا پایان مهلت رفع نشده باشد؛

- ت) اثبات جعل سند یا انتحال هویت؛
- ث) احرازِ وابستگیِ ساختاری: اثباتِ مستندِ وابستگی ساختاری داوطلب به نهادهای سرکوبِ رژیم پیشین، با تایید شورای نظارت رویه‌ای (طبق مواد ۱۵۲ و ۱۵۴).

ماده ۱۴۹ :منع نمایندگی در مجلس موسسان

۱) اصل ممنوعیت نمایندگی: اعضای منتخب نهادهای مشورتی حق ندارند به عنوان «عضو دارای حق رأی» (نماینده) در هیچ‌یک از دو مجمع تدوین (الف یا ب) نامزد یا انتخاب شوند.

۲) استثنای مشارکت فنی: مشارکت اعضای نهادهای مشورتی در «دبیرخانه‌های فنی»، «تیم‌های کارشناسی» یا «کمیته‌های تخصصی» مجمع‌های تدوین (بدون حق رأی در صحن علنی) بلامانع است.

۳) اثر حقوقی: هرگاه پس از انتخاب، نقض بند (۱) احراز شود، عضویت فرد در نهاد مشورتی از حیث آثار «باطل» است و باید جایگزین تعیین شود.

ماده ۱۵۰ :تشکیل «مجمع انتخاب‌کنندگان» و راستی‌آزمایی

۱) تشکیل فهرست اولیه: برای هر نهاد مشورتی، باید یک «مجمع انتخاب‌کنندگان» متشکل از ۷۰ نفر از میان نامزدهای واجد شرایط تشکیل شود. اعضای نهایی نهاد (۱۵ نفر) صرفاً توسط اعضای همین مجمع انتخاب و معرفی خواهند شد.

۲) سناریوی اول (واجدین ≥ ۷۰): اگر تعداد کل نامزدهای واجد شرایط ۷۰ نفر یا کمتر باشد، تمامی آنان عضو «مجمع انتخاب‌کنندگان» تلقی می‌شوند.

۳) سناریوی دوم (واجدین > ۷۰): اگر تعداد واجدان شرایط بیش از ۷۰ نفر باشد، مجمع انتخاب‌کنندگان باید از طریق «قرعه‌کشی فیزیکی و طبقه‌بندی‌شده» (با رعایت سهمیه سابقه خارجی موضوع ماده ۱۵۷) تعیین شود.

۴) روش قرعه‌کشی: قرعه‌کشی موضوع بند (۳) باید دقیقاً مطابق مواد ۱۵۱ تا ۱۵۶ و پیوست ۴ برگزار گردد. در رویداد قرعه‌کشی، علاوه بر ۷۰ عضو اصلی، باید ۳۰ نفر نیز به‌عنوان اعضای علی‌البدل (با رتبه‌بندی مشخص از ۱ تا ۳۰) استخراج شوند.

۵) تکلیف راستی‌آزمایی پیش از رسمیت: دولت موقت مکلف است بلافاصله پس از تعیین فهرست اولیه مجمع انتخاب‌کنندگان (مطابق بند ۲ یا ۳)، اصالت مدارک تحصیلی و سوابق حرفه‌ایِ افراد موجود در این فهرست را از مراجع ذی‌ربط استعلام کند. نتیجه استعلام باید حداکثر ظرف ۱۵ روز کاری مشخص شود.

۶) تکلیف انتشار گزارش راستی‌آزمایی: دولت موقت مکلف است بلافاصله پس از پایان مهلت استعلام، «گزارش جامع راستی‌آزمایی مجمع انتخاب‌کنندگان» را به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کند. این گزارش باید شامل موارد زیر باشد:

- الف) فهرست اعضای تأییدشده؛
- ب) فهرست اعضای تأییدنشده (در صورت وجود)؛
- پ) ذکر «دلیل مشخص رد» به همراه شواهد.

۷) تکلیف حذف و جایگزینی: چنانچه صلاحیت هر یک از افراد مجمع انتخاب‌کنندگان در گزارش بند (۶) رد شود:

- الف) نام وی بلافاصله از فهرست حذف می‌شود.
- ب) اگر فرد حذف‌شده از سهمیه «سابقه خارجی» (موضوع ماده ۱۵۷) بوده است، جایگزین او بدون نیاز به قرعه‌کشی مجدد، دقیقاً بر اساس ردیفِ اولویتِ اعضای علی‌البدلِ استخراج‌شده در رویداد اصلی، که شامل شرایط سهمیه «سابقه خارجی» هستند، تعیین و مشمول راستی‌آزمایی می‌گردد. در صورتی که امکان تخصیص اعضای علی‌البدل با «سابقه خارجی» وجود نداشت، جایگزینی به صورت عمومی (طبق جزء (پ)) انجام می‌شود.
- پ) اگر فرد حذف‌شده از سهمیه عمومی بوده است، جایگزین او بدون نیاز به قرعه‌کشی مجدد، دقیقاً بر اساس ردیفِ اولویتِ اعضای علی‌البدلِ استخراج‌شده در رویداد اصلی، تعیین و مشمول راستی‌آزمایی می‌گردد.
- ت) نفر جایگزین نیز مشمول راستی‌آزمایی بند (۵) خواهد بود، اما مهلت قانونی به ۳ روز کاری کاهش می‌یابد.

۸) نهایی‌سازی مجمع: پس از تکمیل فرآیند راستی‌آزمایی و جایگزینی (و اطمینان از تکمیل سقف ۷۰ نفر)، مجمع انتخاب‌کنندگان به عنوان «مجمع انتخاب‌کنندگان» آن نهاد تخصصی رسمیت می‌یابد.

۹) تکلیف انتشار نهایی: فهرست نهایی اعضای مجمع انتخاب‌کنندگان باید بلافاصله به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر شود تا فرآیند نامزدی (موضوع ماده ۱۵۸) آغاز گردد.

۱۰) اصل بر حضور فیزیکی: حضور اعضای مجمع انتخاب‌کنندگان که در داخل ایران سکونت دارند، در تمامی نشست‌های معرفی نامزد و رأی‌گیری، الزامی و به‌صورت «فیزیکی» است. اعضایی که در خارج از ایران سکونت دارند، مجازند به‌صورت «مجازیِ امن» (با احراز هویت تصویری و بستر رأی‌دهیِ امن) در نشست‌ها شرکت کنند.

۱۱) استثنای امنیتی: چنانچه حضور فیزیکیِ یک عضوِ ساکنِ ایران، موجب «خطر جانی، بازداشت، یا محدودیتِ سفرِ قریب‌الوقوع» برای وی باشد، نامبرده می‌تواند درخواستِ «مشارکت مجازی» نماید.

- الف) شرط اعتبار: پذیرش این درخواست منوط به تأیید شورای نظارت رویه‌ای و صدور «اعلامیه ضرورت امنیتی» (موضوع ماده ۱۲) است.
- ب) تکلیف انتشار: شورای نظارت موظف است این اعلامیه را که شامل «شناسه عضو»، «تأیید وجود خطر» و «مجوز مشارکت مجازی» است، به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کند.

ماده ۱۵۱ :قفل فهرست‌ها و داده‌های مبنا

۱) تکلیف انتشار اولیه: دولت موقت مکلف است پس از پایان مهلت ثبت‌نام و بررسی‌های شکلی، «فهرست کامل داوطلبان واجد شرایط» هر نهاد را منتشر کند. در این فهرست باید برای هر داوطلب، «لنز(های) تخصصی انتخابی» و وضعیتِ «دارا بودن یا نبودن سابقه حرفه‌ای عمدتاً خارج از کشور» (موضوع ماده ۱۵۷) تصریح شده باشد.

۲) مهلت انتظار: دولت موقت باید پس از انتشار اولیه، دست‌کم ۵ روز کاری به عنوان مهلت اعتراض و بررسی صبر کند.

۳) تکلیف قفل: پس از پایان مهلت ۵ روزه و اعمال نتایج احتمالی اعتراضات، دولت موقت مکلف است فهرست‌ها را «قفل» نماید.

۴) تکلیف انتشار داده‌های مبنا: دولت موقت مکلف است هم‌زمان با انجام قفل و پیش از برگزاری قرعه‌کشی (در صورت نیاز)، داده‌های محاسباتی و فنی را به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر کند.

۵) اقلام داده‌های مبنا: داده‌های موضوع بند (۴) برای هر نهاد عبارتند از:

- الف) تعداد کل نامزدهای واجد شرایط؛
- ب) تعداد دقیق نامزدهای دارای «سابقه حرفه‌ای عمدتاً خارج از کشور» (جهت اعمال سهمیه ماده ۱۵۷)؛
- پ) دامنه شماره‌های قرعه تخصیص‌یافته به نامزدها (از ۰۰۰۰۰۰۰۰ تا عدد نهایی)؛
- ت) «عدد مرزی معتبر قرعه» (مطابق پیوست ۴) برای تضمین عدالت ریاضی در قرعه‌کشی؛
- ث) شناسهٔ تمامیت مرجع فایل نهاییِ فهرستِ قفل‌شده (جهت تضمین عدم تغییر).

۶) ممنوعیت تغییر: پس از قفل فهرست و انتشار داده‌های مبنا، هرگونه تغییر در اسامی، افزودن یا حذف نامزد، تغییر شماره‌های قرعه، تغییر در لنزهای اعلامی، یا تغییر در وضعیت سابقه خارجی ممنوع و باطل است.

ماده ۱۵۲ :ممنوعیت‌های مطلق :وابستگی ساختاری

۱) ممنوعیت قطعی: داوطلبی برای عضویت در نهادهای مشورتی تخصصی، برای افرادی که دارای سوابق «وابستگی ساختاری به رژیم جمهوری اسلامی» باشند، مطلقاً ممنوع است و موجب سلب صلاحیت قطعی و دائمی می‌شود. مصادیق این ممنوعیت عبارتند از:

- الف) عضویت رسمی در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا بسیج مستضعفین (در رده فرماندهی پایگاه و بالاتر)؛
- ب) استخدام یا همکاری رسمی با وزارت اطلاعات یا سازمان اطلاعات سپاه؛
- پ) تصدی سمت قضایی (قاضی، دادیار، بازپرس، دادستان) در دادگاه‌های انقلاب، ویژه روحانیت، یا نظامی؛
- ت) عضویت در شورای نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت نظام، یا مجلس خبرگان رهبری.

۲) تکلیف استعلام: نهادهای اطلاعاتی و امنیتیِ دولت موقت مکلف‌اند ظرف مهلتِ راستی‌آزمایی، سوابقِ وابستگیِ ساختاریِ (موضوع بند (۱) این ماده) داوطلبان را بررسی کنند. با این حال، هرگونه درخواستِ سلب صلاحیت از سوی دولت موقت، صرفاً در صورتی معتبر و قابل بررسی در شورای نظارت رویه‌ای (طبق ماده ۱۵۴) است که همراه با «اسنادِ عینیِ قابلِ انتشار» (از قبیل احکام کارگزینی، فیش حقوقی، احکام قضایی یا اسناد طبقه‌بندی‌نشده) باشد. استناد به «گزارش‌های محرمانه» یا ادعاهای فاقدِ سندِ قابلِ

راستی‌آزماییِ عمومی، برای رد صلاحیت داوطلبان مطلقاً فاقد اعتبار است و شورا حق رسیدگی به آن‌ها را ندارد.

ماده ۱۵۳ :جواز مشروط به شفافیت :تحصیلات ایدئولوژیک

۱) شرط جواز: داوطلبی برای افرادی که دارای سوابق تحصیل در «نهادهای کادرساز ایدئولوژیک» باشند، تنها در صورتی مجاز است که داوطلب در زمان ثبت‌نام، این سابقه را «صریحاً اظهار» کرده و «دفاعیه مکتوب» ضمیمه نماید. مصادیق این دانشگاه‌ها و موسسات عبارتند از:

- الف) دانشگاه امام صادق (ع)؛
- ب) دانشگاه امام حسین (ع) (و دانشکده افسری وابسته)؛
- پ) دانشگاه عالی دفاع ملی؛
- ت) دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری (وابسته به قوه قضاییه)؛
- ث) دانشگاه مالک اشتر (وابسته به وزارت دفاع)؛
- ج) دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی (وابسته به وزارت اطلاعات)؛
- چ) موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (موسسه مصباح یزدی)؛
- ح) مدرسه‌عالی و دانشگاه شهید مطهری؛
- خ) دانشگاه علوم اسلامی رضوی.

۲) تکلیف دفاعیه: داوطلبان مشمول بند (۱) این ماده مکلف‌اند متنی (حداقل ۵۰۰ کلمه) را به عنوان دفاعیه بنویسند و در آن توضیح دهند که چرا با وجود این سوابق تحصیلی، به اصول دموکراتیک پایبند بوده و صلاحیت حضور در نهاد تخصصی را دارند. این دفاعیه باید عیناً در پروفایل نامزد منتشر شود تا اعضای «مجمع انتخاب‌کنندگان» بتوانند بر اساس آن قضاوت کنند.

ماده ۱۵۴ :مکانیزم کشف و اعتراض اشخاص ثالث

۱) عدم نیاز به استعلام دولتی: احراز موارد مندرج در ماده ۱۵۳ نیازمند استعلام دولتی نیست؛ بلکه بر پایه «اعتراض مستند اشخاص ثالث» انجام می‌شود.

۲) حق اعتراض: هر شخص حقیقی یا حقوقی حق دارد صرفاً در یک پنجرهٔ زمانیِ ۲۰ روز کاری پس از انتشار رسمیِ فهرست نهایی اعضا، مدارک و شواهد مستند مبنی بر شمول ماده ۱۵۲ یا ماده ۱۵۳ بر یکی از اعضا را به «شورای نظارت رویه‌ای» تسلیم کند.

۳) بار اثبات: بار اثبات بر عهده شخص معترض است و باید سند معتبر (مدرک تحصیلی، حکم کارگزینی، فیش حقوقی، یا خبر رسمی انتصاب) ارائه دهد.

۴) رسیدگی فوری: شورای نظارت رویه‌ای مکلف است حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری به اسناد رسیدگی کند.

۵) اصل عدم توقف: ثبت اعتراض یا جریان رسیدگی به آن، تحت هیچ شرایطی موجب توقف، تعلیق یا تمدیدِ مهلت‌های مقرر در فرآیند تشکیل یا فعالیت نهاد نمی‌شود.

۶) اصل تثبیت عضویت: پس از انقضای مهلت ۲۰ روزهٔ مذکور در بند (۲)، وضعیت عضویت تمامی اعضا از حیث سوابق گذشته «تثبیت‌شده» تلقی می‌گردد؛ مگر «جعلِ عامدانهٔ اسناد» توسط خودِ عضو، و یا عضویت در «نهادهای سرکوبِ مشمول ماده ۱۵۲» بر اساس اسنادِ قطعی و تازه‌یاب محرز شود، که در این حالت پرونده مستقیماً توسط دیوان عالی داوری بررسی خواهد شد.

ماده ۱۵۵ :ضمانت اجرا، ابطال و شفافیت تصمیمات نهادهای مشورتی

۱) ضمانت اجرا و ابطال:

- الف) در خصوص ممنوعیت مطلق (موضوع ماده ۱۵۲): در صورت احراز وابستگی ساختاری (چه قبل و چه بعد از انتخاب)، داوطلبی یا عضویت فرد بلافاصله باطل می‌شود.
- ب) در خصوص کتمان سابقه تحصیلی (موضوع ماده ۱۵۳): اگر احراز شود که فرد دارای سوابق موضوع ماده ۱۵۳ بوده اما آن را در زمان ثبت‌نام «اظهار نکرده» یا «دفاعیه ننوشته» است (کتمان حقیقت)، داوطلبی یا عضویت وی به دلیل «عدم شفافیت» بلافاصله باطل می‌شود. (اما اگر اظهار کرده باشد، اعتراض وارد نیست و قضاوت با انتخاب‌کنندگان است).
- پ) جایگزینی: در صورت ابطال عضویت منتخب، «عضو علی‌البدل اول» بلافاصله جایگزین می‌شود.
- ت) کتمان منافع و وابستگی‌ها: چنانچه پس از انتخابِ فرد به عضویت نهاد مشورتی، با ارائه شواهد مستند به شورای نظارت رویه‌ای ثابت شود که وی در زمان ثبت‌نام، عامدانه منافع مالیِ کلان، وابستگی‌های حزبی یا سازمانی، یا سوابقِ مؤثری را در «بیانیه منافع و وابستگی‌ها» کتمان

کرده یا خلافِ واقع اقرار نموده است؛ عضویتِ وی به دلیل فریبِ مجمعِ انتخاب‌کنندگان و فقدانِ شفافیت، با تأیید شورای نظارت فوراً باطل می‌شود.

۲) تکلیف انتشار اسناد سلب صلاحیت: در صورت اتخاذ تصمیم مبنی بر سلب صلاحیت یا ابطال عضویت (موضوع بند ۱ این ماده)، شورای نظارت رویه‌ای مکلف است بلافاصله «حکم سلب صلاحیت» را به همراه «مستندات اثبات‌کننده» (تصویر مدرک یا حکم) در دفتر اطلاعات رسمی منتشر کند. انتشار این اسناد باید با رعایت مفاد ماده ۱۱ (پوشاندن داده‌های هویتی حساس غیرمرتبط) انجام شود.

۳) تسری الزامات رفتاری و انضباطِ حین خدمت: اعضای نهادهای مشورتی تخصصی در تمامی طول دورهٔ مأموریت خود، عیناً مشمول ممنوعیت‌های رفتاریِ ناظر بر «ارتباطات و محرمانگی اطلاعات» (ماده ۱۱۲)، «انضباط در اظهارنظر عمومی» (ماده ۱۱۳) و «بی‌طرفی سیاسی» (ماده ۱۱۴) می‌باشند.

- الف) مرجع رسیدگی: چنانچه ادعا شود که یکی از اعضای نهادهای مشورتی موارد فوق را نقض کرده است، فرآیندِ «ثبت اعلامیهٔ تخلف» و «رسیدگی به اتهامِ وی»، تابع تشریفات مواد ۱۱۷ و ۱۱۸ بوده و در صلاحیتِ انحصاریِ «هیئت رسیدگی انضباطی»، متشکل از اعضای شورای نظارت رویه‌ای است.
- ب) ضمانت اجرای تطبیق‌یافته: به دلیل حساسیتِ مأموریت و حدنصابِ محدودِ نهادهای مشورتی، اعمالِ مجازاتِ «تعلیق موقت» (موضوع ماده ۱۱۹) در خصوص اعضای این نهادها ممنوع است. در صورت احرازِ «تخلف درجه دو»، عضو متخلف منحصراً یک نوبت «اخطار کتبی و درج در سوابق عمومی» دریافت می‌کند. در صورت تکرارِ تخلف درجه دو، و یا اثباتِ ارتکابِ «تخلف درجه یک» (نظیر افشای اسرار یا تبانی پنهان) در همان مرتبهٔ نخست، عضویتِ وی با حکم هیئت رسیدگی بلافاصله باطل شده و عضو علی‌البدل جایگزین می‌گردد.

ماده ۱۵۶ :رویداد قرعه‌کشی فیزیکی و شرط حضور

۱) **تکلیف برگزاری فیزیکی:** قرعه‌کشی برای تشکیل مجمع انتخاب‌کنندگان هر نهاد باید به‌صورت فیزیکی برگزار شود.

۲) **شرط اعتبار رویداد:** این رویداد فقط زمانی معتبر است که هم‌زمان شرایط زیر برقرار باشد:

- الف) پخش زنده و انتشار نسخه قابل مشاهده کامل حداکثر ظرف ۲۴ ساعت؛
- ب) حضور فیزیکی دست‌کم ۷۰٪ از اعضای دارای حق رأی شورای نظارت رویه‌ای؛

- پ) ثبت لحظه‌ای اعداد قرعه، موارد ابطال، و شناسه منتخب‌ها به‌عنوان اطلاعات رسمی.

۳) **تکلیف انتشار صورت‌جلسه:** صورت‌جلسه حضور اعضای شورا و شمارش حاضران باید به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شود.

۴) **تطبیق با پیوست ۴:** قواعد تولید عدد، ابطال، تکرار، و تعیین برنده دقیقاً مطابق پیوست ۴ اجرا می‌شود.

۵) **تعریف «حوزه قرعه»:** در اجرای پیوست ۴ برای این ماده، «حوزه قرعه» عبارت است از «هر لنز تخصصی». شماره‌دهی، تعیین عدد مرزی و قفل داده‌ها باید برای هر لنز به‌صورت جداگانه اعمال شود.

۶) **عدم تحقق حدنصاب:** اگر تحقق شرط حضور ۷۰ درصدی (بند ۲-ب) به علت مانع مستند (وفق ماده ۱۲) ممکن نباشد، رویداد لغو می‌شود.

۷) **تکلیف تعویق:** در صورت لغو رویداد، دولت موقت مکلف است: الف) رویداد را حداکثر تا ۷ روز به تعویق بیندازد؛ ب) اعلامیه تعویق را شامل شواهد مانع و زمان جایگزین منتشر کند.

ماده ۱۵۷ :شرط حداقل سابقه حرفه‌ای عمدتاً خارج از کشور در مجمع انتخاب‌کنندگان

۱) تکلیف سهمیه: در ترکیب نهایی «مجمع انتخاب‌کنندگان» برای هر نهاد مشورتی، باید دست‌کم ۱۴ نفر دارای «سابقه حرفه‌ای عمدتاً خارج از کشور» باشند.

۲) تعریف سابقه حرفه‌ای عمدتاً خارج از کشور: وضعیتی است که نامزد در ۱۵ سال اخیر، دست‌کم ۴۸ ماه سابقه حرفه‌ای، تحصیلی یا پژوهشی مرتبط در خارج از کشور داشته باشد.

۳) معیار اثبات: احراز بند (۲) نیازمند ارائه اسناد مثبته (شامل گواهی اشتغال، حکم کارگزینی، سوابق تحصیلی یا قرارداد) در «بسته شواهد احراز» (موضوع ماده ۱۴۷) است.

۴) اولویت قرعه‌کشی عمومی: ابتدا تمامی ۷۰ عضو مجمع انتخاب‌کنندگان از طریق «قرعه‌کشی فیزیکی ملی» از میان کل داوطلبان واجد شرایط (صرف‌نظر از سابقه داخلی یا خارجی) انتخاب می‌شوند.

۵) کنترل حدنصاب: پس از قرعه‌کشی اولیه، تعداد منتخبانی که دارای شرط بند (۲) هستند شمارش می‌شود.

۶) الگوریتم تکمیل: چنانچه تعداد منتخبان دارای سابقه خارجی کمتر از ۱۴ نفر باشد، فرآیند «جایگزینی اصلاحی» به شرح زیر اجرا می‌شود:

- الف) به تعداد کسریِ سهمیه، به ترتیب از آخرین منتخبان که «فاقد سابقه خارجی» هستند، افرادی حذف می‌شوند.
- ب) دقیقاً به همان تعداد، از میان «نامزدهای واجد سابقه خارجی» (که در قرعه‌کشی اولیه انتخاب نشده بودند)، افرادی به قید قرعه انتخاب و جایگزین می‌شوند.

۷) تکرار تا حدنصاب: فرآیند بند (۶) تا زمانی که مجموع نفرات دارای سابقه خارجی در مجمع به ۱۴ نفر برسد، ادامه می‌یابد.

۸) حالت ناتوانی: اگر تعداد کلِ نامزدهای واجد شرایط که دارای سابقه خارجی هستند در آن نهاد کمتر از ۱۴ نفر باشد، تمامی آنان بدون قرعه‌کشی در فهرست ۷۰ نفره قرار می‌گیرند و کسری باقیمانده با سایر داوطلبان (بدون سابقه خارجی) تکمیل می‌شود. در این حالت، تکلیفِ رسیدن به عدد ۱۴ ساقط می‌گردد.

ماده ۱۵۸ :ساختار زمانی و تخصیص پیشینیِ لنزها

۱) ساختار زمانی: انتخاب اعضای نهایی نهاد تخصصی باید طی دو نشست مجزا که فاصلهٔ میان پایان نشست اول و آغاز نشست دوم حداقل ۴۸ ساعت و حداکثر ۷۲ ساعت باشد، انجام شود:

- الف) نشست اول: معرفی نامزدها و نهایی‌سازی فهرست نامزدها.
- ب) نشست دوم: ویژهٔ رأی‌گیری نهایی و شمارش آرا.

۲) تخصیص لنز به انتخاب‌کنندگان: هیئت اجرایی شورای نظارت رویه‌ای (یا نمایندهٔ آن) مکلف است پیش از آغاز نشست اول، وظیفهٔ یافتن نامزد را بر اساس «لنزهای تخصصیِ مجاز» (موضوع پیوست ۳) میان ۷۰ عضو مجمع انتخاب‌کنندگان تقسیم کند.

- الف) قاعدهٔ ۵ نفر: به ازای هر «لنز تخصصی» موجود در فهرستِ آن نهاد، باید دست‌کم پنج (۵) نفر از اعضای مجمع مأمور به یافتن و معرفی نامزد شوند.
- ب) تعهد انتخاب‌کننده: هر انتخاب‌کننده متعهد است در نشست اول، نامزدی را معرفی کند که دارای سابقه و تخصص در «لنز تخصیص‌یافته به وی» باشد.
- پ) تعامل: تخصیص لنزها باید تا حد امکان با تعامل و توافق با اعضا صورت گیرد.
- ت) تسهیلِ هم‌افزایی: ایجادِ بسترهایِ ارتباطی و زیرساختِ تبادلِ اطلاعات میانِ اعضایِ هم‌گروه در هر «لنز»، جهتِ تقسیم‌کار و اشتراک‌گذاریِ یافته‌هایِ پژوهشی پیرامونِ نامزدها الزامی است.

ماده ۱۵۹ :قواعد نشست نخست و نهایی‌سازی نامزدی

۱) معرفی در نشست اول: در این نشست، هر عضو مجمع انتخاب‌کنندگان (بر اساس لنز تخصیص‌یافته در ماده ۱۵۸) دقیقاً یک نفر را از میان «فهرست کل نامزدهای واجد شرایط» (اعم از اعضای حاضر در مجمع، یا داوطلبان خارج از مجمع) معرفی می‌کند. هر معرفی‌کننده ۲ دقیقه فرصت دارد تا انطباق نامزد با لنز مربوطه و شایستگی او را تشریح کند.

۲) ممنوعیت خود-نامزدی: هیچ عضوی حق ندارد خودش را نامزد کند. نامزدی تنها با معرفی توسط عضو دیگر معتبر است.

۳) تعیین وضعیت نامزدی: پس از پایان معرفی‌ها، وضعیت نامزدها به شرح زیر نهایی می‌شود:

- الف) نامزدهای حاضر: رئیس جلسه از نامزدهای حاضر استعلام می‌کند. هر نامزد باید فوراً و صریحاً «پذیرش» یا «رد» نامزدی را اعلام کند.
- ب) نامزدهای غایب: نامزدی افراد غایب (اعم از اعضای غایب مجمع یا داوطلبان خارج از مجمع) «قطعی و پذیرفته‌شده» تلقی می‌شود و نام آنان بلافاصله در فهرست نهایی درج می‌گردد (مگر آنکه انصراف کتبی و رسمی آنان پیش از جلسه واصل شده باشد).

۴) بررسی کارشناسی و انحصارِ داوریِ ماهوی: پس از ورود مجمع به دورهٔ تنفس تحقیقاتی، فرآیند ارزیابی نامزدها به شرح زیر انجام می‌شود:

- الف) تدوین و ارائهٔ پروفایل: «مرکز تخصصی پایش» مکلف است با بررسی کاملِ پروندهٔ نامزدها (شامل سوابق، خروجی‌های تخصصی و بیانیهٔ تعارض منافع)، «گزارشِ فشردهٔ پروفایلِ نامزد» را تهیه کند. شورای نظارت موظف است این گزارش‌ها را در صحنِ علنیِ مجمع توزیع و قرائت نماید.
- ب) صلاحیتِ انحصاریِ مجمع: داوریِ نهایی دربارهٔ وزن علمی مدارک، کیفیت خروجی‌ها و ارزیابیِ سطح تعارض منافع نامزدها (اعم از وابستگی‌های حزبی یا مالی)، منحصراً در صلاحیتِ «اعضای مجمع انتخاب‌کنندگان» است تا با آگاهیِ کامل، این موارد را در رأیِ نهاییِ خود لحاظ کنند.

۵) تعیین لنز: در زمان معرفی، معرفی‌کننده مکلف است نامزد را صراحتاً و منحصراً به عنوان نمایندهٔ «یک لنز تخصصیِ مشخص» (از میان لنزهایی که داوطلب در زمان ثبت‌نام اظهار کرده) معرفی نماید. از لحظهٔ ثبتِ این معرفی، نامزدِ مزبور در تمامیِ مراحلِ رأی‌گیری و الگوریتمِ شمارشِ آرا، منحصراً با همان «یک لنز» شناخته می‌شود و لنز دومِ وی (در صورت وجود) کان‌لم‌یکن تلقی می‌گردد.

ماده ۱۶۰ :دوره تنفس تحقیقاتی

۱) تنفس تحقیقاتی و مباحثه: در فاصلهٔ میان دو نشست (موضوع بند ۱ ماده ۱۵۸)، مجمع وارد دورهٔ تنفس می‌شود. در این بازه:

- الف) حق تحقیق و گفتگو: اعضا حق دارند درباره سوابق نامزدها تحقیق کنند و به‌صورت آزاد با یکدیگر گفتگو کنند.
- ب) تکلیف تسهیل: شورای نظارت مکلف است فضا (فیزیکی و مجازی) و امکانات مناسب برای این گفتگوها را فراهم کند.
- پ) منع رسمیت: برگزاری هرگونه جلسه رسمی (با دستور کار و ریاست) یا رأی‌گیری در این بازه ممنوع است.

ماده ۱۶۱ :قواعد نشست دوم، حق رأی و روش شمارش

۱) ترکیب هیئت انتخاب‌کننده:

- الف) قاعده عمومی: در مرحلهٔ رأی‌گیری، تنها اعضایی از مجمعِ ۷۰ نفره حقِ رأی دارند که «نامزد نشده باشند» (یا نامزدی را رد کرده باشند). نامزدهای تأییدشده حق رأی ندارند.
- ب) استثنای کمبود نامزد: چنانچه تعداد کل داوطلبان واجد شرایطِ آن نهاد ۷۰ نفر یا کمتر باشد (همهٔ داوطلبان عضو مجمع باشند) و هیچ نامزدی از بیرون مجمع معرفی نشود، قاعدهٔ بند (الف) لغو می‌شود و تمامی اعضا (حتی نامزدهای تأییدشده) حق رأی خواهند داشت.

۲) روش رأی‌گیری: در نشست دوم، انتخاب اعضا منحصراً به روش «تک‌رأی انتقال‌پذیر» صورت می‌گیرد. در برگه رأی و اطلاعات نمایش‌داده‌شده، «لنز تخصصی» هر نامزد (که توسط معرفی‌کننده اعلام شده) درج می‌شود.

۳) نظارت بر شمارش و انتشار داده‌ها: فرآیند شمارش و انتقال آرا باید توسط «تیم فنی مستقل» و تحت نظارت مستقیم «نمایندگان شورای نظارت رویه‌ای» انجام شود. انتشار «پروندهٔ رایانه‌ای» ریزداده‌های آرا (بدون نام رأی‌دهنده) برای راستی‌آزمایی عمومیِ الگوریتم الزامی است.

۴) تضمین پوشش لنزها: پس از شمارش اولیه مطابق روش «تک‌رأی انتقال‌پذیر» پیوست ۱۱، اگر مشخص شود که یک یا چند «لنز تخصصی» در میان ۱۵ منتخب نهایی نماینده‌ای ندارند، «مکانیسم تصحیح لنز» (مطابق بند ۵ پیوست ۱۱) فعال می‌شود. در این فرآیند، فرد یا افرادی که کمترین رأی را در میان منتخبان دارند (مشروط بر اینکه حذفشان باعث حذف تنها نمایندهٔ یک لنز نشود) کنار گذاشته شده و با نامزدی که دارای لنز غایب است و بیشترین رأی را دارد، جایگزین می‌شوند.

۵) تعیین اعضای علی‌البدل: بلافاصله پس از تعیین ۱۵ عضو اصلی، ۵ نفر به‌عنوان «اعضای علی‌البدل» انتخاب می‌شوند. ترتیب اولویت آن‌ها به شرح زیر است:

- الف) اولویت اول: افرادی که در شمارش اولیهٔ آرا جزو ۱۵ نفر اول بودند، اما صرفاً به دلیل اعمال «قاعدهٔ تصحیح لنز» (موضوع بند ۴ این ماده) از فهرست اصلی خارج شدند. (این افراد به ترتیب آرا در صدر فهرست علی‌البدل قرار می‌گیرند).
- ب) اولویت دوم: افرادی که در جریان شمارش عادی، در مراحل پایانی حذف شده‌اند (به ترتیب معکوس حذف؛ یعنی کسی که دیرتر حذف شده، اولویت بالاتری دارد).

۶) اعلام نتایج نهایی: اسامی ۱۵ عضو اصلی و ۵ عضو علی‌البدل (با ذکر رتبهٔ علی‌البدل ۱ تا ۵) به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر می‌شود.

ماده ۱۶۲: شبیه‌سازی تهاجمی و آزمون تاب‌آوری نهادی

۱) هدف و ماهیت: نهادهای مشورتی تخصصی مکلف‌اند پیش‌نویس‌های قانون اساسی را منحصراً از طریق روش «شبیه‌سازی تهاجمی و آزمون تاب‌آوری» بررسی کنند. هدف از این آزمون، کشف حفره‌های حقوقی و بن‌بست‌های نهادی، و ارائهٔ بازخوردِ اصلاحی به‌صورت موازی در حین تدوین است.

۲) تدوین فهرست جامع تهدیدات: نهادهای مشورتی چهارگانه مکلف‌اند هم‌گام با مراحل اولیهٔ کارِ مجلس موسسان و حداکثر تا پایان روز نودم (۹۰) از تاریخ تشکیل مجلس موسسان، یک «فهرست جامع از سناریوهای تهدید» (اقتصادی، سیاسی، حقوقی و اجتماعی) را طراحی و منتشر کنند. به منظور تضمین جامعیت، به‌ویژه در برابر خطرات نوپدید (نظیر بحران‌های امنیت سایبری، دست‌کاری توسط هوش مصنوعی و انحصارات داده‌محور)، استفاده از نخبگان مستقل حوزه‌های فناوری در طراحی سناریوها الزامی است.

۳) آزمون اختصاصیِ حاکمیت ملی: نهادهای مشورتی مکلف‌اند در تدوینِ فهرستِ سناریوهای تهدید، خوشهٔ الزامیِ «تلاش برای نفوذِ سیستماتیکِ خارجی» را طراحی و عیناً بر هر دو پیش‌نویس اعمال کنند. این آزمون باید شبیه‌سازی کند که هر پیش‌نویس چه سپرهای حفاظتیِ پایداری برای مهارِ مداخلاتِ بیگانگان (نظیر تأمین مالی احزاب یا تسخیر نهادی) در خود تعبیه کرده است. نتایجِ این سنجش، که میزانِ کارآمدیِ هر الگو را در «خنثی‌سازیِ تسخیرِ نهادی» و هم‌زمان «پیش‌گیری از بروزِ بحرانِ بین‌المللی» ارزیابی می‌کند، باید به‌صورت تفکیک‌شده در «گزارش نهایی آزمون تاب‌آوری» منتشر گردد.

۴) قاعده تقارن در سناریوها: نهادهای مشورتی مکلف‌اند در تدوین سناریوهای تهدید و آزمون تاب‌آوری، از یک رویکرد دوسطحی به شرح زیر تبعیت کنند:

- الف) تقارن عینی و یکسان: اصل بر این است که سناریوهای مرتبط با بحران‌های عمومی (نظیر بحران‌های اقتصادی، جنگ خارجی، پاندمی، شورش‌های داخلی، یا فلج بودجه‌ای) باید به‌صورتِ کاملاً «یکسان و متقارن» طراحی شده و عیناً بر روی هر دو پیش‌نویس (الف و ب) آزمایش شوند. هیچ سناریوی عمومی‌ای نباید منحصراً برای تخریب یک پیش‌نویس استفاده شود.
- ب) تقارن خوشه‌ای و هم‌ارزی فشار: چنانچه نهاد مشورتی احراز کند که یک پیش‌نویس، به دلیل ماهیتِ ذاتی و اختصاصیِ معماریِ خود (به‌ویژه در مدل نهاد ریاست کشور)، دارای نقاطِ شکستِ مختص‌به‌خود است که معادلِ دقیقِ آن در پیش‌نویس رقیب وجود ندارد، مجاز است از سناریوهای «اختصاصی و نامتقارن» استفاده کند؛ مشروط بر تحققِ هم‌زمانِ دو شرط زیر:
  - ۱. وحدت خوشه: سناریوی اختصاصیِ طراحی‌شده برای پیش‌نویس الف، باید با سناریوی اختصاصیِ پیش‌نویس ب، در یک «خوشهٔ کلانِ مشترک» (نظیر: بحران جانشینی، خلأ قدرت، یا تقابلِ قوا) دسته‌بندی شود تا برابری موضوعی حفظ گردد.
  - ۲. هم‌وزنیِ آزمون: مجموعِ تعداد و «شدت تخریبِ فرضیِ» سناریوهای اختصاصی که به هر یک از دو پیش‌نویس تحمیل می‌شود، باید برابر و هم‌وزن باشد، تا هیچ‌یک از دو مدل از زیر بارِ «فشارِ تستِ برابر» مصون نماند.

۵) داوریِ شکلیِ تقارن: چنانچه هر یک از مجمع‌های تدوین (الف یا ب) معتقد باشد که فهرست سناریوهای منتشرشده، فاقد «تقارن شکلی» بوده و به‌طور پنهان برای تخریب یک مدل خاص طراحی شده است، حق دارد حداکثر ظرف سی (۳۰) روز پس از تاریخِ انتشارِ رسمیِ فهرستِ سناریوها به «دیوان عالی داوری» شکایت کند. دیوان صرفاً «برابری توزیع ریسک» را بررسی کرده و حق داوری درباره «احتمال وقوع» آن‌ها را ندارد. در صورت احراز سوگیری، دیوان حکم به ابطال سناریوی نامتقارن یا الزام به افزودن سناریوی هم‌سنگ می‌دهد.

۶) ارسال مرحله‌ای: به منظور جلوگیری از انباشتِ کارِ کارشناسی، هر یک از مجمع‌های تدوین مکلف‌اند از ماه بیست و یکم تدوین، در پایانِ هر ماه، یک «نسخهٔ یکپارچه از کلِ فصولِ تدوین‌شده تا آن لحظه» را به دبیرخانهٔ نهادهای مشورتی ارسال کنند. نهادهای مشورتی موظف‌اند آزمونِ تاب‌آوری را به‌صورت مستمر، بر روی این متونِ دریافتی انجام دهند.

۷) ارائهٔ پیش‌نویسِ یکپارچه: هر یک از دو مجمع تدوین مکلف‌اند دقیقاً نود (۹۰) روز پیش از پایان مهلت تدوین، «نسخهٔ یکپارچه و اولیهٔ» قانون اساسی خود را (که تمامی فصول آن تدوین شده است)، به‌طور رسمی جهت انجام آزمون تاب‌آوری به دبیرخانه مشترک نهادهای مشورتی تحویل دهند.

۸) پیاده‌سازی و ارسالِ مرحله‌ای و متقارن: نهادهای مشورتی که پیش‌تر پیاده‌سازی بخشی را (وفق بند ۵) انجام داده‌اند، در بازهٔ چهل (۴۰) روزه کاری فرصت دارند تا یافته‌های پیشینِ خود را با «نسخهٔ یکپارچه» تطبیق داده و گزارش‌های نهاییِ آسیب‌پذیری را تدوین و ارسال کنند. ارائهٔ این گزارش‌ها تابع قواعد زیر است:

- الف) ارسال مرحله‌ای: نهادها مکلف‌اند منتظر پایان مهلت نمانده و گزارش‌های آسیب‌پذیری را به‌محضِ آماده‌شدنِ هر خوشه از سناریوها، به‌صورت دسته‌ای مستمراً ارسال نمایند.
- ب) هم‌زمانیِ مطلق: گزارش‌های مربوط به هر سناریو، باید دقیقاً در یک روز و یک ساعت واحد به هر دو مجمع تحویل داده شود تا فرصت اصلاح نابرابر ایجاد نگردد.
- پ) محرمانگیِ اصلاحی: این گزارش‌ها در این مرحله عمومی نمی‌شوند و صرفاً جهت رفع اشکال، به صورت محرمانه به مجمعِ مربوطه ارسال می‌گردند.

۹) دورهٔ ارتقای موازیِ متن: مجمع‌های تدوین از لحظه دریافت نخستین بخش از گزارش‌های آسیب‌پذیری (به‌صورت موازی با کار نهادهای مشورتی)، تا آخرین روز از مهلت ۲۹ ماههٔ تدوین فرصت دارند تا سازوکارهای پیش‌نویس خود را برای مهارِ بحران‌های اعلام‌شده، اصلاح و مقاوم‌سازی کنند.

۱۰) استانداردهای روایت‌گری و تعیین سطح پیامد: در تولید تمام گزارش‌های موضوع این ماده، رعایت قواعد زیر الزامی است:

- الف) برای هر سناریو باید «حداکثر آسیب ناشی از شکست سیستم» به‌صورت عینی تعریف شود (نظیر بن‌بست حقوقی، ورشکستگی، یا جنگ داخلی).
- ب) نتیجهٔ هر شبیه‌سازی باید به‌صورت یک «روایت عینی، گام‌به‌گام و ملموس» برای «مخاطب متوسط» تشریح شود تا دقیقاً نشان دهد سیستم در کدام نقطه و با استناد به کدام اصل، موفق به مهار بحران شده یا دچار فروپاشی می‌گردد.

۱۱) درجه‌بندی وضعیت تاب‌آوری: ارزیابی‌ها باید فاقد نمره عددی بوده و منحصراً در یکی از سه وضعیت زیر طبقه‌بندی و مستدل گردند:

- الف) مقاوم: دارای مکانیزم حقوقی روشن، خودکار و چندلایه برای مهار بحران.
- ب) آسیب‌پذیر: فاقد تضمین کافی؛ واگذاری مهار بحران به تفسیر اشخاص یا حسن‌نیت بازیگران.
- پ) شکننده: طراحی منجر به فروپاشی صریح، بن‌بست قطعی یا تولید آسیب مهارناپذیر.

۱۲) منع استبداد فن‌سالارانه: نهادهای مشورتی در شبیه‌سازی‌ها، اکیداً از ارزیابی «بهینگی» یا تحمیل مدل‌های مطلوب کارشناسی منع شده‌اند. هرگونه رتبه‌بندی، امتیازدهی کیفی، یا داوری دربارهٔ «میزان مطلوبیت» گزینه‌ها مطلقاً ممنوع است.

۱۳) انتشار گزارش نهایی آزمون تاب‌آوری: مجمع‌های تدوین در پایان مهلت ۲۹ ماهه، متن نهایی خود را منتشر می‌کنند. نهادهای مشورتی مکلف‌اند حداکثر ظرف ده (۱۰) روز کاری پس از آن، «گزارش نهایی آزمون تاب‌آوری» را برای عموم منتشر کنند.

۱۴) حق چالش و تضمین قضاوت عمومی: چنانچه مجمع تدوین در طول دورهٔ ارتقا (بند ۹)، فرض حقوقیِ کارشناسان در یک سناریو را خطا بداند، حق دارد «درخواست رسمی تصحیح» ثبت کند. نهاد مشورتی ۵ روز کاری مهلت رسیدگی دارد. چنانچه نهاد مشورتی اعتراض را نپذیرد و آن آسیب‌پذیری را در گزارش نهایی درج کند، مکلف است عینِ متنِ «درخواست رسمی مجمع» و «پاسخ مستدل ردِ» خود را یکپارچه پیوستِ گزارش نهایی کند. در هرگونه نمایش، اعلام یا پخش رسانه‌ایِ این ارزیابی، درج «پیوند مستقیم و هم‌وزنِ» این درخواست و پاسخ، دقیقاً در کنار نتیجه الزامی است.

ماده ۱۶۳ :خروجی‌های مجاز

۱) **اصل محدودیت خروجی:** نهادهای مشورتی تخصصی صرفاً مجازند «خروجی‌های مجاز» مندرج در بند (۳) را تولید و منتشر کنند.

۲) **تکلیف انتشار رسمی:** هر خروجی باید به‌عنوان «اطلاعات رسمی» در «دفتر اطلاعات رسمی» منتشر شود.

۳) **فهرست حصری خروجی‌های مجاز:**

- الف) «فهرست موضوعات چرخه‌ای» و پرسش‌های استاندارد طراحی.
- ب) «بسته‌های آموزشی بی‌طرف موضوعی» (وفق مواد ۴۲ تا ۴۵).

- پ) «فهرست مشترک سناریوهای تهدید» (مبنای آزمون تاب‌آوری).
- ت) «گزارش نهایی آزمون تاب‌آوری» (در پایان تدوین، بر روی متن کامل پیش‌نویس‌ها).
- ث) «گزارش‌های آسیب‌پذیری اولیه» (به‌صورت ارسال مرحله‌ای، محرمانه و متقارن به مجمع‌های تدوین، وفق الزامات ماده ۱۶۲).

۴) **اثر خروجی غیرمجاز:** هر سند یا بیانیه‌ای خارج از موارد بند (۳)، فاقد اعتبار است و از حیث آثار «وجود ندارد».

۵) **شرط بی‌طرفی:** کلیه خروجی‌های مجاز مکلف به رعایت «قواعد بی‌طرفی نگارشی» (موضوع بندهای ۳ تا ۷ از ماده ۴۴) هستند.

۶) **اثر نقض بی‌طرفی:** هر خروجی که قواعد بی‌طرفی را نقض کند، از حیث آثار «وجود ندارد» و قابل استناد نیست.

۷) جدول زمان‌بندی و مهلت انتشار خروجی‌ها: نهادهای مشورتی تخصصی مکلف‌اند خروجی‌های مجازِ خود (موضوع بند ۳ این ماده) را دقیقاً مطابق با مهلت‌های قطعیِ زیر به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کنند:

- الف) فهرست جامع سناریوهای تهدید: حداکثر تا پایان روز نودم (۹۰) پس از تاریخ تشکیل رسمی مجلس موسسان.
- ب) فهرست موضوعات چرخه‌ای و پرسش‌های استاندارد: حداکثر تا پایان روز چهلم (۴۰) پس از تاریخ تشکیل رسمی مجلس موسسان.
- پ) گزارش‌های آسیب‌پذیری اولیه: در قالب ارسالِ مرحله‌ای و متقارن، در بازهٔ زمانی ۴۰ روز کاری پس از دریافتِ نسخهٔ یکپارچهٔ پیش‌نویس‌ها (مطابق بند ۸ ماده ۱۶۲).
- ت) بسته‌های آموزشی بی‌طرف موضوعی: حداقل بیست (۲۰) روز پیش از آغازِ چرخهٔ ۳۰ روزهٔ اختصاص‌یافته به همان موضوع (مطابق تکالیف ماده ۴۲).
- ث) گزارش نهایی آزمون تاب‌آوری: حداکثر سی (۳۰) روز پیش از تاریخ برگزاریِ همه‌پرسیِ قانون اساسی (مرحله نخست).

ماده ۱۶۴ :قواعد مالی و بودجه نهادهای مشورتی تخصصی

۱) **نرخ جبران خدمات:** «نرخ روزانه جبران خدمات» برای اعضای نهادهای تخصصی برابر با چهارصد درصد (۴۰۰٪) شاخص مزد مبنا است.

۲) **سقف روزهای کاری:** سقف روزهای قابل جبران برای هر عضو، حداکثر بیست و دو (۲۲) روز در هر چرخه است.

۳) **سقف هزینه‌های مستقیم:** «سقف نقدینگی هزینه‌های مستقیم» (تنخواه) برای هر عضو، معادل «سه برابر شاخص مزد مبنا» به ازای هر روز کارکرد است.

۴) **تکلیف بودجه تجمیعی:** دولت موقت مکلف است در ابتدای هر چرخه، بودجه هر چهار نهاد را یکجا محاسبه و تأمین کند.

۵) **فرمول محاسبه بودجه تجمیعی:** مبلغ کل برابر است با مجموع سه قلم زیر:

- الف) اعتبار جبران خدمات: (تعداد کل اعضای هر چهار نهاد × ۲۲ روز × نرخ روزانه بند۱).
- ب) اعتبار تنخواه هزینه‌ها: (تعداد کل اعضای هر چهار نهاد × ۲۲ روز × سقف نقدینگی بند۳).
- پ) اعتبار دبیرخانه مشترک: معادل ۱۵۰ درصد (یک و نیم برابر) مجموع اعتبار بندهای (الف) و (ب).

۶) **تکلیف واریز به حساب واحد:** کلیه اعتبارات محاسبه‌شده باید صرفاً به یک «حساب عملیاتی مشترک» واریز گردد.

۷) **منع تفکیک حساب:** افتتاح حساب مستقل برای هر نهاد تخصصی یا تفکیک منابع در مبدأ ممنوع است.

۸) **نظام تسویه مالی:** ماهیتِ تنخواه‌گردانِ این وجوه، نحوهٔ محاسبهٔ ماندهٔ مصرف‌نشده و کسرِ آن از بودجهٔ چرخهٔ بعدی، عیناً تابع «نظام تسویه چرخه‌ای» (موضوع ماده ۱۴۰) می‌باشد.

۹) **شفافیت:** دبیرخانه مشترک مکلف است ریزتراکنش‌های حساب مشترک را طبق الزامات ماده ۱۴۱ منتشر کند.

ماده ۱۶۵ :تعریف روز کارکرد در نهادهای تخصصی

۱) **معیار فعالیت:** در نهادهای تخصصی، صرفِ برگزاری «جلسه» ملاک محاسبه کارکرد نیست.

۲) **تعریف «روز کارکرد ثبت‌شده»:** روزی است که عضو، فعالیت تخصصی مرتبط با مأموریت نهاد را انجام دهد.

۳) **شرط ثبت:** فعالیت انجام‌شده باید در سامانه یا دفتر ثبت داخلی نهاد درج شود.

۴) **محتوای ثبت:** ثبت فعالیت باید حداقل شامل «عنوان فعالیت» و «خروجی حداقلی» (متن، یادداشت، یا گزارش کار) باشد.

۵) **وضعیت دوره معارفه:** روزهای صرف‌شده برای معارفه و هماهنگی اولیه جهت ایفای نقش، در صورت ثبت، «روز کارکرد» محسوب می‌شوند.

۶) **محدودیت مالی معارفه:** روزهای معارفه مشمول همان نرخ استاندارد جبران خدمات هستند و هیچ‌گونه پرداخت اضافه یا حق‌جلسه جداگانه‌ای به آن‌ها تعلق نمی‌گیرد.

۷) **مسئولیتِ مالیِ جمعی:** در صورتِ صدورِ «اعلامیه اصلاح آموزشی» (موضوع ماده ۵۸)، جبران خدمات روزانه برای تمامی ۱۵ عضوِ نهادِ تخصصیِ مربوطه، بابتِ روزهای تأخیر و یا روزهای صرف‌شده برای تولید محتوای سوگیرانه، کسر و ملغی می‌گردد. دبیرخانه مشترک حقِ پرداخت از محلِ بودجه بابتِ خروجی‌هایِ واجدِ تخلف را ندارد.

ماده ۱۶۶ :مدیریت داخلی نهادهای تخصصی

۱) تکلیف تمرکز: کلیه امور اداری، مالی، پشتیبانی، حقوقی و انتشار خروجی‌های رسمیِ هر چهار نهاد مشورتی تخصصی، منحصراً توسط «دبیرخانه مشترک نهادهای تخصصی» اداره می‌شود.

۲) ممنوعیت ساختار موازی: ایجاد هرگونه ساختار اداری، مالی یا دفتریِ مستقل برای هر یک از نهادهای چهارگانه ممنوع است.

۳) نهاد ناظر: سیاست‌گذاری اجرایی و نظارت بر عملکرد دبیرخانه بر عهده «هیئت راهبری مشترک» است.

۴) ترکیب هیئت راهبری: این هیئت متشکل از چهار عضو است.

۵) تکلیف انتخاب نماینده: هر نهاد تخصصی مکلف است در نخستین جلسه رسمی خود، یک نفر از اعضای خود را با رأی اکثریت به‌عنوان نماینده در هیئت راهبری انتخاب و معرفی نماید.

۶) تکلیف انتصاب مدیر اجرایی: هیئت راهبری مکلف است یک شخص ذی‌صلاح را به‌عنوان «مدیر اجرایی دبیرخانه» منصوب نماید.

۷) شرط عدم عضویت مدیر: مدیر اجرایی باید خارج از اعضای نهادهای تخصصی انتخاب شود.

۸) وظایف مدیر اجرایی: مدیر اجرایی تحت نظارت هیئت راهبری، مسئولیت تام ادارهٔ حساب مشترک، استخدام و مدیریت کارکنان، و تأمین متوازن نیازهای هر چهار نهاد را بر عهده دارد.

۹) منبع مجاز هزینه‌های اجرایی و عملیاتی: پرداخت حقوق مدیر اجرایی و کارکنان، و همچنین تأمین کلیه هزینه‌های تولید محتوا، پژوهش و دسترسی‌پذیری مندرج در «ماده ۱۳۸»، منحصراً از محل «اعتبار دبیرخانه مشترک» (موضوع جزء (پ) از بند (۵) ماده ۱۶۴) مجاز است.

۱۰) ممنوعیت برداشت از سهم اعضا: برداشت از محل اعتبارات «جبران خدمات اعضا» برای امور جاری و اداری دبیرخانه مطلقاً ممنوع است.

۱۱) تکلیف تدارک پیشینی: دولت موقت مکلف است حداقل ۷ روز پیش از نهایی‌شدن فهرست «مجمع انتخاب‌کنندگان» (موضوع ماده ۱۵۰)، منابع و امکانات لازم برای برگزاری نشست‌های موضوع مواد ۱۵۸ تا ۱۶۱ را در اختیار «شورای نظارت رویه‌ای» قرار دهد.

۱۲) اقدامات الزامی تدارک:

- الف) محل برگزاری: تأمین فضای مناسب برای برگزاری هم‌زمان یا جداگانهٔ نشست‌های ۷۰ نفره.
- ب) پشتیبانی لجستیک: تأمین هزینه سفر و اقامت اعضای مجمع انتخاب‌کنندگان برای شرکت در نشست‌ها.
- پ) انتقال مسئولیت: بلافاصله پس از انتخاب ۱۵ عضو نهایی و تعیین «هیئت راهبری مشترک» (طبق بند ۳)، شورای نظارت موظف است کلیه اسناد، مانده بودجه و مسئولیت‌های پشتیبانی را به «دبیرخانه مشترک» منتقل کند.

فصل پنجم: راستی‌آزمایی بین‌المللی و هیئت‌های نظارت بر انتخابات

ماده ۱۶۷ : راستی‌آزمایی مستقل همه‌پرسی

۱) تکلیف به‌کارگیری: دولت موقت موظف است برای همه‌پرسی قانون اساسی و همه‌پرسی بازتایید، یک نهاد «راستی‌آزمای بین‌المللی مستقل معتبر» را به‌کار گیرد.

۲) شرط اعتبار نهاد: نهاد منتخب باید دقیقاً واجد شرایط مندرج در پیوست ۲ باشد.

۳) اثر عدم به‌کارگیری یا عدم تأیید: بدون تحقق شرایط بندهای (۱) و (۲)، یا در صورت عدم تأیید صحت کلی فرآیند در گزارش نهاد بین‌المللی، همه‌پرسی مربوط فاقد اعتبار است؛ مگر آنکه تعذر موجه وفق بند (۹) محقق شده باشد. احراز این بی‌اعتباری، از طریق ثبت در گزارش پسینی شورای نظارت رویه‌ای و صدور حکم قطعی ابطال توسط دیوان عالی داوری (مطابق رویه ماده ۱۰۶) انجام می‌پذیرد.

۴) تکلیف انتشار قواعد اجرایی: دولت موقت موظف است متن نهایی «قواعد اجرایی رأی‌گیری» را دست‌کم ۳۰ روز پیش از هر انتخابات یا همه‌پرسی منتشر کند.

۵) ضمائم الزامی: همراه با قواعد اجرایی، انتشار «نمونه برگه رأی»، «رویه شکایت» و «رویه بازشماری» الزامی است.

۶) محدودیت تغییر: هرگونه تغییر بعدی در قواعد اجرایی فقط از طریق «اصلاحیه رسمی» (وفق ماده ۷) مجاز است. آخرین مهلت اصلاحیه، ۷ روز پیش از رأی‌گیری است.

۷) شرط تأیید راستی‌آزما: متن نهایی قواعد و همه اصلاحیه‌های آن باید به نهاد راستی‌آزمای مستقل ارائه شده و در گزارش نهایی آن نهاد منعکس شود.

۸) اثر عدم انتشار یا تغییر غیرمجاز: نقض مهلت ۳۰ روزهٔ انتشار، یا اعمال تغییر پس از مهلت ۷ روزه، موجب بی‌اعتباری رأی‌گیری می‌شود.

۹) تعذر در همه‌پرسی تأسیس: چنانچه دولت موقت مستندات کافی ارائه دهد که نشان‌دهندهٔ «تعذر عملی» نهادهای بین‌المللی از حضور در کشور و نظارت بر همه‌پرسی تأسیس باشد (اعم از دلایل امنیتی یا آمادی)، شرطِ موضوع بند (۱) ساقط و نظارت تنها شامل «هیئت نظارت انتخابات» خواهد شد.

۱۰) شرط احراز تعذر: فعال‌سازیِ سازوکار بند (۹)، منوط به تحققِ قطعیِ هر سه مرحلهٔ زیر است:

- الف) استنکاف مستند: دولت موقت باید مکاتبات رسمی خود با حداقل پنج (۵) نهاد معتبر بین‌المللی (مطابق پیوست ۲) و پاسخ‌های منفی یا بی‌پاسخ ماندنِ درخواست‌ها به مدت بیش از ۳۰ روز را ارائه کند.
- ب) تأیید شورای نظارت: شورای نظارت رویه‌ای باید با رأی دوسوم اعضا تأیید کند که دولت موقت تمام تلاش متعارف خود را انجام داده و عدم حضور ناظران، ناشی از کارشکنی دولت نبوده است.

- پ) حکم اضطراری دیوان: دیوان عالی داوری گذار باید بر اساس گزارش شورا، «حکم قضاییِ انتقال نظارت» را صادر کند. بدون این حکم، برگزاری همه‌پرسی بدون ناظر بین‌المللی باطل است.

۱۱) عدم الزام در انتخابات مجلس موسسان: عدم الزام به حضور ناظر بین‌المللی در انتخاباتِ تشکیلِ مجلس موسسان و دولت موقت، ناشی از واقعیت‌های امنیتی و محدودیت‌های زمانیِ فوری در ماه‌های نخستِ پس از فروپاشی است. با این حال، دولت موقت مجاز است در صورت وجود شرایط، از این نهادها دعوت به عمل آورد؛ اما عدم حضور آنان، به دلیل وجود لایه‌های نظارتِ داخلی (موضوع ماده ۱۷۰)، مانع از برگزاری و اعتبار این انتخابات‌های آغازین نخواهد بود.

ماده ۱۶۸ :اصول کلی تشکیل هیئت‌های نظارت بر انتخابات

۱) تکلیف تشکیل: در هر یک از انتخابات‌های دوره گذار یا همه‌پرسی‌ها، «هیئت نظارت انتخابات» باید جهت تضمین حقوق نامزدها و مشاهدهٔ فرآیند تشکیل شود. ساختار و نحوهٔ گزینش اعضای این هیئت، بسته به وضعیت تشکیل مجلس موسسان، تابع یکی از چهار حالت مندرج در مواد ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱ یا ۱۷۲ است.

۲) شرط اعتبار رأی‌گیری در شورا: رأی‌گیری‌های مربوط به انتخاب اعضای هیئت‌های نظارت توسط شورای نظارت رویه‌ای (موضوع مواد ۱۷۰، ۱۷۱ و ۱۷۲)، فقط زمانی معتبر است که حداقل ۷۰٪ اعضای شورای نظارت رویه‌ای در آن مشارکت کرده باشند.

۳) مهلت تشکیل: تشکیل هیئت‌های نظارت تابع مواعد زیر است:

- الف) در موارد عادی (موضوع مواد ۱۶۹، ۱۷۰ و ۱۷۱)، هیئت‌های نظارت باید حداکثر ۳۰ روز پیش از برگزاری انتخابات یا همه‌پرسی تشکیل شوند.
- ب) در مورد اضطراری (موضوع ماده ۱۷۲)، هیئت نظارت باید بلافاصله پس از فعال‌سازی فرآیند رأی اعتماد تشکیل شود.

ماده ۱۶۹ :هیئت نظارت در زمان استقرار مجلس موسسان

۱) دامنه شمول: این ماده ناظر بر انتخابات، همه‌پرسی یا «رأی اعتماد عمومی» است که در زمانی برگزار می‌شود که مجلس موسسان تشکیل شده و فعال باشد.

۲) ترکیب: هیئت نظارت در این حالت متشکل از ده (۱۰) نفر است: پنج (۵) نفر منتخب «مجمع تدوین الف» و پنج (۵) نفر منتخب «مجمع تدوین ب».

۳) روش انتخاب: انتخاب نمایندگان در صحن هر مجمع، باید با سیستم «تک‌رأی انتقال‌پذیر» (وفق پیوست ۱۱) انجام شود تا اطمینان حاصل گردد که اقلیت‌های موجود در هر مجمع نیز در هیئت نظارت نماینده دارند.

۴) نمایندگی: افراد منتخب، نمایندهٔ رسمی مجمع خود در فرآیند نظارت محسوب می‌شوند.

ماده ۱۷۰ :هیئت‌های نظارت بر انتخاباتِ تشکیلِ مجلس موسسان

۱) تفکیک سطوح: در انتخابات برای تشکیل مجلس موسسان، ساختار نظارت به دو سطح «ملی» و «استانی» تفکیک می‌شود.

۲) هیئت نظارت مرکزی: تشکیل این هیئت تابع مقررات زیر است:

- الف) انتخاب لیست‌ها توسط شورا: اعضای شورای نظارت رویه‌ای به «فهرست‌های انتخاباتیِ ملی» (ثبت‌شده برای مجمع الف یا ب) رأی می‌دهند. هر عضو شورا حق دارد به یک فهرست رأی دهد.
- ب) کرسی‌گیری: هر فهرستی که موفق به کسب حداقل ۱۰٪ (ده درصد) از آرای اعضای شورا در آن مجمع شود، صاحب یک کرسی در هیئت نظارت مرکزی می‌شود.
- پ) معرفی نماینده: «شخصِ نماینده» مستقیماً توسط «مسئول رسمی همان فهرست» معرفی می‌شود و شورا حق دخالت در تعیین فرد را ندارد.

۳) هیئت‌های نظارت استانی: تشکیل این هیئت‌ها تابع مقررات زیر است:

- الف) ترکیب: در هر استان، هیئتی متشکل از حداکثر ۱۰ نفر (تا سقف ۵ نفر از نامزدهای مجمع الف در آن استان و تا سقف ۵ نفر از نامزدهای مجمع ب در آن استان) تشکیل می‌شود. چنانچه تعداد نامزدهای تأییدشدهٔ یک مجمع در یک استان کمتر از ۵ نفر باشد، تمامیِ آن نامزدها عضو هیئت خواهند بود و کسریِ اعضا، مانع از رسمیتِ هیئتِ استانی نمی‌گردد.
- ب) انتخاب: نامزدهای تأییدشدهٔ هر مجمع در همان استان، مکلف‌اند طی یک نشست تسهیل‌گری‌شده، نمایندگانِ خود را انتخاب کنند. اعتبار این نشست و توافقاتِ آن، مطلقاً مشروط به این است که زمان، مکان یا بستر (حضوری یا مجازیِ امن) برگزاری آن، حداقل ۷۲ ساعت پیش

از برگزاری، به تمامیِ نامزدهای تأییدشدهٔ آن مجمع در آن استان ابلاغِ رسمی شده و امکانِ حضورِ برابرِ همگان تضمین شده باشد. هرگونه توافق در نشست‌های پنهان، انحصاری، یا بدون اطلاع‌رسانیِ فراگیر، باطل است.

- پ) مسیر جایگزین در صورت عدم توافق: در صورت عدم برگزاری نشستِ معتبر، عدم دستیابی به توافق، و یا اعتراضِ مستندِ نامزدها مبنی بر ممانعت از حضورشان در نشست، نامزدهایی که بالاترین شانس را دارند (مطابق با «سازوکار سنجش شانس» موضوع بند ۴ این ماده) منصوب می‌شوند.

۴) سازوکار سنجش شانس: مرجعِ انحصاریِ احرازِ «بالاترین شانس» برای انتصاباتِ موضوع جزء (ب) بند (۳)، منحصراً نتایجِ نظرسنجی‌هایی است که هم‌زمان دارای شروط زیر باشند:

- الف) تأیید صلاحیت نهاد مجری: نظرسنجی باید توسط نهادهایِ مستقلِ افکارسنجی انجام شده باشد که اعتبارِ حرفه‌ای و استقلال آن‌ها پیش‌تر توسط «شورای نظارت رویه‌ای» تأیید شده باشد.
- ب) شفافیت روش‌شناسی و داده‌ها: روش‌شناسیِ کامل (جامعه آماری، حاشیه خطا و نحوه نمونه‌گیری) و همچنین ریزداده‌های نظرسنجی باید پیش از انجام انتصابات، به‌عنوان اطلاعات رسمی در دفتر اطلاعات رسمی منتشر شده باشد.
- پ) سلب اختیار سلیقه‌ای: دولت موقت و دفاتر انتخابات، حقِ هیچ‌گونه مداخله، انتخاب سلیقه‌ای، یا استناد به نظرسنجی‌هایِ تأییدنشده توسط شورا و فاقدِ داده‌هایِ منتشرشده را ندارند.

ماده ۱۷۱ :هیئت نظارت بر انتخابات رئیس دولت موقت

۱) **دامنه شمول:** چنانچه پیش از تشکیل مجلس موسسان، نیاز به برگزاری انتخابات برای تعیین رئیس دولت موقت باشد، نظارت تابع این ماده است.

۲) ترکیب: هیئت نظارت از میان «نامزدهای تأییدشدهٔ ریاست دولت» تشکیل می‌شود.

۳) روش گزینش: اعضای شورای نظارت رویه‌ای به نامزدها رأی می‌دهند.

۴) شرط عضویت: هر نامزدی که موفق به کسب حداقل ۵٪ (پنج درصد) از آرای اعضای شورا شود، عضو هیئت نظارت خواهد بود.

۵) نمایندگی: نامزد منتخب می‌تواند خودش در جلسات شرکت کند یا یک «نماینده تام‌الاختیار» معرفی نماید.

ماده ۱۷۲ :هیئت عالی نظارت بر رأی‌گیری اعتماد عمومی

۱) دامنه شمول: چنانچه برگزاری «رأی‌گیری اعتماد عمومی» (موضوع ماده ۱۸۱) در زمانی فعال شود که هنوز مجلس موسسان (و به تبع آن دیوان عالی داوری) تشکیل نشده است، نظارت و داوریِ قطعی بر سلامتِ این رأی‌گیری تابعِ سازوکارِ مندرج در بندهای آتی است.

۲) مرجع انحصاری نامزدی و تسهیم برابر: حق معرفی نامزد برای عضویت در «هیئت عالی نظارت بر رأی‌گیری اعتماد عمومی»، منحصراً در اختیار «نهاد مشورتی حقوقی» (موضوع ماده ۱۴۳) است. این نهاد مکلف است فهرستی شامل سی (۳۰) حقوق‌دانِ برجسته و مستقل را که واجد شرایط ماده ۲۱۶ (صلاحیت‌های فنی دیوان) باشند، به شورای نظارت رویه‌ای معرفی کند. به منظور حفظ تکثر و جلوگیری از انحصارِ اکثریت در تنظیم فهرست، هر یک از ۱۵ عضوِ این نهاد دارایِ حقِ قطعی و مستقلِ معرفیِ دو (۲) نامزدِ واجدِ شرایط می‌باشند.

۳) شرطِ تقدمِ تشکیل: چنانچه در لحظهٔ فعال‌سازیِ رأی اعتماد عمومی، «نهاد مشورتی حقوقی» هنوز تشکیل نشده باشد، شورای نظارت رویه‌ای مکلف است بلافاصله و با قید فوریت، دستور تشکیل آن را صادر کند.

۴) فرآیند تشکیل فوری: فرآیند تشکیل نهاد مشورتی حقوقی (ثبت‌نام، قرعه‌کشی مجمع انتخاب‌کنندگان، و انتخاب اعضا) باید دقیقاً مطابق مواد ۱۴۴ تا ۱۶۱ انجام شود، با این تفاوت که کلیهٔ مهلت‌های اداری به نصف کاهش می‌یابد تا وقفه در نظارت به حداقل برسد.

۵) تعلیق مهلت رأی‌گیری: برگزاری رأی اعتماد عمومی (ماده ۱۸۱) تا زمانِ تشکیلِ هیئت ۱۱ نفره، معلق می‌ماند و مهلت ۴۰ روزهٔ برگزاری، از زمانِ تشکیل «هیئت عالی نظارت بر رأی‌گیری اعتماد عمومی» آغاز می‌شود.

۶) ممنوعیت تعارض منافع: نامزدهای معرفی‌شده برای هیئت عالی نظارت نباید در دولت موقت دارای سمت باشند یا رابطهٔ استخدامی، مالی، یا خویشاوندیِ درجه یک با «رئیس دولت موقت» یا «معاونان وی» داشته باشند. نهاد مشورتی حقوقی مسئول احراز این عدم تعارض است.

۷) انتخاب نهایی: اعضای «شورای نظارت رویه‌ای» (۲۰۰ شهروند) از میان فهرست سی (۳۰) نفرهٔ پیشنهادی، یازده (۱۱) عضو هیئت عالی نظارت را با استفاده از سیستم رأی‌گیری امتیازی (۰ تا ۵) انتخاب می‌کنند تا اشخاصِ دارای بالاترین سطحِ اعتمادِ عمومی و اجماع، مشخص گردند.

۸) اختیارات ویژه: این هیئتِ ۱۱ نفره، دارای حق انتصاب «ناظرِ مقیم» برای تمام صندوق‌ها و مراکز شمارش بوده و امضای نمایندهٔ این هیئت، شرطِ اعتبارِ صورت‌جلساتِ شمارش است.

۹) الزام امضا: اعتبارِ هر صندوقِ رأی و صورت‌جلسهٔ شمارشِ آن، منوط و مشروط به وجودِ «امضای ناظرِ مقیم» منصوبِ این هیئت است. هر صندوقی که فاقدِ امضای ناظر باشد (به هر دلیلی اعم از غیبت، اخراج، یا امتناعِ ناظر از امضا به دلیلِ مشاهدهٔ تخلف)، «باطله» محسوب شده و آرای آن از مجموعِ کلِ آرای کشور کسر و نادیده گرفته می‌شود. دولت حق ندارد آرای این صندوق‌ها را در نتایج لحاظ کند.

۱۰) ابطال کل فرآیند: چنانچه تعدادِ صندوق‌های «باطله» از ۱۵ درصد (۱۵٪) کلِ صندوق‌های کشور فراتر رود، یا تعدادِ آرایِ مشمولِ ابطال بیش از ۱۵ درصدِ کلِ آرا باشد، کلِ فرآیندِ رأی‌گیری به صورتِ خودکار «بی‌اعتبار» تلقی شده و نتیجهٔ آن قابل استناد نیست. در این حالت، شورای نظارت با رای‌گیری رسمی موظف است حکم به «عدم احراز اعتماد» و لزومِ برگزاریِ مجددِ انتخابات با تضمین‌های جدید بدهد.

۱۱) مصونیت مطلقِ ناظران: اعضای هیئت ۱۱ نفره و کلیهٔ ناظرانِ مقیم، در طولِ مأموریت و پس از آن، از مصونیتِ قضایی و امنیتیِ کامل در برابرِ بازداشت یا تعقیب به دلیلِ گزارش‌های نظارتی برخوردارند.

ماده ۱۷۳ :منشور حقوق، اختیارات و تکالیف ناظران هیئت نظارت انتخابات

۱) حق اعزام ناظر: حق اعزام «ناظر معرفی‌شده» به تمامی حوزه‌های رأی‌گیری، مراکز تجمیع/شمارش و قرنطینهٔ صندوق‌ها، طبق قواعد زیر اعمال می‌شود:

- الف) در انتخابات: حق اعزام ناظر متعلق به اعضای «هیئت نظارت انتخابات» (تشکیل‌شده طبق ماده ۱۶۸) است. هر عضو هیئت حق دارد متناسب با سهمیهٔ خود، ناظرانی را معرفی کند.
- ب) در همه‌پرسی‌ها: حق اعزام ناظر منحصراً و به‌صورت برابر (۵۰-۵۰) متعلق به دو «مجمع تدوین» (الف و ب) است که از طریق نمایندگانشان در هیئت نظارت اعمال می‌شود.

۲) تکلیف دولت به صدور کارت و برابری: دولت موقت مکلف است سقف پذیرش ناظر فیزیکی در هر مرکز را پیشاپیش منتشر کند. صدور کارت نظارت تابع اصول زیر است:

- الف) اصل عدم تبعیض: توزیع کارت‌ها باید به‌گونه‌ای باشد که هیچ‌یک از طرفین رقابت (نامزدها یا مجمع‌ها) از دسترسی مؤثر محروم نشوند.

- ب) اصلِ فرصتِ برابر: دولت موقت مکلف است برای هر شعبه، سقفِ پذیرشِ یکسانی برای ناظرانِ هر دو مجمع تعریف کند.

۳) حقوق ناظران: شخصِ دارای کارت نظارت، دارای حقوق تضمین‌شدهٔ زیر است:

- الف) حضور کامل: حضور فیزیکی در تمام مراحل شامل پلمب صندوق خالی، فرآیند اخذ رأی، بازگشایی صندوق، شمارش، تنظیم صورت‌جلسه و تجمیع آرا.
- ب) مستندسازی: حق دریافت رونوشت صورت‌جلسات و حق تصویربرداری از صورت‌جلسات نهایی، برگه‌های رأی مخدوش یا مشکوک، و صفحهٔ نمایشگرِ سیستم‌های شمارش.
- پ) راستی‌آزمایی فنی: حق دسترسی مشاهده به داده‌های تفکیکی و تجمیعی.
- ت) ثبت تخلف: حق ثبت آنیِ گزارش مشاهده یا تخلف در سامانه رسمی نظارت.

۴) حق درخواست اطلاعاتی: هیئت نظارت (به نمایندگی از ناظران) حق دارد «درخواست اطلاعاتی» مرتبط با فرآیند رأی‌گیری ثبت کند. دولت موقت مکلف است در روزهای منتهی به رأی‌گیری حداکثر ظرف ۲۴ ساعت و در روز رأی‌گیری، حداکثر ظرف ۶ ساعت به درخواست پاسخ دهد. پاسخ فاقد اعتبار ساختاری، از حیث آثار «عدم پاسخ» تلقی می‌شود.

۵) ممنوعیت‌ها: ناظر حق هیچ‌گونه مداخله فیزیکی در اجرا، لمس برگه‌های رأی، گفت‌وگو با رأی‌دهندگان برای تغییر رأی، یا تبلیغ به نفع نامزدها در محل شعبه را ندارد. هرگونه اعتراض باید صرفاً خطاب به «مسئول شعبه» بیان شده یا در سامانه ثبت شود.

۶) تفکیک مسئولیت: تخلف ناظر از بند (۵)، صرفاً موجب ابطال اعتبارنامهٔ همان ناظر می‌شود و حق مشاهدهٔ سایر ناظرانِ منتسب به آن جریان یا حقِ آن جریان برای جایگزینی ناظر را زایل نمی‌کند.

۷) ضمانت اجرا: هرگونه ممانعت عملیاتی از حضور یا دسترسی ناظرانِ دارای کارت، مصداق «تخلف رویه‌ای دولت موقت» (موضوع بند ۴ ماده ۱۸۳) محسوب می‌شود. «شورای نظارت رویه‌ای» مکلف است وقوع این موارد را در گزارش پسینیِ همان انتخابات ثبت نماید.

بخش پنجم: تضامین، افشاگری و پاسخ‌گویی

فصل اول :تخلفات فاحش، رویه‌ای و فرآیند رأی اعتماد عمومی

ماده ۱۷۴ :کلیات و اصل حصری بودن تخلف فاحش

۱) تعریف: «تخلف فاحش دولت موقت» صرفاً عبارت است از وقوع هر یک از موارد مندرج در مواد ۱۷۵ تا ۱۸۰، و یا «استنکاف از اجرای حکم قطعی دیوان» (موضوع بند ۵ ماده ۲۲۰).

۲) اصل حصری بودن: این مصادیق حصری هستند. شورا مجاز به توسعه، تفسیر موسّع، یا قیاس نیست و فقط می‌تواند وقوع یا عدم وقوع این موارد را بر پایه اسناد قابل مشاهده احراز کند.

۳) نقص فنیِ مستند: چنانچه دولت موقت مدعی باشد که وقوعِ یکی از مصادیق فوق، ناشی از «نقص فنیِ خارج از کنترل» یا «خطای انسانیِ غیرعمد» بوده است، موضوع تحت شرایط زیر از طبقه‌بندیِ «تخلف فاحش» خارج می‌شود:

- الف) در زمان استقرار دیوان عالی: دیوان عالی داوری پس از دریافت شکایتِ دولت موقت (وفق ماده ۱۸۱) با بررسی اسناد، احراز نماید که سه شرطِ زیر هم‌زمان محقق شده است:
  - ۱. نقص رخ‌داده خارج از اراده و کنترل سیستماتیک دولت بوده؛
  - ۲. دولت حداکثر ظرف ۲۴ ساعت موضوع را خوداظهاری کرده؛
  - ۳. نقصِ رخ‌داده منجر به تغییر نتیجه یا آسیب غیرقابل‌جبران نشده است.
- ب) در دورهٔ پیش از استقرار دیوان عالی: در دوره پیش از استقرار دیوان عالی، ادعایِ «نقصِ فنیِ خارج از کنترل»، منحصراً باید با ارائهٔ شواهدِ عینی و قابل راستی‌آزماییِ فنّی از سوی دولت موقت به صحن شورا همراه باشد. شورا ابتدا رأی‌گیری برای احرازِ اصلِ وقوعِ تخلف را انجام داده و سپس در یک رأی‌گیریِ مجزا (مطابق تشریفات بند ۵ ماده ۱۸۱)، در مورد پذیرش عذر نفص فنی بر اساس احراز سه شرطِ بند (الف) تصمیم‌گیری می‌کند.

ماده ۱۷۵ :تخلف فاحش در بی‌اعتبارسازی فرآیند رأی‌گیری

۱) تعریف: هر اقدام یا ترک فعل دولت موقت که موجب شود یک انتخابات یا همه‌پرسی از حیث این سامانه «فاقد اعتبار» گردد، تخلف فاحش است.

۲) مصادیق:

- الف) عدم انتشار قواعد: عدم انتشار «قواعد اجرایی رأی‌گیری» با رعایت مهلت ۳۰ روزه یا ممنوعیت اصلاح دیرهنگام (طبق ماده ۱۸۴).

- ب) فقدان راستی‌آزما: عدم به‌کارگیری «نهاد راستی‌آزمایی بین‌المللی مستقل معتبر» (طبق ماده ۱۶۷ و پیوست ۲).
- پ) ممانعت گسترده از مشاهده: اخراج ناظران معرفی‌شده یا منع دسترسی آنان به اطلاعات شمارش در مقیاس «گسترده».
- ت) اعلام نتیجه نامعتبر: اعلام نتیجه رأی‌گیری به‌عنوان نتیجه نهایی، در حالی که شروط اعتبار ماده ۱۸۴ یا ۱۶۷ محقق نشده، یا در حالی که دیوان عالی داوری حکم به توقف یا ابطال آن داده باشد.
- ث) استمرار نقصِ پیشینی: پابرجا ماندنِ پاسخِ «خیر» در دومین «گزارش وضعیت پیشینی» (پس از پایان یافتنِ مهلتِ ۲۸ روزهٔ تعویق، موضوع بند ۶ ماده ۱۰۶).
- ج) بطلانِ مکررِ رأی‌گیری: محقق شدن وضعیت «انسداد» ناشی از بطلانِ مجددِ یک رأی‌گیری تکرار شده (موضوع بند ۱۴ ماده ۱۰۶).
- چ) استنکاف از برگزاریِ انتخابات‌هایِ درونی: عدم انتشار فراخوان، و یا عدم برگزاریِ رأی‌گیریِ «کرسی‌های اختصاصی» (موضوع ماده ۷۹) و «مجامعِ انتخاب‌کنندگانِ» نهادهای مشورتی (موضوع مواد ۱۵۰ تا ۱۶۱) در مهلت‌های قطعیِ مقرر.
- ح) چشم‌پوشی گسترده از ارعاب: ناتوانی یا استنکافِ مستندِ دولت موقت در تأمین امنیتِ فیزیکیِ گروه‌های جمعیتیِ خاص (از جمله وابستگان رژیم پیشین)، به‌گونه‌ای که ترس از انتقام‌گیری یا خشونتِ فیزیکی، مانعِ دسترسیِ معقولِ آنان به صندوق‌های رأی، تالارهای گفتگوی عمومی، یا فعالیت نمایندگی گردد.

۳) معیار کمی «ممانعت گسترده» و تفکیکِ مسئولیت: چنانچه در بیش از دو درصد (۲٪) از کل صندوق‌های رأی‌گیری یا مراکز شمارش، ممانعت از حضور ناظران، یا ارعاب و اخلال فیزیکی مستند رخ داده باشد، «تخلف فاحشِ دولت موقت» محقق شده و فرآیند ماده ۱۸۱ فعال می‌گردد.

۴) استثناء «ممانعت گسترده»: احراز تخلف فاحش دولت در بند (۳) منوط به «تغییر نتیجه ریاضی انتخابات» نیست و صِرف وقوع این سطح از اخلال، موجب پاسخ‌گویی دولت است؛ مگر آنکه دولت موقت با ارائه مستندات ثابت کند که این اخلال ناشی از «عوامل محیطی، فورس‌ماژور یا اقدامات مسلحانه گروه‌های غیردولتی» بوده و دولت تمام تلاش متعارف و توان آمادی خود را برای محافظت از صندوق‌ها و ناظران به کار بسته است. بررسی این عذر به روش زیر انجام می‌شود:

- الف) در زمان استقرار دیوان عالی: احرازِ این عدم تقصیر بر عهدهٔ دیوان است تا اتهام تخلف فاحش از دولت ساقط گردد.

- ب) در دورهٔ خلأ (پیش از تشکیل دیوان): دولت موقت مکلف است شواهد و مستنداتِ دفاعیِ خود را به «شورای نظارت رویه‌ای» ارائه دهد. شورای نظارت مکلف است پیش از هرگونه تصمیم‌گیری، شواهدِ ارائه‌شده را جهتِ صحت‌سنجی و ارزیابیِ تخصصی به کارشناسانِ «مرکز تخصصی پایش» ارجاع دهد. اعضای شورا منحصراً پس از بررسیِ دقیقِ گزارشِ کارشناسیِ این مرکز است که مجاز به رأی‌گیری (وفق ماده ۱۸۱) برای پذیرشِ دفاعیهٔ دولت یا فعال‌سازیِ رأی اعتمادِ عمومی خواهند بود.

۵) اصلِ تفکیکِ مسئولیتِ مجری از اعتبارِ انتخابات: احرازِ تخلفِ فاحشِ دولتِ موقت به استنادِ عبور از آستانهٔ ۲ درصدیِ اخلال (موضوع بند ۳ این ماده)، منحصراً موجبِ فعال‌سازیِ «رأی‌گیری اعتماد عمومی به رئیس دولت» می‌گردد و به خودیِ خود به معنای ابطالِ نتیجهٔ نهاییِ آن انتخابات یا همه‌پرسی نیست. سرنوشتِ نتیجهٔ رأی‌گیری، مستقلاً و منحصراً تابعِ دو قاعدهٔ زیر است:

- الف) قاعدهٔ تأثیر ریاضی: چنانچه حجمِ آراءِ صندوق‌هایِ متأثر از اخلال به‌گونه‌ای باشد که ابطالِ آن‌ها منجر به تغییرِ نتیجهٔ پیروزِ انتخابات یا تغییر در تخصیصِ کرسی‌ها گردد (موضوع پیوست‌های ۶ و ۸)، نتیجهٔ آن حوزه‌ها باطل است.
- ب) قاعدهٔ فروپاشیِ مشروعیت: چنانچه حجمِ صندوق‌های باطله و متأثر از اخلال از مرزِ ۱۵ درصدِ کلِ صندوق‌ها فراتر رود (موضوع بند ۱۳ ماده ۱۸۴)، کلِ فرآیندِ رأی‌گیری بدون در نظر گرفتنِ تأثیر ریاضی آن، باطل و بی‌اعتبار است.

ماده ۱۷۶ :تخلف فاحش در محروم‌سازی رسانه‌ای

۱) تعریف: عدم اجرای تکالیف دسترسی برابر (موضوع ماده ۴۰)، منحصراً در صورتی که دارای ماهیت «سیستماتیک» بوده و یا با «استنکافِ دولت از اجرای احکام جبرانی» همراه باشد، تخلف فاحش محسوب می‌گردد.

۲) شروط احراز: وقوع این تخلف فاحش، تنها زمانی محقق است که دست‌کم یکی از دو حالت زیر بر پایه گزارش‌های مستندِ شورا ثابت شود:

- الف) استنکاف از جبران: دولت موقت از تخصیص و پخشِ «زمان جبرانی» (موضوع ماده ۵۷) برای مجمعِ متضرر، در مهلت‌های مقرر خودداری کند و این استنکاف پس از تذکر رسمی شورا نیز بیش از ۵ روز کاری تداوم یابد.

- ب) نابرابریِ فاحشِ ساختاری: اسناد و شاخص‌های پخش رسانه‌ای نشان دهد که در یک «بازه ۳۰ روزه»، مجموع زمانِ اختصاص‌یافته به یکی از مجمع‌های تدوین (در زمان کل یا بازه پرمخاطب)، بیش از ۲۰ درصد کمتر از مجمع رقیب بوده است و دولت هیچ مانع فنی مستندی برای توجیه این اختلافِ کلان ارائه نکرده باشد.

ماده ۱۷۷ :تخلف فاحش در فروپاشی زیرساخت‌های شفافیت و مشارکت

۱) تعریف: استنکاف از راه‌اندازی، انسداد، یا «اختلالِ عملکردیِ مؤثر» در دفتر اطلاعات رسمی و سامانهٔ صدای جمعی، مصداق قطعیِ تخلف فاحش است.

۲) معیار احراز در دفتر اطلاعات رسمی: وقوع هر یک از موارد زیر مصداق تخلف فاحش است:

- الف) عدم استقرار: دولت موقت «دفتر اطلاعات رسمی کامل» را در مهلت‌های قانونی (۸۰ یا ۹۵ روزه) عملیاتی نکند و این وضعیت بیش از ۱۵ روز کاری تداوم یابد.
- ب) اختلالِ مزمن: پس از راه‌اندازی، دسترسیِ عمومی به دفتر یا امکانِ بارگذاریِ اطلاعات توسط نهادهای ذی‌صلاح، مجموعاً بیش از ۴۸ ساعت در یک بازهٔ ۷ روزه قطع گردد.
- پ) شکستِ زنجیرهٔ تمامیت: شناسهٔ تمامیت روزانهٔ دفتر (موضوع ماده ۱۳)، برای ۳ روز متوالی یا ۵ روز نامتوالی در یک ماه، منتشر نشود یا با داده‌های موجود هم‌خوانی نداشته باشد.

۳) معیار احراز در سامانه صدای جمعی: وقوع اختلالِ مزمن به‌نحوی که مجموع قطعی یا عدم دسترس‌پذیری، از ۹۶ ساعت در یک بازه ۱۴ روزه فراتر رود، یا مانعِ ثبتِ بیش از ۱۰ درصد از کل پیشنهادها یا حمایت‌ها گردد.

۴) دفاع موجه: چنانچه دولت موقت علت فنی یا امنیتی مستند (طبق ماده ۱۲) ارائه کند و اقدام جایگزین مؤثر و قابل‌راستی‌آزمایی را فراهم نماید، موضوع صرفاً مادامی که «آن مانعِ مستند باقی است» و «اقدام جایگزین برقرار است»، از شمول تخلف فاحش خارج است. دولت موقت مکلف است برای تداومِ این وضعیت، هر ۷ روز یک‌بار، گزارشِ فنیِ یا امنیتی استمرارِ مانع را منتشر کند.

۵) مصداق جعل و دست‌کاری ساختاری: وقوع هرگونه مداخلهٔ فعال، مشارکت یا صدور دستور از سوی مقامات دولتی یا مدیرانِ سامانه صدای جمعی در جهتِ «جعل سیستماتیک و تولید رباتیکِ امضاها یا حمایت‌ها» و یا «اخلالِ عمدی در بستر تبادلِ موازی و آنیِ داده‌ها به سامانهٔ مستقلِ شورا» (موضوع ماده ۲۰)، مصداق قطعی تخلف فاحش است.

۶) مصداق حمله به زیرساخت افشاگری: هرگونه تلاشِ عامدانه، حملهٔ سایبری، نفوذ، تخریب فیزیکی، یا مسدودسازیِ ارتباطی از سوی نهادهای اجرایی، امنیتی یا اطلاعاتیِ دولت موقت علیه «تیم فنی مستقل»، «کانال امن» یا «مخزن امنِ افشا» (موضوع ماده ۱۸۹)، مصداق قطعیِ تخلف فاحش است.

ماده ۱۷۸ : تخلف فاحش در بی‌پاسخی به اجبار یا اخلال

۱) تعریف: عدم صدور پاسخ مکتوب عمومی (وفق ماده ۱۹۴) برای «رخدادهای اخلال/اجبار» (موضوع ماده۱۹۳)، تخلف فاحش است.

۲) شروط احراز: الف) دست‌کم سه گزارش رخداد در یک بازه گزارش دوره‌ای ثبت شده باشد؛ که ب) گزارش‌ها دارای «اثر عملیاتی» باشند؛ و پ) برای هیچ‌یک پاسخ عمومی در مهلت ۵ روز کاری صادر نشده باشد.

ماده ۱۷۹ :تخلف فاحش در فروپاشی پاسخ‌گویی عمومی

۱) تعریف: عدم اجرای الزامات «نشست پاسخ‌گویی عمومی» (موضوع مواد ۱۸۵ تا ۱۸۸) در حدی که پاسخ‌گویی عملاً منتفی شود، تخلف فاحش است.

۲) مصداق اول (عدم برگزاری): الف) نشست نخست در مهلت ۵ روز کاری برگزار نشود؛ یا ب) نشست پیگیری در مهلت ۱۰ روز کاری برگزار نشود.

۳) مصداق دوم (برگزاری صوری): نشست برگزار شود، اما دست‌کم دو مورد از موارد زیر هم‌زمان نقض شود: الف) عدم انتشار اعلان رسمی؛ ب) عدم انتشار نسخه قابل مشاهده؛ پ) عدم انتشار «جدول اقدام»؛ ت) عدم تحقق استاندارد پرسش و پاسخ آزاد (حداقل ۱۰ پرسش و ۳۰ دقیقه)؛ ث) رد یا محدودسازی حضور خبرنگاران بدون سند.

۴) شرط نهایی: در مصداق دوم، تخلف فاحش زمانی قطعی است که دولت موقت در «نشست پیگیری» نیز همان نقض‌ها را جبران نکرده باشد.

ماده ۱۸۰ :تخلف فاحش در انسداد منابع مالی

۱) تعریف: هرگونه اقدام، ترک فعل، یا دستورِ دولت موقت و شبکه بانکی که منجر به مسدودسازیِ منابع، فلج شدنِ توانِ عملیاتیِ نهادهای مستقل (شورا، دیوان، نهادهای مشورتی و مجمع‌ها) و یا عقیم‌سازیِ مسیرهایِ مالیِ اضطراریِ سامانه گردد، تخلف فاحش است.

۲) معیارهای احراز: این تخلف فقط در صورت وقوع هر یک از موارد زیر محقق می‌شود:

- الف) استنکاف از تأمین در همان چرخهٔ نخست: عدم واریزِ بودجه یا تنخواه‌گردانِ مصوب به حسابِ هر یک از نهادهای مستقل، مشروط بر آنکه تأخیرِ مزبور بیش از ۱۵ روز از زمان آغازِ چرخهٔ مالیِ جدید تداوم یابد.
- ب) تمرد از حکم دیوان در مسیر اضطراری: استنکافِ دولت موقت، وزارت اقتصاد یا شبکه بانکی از اجرایِ فوریِ «حکمِ برداشتِ مستقیم از حسابِ امانی» (موضوع بند ۵ ماده ۱۳۹) که توسط دیوان عالی داوری صادر شده باشد؛ و یا مسدود کردنِ خودِ «حساب امانیِ تضمین‌گر».
- پ) مسدودسازیِ حساب‌های عملیاتی: اعمالِ هرگونه انسدادِ قضایی، امنیتی یا اداری بر حساب‌هایِ جاریِ نهادهای مستقل که مانع از پرداختِ هزینه‌های آن‌ها برای بیش از ۵ روز کاری گردد و با حکمِ رفعِ انسدادِ دیوان نیز برطرف نشود.
- ت) سوگیری و تزریق منابع غیرمجاز: تخصیص یا واگذاریِ هرگونه بودجه، یارانه، املاک، تجهیزات یا امکاناتِ دولتیِ مادی به یکی از مجمع‌های تدوین (الف یا ب)، ستادها یا نمایندگان آن‌ها، که خارج از چارچوبِ «حساب‌های عملیاتی برابر» و «فرمول محاسباتیِ مصوب» (موضوع ماده ۸۱) انجام شده باشد.

ماده ۱۸۱ :فرآیند فعال‌سازی رأی اعتماد عمومی

۱) اصل محدودیت: فعال‌سازی رأی‌گیری الزام‌آور اعتماد عمومی، صرفاً در صورت احراز «تخلف فاحش دولت موقت» (مطابق مصادیق حصری ماده ۱۷۴) مجاز است.

۲) وضعیت تخلف‌های غیرفاحش: ثبت یا تکرار «تخلف‌های رویه‌ای» (موضوع ماده ۱۸۳) که به حد «فاحش» نرسیده باشد، صرفاً موجب ثبت در گزارش‌های دوره‌ای و انتشار مستندات می‌شود و مجوز فعال‌سازی این ماده نیست.

۳) شروط چهارگانهٔ احراز: شورا در بررسی پرونده، اکیداً از ارزیابیِ مصلحت یا شدتِ اثرِ سیاسی منع شده است. شورا منحصراً زمانی مجاز به احراز تخلف فاحش و برگزاری رأی‌گیری است که هم‌زمان چهار شرط زیر محقق باشد:

- الف) انطباق مصداقی: تخلف دقیقاً با یکی از مصادیق حصری ماده ۱۷۴ قابل انطباق باشد؛
- ب) وجود مستندات: شناسه‌ها و اسناد قابل مشاهده اتکایی (مانند عدم انتشار قواعد، گزارش راستی‌آزما، یا داده‌های قطعی سامانه) ضمیمه شده باشد؛
- پ) عینی بودن: احراز تخلف نیازمند تحلیل نیت، انگیزه، یا داوری محتوایی نباشد؛
- ت) فقدان اثباتِ خطای فنی: اسناد و شواهدِ ارائه‌شده از سوی دولت موقت، نتواند شروطِ «نقص فنی خارج از کنترل» (موضوع بند ۳ ماده ۱۷۴) را به‌طور عینی اثبات نماید.

۴) مرحله نخست: رأی‌گیری برای احرازِ تخلف و صدور اعلامیه: رأی‌گیری در شورا در گام نخست صرفاً با هدف «تصدیقِ عینیِ وقوع تخلف» انجام می‌شود. نشستِ شورا جهت رسیدگی به این موضوعِ خاص، دارای نصابِ رسمیتِ ویژه است و منحصراً با حضور دست‌کم یکصد و سی و چهار (۱۳۴) عضو (معادل دو سومِ کل اعضا) رسمیت می‌یابد. چنانچه دست‌کم ۱۲۰ عضو از مجموع ۲۰۰ عضو شورا، بر پایهٔ اسناد، تحققِ شروطِ بند (۳) را تأیید کنند، شورا مکلف است «اعلامیهٔ بدویِ احراز تخلف فاحش» را صادر، مستندات آن را در دفتر رسمی منتشر، و رسماً به دولت موقت ابلاغ نماید.

۵) مرحله دوم: مهلت دفاع و حقِ اعتراضِ دولت موقت: از لحظه ابلاغِ اعلامیهٔ بدوی، دولت موقت دقیقاً ۴۸ ساعت فرصت دارد تا در صورت ادعایِ «نقص فنی خارج از کنترل» (موضوع بند ۳ ماده ۱۷۴)، دفاعیه و اعتراضِ رسمیِ خود را ثبت کند. مسیر ثبت اعتراض بسته به وضعیت استقرار دیوان به شرح زیر است:

- الف) در زمان استقرار دیوان عالی، دولت موقت باید اعتراض خود را به عنوان «شکایت» در دیوان عالی داوری ثبت کند. با ثبت شکایت، دیوان فوراً پرونده و مستندات را از شورا مطالبه می‌کند. دیوان مکلف است ظرف ۵ روز کاری، حکم قطعی مبنی بر «تأیید اعلامیهٔ شورا» یا «پذیرش عذرِ دولت و لغو اعلامیه» را صادر کند.
- ب) پیش از تشکیل دیوان عالی، دولت موقت باید شواهد دفاعی خود را مستقیماً به شورا ارائه کند. شورا مکلف است پس از اخذ نظر کارشناسان مرکز پایش، رأی‌گیری دوم را منحصراً برای «پذیرش یا رد دفاعیه دولت» برگزار کند. پذیرش دفاعیه دولت نیازمند رأی موافقِ ۱۲۰ عضو شورا است؛ در غیر این صورت، دفاعیه رد شده تلقی می‌گردد.

۶) قاعدهٔ قطعیت و فعال‌سازی خودکار: «اعلامیهٔ احراز تخلف فاحش» در سه حالتِ زیر «قطعی و لازم‌الاجرا» محسوب شده و فرآیند برگزاری رأی‌گیریِ اعتماد عمومی (موضوع بند ۷) به‌صورت خودکار فعال می‌گردد:

- الف) دولت موقت ظرف مهلت ۴۸ ساعته، هیچ اعتراضی ثبت نکند (انقضای مهلت).
- ب) دیوان عالی داوری پس از رسیدگی به شکایت دولت، اعلامیهٔ شورا را تأیید کند.
- پ) در دورهٔ پیش از تشکیل دیوان، دفاعیهٔ دولت در رأی‌گیریِ دومِ شورا موفق به کسب حدنصاب (۱۲۰ رأی) نشود.

۷) تکلیف برگزاری رأی اعتماد: بلافاصله پس از «قطعی شدن» اعلامیه (وفق یکی از شروط بند ۶)، دولت موقت موظف است «رأی‌گیری اعتماد عمومی» را حداکثر ظرف ۴۰ روز برگزار کند.

۸) متن پرسش: متن پرسش در برگه رأی دقیقاً باید چنین باشد: «آیا رئیس کنونی دولت موقت در سمت خود باقی بماند؟».

۹) گزینه‌ها: گزینه‌ها منحصراً دو مورد است: «آری» و «خیر».

۱۰) اثر رأی «آری»: ریاست رئیس کنونی دولت موقت تا پایان فرآیند در صورت کسب اکثریت (۵۰٪ + ۱) آرای «آری» تداوم می‌یابد.

۱۱) اثر رأی «خیر»:

- الف) ابقای موقت به عنوان سرپرست: رئیس دولت کنونی بلافاصله از سمت «ریاست دولت» عزل، اما به عنوان «سرپرست دولت موقت» تا زمان تحلیفِ رئیسِ منتخبِ بعدی ابقا می‌شود.
- ب) تکلیف برگزاری انتخابات: دولت موقت مکلف است حداکثر ظرف ۵۰ روز از تاریخ اعلام نتایج رأی اعتماد، انتخابات رئیس دولت جدید را برگزار و قدرت را منتقل کند.

۱۲) اثر تعلیقیِ فعال‌سازی: از لحظهٔ ابلاغِ تصمیم شورا مبنی بر فعال‌سازی رأی اعتماد عمومی، اجرای کلیهٔ فرآیندها و مهلت‌های زمانیِ مقرر در این سامانه (به‌استثنای تشریفاتِ برگزاریِ همین رأی‌گیری، نظارت بر آن و امور جاریِ ضروری دولت) به‌صورت خودکار معلق شده و شمارشگرِ زمان متوقف می‌گردد. با این حال، این تعلیق به‌هیچ‌وجه شاملِ سقفِ ۴۸ ماههٔ عمر دولت موقت (موضوع ماده ۲۱۴) نمی‌گردد و شمارشگرِ انقضای دولت موقت، تحت هر شرایطی (جز در موارد حکم توقف فنی دیوان موضوع ماده ۲۲۷) به حرکت خود ادامه می‌دهد.

۱۳) پایان تعلیق: وضعیت تعلیقِ موضوعِ بند (۱۲)، تا زمانِ «اعلام قطعی نتایج» (در فرضِ رأی «آری») و یا تا زمانِ «استقرار رئیسِ جدید دولت موقت» (در فرضِ رأی «خیر») تداوم خواهد یافت. پس از رفع تعلیق، ادامهٔ مهلت‌های قانونی، دقیقاً از همان نقطهٔ توقف محاسبه و از سر گرفته خواهد شد.

ماده ۱۸۲ :قواعد انتخابات رئیس دولت موقت

۱) شرط سنی و تابعیتی رأی‌دهندگان: در انتخابات رئیس دولت موقت، حق رأی برای همه اشخاص دارای تابعیت ایرانی که در تاریخ رأی‌گیری ۱۸ سال تمام داشته باشند، برقرار است.

۲) اصل رایگان بودن: اعمال حق رأی باید کاملاً رایگان باشد.

۳) ممنوعیت اخذ وجه: اخذ هرگونه وجه، عوارض، هزینه ثبت‌نام، یا هزینه دسترسی به ابزار رأی‌گیری (حضوری یا غیرحضوری) از رأی‌دهنده ممنوع است.

۴) قاعده «یک نفر، یک رأی»: هر رأی‌دهنده فقط یک رأی معتبر دارد و فقط می‌تواند به یک نامزد رأی دهد.

۵) روش‌های ممنوع: هر شکل رأی‌دهی ترجیحی، چندگزینه‌ای، امتیازی، یا رأی‌دهی به فهرست، در این انتخابات ممنوع است.

۶) شرایط نامزدی و مراجع معرفی‌کننده: شرایط لازم برای نامزدی در این انتخابات عبارت است از:

- الف) تابعیت ایرانی؛
- ب) داشتنِ حداقل ۲۵ سال تمام در تاریخ معرفی توسط مراجع مجاز.
- پ) معرفی رسمی توسط مراجع مجاز. مراجعِ دارای حقِ معرفی، بسته به وضعیتِ استقرارِ «مجلس موسسان»، به دو حالت زیر تفکیک می‌شوند:
  - ۱. در زمان استقرار مجلس موسسان: حق معرفی منحصراً در اختیار «مجمع تدوین الف» (حق معرفی حداکثر ۳ نامزد، با تصویب اکثریت مجمع) و «مجمع تدوین ب» (حق معرفی حداکثر ۳ نامزد، با تصویب اکثریت مجمع) است.
  - ۲. پیش از تشکیل مجلس موسسان (دورهٔ خلأ): حق معرفی منحصراً در اختیار «دولت موقت کنونی» (حق معرفی حداکثر ۳ نامزد) و «شورای عالی احزاب ناظر» (حق معرفی حداکثر ۳ نامزد) است.

۷) مهلت قطعی و ضمانت اجرای عدم معرفی: مراجعِ موضوع جزء (پ) از بند (۶)، مکلف‌اند نامزدهای خود را حداکثر تا ۱۰ روز پس از نهایی شدن رسمی برگزاری این رأی‌گیری (نظیر رأی عدم اعتماد عمومی به رئیس دولت یا اتمام مهلت ۴۸ ماهه دولت موقت) معرفی کنند. در صورت عدم معرفی در این زمان، حق آن نهاد یا جریان ساقط شده و انتخابات منحصراً با حضور نامزدهای مرجعِ دیگر برگزار می‌شود.

۸) منع شرایط اضافی: اعمال هرگونه شرط، مدرک، یا مانع اضافی (اعم از لزوم جمع‌آوری امضای شهروندی، تأیید صلاحیت، استعلام، شرط مالی، شرط وابستگی یا عدم وابستگی) ممنوع است.

۹) اثر حقوقی شرط اضافه: هر شرطی خارج از بندهای (۶) و (۷)، فاقد اعتبار است و از حیث آثار «وجود ندارد».

۱۰) معیار پیروزی: منتخب دور نخست، نامزدی است که «اکثریت مطلق» آرای معتبر (۵۰٪ + ۱ رأی) را کسب کند.

۱۱) قاعده دور دوم: اگر در دور نخست هیچ نامزدی اکثریت مطلق را کسب نکند، دور دوم برگزار می‌شود.

۱۲) شرکت‌کنندگان دور دوم: در دور دوم، فقط دو نامزدی حق حضور دارند که در دور نخست بیشترین آرای معتبر را به‌دست آورده‌اند.

۱۳) مبنای محاسبه: نتیجه نهایی فقط بر پایه «آرای معتبر» وفق ماده ۱۸۴ اعلام می‌شود.

۱۴) شرط نظارت داخلی: برگزاری، شمارش و اعلام نتیجه نهایی، باید تحت سازوکار «نظارت داخلی» موضوع ماده ۱۶۸ انجام شود.

۱۵) اثر فقدان نظارت: هر نتیجه‌ای که بدون تحقق شرط بند (۱۴) اعلام شود، «نتیجه نهایی معتبر» تلقی نمی‌گردد.

۱۶) تکلیف انتشار قواعد اجرایی: قواعد اجرایی انتخابات برای رئیس جدید دولت موقت، باید حداکثر ظرف ۲۰ روز کاری از آغاز به کار دولت موقت فعلی، منتشر شود.

۱۷) منع تغییر نزدیک به برگزاری: با توجه به ماهیتِ فوریِ این انتخابات، قواعد اجراییِ آن تابع استثنائاتِ زمانیِ موضوع ماده ۱۸۴ بوده و «انتشار قواعد حداقل ۱۰ روز پیش از رأی‌گیری» و «قفلِ منع اصلاح در ۳ روز پایانی» الزامی است.

۱۸) دورهٔ استقرار رئیس جدید: رئیس جدید دولت موقت از لحظهٔ تحلیف و تصدی رسمی سمت، از یک «دورهٔ استقرار» به مدت ۲۰ روز کاری برخوردار است.

۱۹) تداوم تعلیق مهلت‌ها: مهلت‌های قانونیِ سامانه تنها پس از انقضای «دورهٔ استقرار» (بند ۱۸ این ماده)، یا با اعلام آمادگیِ رسمی و انتشار «اعلامیه پایان استقرار» توسط رئیس دولت جدید در دفتر اطلاعات رسمی (هرکدام که زودتر رخ دهد)، از سر گرفته خواهد شد.

ماده ۱۸۳ :تعریف تخلف‌های رویه‌ای دولت موقت

۱) تعریف: در این مقررات، «تخلف‌های رویه‌ای دولت موقت» صرفاً شامل موارد مصرح در بندهای (۲) تا (۱۹) این ماده است.

۲) تخلف اطلاعاتی: تخلف‌های رویه‌ای اطلاعاتی وفق ماده ۹.

۳) تخلف رسانه‌ای: نقض بی‌طرفی رسانهٔ دولتی وفق ماده ۵۷، یا عدم اجرای تکالیف دسترسی برابر و زمان جبرانی وفق مواد ۴۰ و ۴۷ تا ۵۰.

۴) تخلف در انتخابات و راستی‌آزمایی: عدم انتشار به‌موقع قواعد اجرایی رأی‌گیری، ممانعت از حقوق ناظران وفق ماده ۱۷۳، و عدم به‌کارگیری یا ممانعت از فعالیت راستی‌آزمای مستقل وفق ماده ۱۶۷.

۵) تخلف سامانه صدای جمعی: عدم ایجاد سامانه، وقوع اخلال رویه‌ای (موضوع بند ۳ ماده ۲۷)، یا محدودسازی تبعیض‌آمیز سامانه وفق مواد ۱۶ تا ۲۷.

۶) تخلف مالی و پشتیبانی: عدم اجرای تکالیف پشتیبانی پیشینی (ماده ۱۲۵)، استنکاف از تأمین کامل بودجه‌های چرخه‌ایِ شورا و نهادهای مشورتی طبق فرمول‌های مصوب، و عدم ایجاد حساب‌های برابر برای مجمع‌های تدوین (ماده ۸۱). عدم افتتاح حساب امانی تضمین‌گر و ایجاد موانع بانکی (وفق ماده ۱۳۹)، و یا ممانعت از کار هیئت عالی حسابرسی (وفق ماده ۱۴۲).

۷) تخلف در قرعه‌کشی و استقرار: هرگونه نقض تکالیف فنی، امنیتی و شفافیت در فرآیند ثبت‌نام، قفل داده‌ها و قرعه‌کشیِ شورا یا مجمع انتخاب‌کنندگان (وفق مواد ۸۴ تا ۹۷ و ۱۵۰). و یا اجرای قرعه‌کشی پیش از استقرار کامل دفتر اطلاعات رسمی (وفق ماده ۱۰۹).

۸) تخلف در آزادی بیان و حقوق سیاسی: هرگونه اقدام در جهت محدودسازی آزادی بیان، رسانه و اینترنت، یا انجام انتصابات غیرمجاز قضایی یا امنیتی (ناقض مواد ۵۹ و ۱۹۰)، و یا ممانعت از فعالیت شورای عالی احزاب ناظر (وفق ماده ۶۴). و یا برگزاری دادگاه‌های نمایشی و پخش اعترافات (وفق ماده ۱۹۰).

۹) تخلف در آگاهی‌بخشی عمومی: عدم اجرای تکالیف انتشار، دسترسی‌پذیری و بی‌طرفی پلتفرمی در کمپین‌های آگاهی‌بخشی (وفق مواد ۵۱ تا ۵۳).

۱۰) تخلف علیه افشاگران و رخدادها: عدم پاسخ به گزارش رخداد در مهلت مقرر وفق ماده ۱۹۴، هرگونه اقدام تلافی‌جویانه علیه افشاگران، و تلاش برای نفوذ یا اخلال در زیرساخت‌های امن (موضوع ماده ۱۸۹).

۱۱) تخلف نشست پاسخ‌گویی: عدم برگزاری یا عدم رعایت الزامات نشست‌های پاسخ‌گویی عمومی وفق مواد ۱۸۵ تا ۱۸۸.

۱۲) تخلف در پشتیبانی و لجستیک: عدم اجرای تکالیفِ تأمین فضا، تجهیزات و لجستیکِ سفر برای استقرارِ شورای نظارت رویه‌ای و نهادهای مشورتی تخصصی (وفق مواد ۱۲۵ و ۱۶۶).

۱۳) تخلف در امنیت شغلی اعضا: استنکاف از پرداخت حق بیمهٔ اعضای شورا، یا عدم انجام پیگرد قانونی علیه کارفرمایانی که قانونِ حفظِ شغلِ اعضا را نقض کرده‌اند (وفق ماده ۱۲۴).

۱۴) تخلف در زیرساخت گفتگوی عمومی: ممانعت از تجهیز و تخصیصِ بدون تبعیضِ تالارهای گفتگوی عمومی، یا عدم تمکین به آرای «هیئت نظارت مشترک استانی» در رفع تبعیض (وفق مواد ۷۶ تا ۷۸).

۱۵) تخلف در انتخابات کرسی‌های اختصاصی: نقضِ تکالیفِ شفافیت، یا عدم رعایت تشریفات و مهلت‌های قانونی در فرآیندِ ثبت‌نام، احرازِ صلاحیت و برگزاری رأی‌گیریِ مجامع نخبگان (وفق ماده ۷۹).

۱۶) تخلف در امنیتِ دورهٔ خلأ: استنکافِ دولت موقت از تشکیلِ «واحد واکنشِ سریعِ ضدِ خشونت» در هفتهٔ نخستِ پس از اعلام موجودیت، یا عدم انتشارِ «گزارش‌های روزانهٔ شفافیتِ امنیتی» مبنی بر اقدامات بازدارنده در برابر انتقام‌گیری‌های فراقانونی در طول دورهٔ خلأ نهادی (وفق تکالیفِ بند ۴ ماده ۱۹۴).

۱۷) تخلف در تعیین تکلیف دارایی‌ها و نهادهای موازی: استنکاف از انتقال انحصاریِ دارایی‌های سخت و نظامی به ارتش ملی، عدم استقرارِ «صندوق امانت ملی» یا نادیده گرفتنِ حق وتوی احزاب در انتصاباتِ آن، عدم انتشارِ سیاههٔ جامع دارایی‌ها در مهلت مقرر، استنکاف از ایجادِ سامانه‌های امنِ افشاگری مالی، و یا نقضِ قرنطینهٔ مالی و انجامِ هرگونه اقدامِ اقتصادیِ برگشت‌ناپذیر (وفق تکالیف و محدودیت‌های مواد ۲۲۸ تا ۲۳۱).

۱۸) تخلف در رعایت سقف زمانی گذار: استنکاف از تحویل قدرت، توقف غیرمجازِ شمارشگرِ زمان، و یا ممانعت از برگزاریِ انتخاباتِ رئیس دولت جدید در مهلت قانونی پس از فرارسیدنِ سقف قطعیِ ۴۸ ماههٔ انقضای دولت موقت (وفق ماده ۲۱۴).

۱۹) تخلف در شفافیت دیپلماتیک و رسانه‌ای: اعطای مصاحبهٔ اختصاصی، ارسال پیام رسمی، یا پذیرش نمایندگانِ رسانه‌های فرامرزیِ مندرج در «فهرست سیاه» (موضوع بند ۹ ماده ۳۹) توسط رئیس دولت موقت، معاونینِ وی و وزرا.

۲۰) مسیر تشدید حقوقی: ثبتِ هر یک از تخلفاتِ رویه‌ایِ مندرج در این ماده در «گزارش‌های نظارتی شورا»، تکالیف پاسخ‌گویی علنی (موضوع ماده ۱۸۵) را برای دولت موقت فعال می‌کند. استنکافِ دولت از اجرای تکالیفِ پاسخ‌گویی، موجب ارتقایِ پرونده به «تخلف فاحش در فروپاشی پاسخ‌گویی» (موضوع ماده ۱۷۹) خواهد شد.

ماده ۱۸۴ :اعتبار قواعد رأی‌گیری و رأی معتبر

۱) دامنه شمول: مقررات این ماده بر «قواعد اجرایی رأی‌گیری» برای تمامی انتخابات‌های مجلس موسسان، دولت موقت و تمامی همه‌پرسی‌ها حاکم است.

۲) تکلیف انتشار: قواعد اجرایی رأی‌گیری باید حداقل ۳۰ روز پیش از روز رأی‌گیری منتشر شود؛ مگر در خصوص «انتخابات رئیس دولت موقت» (موضوع ماده ۱۸۲) که این مهلت به ۱۰ روز کاهش می‌یابد.

۳) شیوه انتشار: انتشار باید الزاماً به‌عنوان «اطلاعات رسمی» و در «دفتر اطلاعات رسمی» انجام شود.

۴) شرط ثبات: پس از انتشار اولیه، هرگونه تغییر در قواعد فقط از طریق صدور «اصلاحیه رسمی» وفق ماده ۷ مجاز است.

۵) مهلت نهایی اصلاح: آخرین مهلت انتشار هرگونه اصلاحیه، ۷ روز پیش از روز رأی‌گیری است؛ مگر در انتخابات موضوع ماده ۱۸۲ که این مهلت ۳ روز پیش از رأی‌گیری خواهد بود.

۶) اثر اصلاح دیرهنگام: هر اصلاحیه یا تغییری که پس از مهلت بند (۵) منتشر شود، فاقد اعتبار است و از حیث آثار «وجود ندارد».

۷) محتوای اصلاحیه: هر اصلاحیه باید شامل شناسه نسخه قبلی، متن دقیق اصلاح، علت اصلاح، و تاریخ اثر باشد.

۸) تکلیف ضمائم اجرایی: دولت موقت موظف است هم‌زمان با انتشار قواعد اجرایی، موارد زیر را نیز منتشر کند به‌نحوی که برای شخص ثالث قابل راستی‌آزمایی باشد: الف) نمونه برگه رأی؛ ب) رویه ثبت و رسیدگی به شکایت؛ پ) رویه بازشماری یا ابطال آرا.

۹) تکلیف راستی‌آزمایی: متن نهایی قواعد و همه اصلاحیه‌های آن باید به نهاد راستی‌آزمایی مستقل (وفق ماده۱۶۷) ارائه شده باشد.

۱۰) تعریف «رأی معتبر»: رأی معتبر رأیی است که دقیقاً مطابق «قواعد اجرایی معتبر» (که شرایط بندهای ۲تا ۶ را داشته باشد) ثبت و شمارش شده باشد.

۱۱) ضمانت اجرا: در صورت فقدان هر یک از شرایط بندهای (۲)، (۳)، (۵) یا (۹)، کل فرآیند رأی‌گیری فاقد اعتبار است و نتیجه آن قابل اعلام به‌عنوان نتیجه نهایی نیست.

۱۲) حکم قطعی: دولت موقت مکلف است نتایج عددیِ شمارش آرا را به تفکیکِ صندوق‌ها، بلافاصله پس از اتمام تجمیع در هر حوزه منتشر نماید. با این حال، این اعلامِ اولیه صرفاً جنبه «اطلاع‌رسانی عمومی» داشته و تا پایان مهلت ۱۵ روزهٔ رسیدگی پسینیِ شورا (موضوع ماده ۱۰۵) و صدور حکم قطعی تایید یا ابطال توسط دیوان عالی داوری، این نتایج «فاقد نفاذ حقوقی» بوده و مبنای صدور اعتبارنامه، تحلیف، یا شروع به کارِ برگزیدگان نخواهد بود.

۱۳) قاعدهٔ فروپاشیِ مشروعیت: چنانچه در هر یک از انتخابات‌ها یا همه‌پرسی‌ها، تعداد صندوق‌های فاقد اعتبار یا متأثر از اخلالِ مستند، از پانزده درصد (۱۵٪) کل صندوق‌های آن رأی‌گیری فراتر رود، کل فرآیند فاقد اعتبار است و نتیجهٔ آن قابل استناد نخواهد بود.

فصل دوم: پروتکل‌های پاسخ‌گویی عمومی و نشست‌های خبری

ماده ۱۸۵ :شرط فعال‌سازی و تکلیفِ برگزاریِ نشست پاسخ‌گویی عمومی

۱) شرط فعال‌سازی: هرگاه در هر یک از گزارش‌های رسمی شورا، اعم از «گزارش نظارتی دوره‌ای» (مواد ۱۰۴ تا ۱۰۹)، «گزارش‌های وضعیت پیشینی و پسینی انتخابات و همه‌پرسی» (ماده ۱۰۵)، یا «گزارش صفر» (ماده ۱۰۸)، دست‌کم یک مورد از «تخلف‌های رویه‌ای دولت موقت» (موضوع ماده ۱۸۳) یا «تخلف فاحش دولت موقت» (موضوع ماده ۱۷۴) ثبت شده باشد، تکالیف این ماده فعال می‌شود.

۲) تکلیف نشست نخست: رئیس دولت موقت موظف است حداکثر ظرف ۵ روز کاری پس از انتشار هر یک از گزارش‌های فوق، «نشست پاسخ‌گویی عمومی نخست» را برگزار کند.

۳) قالب نشست: نشست باید به‌صورت «کنفرانس خبری آزاد» و با حضور خبرنگاران برگزار شود.

۴) تکلیف نشست پیگیری: رئیس دولت موقت موظف است حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری پس از نشست نخست، «نشست پاسخ‌گویی عمومی دوم (پیگیری)» را برگزار کند.

ماده ۱۸۶ :دستور کار نشست‌ها و تشریفات اعلان

۱) دستور کار نشست نخست: در نشست نخست باید اقدامات زیر انجام شود:

- الف) قرائت مورد به موردِ تخلف‌های ثبت‌شده با ذکر شناسه‌ها/ارجاعات؛
- ب) اعلام وضعیت اقدام برای هر مورد (انجام‌شده، در دست اقدام، یا برنامه اقدام)؛
- پ) اعلام واحد مسئول و مهلت زمانی اجرا؛
- ت) برگزاری بخش پرسش و پاسخ (وفق ماده ۱۸۷).

۲) دستور کار نشست پیگیری: در نشست پیگیری باید اقدامات زیر انجام شود:

- الف) تشریح اقدامات انجام‌شده و ارائه خروجی‌های قابل مشاهده؛
- ب) اعلام علت و زمان‌بندی جدید برای موارد انجام‌نشده؛
- پ) برگزاری بخش پرسش و پاسخ (وفق ماده ۱۸۷).

۳) تشریفات و مواعدِ اعلان رسمی: دولت موقت مکلف است زمان و مکان برگزاری هر دو نشست را پیش از برگزاری، به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر کند. این اطلاع‌رسانی تابع قواعد زیر است:

- الف) موعد اعلان نشست نخست: اعلانِ این نشست باید حداکثر ظرف ۲۴ ساعت پس از انتشار گزارش شورا، صادر و منتشر شود.
- ب) موعد اعلان نشست پیگیری: اعلانِ این نشست باید بلافاصله پس از تعیین تاریخِ آن (در چارچوب مهلت ۱۰ روزهٔ قانونی) منتشر گردد.
- پ) قاعدهٔ حداقل فاصله: به منظور تضمین حضور مؤثر رسانه‌ها، در هر دو نشست، فاصلهٔ زمانی میان «انتشارِ اعلانِ رسمی» تا «لحظهٔ آغاز برگزاریِ نشست»، تحت هیچ شرایطی نباید کمتر از ۲۴ ساعت باشد.

ماده ۱۸۷ :استانداردهای پرسش و پاسخ و پخش زنده

۱) استاندارد پرسش و پاسخ (۱: زمان و تعداد): بخش پرسش و پاسخ در نشست‌ها باید حداقل ۳۰ دقیقه باشد و (در صورت وجود متقاضی) به حداقل ۱۰ پرسش خبرنگاران پاسخ داده شود.

۲) استاندارد پرسش و پاسخ (۲: منع غربال): دریافت یا غربال محتوایی پرسش‌ها پیش از طرح ممنوع است. مدیریت جلسه فقط بر اساس زمان، نوبت، یا قرعه عمل می‌کند.

۳) استاندارد پرسش و پاسخ (۳: شرایط رد): رد یا محدودسازی حضور خبرنگار فقط در دو حالت مجاز است: الف) عدم احراز هویت رسانه‌ای؛ ب) خطر امنیتی مشخص و مستند.

۴) تکلیف مستندسازی رد: در صورت اعمال بند (۳) این ماده، باید «اعلامیه رد یا محدودسازی» با ذکر دلیل و مستندات به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شود.

۵) تکلیف پخش زنده: هر دو نشست (نخست و پیگیری) باید به‌صورت زنده از طریق رسانهٔ همگانی یا بستر برخط رسمی قابل مشاهده باشند.

۶) تکلیف نسخه آرشیوی: نسخه قابل مشاهدهٔ کامل هر نشست باید حداکثر ظرف ۲۴ ساعت در «دفتر اطلاعات رسمی» بارگذاری یا پیونددهی شود.

ماده ۱۸۸ :مستندسازیِ اقدام و شرایط فورس‌ماژور

۱) تکلیف جدول اقدام: دولت موقت موظف است هم‌زمان با انتشار نسخه قابل مشاهده هر نشست، یک «جدول اقدام» را به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کند.

۲) محتوای جدول اقدام: این جدول برای هر مورد تخلف ثبت‌شده باید شامل ستون‌های زیر باشد: شناسه تخلف/ارجاع؛ شرح کوتاه؛ اقدام اصلاحی تعریف‌شده؛ واحد مسئول؛ مهلت اجرا؛ وضعیت پیشرفت؛ پیوند به شواهد.

۳) فورس‌ماژور: اگر برگزاری نشست در مهلت‌های مقرر به‌علت مانع فیزیکی، امنیتی یا ارتباطیِ مستند ناممکن شود، دولت موقت مکلف است ظرف همان مهلت، «اعلامیه عدم امکان» را با شواهد منتشر کند.

۴) زمان جایگزین: در صورت وقوع بند (۳) این ماده، نشست باید حداکثر ظرف ۵ روز کاری پس از رفع مانع برگزار شود.

فصل سوم: حفاظت از افشاگران، امنیت قضایی و ثبت رخدادها

ماده ۱۸۹ :تیم فنی مستقل، کانال امن و مخزن امنِ افشا

۱) اصل استقلال زیرساخت: ایجاد، نگهداری و اداره زیرساخت‌های افشاگری و امنیت داده‌ها، از وظایف دولت موقت نیست و دولت حق مداخله در آن را ندارد. راهبری این زیرساخت منحصراً در اختیار شورای نظارت رویه‌ای است.

۲) تکلیف تشکیل تیم فنی: شورای نظارت رویه‌ای مکلف است «تیم فنی مستقل» را انتخاب و به‌کار گیرد.

۳) شرط شفافیت: فرآیند انتخاب تیم فنی باید شفاف باشد و قواعد تعارض منافع در آن اعمال شود.

۴) تکلیف انتخاب بستر استاندارد: شورا مکلف است برای کانال امن و مخزن امن، از بستری استفاده کند که «استانداردهای فنی ناشناس‌سازی و رمزنگاری» مندرج در «پیوست ۹» را دارا باشد. هرگونه توسعه نرم‌افزار داخلی اختصاصی برای این منظور ممنوع است و باید از راهکارهای متن‌بازِ آزموده‌شده جهانی استفاده شود.

۵) الزام به رعایت پیوست فنی: کلیه مشخصات فنی و رویه‌های دسترسی باید دقیقاً مطابق «پیوست ۹» پیاده‌سازی شود.

۶) تفکیک صلاحیت فنی و دسترسی: تیم فنی مستقل صرفاً مسئولیت نگهداری زیرساخت و انتقال امنِ داده‌های رمزگذاری‌شده را بر عهده دارد. حق دسترسی به «کلیدهای رمزگشایی» و مشاهده محتوای خام، منحصراً در اختیار هیئت اجرایی شورا یا اعضای مجاز از سوی آن است و دسترسی سایر اعضا منوط به رعایت «پاک‌سازیِ امنیتی» و «ثبت نمایهٔ رخداد» (طبق پیوست ۹) خواهد بود.

۷) قاعده مالکیت: مالکیت داده‌ها و کنترل حکمرانیِ مخزن امن، صرفاً متعلق به شورای نظارت رویه‌ای است. تیم فنی صرفاً مجری است و هیچ پیمانکار فنی حق ادعای مالکیت یا نگهداری کپی از داده‌ها را ندارد.

۸) حق استفاده نهادهای تخصصی: نهادهای مشورتی تخصصی و اعضای آنها حق دارند از طریق «کانال امن گزارش‌دهی» گزارش‌ها و شواهد خود را به مخزن امنِ افشا ارسال کنند.

۹) محدودیت دسترسی نهادها: حق استفاده موضوع بند (۸)، هیچ‌گونه حق مالکیت، مدیریت، یا اختیار تصمیم‌گیری درباره مخزن برای نهادهای مشورتی تخصصی ایجاد نمی‌کند.

۱۰) تکلیف ثبت تصمیمات: شورا مکلف است «دفتر تصمیمات فنی» را ایجاد کند. تصمیم‌های کلیدی شامل انتخاب تیم، سیاست دسترسی، تغییرات مهم زیرساخت، و رخدادهای امنیتی باید با تاریخ و نام مسئول در این دفتر ثبت شوند. بخش غیرحساس این دفتر باید به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شود.

۱۱) محدودیت حقوقی ابزار: این ابزارها مجوز تحصیل غیرقانونی اطلاعات، نفوذ، شنود یا دسترسی غیرمجاز ایجاد نمی‌کنند و صرفاً بستری برای ثبت، حفاظت از تمامیت، و انتقال امن شواهدِ موجود هستند.

۱۲) مهلت راه‌اندازی عملیاتی: شورای نظارت رویه‌ای مکلف است حداکثر ظرف ۲۰ روز پس از پایان «دوره استقرار» (موضوع ماده ۱۰۱)، زیرساخت‌های موضوع این ماده را به‌طور کامل عملیاتی نموده و تمهیدات فنی و اجرایی لازم را فراهم آورد.

۱۳) شرط ممیزی امنیتی مستقل: پیش از بارگذاری هرگونه داده یا عملیاتی‌سازی سامانه، کلِ زیرساخت فنی و پروتکل‌های امنیتیِ تیمِ منتخب، باید توسط یک «گروه تخصصی امنیت سایبری» (نهاد غیردولتی، معتبر و ترجیحاً دارای سابقه بین‌المللی در حمایت از حریم خصوصی) که توسط شورا انتخاب شده است، مورد بازبینی فنی قرار گرفته و «گواهی سلامت امنیتی» دریافت کند. گزارش این ممیزی باید به عنوان اطلاعات رسمی منتشر شود.

ماده ۱۹۰ :محدودیت در دستگاه قضایی

۱) ممنوعیت انتصاب بلندمدت: هرگونه انتصاب قضایی که دارای اثر بلندمدت باشد، به‌نحوی که عملاً دوره پس از تصویب قانون اساسی جدید را مقید کند، ممنوع است.

۲) مجوز انتصاب موقت: انتصاب‌های قضایی فقط در حد ضرورت برای «استمرار خدمت عمومی» مجاز است.

۳) شروط اعتبار انتصاب موقت: هر انتصاب موقت قضایی فقط در صورت رعایت هم‌زمان شروط زیر معتبر است: الف) شرط زمانی: مدت حکم باید ثابت، کوتاه و غیرقابل تمدید خودکار باشد. ب)شرط معیاری: بر پایه معیارهای شکلی و قابل راستی‌آزمایی انجام شود (بدون معیارهای مبهم یا سلیقه‌ای). پ) شرط شفافیت: فهرست انتصابات، شامل نام، سمت، مدت، و مبنای قانونی باید در «دفتر اطلاعات رسمی»

منتشر شود. ت) شرط تعارض منافع: قواعد تعارض منافع اعمال شده و ارتباطات مرتبط مقام منصوب، افشا گردد.

۴) اثر عدم رعایت: هر حکمی که فاقد یکی از شروط بند (۳) باشد یا نقض بند (۱) باشد، از حیث آثار حقوقی «کان‌لم‌یکن» و فاقد اعتبار است.

۵) منع احکام برگشت‌ناپذیر و محاکم استثنایی: صدور و اجرای هرگونه مجازاتِ «سلب حیات» یا «مصادرهٔ کلانِ اموال»، به دلیل ماهیتِ برگشت‌ناپذیرِ آن‌ها، در تمام طول دوران گذار (تا زمان استقرار نهادهای برآمده از قانون اساسی جدید) معلق و مطلقاً ممنوع است. همچنین تشکیل هرگونه دادگاه صحرایی، دادگاه انقلابی، دیوان ویژه، یا هر محکمه‌ای خارج از ساختارِ آیین دادرسیِ عادیِ پیش از گذار، فاقد اعتبار است. دستگاه قضاییِ دولت موقت صرفاً مجاز به صدور احکامِ بازدارندهٔ موقت (مانند بازداشت، ممنوع‌الخروجی و مسدودسازی موقت دارایی‌ها) جهت حفظ نظم و جلوگیری از فرار یا تخریب شواهد می‌باشد.

۶) تفکیکِ «حفظ ادله» از «صدور رأی» در جرایمِ رژیم پیشین: به منظور هدایتِ مطالباتِ عدالت‌خواهانهٔ شهروندان به مسیرِ قانونی و جلوگیری از محاکماتِ شتاب‌زده، دستگاه قضاییِ دولت موقت مکلف است سازوکاری شفاف برای «ثبت رسمی شکایاتِ شهروندان علیه آمران و عاملانِ جرایمِ رژیم پیشین» ایجاد نماید. این سازوکار تنها با رعایت شرایط زیر مجاز است:

- الف) صلاحیتِ محاکمِ دولت موقت در این پرونده‌ها، منحصراً محدود به «مرحله تحقیقات مقدماتی، جمع‌آوری شواهد، و صدور قرارهایِ تأمینیِ موقت» باشد.
- ب) برگزاریِ دادگاهِ رسیدگیِ ماهوی و صدورِ هرگونه رأیِ قطعیِ کیفری (اعم از حبس، مصادره، یا سلب حیات) در این خصوص، تا زمانِ استقرارِ دستگاهِ قضاییِ جدید، مطلقاً انجام نشده و پرونده‌ها در وضعیتِ «آمادهٔ ارجاع» بایگانی و مهروموم شوند.

۷) تضمین دادرسی عادلانه و منعِ پرونده‌سازیِ پنهان:

- الف) اعمالِ هرگونه قرارِ بازداشت، منوط به رعایتِ سخت‌گیرانهٔ حقوقِ متهم، از جمله دسترسیِ فوری به وکیلِ انتخابی و استقلالِ محلِ نگهداری است. اخذِ اقرارِ اجباری، شکنجه، حبس انفرادیِ طولانی‌مدت، یا برگزاریِ اعترافاتِ نمایشی، مطلقاً ممنوع است.
- ب) تشکیلِ هرگونه «پروندهٔ محرمانه» جهت اِعمال فشار یا باج‌گیریِ سیاسی ممنوع است. دولت موقت مکلف است فهرستِ تمامیِ متهمانِ تحتِ تعقیب یا بازداشت را با ذکر «عنوانِ اتهامیِ مستند» (و رعایت اصول امنیتی)، مستمراً در «دفتر اطلاعات رسمی» منتشر نماید.

- پ) هرگونه بهره‌برداریِ تبلیغاتی، افشایِ جزئیاتِ بازجویی‌ها، یا اظهارنظرِ مقاماتِ دولتی پیرامونِ مجرمیتِ این اشخاص در رسانه‌ها (پیش از برگزاری دادگاه در آینده)، مصداقِ «تخلف رویه‌ای» محسوب می‌شود.

۸) سقفِ قطعیِ بازداشت و نگهداریِ مقاماتِ ارشدِ رژیم پیشین: از آنجا که صدورِ رأیِ نهایی در دوران گذار معلق است، استفاده از «بازداشتِ موقت» به عنوانِ مجازاتِ نامحدود ممنوع است. با این حال، به منظور حفظ امنیتِ گذار، قواعد زیر حاکم است:

- الف) سقفِ ۳۰ روزه عمومی: محاکمِ دولتِ موقت برای عموم متهمان، حداکثر مجاز به صدورِ «۳۰ روز» قرارِ بازداشت برای تکمیلِ تحقیقاتِ اولیه هستند. پس از این مهلت، قرار بازداشت باید به‌صورتِ خودکار به «آزادیِ مشروطِ تحتِ نظارتِ الکترونیک، توقیفِ گذرنامه، یا حصرِ خانگیِ امن» تبدیل شود.
- ب) اختیار استثنایی دولت در قبال مقاماتِ ارشد: دولت موقت استثنائاً مجاز است قرار بازداشتِ آن دسته از مقاماتِ ارشدِ رژیم پیشین را که دارای «خطرِ قطعیِ فرار، امحای شواهدِ کلان، یا سازماندهیِ شبکهٔ مسلح» هستند، رأساً و بدون نیاز به تمدیدهای کوتاه‌مدت، تا زمانِ تشکیلِ «دیوان عالی داوری» و استقرارِ «هیئت ویژه» (موضوع جزء پ) تمدید و حفظ نماید. دولت مکلف است فهرست این افراد و عناوین اتهامیِ آنان را به طور شفاف در دفتر اطلاعات رسمی منتشر کند.
- پ) تشکیل «هیئت ویژهٔ قرارهای تأمینی»: به منظور جلوگیری از سوءاستفاده از اختیارِ جزء (ب)، دیوان عالی داوری مکلف است بلافاصله پس از تشکیل، نهادی موقت تحت عنوان «هیئت ویژه بررسی قرارهای تأمینی» متشکل از حقوق‌دانان و قضاتِ مستقل (واجد شرایط مواد ۲۱۶ و ۲۱۷) تشکیل دهد. نصب و عزلِ اعضای این هیئت، منحصراً در اختیار دیوان عالی است.
- ت) بررسی و صدورِ قرارِ بازداشتِ تمام‌دوره: هیئت ویژه مکلف است پروندهٔ تمامیِ افرادی که بر اساسِ جزء (ب) در بازداشت به سر می‌برند را بررسی کند. چنانچه این هیئت خطرِ قطعیِ متهمانِ ردیفِ اول را تأیید نماید، منحصراً مجاز و مکلف به صدورِ حکمِ «بازداشت تا پایانِ دوران گذار» (زمانِ برگزاری دادگاه در دولتِ برآمده از قانون اساسیِ جدید) می‌باشد. در صورت عدم تأیید، متهم فوراً مشمولِ تبدیلِ قرار (موضوع جزء الف) خواهد شد.

ماده ۱۹۱ :حمایت قوی از افشاگران و تضمین مسیر امن به مخزن امنِ افشا

۱) حق گزارش‌دهی: هر عضو شورای نظارت رویه‌ای، هر یک از کارکنان و کارشناسانِ شاغل در «مرکز تخصصی پایش» و همچنین اعضا یا کارشناسانِ هیئت عالی حسابرسی گذار، حق دارند هرگونه تخلف

رویه‌ای، اجبار، تهدید، اخلال، دست‌کاریِ اسناد یا داده‌ها، یا اعمالِ نفوذِ غیرقانونی (اعم از سوی نهادهای دولتی یا ارکانِ داخلیِ خودِ شورا) را گزارش کنند.

۲) سلسله‌مراتب مسیر گزارش و افشا: در گزارش تخلفاتی که مستلزمِ افشای «اطلاعات یا اسناد محرمانهٔ شورا» هستند، اصلِ قطعی و الزام‌آور بر استفاده از «کانال امن افشاگری» (موضوع ماده ۱۸۹) است. افشاگر منحصراً در صورت تحققِ دقیقِ شروطِ احصایی در بند (۱۱) همین ماده، حقِ «افشای مستقیم و عمومی» را دارد و مشمول مصونیت خواهد بود. مفادِ این بند بر سایر موادِ این سامانه در خصوص محرمانگی، حاکم و ناسخِ هرگونه تعارضِ احتمالی است. (گزارش عمومیِ تخلفاتی که نیازمندِ انتشار اسناد طبقه‌بندی‌شده و محرمانه نیستند، همواره و از هر مسیری آزاد است).

۳) تکلیف محرمانگی: هویت افشاگر باید محرمانه بماند و افشای آن جز در حد ضرورتِ رسیدگی و با رضایت صریح وی ممنوع است.

۴) منع تلافی: هرگونه اقدام تلافی‌جویانه علیه افشاگر یا شخصی که مظنون به افشاگری است، ممنوع است.

۵) مصادیق تلافی: اقداماتی نظیر تهدید، ارعاب، فشار، محرومیت از امکانات، قطع پرداخت‌ها، حذف از فرآیندها، تخریب اعتبار، یا هر نوع محدودسازی اداری، مصداق تلافی محسوب می‌شوند.

۶) اثر حقوقی تلافی: ارتکاب هر یک از مصادیق تلافی، «تخلف رویه‌ای» محسوب می‌گردد.

۷) اصل مصونیت: گزارش افشاگرانه با حسن‌نیت، به‌خودی خود مبنای هیچ‌گونه مجازات، محرومیت یا برخورد انضباطی نیست؛ حتی اگر نهایتاً ادعای مطرح‌شده اثبات نشود.

۸) استثنای مصونیت: مصونیت موضوع بند (۷) شامل مواردی نمی‌شود که «جعل عمدی» یا «ارائه آگاهانه اطلاعات ساختگی» با مستندات روشن احراز گردد.

۹) منع اخلال در زیرساخت: هرگونه تلاش برای دسترسی غیرمجاز، ضبط، پاک‌سازی، یا اخلال در کانال امن، مخزن امن، یا کیت شواهد ممنوع است.

۱۰) اثر حقوقی اخلال: نقض بند (۹) بسته به هویتِ مرتکب، دارای آثار حقوقی زیر است:

- الف) حمله یا مداخلهٔ دولتی: چنانچه اخلال، نفوذ یا مسدودسازی از سوی دستگاه‌های دولتی یا امنیتی رخ دهد، مصداق بارزِ «تخلف فاحش دولت موقت» (موضوع بند ۶ ماده ۱۷۷) می‌باشد.

- ب) خیانت و مداخلهٔ داخلی: چنانچه اخلال، سرقتِ کلیدهای رمزگشایی یا پاک‌سازیِ داده‌ها توسط هر یک از اعضای شورای نظارت، نهادهای مشورتی یا کارکنانِ مرکز پایش رخ دهد، مصداق قطعیِ «تخلف درجه یک» (موضوع ماده ۱۱۶) بوده و موجب عزل و اخراجِ دائمیِ متخلف می‌گردد.

۱۱) مصونیت مشروط افشای عمومی: انتشار عمومی گزارش‌هایی که حاوی اطلاعات محرمانهٔ شورا است، تنها در صورتی از شمول نقض تعهدات محرمانگی خارج است و مشمول حمایت‌های این ماده می‌شود که هم‌زمان شرایط زیر رعایت شده باشد:

- الف) کانال امن به بهره‌برداری نرسیده باشد؛ یا افشاگر نشان دهد که پیش‌تر گزارش را از طریق کانال امن ارسال کرده و پس از ۱۵ روز کاری پاسخی دریافت نکرده است؛ یا به‌طور معقول و مستند معتقد باشد که ارسال داخلی گزارش، بی‌اثر بوده یا موجب امحای شواهد یا خطر جانی فوری می‌شود.
- ب) انتشار عمومی باید محدود به «شواهد اثبات تخلف» باشد. افشای سایر اسناد طبقه‌بندی‌شده، اطلاعات فنی زیرساخت (از جمله کلیدهای خصوصی)، یا اسرار نامرتبط با تخلف، همچنان ممنوع است.
- پ) افشاگر مکلف است پیش از انتشار عمومی، داده‌های هویتی حساسِ اشخاصِ ثالثِ غیرمرتبط با تخلف را مطابق الزامات ماده ۱۱ بپوشاند.

۱۲) پروتکل «افشای با تأخیر» در دورهٔ خلأ زیرساختی: با توجه به زمان‌بر بودنِ استقرارِ قطعی و ایمن‌سازیِ «مخزن امنِ افشا» (موضوع ماده ۱۸۹) در ماه‌های نخستینِ تشکیل دولت، به منظور جلوگیری از از بین رفتنِ شواهدِ تخلفات در این دورهٔ حساس، ضوابطِ زیر حاکم است:

- الف) حق مستندسازی و نگهداریِ امن: هر شخصی که در دورهٔ زمانیِ پیش از راه‌اندازیِ رسمیِ زیرساختِ امن، شاهدِ وقوعِ هرگونه تخلف رویه‌ای، فساد، اعمال نفوذ غیرقانونی، یا تلاش برای تغییر و امحای اسنادِ دولتی باشد، حق دارد شواهد و مستنداتِ مربوطه را جمع‌آوری نموده و به‌صورت پنهان نزد خود نگهداری کند.
- ب) تضمینِ مصونیتِ عطف‌به‌ماسبق: ارسالِ این شواهدِ انباشته‌شده، بلافاصله پس از افتتاحِ رسمیِ «کانال امن»، مشمولِ حمایت‌ها و مصونیتِ مطلقِ مندرج در این ماده خواهد بود. «تأخیر در ارسال» که صرفاً ناشی از آماده نبودنِ زیرساختِ شورا در دورهٔ خلأ بوده است، ناقضِ حسن‌نیتِ افشاگر تلقی نشده و هیچ مرجعی حق ندارد به این بهانه، حمایت‌های قانونی را از وی سلب کند.

- پ) منع شمول مرور زمان: گذشت زمان در این بازهٔ استقرار (تا زمان اعلام آمادگیِ مخزن امن)، مانع از رسیدگی نخواهد بود. شورای نظارت رویه‌ای و دیوان عالی مکلف‌اند به گزارش‌های واصله از این دوره، با همان فوریت و قاطعیتِ گزارش‌های روز رسیدگی کنند و متخلفانِ دولت موقت، حقِ استناد به «گذشت زمان» یا «تثبیتِ اقداماتِ پیشین» برای فرار از ضمانت‌اجراها را ندارند.
- ت) استثنای خطر و آسیبِ برگشت‌ناپذیر: چنانچه انتظار برای افتتاح کانال امن، منجر به «خطر جانی قریب‌الوقوع» یا «امحای گسترده و غیرقابل‌جبرانِ اسنادِ حیاتیِ ملی» گردد، افشاگر مجاز است با رعایت دقیقِ شروطِ مقرر در بند (۱۱) همین ماده (استثنای افشای عمومی)، شواهد را مستقیماً برای رسانه‌های همگانی منتشر نماید و همچنان از مصونیت برخوردار باشد.

ماده ۱۹۲ :حمایت قوی از افشاگران در نهادهای مشورتی تخصصی

۱) حق گزارش‌دهی اعضا: اعضای نهادهای مشورتی تخصصی حق دارند هرگونه تخلف، دست‌کاری، فشار اجرایی، تعارض منافع، یا اخلال در استقلال نهاد را گزارش کنند.

۲) مسیر گزارش: ثبت گزارش و ارسال شواهد باید از طریق «کانال امن» به «مخزن امنِ افشا» انجام شود.

۳) ماهیت گزارش: این گزارش‌ها از حیث آثار و فرآیند رسیدگی، به‌عنوان «گزارش به شورای نظارت رویه‌ای» تلقی می‌شوند.

۴) تسرّی حمایت‌ها: قواعد محرمانگی، منع تلافی، مصونیت گزارش‌دهی با حسن‌نیت، و ممنوعیت اخلال در زیرساخت، عیناً مطابق احکام ماده ۱۹۱ در مورد اعضای نهادهای مشورتی تخصصی نیز جاری است.

ماده ۱۹۳ :ثبت رخداد

۱) **اشخاص مجاز:** اشخاص زیر حق دارند اقدام به «ثبت گزارش رخداد» نمایند:

- الف) هر عضو شورای نظارت رویه‌ای؛
- ب) هر عضو از هر یک از دو مجمع تدوین؛
- پ) نمایندگان رسمیِ احزابِ عضو در «شورای عالی احزاب ناظر»؛
- ت) هر عضو نهادهای مشورتی؛
- ث) هر کارمند مرکز تخصصی پایش (زیر نظر شورای نظارت)؛
- ج) اعضا و کارشناسانِ هیئت عالی حسابرسی گذار؛

- چ) هر یک از اعضای دیوان عالی داوری گذار؛
- ح) اعضای «تیم فنی مستقل» (منحصراً در خصوص رخدادهای مرتبط با زیرساخت‌های امن)؛
- خ) اعضای «هیئت‌های نظارت انتخابات» و ناظران دارای اعتبارنامه (در روزهای برگزاری رأی‌گیری و شمارش).

۲) **مصادیق رخداد:** رخدادهای مشمول ثبت شامل موارد زیر است: بازداشت یا دستگیری، ضرب‌وجرح، بازرسی یا یورش، محدودیت سفر، تعطیلی محل فعالیت، اخلال ارتباطی، و تهدید صریح.

۳) **محتوای الزامی گزارش:** گزارش رخداد باید شامل شناسه، تاریخ دقیق، شرح واقعه، و بیان «اثر عملیاتی» آن باشد.

۴) **تعریف اثر عملیاتی:** منظور از اثر عملیاتی، بیان پیامد عینی رخداد است؛ از جمله «ناتوانی در انجام وظیفه برای بیش از ۲۴ ساعت».

۵) **تکلیف انتشار:** گزارش رخداد و شناسه آن باید به‌صورت عمومی منتشر شود.

۶) **استثنای امنیتی:** در مواردی که افشای جزئیات خطر فوری و مشخص ایجاد کند، انتشار «نسخه عمومی حداقلی» الزامی است.

۷) **پوشاندن هویت:** انتشار هر داده هویتی در گزارش رخداد، تابع قواعد ماده ۱۱ است.

۸) حکم تلافی و اخلال سایبری: هرگونه تلافیِ اداری/مالی علیه افشاگران، و یا حمله و اخلال در زیرساخت‌های امن (موضوع مواد ۱۹۱ و ۱۹۲)، خود مصداقِ «رخداد اجبار یا اخلال» بوده و قابلیت ثبت فوری را دارد. این ثبت، مانع از ارتقایِ هم‌زمانِ موضوع به «تخلف فاحش» وفق ماده ۱۷۷ نخواهد بود.

ماده ۱۹۴ :تکلیف پاسخ دولت

۱) **تکلیف پاسخ:** دولت موقت موظف است برای هر «گزارش رخداد» (موضوع ماده۱۹۳)، یک پاسخ مکتوب عمومی صادر کند.

۲) مهلت پاسخ‌گویی دوسطحی: مهلت صدور و انتشارِ پاسخِ عمومیِ دولت موقت به گزارش‌های رخداد، تابع وضعیتِ زمانی و هویتیِ زیر است:

- الف) وضعیت عادی: در شرایط معمول، دولت موقت مکلف است حداکثر ظرف ۴۸ ساعت از تاریخ ثبت گزارش رخداد، پاسخ خود را منتشر کند.

- ب) وضعیت اضطراریِ انتخاباتی: چنانچه رخدادِ گزارش‌شده در «بازهٔ حساس انتخاباتی» (یعنی از ۷۲ ساعت پیش از آغاز هر رأی‌گیری، تا پایانِ زمانِ اعلام رسمی نتایج) به وقوع بپیوندد و رخدادِ مزبور ناظر بر اشخاصی باشد که در «سلامت انتخابات» نقش دارند (شامل: اعضای شورای نظارت، هیئت‌های نظارت، ناظرانِ دارای اعتبارنامه، نامزدهای تأییدشده، اعضای تیم فنی / سایبریِ سامانه، و اعضای مجمع‌ها)، مهلتِ پاسخ‌گویی و مداخلهٔ دولت موقت به شش (۶) ساعت کاهش می‌یابد.

۳) **محتوای الزامی:** پاسخ دولت باید حداقل شامل موارد زیر باشد: الف) شماره پرونده یا شناسه گزارش رخداد؛ ب) نام واحد یا مقام مسئول رسیدگی؛ پ) شرح اقدام انجام‌شده یا دلیل عدم اقدام.

۴) پروتکلِ اضطراریِ دورهٔ خلأ: با توجه به زمان‌بر بودنِ استقرارِ کاملِ نهادهای نظارتیِ سامانه در ماه‌های نخست، دولت موقت مکلف است بلافاصله پس از اعلام موجودیت، یک واحدِ اجراییِ ویژه تحت عنوان «واحد واکنشِ سریعِ ضدِ خشونت و انتقام‌جویی» را در عالی‌ترین سطحِ امنیتیِ خود (پاسخگو به شخصِ رئیس دولت موقت) تشکیل دهد.

- الف) درگاه گزارش‌دهیِ اورژانسی: این واحد موظف است یک مسیرِ ارتباطیِ عمومی، فوری و شبانه‌روزی (خط ویژه یا درگاه برخط) برای دریافتِ گزارش‌های مربوط به «حملات فیزیکی، محاکمه‌های خودسرانه، یا ارعاب و افشای اطلاعات با انگیزهٔ تسویه‌حسابِ سیاسی و سازمانی» ایجاد کند.
- ب) اقدام و انتشارِ روزانه: این واحد مکلف است هر ۲۴ ساعت یک‌بار، فهرستی از رخدادهایِ خشونت‌آمیزِ تأییدشده و مهم‌تر از آن، «اقداماتِ فیزیکی و قضاییِ بازدارنده‌ای که دولت موقت برای توقفِ آن‌ها، محافظت از قربانیان و دستگیریِ مهاجمان انجام داده است» را به صورت رسمی (و در صورت راه‌اندازی در دفتر اطلاعات رسمی یا دفتر اطلاعات رسمی حداقلی) منتشر کند.
- پ) ضمانت اجرا: استنکافِ دولت موقت از تشکیلِ این واحد در هفتهٔ نخست، یا عدم انتشارِ گزارش‌های روزانهٔ امنیتی در «دورهٔ خلأ»، مصداقِ قطعیِ «تخلف رویه‌ایِ دولت موقت» (موضوع ماده ۱۸۳) محسوب می‌شود و شورای نظارت رویه‌ای مکلف است آن را در نخستین بخش از «گزارش صفر» ثبت و تکالیفِ پاسخ‌گوییِ علنیِ دولت را فعال کند.
- ت) ارتقا به تخلف فاحش: چنانچه استنکاف و پنهان‌کاریِ اداریِ دولت (موضوع جزء پ)، هم‌زمان با شواهد مستند مبنی بر وقوع گستردهٔ خشونت‌ها و انتقام‌گیری‌های مهارنشده در همان دورهٔ خلأ باشد، موضوع از سطح رویه‌ای خارج شده و به عنوان مصداق «چشم‌پوشی سیستماتیک از ارعاب» (موضوع ماده ۱۷۵) تلقی می‌گردد. در این حالت، با توجه به عدم استقرار دیوان عالی

داوری در دورهٔ خلأ، شورای نظارت رویه‌ای مکلف است با احرازِ موضوع، فرآیند فعال‌سازیِ «رأی‌گیری اعتماد عمومی» (موضوع ماده ۱۸۱) را مستقیماً و به‌صورت خودکار به اجرا بگذارد.

بخش ششم: زمان‌بندی، همه‌پرسی و تثبیت آینده

فصل اول: مراحل و چرخه‌های همه‌پرسی قانون اساسی

ماده ۱۹۵ :زمان‌بندی چرخه‌های تدوین

۱) **مدت چرخه تدوین:** بازه زمانی تدوین قانون اساسی، ۲۹ ماه کامل است.

۲) **مبنای محاسبه:** آغاز این بازه، دقیقاً «تاریخ تشکیل رسمی مجلس موسسان» است و پایان آن، «انتشار عمومی متن نهایی هر دو پیش‌نویس» می‌باشد.

۳) **احتساب تعلیق:** مدت‌های تعلیق مقرر در ماده ۲۰ (تأخیر سامانه صدای جمعی) و سایر تعلیق‌های صریح سامانه، به این مدت ۲۹ ماهه افزوده می‌شود.

۴) **بازه همه‌پرسی (مرحله نخست):** همه‌پرسی مرحله نخست باید در بازه‌ای برگزار شود که: الف) زودتر از ۴۵ روز پس از انتشار متون نهایی نباشد؛ و ب) دیرتر از ۶۰ روز پس از انتشار متون نهایی نباشد.

۵) **بازه همه‌پرسی (مرحله دوم):** در صورت نیاز به مرحله دوم، این رأی‌گیری باید حداکثر ظرف ۱۴ روز پس از اعلام رسمی نتایج مرحله نخست برگزار شود.

ماده ۱۹۶ :قواعد تعیین نتیجه در همه‌پرسی مرحله نخست

۱) **شرط پیروزی قطعی:** اگر یکی از گزینه‌ها (پیش‌نویس‌ها) بیش از ۵۰٪ (پنجاه درصد) کل آرای معتبر را کسب کند، همان گزینه «نتیجه نهایی» است و همه‌پرسی پایان می‌یابد.

۲) **شرط چرخه اصلاح:** اگر هیچ‌یک از پیش‌نویس‌ها اکثریت مطلق (۵۰٪+۱) را کسب نکنند، و هم‌زمان گزینه «هیچ‌کدام» بیشترین رأی را در میان سه گزینه داشته باشد، «چرخه اصلاح» وفق ماده ۱۹۸ فعال می‌شود.

۳) **شرط مرحله دوم (رقابت نهایی):** در سایر موارد (عدم کسب اکثریت مطلق توسط پیش‌نویس‌ها و عدم برتری گزینه «هیچ‌کدام»)، انتخابات به «مرحله دوم» (وفق ماده ۱۹۷) کشیده می‌شود.

۴) **شرط اعتبار:** اعتبار همه‌پرسی و نتایج آن، منوط به رعایت دقیق قواعد اجرایی (ماده ۱۸۴) و تأیید راستی‌آزمای مستقل (ماده ۱۶۷) است.

ماده ۱۹۷ :قواعد همه‌پرسی مرحله دوم

۱) **گزینه‌های مجاز:** در مرحله دوم، فقط دو گزینه‌ای که در مرحله نخست بیشترین آراء را کسب کرده‌اند در برگه رأی قرار می‌گیرند. چنانچه گزینه «هیچ‌کدام» یکی از دو گزینهٔ برتر باشد، صعودِ آن به مرحله دوم معتبر و مجاز است. در این حالت، مرحله دوم عملاً کارکردِ همه‌پرسیِ «آری یا خیر» را برای تنها پیش‌نویسِ راه‌یافته به این مرحله ایفا خواهد کرد.

۲) **شرط پیروزی:** گزینه‌ای که در مرحله دوم بیش از ۵۰٪ (پنجاه درصد) آرای معتبر را کسب کند، «نتیجه نهایی» است.

۳) **پیروزی «هیچ‌کدام»:** اگر گزینه «هیچ‌کدام» به مرحله دوم راه یافته باشد و در این مرحله اکثریت مطلقِ آرای معتبر (بیش از ٪۵۰) را کسب کند، آن پیش‌نویس مردود تلقی شده و «چرخه اصلاح» وفق ماده ۱۹۸ فعال می‌شود.

۴) **شرط اعتبار:** اعتبار مرحله دوم، تابع همان قواعد ماده ۱۸۴ و ماده ۱۶۷ است.

ماده ۱۹۸: چرخه اصلاح و بازگشت به مرحله نخست

۱) شرط فعال‌سازی: این چرخه زمانی فعال می‌شود که در همه‌پرسی مرحله نخست (ماده ۱۹۶) یا همه‌پرسی مرحله دوم (ماده ۱۹۷)، گزینه «هیچ‌کدام» حائز اکثریت یا بیشترین آرا (حسب مورد) شود.

۲) بازگشت به رقابت سه‌گانه: با فعال‌شدن چرخه اصلاح، حتی اگر یکی از پیش‌نویس‌ها در مرحله نخستِ همه‌پرسیِ پیشین از دورِ رقابت حذف شده باشد، «هر دو مجمع تدوین (الف و ب)» مجدداً به فرآیند رقابت بازمی‌گردند. همه‌پرسیِ چرخه اصلاح همواره از نقطهٔ «مرحله نخست» و با رقابتِ برابرِ هر سه گزینه (پیش‌نویس الف، پیش‌نویس ب، و هیچ‌کدام) برگزار خواهد شد.

۳) مبنای بازنگری: مجمع‌های تدوین موظف‌اند کار اصلاح را صرفاً بر مبنای آخرین نسخه‌های منتشرشدهٔ پیش‌نویس‌ها آغاز کنند.

۴) تکلیف انتشار: هر دو مجمع موظف‌اند متن بازنگری‌شده را با عنوان «پیش‌نویس اصلاح‌شده» به‌صورت عمومی منتشر کنند.

۵) مهلت انتشار: حداکثر مهلت انتشار پیش‌نویس اصلاح‌شده، ۶۰ روز کاری از تاریخ اعلام نتیجه نهایی همه‌پرسیِ منجر به اصلاح است.

۶) تکلیف تکرار آزمون تاب‌آوری: پیش از برگزاری هر نوبت همه‌پرسی در چرخه اصلاح، «نهادهای مشورتی تخصصی» مکلف‌اند متونِ اصلاح‌شدهٔ جدید را مجدداً بر پایهٔ فهرست سناریوهای تهدید، مورد «آزمون تاب‌آوری» قرار داده و گزارش نهایی خود را (مشابه رویهٔ دور اول موضوع ماده ۱۶۲) پیش از روز رأی‌گیری منتشر نمایند.

۷) بازه زمانی همه‌پرسی: همه‌پرسی چرخه اصلاح باید حداقل ۳۰ روز و حداکثر ۴۵ روز پس از تاریخ انتشار عمومیِ «هر دو» پیش‌نویسِ اصلاح‌شده برگزار شود.

۸) قواعد حاکم: سایر قواعد رأی‌گیری، از جمله لزوم برگزاری مرحله دوم در صورت عدم کسب اکثریت مطلق، و معیارهای اعتبار رأی‌گیری، عیناً مطابق مواد ۱۹۶، ۱۹۷ و ۱۸۴ است.

۹) سقف مجازِ چرخه‌ها: فعال‌سازی چرخه اصلاح حداکثر برای دو (۲) مرتبه مجاز است.

۱۰) بن‌بست و انحلالِ خودکار: چنانچه در همه‌پرسیِ نهاییِ «دومین چرخهٔ اصلاح»، همچنان گزینهٔ «هیچ‌کدام» حائز اکثریت یا بیشترین آرا باشد، «بن‌بست ساختاری» محقق شده و احکام زیر فوراً اجرا می‌شود:

- الف) انحلال مجلس موسسان: هر دو مجمع تدوین (الف و ب) بلافاصله منحل شده و نمایندگان فعلی از سمت خود عزل می‌شوند.
- ب) انتخاباتِ مجدد: دولت موقت مکلف است حداکثر ظرف ۶۰ روز از تاریخ اعلام نتایج، انتخابات مجدد مجلس موسسان را برگزار کند.
- پ) استمرار کار بر روی متون پیشین: مجلس موسسانِ جدید نیازی به تدوین قانون اساسی از نقطهٔ صفر ندارد. مجمع‌های جدید کار را بر روی همان آخرین نسخه‌هایِ پیش‌نویس ادامه داده و مکلف‌اند حداکثر ظرف ۱۲۰ روز کاری پس از تشکیل، متون نهایی را برای برگزاری مجدد همه‌پرسی آماده و منتشر کنند.

- ت) بازگشت به نقطه صفرِ تقویمیِ همه‌پرسی: پس از نهایی‌سازیِ متون، فرآیندِ همه‌پرسی دقیقاً مطابق با تشریفات، توالی و مواعدِ مندرج در مواد ۱۹۶ و ۱۹۷ اجرا می‌شود. بدین معنا که فرآیند رأی‌گیری، بدونِ توجه به سوابقِ شکستِ چرخه‌هایِ قبلی، مجدداً از «مرحله نخست» (رقابتِ پیش‌نویس الف، ب و گزینه هیچ‌کدام) آغاز شده و تمامیِ حقوقِ نظارتی و بازه‌هایِ زمانیِ بررسی، عیناً تکرار می‌گردد.

فصل دوم: بازتأیید ده‌ساله، نوسازی بنیادین و حقوق مخالفت

ماده ۱۹۹: رأی‌گیری بازتأیید ده‌ساله و اثرات آن

۱) تکلیف درج در قانون اساسی: هر قانون اساسی که در پایان فرآیند این سامانه به تصویب می‌رسد، باید دارای ماده‌ای غیرقابل حذف باشد که برگزاری «رأی‌گیری سراسری بازتأیید ده‌ساله» و «الزام به بازتأسیسِ نهادهای مستقلِ این سامانه جهت نظارت بر آن» را تضمین کند.

۲) تعریف «تاریخ لازم‌الاجرا شدن»: تاریخی است که متن قانون اساسیِ مصوب، با شناسه یکتا و مهر زمانی در «دفتر اطلاعات رسمی» منتشر و در اعلامیه آن، تاریخ اجرا تصریح شده باشد.

۳) تعریف «دوره ده‌ساله»: الف) دوره نخست: از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آغاز و در دهمین سالگرد آن پایان می‌یابد. ب) دوره‌های بعدی: بلافاصله پس از پایان دوره قبلی آغاز و ۱۰ سال کامل ادامه می‌یابند.

۴) پنجره زمانی برگزاری: رأی‌گیری بازتأیید باید در «بازه ۹۰ روزه پایانی» هر دوره ده‌ساله برگزار شود.

۵) تکلیف اعلام تاریخ: دولت وقت موظف است تاریخ دقیق رأی‌گیری را حداقل ۱۸۰ روز پیش از روز رأی‌گیری به‌عنوان اطلاعات رسمی اعلام کند.

۶) قواعد اجرایی: قواعد اجرایی و نظارتی این رأی‌گیری تابع الزامات ماده ۱۸۴ (قواعد رأی‌گیری) و ماده ۱۶۷ (راستی‌آزمایی مستقل) است.

۷) حکم فورس‌ماژور: اگر برگزاری در پنجره ۹۰ روزه به علت مانع مستند (وفق ماده ۱۲) ناممکن شود، مرجع اجرایی مکلف است «اعلامیه عدم امکان» منتشر کند.

۸) سقف تعویق: در صورت فورس‌ماژور، رأی‌گیری باید در اولین زمان ممکن برگزار شود؛ مشروط به اینکه تعویق از پایان پنجره ۹۰ روزه، بیش از ۱۸۰ روز نشود.

۹) تکلیف بازتأسیسِ ارکان ناظر: به منظور مصون ماندنِ همه‌پرسی از تسخیرِ مجریان، دولتِ مستقر مکلف است دقیقاً ۳۰۰ روز پیش از تاریخ همه‌پرسی بازتأیید (مرحله نخست)، فرآیندِ بازتأسیسِ بخش‌های مشخصی از این سامانه را کلید بزند. استقرار، تأمین بودجه و حدود اختیارات این نهادها، دقیقاً تابع مواد مصرحِ دوران گذار بوده و منحصراً نهادهای زیر تشکیل می‌شوند:

- الف) شورای نظارت رویه‌ای بازتأیید: فرآیند ثبت‌نام، قفل داده‌ها و قرعه‌کشی فیزیکی ملیِ آن عیناً مطابق مواد ۸۳ تا ۱۰۰ اجرا می‌شود. این شورا مکلف است بازوهای کارشناسی خود شامل «مرکز تخصصی پایش» (وفق ماده ۱۲۶) و «تیم فنی مستقل» جهت استقرار زیرساخت‌های امن افشاگری (وفق ماده ۱۸۹) را تشکیل دهد. بودجه و جبران خدمات این شورا منحصراً تابع فرمول‌های قطعی مواد ۱۳۰ تا ۱۳۶ خواهد بود.
- ب) نهاد مشورتی حقوقی: این نهاد صرفاً با مأموریتِ «غربالگری و معرفی نامزدهای دیوان عالی داوری» تشکیل می‌شود. فرآیند ثبت‌نام، احراز صلاحیت و انتخاب ۱۵ عضو نهایی آن از طریق مجمع انتخاب‌کنندگان، دقیقاً تابع مواد ۱۴۴ تا ۱۶۱ است. (تشکیلِ سه نهاد مشورتیِ دیگر (سیاسی، اقتصادی و حقوق بشر) در این مقطع موضوعیت نداشته و الزامی نیست).
- پ) هیئت عالی حسابرسی گذار: با انتخاب انحصاری توسط شورای نظارت رویه‌ای (وفق ماده ۱۴۲) تشکیل می‌شود تا استقلال مالی نهادهای احیاشده در برابر خزانه‌داری دولت وقت را تضمین کند.

۱۰) تشکیل «هیئت عالی نمایندگی مخالفان»: به منظور تضمینِ توازن قوا و جلوگیری از انحصارِ دولتِ وقت در فرآیندِ نظارت بر همه‌پرسی ده‌ساله، نهادی موقت با عنوان «هیئت عالی نمایندگی مخالفان» تشکیل می‌گردد تا مأموریت‌ها و حقوقِ نهادِ رقیب (همتراز با نقش مجمع‌های تدوین در دوران گذار) را ایفا نماید.

- الف) نامزدی: اشخاص، نخبگان یا رهبرانِ کمپین‌هایِ سیاسیِ مدافعِ تغییر قانون اساسی (مدافعان رأی خیر)، حق دارند نامزدی خود را برای عضویت در این هیئت به شورای نظارت رویه‌ای اعلام کنند.
- ب) انتخاب: اعضای «شورای نظارت رویه‌ای»، از میان نامزدهای ثبت‌نام‌شده، پنج (۵) نفر را با استفاده از سیستم «تک‌رأی انتقال‌پذیر» انتخاب می‌کنند تا نمایندگیِ متکثرترین طیفِ مخالفان تضمین شود.
- پ) مصونیت: این ۵ نفر از لحظه انتخاب تا پایان فرآیند همه‌پرسی، از مصونیت مطلقِ قضایی و امنیتی در خصوص فعالیتِ خود در هیئت عالی برخوردارند و دولت حقِ هیچ‌گونه مداخله یا محدودسازی در فعالیت آنان را ندارد.

۱۱) سازوکارِ توازن‌بخش برای تشکیل دیوان عالی داوری ده‌ساله: از آنجا که در زمانِ همه‌پرسیِ بازتأیید، مجلس موسسانی برای انتخاب قضات وجود ندارد، دیوان عالی داوری با ساختارِ «توازنِ بلوک‌ها» و متشکل از ۱۱ قاضی واجد شرایط (مطابق مواد ۲۱۶ و ۲۱۷) به شرح زیر تشکیل می‌شود:

- الف) سهمیه دولت (۴ عضو): چهار نفر از قضات توسط رئیس دولت مستقر انتخاب و معرفی می‌شوند.
- ب) سهمیه مخالفان (۴ عضو): چهار نفر از قضات توسط «هیئت عالی نمایندگی مخالفان» (موضوع بند ۱۰) انتخاب و معرفی می‌شوند.
- پ) اعضای مرضی‌الطرفین (۳ عضو): سه عضوِ باقیمانده، باید با «اجماع کتبی» هشت قاضیِ منتخبِ دو طیف (یا توافق مشترک دولت و هیئت مخالفان) انتخاب شوند.
- ت) ضمانتِ اجرایِ شکست بن‌بست: چنانچه طرفین نتوانند ظرف حداکثر ۱۰ روز کاری بر سر سه عضو مرضی‌الطرفین به توافق برسند، حق انتخابِ آن‌ها ساقط می‌گردد. در این حالت، نهاد مشورتی حقوقی مکلف است ظرف ۵ روز، فهرستی شامل پانزده (۱۵) نامزدِ مستقل را دقیقاً مطابق الگویِ معرفیِ «هر عضو یک نامزد» (موضوع ماده ۲۱۸) تهیه و به شورای نظارت رویه‌ای ارسال کند. شورا با استفاده از روش رأی‌گیری امتیازی (۰ تا ۵)، سه قاضی نهایی را از میان آنان انتخاب می‌نماید.
- ث) ضمانت اجرای استنکاف: چنانچه دولتِ وقت یا هیئتِ مخالفان، در معرفیِ ۴ قاضیِ سهمیهٔ خود تعلل کرده و مهلت مقرر را نقض کنند، حقِ انتخابِ آن کرسی‌هایِ خالی فوراً به «شورای نظارت رویه‌ای» منتقل می‌شود تا مستقیماً آن‌ها را (وفق فرآیند جزء ت) انتخاب کند.
- ج) صلاحیت محدود دیوان: دیوانِ تشکیل‌شده، دارای استقلال مالی و مصونیت کامل است. صلاحیت دیوان در این مقطع، منحصراً محدود به رفع انسدادهای بانکی نهادهای ناظر، رسیدگی به شکایات، صدور احکام توقف، و «تأیید یا ابطال نهایی همه‌پرسی» بر مبنای گزارش نهاد بین‌المللی (موضوع ماده ۱۶۷) می‌باشد.

۱۲) تشکیل هیئت مستقل نظارت بر انتخابات بازتأیید: به منظور تضمین برابریِ حضور در پای صندوق‌های رأی، «هیئت نظارت همه‌پرسی بازتأیید» متشکل از ده (۱۰) عضو، حداکثر ۶۰ روز پیش از رأی‌گیری با توازنِ کامل تشکیل می‌شود:

- الف) ترکیب موازنه: پنج (۵) عضو توسط عالی‌ترین مقام اجراییِ دولت وقت (نمایندگان مدافع وضع موجود)، و پنج (۵) عضو توسط «هیئت عالی نمایندگی مخالفان» (نمایندگان مدافع تغییر) منصوب می‌شوند.

- ب) توزیع کارت‌های نظارت: این هیئت مکلف است سهمیهٔ «کارت‌های نظارت و دسترسی به تمام مراکز رأی‌گیری و شمارش» (موضوع ماده ۱۷۳) را به‌صورت ۵۰-۵۰ و کاملاً برابر میان ستادهای دولتی و کمپین‌های مخالف توزیع نماید تا هیچ صندوقی از حضور ناظران رقیب خالی نماند.

۱۳) انحلال پس از مأموریت: مأموریت کلیهٔ نهادهای موضوع بندهای (۹) تا (۱۲) این ماده، بلافاصله پس از اعلامِ قطعیِ نتایج همه‌پرسی (یا همه‌پرسی مجدد در صورت رفتن به مرحله دوم) و صدور حکم نهایی دیوان عالی پایان یافته و منحل می‌شوند.

۱۴) تشریفات اعتباربخشی و مداخلهٔ قضایی در همه‌پرسی بازتأیید: اعلامِ رسمیت و اعتبارِ نتایج همه‌پرسی ده‌ساله، منوط به طیِ کاملِ تشریفاتِ زیر است و هرگونه اعلامِ نتیجه از سوی دولتِ وقت پیش از صدور حکمِ نهاییِ دیوان، فاقد اثر حقوقی می‌باشد:

- الف) تکالیف گزارش‌دهیِ شورا: «شورای نظارت رویه‌ای» مکلف است «گزارش پیشینی» (۱۰ روز قبل از رأی‌گیری) و «گزارش پسینی» (حداکثر ۱۰ روز پس از اعلام نتایج اولیه) را دقیقاً مطابق با شاخص‌های پیوست‌های ۷ و ۸ منتشر نموده و به همراه «گزارش نهاییِ نهاد راستی‌آزمای بین‌المللی» به دیوان عالی ارجاع دهد.
- ب) مداخلهٔ پیشینی دیوان: چنانچه در «گزارش پیشینیِ» شورا، دست‌کم یک پاسخ «خیر» ثبت شده باشد، پرونده فوراً به دیوان عالی ارجاع می‌شود. دیوان مکلف است پیش از فرارسیدنِ روزِ همه‌پرسی (حداکثر ظرف ۴۸ ساعت از زمان ارجاع)، حکم قطعی مبنی بر «توقف و تعویق همه‌پرسی»، «الزام دولت به اصلاح و جبران فوری» یا «ادامهٔ فرآیند» را صادر کند.
- پ) رسیدگی پسینی و صدور حکم نهایی: دیوان عالی داوری مکلف است حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری پس از دریافت «گزارش پسینی» شورا و «گزارش ناظران بین‌المللی»، در یک جلسه استماع علنی، انطباقِ فرآیندِ برگزاری را با استانداردهای سامانه و حدنصاب‌های ماده ۲۰۰ بررسی نماید. دیوان منحصراً مجاز به صدور یکی از دو حکمِ «تأییدِ صحتِ همه‌پرسی» یا «ابطالِ کلِ همه‌پرسی» است. در صورتِ صدور حکم ابطال، دولت وقت مکلف است حداکثر ظرف ۴۵ روز، همه‌پرسی را با رفعِ نواقصِ اعلامی مجدداً برگزار نماید.

ماده ۲۰۰ :فرآیند رأی‌گیری بازتأیید (مرحله نخست) و شرایط نهایی‌سازی

۱) **پرسش ثابت:** پرسش رأی‌گیری بازتأیید باید دقیقاً چنین باشد: «آیا مایل به حفظ قانون اساسی کنونی هستید؟»

۲) **گزینه‌ها:** گزینه‌ها منحصراً دو مورد است: «آری» و «خیر».

۳) **حدنصاب تغییر (۶۵ درصد):** تغییر وضعیت فقط در صورتی رخ می‌دهد که گزینه «خیر» حداقل ۶۵٪ (شصت و پنج درصد) از کل آرای معتبر را کسب کند.

۴) **اثر رأی «آری» یا «خیرِ ضعیف»:** چنانچه گزینه «خیر» به حدنصاب ۶۵٪ نرسد، قانون اساسی برای دوره ده‌ساله بعدی معتبر باقی می‌ماند.

۵) شرط نهایی‌سازی: اگر در چهار دوره ده‌سالهٔ متوالی، نتیجه بدوی رأی‌گیری «آری» (یا عدم کسب حدنصاب خیر) باشد، قانون اساسی «نهایی» تلقی می‌شود.

۶) اثر نهایی‌سازی: با تحقق شرط بند (۵)، الزام به برگزاری رأی‌گیری بازتأیید ده‌ساله برای همیشه پایان می‌یابد؛ اما حق تغییر از طریق «اصلاحیه قانون اساسی» (ماده ۲۰۷) محفوظ است.

ماده ۲۰۱ :دوره فرصت اصلاح و همه‌پرسی مجدد (مرحله دوم)

۱) **شرط فعال‌سازی:** اگر در رأی‌گیری مرحله نخست، گزینه «خیر» حداقل ۶۵٪ آرای معتبر را کسب کند، «دوره فرصت اصلاح» آغاز می‌شود.

۲) **مدت دوره:** مدت این دوره دقیقاً ۹ ماه است.

۳) **وضعیت حقوقی:** در طول این دوره، قانون اساسی جاری همچنان معتبر است.

۴) **تکلیف ساختار حاکم:** ساختارهای حاکم موظف‌اند در این مهلت با استفاده از سازوکارهای درون‌قانون اساسی، اقدام به بازنگری و اصلاح نمایند.

۵) **تکلیف همه‌پرسی مجدد:** دولت وقت مکلف است پس از پایان مهلت ۹ ماهه، و حداکثر ظرف ۳۰ روز، «همه‌پرسی مجدد بازتأیید» را برگزار کند.

۶) **شرایط همه‌پرسی مجدد:** پرسش، گزینه‌ها و حدنصاب ۶۵٪، دقیقاً مشابه مرحله نخست (ماده ۲۰۰) است.

ماده ۲۰۲: و استقرار نظارت نوسازی فعال‌سازی چرخه

۱) شرط فعال‌سازی نوسازی: اگر در «همه‌پرسی مجدد» (مرحله دوم موضوع ماده ۲۰۱) نیز گزینه «خیر» حداقل ۶۵٪ آرای معتبر را کسب کند، «چرخه نوسازی بنیادین» فعال می‌شود.

۲) تداوم مأموریت شورای نظارت: مأموریت «شورای نظارت رویه‌ای» (که پیش از همه‌پرسی ده‌ساله وفق ماده ۱۹۹ بازتأسیس و مستقر شده است)، در صورت پیروزی گزینه «خیر» (شامل مرحله اول و دوم) پایان نمی‌یابد. این شورا مکلف است به مأموریت خود ادامه داده و پس از مرحله دوم نیز بر فرآیند سقوط دولت، اجرای محدودیت‌های دولت انتقالی، و برگزاری انتخابات فوری (موضوع ماده ۲۰۴) نظارت کامل داشته باشد.

۳) تکلیف تأمین بودجه: دولت وقت (و پس از سقوط، دولت انتقالی) مکلف است بودجه و تنخواه‌گردان شورا و بازوهای تخصصی آن را در طول «چرخه نوسازی بنیادین»، دقیقاً بر مبنای فرمول‌های مصوب سامانه و بدون وقفه تأمین نماید.

ماده ۲۰۳ :انتقال خودکار قوه مجریه، قرنطینهٔ نهادی و محدودیت‌های دولت سرپرست

۱) سقوطِ دولتِ مستقر و انتقالِ قدرت: بلافاصله پس از اعلام رسمیِ نتیجهٔ «همه‌پرسی مجدد» (موضوع ماده ۲۰۲) مبنی بر پیروزی گزینه «خیر»، دولتِ مستقر از سِمت «دولت حاکم» ساقط می‌شود. رئیس قوه مجریه (رئیس‌جمهور یا نخست‌وزیر)، تمامی وزرا، استانداران و رؤسای سازمان‌های سیاسی و امنیتیِ منصوبِ وی، به‌صورت خودکار عزل می‌شوند.

۲) استقرارِ «شورای ریاست انتقالی»: از لحظهٔ سقوط دولت، «هیئت عالی نمایندگی مخالفان» (متشکل از ۵ عضوِ منتخبِ شورای نظارت رویه‌ای، موضوع بند ۱۰ ماده ۱۹۹)، به‌صورت خودکار تبدیل به «شورای ریاست انتقالی» (دولت انتقالی) شده و عالی‌ترین مقامِ اجراییِ کشور محسوب می‌گردد.

۳) تشکیل کابینهٔ سرپرست: شورای ریاست انتقالی مکلف است ظرف حداکثر ۷۲ ساعت، اشخاصِ ذی‌صلاحِ اداری و غیرسیاسی را به‌عنوان «هیئت سرپرستی وزارتخانه‌ها» (کابینهٔ سرپرست) منصوب نماید. وظیفهٔ این کابینه منحصراً «حفظ وضع موجود»، «تداوم ارائه خدمات عمومی» و «پرداخت هزینه‌های جاری» است.

۴) قرنطینه و تعلیقِ پارلمانِ مستقر: به منظور جلوگیری از خلأ اداری، پارلمانِ مستقرِ قانون اساسیِ پیشین منحل نمی‌گردد، اما «صلاحیت‌های تقنینیِ سیاسی و نظارتی» آن کاملاً معلق می‌شود. پارلمان در

این دوره حق تصویب قوانین جدید، ایجاد تعهدات کلان، احضارِ اعضای شورای ریاست انتقالی، یا مداخله در فرآیند گذار را ندارد و صرفاً مجاز به تصویبِ «بودجهٔ جاریِ تخصیصیِ ماهیانه» برای حفظِ حقوق کارمندان است. پارلمانِ مستقر با آغاز به کارِ مجلسِ برآمده از قانون اساسیِ جدید، به‌طور خودکار منحل خواهد شد.

۵) محدودیت‌های مطلقِ کابینه سرپرست: شورای ریاست انتقالی و کابینهٔ سرپرستِ آن، حقِ اتخاذ تصمیماتی که ماهیتِ «تغییر وضع موجود» یا «ایجاد تعهد برای آینده» دارند را ندارند. اقدامات زیر مطلقاً ممنوع و باطل است:

- الف) امضای هرگونه قرارداد بین‌المللی، پیمان‌نامه، یا ایجاد تعهد مالی ارزی جدید.
- ب) شروع هرگونه پروژه عمرانی جدید (غیر از تعمیرات و نگهداری اضطراری)، تصویب طرح‌های توسعه، یا تغییر در ساختار سازمانی وزارتخانه‌ها.
- پ) هرگونه استخدام یا عزل انبوه، تغییر در جداول حقوق و دستمزد، یا ایجاد تعهد استخدامی مادام‌العمر جدید.
- ت) هرگونه برداشت از صندوق توسعه ملی یا ذخیره ارزی یا تغییر در نرخ‌های پایه پولی و بانکی.
- ث) صدور هرگونه حکم عفو عمومی یا اختصاصی برای محکومان، یا مداخله اجرایی برای توقف رسیدگی به پرونده‌های فساد اداری و مالی.
- ج) هرگونه امحاء، حذف، یا جابجایی غیرمتعارف اسناد دولتی، مراکز داده، سامانه‌های میزبانی و بایگانی‌های ملی.
- چ) اعلام هرگونه «حکومت نظامی» یا صدور دستور به نیروهای مسلح برای مداخله و استقرار در شهرها؛ مگر در چارچوب «وضعیت اضطراری» و مطابق تشریفات ماده ۲۰۶.

۶) ممنوعیت انتصابات سیاسی و برون‌سازمانی: شورای ریاست انتقالی در تعیین سرپرست برای وزارتخانه‌ها، استانداری‌ها و سازمان‌های دولتی، حقِ گماردنِ اشخاصِ خارج از بدنهٔ آن دستگاه‌ها (اعم از فعالان سیاسی یا افرادِ فاقد سابقهٔ استخدامی در آن سازمان) را ندارد. انتصابِ سرپرست‌ها منحصراً باید از میان «نیروهای رده‌بالایِ اداری و تخصصیِ شاغل در همان سازمان» (در سطح معاونین یا مدیران کل) انجام شود تا دستگاه اداری بدونِ تنشِ سیاسی به ارائهٔ خدمات عمومی ادامه دهد.

۷) ممنوعیت تحرکاتِ تهاجمی و تصفیهٔ نظامیان: شورای ریاست انتقالی به‌عنوان فرمانده کل قوا، حقِ صدور دستور برای «جابجایی‌های کلانِ یگانی»، «آغاز عملیات تهاجمی»، و یا «تصفیه و عزلِ سیستماتیکِ فرماندهانِ مستقرِ نیروهای مسلح» را ندارد. مأموریت نظامیان در این دوره منحصراً محدود به «پدافندِ مرزی و حفاظت از زیرساخت‌های ملی» است؛ مگر در حدود بند (۸) و (۹) این ماده.

۸) دفع تجاوز خارجی: چنانچه کشور با حملهٔ نظامیِ خارجی یا فروپاشیِ مسلحانهٔ نظم عمومی مواجه شود، محدودیتِ جابجایی‌های کلان و عملیات نظامی، منحصراً از طریق فعال‌سازی «وضعیت اضطراری» و طیِ تشریفات و کسبِ تأییدیه‌های مندرج در ماده ۲۰۶ قابل لغو خواهد بود و شورای انتقالی حقِ تصمیم‌گیریِ یک‌جانبه در این خصوص را ندارد.

۹) برخورد با تمرد: عزلِ فرماندهانِ نظامی مستقر، صرفاً به‌صورتِ موردی و انحصاراً در صورتِ «تمردِ فرمانده از دستورِ توقف تحرکات» و با تأیید دیوان عالی داوری (موضوع ماده ۲۲۰) مجاز خواهد بود.

ماده ۲۰۴ :انتخابات فوریِ مجلس موسسان و مأموریت‌های آن

۱) تکلیف انحصاریِ اجرا: برگزاری، تدارکات و اجرای انتخاباتِ سراسری برای تشکیل «مجلس موسسان جدید»، وظیفهٔ انحصاری و ذاتیِ «شورای ریاست انتقالی» (موضوع ماده ۲۰۳) و کابینهٔ سرپرستِ آن می‌باشد.

۲) تشکیل ستاد ویژهٔ انتخابات گذار: به منظور جلوگیری از کارشکنیِ بدنهٔ اداریِ بازمانده از دولتِ پیشین در وزارت کشور، «شورای ریاست انتقالی» مکلف است نهادی موقت با عنوان «ستاد ویژهٔ انتخابات گذار» تشکیل دهد.

- الف) استثنای انتصابات: به عنوان یک استثنای محدود بر بند ۵ ماده ۲۰۳، شورای ریاست انتقالی حق دارد رئیس، مدیران و عواملِ اجراییِ این ستاد را مستقیماً منصوب، عزل و یا جابجا کند.
- ب) انتقال اختیارات: کلیهٔ اختیارات، پایگاه‌های داده، و زیرساخت‌های انتخاباتیِ وزارت کشور باید فوراً در اختیار این ستاد قرار گیرد.

۳) انتقالِ فرماندهیِ امنیتِ انتخابات: از لحظهٔ آغاز فرآیند انتخاباتِ مجلس موسسان، فرماندهیِ نیروهای انتظامی در خصوص «تأمین امنیتِ صندوق‌های رأی، تالارهای گفتگو و ستادهای انتخاباتی»، مستقیماً تحت امرِ «ستاد ویژهٔ انتخابات گذار» قرار می‌گیرد. «دیوان عالی داوری» بر عملکردِ بی‌طرفانهٔ نیروهایِ تأمین‌کنندهٔ امنیت نظارتِ عالیه خواهد داشت و حقِ عزلِ فوریِ فرماندهانِ متخلف را داراست.

۴) امنیت مالیِ نوسازی: به منظور جلوگیری از مسدودسازیِ بودجهٔ انتخابات و ممانعت از بهانه‌تراشیِ اداری توسط خزانه‌داریِ بازمانده از دولت پیشین، فرآیند تأمین مالیِ نهادهای مستقل (شامل شورای نظارت رویه‌ای، نهادهای مشورتی و دیوان عالی) منحصراً تابعِ تشریفاتِ زیر است:

- الف) تأییدِ قضاییِ محاسبات: نهادهای متقاضی مکلف‌اند درخواستِ وجهِ خود را به همراه «کاربرگِ محاسباتِ منطبق با فرمول‌ها و سقف‌های این سامانه»، مستقیماً به «دیوان عالی داوری» ارائه کنند. دیوان، مرجعِ انحصاریِ تأییدِ صحتِ این محاسبات است.
- ب) صدورِ حکمِ پرداخت: دیوان عالی پس از راستی‌آزماییِ انطباقِ درخواست با سقف‌های قانونی (حداکثر ظرف ۵ روز کاری)، «حکمِ قطعیِ پرداخت» را صادر و مستقیماً به بانک مرکزی ابلاغ می‌نماید.
- پ) مجریِ محض بودنِ بانک: بانک مرکزی و شبکهٔ بانکی در برابرِ حکمِ دیوان، صرفاً نقشِ «مجریِ محض» را ایفا می‌کنند و مطلقاً فاقدِ صلاحیت برای ممیزی، حسابرسیِ مجدد، مشروط‌سازی یا تأخیر در پرداخت هستند. بانک مکلف است وجهِ مندرج در حکم دیوان را حداکثر ظرف ۲۴ ساعت به حسابِ مستقلِ نهادِ مربوطه واریز کند.
- ت) ضمانت اجرای استنکاف: استنکاف، تأخیر یا بهانه‌تراشیِ اداریِ مقاماتِ بانکی در اجرایِ فوریِ حکمِ دیوان، مصداقِ «اخلال در گذار دموکراتیک» تلقی شده و دیوان عالی داوری دارای صلاحیتِ صدورِ حکمِ عزلِ فوریِ مقامِ مستنکف و انتقالِ اختیارات وی به فردِ جانشین می‌باشد.

۵) تکلیفِ مجلس موسسان: مجمع‌های تدوینِ جدید بلافاصله پس از استقرار، موظف‌اند تمام فرآیند تدوین قانون اساسی، چرخه‌های مشارکت، و آزمون‌های تاب‌آوری را بر پایهٔ آخرین نسخهٔ معتبرِ این سامانه (وفق ماده ۲۰۵) اجرا نمایند.

ماده ۲۰۵ :اعتبار نسخه‌ها و وضعیت حقوقی

۱) وضعیت قانون اساسی در دوره چرخه نوسازی: قانون اساسی موجود تا زمان تصویب و لازم‌الاجرا شدن قانون اساسی جدید، صرفاً به عنوان «مقررات اداره کشور» به قوت خود باقی است تا از خلأ حقوقی فوری جلوگیری شود؛ اما «شورای ریاست انتقالی» و «کابینه سرپرست» حق استناد به اختیارات ویژهٔ آن قانون برای نقض محدودیت‌های بند (۵) ماده ۲۰۳ را ندارند.

۲) نسخه حاکم سامانه: چرخه نوسازی باید مطابق نسخه‌ای از سامانه اجرا شود که حداقل ۳۶۰ روز پیش از تاریخ «رأی‌گیری بازتأیید» (مرحله نخست) تثبیت و منتشر شده باشد.

۳) منع تغییر: هر تغییر در سامانه که در بازه ۳۶۰ روز مانده به رأی‌گیری بازتأیید رخ داده باشد، برای چرخه نوسازی همان دوره بی‌اعتبار است.

ماده ۲۰۶ :استثنای فورس‌ماژور در نوسازی

۱) شرایط استثنا: تنها در صورتی که وقوع جنگ خارجی، بلایای طبیعی ویرانگر، یا فروپاشی کامل نظم عمومی رخ دهد، دولت انتقالی می‌تواند «درخواست اعلام وضعیت اضطراری» را به «شورای نظارت رویه‌ای» ارائه دهد.

۲) تایید درخواست: این درخواست تنها زمانی لازم‌الاجرا می‌شود که شورای نظارت با رأی موافق دو سوم اعضا (۱۳۴ نفر) آن را تأیید و مدت دقیق آن را، که در هر مرتبه حداکثر ۶۰ روز است، تعیین کند.

۳) اثر: با تصویب وضعیت اضطراری، اجرای مهلت‌های زمانی مقرر برای برگزاری انتخابات (موضوع ماده ۲۰۴) و همچنین همه‌پرسی برای مدت وضعیت اضطراری معلق می‌شود.

۴) اثر بر فرماندهی بحران: با تصویب وضعیت اضطراری در شورای نظارت، محدودیت‌های نظامیِ مندرج در جزء (چ) از بند (۵) ماده ۲۰۳، موقتاً لغو می‌گردد تا «دولت انتقالی» بتواند برای مهارِ خطرِ موجود، به نیروهای مسلح دستور دهد. با این حال، این فرماندهیِ اضطراری صرفاً محدود به «دفع خطرِ مشخص‌شده در مصوبه» بوده و استفاده از نیروهای مسلح برای مداخله در امور سیاسی، تعطیلیِ رسانه‌ها، یا سرکوبِ حقوق بنیادینِ شهروندان تحت هر شرایطی مصداق «کودتا» محسوب شده و ممنوع است.

۵) کلیدِ قطعِ اضطراری و صیانت از فرآیند انتقال قدرت: به منظور جلوگیری از سوءاستفاده از وضعیت اضطراری، قواعد بندهای (۶) تا (۹) این ماده در طول مدت بحران حاکم است.

۶) حق لغو فوری و سلب صلاحیت فرماندهی: دیوان عالی داوری صلاحیت دارد در هر لحظه، چنانچه انحراف دولت از مأموریت مهار خطر را احراز کند، با رأی اکثریت مطلق (۶ عضو)، «حکم لغو وضعیت اضطراری» را صادر نماید. با صدور این حکم، صلاحیت ویژه رئیس دولت برای فرماندهی بحران بلافاصله ساقط می‌گردد.

۷) عزل خودکار و انتقال قانونیِ فرماندهی: به استناد ماده ۲۲۰، هر فرمانده نظامی که از حکم بازگشت به پادگان استنکاف ورزد، در همان لحظه از سمت خود «منعزل» تلقی شده و کلیه مصونیت‌های وی باطل است. در این حالت، فرماندهی قانونی یگان به «جانشینِ رسمی» وی منتقل می‌شود و جانشین مکلف به اجرای حکم دیوان است.

۸) جرم‌انگاریِ اطاعتِ غیرقانونی: از لحظه صدور حکم دیوان، تمامی دستورات فرماندهِ مستنکف «غیرقانونی» است. پرسنل تحت امر قانوناً مکلف به «تمرد» هستند.

۹) ابطال دفاعِ مأمورِ معذور: در رسیدگی‌های قضاییِ آینده، هیچ‌یک از نیروهای مسلحی که پس از ابلاغ حکم دیوان به حضور در شهر یا اطاعت از فرماندهِ معزول ادامه داده باشند، حق استناد به دفاع «مأمور معذور» یا «اجرای دستور مافوق» را نخواهند داشت و شخصاً مسئول جرایم ارتکابی هستند.

ماده ۲۰۷ :تضمین حق «مخالفت قانونی» و سازوکار «اصلاح تدریجی»

۱) **تکلیف تضمین در متن:** هر یک از دو پیش‌نویس قانون اساسی (الف و ب) باید صریحاً و بدون ابهام، «حق نقد، مخالفت، و فعالیت سازمان‌یافته برای تغییر قانون اساسی» را به عنوان یک حق بنیادین شهروندی تضمین کنند.

۲) **مصادیق فعالیت مجاز:** متن پیش‌نویس باید تصریح کند که فعالیت، تبلیغ، یا تشکیل گروه برای دعوت به رأی «خیر» در همه‌پرسیِ ده‌ساله (موضوع ماده ۱۹۹) مجاز است.

۳) **منع جرم‌انگاری:** متن پیش‌نویس باید تصریح کند که اقدامات موضوع بند (۲)، مصداق جرم علیه امنیت یا نظام نبوده و مشمول حمایت‌های آزادی بیان و تشکل است.

۴) **تکلیف سازوکار اصلاح:** متن پیش‌نویس باید دارای سازوکاری مشخص و عملیاتی برای «اصلاح قانون اساسی» باشد تا امکان رفع ایرادات پیش از فرارسیدن همه‌پرسی ده‌ساله یا در فرصت اصلاح فراهم گردد.

۵) **دامنه اصلاح:** سازوکار اصلاح قانون اساسی مجاز است هر بخشی از قانون اساسی را تغییر دهد، به استثنای «اصول غیرقابل حذف» ذکر شده در این ماده.

۶) اصلِ تغییرناپذیر تا زمان انقضا: اصلِ برگزاری «همه‌پرسیِ تأیید مجدد ده‌ساله» (موضوع ماده ۱۹۹) تا پیش از تحققِ شرایطِ انقضایِ قانونیِ آن، جزئی از «اصولِ فرادستوری و تغییرناپذیر» محسوب شده و نباید از پیش‌نویس قانون اساسی حذف، اصلاح یا محدود شود. با این حال، به منظور رفع تعارضِ حقوقی، پیش‌نویسِ تدوین‌شده باید صراحتاً حاوی شرطِ «انقضای خودکارِ این الزام» باشد، به‌نحوی که مقرر دارد: «چنانچه قانون اساسی در چهار دورهٔ متوالی (چهل سال) رأی آری کسب کند، این اصل مأموریت تاریخی خود را ایفا کرده، و برای همیشه ساقط می‌شود».

۷) اصلِ تغییرناپذیرِ دائم: اصل آزادی مخالفت و تبلیغات منفی علیه کلیت قانون اساسی (موضوع بندهای ۱ تا ۳ همین ماده)، به عنوان یک رکنِ بنیادینِ دموکراتیک، «غیرقابل حذف و تغییرناپذیرِ ابدی» است و هیچ اصلاحیه یا فرآیندی نباید این حق را محدود یا زایل نماید.

۸) **ضمانت اجرا:** فقدان هر یک از تضمین‌ها یا اصول بندهای (۶) و (۷) در متن نهایی پیش‌نویس‌های الف یا ب، به منزلهٔ «عدم رعایت الزامات سامانه» است.

۹) **اثر حقوقی:** پیش‌نویسی که فاقد شرایط فوق باشد، قابلیت عرضه به همه‌پرسی را نخواهد داشت و با بررسی و حکم دیوان عالی از چرخه رأی‌گیری حذف می‌شود.

فصل سوم: اصلاحِ سامانه و انقضای دولت موقت

ماده ۲۰۸ : شورای نظارت اصلاح سامانه

۱) **هدف و دامنه:** این ماده رویه و تشریفات بازنگری و اصلاحِ خودِ این «سامانه» را برای دوره‌های ده‌ساله بعدی تعیین می‌کند.

۲) **دورنمای راهبردی و بیانیهٔ مقصود:** تعبیهٔ سازوکارِ اصلاحِ سامانه در این بخش، ناشی از آگاهی نسبت به «محدودیت‌های ذاتیِ آینده‌نگری» و «پویاییِ تحولات سیاسی، اجتماعی و فناوری» در افق‌های ده‌ساله، بیست‌ساله و پس از آن است. اگرچه این سامانه هیچ تکلیفِ انحصاری یا شرطِ محدودکننده‌ای برای محتوای اصلاحاتِ آینده مقرر نمی‌دارد، اما مقصودِ غایی از این فرآیند، گشودنِ راه برای تطبیقِ سامانه با مقتضیاتِ زمان است. از جمله مواردی که پیش‌بینی می‌شود در دوره‌های آتی نیازمند بازبینی باشند (اما به آن‌ها محدود نمی‌گردد) عبارتند از:

- الف) بازنگری و به‌روزرسانیِ «مدل‌های حکمرانیِ محلِ رقابت» (متناسب با گفتمان‌های سیاسیِ آینده).
- ب) تعیین‌تکلیفِ رویه‌ها و نهادهایی که در زمانِ تدوینِ این سامانه، حیاتی بوده‌اند اما با گذشت زمان موضوعیتِ خود را از دست داده یا ماهیت متفاوتی یافته‌اند.
- پ) پوششِ خلأهای فناوری یا رویه‌ای که در متنِ کنونیِ سامانه دیده نشده، اما برای حفظِ سلامت و شفافیت در فرآیندهای بازنویسیِ قانون اساسی در دهه‌های بعد، ضروری و گریزناپذیر خواهند بود.
- ت) تفکیک و متناسب‌سازیِ وظایف و اختیاراتِ نهادهایِ ناظر (به‌ویژه دیوان عالی داوری و نهادهای مشورتی) مختصِ زمانِ برگزاریِ همه‌پرسیِ ده‌ساله، و رفعِ هرگونه تداخلِ حقوقی میانِ احکامِ ویژهٔ «دوران گذار» با نیازهایِ اجراییِ «دوره بازتأیید».

این بند صرفاً جنبهٔ «اعلامِ هدف» داشته و اختیارِ مجریان و نهادهای پیشنهاددهندهٔ اصلاحات در آینده را محدود نمی‌سازد.

۳) **محدودیت اختیار:** شورای موضوع این ماده، اختیار ماهوی جدید برای ارزیابی ارزشی، سیاسی یا داوری محتوایی فراتر از اصلاح رویه‌های سامانه ندارد.

۴) **بازه مجاز زمانی:** اصلاح سامانه فقط در زمانی مجاز است که سامانه «در حال اجرا» نباشد.

۵) **تعریف بازه مجاز:** بازه مجاز، از تاریخ آغاز اعتبار قانون اساسی تا ۳۶۰ روز پیش از تاریخ «رأی‌گیری بازتأیید ده‌ساله» (در همان دوره) (موضوع ماده ۱۹۹) است.

۶) **اثر حقوقی:** هر اصلاح سامانه که در بازه ۳۶۰ روز مانده به رأی‌گیری بازتأیید (یا پس از آن) صادر یا منتشر شود، نسبت به همان دوره و رأی‌گیری مربوطه، باطل و بی‌اثر است.

۷) **تشکیل شورا:** برای هر دوره ده‌ساله، یک «شورای نظارت اصلاح سامانه» با ترکیب ۲۰۰ نفر تشکیل می‌شود.

۸) **سازوکار انتخاب:** اعضای این شورا دقیقاً با همان سازوکار انتخاب ملی، قرعه‌کشی، قفل داده‌ها، بسته هویت رمزگذاری‌شده، افشای گذرواژه، و جایگزینی که برای «شورای نظارت رویه‌ای» مقرر شده (مواد ۸۳ تا ۱۰۰)، انتخاب می‌شوند.

۹) **اصل استقلال:** شورای نظارت اصلاح سامانه مستقل است و هیچ مرجع اجرایی یا دولتی حق انحلال، تعلیق، یا مداخله در کار آن را ندارد.

۱۰) **نهادهای مشورتی پشتیبان:** بازنگری سامانه باید با اتکاء به سه «نهاد مشورتی تخصصی» زیر انجام شود: الف) نهاد تخصصی سیاسی؛ ب) نهاد تخصصی حقوق بشر و اجتماعی؛ پ) نهاد تخصصی حقوقی.

۱۱) **ماهیت خروجی مشورتی:** خروجی و گزارش‌های نهادهای مشورتی در فرآیند اصلاح سامانه، صرفاً مشورتی است و برای شورای نظارت الزام‌آور نیست.

۱۲) **تکلیف تأسیس مرکز فنی ارزیابی:**

- الف) تشکیل: شورای نظارت اصلاح سامانه مکلف است بلافاصله پس از تشکیل، نهادی تحت عنوان «مرکز فنی ارزیابی اصلاحات» را به عنوان بازوی کارشناسیِ خود تأسیس کند.

- ب) ساختار و استخدام: قواعد استخدام، شفافیت، تعارض منافع و ساختار این مرکز، دقیقاً تابع مقررات ماده ۱۲۶ (مرکز تخصصی پایش) است. کارکنان این مرکز باید از میان متخصصان حقوق عمومی، امنیت سایبری، مهندسی سیستم و علوم داده با فرآیند رقابت عمومی جذب شوند.
- پ) مأموریت: وظیفه انحصاری این مرکز، «شبیه‌سازی»، «تحلیل اثرات جانبی» و «سنجش فنی» پیشنهادهای اصلاحی بر روی معیارهای پایه سامانه (موضوع ماده ۲۱۱) است.

ماده ۲۰۹ :زمان‌بندی و آغاز خودکار فرآیند بازنگری

۱) اصل حاکمیت تقویم: آغازِ حقوقی فرآیند بازنگری سامانه، مطلقاً منوط به اراده، فرمان یا تأیید دولتِ وقت نیست. این فرآیند به‌محضِ فرارسیدنِ روزِ مقرر در تقویم، به‌صورت خودکار فعال و لازم‌الاجرا می‌گردد.

۲) تعریف «بازه بازنگری»: این بازه دقیقاً از ۷۲۰ روز پیش از تاریخِ از پیش‌اعلام‌شدهٔ «رأی‌گیری بازتأیید ده‌ساله» آغاز می‌شود.

۳) مهلت پایان: فرآیند بازنگری باید حداکثر تا ۳۶۰ روز پیش از تاریخ رأی‌گیری، با انتشار نتیجه نهایی به پایان برسد.

۴) تکالیف عملیاتی و تدارکاتیِ دولت وقت: دولت مستقر مکلف است حداکثر ظرف ۷ روز کاری از زمانِ آغازِ تقویمیِ بازهٔ بازنگری، اقداماتِ اجراییِ سه‌گانهٔ زیر را به‌طور کامل محقق نماید:

- الف) انتشار رسمیِ «اعلامیهٔ آغاز بازنگری سامانه» و تقویم اجرایی آن.
- ب) بازگشاییِ عمومیِ سامانه‌های امنِ ثبت‌نام برای داوطلبانِ «شورای نظارت اصلاح سامانه».
- پ) تخصیص و واریزِ کاملِ «بودجهٔ عملیاتیِ مستقل» به حسابِ شورا و تأمین ساختمان و تدارکات لازم برای برگزاری رویداد ملی قرعه‌کشی.

۵) ضمانت اجرا در برابر استنکاف: از آنجا که برگزاریِ این فرآیند، رکنِ بنیادینِ مشروعیتِ نظام است؛ چنانچه دولتِ مستقر در انجام تکالیفِ عملیاتیِ موضوع بند (۴) بیش از ۱۵ روز کاری تأخیر نماید، این اقدام از نظر حقوقی «کودتای نهادی علیه پیمان دموکراتیک» تلقی شده و ضمانت‌اجراهای سه‌گانهٔ زیر به‌صورت خودکار و هم‌زمان علیه دولت اعمال می‌گردد:

- الف) انسدادِ مالیِ هیئت وزیران: شبکه بانکی و خزانه‌داریِ کل کشور قانوناً مکلف‌اند از لحظهٔ انقضایِ مهلتِ ۱۵ روزه، تمامیِ حساب‌های جاری، اعتباراتِ خارج از شمول، و حقوق و مزایایِ

شخصیِ «رئیس دولت» و «اعضای هیئت وزیران» را به‌طور کامل مسدود نمایند. این انسداد تا زمانِ تأییدِ استقرارِ شورای اصلاح توسط نهاد جایگزین (موضوع جزء ب) لغو نخواهد شد.

- ب) سلب صلاحیتِ اجرایی و انتقالِ مأموریت: صلاحیتِ برگزاری قرعه‌کشی و تشکیل شورا از دولت سلب شده و منحصراً به کانون وکلای دادگستری (یا نهاد مدنی-حقوقیِ مستقلِ هم‌تراز که در قانون اساسیِ جدید تعریف شده) واگذار می‌شود. دولت مکلف است معادل «سه برابرِ کلِ هزینهٔ تدارکات» را به‌عنوان جریمه به حسابِ نهادِ جایگزین واریز کند.
- پ) جرم‌انگاری و سلبِ مصونیت: عالی‌ترین مقام اجراییِ مستنکف (رئیس‌جمهور یا نخست‌وزیر)، مصونیتِ سیاسیِ خود را در این خصوص از دست داده و به اتهام «سلبِ حقِ حاکمیتِ ملت بر سرنوشتِ خویش»، تحت پیگردِ فوریِ عالی‌ترین مرجع قضایی کشور قرار می‌گیرد.

ماده ۲۱۰ :مراجع مجاز و استانداردهای پیشنهاد اصلاح

۱) مولفان مجاز: تنها مراجع مجاز برای ارائه «پیشنهاد اصلاح سامانه»، سه نهاد مشورتی تخصصی (موضوع ماده ۲۰۸) هستند.

۲) اختیار نهادها: هر نهاد تخصصی می‌تواند یک یا چند پیشنهاد مستقل ارائه کند یا رسماً اعلام کند که «پیشنهادی ندارد».

۳) محتوای الزامی پیشنهاد: هر پیشنهاد اصلاح باید به‌عنوان اطلاعات رسمی ثبت شود و حداقل شامل موارد زیر باشد:

- الف) متن پیشنهادی دقیق (با ذکر مواد و بندهای درگیر)؛
- ب) شرح مسئله محیطی، فنی یا اجتماعی که اصلاح برای آن پیشنهاد می‌شود؛
- پ) تحلیل اثرات شکلی بر شفافیت، برابری، راستی‌آزمایی و استقلال؛
- ت) تاریخ اثر پیشنهادی.

ماده ۲۱۱ : معیارهای پایهٔ سامانه برای غربالگری

۱) تکلیف شورای نظارت اصلاح سامانه: این شورا مکلف است پیشنهادهای رسیده را دریافت و صرفاً از حیث «عدم اثر مخرب بر معیارهای پایه سامانه» بررسی شکلی کند.

۲) لیست «معیارهای پایه سامانه»: معیارهای غربالگری برای مقاصد این ماده منحصراً عبارتند از:

- الف) عدم کاهش سطح «برابری فرصت» یا «برابری دسترسی» میان گزینه‌ها و نهادهای متناظر؛
- ب) عدم کاهش سطح «شفافیت» (قابلیت رهگیری نسخه‌ها، منع ویرایشِ مکتوم، زنجیره اصلاحیه)؛
- پ) عدم کاهش سطح «قابلیت راستی‌آزمایی شخص ثالث» (نسخه قابل مشاهده، رونوشت داده عمومی)؛
- ت) عدم اعطای اجازهٔ رفتارِ گزینشی، اعمال فیلتر، یا حقِ دخالتِ محتوایی به دولت موقت در فرآیندها؛
- ث) منع هر تغییری که مصونیتِ نهادهای مستقل را مخدوش کند یا راه را برای قضاوت‌های ذهنی (مانند نیت‌خوانی) علیه آن‌ها باز نماید.
- ج) منع «عطف به ماسبق شدن»: تغییرات نباید بر اقداماتِ تثبیت‌شدهٔ گذشته اثر بگذارند، مگر آنکه منحصراً و صراحتاً موجب ارتقای شفافیت شوند.

۳) منع توسعه معیار: شورا حق ندارد معیارهای بند (۲) را توسعه دهد یا معیارهای سلیقه‌ای به آن بیافزاید.

ماده ۲۱۲ :فرآیند فنی، تصمیم‌گیری و تجمیع بسته

۱) مرحله غربالگری فنی و شبیه‌سازی:

- الف) ارجاع اجباری: شورا مکلف است پیش از رأی‌گیری درباره هر پیشنهاد، متن کامل آن را جهت «سنجش اثر» به مرکز فنی ارزیابی ارجاع دهد.
- ب) گزارش اثرسنجی: مرکز فنی مکلف است برای هر پیشنهاد، «گزارش اثرسنجی» صادر کند که در آن به صراحت مشخص شود: ۱) آیا این تغییر از نظر فنی اجرایی است؟ ۲) آیا این تغییر موجب نقض هر یک از معیارهای پایه سامانه (بند ۲ ماده ۲۱۱) می‌شود؟
- پ) انتشار عمومی: گزارش‌های اثرسنجی مرکز فنی باید هم‌زمان با ارجاع به شورا، به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شوند.

۲) نتیجه غربال در شورا: شورا موظف است برای هر پیشنهاد، بر اساس گزارش فنی و معیارهای پایه (موضوع ماده ۲۱۱)، یکی از سه وضعیت زیر را با استدلال شکلی تعیین و منتشر کند:

- الف) «قابل درج در بسته اصلاح»؛
- ب) «قابل درج مشروط به اصلاح شکلی مشخص»؛

- پ) «غیرقابل درج به‌علت تعارض با معیارهای پایه».

۳) تکلیف تجمیع: شورا موظف است همه موارد «قابل درج» (و موارد اصلاح‌شده) را در قالب یک سند واحد با عنوان «بسته اصلاح سامانه» تجمیع کند.

۴) محتوای بسته: بسته اصلاح باید شامل متن دقیق اصلاحات، فهرست تغییرات، تاریخ اثر، و شناسه یکتا باشد و به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شود.

ماده ۲۱۳ :تصویب و نفاذ بسته اصلاحی

۱) **تکلیف نهادهای تخصصی:** پس از انتشار «بسته اصلاح سامانه» (موضوع ماده ۲۱۲)، هر سه نهاد مشورتی تخصصی مکلف‌اند متن دقیق بسته را بررسی کنند.

۲) **مهلت و خروجی:** نهادهای تخصصی باید حداکثر ظرف ۳۰ روز کاری، «گزارش مشورتی درباره بسته اصلاح» را صادر و به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کنند.

۳) **ماهیت گزارش:** گزارش‌های نهادهای تخصصی «غیرالزام‌آور» است و شورای اصلاح سامانه مکلف به پذیرش محتوای آن‌ها نیست.

۴) **شرط لازم برای رأی‌گیری:** صدور و انتشار هر سه گزارش مشورتی، شرط لازم و مقدماتی برای به رأی گذاشتن بسته در شورا است.

۵) **استثنای مانع مستند:** اگر صدور گزارش به دلیل مانع موجه ناممکن باشد، شورا فقط در صورتی می‌تواند بدون گزارش رأی‌گیری کند که: الف) «اعلامیه مانع مستند» وفق ماده ۱۲ منتشر شود؛ ب) تا زمان ضرب‌الاجل نهایی (۳۶۰ روز قبل از رأی‌گیری) امکان رفع مانع وجود نداشته باشد.

۶) **نصاب تصویب:** تصویب بسته اصلاح، منوط به رأی موافق حداقل ۶۰٪ (شصت درصد) از کل اعضای دارای حق رأی شورای اصلاح سامانه است.

۷) **تکلیف انتشار نتیجه:** نتیجه رأی‌گیری، تعداد آراء، شناسه بسته مصوب، و پیوند به همه مستندات باید بلافاصله به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شود.

۸) **ممنوعیت‌های دولت وقت:** دولت وقت حق ندارد: الف) مؤلف بسته اصلاح باشد؛ ب) پیشنهادها را متوقف کند؛ پ) به دلایل محتوایی از آغاز یا ادامه فرآیند خودداری کند.

۹) **تکلیف دولت وقت:** وظایف دولت وقت در این فرآیند منحصر است به: الف) فراهم‌سازی زیرساخت و امکانات اجرایی؛ ب) انتشار رسمی اسناد در یک کانال یا دفتر رسمی دولت؛ پ) اجرای اثر زمانی بسته مصوب (طبق بند ۱۰).

۱۰) **شرط نفاذ زمانی:** بسته اصلاح مصوب، فقط در صورتی نافذ و معتبر است که حداکثر تا ۳۶۰ روز پیش از تاریخ «رأی‌گیری بازتأیید» به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شده باشد.

۱۱) **اثر حقوقی:** اثر هر اصلاح نسبت به آینده است. بسته اصلاحی نمی‌تواند آثار رسمیِ تثبیت‌شده در گذشته را بی‌اعتبار کند، مگر آنکه صراحتاً در حدود ماده ۲۱۱ اجازه داده شده باشد.

۱۲) **قیود مضاعف برای رأی‌گیری:** هر بخشی از بسته اصلاحی که قواعد رأی‌گیری را تغییر دهد، علاوه بر شرایط این ماده، باید قیود زمانی و راستی‌آزمایی ماده ۱۸۴ و ماده ۱۶۷ را نیز رعایت کند.

۱۳) **اثر عدم تصویب:** اگر شورا بسته‌ای را تصویب نکند، یا فرآیند تا ضرب‌الاجل (۳۶۰ روز قبل از رأی‌گیری) تکمیل نشود، سامانه با «آخرین نسخه معتبرِ بدون تغییر» ادامه می‌یابد.

۱۴) **منع نقض قفل:** ناکامی در بازنگری، مجوزی برای نقض «قفل ۳۶۰ روزه» یا تغییر قواعد در بازه ممنوعه نیست.

۱۵) **انحلالِ خودکارِ شورای اصلاح سامانه:** به منظور جلوگیری از تداخلِ نهادی و اداری، «شورای نظارت اصلاح سامانه» و «مرکز فنی ارزیابی» وابسته به آن، بلافاصله پس از پایان مهلت قانونیِ مأموریت خود (یعنی ۳۶۰ روز پیش از تاریخ رأی‌گیری بازتأیید ده‌ساله) و انتشار نتایج (اعم از تصویب یا عدم تصویبِ بسته اصلاحی)، به‌طور خودکار منحل می‌گردند. این انحلال، مسیر را برای بازتأسیس و استقرارِ مستقلِ «شورای نظارت رویه‌ای» (که ۳۰۰ روز پیش از همه‌پرسی وفق ماده ۱۹۹ تشکیل می‌شود) کاملاً هموار می‌سازد.

ماده ۲۱۴ :سقف زمانیِ انقضای دولت موقت

۱) **سقف مطلق زمانی:** مدت مأموریت و مشروعیت حقوقی دولت موقت برای اداره کشور، حداکثر ۴۸ ماه از تاریخ تشکیل رسمی آن است.

۲) **شرط انقضا:** اگر در پایان ماه چهل و هشتم، قانون اساسی جدید به تصویب نرسیده باشد، دوره ریاست دولت موقت به پایان می‌رسد.

۳) **اثر حقوقی:** با فرارسیدن پایان ماه چهل و هشتم، سمت رئیس دولت موقت به‌صورت خودکار و بدون نیاز به هیچ تشریفاتی خاتمه می‌یابد.

۴) **تکلیف برگزاری انتخابات:** در صورت وقوع انقضا، «انتخابات رئیس دولت موقت جدید» باید برگزار گردد.

۵) **مهلت برگزاری:** این انتخابات باید حداکثر ظرف ۴۵ روز از تاریخ انقضا برگزار شود.

۶) **قواعد اجرا:** برگزاری انتخابات رئیس جدید، تابع قواعد مندرج در ماده ۱۸۲ است.

۷) منع تمدید و اثر توقف فنی: سقف ۴۸ ماهه مطلق است و هیچ وضعیت اضطراری، جنگ، یا فورس‌ماژوری نمی‌تواند موجب «تمدید» دوره ریاست دولت موقت شود. تنها استثنا، اعمال «حکم توقف فنی» (موضوع ماده ۲۲۷) است که در این صورت، مدت‌زمانِ توقفِ حکم، به انتهای مهلت ۴۸ ماهه افزوده می‌شود.

۸) ماهیتِ ساختاریِ سقف: مهلت ۴۸ ماهه، ناظر بر «عمرِ کلِ دورهٔ گذار و نهادِ دولت موقت» است. عزلِ رئیس دولت و انتخاب رئیس جدید (موضوع ماده ۱۸۱)، موجبِ صفر شدنِ این شمارشگر نمی‌گردد و دولت جدید وارثِ زمانِ باقیمانده از این سقف است.

۹) تضمینِ حداقلِ زمانِ عملیاتی: چنانچه رئیس جدیدِ دولت موقت در زمانی تحلیف شود که از سقف ۴۸ ماهه، کمتر از «شش (۶) ماه» باقی مانده باشد، مهلتِ انقضایِ دولت موقت به‌صورت خودکار تا سقفِ دقیقِ «شش ماه از تاریخ تحلیفِ رئیس جدید» تمدید می‌گردد تا امکانِ عملیِ پایان‌بخشی به همه‌پرسی‌ها فراهم شود.

بخش هفتم: دیوان عالی داوری گذار

ماده ۲۱۵ :تشکیل، هدف و ترکیب دیوان عالی داوری گذار

۱) هدف و جایگاه: به منظور تضمین حاکمیت قانون، رفع اختلافاتِ تفسیر، و جلوگیری از بن‌بست‌های حقوقی در دوران گذار، «دیوان عالی داوری گذار» (یا «دیوان») به عنوان عالی‌ترین مرجع قضایی و تفسیرکنندهٔ این سامانه تشکیل می‌شود.

۲) ترکیب اعضا: دیوان متشکل از یازده (۱۱) عضو حقوق‌دان است که به شرح زیر انتخاب می‌شوند:

- الف) چهار (۴) عضو منتخب مجمع تدوین الف: که با رأی اکثریتِ مجمع تدوین الف از میان حقوق‌دانان برجسته انتخاب می‌شوند.
- ب) چهار (۴) عضو منتخب مجمع تدوین ب: که با رأی اکثریتِ مجمع تدوین ب از میان حقوق‌دانان برجسته انتخاب می‌شوند.
- پ) سه (۳) عضو مرضی‌الطرفین: که باید با «اجماع» (توافق کتبی) ده عضوِ منتخبِ بندهای (الف) و (ب) انتخاب شود.

ماده ۲۱۶ :صلاحیت‌های فنی و مسیرهای احراز

۱) **صلاحیت فنی:** اعضای دیوان باید دارای تخصص تراز اول در «حقوق عمومی»، «حقوق اساسی» یا «حقوق بین‌الملل» باشند که از یکی از سه مسیر زیر اثبات شود:

- الف) مسیر آکادمیک: دارا بودن مدرک دکتری تخصصی حقوق به همراه حداقل ۱۰ سال سابقه تدریس یا پژوهش مستند در دانشگاه‌های معتبر.
- ب) مسیر کانون وکلا: حداقل ۱۵ سال سابقه وکالت فعال، با تمرکز بر پرونده‌های حقوق بشری، حقوق عامه یا دعاوی اداری.
- پ) مسیر قضایی: حداقل ۱۵ سال سابقه قضاوت در محاکم حقوقی یا کیفری عمومی (با رعایت محدودیت‌های مندرج در ماده ۲۱۷).

ماده ۲۱۷ :شرایط سلبی، استقلال و فیلترهای عدم عضویت

۱) **استقلال و بی‌طرفی سیاسی:** جهت تضمین مقام داوری، اشخاص زیر حق عضویت در دیوان را ندارند:

- الف) متصدیان هرگونه سمت اجرایی، مشورتی یا ستادی در دولت موقت.
- ب) اعضای شورای مرکزی احزاب، کانون‌های سیاسی و رؤسای ستادهای انتخاباتی در ۵ سال گذشته.
- پ) نامزدهای انتخابات مجلس مؤسسان (مجمع الف و ب) در دوره جاری.
- ت) اعضای «نهادهای مشورتی تخصصی».

۲) فیلتر عدم همکاری با نهادهای سرکوب: پذیرش هر عضو در دیوان، منوط به عدم تضاد با سوابق زیر است؛ نقض این بند موجب بطلان ابدی عضویت است:

- الف) عدم سابقه تصدی سمت قضایی (قاضی یا دادستان) در «دادگاه‌های انقلاب»، «شعب امنیتی» و «محاکم نظامی» در تمام دوران خدمت.
- ب) عدم فعالیت در رده‌های عالی مدیریتی و ستادیِ قوه‌ی قضائیه که در نقض حقوق بنیادین شهروندان یا صدور بخشنامه‌های تحدیدکننده آزادی نقش داشته‌اند.
- پ) عدم حضور در فهرست تحریم‌های بین‌المللی مرتبط با نقض حقوق بشر و عدم محکومیت در گزارش‌های رسمی حقیقت‌یابی ملی یا بین‌المللی.

ماده ۲۱۸ :ضمانت اجرا و انتقال حق انتخاب در صورت بن‌بست

۱) ضمانت اجرای انتخاب اعضای مرضی‌الطرفین: چنانچه هشت قاضیِ منتخبِ مجمع‌ها نتوانند ظرف حداکثر ۱۰ روز کاری از تاریخ معرفیِ خود، بر سر انتخاب سه عضو مرضی‌الطرفین به اجماع برسند، حق انتخاب فوراً به «شورای نظارت رویه‌ای» منتقل می‌شود. در این حالت:

- الف) تکلیف نامزدی: نهاد مشورتی حقوقی مکلف است ظرف حداکثر ۵ روز کاری، فهرستی شامل پانزده (۱۵) حقوق‌دان واجد شرایط را به‌عنوان نامزد به شورا معرفی کند. به منظور تضمین تکثر و رعایتِ استقلالِ کارشناسی، هر یک از ۱۵ عضوِ نهاد مشورتی حقوقی، مکلف به معرفیِ انحصاریِ یک (۱) نامزدِ واجد شرایط می‌باشد.
- ب) روش انتخاب: شورا مکلف است در بازه‌ای که کمتر از ۲ روز و بیشتر از ۵ روز کاری از تاریخ انتشار فهرستِ پیشنهادی نباشد، سه عضو نهایی را با روش «رأی‌گیری امتیازی» انتخاب کند. در این روش، هر عضو شورا به هر یک از نامزدهایِ فهرست، مستقلاً امتیازی از صفر (۰) تا پنج (۵) می‌دهد. پس از پایان رأی‌گیری، سه نامزدی که «بالاترین مجموع امتیازات» را کسب کرده باشند، به‌عنوان منتخبان نهایی معرفی می‌شوند تا گسترده‌ترین سطح رضایتِ عمومی و اجماعِ میانه تضمین گردد. (در صورت برابریِ کاملِ امتیازات برای تعیین نفر سوم، انتخاب نهایی میان آن نامزدها با قید قرعه انجام می‌شود).

۲) انتقال صلاحیت در صورت استنکاف مجمع‌ها: چنانچه هر یک از مجمع‌های تدوین (الف یا ب) تا پایان مهلت ۱۰ روز کاری از تاریخ تشکیل رسمیِ خود، چهار عضو سهمیهٔ خود را انتخاب و معرفی نکنند، حق

انتخاب از آن مجمع سلب شده و به «شورای نظارت رویه‌ای» منتقل می‌گردد. در این صورت، شورا مکلف است اعضای کسر شده را دقیقاً مطابق با تشریفات، مواعد و روشِ انتخابِ مندرج در بند (۱) همین ماده، انتخاب و معرفی نماید.

ماده ۲۱۹ :صلاحیت‌های انحصاری دیوان

دیوان صلاحیت انحصاری رسیدگی و صدور حکم قطعی در موارد زیر را دارد:

۱) تفسیر سامانه: رفع هرگونه ابهام، سکوت یا تعارض در تفسیر مفاد این سند.

۲) رسیدگی به اعتراض در تخلفات فاحش: رسیدگیِ تجدیدنظر و صدور حکم قطعی نسبت به شکایتِ دولت موقت در برابرِ «اعلامیه احراز تخلف فاحش» که توسط شورای نظارت رویه‌ای (وفق ماده ۱۸۱) صادر شده باشد.

۳) ابطال تصمیمات: ابطال هرگونه مصوبه، دستور، آیین‌نامه یا انتصاب دولت موقت که مغایر با مفاد این سامانه یا خارج از حدود اختیارات دولت موقت تشخیص داده شود. در خصوص ادعای نقض حقوق فردی و آزادی بیان (ماده ۵۹)، صلاحیت رسیدگی دیوان مشروط است به اینکه موضوع: الف) دارای جنبهٔ «ساختاری» باشد؛ یا ب) توسط «شورای نظارت رویه‌ای» جهت رسیدگی ارجاع شده باشد.

۴) حل اختلاف در صلاحیت: داوری نهایی صرفاً در خصوص ادعای خروج از صلاحیت قانونی یا تداخل وظایف ذاتی میان مجمع‌های تدوین، شورای نظارت رویه‌ای، نهادهای مشورتی تخصصی و دولت موقت است. اعتراض به محتوای گزارش‌های نظارتی شورا، جز در فرآیند ماده ۱۸۱ (تخلف فاحش)، مشمول این بند نبوده و قابل طرح در دیوان نیست.

۵) رسیدگی به نقضِ اقرارنامهٔ التزام دموکراتیک: دیوان عالی، مرجعِ انحصاریِ رسیدگی به ادعای نقضِ «اقرارنامهٔ التزام دموکراتیک و طرد خشونت» است.

- الف) دولت موقت و نهادهای امنیتی مطلقاً حقِ رد صلاحیت، تعلیق یا ابطالِ ثبت‌نامِ یا نمایندگی اشخاص و گروه‌ها را به اتهامِ «امنیتی بودن» یا «اقدامات خشونت‌آمیز» ندارند و مکلف‌اند شواهدِ عینیِ خود را در قالبِ «شکایتِ فوری» به دیوان ارجاع دهند.
- ب) دیوان مکلف است حداکثر ظرف ۷۲ ساعت، در یک نشستِ استماعِ علنی به مستندات رسیدگی کند. اتکا به گزارش‌های محرمانهٔ نهادهای اطلاعاتی که فاقدِ شواهدِ قابلِ راستی‌آزماییِ عمومی باشند، ممنوع است.

- پ) در صورتِ احرازِ قضاییِ نقضِ اقرارنامه و توسلِ گروه یا فرد به خشونتِ فیزیکی یا ارعابِ مسلحانه، دیوان «حکمِ بطلانِ قطعی» صادر کرده و ثبت‌نام، نامزدی، یا نمایندگیِ آن شخص یا گروه در سامانه فوراً ملغی می‌گردد.
- ت) از آنجا که در زمان ثبت‌نامِ نامزدهای مجلس موسسان، دیوان عالی هنوز مستقر نشده است، امضای اقرارنامه توسط نامزد، برای ورود به انتخابات «کفایتِ قطعی» دارد و دولت موقت تحت هیچ شرایطی حق جلوگیری از نامزدیِ وی را ندارد. با این حال، دولت مکلف است مستنداتِ خود مبنی بر اعمال خشونت توسط آن نامزد را حفظ نموده و در نخستین روزِ کاریِ تشکیل دیوان عالی، در قالب شکایت ثبت نماید. چنانچه نامزدِ مزبور به مجلس راه یافته باشد و دیوان نقضِ اقرارنامه پیش از انتخابات را احراز کند، وی بلافاصله از نمایندگی عزل شده و عضو علی‌البدل جایگزینِ وی می‌گردد.

۶) رسیدگی به سوگیریِ ساختاریِ ارکانِ نظارتی: دیوان، مرجعِ انحصاریِ رسیدگی به شکایاتِ «دولت موقت» یا «شورای عالی احزاب ناظر» مبنی بر وجود سوگیریِ ساختاری و سازمان‌یافته در «مرکز تخصصی پایش» یا اعضای «شورای نظارت رویه‌ای» است.

- الف) دامنهٔ شکلیِ رسیدگی: دیوان در این رسیدگی، وارد ارزیابیِ سیاسی یا داوری محتواییِ گزارش‌ها نمی‌شود، بلکه منحصراً «الگوی تکرارشوندهٔ انحرافِ شکلی» را در بررسیِ اسناد و عملکردِ نهادِ ناظر احراز می‌کند. مصادیق حصریِ این انحرافِ شکلی عبارتند از:
  - استاندارد دوگانهٔ استنادی: استنادِ مکررِ کارشناسانِ پایش به ادعاهای فاقدِ «شواهد قابل راستی‌آزمایی» (موضوع ماده ۱۰۷) بر علیه یک جریان، و یا نادیده‌گرفتنِ اسناد و دفاعیاتِ معتبر و مستندِ یک جریان.
  - دور زدنِ رویه‌ها: تخطیِ ساختاری از گردش‌کارِ قانونیِ «مرکز تخصصی پایش» (موضوع مواد ۱۲۷ و ۱۲۸)، نظیر عدم ثبت و شناسه‌دهی به گزارش‌های واصله از یک طیف خاص، یا تغییرِ غیرمجازِ وضعیتِ پرونده‌ها بدون ثبتِ اقدام.
  - تعارض منافع پنهان: احرازِ وجود ارتباطاتِ مالی، استخدامی یا حزبیِ پنهان میان کارشناسانِ تهیه‌کنندهٔ گزارش‌ها با مجمع‌های تدوین یا ستادهای سیاسی، که در زمانِ استخدام کتمان شده باشد.
- ب) حکم دیوان: در صورت احرازِ قضاییِ این الگوی تکرارشونده یا کشفِ تعارض منافع، دیوان مکلف است حکمِ قطعی مبنی بر «عزل فوریِ کارشناسانِ متخلف»، «لغو قراردادِ تیم‌های ذی‌ربط» یا «اخراج اعضای متخلفِ شورا» را صادر نماید و شورا موظف به اجرای فوریِ حکم و جایگزینیِ آنان خواهد بود.

۷) گواهی انطباق پایه: دیوان مکلف است حداکثر ظرف ۵ روز کاری پس از انتشارِ پیش‌نویس‌های نهایی توسط مجمع‌های تدوین، متون مزبور را منحصراً و صرفاً از حیث «وجودِ صریحِ تضمین‌های موضوع ماده ۲۰۷ (همه‌پرسی ده‌ساله و حق مخالفت)» بررسی نماید. در صورت فقدان این اصول، دیوان حکم به «عدم کفایت شکلی» داده و مجمع مربوطه موظف است ظرف ۷۲ ساعت نقص را برطرف کند. دیوان حق هیچ‌گونه ارزیابی کیفی یا محتوایی در سایر اصول پیش‌نویس‌ها را ندارد.

۸) اختیار تشکیل «هیئت تحقیق شکایات رسانه‌ای»: دیوان عالی داوری مجاز است بنا به تشخیص خود و به منظور جلوگیری از انباشت پرونده‌ها، نسبت به تشکیل موقت «هیئت تحقیق شکایات رسانه‌ای» اقدام نماید. تأسیس این هیئت صرفاً یک اختیار سازمانی بوده و تکلیف قطعی دیوان محسوب نمی‌گردد. در صورت تشکیل، اعضای این هیئت منحصراً توسط دیوان از میان حقوق‌دانان مستقل (واجد شروط ماده ۲۱۷) منصوب می‌شوند. صلاحیت این هیئت منحصراً محدود به «جمع‌آوری شواهد، غربالگریِ شکایاتِ فاقدِ سند، استماع دفاعیات و تنظیمِ پیش‌نویسِ تصمیم» است. صدور انشای نهایی و رأی قطعی، همچنان در صلاحیت انحصاری و غیرقابل‌تفویضِ صحن دیوان باقی خواهد ماند.

۹) نظارت بر قرارهای تأمینیِ ویژه: دیوان عالی دارای صلاحیتِ انحصاری برای تأسیسِ «هیئت ویژه بررسی قرارهای تأمینی» (موضوع جزء «پ» بند ۸ ماده ۱۹۰) می‌باشد. انتصاب و عزل اعضای این هیئت، رسیدگی به شکایاتِ متهمان از تصمیماتِ آن، و همچنین تأییدِ نهاییِ احکامِ صادره مبنی بر «تمدیدِ بازداشت تا پایانِ دوران گذار» برای مقاماتِ ارشدِ رژیم پیشین، منحصراً در صلاحیتِ دیوان خواهد بود.

۱۰) رسیدگی تجدیدنظر به تخلفات رسانه‌ای: رسیدگی شکلی و تطبیقی به اعتراضاتِ رسانه‌ها نسبت به آرای بدویِ «هیئت رسیدگی انتظامی رسانه» و صدور حکم قطعی مبنی بر تأیید یا نقضِ مجازات‌ها، موضوع ماده ۳۹.

۱۱) آزادسازی اضطراری منابع مالی: بررسی مستندات و صدور مجوزِ نقطه‌ای و اضطراری برای آزادسازی منابع مالیِ مسدودشدهٔ نهادهای مستقل در شرایط بحرانی و خطرِ فروپاشیِ کارکردی، موضوع بند ۸ ماده ۱۴۱.

ماده ۲۲۰ : نفاذ احکام و تکلیف نیروهای مسلح

۱) قطعی بودن: احکام دیوان قطعی، غیرقابل تجدیدنظر و برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی، از جمله دولت موقت، لازم‌الاجراست.

۲) سلسله‌مراتبِ اطاعت: در دوران گذار، مشروعیتِ اعمالِ زور و فرماندهی، مشروط به عدم مغایرت با این سامانه است. مرجع تشخیص این مغایرت، منحصراً دیوان است.

۳) تکلیف نیروهای مسلح و انتظامی: کلیه فرماندهان و پرسنل نیروهای نظامی، انتظامی و امنیتی مکلف‌اند در صورت صدور «حکم ابطال» یا «حکم توقف» توسط دیوان، از اجرای دستوراتِ مقامِ دولتیِ مربوطه (حتی رئیس دولت موقت) خودداری کنند.

۴) جرم‌انگاری اطاعت از دستورِ ابطال‌شده: هرگونه اقدام نظامی یا امنیتی برای اجرای دستوری که توسط دیوان ابطال شده است، «جرم علیه گذار دموکراتیک» محسوب شده و آمر و مأمور، پس از استقرار نظم جدید، بدون برخورداری از دفاعِ «مأمور معذور»، تحت پیگرد کیفری قرار خواهند گرفت.

۵) تخلف فاحشِ استنکاف: دولت موقت مکلف است احکام دیوان را بلافاصله اجرا کند. چنانچه ۵ روز کاری از ابلاغ حکم قطعی بگذرد و حکم اجرا نشود، با «تأیید کتبی دیوان مبنی بر عدم اجرا»، مصداقِ قطعیِ «تخلف فاحش دولت موقت» (موضوع ماده ۱۷۴) محقق شده و فرآیند رأی اعتماد عمومی فعال می‌گردد.

۶) ضمانت اجرای مستقیم: در مواردی که دیوان حکم به «توقف» یا «ابطال» یک عملیات امنیتی یا انتظامی بدهد و فرماندهِ مسئول از اجرای آن استنکاف ورزد، دیوان صلاحیت دارد مستقیماً و بدون نیاز به تایید دولت موقت، حکم «تعلیق موقت از خدمت» و «سلب صلاحیت فرماندهی» آن مقام را صادر کند.

- الف) ابلاغ به جانشین: این حکم بلافاصله به «جانشین قانونی» (معاون) آن فرمانده ابلاغ می‌شود. جانشین مکلف است فوراً فرماندهی را بر عهده گرفته و حکم دیوان را اجرا کند.
- ب) جرم‌انگاری مقاومت: از لحظه صدور حکم تعلیق، هرگونه دستور صادره از سوی فرماندهِ معزول، «غیرقانونی» و اطاعت از آن «مشارکت در تمرد» محسوب می‌شود.

۷) جرم‌انگاریِ اجرای احکامِ برگشت‌ناپذیر: چنانچه مقام اجرایی یا قضاییِ دولت موقت، دستورِ اجرایِ حکمِ سلب حیات (اعدام) را صادر کند، دیوان عالی مکلف به صدورِ فوریِ «حکم توقف» است. هر فردی (اعم از ضابط، مأمور زندان یا نیروی انتظامی) که در اجرایِ چنین دستوری مشارکت کند، مرتکبِ «قتلِ عمدِ فراقانونی» شده است. در رسیدگی‌های قضاییِ آینده، هیچ‌یک از آمران و عاملانِ این احکام حقِ استناد به دفاعِ «مأمورِ معذور» یا «اجرای دستورِ مافوق» را نخواهند داشت.

ماده ۲۲۱ :آیین دادرسی دیوان

۱) مهلت رسیدگی: دیوان مکلف است به پرونده‌های ارجاعی حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری رسیدگی و رأی صادر کند.

۲) نصاب رسمیت و رأی: جلسات دیوان در نوبت نخست با حضور حداقل ۹ عضو رسمیت می‌یابد. چنانچه جلسه به دلیل عدم حدنصاب تشکیل نشود، «جلسهٔ دوم» به فاصلهٔ ۲۴ ساعت برگزار خواهد شد. نصاب رسمیت در جلسهٔ دوم، حضور هفت (۷) عضو است. در هر دو حالت، ملاک اعتبار و صدور رأی، نظر موافقِ دست‌کم شش (۶) عضو از کل اعضای دیوان است.

۳) انتشار عمومی: کلیه آراء، استدلال‌ها و نظرات مخالف باید به‌صورت کامل و شفاف به‌عنوان «اطلاعات رسمی» منتشر شوند.

۴) اولویت مطلق انتخاباتی: دیوان مکلف است به موارد زیر خارج از نوبت رسیدگی نماید:

- الف) در رسیدگی به گزارش‌های حاوی «نقص رویه‌ای» انتخابات یا همه‌پرسی (پیش از برگزاری حداکثر ظرف ۴۸ ساعت و پس از برگزاری حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری).
- ب) در رسیدگی به شکایت دولت موقت در برابرِ «اعلامیه احراز تخلف فاحش» (موضوع ماده ۱۸۱)، دیوان مکلف است حکم قطعی را حداکثر ظرف ۵ روز کاری صادر نماید.

۵) حق استماع علنی: در رسیدگی به موارد «تخلف فاحش دولت موقت»، «ابطال انتخابات یا همه‌پرسی» و «اختلاف در صلاحیت نهادها»، برگزاری جلسه استماع علنی الزامی است.

- الف) پخش زنده: جلسه استماع باید به‌صورت زنده از رسانه‌های همگانی پخش شود و نسخه کامل آن در دفتر اطلاعات رسمی منتشر گردد.
- ب) حق دفاع حضوری: طرفین دعوا (یا نمایندگان قانونی آن‌ها) حق دارند در جلسه حاضر شده و در سقف زمانیِ برابر، به‌صورت شفاهی دفاع کنند.
- پ) رسیدگی غیابی: عدم حضور طرفین پس از ابلاغ رسمی، مانع رسیدگی نیست، اما دیوان مکلف است جلسه استماع را حتی در غیاب طرفین به‌صورت علنی برگزار و ادله را بررسی کند.

۶) محرمانگیِ شور: پس از پایان استماع علنی، جلسهٔ «شور و رأی‌گیری» اعضای دیوان به‌صورت محرمانه و بدون حضور رسانه‌ها یا اشخاص ثالث برگزار می‌شود. محرمانگیِ مذاکراتِ داخلیِ قضات، جهت تضمین استقلال رأی آن‌ها محفوظ است.

۷) الزام به انتشار استدلال: حکم نهایی باید مکتوب و مستدل باشد. دیوان مکلف است علاوه بر «رأی اکثریت»، «نظرات مخالف» و «نظرات موافق با استدلال متفاوت» را نیز عیناً و با ذکر نام قضات منتشر کند.

۸) صلاحیت صدور دستورِ موقتِ اورژانسی: در مواردِ اضطراری که گزارش یا شکایتی مبنی بر صدورِ دستورِ اجرای «حکم سلب حیات (اعدام)» یا «مجازات‌های بدنیِ برگشت‌ناپذیر» از سوی محاکمِ دولت موقت واصل شود، رعایتِ حدنصابِ رسمیتِ جلسات (موضوع بند ۲ این ماده) الزامی نیست. در این موارد، تأیید و امضای موافقِ صرفاً سه (۳) عضوِ دیوان عالی (به‌صورت حضوری یا از طریق ارتباطِ امنِ الکترونیک) برای صدورِ «دستورِ توقفِ موقتِ ۷۲ ساعته» کفایت می‌کند. این دستور بلافاصله برای نیروهایِ مجریِ حکم لازم‌الاجراست. دیوان مکلف است حداکثر ظرف ۷۲ ساعت پس از صدور این دستور، جلسهٔ رسمی را با حدنصابِ قانونی جهت رسیدگیِ ماهوی و صدور رأی قطعی برگزار نماید.

ماده ۲۲۲ :زمان‌بندی تشکیل و صلاحیت بازگشتی

۱) مهلت تشکیل: تشکیل «دیوان عالی داوری» در شرایط عادی و مبتنی بر توافق، باید حداکثر ظرف ۲۰ روز کاری از تاریخ تشکیل رسمی مجلس موسسان محقق گردد. با این حال، چنانچه به دلیل استنکافِ مجمع‌ها یا عدم دستیابی به اجماع، فرآیند انتخاب به «سازوکار شکستِ بن‌بست» (موضوع ماده ۲۱۸ و ارجاع به شورای نظارت رویه‌ای) کشیده شود، سقفِ نهاییِ این مهلت، برای طیِ تشریفاتِ جایگزین، حداکثر تا ۴۰ روز کاری امتداد می‌یابد.

۲) پوشش دوره خلأ : صلاحیت دیوان محدود به زمان تشکیل نیست و شامل رسیدگی به کلیهٔ اقدامات، مصوبات، انتصابات و دستورهای دولت موقت از لحظهٔ تأسیس دولت تا زمان تشکیل دیوان نیز می‌شود.

۳) اصل عدم مصونیتِ زمانی: عدم وجود دیوان در دورهٔ پیش از تشکیل دیوان، رافعِ مسئولیت دولت موقت یا نهادهای دیگر سامانه نیست. هر تصمیمی که در این دوره اتخاذ شود، در صورت مغایرت با این سامانه، در اولین فرصت پس از تشکیل دیوان قابل ابطال است.

۴) اولویت رسیدگی به گزارش‌های شورا: دیوان مکلف است بلافاصله پس از تشکیل، به تخلفاتِ مندرج در «گزارش‌های نظارتیِ شورا» که پیش از آن منتشر شده، خارج از نوبت رسیدگی کرده و در خصوص ابطال یا نفاذِ اقداماتِ انجام‌شده توسط دولت موقت در آن بازه، حکم قطعی صادر نماید.

۵) اثر ابطالِ بازگشتی: چنانچه دیوان حکمی را که در دوره خلأ صادر شده ابطال کند، آثار آن حکم از زمان صدور باطل و کان‌لم‌یکن تلقی می‌شود؛ مگر در مواردی که ابطالِ گذشته‌نگر موجب تضییع حقوق اشخاص ثالثِ بی‌گناه شود که در این صورت، ابطال نسبت به آینده خواهد بود و دولت موقت ضامن جبران خسارت است.

ماده ۲۲۳ :اصل ماندگاری و ممنوعیت برکناری

۱) دورهٔ ثابت: دورهٔ عضویت در دیوان از لحظهٔ انتخاب آغاز می‌شود و تا پایانِ کاملِ دوران گذار (تصویب نهایی قانون اساسی جدید و تشکیل دولت دائمی) ادامه دارد.

۲) ممنوعیت برکناری بیرونی: هیچ مقام، نهاد، شورا یا مرجعی (از جمله دولت موقت، مجمع‌های تدوین، یا شورای نظارت) قدرتِ برکناری، تعلیق، یا پایان دادن به خدمتِ عضو دیوان را ندارد. هرگونه دستور یا مصوبه‌ای برای تغییر اعضای دیوان، بی‌اثر و فاقد اعتبار است.

۳) ممنوعیت استعفای اجباری: هرگونه استعفا تنها در صورتی پذیرفته می‌شود که عضو دیوان شخصاً در جلسهٔ رسمی و در حضور سایر اعضا و خبرنگاران، بدون فشار و با ارادهٔ آزاد آن را اعلام کند.

۴) اخراج: اخراج یک عضو نیازمند رأی موافقِ دست‌کم چهارپنجم (۸۰٪) از سایر اعضای باقی‌ماندهٔ دیوان است و تنها در صورتی ممکن است که ارتکابِ یکی از موارد زیر برای آنان محرز شود:

- الف) جرایم مالی یا خیانت در امانت؛
- ب) «نقض فاحش و مستندِ بی‌طرفی» از طریق تبانی پنهان با مجمع‌های تدوین، دولت موقت یا احزاب سیاسی؛
- پ) «رفتار خلاف شأن قضایی» که موجب وهنِ جایگاه دیوان گردد.

ماده ۲۲۴ :مصونیت قضایی و ممنوعیت بازداشت

۱) مصونیت کامل: اعضای دیوان در برابر هرگونه بازداشت، بازجویی، احضار یا تفتیش توسط نهادهای امنیتی، انتظامی یا قضاییِ دولت موقت مصونیت کامل دارند.

۲) حریم خصوصی و کاری: ورود نیروهای مسلح یا انتظامی به محل کار، خانه، یا دفتر دیوان بدون اجازه کتبیِ دست‌کم ۸ عضو از دیوان ممنوع است.

۳) جرم‌انگاری تعرض: هرگونه تلاش برای بازداشت یا ایجاد محدودیت فیزیکی برای اعضای دیوان، «جرم علیه گذار دموکراتیک» محسوب می‌شود و عاملان و آمران آن، پس از استقرار نظم جدید، بدون برخورداری از دفاعِ «مأمور معذور»، تحت پیگرد کیفری قرار خواهند گرفت.

ماده ۲۲۵ :استقلال مالی و ممنوعیت اهرم فشار

۱) نظام مالی چرخه‌ای: تأمین منابع مالی دیوان عالی، همانند سایر نهادهای نظارتی، به‌صورت چرخه‌های ۳۰ روزه و پیشاپیش انجام می‌گیرد.

۲) تفکیک حساب‌ها و فرمول بودجه چرخه‌ای دیوان: به منظور تضمین استقلال قضات در برابر فشارهای مالی، بودجه دیوان عالی به دو حساب کاملاً مجزا واریز می‌شود. دولت موقت مکلف است در ابتدای هر چرخه، اعتبارات را بر اساس فرمول ثابتِ زیر محاسبه و تفکیک نماید:

- الف) حساب حقوق و مزایا: مبلغِ معادلِ [(تعداد ۱۱ عضو) × (۳۰ روز) × (نرخ روزانه معادل ۵۰۰٪ شاخص مزد مبنا)] مستقیماً به این حساب واریز می‌شود. این حساب تحت هیچ شرایطی قابل مسدودسازی، تعلیق یا کسر نیست تا معیشت و استقلالِ رأیِ قضات به ابزار باج‌گیری تبدیل نشود.
- ب) حساب عملیاتی و کارشناسی: مبلغِ معادلِ [۱۰۰۰٪ (ده برابر) مبلغ جزء (الف)] جهت امور پشتیبانی، حفاظتی، پرسنل اداری و کارشناسی مستقیماً به این حساب واریز می‌شود.

۳) حاکمیت قواعد عام مالی و ضمانت‌اجرا: دیوان عالی در خصوص هزینه‌کردها، شفافیت مالی و تسویه چرخه‌ای، تابع «قواعد عام مالی نهادهای گذار» (موضوع مواد ۱۳۸، ۱۴۱، ۱۴۲ و ۱۴۰) است. همچنین، هرگونه تأخیر، انسداد یا مشروط‌سازی دولت موقت در واریزِ بودجهٔ چرخه‌ایِ دیوان، مشمول قطعیِ ضمانت‌اجراهای «ماده ۱۳۹» (از جمله برداشت مستقیم بانکی) خواهد بود.

۴) ممنوعیت کاهش امکانات: هیچ مقام یا نهادی (خارج از دیوان) حق ندارد در طول دوره گذار، ساختار اداری، آمادی، تیم‌های حفاظتی و امنیتی، یا حقوق و مزایای اعضا و پرسنل دیوان را تغییر داده، منحل کرده یا کاهش دهد.

۵) قاعده دادرسی در فرضِ ذی‌نفعی دیوان: چنانچه دولت موقت، منابع مالیِ مربوط به خودِ دیوان عالی را با تأخیر، مشروط‌سازی یا انسداد مواجه کند (مشروط بر آنکه این انسداد، ناشی از اجرایِ خودکارِ بند ۹ ماده ۱۴۱ بر پایه گزارشِ منفیِ حسابرس نباشد) و دیوان به‌عنوان «شاکی» قصد صدورِ حکمِ برداشتِ

مستقیمِ بانکی (موضوع ماده ۱۳۹) را داشته باشد، صدور و اعتبارِ این حکم منوط به رعایتِ دقیقِ شروط زیر است تا از تعارض منافع جلوگیری شود:

- الف) منع قضاوتِ سلیقه‌ای: دیوان در این پرونده‌ها فاقد صلاحیتِ تعیین میزان خسارت یا جریمه به نفع خود است. حکم دیوان باید منحصراً و دقیقاً معادلِ رقمِ خروجیِ «فرمول ریاضی و قطعیِ بودجه» (موضوع بند ۲ این ماده) صادر شود.
- ب) نصاب ویژه: صدور این حکم نیازمندِ رأی موافقِ دست‌کم هفت (۷) عضو از کل اعضای دیوان است.
- پ) انتشار گزارش تخلفِ دولت: دیوان مکلف است هم‌زمان با ابلاغِ حکمِ برداشت به شبکه بانکی، «گزارش مستندِ استنکافِ دولت» را منتشر کند و نشان دهد که دولت از اجرایِ خودکارِ فرمولِ قانونی تخطی کرده است.

ماده ۲۲۶ :جایگزینی در صورت درگذشت یا ناتوانی دائمی

۱) موارد خالی شدن صندلی: عضویت در دیوان تنها در سه حالت زیر پیش از پایان دوره خاتمه می‌یابد:

- الف) درگذشت عضو.
- ب) استعفای اختیاری (طبق بند (۳) مادهٔ ۲۲۳).
- پ) ناتوانی دائمی جسمی یا ذهنی که مانع از انجام وظایف شود (مطابق بند ۲).

۲) سازوکار تشخیص ناتوانی: ناتوانی یک عضو تنها زمانی رسمیت می‌یابد که:

- الف) گواهی پزشکی: هیئتی متشکل از سه پزشک متخصصِ معتبر و مستقل، به‌صورت کتبی تایید کنند که فرد دچار بیماری یا آسیب‌دیدگیِ غیرقابل‌درمانی شده است که امکان قضاوت و حضور مؤثر را از او سلب می‌کند.
- ب) رأی داخلی دیوان: بر اساس گواهی پزشکی، دست‌کم چهارپنجم (۸۰٪) از سایر اعضای باقی‌ماندهٔ دیوان، به «اعلامِ پایانِ عضویت» آن فرد رأی دهند.

۳) روش انتخاب جایگزین: بلافاصله پس از خالی شدن صندلی، عضو جدید باید دقیقاً مطابق منشأ انتخابِ عضوِ پیشین تعیین شود:

- الف) جایگزینِ سهمیهٔ مجمع‌ها: اگر عضوِ خارج‌شده منتخبِ مجمع تدوین الف یا ب بوده است، همان مجمع موظف است حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری، فرد جایگزین را انتخاب و معرفی کند.
- ب) جایگزینِ عضوِ مرضی‌الطرفین: اگر عضوِ خارج‌شده از اعضای مرضی‌الطرفین بوده است، تمامی اعضایِ باقیماندهٔ دارای حق رأی باید ظرف ۵ روز کاری با اجماع، فرد جدید را انتخاب کنند. در صورت عدم توافق، انتخاب به «شورای نظارت رویه‌ای» (طبق ماده ۲۱۸) واگذار می‌شود.

۴) ضمنات اجرا جایگزینی: چنانچه مجمعِ مربوطه (در مورد جزء (الف) بند (۳)) یا اعضای باقی‌مانده (در مورد جزء (ب) بند (۳)) به هر دلیلی، از جمله تعلل یا ترک‌فعل، ظرف مهلت مقرر (۱۰ روز کاری) عضو جایگزین را معرفی نکنند، «حق انتخاب» برای آن کرسی‌ها از آنان سلب و فوراً به «شورای نظارت رویه‌ای» منتقل می‌شود. شورا مکلف است ظرف ۱۵ روز کاری، عضو جایگزین را با رأی اکثریت مطلق از میان حقوق‌دانان واجد شرایط با انتخاب «نهاد مشورتی حقوقی» انتخاب کند تا رسمیت جلسات دیوان احیا گردد.

۵) تداومِ کار: تا زمان معرفی عضو جدید، دیوان با اعضای باقی‌مانده به کار خود ادامه می‌دهد و رسمیتِ جلساتِ آن همچنان تابع تشریفات ماده ۲۲۱ خواهد بود؛ مشروط بر آنکه «تعداد کل اعضایِ صاحب‌منصب و شاغل در دیوان» از ۹ نفر کمتر نشود. چنانچه به دلیل مرگ، ناتوانی یا استعفا، مجموعِ کلِ قضاتِ دیوان به کمتر از ۹ نفر (۸ نفر یا کمتر) تقلیل یابد، دیوان حدنصاب ساختاری خود را از دست داده و صدور رأی متوقف می‌شود. در این حالت، تمام مهلت‌های قانونیِ رسیدگی به حالت تعلیق درمی‌آید تا اعضای جایگزین معرفی شده و تعداد کل اعضا مجدداً به حداقل ۹ نفر برسد.

ماده ۲۲۷ :صلاحیت صدور حکم توقف فنی

۱) تعریف و شرایط: در صورت وقوع حوادث غیرمترقبه (فورس‌ماژور) که اجرای تکالیف سامانه را برای دولت موقت یا نهادهای نظارتی عملاً غیرممکن سازد (از قبیل جنگ، بلایای طبیعی ویرانگر، یا قطع کامل زیرساخت‌های ارتباطی)، دیوان صلاحیت دارد بنا به درخواست رسمی دولت موقت یا شورای نظارت رویه‌ای، «حکم توقف فنی» صادر کند.

۲) نصاب ویژه: صدور حکم توقف فنی و یا هر نوبت تمدید آن، نیازمندِ رأی موافقِ دست‌کم هشت (۸) عضو از کل اعضای دیوان است.

۳) مدت اعتبار: هر حکم توقف فنی برای مدت معین (حداکثر ۶۰ روز) صادر می‌شود. تمدید آن منوط به اثباتِ تداومِ شرایط فورس‌ماژور و کسب مجدد نصاب بند (۲) است. مدت تمدید توقف فنی در هر مرتبه حداکثر ۶۰ روز است.

۴) دامنه محدود: حکم توقف فنی صرفاً موجب «توقف شمارشگرِ زمان» در مهلت‌های قانونی (مانند مهلت پاسخ‌گویی، مهلت انتخابات، یا مهلت‌های اعتراض) و همچنین سقف ۴۸ ماههٔ دولت موقت (موضوع ماده ۲۱۴) می‌شود. این حکم تحت هیچ شرایطی مجوزی برای تعلیق آزادی بیان، بازداشت فراقانونی، تعطیلی نهادهای نظارتی یا تعلیق اصول سامانه نیست.

۵) اثر حقوقی: در مدت اعتبار حکم، مرور زمان متوقف شده و بلافاصله پس از پایان مدت، شمارش مهلت‌ها از همان نقطه‌ی توقف، ادامه می‌یابد.

بخش هشتم: مدیریت اجرایی خلأ و انحلال ساختارهای موازی

ماده ۲۲۸: انحلال ساختارهای موازی و انتقال دارایی‌های نظامی

۱) انحلالِ هسته‌های مرکزی: بلافاصله پس از اعلام موجودیت دولت موقت، موجودیتِ حقوقی و ساختارِ فرماندهیِ تمامی نهادهای موازیِ نظامی، امنیتی و ایدئولوژیکِ رژیم پیشین (از جمله سپاه پاسداران، نیروی مقاومت بسیج، بنیاد مستضعفان، ستاد اجرایی، و آستان‌های دارای قدرتِ اقتصادیِ فراتر از امور زیارتی)، منحل می‌گردد.

۲) انتقال دارایی‌های سخت: کلیه تسلیحات، مهمات، پادگان‌ها، پایگاه‌های موشکی، زیرساخت‌های سایبری و تجهیزات نظامی-امنیتیِ متعلق به نهادهای موضوع بند (۱)، بلافاصله تفکیک و به‌صورت انحصاری تحتِ کنترل و فرماندهیِ یکپارچهٔ «نیروهای مسلح ملی (ارتش)» قرار می‌گیرد.

۳) انتقال دارایی‌های اداری: کلیه ستادهای مرکزی، املاک غیرنظامی و موجودیِ نقدیِ مستقیمِ این نهادها، از یدِ متصدیان پیشین خارج و جهت قرنطینه به «صندوق امانت ملی گذار» منتقل می‌گردد.

ماده ۲۲۹: غربالگری، ادغام پراکنده و پروتکل خلع سلاحِ بدنهٔ نظامی

۱) سازوکارِ غربالگریِ سریع: به منظور جلوگیری از فروپاشیِ امنیتی، پرسنلِ پایین‌رده، کادر آمادی، و یگان‌های فنی و رزمیِ نهادهای منحل‌شده که فاقدِ پروندهٔ جنایی و موارد مستندِ نقضِ حقوقِ بشر باشند، تحتِ فرآیندِ «غربالگریِ امنیتیِ سریع» ارزیابی می‌شوند.

۲) ادغام انفرادی و پراکنده: افرادِ تأییدشده، به‌صورت «فردی» (و نه یگانی) به استخدامِ نیروهای مسلح ملی (ارتش) درآمده و منحصراً بر پایهٔ اصلِ «پراکندگی‌سازی» در یگان‌های مختلف توزیع می‌شوند تا زنجیرهٔ وفاداریِ پیشینِ آن‌ها قطع گردد.

۳) پروتکل مهار تسلیحاتی و عملیاتی: حضور و ادغامِ این نیروها در ارتش، مشروط بوده و منحصراً تابع محدودیت‌های زیر است:

- الف) خلع سلاحِ مأموریتی: این افراد منحصراً در رَسته‌های غیررزمی (شامل پشتیبانی، آمادی، خدمات فنی و یگان‌های مهندسی، امداد و سازندگی) به کار گرفته می‌شوند. هرگونه تخصیصِ سلاحِ سازمانی، دسترسی به مهماتِ جنگی و حضور در اتاق‌های عملیات برای این نیروها ممنوع است.
- ب) رصد اطلاعاتی و منع شبکه‌سازی: نهاد حفاظت اطلاعاتِ ارتش مکلف به رصد مستمر این پرسنل است. هرگونه تلاش برای بازآفرینیِ محافل عقیدتی، یارگیری سیاسی در پادگان‌ها، یا تمرد ایدئولوژیک، موجب اخراج فوری و پیگرد قضایی خواهد شد.

۴) تعلیق مشروط: پرسنلی که در غربالگریِ اولیه تأیید نشوند (اما پروندهٔ کیفریِ باز نداشته باشند)، در وضعیتِ «تعلیق اداری» با دریافت حقوق معیشتیِ پایه قرار می‌گیرند تا قانون اساسیِ آینده درباره وضعیتِ نهاییِ آنان تصمیم‌گیری کند.

ماده ۲۳۰: صندوق امانت ملی، قرنطینهٔ اقتصادی و منع اقدامات برگشت‌ناپذیر

۱) انتقال شرکت‌های تابعه: مالکیت حقوقی و سهامِ تمامیِ شرکت‌های تولیدی، هلدینگ‌ها و شبکه‌های اقتصادیِ وابسته به نهادهای منحل‌شده، به نهادی مستقل تحت عنوان «صندوق امانت ملی گذار» منتقل می‌گردد.

۲) انتصاب و حق وتو: دولت موقت مکلف است ظرف ۵ روز «هیئت امنای صندوق» (متشکل از مدیران غیرحزبی) را منصوب کند. «شورای عالی احزاب ناظر» حق دارد ظرف ۷ روز، در صورت کشفِ تعارض منافع، سوابق فساد یا وابستگیِ حزبی، انتصابِ آنان را «وتو» نماید.

۳) تداوم عملیاتی و ممنوعیت‌های برگشت‌ناپذیر: شخصیت حقوقیِ شرکت‌های زیرمجموعهٔ صندوق، جهت تداوم تولید و حفظ اشتغال محفوظ می‌ماند. با این حال، انجام هرگونه اقدامِ برگشت‌ناپذیر (از جمله فروش اموال، خصوصی‌سازی، انحلال شرکت‌ها، استخدام‌های انبوه یا انعقاد قراردادهای کلان توسعه‌ای جدید) مطلقاً ممنوع و باطل است.

۴) قرنطینهٔ درآمدهای کلان: سودِ خالص و منابعِ ارزیِ کلانِ این شرکت‌ها (پس از کسر هزینه‌های جاری و حقوق)، باید مستقیماً به یک «حسابِ مسدودِ انتقالی» نزد بانک مرکزی واریز گردد. دولت موقت مطلقاً حقِ برداشت از این درآمدها را برای تأمینِ بودجهٔ جاریِ خود ندارد و تعیین‌تکلیف آن‌ها بر عهدهٔ قانون اساسیِ جدید است.

ماده ۲۳۱: شفافیت، حسابرسی و درگاه‌های افشاگریِ مالی

۱) سیاههٔ اموال و اسناد انتقال: صندوق امانت ملی مکلف است ظرف ۲۰ روز کاری، «سیاههٔ جامع دارایی‌های شناسایی‌شده» را در دفتر اطلاعات رسمی منتشر کند. سندِ انتقالِ حقوقیِ هر شرکت نیز باید بلافاصله به این سیاهه پیوند داده شود.

۲) حسابرسی خصوصیِ فصلی: صندوق مکلف است بررسیِ ترازنامه‌های خود را منحصراً به «مؤسسات حسابرسیِ معتبرِ بخش خصوصی» واگذار نموده و در پایانِ هر فصل (۹۰ روز)، گزارش جامعِ مالی و گزارش حسابرسان را منتشر کند.

۳) جمع‌سپاری و افشاگری شرکتی: دولت موقت مکلف است درگاه‌های عمومیِ امنی برای دریافتِ «گزارش‌های مردمیِ کشف اموالِ پنهان» و همچنین «سامانهٔ مستقل افشاگریِ شرکتی» (جهت گزارش غارت اموال جاری توسط کارمندانِ همان شرکت‌ها) ایجاد کند.

۴) ضمانتِ اجرای قضایی: نظارتِ مستمر بر صندوق، بر عهدهٔ شورای عالی احزاب ناظر و شورای نظارت رویه‌ای است. در صورت کشفِ فساد یا غارتِ اموال، پرونده فوراً به «دیوان عالی داوری» ارجاع می‌شود. دیوان دارای صلاحیتِ انحصاری برای صدور حکمِ قطعی مبنی بر «عزل فوریِ اعضای هیئت امنا» می‌باشد.

بخش نهم: پیوست‌ها

ماده ۲۳۲ : پیوست‌های الزام‌آور

۱) **جزء لاینفک:** پیوست‌های شماره ۱ تا ۱۳، جزء لاینفک این سامانه هستند.

۲) **درجه اعتبار:** این پیوست‌ها از حیث الزام‌آوری و اثر حقوقی، هم‌رتبهٔ مواد اصلی سامانه می‌باشند و تخلف از آن‌ها، تخلف از متن قانون است.

پیوست ۱ : پرسش‌های ثابتِ راستی‌آزماییِ رویه‌ای

قاعده: فقط پرسش‌های زیر دارای اعتبار رسمی برای گزارش‌های شورا هستند.

الف) تداوم فرآیند تدوین

پرسش ۱: تداوم عملیاتی (موضوع ماده ۶۶) آیا هر دو مجمع تدوین در این بازه، بدون مانع اجرایی یا اداری یا رویه‌ای توانستند پیوسته فعالیت کنند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد را فهرست کنید

پرسش ۲: حفظ استقلال ساختاری و منع مداخله محتوایی (موضوع مواد ۶۶، ۶۷ و ۶۸) آیا در این بازه، استقلال کامل دو مجمع (از جمله عدم برگزاری جلسات مشترک یا ادغام رویه‌ها) حفظ شد و هیچ مرجع اجرایی یا نظارتیِ خارج از مجمع‌ها، تلاشی برای مداخله در محتوا یا محدود کردنِ آزادیِ انتخابِ آن‌ها در معماری نهادها انجام نداد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نهاد مداخله‌گر یا مصداق نقض استقلال را فهرست کنید.

پرسش ۳: دسترسی برابر رسانه‌ای (موضوع ماده ۴۰) آیا هر دو مجمع به طور برابر به رسانهٔ دولتی دسترسی داشتند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → انحراف‌ها را مشخص کنید

پرسش ۴: ایجاد حساب‌های عملیاتی برابر و انحصار مسیر هزینه (موضوع ماده ۸۱) آیا برای هر یک از دو مجمع تدوین حساب عملیاتی با شرایط یکسان ایجاد شد و همه هزینه‌ها صرفاً از همان حساب انجام شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → استثناها را فهرست کنید.

پرسش ۵: منع کمک/منبع بیرونی خارج از چارچوب برابر (موضوع ماده ۸۱) آیا هرگونه کمک مالی/خدمت/منبع بیرونی فقط در قالبی که دولت موقت «به‌طور برابر برای هر دو مجمع» فراهم کرده بود انجام شد و خارج از آن رخ نداد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد را فهرست کنید.

پرسش ۶: حفظ تمایز محدود و استقلال در طراحی نهادی (موضوع مواد ۶۷ و ۶۸) آیا در این بازه، مجمع‌های تدوین (الف و ب) در تصمیم‌گیری درباره ساختار قدرت و معماری نهادها استقلال کامل داشته‌اند و هیچ مرجع اجرایی یا نظارتی، تمایز، قید یا محدودیتی خارج از «مدل نهاد ریاست کشور» (پادشاهی/جمهوری) به آن‌ها تحمیل نکرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مرجع مداخله‌گر و نوع محدودیت یا تمایزِ تحمیل‌شده را تشریح کنید.

پرسش ۷: تشکیل دبیرخانه فنی و الزام به تأیید پیشینی متون (موضوع ماده ۸۲) آیا هر دو مجمع تدوین، «دبیرخانه فنی و حقوقی» مستقل خود را از میان متخصصان تشکیل داده‌اند و آیا در این بازه، هیچ متنی بدون تأییدِ پیشینیِ این دبیرخانه (از حیث استاندارد نگارشی، حقوقی و عدم تناقض) در صحن مجمع به رأی نهایی گذاشته نشده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مجمع متخلف، و فصول یا اصولی که بدون عبور از فیلتر دبیرخانه فنی به رأی گذاشته شده‌اند را فهرست کنید.

ب) استقلال و کارکرد شورا و دیوان

پرسش ۸: تأمین منابع طبق فرمول محاسباتی (موضوع ماده ۱۳۲) آیا بودجه و تنخواه‌گردان شورا دقیقاً بر مبنای فرمول‌های محاسباتی محاسبه و پیش از آغاز چرخه به صورت کامل تأمین شد، و دسترسی شورا به حساب تنخواه‌گردان در طول دوره وجود داشت؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → انحراف از فرمول یا کسر غیرقانونی یا عدم دسترسی را مشخص کنید

پرسش ۹: پشتیبانی فیزیکی، تجهیزاتی و لجستیک (موضوع ماده ۱۲۵) آیا دولت موقت ساختمان مستقل، تجهیزات اداری-فنی لازم و خدمات لجستیک سفر اعضا را بدون مداخله در امور داخلی شورا، به طور کامل تأمین و پشتیبانی کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → کمبودها یا کارشکنی‌ها را فهرست کنید.

پرسش ۱۰: تضمین امنیت شغلی و بیمه اعضا (موضوع ماده ۱۲۴) آیا دولت موقت حق بیمه سهم کارفرما/کارگرِ اعضا را پرداخت نموده و در برابر تخلفِ کارفرمایان از قانونِ حفظِ شغل، اقدامات پیگردِ قانونی را انجام داده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد استنکافِ دولت را فهرست کنید.

پرسش ۱۱: افتتاح و نگهداری حساب امانی تضمین‌گر (موضوع ماده ۱۳۹) آیا دولت موقت «حساب امانی تضمین‌گر گذار» را با سقفِ مصوب (بودجه دو ماهه نهادهای مستقل) افتتاح و تکمیل نموده، و آیا در این بازه هیچ‌گونه مداخله، مسدودسازیِ بانکی، یا استنکاف از اجرای «حکم برداشت مستقیم دیوان» رخ نداده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → وضعیت حساب یا نهادِ متأثر از انسداد بانکی را مشخص کنید.

پرسش ۱۲: استقلال مالی و حساب‌های دوگانهٔ دیوان عالی داوری (موضوع ماده ۲۲۵) آیا در این بازه، بودجهٔ مصوب دیوان عالی داوری، دقیقاً بر مبنای فرمول و در مهلت مقرر، به صورت تفکیک‌شده به «حساب حقوق و مزایا» و «حساب عملیاتی» واریز شده و هیچ‌گونه مسدودسازی بانکی بر آن اعمال نشده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد تأخیر، کسر یا مسدودسازی را فهرست کنید.

پرسش ۱۳: رعایت مهلت‌ها و تشریفاتِ تشکیل و تکمیل دیوان عالی داوری (موضوع مواد ۲۱۵، ۲۱۸، ۲۲۲ و ۲۲۶) آیا «دیوان عالی داوری گذار» دقیقاً مطابق با ترکیب مقرر (۳+۴+۴) و با رعایت مهلت‌های زمانی (حداکثر ۲۰ روز کاری، یا نهایتاً ۴۰ روز در صورت ارجاع به شورای نظارت جهت شکست بن‌بست) تشکیل شده، و در صورت نیاز به جایگزینیِ اعضا، تشریفات قانونی رعایت گردیده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد تأخیر، استنکاف مجمع‌ها، یا عدم اجرای مکانیزم شکست بن‌بست را فهرست کنید.

پرسش ۱۴: تداوم کارکردی شورا (موضوع ماده ۱۰۴) آیا شورا توانست نشست‌ها را برگزار کند، صورت‌جلسه‌ها را ثبت کند، و گزارش‌ها را منتشر کند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → علت را مشخص کنید

پرسش ۱۵: شفافیت حضور، غیبت و رسمیت نشست‌های شورا (موضوع مواد ۱۲۱ و ۱۲۲) آیا دبیرخانه شورا آمار دقیق «حضور و غیبت اعضا» و وضعیت «حضور معتبر» هر عضو را برای تک‌تک نشست‌های

رسمی، به‌صورت تفکیک‌شده و با ارجاع به شناسه نشست به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کرده است و جریمه‌های مالی غیبت‌ها اعمال شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → شناسه نشست‌های فاقد آمار شفاف، یا موارد عدم کسرِ جبران خدمات را مشخص کنید.

پرسش ۱۶: شفافیت احکام انضباطی شورا (موضوع ماده ۱۲۰) آیا تمامی احکام قطعی صادره از سوی «هیئت رسیدگی انضباطی شورا» (شامل اخطار، تعلیق یا اخراج اعضا) به‌همراه مستندات صوتی، تصویری یا مکتوبِ تخلف، به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → احکام یا مستنداتِ پنهان‌مانده یا منتشرنشده را مشخص کنید.

پرسش ۱۷: استخدام شفاف و رقابتی در مرکز تخصصی پایش (موضوع ماده ۱۲۶) آیا فرآیند جذب و انعقاد قرارداد با کارکنان و کارشناسان «مرکز تخصصی پایش» با رعایت دقیق تکالیف قانونی (انتشار فراخوان عمومی، جدول معیارهای امتیازی، انتشار کارنامه نهایی متقاضیان، صدور گزاره توجیهی و رعایت بازه ۵ روزه اعتراض عمومی پیش از استخدام) انجام شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → استخدام‌های خارج از رویه شفاف یا نقص در انتشار اسناد را فهرست کنید.

پرسش ۱۸: ثبت و ارجاع بدون فیلترِ گزارش‌های عمومی پایش (موضوع مواد ۱۲۷ و ۱۲۸) آیا مرکز تخصصی پایش تمامی «گزارش‌های عمومی پایش» دریافتی (برخط و حضوری) را حداکثر ظرف ۲ روز کاری

ثبت و شناسه‌دهی نموده، از ردِ خودسرانهٔ آن‌ها پرهیز کرده، و آن‌ها را به‌همراه ثبت اقدامات انجام‌شده به صورت عمومی منتشر و به شورا ارجاع داده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد تأخیر در ثبت، عدم شناسه‌دهی، سانسور، یا ردِ غیرمجازِ گزارش‌ها را فهرست کنید.

پرسش ۱۹: تمکین شورا به احکام دیوان در خصوص سوگیری ساختاری (موضوع بند ۶ ماده ۲۱۹) چنانچه دیوان عالی داوری در رسیدگی به شکایاتِ مستند، حکم قطعی مبنی بر «عزل کارشناسان مرکز پایش»، «لغو قرارداد تیم‌ها» یا «اخراج اعضای متخلف شورا» به دلیل تعارض منافع یا سوگیری ساختاری صادر کرده است، آیا هیئت اجراییِ شورا فوراً حکم را اجرا نموده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نام افراد یا تیم‌هایی که برخلاف حکم دیوان همچنان در شورا فعالیت دارند را فهرست کنید.

پرسش ۲۰: بایگانی عمومی شورا (موضوع ماده ۱۰۲) آیا در این بازه، هیچ سابقهٔ منتشرشده‌ای از شورا حذف یا ویرایش نشده است و هر اصلاح فقط به‌صورت ضمیمهٔ اصلاحیه (با تاریخ و ارجاع به نسخه پیشین) انجام شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه سند یا نشست، نوع تغییر مشاهده شده، تاریخ یا زمان تقریبی، اثر عملیاتی)

پرسش ۲۱: ثبت‌نام شورا و تخصیص شماره‌های قرعه هشت‌رقمی (موضوع مواد ۸۴ و ۹۰) آیا ثبت‌نام حضوری/غیرحضوری فراهم بود و شماره‌های هشت‌رقمی به‌ترتیب ثبت‌نام تخصیص یافت و دامنه شماره‌های معتبر ملی رسمی اعلام شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مورد را فهرست کنید.

پرسش ۲۲: اعلان رسمی و رعایت مهلت‌ها و پخش رسانه‌ای ثبت‌نام شورا (موضوع مواد ۸۶ تا ۸۸) آیا اعلان رسمی ثبت‌نام شورا با محتوای الزامی، دست‌کم ۱۴ روز پیش از آغاز ثبت‌نام منتشر شد و آیا رسانه دولتی الزامات پخش اطلاعیه (حداقل یک نوبت در بازه پرمخاطب با ذکر آدرس و مهلت) را رعایت کرده و نسخه‌های قابل مشاهده آن در دفتر اطلاعات رسمی منتشر شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقض (تأخیر در اعلان، فقدان پخش الزامی یا عدم انتشار نسخه قابل مشاهده) را فهرست کنید.

پرسش ۲۳: یکپارچگیِ بانک دائمی داوطلبان و اطلاع‌رسانی پیامکی (موضوع ماده ۸۵) آیا نام کلیه داوطلبانِ ابقاشدهٔ چرخه‌های پیشین (که شخصاً انصراف نداده‌اند) بدون هیچ‌گونه «حذفِ مکتوم» در بانک دائمی حفظ شده است، و آیا دولت موقت حداقل ۱۰ روز پیش از تاریخ رویداد قرعه‌کشی جدید، پیامک یادآوری (شامل زمان قرعه‌کشی و پیوند انصراف) را برای تمامی آنان ارسال نموده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → گزارش‌های مستند مبنی بر حذفِ غیرمجازِ داوطلبانِ پیشین، عدم دریافت پیامک، یا تأخیرِ خارج از مهلتِ ۱۰ روزه را فهرست کنید.

پرسش ۲۴: بسته‌ی چرخه‌ای + شناسهٔ تمامیت مرجع + استاندارد رمزگذاری (موضوع ماده ۹۱) آیا بسته‌ی چرخه‌ای داوطلبان قابل «بارگیری» عمومی به‌همراه شناسهٔ تمامیت مرجع منتشر شد و روش رمزگذاری/تولید گذرواژه مطابق استانداردهای اعلامی بود؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نقص‌ها را فهرست کنید.

پرسش ۲۵: قفل ۷۲ ساعته و انتشار عدد مرزی معتبر قرعه (موضوع مواد ۱۳ و ۹۳) آیا حداقل ۷۲ ساعت قبل از قرعه‌کشی، داده‌های قفل شده و عدد مرزی معتبر قرعه منتشر شد و شناسهٔ تمامیت مرجع آن در روزنامه چاپ و نزد شورای نظارت تودیع گردید؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقض را فهرست کنید.

پرسش ۲۶: قرعه‌کشی فیزیکیِ عمومی + پخش زنده + نسخه قابل مشاهده ۲۴ ساعته (موضوع مواد ۹۴ و ۹۵) آیا قرعه‌کشی شورا در فضای عمومی با امکان حضور مردم/رسانه‌ها برگزار شد و نسخه قابل مشاهده کامل حداکثر ظرف ۲۴ ساعت منتشر شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مورد را فهرست کنید.

پرسش ۲۷: افشای گذرواژه منتخب‌ها پس از تأمین امنیت و ممنوعیت افشای غیرمنتخب‌ها (موضوع بند ۸ ماده ۹۴ و ماده ۹۹) آیا گذرواژه گشایش منتخب‌ها به‌محض صدور گواهی تضمین امنیت و حداکثر در پایان مهلت ۴۸ ساعته منتشر شد و برای غیرمنتخب‌ها هرگز منتشر نشد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقض را فهرست کنید.

پرسش ۲۸: افشای هویت منتخبین و پیوند اقرارنامه رضایت (موضوع ماده ۹۹) آیا دولت موقت هویت کامل هر یک از منتخبین شورا (شامل نام، تصویر چهره و تصویر مدارک با رعایت پوشاندن داده‌های حساس) را به‌همراه «شناسه یکتای اقرارنامه رضایت آگاهانه»، بلافاصله پس از صدور گواهی امنیت و حداکثر ظرف ۴۸ ساعت پس از پایان قرعه‌کشی، به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → شماره قرعه ملی منتخبینی که هویت یا اقرارنامه‌شان منتشر نشده یا در مهلت مقرر نبوده را فهرست کنید.

پرسش ۲۹: ارزیابی ریسک، ارتباط اضطراری و صدور گواهی تضمین امنیت (موضوع ماده ۹۶) آیا دولت موقت برای تک‌تکِ منتخبینِ این چرخه، ارزیابی فوری ریسک امنیتی را در مهلت ۲۴ ساعته انجام داده، راه تماس اضطراریِ شبانه‌روزی را برای آنان برقرار کرده، و حداکثر ظرف ۴۸ ساعت پس از انتخاب، سندِ رسمیِ «گواهی تضمین امنیت» را برای تک‌تک آنان صادر نموده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → شناسهٔ ملیِ قرعهٔ منتخبینی که فاقدِ «گواهی تضمین امنیت» بوده‌اند، یا مواردی که راهِ تماسِ اضطراری برای آنان تأمین نشده است را فهرست کنید.

پرسش ۳۰: جایگزینی فقط با قرعه‌کشی مجدد (موضوع ماده ۹۷) آیا هر ابطال/انصراف/عدم دسترسی با قرعه‌کشی مجدد و فقط از فهرست قفل‌شده همان چرخه انجام شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد را فهرست کنید.

پرسش ۳۱: اجرای گردش پلکانی و قرعه‌کشی تعیین دوره نخست (موضوع ماده ۱۰۰) آیا در دوره نخست فعالیت شورا، قرعه‌کشی برای تعیین گروه‌های ۱۵۰ روزه و ۲۱۰ روزه (دقیقاً در بازه ۱۵ تا ۱۰ روز پیش از پایان دوره نخست) در یک نشست رسمی با رعایت حدنصاب و انتشار نسخه قابل مشاهده برگزار شد؟ (و آیا در ادامه، جایگزینی پلکانیِ هر ۶۰ روزه رعایت شده است؟)

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → تخطی از زمان‌بندی یا عدم انتشار شفاف نتایج را مشخص کنید.

پرسش ۳۲: امنیت زیرساخت افشاگری و مصونیت افشاگران (موضوع ماده ۱۹۱) آیا در این بازه، تیم فنی مستقل و زیرساخت‌های افشاگری بدون مداخله و قطع دسترسی فعال بوده‌اند، و آیا هیچ گزارش مستندی مبنی بر اقدام تلافی‌جویانهٔ اداری، مالی یا قضایی علیه افشاگران ثبت نشده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد اخلال یا هویتِ فردِ متأثر از تلافی را فهرست کنید.

پرسش ۳۳: رعایت پروتکل فیزیکی اتاق امن و دفتر ثبت (موضوع پیوست ۹ و ماده ۱۳۴) آیا ایزوله‌بودنِ فیزیکیِ اتاق امن و عدم اتصال به شبکه در تمام لحظات حفظ شد، و آیا دفتر فیزیکیِ ثبت ورود و خروج به‌طور کامل و بدون قلم‌خوردگی تکمیل شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نقص در دفتر ثبت یا شواهدِ اتصال شبکه را فهرست کنید.

پرسش ۳۴: ثبت و انتشار دفتر تصمیمات فنی زیرساخت امن (موضوع بند ۱۰ ماده ۱۸۹) آیا شورای نظارت رویه‌ای «دفتر تصمیمات فنی» را ایجاد کرده و تصمیمات کلیدیِ تیم فنی مستقل (شامل تغییرات زیرساخت، سیاست دسترسی، و رخدادهای امنیتی) در آن ثبت، و بخش غیرحساسِ آن به‌طور منظم به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد ثبت‌نشده یا عدم انتشار را مشخص کنید.

پرسش ۳۵: انجام و انتشار ممیزی امنیتی مستقل پیش از راه‌اندازی (موضوع بند ۱۳ ماده ۱۸۹) آیا پیش از عملیاتی‌سازی و بارگذاریِ داده‌ها در «مخزن امن افشا» و «کانال امن»، کل زیرساخت و پروتکل‌های تیم فنی توسط یک گروه تخصصی امنیت سایبریِ مستقل، ارزیابی شده و «گواهی سلامت امنیتی» دریافت و منتشر گردیده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → علت عدم ممیزی یا عدم انتشار گزارش را ذکر کنید.

پرسش ۳۶: پروتکل اضطراریِ روز صفر و واحد واکنش سریع (موضوع بند ۴ ماده ۱۹۴ و بند ۱۶ ماده ۱۸۳) آیا دولت موقت در هفتهٔ نخستِ پس از اعلام موجودیت، «واحد واکنش سریع ضد خشونت» را تشکیل داد و آیا در تمامِ طولِ دورهٔ خلأ، «گزارش‌های روزانهٔ شفافیت امنیتی» (مبنی بر اقدامات بازدارنده در برابر انتقام‌گیری‌ها) را بدون وقفه به صورت رسمی منتشر نمود؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → تاریخ‌های فاقدِ گزارش یا مستنداتِ استنکافِ دولت را فهرست کنید.

پ) ارائه و یکپارچگی اطلاعات

پرسش ۳۷: پاسخ به درخواست‌های رسمی اطلاعاتی (موضوع ماده ۵) آیا برای همهٔ درخواست‌های رسمی اطلاعاتی شورا در این بازه، پاسخ مکتوب در مهلت مقرر همان درخواست صادر و به صورت عمومی در «دفتر اطلاعات رسمی» منتشر شد، به نحوی که هر پاسخ دست‌کم شامل شناسه پاسخ، تاریخ صدور، مرجع یا واحد صادرکننده، و پیوست‌های سندی یا ارجاعی باشد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه درخواست، مهلت، شناسه یا تاریخ پاسخ یا «بدون پاسخ»، نوع نقص: تأخیر یا عدم انتشار عمومی یا نقص شناسه یا مرجع یا فقدان پیوست)

پرسش ۳۸: سلامتِ انتشار و یکپارچگی اطلاعات رسمی (موضوع ماده ۹) آیا در این بازه، هیچ‌یک از مصادیق حصریِ «تخلف رویه‌ای اطلاعاتی» از سوی دولت موقت رخ نداده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → تخلفات را به تفکیک فهرست کنید.

پرسش ۳۹: رعایت قاعده پوشاندن داده‌های هویتی حساس (موضوع ماده ۱۱) آیا در اسناد منتشرشده توسط دستگاه‌های دولتی، قواعد پوشاندن داده‌های حساس رعایت شده است، و آیا هیچ واحدی در این بازه مرتکب بیش از ۳ بار نقض حریم خصوصی در انتشار اسناد نشده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → واحد دولتی متخلف و شناسه‌ی اسنادِ ناقض حریم خصوصی را ذکر کنید.

پرسش ۴۰: راه‌اندازی دفتر اطلاعات رسمی و مهاجرتِ قابل رهگیری (موضوع ماده ۱۵) آیا دفتر اطلاعات رسمی کامل تا پایان روز هشتادم (یا تاریخ تمدیدشده قانونی) راه‌اندازی شد و داده‌های دفتر حداکثر با حفظ ارجاعات و زنجیره اصلاحیه به آن منتقل شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → تاریخ‌ها/شناسه «اعلامیه آمادگی زیرساخت» و نقص‌ها.

پرسش ۴۱: پایداری و عدم اختلال مزمن در دفتر اطلاعات رسمی (موضوع بند ۲ ماده ۱۷۷) آیا در این بازه، دفتر اطلاعات رسمی به‌طور پیوسته در دسترس عموم قرار داشته و مجموع قطعی‌ها یا عدم امکانِ بارگذاریِ داده‌ها توسط نهادهای ذی‌صلاح، از مرز ۴۸ ساعت در یک بازهٔ ۷ روزه فراتر نرفته است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → تاریخ و مجموع ساعاتِ قطعی را با مستنداتِ فنی ثبت کنید.

پرسش ۴۲: دسترسی مستقیم و منع تأییدیه پیشینی در انتشار اسناد (موضوع بند ۹ ماده ۱۴) آیا دسترسیِ مستقیمِ نهادهای مستقل (شورا، دیوان، نهادهای مشورتی و مجمع‌ها) برای ثبت و انتشار اسناد در دفتر اطلاعات رسمی به‌صورت «کاملاً سیستمی و خودکار» برقرار بوده و دولت موقت از اعمال هرگونه

مکانیزم «تأیید پیشینی ادمین»، مسدودسازی یا دخالتِ عامل انسانی برای قطعی‌شدنِ انتشار خودداری کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد اعمال فیلتر، تأخیر در تأیید، یا ممانعت سیستمی دولت را مستند کنید.

پرسش ۴۳: تولید روزانه رونوشت داده عمومی و تثبیتِ روزانهٔ شناسه تمامیت (موضوع بندهای ۶ تا ۸ ماده ۱۳) آیا دولت موقت در این بازه، «رونوشت داده عمومی کامل» را حداقل هر ۲۴ ساعت یک‌بار (با رعایت شرط تازگی ۶۰ دقیقه‌ای داده‌ها) تولید نموده و «شناسهٔ تمامیتِ کلِ بسته» را به‌صورت روزانه در روزنامه رسمی/کثیرالانتشار چاپ کرده یا رسید تودیع آن را از شورای نظارت دریافت نموده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → تاریخ‌های فاقد رونوشت روزانه، یا تاریخ‌هایی که شناسه تمامیت آن‌ها چاپ/تودیع نشده است را فهرست کنید.

ت) رسانهٔ دولتی و برابری دسترسی

پرسش ۴۴: ارائه نسخه قابل مشاهده، بایگانی و اطلاعات پخش (موضوع مواد ۵۰ و ۵۴) آیا برای همهٔ درخواست‌های رسمی اطلاعاتی شورا دربارهٔ برنامه‌های مشخص در رسانهٔ دولتی، اطلاعات پخش و نسخه قابل مشاهده از آرشیو در مهلت مقرر ارائه و به صورت عمومی منتشر شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه درخواست، برنامه یا عنوان، مهلت، نوع نقص: تأخیر یا ارائه ناقص یا نسخه غیرقابل مشاهده یا بدون نسخه)

پرسش ۴۵: منع پخش محتوای سیاسی غیرخبری (موضوع مواد ۵۵ و ۵۶) آیا در این بازه، رسانهٔ دولتی از پخش هرگونه «محتوای سیاسی غیرخبری» وفق مواد ۵۵ و ۵۶ به‌طور کامل خودداری کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (عنوان برنامه، زمان دقیق پخش، معیار یا معیارهای ماده ۵۵ که محقق شده، نسخه قابل مشاهده یا پیوند)

پرسش ۴۶: اجرای جبران خودکار نقض بی‌طرفی رسانهٔ دولتی (موضوع بندهای ۴ و ۸ ماده ۵۷) در مواردی که «نقض بی‌طرفی رسانهٔ دولتی» محقق شد، آیا دولت موقت ظرف ۵ روز کاری «زمان جبرانی» را تخصیص داد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه نقض، تاریخ وقوع، تاریخ اعلامیه، تاریخ تخصیص زمان جبرانی، نوع نقص)

پرسش ۴۷: اجرای جبران خودکار در آموزش بی‌طرف (موضوع ماده ۵۸ (در مواردی که «نقض آموزش بی‌طرف» محقق و اعلامیه آن صادر شد، آیا رسانه دولتی ظرف ۵ روز کاری محتوای اصلاح‌شده را پخش و «زمان جبرانی ۲۰۰ درصدی» را تخصیص داد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه موضوع، تاریخ اعلامیه، وضعیت پخش اصلاحی).

پرسش ۴۸: انتشار شاخص‌ها و برنامه زمان‌بندی پیش از شروع پوشش (موضوع ماده ۴۰) آیا دولت موقت پیش از شروع پوشش رسانه‌ای، شاخص‌ها و زمان‌بندی اجرای «هم‌وزن و هم‌کیفیت» را به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کرد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نقص‌ها را فهرست کنید.

پرسش ۴۹: انتشار خروجی‌های پیش‌نیاز (موضوع بند ۷ ماده ۱۶۳) آیا نهادهای مشورتی تخصصی خروجی‌های پیش‌نیازِ خود را دقیقاً در مهلت‌های قطعیِ مقرر منتشر کردند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → تأخیر/کمبود را فهرست کنید.

پرسش ۵۰: رعایت کف برنامه‌های هر چرخه موضوعی (موضوع ماده ۴۷) آیا در هر چرخه موضوعی، حداقل‌های قانونی (۶۰ دقیقه برای هر یک از دو مجمع در بازه پرمخاطب، مناظره ۹۰ دقیقه در بازه پرمخاطب، زمان آزاد) اجرا شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → چرخه/موارد نقض را فهرست کنید.

پرسش ۵۱: حدنصاب زمان‌بندی و انحصارِ محتوایی در پخش برنامه‌های آموزشی (موضوع بندهای ۶ تا ۸ ماده ۴۸) آیا برنامه‌های آموزشی بی‌طرف موضوعی، حدنصاب‌های تولید و پخش (حداقل ۳۰ دقیقه تصویری و صوتی تا حداکثر روز هفتم چرخه) را رعایت کرده و در جریان پخش، از افزودن هرگونه تحلیل، مهمان، مناظره یا توضیحِ خارج از متن رسمیِ بسته مطلقاً خودداری نموده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه برنامه، نقص زمانی یا ذکر دقیق مواردِ افزوده‌شدهٔ غیرمجاز در برنامه).

پرسش ۵۲: انحراف‌های فنیِ مستند و هم‌سنگ نقض (موضوع ماده ۴۰) آیا هر انحراف از شرایط تولید برابر/کیفیت فنی فقط با «عدم امکان فنی مستند» و انتشار اسناد انجام شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد انحرافِ بدون مستندات را فهرست کنید.

پرسش ۵۳: تجهیز و تخصیص تالارهای گفتگوی عمومی (موضوع مواد ۷۶ و ۷۷) آیا دولت موقت و نهادهای محلی، فهرست تالارهای گفتگوی عمومی را منتشر کرده و بدون تبعیض در اختیار نمایندگان استانی قرار داده‌اند، و آیا در صورت بروز تبعیض، به تصمیمات «هیئت نظارت مشترک» تمکین نموده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد ممانعت از تخصیص سالن یا عدم تمکین به آرای هیئت را فهرست کنید.

پرسش ۵۴: انتشار مستندات پاسخ‌گویی نمایندگان استانی (موضوع ماده ۷۵) آیا تمامی نمایندگان استانیِ هر دو مجمع، گزارشِ مستندِ حضورِ حداقل ۸ ساعتهٔ خود در تالارهای گفتگوی عمومیِ مربوط به «یک ماه قبل از چرخهٔ جاری» را (که مهلت قانونیِ انتشار آن تا پنجمین روز کاریِ این ماه بوده است)، در دفتر اطلاعات رسمی منتشر کرده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نام نمایندگانِ متخلف را در جدولی تحت عنوان «فهرست استنکاف از پاسخ‌گویی به شهروندان» (به تفکیک نام نماینده، استان و مجمعِ متبوع (الف یا ب)) درج نموده و به همراه گزارش دوره‌ای منتشر کنید.

ث) حقوق سیاسی، دستگاه قضایی و دیوان عالی

پرسش ۵۵: گزارش هر اقدام محدودکننده آزادی بیان در این بازه (موضوع ماده ۵۹) آیا در این بازه، هیچ اقدام یا دستور (رسمی یا غیررسمی) از سوی نهادها/مقامات عمومی رخ نداده است که مستقیم یا غیرمستقیم آزادی بیان یا دسترسی به اطلاعات را محدود کرده باشد (از جمله بازداشت/احضار بابت بیان، حذف/مسدودسازی/توقیف، دستور حذف محتوا، قطع/کندسازی/اختلال اینترنت و...)؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه، نوع اقدام، مرجع اقدام/صادرکننده، مبنای استنادی، تاریخ، دامنه و محل اجرا، مدت، تعداد موارد متاثر، نتیجه، اثر عملیاتی)

پرسش ۵۶: انتصابات قضایی و امنیتی (موضوع ماده ۱۹۰) آیا در این بازه، حکم انتصاب قضایی یا امنیتی صادر شده است؟ اگر بله، آیا شروط قانونی (کوتاه‌مدت بودن، انتشار عمومی فهرست، و فقدان تعارض منافع) در آن رعایت شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقض شروط ماده ۱۹۰ را فهرست کنید.

پرسش ۵۷: منع احکام برگشت‌ناپذیر و محاکم استثنایی (موضوع مواد ۴ و ۱۹۰) آیا در این بازه، هیچ حکم «سلب حیات (اعدام)» یا «مصادره کلان اموال» صادر/اجرا نشده و هیچ محکمه‌ای خارج از آیین دادرسی عادی (دادگاه صحرایی/انقلابی و...) تشکیل نشده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مواردِ نقض، احکامِ صادره یا دادگاه‌هایِ تشکیل‌شده را فوراً مشخص کنید.

پرسش ۵۸: شفافیتِ بازداشت‌ها و رعایت سقف ۳۰ روزه (موضوع ماده ۱۹۰) آیا فهرستِ تمامیِ بازداشت‌شدگانِ دوران گذار به همراه اتهاماتِ مستند در دفتر اطلاعات رسمی منتشر شده است، و آیا قرارِ بازداشتِ تمامیِ متهمان پس از ۳۰ روز به‌صورتِ خودکار به «حصر/نظارت الکترونیک» تبدیل شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نام اشخاصِ پنهان‌نگه‌داشته‌شده، یا فهرستِ افرادی که بدونِ مجوزِ دیوان بیش از ۳۰ روز در سلول نگهداری شده‌اند را ضمیمه کنید.

پرسش ۵۹: منع دادرسیِ نمایشی و بهره‌برداریِ رسانه‌ای (موضوع بند ۷ ماده ۱۹۰) آیا در این بازه، هیچ موردی از پخش اعترافات رسانه‌ای، برگزاری دادگاه نمایشی، یا افشای جزئیات بازجویی متهمان توسط مقامات/رسانهٔ دولتی رخ نداده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → پیوندِ نسخهٔ قابلِ مشاهده و مشخصاتِ محتواِی رسانه‌ایِ ناقض را فهرست کنید.

پرسش ۶۰: تمکین به احکام و دستورات دیوان عالی داوری (موضوع ماده ۲۲۰) آیا در این بازه، دولت موقت و نیروهای مسلحِ تحت امرِ آن، تمامی احکام قطعی و دستورات موقتِ صادره از سوی «دیوان عالی داوری» را بلافاصله و حداکثر ظرف ۵ روز کاری اجرا نموده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → شماره دادنامهٔ دیوان و مقامِ مستنکف را فهرست کنید.

پرسش ۶۱: ایجاد سازوکار ثبت شکایات جرایم رژیم پیشین و تعلیق محاکمات ماهوی (موضوع بند ۶ ماده ۱۹۰) آیا دستگاه قضاییِ دولت موقت سازوکار شفافی برای «ثبت رسمی شکایات شهروندان علیه آمران و عاملان جرایم رژیم پیشین» ایجاد کرده است، و آیا محاکم صرفاً به تحقیقات مقدماتی بسنده نموده و از برگزاری دادگاه ماهوی و صدور رأی قطعیِ کیفری در این پرونده‌ها خودداری کرده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → استنکاف از ایجاد درگاه ثبت شکایت، یا مواردی از صدور رأی قطعی/برگزاری دادگاه را مشخص کنید.

پرسش ۶۲: تشکیل و عملکرد هیئت ویژه بررسی قرارهای تأمینی (موضوع بند ۸ ماده ۱۹۰ و بند ۹ ماده ۲۱۹) آیا دیوان عالی داوری «هیئت ویژه بررسی قرارهای تأمینی» را تشکیل داده است، و آیا تمدید بازداشتِ مقامات ارشد رژیم پیشین فراتر از مهلتِ ۳۰ روزه، منحصراً با بررسی پرونده و صدور حکم صریح از سوی این هیئت و با انتشار شفافِ فهرست اسامی آنان در دفتر اطلاعات رسمی انجام شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → عدم تشکیل هیئت توسط دیوان، یا بازداشت‌های طولانی‌مدتِ فاقدِ تأییدیهٔ این هیئت را فهرست کنید.

پرسش ۶۳: شفافیت آراء، استدلال‌ها و جلسات استماع دیوان (موضوع بندهای ۳، ۵ و ۷ ماده ۲۲۱) آیا دیوان عالی داوری در این بازه، در رسیدگی به پرونده‌های «تخلف فاحش»، «ابطال رأی‌گیری» و «اختلاف صلاحیت»، جلسات استماع خود را به‌صورت علنی با پخش زنده و حق دفاع برگزار نموده و کلیه احکام

صادرهٔ خود را به‌همراه استدلال‌ها، نظرات مخالف و آراء متفاوتِ قضات به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → احکامِ فاقد استدلال/نظر مخالف، یا جلساتِ غیرعلنی را مشخص کنید.

پرسش ۶۴: رعایت مهلت‌های قطعیِ دادرسی در دیوان عالی (موضوع ماده ۲۲۱) آیا دیوان در این بازه، تمامی پرونده‌های ارجاعی را در مهلت‌های قانونی (۱۰ روز کاری برای موارد عادی، ۴۸ ساعت برای گزارش‌های پیشینی رأی‌گیری، و ۵ روز کاری برای شکایت دولت از تخلف فاحش) رسیدگی و مختومه کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → شماره پرونده‌ها، موضوع آن‌ها و میزان تأخیر دیوان را مشخص کنید.

پرسش ۶۵: رعایت مصونیت قضایی و استقلال اعضای دیوان (موضوع مواد ۲۲۳ و ۲۲۴) آیا در این بازه، هیچ‌گونه مداخله‌ای ناقض استقلال و مصونیت اعضای دیوان عالی داوری (تلاش برای برکناری بیرونی، احضار/بازداشت، تفتیش بدون مجوز کتبی ۸ عضو، فشار برای استعفا و...) رخ نداده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → هویت قاضیِ متأثر، نهاد مداخله‌گر و نوع نقض مصونیت را فهرست کنید.

پرسش ۶۶: عدم ممانعت از فعالیت دولت سایه (موضوع ماده ۶۴) آیا در این بازه، فعالیت اداری/اجرایی/رسانه‌ای «دولت سایه (شورای عالی احزاب ناظر)» بدون محدودسازی انجام شده و هیچ اقدام تلافی‌جویانه‌ای علیه اعضای آن ثبت نشده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نوع محدودیت و نهاد اعمال‌کننده را فهرست کنید.

پرسش ۶۷: رعایت محدودیت‌های محتواییِ شورای عالی احزاب و تخصیص زمان جبرانی (موضوع بند ۳ ماده ۶۳ و ماده ۵۷) آیا محتوای پخش‌شده در زمانِ رسانه‌ایِ اختصاص‌یافته به «شورای عالی احزاب ناظر»، صرفاً محدود به نقدِ اداری دولت بوده و از ورود به مباحثِ تدوین قانون اساسی خودداری شده است؟ و در صورتِ اثباتِ پخشِ محتوای ممنوعه، آیا «زمان جبرانی» مطابق مقررات فوراً به «دولت موقت» اختصاص یافته است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقضِ موضوعی توسط شورا، و یا استنکافِ رسانه دولتی از تخصیص زمان جبرانی را مشخص کنید.

پرسش ۶۸: تأمین حقوق نظارتی و اطلاعاتی شورای عالی احزاب ناظر (موضوع ماده ۶۲) آیا در این بازه، رسانه دولتی زمان تخصیص‌یافته (مجموعاً ۴ ساعت در هفته در بازه پرمخاطب) را در اختیار شورای عالی احزاب ناظر قرار داده است و آیا دولت موقت کلیه مصوبات، قراردادهای کلان و احکام انتصابات را هم‌زمان با ابلاغ، به دبیرخانه این شورا ارسال نموده و مقامات دولتی در نشست‌های استماعِ فراخوانده‌شده حضور یافته‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد استنکاف را فهرست کنید.

پرسش ۶۹: رعایت مصونیت کیفری اعضای شورای عالی احزاب ناظر (موضوع بند ۳ ماده ۶۴) آیا در این بازه، هیچ مقام قضایی یا امنیتی برخلاف قانون، اقدام به احضار/بازجویی/بازداشت/تشکیل پرونده کیفری علیه سخنگویان و اعضای معرفی‌شدهٔ شورای عالی احزاب ناظر به سبب اظهاراتشان (در ایفای وظایف نظارتی) ننموده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → هویت فرد متأثر، مرجع اقدام‌کننده و نوع اقدام را فهرست کنید.

پرسش ۷۰: تضمین حق پاسخ‌گویی اشخاص ثالث در رسانه دولتی (موضوع ماده ۶۵) چنانچه در این بازه، شورای عالی احزاب ناظر در زمان‌های اختصاص‌یافته، مطالبی تخریبی علیه اشخاص ثالث (غیر از دولت) بیان کرده و هیئت رسیدگی رسانه حقِ پاسخ را تأیید نموده است، آیا رسانه دولتی «زمان پاسخ‌گویی برابر» را در همان بازه زمانی و حداکثر ظرف ۷۲ ساعت به‌صورت رایگان در اختیار شاکی قرار داده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد استنکاف رسانه دولتی از تخصیص زمان پاسخ‌گویی به اشخاص ثالث را مشخص کنید.

ج) تبلیغات سیاسی انتفاعی

پرسش ۷۱: منع تبلیغات سیاسی انتفاعی (موضوع ماده ۲۸) آیا در این بازه، هیچ مورد قابل استنادی از «تبلیغات سیاسی انتفاعی» مشاهده یا به شورا گزارش نشده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (نوع مبادله مالی، بستر، تاریخ، اثر، سند)

پرسش ۷۲: رعایت شروط استثنا و محدودیت‌های مالی در کانال‌های رسمی (موضوع ماده ۳۴) آیا کانال‌های رسمیِ ثبت‌شده برای مجمع‌های تدوین، محدودیت‌های قانونی را رعایت کرده و از هرگونه پرداخت پول به اشخاص ثالث برای بازنشر محتوا و همچنین از دریافتِ هرگونه آگهی و کسب درآمدِ سیاسی/تجاری مطلقاً خودداری کرده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → کانال متخلف، تاریخ و نوع تراکنش/مبادلهٔ غیرمجاز را فهرست کنید.

پرسش ۷۳: انتشار جدول ارزش مالی در مهلت (موضوع ماده ۳۵) آیا «جدول ارزش مالی» حداکثر ظرف ۱۰ روز از تشکیل مجلس موسسان و قبل از شروع پوشش رسانه‌ای منتشر شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → تاریخ/اثر عملیاتی را فهرست کنید.

پرسش ۷۴: رعایت مهلت‌های توقف/حذف/افشا در تبلیغ انتفاعی (موضوع مواد ۳۰ و ۳۱) در هر مورد تبلیغ انتفاعی احراز یا ابلاغ شده، آیا اقدامات اصلاحی شامل توقف و حذف محتوا حداکثر ظرف ۷۲ ساعت، و خود-افشاییِ رسانه حداکثر ظرف ۵ روز کاری رعایت شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → پرونده‌ها و بندِ نقض‌شده را فهرست کنید.

پرسش ۷۵: رعایت فرآیند رسیدگی شکلی و حق دفاع/تجدیدنظر (موضوع مواد ۳۷ تا ۳۹) در پرونده‌های ضمانت اجرا، آیا اخطار، مهلت دفاع (۵ روز کاری)، تصمیم شکلی، دستور اجرا، و رعایت مهلت اعتراض/تجدیدنظر ۴۸ ساعته انجام شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → پرونده‌های ناقص را فهرست کنید.

چ) رخدادهای اجبار یا اخلال و پاسخ دولت

پرسش ۷۶: ثبت رخداد (موضوع ماده ۱۹۳) آیا در این بازه، برای هر رخدادِ اعلام‌شده/دریافت‌شده (بازداشت، ضرب‌وجرح، یورش، محدودیت سفر، تعطیلی محل، اخلال ارتباطی، تهدید صریح و...) گزارش رخداد رسمی حداکثر وفق تکالیف ماده ۱۹۳ ثبت، شناسه‌دهی و بایگانی شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → شناسه گزارش‌ها، تاریخ، و اثر عملیاتی

پرسش ۷۷: پاسخ دولت در مهلت ۴۸ ساعت (موضوع ماده ۱۹۴) برای هر گزارش رخداد، آیا دولت موقت پاسخ مکتوب عمومی ظرف ۴۸ ساعت صادر کرد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → شناسه گزارش‌های خارج از مهلت

ح) شفافیت مالی نهادهای مستقل

پرسش ۷۸: حساب‌های برابر و انتشار هفتگی (موضوع ماده ۸۱) آیا هر دو مجمع تدوین همه هزینه‌های عملیاتی را صرفاً از حساب‌های برابر دولتی انجام دادند و تراکنش‌ها را هفتگی عمومی کردند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → استثناها (تاریخ، مبلغ، موضوع، منبع)

پرسش ۷۹: اجرای نظام تسویه چرخه‌ای و منع تخلیه صوری حساب‌ها (موضوع ماده ۱۴۰) آیا در پایان این چرخه مالی، «موجودیِ بانکیِ لحظه‌ای» تمامی نهادهای مستقل محاسبه شده و واریزیِ چرخه جدید صرفاً معادل «مابه‌التفاوت تا سقف بودجه مصوب» بوده است، و آیا هیچ‌گونه نشانه‌ای از «تخلیه صوری، برداشت نقدی کلان، یا انباشت ثروت» مشاهده نشده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نهاد متخلف یا موارد تخلیه صوری را مشخص کنید.

پرسش ۸۰: شفافیت جامع ریزتراکنش‌های تمامی نهادهای مستقل (موضوع ماده ۱۴۱) آیا علاوه بر مجمع‌های تدوین، تمامی نهادهای مستقلِ دیگر (شورای نظارت، دیوان عالی، و نهادهای مشورتی) نیز «صورت‌ریز تراکنش‌های مالی» خود را حداقل شامل تاریخ، مبلغ، سرفصل هزینه و نام طرف حساب (با رعایت پوشش امنیتی صرفاً برای شورا) و همچنین «گزارش تجمیعیِ چرخه» را به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کرده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نهادهای مستنکف را فهرست کنید.

پرسش ۸۱: استقلال مالی و پرداخت خودکار به هیئت عالی حسابرسی (موضوع ماده ۱۴۲) آیا در این بازه، بودجه و حق‌الزحمهٔ «هیئت عالی حسابرسی گذار» مستقیماً از محل حساب امانی و به‌صورت سیستمی/خودکار پرداخت شده است و هیچ نهادی برای تغییرِ نتایجِ گزارش، اقدام به توقف، کسر یا مشروط‌سازیِ پرداخت‌ها نکرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد مداخلهٔ مالی یا مسدودسازیِ بانکی را مستند کنید.

پرسش ۸۲: تأیید انطباق توسط حسابرس مستقل (موضوع ماده ۱۴۲) آیا گزارش حسابرس مستقل منتشر شده و در آن تأیید شده است که هزینه‌های انجام‌شده با سقف‌های قانونی مطابقت دارد و برای تراکنش‌های منتشرشده، اسناد هزینهٔ معتبر وجود دارد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مغایرت‌های اعلامی حسابرس یا عدم انتشار گزارش را فهرست کنید.

خ) سامانهٔ ثبت و پاسخ‌گویی صدای جمعی

پرسش ۸۳: ایجاد و دسترس‌پذیری سامانه (موضوع مواد ۱۶ تا ۲۰) آیا دولت موقت سامانهٔ ثبت و پاسخ‌گویی صدای جمعی را ظرف ۱۰ روز ایجاد و عملیاتی کرد و دسترسی عمومی پایدار فراهم بود؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → تاریخ‌ها، قطعی‌ها، اثر عملیاتی

پرسش ۸۴: امکان ثبت حضوری-کاغذی در سامانه صدای جمعی (موضوع بند ۴ ماده ۱۷) آیا دولت موقت علاوه بر بستر برخط، سازوکار «ثبت حضوری-کاغذی» را برای ثبت‌نام گروه‌ها و ثبت پیشنهاد رسمی توسط شهروندانِ فاقد دسترسی دیجیتال، برقرار و عملیاتی کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → شرحِ فقدانِ زیرساختِ فیزیکی را ثبت کنید.

پرسش ۸۵: ثبت‌نام نهادهای نمایندگی (موضوع مواد ۲۱ تا ۲۴) آیا دوره ثبت‌نام عمومی با معیارها و مدارک ثابتِ از پیش منتشرشده برگزار شد و ردها فقط طبق قواعد قانونی انجام شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نمونه‌های ردِ خارج از قواعد را فهرست کنید.

پرسش ۸۶: فرآیند انتخاب کرسی‌های اختصاصی (مجمع نخبگان) (موضوع ماده ۷۹) آیا دولت موقت در اجرای ثبت‌نام، احرازِ غیرسلیقه‌ای و برگزاری رأی‌گیریِ «مجامع نخبگان» برای ۱۰ کرسی اختصاصی، تشریفات و مهلت‌های قانونی را به‌طور کامل و شفاف رعایت کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد رد صلاحیتِ فاقدِ سند را فهرست کنید.

پرسش ۸۷: صورت و مستندات رد ثبت‌نام (موضوع مواد ۲۱ تا ۲۴) آیا هر رد ثبت‌نام گروه در این بازه مکتوب، مستدل و عمومی بوده و دست‌کم شامل کد رد، بند نقض‌شده، و فهرست مدارک ناقص/رفع‌نشده بوده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه درخواست، علت، اثر)

پرسش ۸۸: شفافیت هویت حقیقی در نمایش عمومی سامانه (موضوع بند ۲ ماده ۲۴) آیا در تمامی اسناد، صفحات و نمایش‌های عمومیِ سامانه صدای جمعی، «نام حقیقیِ نماینده ثبت‌کننده» همواره و به‌وضوح در کنار «نام اعلامیِ گروه» درج و نمایش داده شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → شناسه گروه‌های فاقد نام حقیقی نماینده را فهرست کنید.

پرسش ۸۹: ثبت پیشنهاد و دفتر عمومی ثبت (موضوع ماده ۲۵) آیا هر پیشنهاد رسمی فوراً شناسه یکتا گرفت و در دفتر عمومی ثبت بدون تأخیر غیرموجه منتشر شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد (شناسه، مدت تأخیر یا حذف)

پرسش ۹۰: امکان بارگیری یکجا و داده‌کاویِ عمومی پیشنهادها (موضوع بند ۸ ماده ۲۵) آیا دولت موقت امکان مشاهده و «بارگیری عمومیِ یکجا» همه پیشنهادها را برای تضمینِ امکانِ تحلیل و داده‌کاویِ مستقل توسط شخصِ ثالث، فراهم کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موانعِ فنی یا محدودیت در دریافتِ انبوهِ داده‌ها را مستند کنید.

پرسش ۹۱: منع حذف یا پنهان‌سازی یا ویرایشِ مکتوم در دفتر عمومی ثبت (موضوع ماده ۲۵) آیا در این بازه، هیچ پیشنهاد، وضعیت، پیوست یا پاسخ رسمی در دفتر عمومی ثبت حذف یا پنهان‌سازی یا ویرایش مکتوم نشده است و هر اصلاح فقط با انتشار نسخه جدید به‌همراه ارجاع به نسخه قبلی انجام شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه، نوع تغییر مشاهده شده، تاریخ یا زمان تقریبی، اثر عملیاتی)

پرسش ۹۲: اخطارهای رفع نقصِ سامانه صدای جمعی (موضوع بند ۹ ماده ۲۵) آیا تمامی «اخطارهای رفع نقص فوری» صادرشده توسط مرکز تخصصی پایش (مبنی بر تأخیر غیرمجاز، حذف یا پنهان‌سازیِ پیشنهادها در دفتر عمومی ثبت)، توسط دولت موقت برطرف شده و وضعیتِ قانونیِ پیشنهادها بازگردانده شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد استنکاف و عدم رفع نقص را فهرست کنید (شناسه پیشنهاد، نوع نقص، تاریخ اخطارِ پایش).

پرسش ۹۳: امکان دسترسی برابر به کانال (موضوع ماده ۲۷) آیا برای همه نهادهای ثبت شده، امکان ثبت پیشنهاد و مشاهده وضعیت‌ها به صورت برابر فراهم بود و محدودیت تبعیض آمیز مشاهده نشد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نوع محدودیت، مجمع متاثر، اثر

پرسش ۹۴: پاسخ رسمی مجمع تدوین الف (موضوع ماده ۲۶) آیا مجمع تدوین الف برای همه پیشنهادهای رسمی واجد شرایط، پاسخ رسمی مطابق قانون ظرف ۴۰ روز کاری منتشر کرد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → شناسه‌های خارج از بازه زمانی تعریف شده

پرسش ۹۵: پاسخ رسمی مجمع تدوین ب (موضوع ماده ۲۶) آیا مجمع تدوین ب برای همه پیشنهادهای رسمی واجد شرایط، پاسخ رسمی مطابق قانون ظرف ۴۰ روز کاری منتشر کرد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → شناسه‌های خارج از بازه زمانی تعریف شده

پرسش ۹۶: قالب پاسخ رسمی و استدلال مکتوب (موضوع ماده ۲۶) آیا همه پاسخ‌های رسمی منتشرشده توسط هر یک از مجمع‌های تدوین در این بازه، دقیقاً یکی از سه وضعیت «پذیرش» یا «پذیرش جزئی» یا «رد» را داشت و همراه با استدلال مکتوب بود؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه پاسخ، نوع نقص: فقدان وضعیت یا وضعیت نامعتبر یا فقدان استدلال مکتوب یا استدلال نامفهوم یا ناقص، پیوند مربوط)

پرسش ۹۷: صدور بیانیه رسمی تأخیر (موضوع ماده ۲۶) آیا در مواردی که مجمع‌های تدوین (الف یا ب) در پاسخ‌گویی به پیشنهادهای مردمی دچار تأخیر شدند (موضوع گزارش‌های پیشین)، «بیانیه رسمی تأخیر» را با ذکر دلایل و برنامه جبرانی در مهلت ۴۸ ساعته منتشر نمودند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مجمع متخلف و شناسه‌های فاقد بیانیه را فهرست کنید.

پرسش ۹۸: پاسخ اختصاصی نمایندگان استانی به نهادهای محلی (موضوع بند ۱ ماده ۷۵) آیا نمایندگانِ استانیِ هر دو مجمع تدوین، برای تمامی پیشنهادهای رسمی که توسط «گروه‌های ثبت‌شده با دامنه فعالیت استانی» (مربوط به همان استان) ثبت شده و حائز شرایط بوده‌اند، «پاسخ اختصاصی» صادر کرده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نام استان، مجمع مربوطه (الف یا ب)، و شناسه‌هایِ پیشنهادهای استانیِ فاقد پاسخ را فهرست کنید.

پرسش ۹۹: دسترسیِ نامحدودِ فنی برای پایشِ امضاها (موضوع جزء (ت) از بند ۱ ماده ۱۹) آیا دولت موقت دسترسیِ کامل به لایه‌های داده، نمایهٔ رخدادهای «سامانهٔ میزبان»، و سامانه‌های مدیریت پیامکی را برای مرکز پایش فراهم کرده است و به هرگونه «درخواست دسترسی تکمیلی» پاسخ مثبت داده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نوعِ دسترسیِ دریغ‌شده یا تأخیر در ارائه را مشخص کنید.

پرسش ۱۰۰: سلامتِ تبادلِ موازی و آنیِ داده‌ها (موضوع ماده ۱۹) آیا فرآیند ارسال کپیِ داده‌ها از سامانهٔ دولت به «سامانهٔ میزبانِ مستقلِ شورا» در تمام طولِ این بازه به‌صورت آنی، کامل و بدون هرگونه مغایرت یا قطعیِ عمدی انجام شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر ← بازه‌های زمانیِ قطعی، حجم داده‌های مفقوده و شناسه‌های متأثر را ذکر کنید.

پرسش ۱۰۱: عدم مشاهدهٔ تقلب سازمان‌یافته در محیط صحت‌سنجی (موضوع ماده ۱۹) آیا بر اساس بررسیِ گزارش‌های ثبت‌شده در «محیط کاربری اختصاصیِ صحت‌سنجیِ شورا»، اطمینان حاصل شد که هیچ‌گونه الگوی سازمان‌یافته‌ای از «جعل امضا» (ثبت بدون اطلاع شهروند) یا «فقدان امضا» (حذف عمدی امضاهای معتبر) رخ نداده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر ← تعداد گزارش‌های تأییدشده، منشأ احتمالی جعل و کمپین‌های ذی‌نفع را با شواهد فهرست کنید.

پرسش ۱۰۲: سلامتِ عملکردِ پیمانکاران و اپراتورهای ارتباطی (موضوع مواد ۱۹ و ۲۰) آیا در رصدِ فنیِ مسیرهای مخابراتی، اطمینان حاصل شد که تمامی پیامک‌های احراز هویت و اطلاع‌رسانیِ شورا بدون مسدودسازیِ گزینشی، شنود یا تأخیرِ معنادار توسط اپراتورها به مقصد رسیده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر ← نام اپراتور/پیمانکار متخلف و شواهدِ دست‌کاری یا انسداد را ضمیمه کنید.

د) پاسخ‌گویی عمومی دولت موقت

پرسش ۱۰۳: نشست پاسخ‌گویی عمومی نخست (موضوع مواد ۱۸۵ تا ۱۸۸) آیا پس از انتشار گزارش دوره‌ای شورا که شامل تخلف‌های رویه‌ای دولت موقت بود، رئیس دولت موقت نشست نخست را حداکثر ظرف ۵ روز کاری برگزار کرد و (۱) اعلان رسمی، (۲) نسخه قابل مشاهده، و (۳) جدول اقدام را منتشر کرد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه گزارش، زمان انتشار گزارش، زمان اعلان، زمان نشست، پیوند نسخه قابل مشاهده، پیوند جدول اقدام، نوع نقص)

پرسش ۱۰۴: حداقل استاندارد پرسش و پاسخ آزاد (موضوع بندهای ۱، ۲ و ۳ ماده ۱۸۷) آیا در نشست نخست، استانداردهای قانونی رعایت شد (حداقل ۳۰ دقیقه و حداقل ۱۰ پرسش در صورت وجود متقاضی، بدون پیش‌غربال محتوایی، سازوکار نوبت‌دهی از پیش اعلام‌شده، و نبود رد غیرمستند)؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مستندات (زمان پرسش‌وپاسخ، تعداد پرسش‌ها، قاعده نوبت‌دهی، هر مورد رد یا محدودسازی و اعلامیه مربوط)

پرسش ۱۰۵: نشست پیگیری (موضوع مواد ۱۸۵ تا ۱۸۸) آیا رئیس دولت موقت نشست پیگیری را حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری پس از نشست نخست برگزار کرد و برای هر مورد تخلف ثبت‌شده، وضعیت اقدام و شواهد قابل مشاهده را به‌روزرسانی کرد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (زمان نشست دوم، پیوند نسخه، پیوند جدول به‌روزرسانی، موارد فاقد به‌روزرسانی یا فاقد شاهد)

پرسش ۱۰۶: اعتبار «عدم امکان/ضرورت امنیتی/مانع فنی» فقط با سند (موضوع ماده ۱۲) آیا هر ادعای «عدم امکان» یا محدودیت دسترسی با «اعلامیه مستند» شامل دست‌کم یک شاهد قابل راستی‌آزمایی + دامنه/مدت + اقدام جایگزین منتشر شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد را فهرست کنید.

پرسش ۱۰۷: انتشار گزارش هفتگی در صورت استمرارِ موانعِ فنی یا امنیتی (موضوع بند ۴ ماده ۱۷۷) در مواردی که دولت موقت برای توجیهِ قطعی یا اختلال در «دفتر اطلاعات رسمی» یا «سامانه صدای جمعی» به یک مانع فنی یا امنیتی مستند استناد کرده است، آیا در صورت تداوم مانع، به تکلیفِ قانونیِ انتشارِ «گزارش فنی یا امنیتی از استمرار مانع، هر ۷ روز یک‌بار» عمل نموده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مواردی که گزارش هفتگیِ تمدید منتشر نشده است را فهرست کنید.

پرسش ۱۰۸: رعایت نصاب ویژه در صدور یا تمدید حکم توقف فنی (موضوع ماده ۲۲۷) چنانچه در این بازه دیوان عالی «حکم توقف فنی» صادر یا تمدید کرده است، آیا این تصمیم منحصراً مستند به فورس‌ماژور بوده، رأی موافقِ دست‌کم هشت (۸) عضو دیوان را کسب نموده و مدتِ آن در هر نوبت از ۶۰ روز فراتر نرفته است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد تخطی از حدنصاب ۸ رأی، نقض سقف زمانی، یا فقدان مستنداتِ فورس‌ماژور را مشخص کنید.

ذ) نهادهای مشورتی تخصصی

پرسش ۱۰۹: تشکیل و انتشار رسمی فهرست اعضا (موضوع مواد ۱۴۳ و ۱۵۸ تا ۱۶۱) آیا برای هر یک از ۴ نهاد، فهرست ۱۵ عضو منتخب با پیوند به بسته شواهد احراز به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نهاد/مورد را فهرست کنید.

پرسش ۱۱۰: انتشارِ پیشینیِ جدول انطباق رشته‌ها و سوابق (موضوع ماده ۱۴۶) آیا دولت موقت، حداقل ۱۰ روز پیش از آغاز ثبت‌نامِ نهادهای مشورتی، «جدول انطباق رشته‌های دانشگاهی و سوابق حرفه‌ایِ قابل قبول» را به تفکیک هر یک از ۴ نهاد، به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد تأخیر در انتشار یا رد صلاحیت‌های خارج از چارچوب این جدول را فهرست کنید.

پرسش ۱۱۱: انحصار در موارد رد و مستندسازیِ ردِ ثبت‌نامِ نهادهای مشورتی (موضوع ماده ۱۴۸) آیا در این بازه، هرگونه ردِ ثبت‌نامِ داوطلبانِ نهادهای مشورتی تخصصی، منحصراً بر پایهٔ مواردِ حصریِ قانونی انجام شده است و آیا اعلامیهٔ رد برای هر داوطلب به‌صورت مکتوب، مستدل، عمومی و شاملِ کد رد و بندِ نقض‌شده منتشر گردیده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد تخلف را فهرست کنید.

پرسش ۱۱۲: رسیدگی به اعتراضات اشخاص ثالث و شفافیت ابطال سوابق (موضوع مواد ۱۵۲ تا ۱۵۵) آیا شورای نظارت رویه‌ای به اعتراضات مبنی بر «وابستگی ساختاری به رژیم پیشین» یا «کتمان تحصیلات ایدئولوژیک» اعضا (در پنجره ۲۰ روزه)، حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری رسیدگی نموده و در صورتِ سلب صلاحیت، حکم ابطال را منتشر کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد استنکاف از رسیدگی یا عدم انتشار اسنادِ ابطال را مشخص کنید.

پرسش ۱۱۳: رعایت اجزای الزامی و قاعدهٔ تقارن در ساختارِ بسته‌های آموزشی (موضوع ماده ۴۳) آیا در تدوین «بسته‌های آموزشی بی‌طرف موضوعی»، سیر منطقیِ سه‌گانه و شروطِ «تقارن کمّی و کیفی» میانِ گزینه‌های رقیب، بدونِ حذف یا مسکوت گذاشتنِ نقاط شکست برای هیچ‌یک از مدل‌ها به‌طور دقیق رعایت شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موضوع بسته و بخش‌های فاقدِ تقارن را مستدلاً مشخص کنید.

پرسش ۱۱۴: رعایت دقیق قواعد بی‌طرفی نگارشی و محتوایی (موضوع مواد ۴۲ تا ۴۵) آیا در متنِ «بسته‌های آموزشی بی‌طرف موضوعی» منتشرشده، ممنوعیت‌های صریح قانونی (شامل منع استفاده از مثال‌های تاریخی ایران، منع واژگان ارزش‌گذارانه، و منع رتبه‌بندی گزینه‌ها) کاملاً رعایت شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقض را با ذکر صفحه و پاراگراف فهرست کنید.

پرسش ۱۱۵: استاندارد کارآمدی ارتباطی و جذابیت بصری در آموزش (موضوع مواد ۴۲ تا ۴۵ و ۴۸) آیا در تولید «برنامه‌های آموزشی بی‌طرف موضوعی»، استانداردهای کارآمدیِ شناختی و جذابیت بصری موضوع قانون رعایت شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقض را فهرست کنید.

پرسش ۱۱۶: رعایت فازبندی و تقارن در آزمون تاب‌آوری (موضوع ماده ۱۶۲) آیا مجمع‌های تدوین دقیقاً ۹۰ روز پیش از پایان مهلت تدوین، نسخهٔ اولیه پیش‌نویس خود را به نهادهای مشورتی تحویل دادند و آیا

نهادهای مشورتی، گزارش‌های آسیب‌پذیریِ خود را ظرف ۴۰ روز کاری، به‌صورت کاملاً هم‌زمان و متقارن به هر دو مجمع ارسال کردند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد تأخیر از سوی مجمع‌ها، یا ارسالِ نامتقارن توسط نهادهای مشورتی را فهرست کنید.

پرسش ۱۱۷: رعایت مهلت‌های قطعی در انتشار خروجی‌های مجاز (موضوع بند ۷ ماده ۱۶۳) آیا نهادهای مشورتی تخصصی، خروجی‌های انحصاریِ خود را (شامل فهرست سناریوهای تهدید، فهرست موضوعات چرخه‌ای، بسته‌های آموزشی بی‌طرف موضوعی و گزارش نهایی آزمون تاب‌آوری) دقیقاً در مهلت‌های قطعیِ مندرج در جدول زمان‌بندی منتشر کرده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نام خروجی، نهاد متخلف و میزان روزهای تأخیر را فهرست کنید.

پرسش ۱۱۸: تأمین کامل بودجه تجمیعی (موضوع ماده ۱۶۴) آیا بودجه تجمیعیِ چهار نهاد مشورتی تخصصی، دقیقاً بر مبنای فرمول محاسباتی قانون محاسبه و پیش از آغاز چرخه به‌صورت یکجا به حساب مشترک واریز شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → انحراف از فرمول، تأخیر در واریز، یا تفکیک غیرمجاز حساب را فهرست کنید.

پرسش ۱۱۹: پشتیبانی لجستیک و فضای نهادهای مشورتی (موضوع ماده ۱۶۶) آیا دولت موقت فضای فیزیکیِ مناسب، تجهیزات اداری و هزینه سفر/اقامت اعضا را به‌طور کامل و بدون مداخله تأمین کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → کمبودها را فهرست کنید.

پرسش ۱۲۰: رعایت فرآیند مجمع انتخاب‌کنندگان و قرعه‌کشی‌های مربوط (موضوع ماده ۱۵۰) آیا تشکیل مجمع انتخاب‌کنندگان (در صورت نیاز) با قفل، داده‌های مبنا، رویداد فیزیکی، و انتشار نسخه قابل مشاهده انجام شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقض را فهرست کنید.

پرسش ۱۲۱: انتشار گزارش جامعِ راستی‌آزمایی مجمع انتخاب‌کنندگان (موضوع ماده ۱۵۰) آیا دولت موقت، ظرف ۱۵ روز کاری پس از تعیین فهرست اولیه مجمع انتخاب‌کنندگان (۷۰ نفره)، اصالت مدارک را استعلام نموده و «گزارش جامع راستی‌آزمایی» (شامل فهرست تأییدشدگان، ردشدگان، دلایل و شواهدِ رد) را پیش از رسمیت یافتنِ مجمع منتشر کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد عدم انتشار گزارش، یا ردِ فاقد شواهد را فهرست کنید.

پرسش ۱۲۲: رعایت فرآیند قفل فهرست و انتشار داده‌های مبنا (موضوع ماده ۱۵۱) آیا دولت موقت پیش از برگزاری قرعه‌کشیِ مجمع انتخاب‌کنندگان، مهلت ۵ روزهٔ اعتراض را رعایت کرده و «داده‌های مبنا» (شامل آمارِ دارندگان سابقه خارجی، دامنه شماره‌ها و شناسه تمامیت فایل قفل‌شده) را به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر نموده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقضِ قفل یا عدم انتشارِ پیشینیِ آمار را فهرست کنید.

پرسش ۱۲۳: اعمال سهمیهٔ سابقه خارجی، تصحیح لنز و انتشار داده‌های (موضوع مواد ۱۵۷ و ۱۶۱ و پیوست ۱۱) آیا در فرآیند انتخاب اعضای نهادهای مشورتی، «سهمیه حداقل ۱۴ نفرهٔ سابقه حرفه‌ای خارج از کشور» و «مکانیسم تصحیح لنز» به‌درستی اعمال شده است، و آیا ریزداده‌های رأی‌گیری به روشِ تک‌رأی انتقال‌پذیر جهت راستی‌آزمایی عمومی منتشر گردیده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقضِ سهمیه‌ها یا عدم انتشار ریزداده‌ها را مستند کنید.

پرسش ۱۲۴: نقض ممنوعیت مشارکت اعضای نهادهای تخصصی در تدوین (موضوع ماده ۱۴۹) آیا هیچ مورد مستند از مشارکت ممنوع اعضای نهادهای مشورتی در تدوین/سخنگویی رسمی رخ نداد و در صورت رخداد، ابطال و جایگزینی طبق قانون انجام شد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد را فهرست کنید.

پرسش ۱۲۵: اجرای کمپین آگاهی‌بخشی (موضوع مواد ۵۱ تا ۵۳) آیا در این بازه گزارش‌دهی، دولت موقت تکالیف قانونی را با رعایت هم‌زمانِ شروط (تحقق شاخص کمی بازدید، ایجاد دسترسی فقط مشاهده به سامانه‌ها برای شورا، عدم اعمال فیلترهای هدف‌گیری غیرمجاز و عدم مداخله در محتوا) انجام داده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقض را فهرست کنید.

پرسش ۱۲۶: توازنِ ریاضیِ نمایش در دسته‌های چهارگانهٔ کمپین آگاهی‌بخشی (موضوع بند ۳ ماده ۵۱ و بند ۱ ماده ۵۳) آیا در اجرای کمپینِ آگاهی‌بخشیِ عمومی، بودجه و نمایش‌ها به‌گونه‌ای تخصیص یافته است که هر چهار دستهٔ محتوایی به‌صورت برابر به مخاطبان نمایش داده شوند و انحرافِ نمایش هیچ دسته‌ای از سقف مجاز ۱۰ درصد عبور نکرده باشد؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → میزان دقیقِ درصدِ نمایش و مقدارِ انحراف را در قالب جدول ضمیمه کنید.

ر) تعیین تکلیف دارایی‌ها و انحلال نهادهای موازی

پرسش ۱۲۷: تفکیک و انتقال انحصاری دارایی‌های نظامی (موضوع ماده ۲۲۸) آیا تمامی دارایی‌های سخت، تسلیحات و پادگان‌های متعلق به نهادهای منحل‌شده، به‌صورت انحصاری تحت کنترل «نیروهای مسلح ملی (ارتش)» قرار گرفته‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد مستند را فهرست کنید.

پرسش ۱۲۸: استقرار صندوق امانت ملی و رعایت حق وتوی حزبی (موضوع ماده ۲۳۰) آیا هیئت امنای صندوق منصوب شده و حق وتوی ۷ روزه «شورای عالی احزاب ناظر» در خصوص انتصابات رعایت شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد استنکاف را فهرست کنید.

پرسش ۱۲۹: انتشار سیاههٔ جامع اموال و ثبت اسناد انتقال (موضوع ماده ۲۳۱) آیا سیاههٔ جامع دارایی‌ها ظرف ۲۰ روز کاری منتشر شد و اسناد انتقال شرکت‌ها به‌طور شفاف به آن پیوند داده شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نواقص را مشخص کنید.

پرسش ۱۳۰: عملیاتی بودن سامانه‌های کشف اموال و افشاگری (موضوع ماده ۲۳۱) آیا «درگاه عمومی کشف اموال پنهان» و «سامانه مستقل افشاگری شرکتی» طراحی و به‌طور پایدار عملیاتی شده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → گزارش‌های قطعی یا عدم دسترسی را ثبت کنید.

پرسش ۱۳۱: رعایت منع مطلق اقدامات برگشت‌ناپذیر اقتصادی (موضوع ماده ۲۳۰) آیا صندوق امانت ملی و شرکت‌های زیرمجموعه در این بازه، به‌طور کامل از انجام هرگونه اقدامِ برگشت‌ناپذیر (فروش، خصوصی‌سازی، انحلال شرکت‌ها یا استخدام انبوه) خودداری نموده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقض را فهرست کنید.

پرسش ۱۳۲: قرنطینهٔ مالی و انسداد درآمدهای کلان (موضوع ماده ۲۳۰) آیا سود خالص شرکت‌ها به «حساب مسدود انتقالی» واریز شده و دولت موقت از هرگونه برداشت غیرمجاز از این حساب خودداری کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مبالغ برداشت‌شده یا واریزنشده را ذکر کنید.

پرسش ۱۳۳: وضعیت تعلیق و پرداخت حقوق پایه پرسنل (موضوع ماده ۲۲۹) آیا پرسنلِ عادیِ نهادهای منحل‌شده در وضعیت «تعلیق اداری» قرار گرفته و حقوق معیشتی پایه خود را بدون وقفه دریافت کرده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقض را فهرست کنید.

پرسش ۱۳۴: حسابرسیِ خصوصی و انتشار گزارش فصلی (موضوع ماده ۲۳۱) آیا حسابرسی به بخش خصوصی واگذار شده و در صورت سررسید ۹۰ روزه، گزارش جامع مالی صندوق منتشر گردیده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نواقص گزارش‌دهی را ثبت کنید.

ز) مقدمات راستی‌آزمایی مستقل و فعالیت هیئت‌های نظارت

پرسش ۱۳۵: پیگیری استقرار نهاد راستی‌آزمای بین‌المللی یا طیِ تشریفاتِ تعذر (موضوع ماده ۱۶۷) آیا در این بازه، دولت موقت اسنادِ فعالِ خود برای دعوت از «نهاد راستی‌آزمایی بین‌المللی مستقل» را ارائه

نموده است، و در صورت ادعایِ «تعذر حضور»، آیا مستنداتِ مکاتبه با حداقل ۵ نهاد را به شورای نظارت تسلیم کرده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد کتمان اسناد یا تأخیر در ارائه را مشخص کنید.

پرسش ۱۳۶: تشریفات رأی‌گیری و حدنصاب در تشکیل داخلیِ هیئت‌های نظارت (مواد ۱۶۸ تا ۱۷۲) آیا در صورت برگزاریِ رأی‌گیری‌های داخلی برای تعیین اعضای «هیئت‌های نظارت»، شرطِ اعتبارِ رأی‌گیری (مشارکت حداقل ۷۰ درصدی در شورا) و استفاده از «سیستم رأی‌گیریِ اختصاصیِ مقرر برای هر هیئت» به‌طور دقیق رعایت شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → نهادِ متخلف و نوع نقضِ تشریفات را فهرست کنید.

پرسش ۱۳۷: پاسخ‌گویی به درخواست‌های اطلاعاتیِ هیئت‌های نظارت (موضوع بند ۴ ماده ۱۷۳) آیا دولت موقت به تمامیِ «درخواست‌های اطلاعاتیِ» هیئت‌های نظارتِ مستقر دربارهٔ فرآیند رأی‌گیری، حداکثر ظرف ۲۴ ساعت پاسخ مکتوب و دارای «اعتبار ساختاری» ارائه داده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → فهرست کنید (شناسه درخواست، مهلت، نوع نقص).

ژ) زمان‌بندی کلان، چرخه‌های اصلاح و محدودیت‌های دوره‌های انتقالی

پرسش ۱۳۸: رعایت مهلت‌های تقویمی تدوین و سقف دولت موقت (موضوع ماده ۲۱۴) آیا فرآیند تدوین در چارچوب مهلت ۲۹ ماهه در حال انجام است و شمارشگر سقف ۴۸ ماهه انقضای دولت موقت بدون هیچ‌گونه توقف یا تمدید غیرمجاز به‌طور دقیق در حال محاسبه است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد توقف غیرمجاز یا تخطی از مهلت‌ها را ثبت کنید.

پرسش ۱۳۹: تکالیف تقویمی در چرخه اصلاح (موضوع ماده ۱۹۸) چنانچه «چرخه اصلاح» فعال شده باشد، آیا مجمع‌های تدوین متون اصلاح‌شده را حداکثر ظرف ۶۰ روز کاری منتشر کرده و نهادهای مشورتی گزارش نهایی تاب‌آوری مجدد را منتشر نموده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مجمع متأخیر یا استنکاف نهادهای مشورتی را مشخص کنید.

پرسش ۱۴۰: رعایت قرنطینه نهادی و محدودیت‌های مطلق دولت سرپرست (موضوع ماده ۲۰۳) چنانچه «کابینه سرپرست» استقرار یافته باشد، آیا تمامی ممنوعیت‌های مطلق (عدم امضای قرارداد بین‌المللی، منع استخدام/عزل انبوه و منع تحرکات تهاجمی نظامی) به‌طور کامل رعایت شده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → مصداق نقض محدودیت‌ها را مشخص کنید.

پرسش ۱۴۱: استقلال مالی و تمکین بانکی در مرحله انتخابات نوسازی (موضوع ماده ۲۰۴) در مرحلهٔ «انتخابات فوری مجلس موسسان»، آیا شبکه بانکی به احکام قطعی پرداختِ صادرشده از سوی دیوان عالی داوری به‌صورت فوری و حداکثر ظرف ۲۴ ساعت، بدون ممیزی یا دخل و تصرف تمکین کرده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد استنکاف یا تأخیر مقامات بانکی را مستند کنید.

پرسش ۱۴۲: نظارت بر وضعیت اضطراری و مهار فرماندهی بحران (موضوع مواد ۲۰۶ و ۲۲۷) در صورت اعلام «وضعیت اضطراری»، آیا این وضعیت منحصراً با رعایت حدنصاب‌های قانونی (تأیید دو سوم شورا یا ۸ عضو دیوان) و با سقف ۶۰ روزه اعمال شده، و نیروهای مسلح از مداخله سیاسی خودداری کرده‌اند؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد نقض سقف زمانی یا تمرد نظامیان را فهرست کنید.

پرسش ۱۴۳: تکالیف اجرایی بازتأسیس نهادها و بازنگری سامانه (موضوع مواد ۱۹۹ و ۲۰۹) آیا در زمان فرارسیدن موعدهای ده‌ساله، دولت وقت تکالیف عملیاتی خود از جمله تأمین بودجه و گشایش زیرساخت‌ها برای «فرآیند بازنگری سامانه» و «بازتأسیس ارکان ناظر» را بدون تأخیر انجام داده است؟

☐ بله

☐ در این بازه موضوعیت ندارد → دلیل عدم موضوعیت را ذکر کنید

☐ خیر → موارد استنکاف دولت و مستنداتِ فعال‌سازی ضمانت‌اجراها را ثبت کنید.

پیوست ۲: تعریف نهاد راستی‌آزمایی بین‌المللی مستقل معتبر

یک نهاد راستی‌آزمایی فقط زمانی «معتبر» تلقی می‌شود که هم‌زمان تمامی شروطِ پنج‌گانهٔ زیر را احراز و به‌صورت رسمی تضمین نماید:

- **الف) التزام به استانداردهای جهانی:** رسماً از امضاکنندگان یا متعهدان به «اعلامیه اصول نظارت بین‌المللی بر انتخابات (مصوب ۲۰۰۵ سازمان ملل)» باشد و روش‌شناسی خود را منطبق با آن منتشر کند.
- **ب) سابقهٔ اثبات‌شده:** سابقهٔ مستندِ نظارت و راستی‌آزماییِ انتخابات یا همه‌پرسیِ ملی را در دست‌کم پنج (۵) کشورِ مختلف داشته و گزارش‌های نهاییِ آن مأموریت‌ها در دسترس عموم باشد.
- **پ) استقلال جامعِ سیاسی و مالی:** هیچ‌گونه وابستگی سازمانی به احزاب، گروه‌ها و جریان‌های سیاسی ایرانی نداشته باشد. همچنین، منابع مالیِ اختصاص‌یافته برای مأموریتِ ایران باید کاملاً شفاف بوده و از سوی نهادها یا دولت‌های خارجی که به تشخیص شورای نظارت رویه‌ای دارای «تضاد منافعِ مستقیم و سوگیریِ ژئوپلیتیک» هستند، تأمین نشده باشد.
- **ت) استقلال لجستیکی و زبانی:** متعهد شود که در تأمینِ مترجمان، راهنمایانِ میدانی و زیرساخت‌های ارتباطیِ خود، به دولت موقت وابسته نبوده و تیم‌های حقیقت‌یابِ مستقلی را به کار خواهد گرفت.
- **ث) تضمینِ ظرفیت و دسترسی:** به‌صورت رسمی تأیید کند که توانماییِ استقرارِ میدانیِ مؤثر را دارد و در صورت هرگونه ممانعتِ ساختاری از مشاهدهٔ مراکز رأی‌گیری، سرورهای تجمیع یا اختلال در دسترسی، مراتب را فوراً در قالب «گزارش ابطال یا نقض» منتشر خواهد کرد.

پیوست ۳: شرایط احراز صلاحیت و مدارک داوطلبی نهادهای مشورتی

بند ۱ : الزامات عمومی بسته شواهد

داوطلب مکلف است جهت احراز شرایط مندرج در مواد ۱۴۵ و ۱۴۶، «بسته شواهد احراز» را به‌صورت کامل بارگذاری نماید. این بسته باید به‌صورت عمومی منتشر شود و شامل موارد زیر باشد:

- **الف) شواهد تابعیت:** تصویر اسناد هویتی معتبر اثبات‌کننده تابعیت ایرانی.

- **ب) تعیین لنز تخصصی:** انتخاب یک یا دو «لنز تخصصی» از فهرست مندرج در بند (۳) این پیوست، به همراه «متن تشریحی» برای هر لنز (موضوع بند ۲).
- **پ) عدم نامزدی برای نمایندگی:** بارگذاری «اظهارنامه رسمی امضاشده» مبنی بر اینکه داوطلب در صورت انتخاب شدن در نهاد مشورتی، در انتخابات مجلس موسسان به عنوان «نماینده دارای حق رأی» (عضو مجمع الف یا ب) نامزد نخواهد شد. (توضیح: مشارکت داوطلب در تیم‌های فنی، کارشناسی یا دبیرخانه مجلس موسسان بلامانع است).
- **ت) بیانیه منافع و وابستگی‌ها:** شرح مکتوب و شفاف کلیه منافع مالی مرتبط، نقش‌های رسمی، حزبی یا سازمانی، و سوابق همکاری‌های مشاوره‌ای یا رسانه‌ای که ممکن است بر بی‌طرفی داوطلب اثرگذار باشد.
- **ث) شواهد سابقه حرفه‌ای:** اسناد مثبته برای اثبات سنوات فعالیت حرفه‌ای مرتبط (حکم کارگزینی، گواهی اشتغال، سوابق بیمه یا قراردادها) مطابق مسیر انتخابی در ماده ۱۴۶.
- ج) شواهد مسیر صلاحیت علمی: ارائه مدارک بر اساس یکی از دو مسیر زیر:
  - مسیر (الف): تصویر مدرک دکتری تخصصی مرتبط + شواهد حداقل ۱۰ سال سابقه حرفه‌ای مرتبط + ارائه دست‌کم دو (۲) مرجع/خروجی قابل ارجاع (از انواع مجاز در بند ۵) که مرتبط با لنز(های) تخصصی انتخابی باشد
  - مسیر (ب): تصویر مدرک حداقل کارشناسی مرتبط + شواهد حداقل ۱۵ سال سابقه حرفه‌ای مرتبط + ارائه دست‌کم دو (۲) مرجع/خروجی قابل ارجاع (از انواع مجاز در بند ۵) که مرتبط با لنز(های) تخصصی انتخابی باشد.
- **چ) شواهد سابقه خارجی:** در صورت ادعای «سابقه حرفه‌ای عمدتاً خارج از کشور» (جهت شرکت در قرعه‌کشی سهمیه ۲۰ درصدی مجمع انتخاب‌کنندگان موضوع ماده ۱۵۷)، ارائه اسناد مثبته اقامت و اشتغال در خارج از کشور الزامی است.
- **ح) بیانیه معرفی حرفه‌ای:** متنی برای ارائه به «مجمع انتخاب‌کنندگان» که در آن داوطلب تخصص، دیدگاه‌ها و دلیل شایستگی خود را تشریح می‌کند .

بند ۲ : قاعده انتخاب لنز تخصصی و متن تشریحی

۱) حق انتخاب: هر داوطلب مجاز است در زمان ثبت‌نام، یک یا دو «لنز تخصصی» را از فهرست بند (۳) انتخاب کند.

۲) متن تشریحی: داوطلب مکلف است به ازای هر لنز انتخابی، یک متن تشریحی بنویسد و در آن توضیح دهد که چه سوابق یا تخصص ویژه‌ای در آن حوزه دارد.

بند ۳ : فهرست لنزهای تخصصی مجاز (محور الف)

داوطلب باید تخصص خود را ذیل یک یا دو مورد از عناوین زیر تعریف کند:

- الف-۱) نهاد سیاسی
  - ۱. مهندسی نهادهای قدرت و روابط قوا ۲. سیستم‌های انتخاباتی و مهندسی رأی ۳. فدرالیسم، تمرکززدایی و مدیریت محلی ۴. عدالت انتقالی ۵. روابط غیرنظامیان و نظامیان (Civil-Military) ۶. سیاست خارجی و دیپلماسی ۷. مدیریت دولتی و بوروکراسی ۸. سیاست‌گذاری عمومی
- الف-۲) نهاد اقتصادی
  - ۱. اقتصاد کلان و سیاست پولی ۲. مالیه عمومی و بودجه‌ریزی ۳. حقوق مالکیت، محیط کسب‌وکار و بخش خصوصی ۴. اقتصاد انرژی، نفت و منابع طبیعی ۵. حکمرانی آب و کشاورزی ۶. اقتصاد دیجیتال، نوآوری و کارآفرینی ۷. رفاه و تأمین اجتماعی ۸. اقتصاد کار و سرمایه انسانی ۹. توسعه منطقه‌ای و آمایش سرزمین
- الف-۳) نهاد حقوق بشر و اجتماعی
  - ۱. آزادی بیان، رسانه و اینترنت ۲. حقوق زنان و برابری جنسیتی ۳. حقوق اقوام، ملل و زبان‌ها ۴. حقوق اقلیت‌های دینی و مذهبی ۵. عدالت اجتماعی و حقوق کار ۶. سلامت عمومی و اخلاق زیستی (Bioethics)۷. محیط زیست و توسعه پایدار ۸. آموزش، فرهنگ و هنر ۹. حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر
- الف-۴) نهاد حقوقی
  - ۱. حقوق اساسی و دادرسی اساسی ۲. ساختار قضایی و استقلال قضات ۳. آیین دادرسی و عدالت کیفری ۴. حقوق اداری و مبارزه با فساد ۵. حقوق خصوصی و تجارت ۶. حقوق جزای بین‌الملل و بشر ۷. حقوق فناوری و سایبری ۸. فلسفه حقوق و فقه

بند ۴ : اطلاعات زمینه‌ای (محورهای ب و پ)

۱) محور ب (زمینه تجربه): داوطلب باید وضعیت سابقه خود را صرفاً جهت احراز شرایط ماده ۱۵۷ (سهمیه ۲۰ درصدی مجمع انتخاب‌کنندگان) مشخص کند.

۲) محور پ (نوع نقش): داوطلب باید زمینه اصلی فعالیت خود را (دانشگاه، دولت، بخش خصوصی، جامعه مدنی) مشخص کند. این اطلاعات صرفاً جهت انتشار در پروفایل داوطلب اخذ می‌شود و اثر سهمیه‌ای ندارد.

بند ۵ : شواهد الزامی برای لنزهای تخصصی

ارائهٔ شواهد برای لنز(های) تخصصی انتخابی جهت احراز صلاحیت حرفه‌ای (موضوع ماده ۱۴۶) الزامی است. داوطلبانِ مکلف به بارگذاریِ دست‌کم دو (۲) مورد از سوابق برجستهٔ خود (مطابق فهرست زیر) می‌باشند. پروفایل داوطلبان در روز «نشست انتخاب» دقیقاً بر اساس همین داده‌ها به ۷۰ انتخاب‌کننده نمایش داده می‌شود. موارد زیر نمونه‌های معتبر محسوب می‌شوند:

- الف) مقاله، کتاب، فصل کتاب یا متن دانشگاهی منتشرشده و قابل ارجاع.
- ب) گزارش رسمی یا یادداشت سیاستی (Policy Paper) منتشرشده.
- پ) (مخصوص نهاد حقوقی) رأی قضایی، لایحه دفاعیه، یا پرونده حقوقی که داوطلب در آن نقش مؤثر داشته است.
- ت) سرفصل درس (Syllabus) یا مجموعه سخنرانی رسمی در مقام مدرس دانشگاه یا موسسه معتبر.
- ث) سند انتصاب یا ایفای نقش کلیدی در یک پروژه یا نهاد تخصصی مرتبط، مشروط به وجود خروجی قابل مشاهده.
- ج) (مخصوص نهاد اقتصادی) شواهد تأسیس، مدیریت ارشد یا راهبری موفق بنگاه‌های اقتصادی، استارتاپ‌ها، یا تشکل‌های صنفی/بازرگانی که منجر به خلق ارزش، اشتغال‌زایی پایدار یا توسعه صادرات شده باشد.
- چ) (مخصوص نهاد حقوق بشر و اجتماعی): شواهدِ مستند از کنشگریِ میدانی، شبکه‌سازیِ مدنی، مستندسازیِ نقض حقوق بشر (نظیر مشارکت در تدوین گزارش‌های سایه)، یا راهبریِ کارزارهایِ دفاع از حقوق بنیادین. این موارد مشروط بر آن پذیرفته می‌شوند که خروجی و نقشِ داوطلب در آن‌ها، از طریق اسنادِ نهادهای مدنی، گزارشِ سازمان‌های معتبرِ حقوق بشری، احکام قضاییِ صادرشده علیه فعالیت‌های مدنیِ فرد، و یا پوششِ رسانه‌های شناخته‌شده، قابل ردیابی و راستی‌آزمایی باشد.

پیوست ۴: سازوکار اجرایی قرعه‌کشی فیزیکی هشت‌رقمی شورا

بخش ۱ : اعلام‌های الزامی قبل از قرعه‌کشی

۱) دولت موقت موظف است حداقل ۷۲ ساعت پیش از قرعه‌کشی، و نیز در ابتدای رویداد، این موارد را به‌صورت رسمی اعلام کند:

- الف) تعداد داوطلبان واجد این چرخه؛
- ب) دامنه شماره‌های معتبر: از ۰۰۰۰۰۰۰۰ تا آخرین شماره معتبر؛
- پ) تعداد کرسی‌هایی که در این نوبت باید انتخاب شوند؛ شامل تعداد «اعضای اصلی مورد نیاز» برای آن چرخه (۲۰۰ نفر در قرعه‌کشی تأسیس یا ۱۰۰ نفر در چرخه‌های نوسازی) به اضافه‌ی ۴۰ نفر عضو علی‌البدل ثابت.
- ت) پیوند «بارگیری» بسته‌ی چرخه‌ای داوطلبان و شناسهٔ تمامیت مرجع آن؛
- ث) عدد مرزی معتبر قرعه، وفق ماده ۹۳.

۲) بعد از «قفل»، تغییر این اطلاعات یا تعویض بسته‌ها ممنوع است.

بخش ۲ : ابزار قرعه و شرط برابری فیزیکی

۱) قرعه‌کشی باید با دستگاه مبتنی بر گوی (توپ) شماره‌دار انجام شود.

۲) گوی‌ها باید همسان باشند (اندازه، وزن، جنس، خوانایی).

۳) هر تفاوت محسوس یا هر اقدام که احتمال را تغییر دهد ممنوع است و موجب توقف و تعویض مجموعه گوی‌ها می‌شود.

۴) در صورت خرابی دستگاه یا بروز اشکال فیزیکی در حین استخراج (مانند گیر کردن گوی):

- الف) کل فرآیندِ استخراجِ آن «نوبتِ عدد هشت‌رقمی» باطل اعلام می‌شود.
- ب) دستگاه یا مجموعه گوی‌های معیوب باید فوراً با مجموعه رزرو (که پیش‌تر سلامت آن تأیید و صورت‌جلسه شده) تعویض گردد.
- پ) اعدادِ استخراج‌شده در نوبت‌های موفقِ قبلی (برای کرسی‌های پیشین) معتبر باقی می‌مانند و قرعه‌کشی فقط برای کرسیِ جاری و کرسی‌های باقی‌مانده از سر گرفته می‌شود.

بخش ۳ : تولید عدد هشت‌رقمی

۱) برای تولید عدد هشت‌رقمی، باید از ۸ گردونه فیزیکی مجزا استفاده شود که هر کدام حاوی ۱۰ گوی یکسان (شماره‌های ۰ تا ۹) باشند.

۲) هر گردونه نماینده یکی از جایگاه‌های عدد هشت‌رقمی (از مرتبه یکان تا ده-میلیون) است.

۳) استخراج گوی‌ها از ۸ گردونه باید به صورت هم‌زمان یا به توالیِ مشخص شده توسط مجری انجام شود تا یک عدد هشت‌رقمی کامل تشکیل گردد.

بخش ۴ : قاعده اعتبار عدد قرعه

۱) پس از استخراج عدد هشت‌رقمی، مجری موظف است آن را با عدد مرزی معتبر (موضوع ماده ۹۳) مقایسه کند. اگر عدد استخراج شده مساوی یا بزرگتر از این عدد باشد، آن نوبت استخراج باطل است.

۲) اگر عدد استخراج‌شده بزرگ‌تر یا مساوی عدد مرزی معتبر قرعه باشد، همان استخراج باطل است و کل فرآیند استخراج عدد هشت‌رقمی برای همان نوبت از ابتدا تکرار می‌شود.

بخش ۵ : تعیین برنده با روش باقیماندهٔ تقسیم

۱) اگر عدد استخراج‌شده معتبر باشد، مجری رویداد موظف است برای تعیین شماره برنده این کار را انجام دهد: عدد هشت‌رقمیِ استخراج‌شده را بر تعداد داوطلبان واجد آن چرخه تقسیم کرده و باقیماندهٔ تقسیم را محاسبه کند. این باقیمانده، «شماره قرعه هشت‌رقمی برنده» است.

۲) عدد نهاییِ به دست آمده، «شماره قرعه هشت‌رقمی برنده» است و همان لحظه باید اعلام و ثبت رسمی شود.

بخش ۶ : تکراری نبودن برنده در انتخاب چند کرسی

۱) تعیین سقف استخراج: در هر رویداد قرعه‌کشی ملی، فرآیند استخراج عدد هشت‌رقمی و تعیین شماره برنده باید تا رسیدن به سقف مجموع ادامه یابد:

- الف) در قرعه‌کشی تأسیس: ۲۴۰ برنده (۲۰۰ اصلی + ۴۰ علی‌البدل).
- ب) در قرعه‌کشی‌های نوسازی: ۱۴۰ برنده (۱۰۰ اصلی + ۴۰ علی‌البدل).

۲) توالی و رتبه‌بندی: شماره‌های استخراج‌شده به ترتیبِ زمانیِ خروج از گردونه رتبه‌بندی می‌شوند:

- الف) شماره‌های ردیف ۱ تا سقفِ اعضای اصلی (۱۰۰ یا ۲۰۰)، به عنوان «منتخبین اصلی» شناخته می‌شوند.

- ب) ۴۰ شماره‌ی نهایی، به ترتیب استخراج با رتبه‌بندی ۱ تا ۴۰ به عنوان «فهرست علی‌البدل آن چرخه» ثبت می‌شوند.

۳) حفاظت و فراخوان مشروط: دولت موقت مکلف به تولید «بسته هویت رمزگذاری‌شده» برای تمامی ۱۴۰ یا ۲۴۰ منتخب است؛ اما فرایند افشای گذرواژه و صدور گواهی امنیت برای اعضای علی‌البدل، منحصراً در صورت ابطال یا خالی شدن کرسی‌های اصلی فعال خواهد شد.

۴) انقضای لیست ذخیره: با برگزاری هر قرعه‌کشی جدید برای نوسازی پلکانی، فهرست علی‌البدل قدیمی به‌طور کامل ابطال و فهرست ۴۰ نفره‌ی جدید جایگزین آن می‌شود. استفاده از لیست علی‌البدلِ هر چرخه بر برگزاری قرعه‌کشی مجدد (موضوع ماده ۹۷) تقدم مطلق دارد. قرعه‌کشی مجدد ملی تنها زمانی مجاز است که هیچ فردی در فهرست علی‌البدلِ آخرین چرخه باقی نمانده باشد.

بخش ۷ : فیلم، پخش زنده، و ثبت رسمی

۱) ضبط رویداد باید توسط حداقل سه دوربین مستقل و با زاویه دید هم‌پوشان (از گردونه‌ها، مانیتور محاسبات و هیئت ناظر) انجام شود. تعویض حامل حافظه یا باتری دوربین‌ها نباید منجر به قطع ضبط هم‌زمانِ هر سه دوربین گردد.

۲) نسخه قابل مشاهده باید حداکثر ظرف ۲۴ ساعت در دفتر اطلاعات رسمی منتشر شود.

۳) هر «عدد قرعه»، هر «ابطال به علت خارج بودن از بازه معتبر»، و هر «شماره برنده نهایی» باید در دفتر اطلاعات رسمی ثبت شود.

بخش ۸ : افشای فوری گذرواژه منتخب‌ها

۱) دولت موقت مکلف به افشای گذرواژه ظرف ۴۸ ساعت است؛ اما چنانچه به دلایل امنیتی مستند، "گواهی تضمین امنیت" صادر نشده باشد، حفظ جان منتخب بر مهلت ۴۸ ساعته اولویت دارد. در این حالت، دولت مکلف است با تایید شورای نظارت، «اعلامیه تعویق افشا» را منتشر کند.

۲) انتشار گذرواژه برای غیرمنتخب‌ها ممنوع است.

بخش ۹ : تبصرهٔ تطبیقی برای مجمع انتخاب‌کنندگان (موضوع ماده ۱۵۰)

۱) از آنجا که رویهٔ اجراییِ این پیوست در اساس برای «شورای نظارت رویه‌ای» نگاشته شده است، در مواردی که این پیوست به موجب ماده ۱۵۰ برای تشکیل «مجمع انتخاب‌کنندگانِ نهادهای مشورتی» مورد

استناد و اجرا قرار می‌گیرد، متغیرهای عددیِ مندرج در بخش‌های ۱ و ۶، به‌صورت خودکار به شرح زیر تطبیق می‌یابند:

- الف) سقف استخراج کل: تعداد کلِ کرسی‌های مورد نیاز و سقفِ استخراج (موضوع جزء «پ» بند ۱ بخش ۱ و بند ۱ بخش ۶)، معادل ۱۰۰ برنده خواهد بود.
- ب) سقف منتخبان اصلی: شماره‌های ردیف ۱ تا ۷۰ (موضوع جزء «الف» بند ۲ بخش ۶)، به‌عنوان منتخبان اصلی شناخته می‌شوند.
- پ) سقف اعضای علی‌البدل: شماره‌های نهایی (موضوع جزء «ب» بند ۲ بخش ۶)، معادل ۳۰ نفر خواهد بود که با رتبه‌بندی ۱ تا ۳۰ به‌عنوان فهرست علی‌البدلِ مجمعِ انتخاب‌کنندگان ثبت می‌گردند.

پیوست ۵: پرسش‌های ثابتِ گزارش وضعیت پیش از انتخابات

الف) اعتبار قواعد و زیرساخت نظارتی

پرسش ۱ : انتشار قواعد اجرایی در مهلت مقرر :آیا «قواعد اجرایی رأی‌گیری» با رعایت مهلت زمانی زیر منتشر شده و در بازهٔ ممنوعه تغییری نکرده است؟ ۱) برای انتخابات‌های عادی: ۳۰ روز پیش از رأی‌گیری (تغییر ممنوع در ۷ روز آخر). ۲) برای انتخابات اضطراریِ انقضای دولت (ماده ۲۱۴): ۱۰ روز پیش از رأی‌گیری (تغییر ممنوع در ۳ روز آخر).

☐ بله ☐ خیر → موارد نقض را فهرست کنید.

پرسش ۲ : انتشار ضمائم اجرایی الزامی (ماده ۱۸۴): آیا هم‌زمان با قواعد اجرایی، «نمونه برگه رأی»، «رویه ثبت و رسیدگی به شکایت» و «رویه بازشماری» به‌صورت شفاف و قابل راستی‌آزمایی منتشر شده است؟

☐ بله ☐ خیر → موارد مفقود را مشخص کنید.

پرسش ۳ : تشکیل هیئت نظارت و صدور کارت‌ها (مواد ۱۶۸ و ۱۷۳): آیا «هیئت نظارت انتخابات» دقیقاً مطابق یکی از سناریوهای قانونی ماده ۱۶۸ تشکیل شد و آیا برای دست‌کم ۹۵ درصد از ناظرانی که درخواست آن‌ها به‌صورت کامل، بدون نقصِ مدارک، در مهلت قانونی و در چارچوب سهمیه و سقفِ ظرفیتِ اعلام‌شده ثبت شده است، کارت شناسایی/دسترسی صادر و تحویل شده است؟

☐ بله ☐ خیر → محاسبه درصد و موارد تخلف را فهرست کنید.»

ب) حق نامزدی و رقابت

پرسش ۴ : رعایت شرایط حصری نامزدی (ماده ۷۰ و ۱۸۲) آیا ثبت‌نام نامزدها صرفاً بر پایه شروط مصرح در قانون (تابعیت و سن ۱۸ سال) انجام شد و هیچ شرط اضافی (مانند نظارت استصوابی، سوءپیشینه، مدرک تحصیلی یا استعلام امنیتی) مانع ثبت‌نام نشد؟

☐ بله ☐ خیر → موارد رد صلاحیت خارج از قانون را فهرست کنید.

پرسش ۵ : منع ثبت‌نام هم‌زمان و وضوح تمایز (مخصوص مجلس موسسان) آیا سامانه ثبت‌نام مانع از ثبت‌نام هم‌زمان یک فرد برای هر دو مجمع شد و داوطلبان توانستند آزادانه «الف» یا «ب» بودن خود را تعیین کنند؟

☐ بله ☐ خیر → موارد نقض.

پرسش ۶ : ثبات جدول توزیع کرسی‌ها (مخصوص مجلس موسسان) آیا انتخابات قرار است دقیقاً بر مبنای «جدول توزیع کرسی‌های استانی» که پیش از ثبت‌نام منتشر شده بود برگزار شود و هیچ تغییری در سهمیه‌ها رخ نداده است؟

☐ بله ☐ خیر → انحراف‌ها را فهرست کنید.

پرسش ۷ : انتشارِ پیشینی و صحیحِ جدولِ حدنصاب‌ها آیا دولت موقت جدول دقیقِ حدنصابِ امضاهای استانی را بر اساس فرمولِ قانونی در مهلتِ ۷ روز پیش از ثبت‌نام منتشر نموده و این اعداد با محاسباتِ مستقلِ مرکز پایش انطباق دارند؟

☐بله ☐خیر ← موارد انحراف در محاسبات یا تأخیر در انتشار را مشخص کنید.

پرسش ۸ : رعایتِ انحصار، یکتایی و حقِ انتقال امضا آیا زیرساختِ ثبتِ امضا در طول دوره، انحصارِ «یک امضا برای هر کدملی» را به‌درستی اعمال نموده و حقِ انتقالِ امضا به نامزد/فهرست دیگر (تا مهلت نهایی) بدون نقصِ فنی رعایت شده است؟

☐بله ☐خیر ← مواردِ نقضِ انحصار (کدملی‌های دارای چند امضا) یا اختلال در انتقال را فهرست کنید.

پرسش ۹ : انطباقِ لیستِ نهایی نامزدها با حدنصاب‌هایِ تأییدشده (مختص مجلس موسسان) آیا تمامیِ نامزدها و فهرست‌های موجود در «لیست رسمی» برای انتخاباتِ مجلس موسسان، حدنصابِ قانونیِ امضاها (موضوع مواد ۷۰ و ۷۳) را به‌طور واقعی کسب کرده و صحتِ تمامیِ این امضاها در سامانهٔ میزبانِ شورا تأیید شده است؟

☐بله ☐خیر ← نام نامزدهایی که بدون نصابِ واقعی وارد لیست شده‌اند یا به ناحق حذف شده‌اند را ذکر کنید.

پیوست ۶: پرسش‌های ثابتِ گزارش راستی‌آزمایی پس از انتخابات

الف) عملیات روز رأی‌گیری

پرسش ۱ : عدم ممانعت ساختاری از حضور رأی‌دهندگان: آیا بر اساس گزارش‌های ناظران و گزارش‌های رخداد، تعداد مراکز/صندوق‌هایی که در آن‌ها ممانعت فیزیکی، ارعاب، یا بستن اجباری مسیر ورود رأی‌دهندگان رخ داده است، کمتر از ۲ درصد از کل مراکز فعال رأی‌گیری بوده است یا در صورت فراتر رفتن از این میزان، مجموع تعداد تعرفه‌های مصرف‌شده طبق سامانه احراز هویت یا ترازنامه فیزیکی شعب متأثر به‌گونه‌ای است که حتی در صورت ابطالِ کلِ آن‌ها، از نظر ریاضی تغییری در نتیجهٔ نهایی و تخصیص کرسی‌ها ایجاد نمی‌شود؟

☐ بله ☐ خیر → محاسبه درصد و موارد تخلف را فهرست کنید.

پرسش ۲ : دسترسی مؤثر ناظران داخلی (ماده ۱۷۳): آیا بر اساس گزارش‌های مستند، مواردِ قطعیِ اخراج، ممانعت فیزیکی یا قطع دسترسیِ ناظرانِ معرفی‌شده، در سطحی محدود و منحصراً در کمتر از ۲ درصد (۲٪) از کل مراکز فعالِ رأی‌گیری کشور رخ داده است، یا در صورت فراتر رفتن از این میزان، مجموع آرای صندوق‌هایِ آن مراکز به‌گونه‌ای است که حتی در صورت ابطالِ کلِ آن‌ها، از نظر ریاضی تغییری در نتیجهٔ نهایی و تخصیص کرسی‌ها ایجاد نمی‌شود؟

☐ بله ☐ خیر → آمار، مستنداتِ مراکزِ دارای ممانعت، و میزان آرای متأثر را فهرست کنید.

پرسش ۳ : رایگان بودن فرآیند (ماده ۱۸۲): آیا بر اساس گزارش‌های دریافتی، تعداد مراکزی که در آن‌ها اخذ وجه یا هزینه ثبت‌نام گزارش و تأیید شده است، کمتر از ۱ درصد کل مراکز بوده است یا در صورت فراتر رفتن از این میزان، مجموع آرای صندوق‌های متأثر به‌گونه‌ای است که حتی در صورت ابطالِ کلِ آن‌ها، از نظر ریاضی تغییری در نتیجهٔ نهایی و تخصیص کرسی‌ها ایجاد نمی‌شود؟

☐ بله ☐ خیر → محاسبه درصد مراکز متخلف، میزان آرای متأثر، و فهرست موارد تخلف.

ب) شمارش و نتایج

پرسش ۴ : رعایت ساختار قانونیِ برگه‌رأی (مخصوص مجلس موسسان): آیا برگهٔ رأی و سیستم اخذِ رأی به‌گونه‌ای طراحی و اجرا شد که هر شهروند بتواند دقیقاً «یک رأی برای نامزد استانی» و «یک رأی برای

فهرست سراسری» در صندوق بیاندازد و امکانِ انتخابِ گزینه‌های بیشتر از حد مجاز، به‌صورت سیستمی مسدود بوده باشد؟

☐ بله ☐ خیر → شرحِ نقص در طراحی برگه یا سیستم رأی‌گیری.

پرسش ۵ : سلامت احراز هویت و مهارِ رأی تکراری: آیا سازوکارهای احراز هویت موفق شدند مانع از «رأی‌دهیِ چندباره (تکراری)» یا استفاده از هویت‌های جعلی شوند، به‌نحوی که اگر موارد تخلفی هم کشف شده، حجم آن‌ها آن‌قدر اندک باشد که از نظر ریاضی نتواند نتیجهٔ نهایی و تخصیص کرسی‌ها را تغییر دهد؟

☐ بله ☐ خیر → ارائه مستندات از گستردگیِ رأی‌های جعلی یا تکراری و محاسبهٔ تأثیر آن‌ها بر نتیجه.

پرسش ۶ : سطح تفکیک داده‌های منتشرشده: آیا نتایج همه‌پرسی حداقل برای ۹۸ درصد از صندوق‌های فعال، به‌صورت تفکیک‌شده منتشر گردید، به‌گونه‌ای که جمع جبری آن‌ها با نتیجهٔ ملی (و استانی برای مجلس موسسان) تطابق داشته و آرای مفقوده یا قرنطینه‌شده تأثیری در جابجاییِ نتیجه نداشته باشند؟

☐ بله ☐ خیر → شرح تخلف انتشار، محاسباتی یا ریزداده‌ها.

ج) اعتبار نهایی

پرسش ۷ : کفایتِ شواهدِ سلامت: آیا بر پایه شواهد عینی و گزارش‌های مستندِ ثبت‌شده توسط ناظران (شامل ویدئو، تصویر صورت‌جلسه یا رسید تخلف)، مجموع آرای کل صندوق‌هایی که وقوعِ تخلف در آن‌ها با «سندِ قابل مشاهده» احراز شده است، کمتر از ۲ درصد از کل آراء (برای انتخابات مجلس موسسان در سطح ملی و هر استان) می‌باشد؟

☐ بله ☐ خیر → ذکر شناسه‌ها و انتشار گزارش‌های افشاگرانه و محاسبه ریاضی اثر آن‌ها.

پرسش ۸ : اعلامِ نتیجه تابعِ نظارت قضایی (موضوع جزء ت بند (۲) ماده ۱۷۵): آیا دولت موقت ضمن انتشار سریع نتایج عددی جهت آگاهی عمومی، از صدور اعتبارنامه، برگزاری مراسم تحلیف یا هرگونه اقدام اجرایی مبتنی بر «قطعی تلقی کردن نتایج» پیش از اتمام مهلت ۱۵ روزه شورا و حکم دیوان خودداری نموده است؟

☐ بله ☐ خیر <- مستندات اعلام زودهنگام یا تخطی از حکم دیوان را درج کنید.

پیوست ۷: پرسش‌های ثابتِ گزارش وضعیت پیش از همه‌پرسی

الف) اعتبار قواعد و زیرساخت نظارتی

پرسش ۱ : انتشار قواعد اجرایی در مهلت ۳۰ روزه (ماده ۱۸۴): آیا «قواعد اجرایی همه‌پرسی» دست‌کم ۳۰روز پیش از تاریخ مقرر رأی‌گیری به‌عنوان اطلاعات رسمی منتشر شد و هیچ تغییری در بازه ۷ روز اخیر در آن اعمال نشده است؟

☐ بله ☐ خیر → موارد نقض (تأخیر یا تغییر دیرهنگام).

پرسش ۲ : شفافیت گزینه‌ها و برگه رأی (مواد ۱۹۶ و ۱۹۷): آیا متن نهایی گزینه‌ها (پیش‌نویس‌ها) در مهلت قانونی منتشر شده و «نمونه برگه رأی» به‌صورت شفاف و بدون ابهام (مطابق گزینه‌های قانونی مرحله اول یا دوم) در دسترس عموم قرار گرفته است؟ ☐ بله ☐ خیر → شرح ابهام یا عدم انتشار.

پرسش ۳ : وجود اصول غیرقابل حذف در متن پیش‌نویس‌ها (ماده ۲۰۷): آیا متن نهاییِ منتشرشدهٔ هر دو پیش‌نویس (الف و ب)، صراحتاً حاوی اصول غیرقابل حذفِ موضوع ماده ۲۰۷ (تضمین همه‌پرسی بازتأیید ده‌ساله و حق فعالیت برای رأی «خیر») می‌باشد؟

☐ بله ☐ خیر → نام پیش‌نویس فاقد تضمین را مشخص کنید.

پرسش ۴ : صدور «گواهی انطباق پایه» توسط دیوان عالی داوری (ماده ۲۱۹): آیا «دیوان عالی داوری گذار» ظرف ۵ روز کاری پس از انتشار پیش‌نویس‌های نهایی، متون مزبور را از حیث وجودِ تضمین‌های ماده ۲۰۷ بررسی نموده و «گواهی انطباق پایه» را صادر کرده است؛ و در صورت صدور حکمِ «عدم کفایت شکلی»، آیا مجمعِ مربوطه نواقص را پیش از آغاز فرآیند همه‌پرسی برطرف نموده است؟ ☐

بله ☐ خیر → شرح دهید (عدم صدور گواهی توسط دیوان، یا استنکاف مجمع از اصلاح متنِ مردودشده).

پرسش ۵ : استقرار نهاد راستی‌آزمایی بین‌المللی (ماده ۱۶۷): آیا «نهاد راستی‌آزمایی بین‌المللی مستقل معتبر» برای نظارت بر این همه‌پرسی مستقر شده و آمادگی عملیاتی خود را رسما اعلام کرده است؟

☐ بله ☐ خیر → شرح وضعیت.

پرسش ۶ : برابری حقوق ناظرانِ مجمع‌ها (ماده ۱۷۳): آیا کارت‌های شناسایی صادرشده برای ناظرانِ «مجمع تدوین الف» و «مجمع تدوین ب» متوازن است، به‌نحوی که اختلاف تعداد کارت‌های صادرشده برای دو مجمع، کمتر از ۵ درصد باشد؟

☐ بله ☐ خیر → محاسبه درصد اختلاف و فهرست موارد تخلف.

ب) برابری فرصت تبلیغاتی

پرسش ۷ : عدم وجود «انحراف زمانیِ جبران‌نشده»: آیا از تاریخ انتشار عمومی متن نهایی پیش‌نویس‌ها تا زمان تهیه این گزارش، تمامی انحرافات زمانی رخ‌داده نسبت به «جدول پخش برابر»، از طریق سازوکار «زمان جبرانی» (ماده ۵۷) جبران شده یا در جدول پخش جبرانی قرار گرفته‌اند، به‌نحوی که در حال حاضر مجموع انحراف زمانیِ جبران‌نشده برای هیچ‌یک از گزینه‌ها بیش از ۵ درصد کل زمان تخصیص‌یافته نباشد؟

☐ بله ☐ خیر → مستندات محاسباتی انحراف (بیش از ۵٪).

پیوست ۸: پرسش‌های ثابتِ گزارش راستی‌آزمایی پس از همه‌پرسی

الف) عملیات روز رأی‌گیری

پرسش ۱ : عدم اخلال مؤثر در فرآیند (ماده ۱۹۳): آیا بر اساس «گزارش‌های رخداد» ثبت‌شده و تأییدشده، تعداد صندوق‌ها/ایستگاه‌هایی که در آن‌ها عملیات رأی‌گیری به دلیل اجبار، ارعاب، یا بستن اجباری محل بیش از ۳ ساعت متوقف شده است، کمتر از ۲ درصد کل صندوق‌های فعال کشور بوده است یا در صورت فراتر رفتن از این میزان، مجموع آرای تخمینیِ صندوق‌های متأثر به‌گونه‌ای است که حتی در صورت ابطالِ کلِ آن‌ها، از نظر ریاضی تغییری در نتیجهٔ نهایی همه‌پرسی ایجاد نمی‌شود؟

☐ بله ☐ خیر → مستنداتِ ایستگاه‌های دارای اخلال و محاسبه درصد از کل صندوق‌ها.

پرسش ۲ : نرخ موفقیتِ استقرار ناظران (ماده ۱۷۳): آیا بر اساس گزارش‌های هیئت نظارت، ناظرانِ معرفی‌شده توسط مجمع‌های تدوین توانستند در بیش از ۹۸ درصدِ مراکزی که برای آن معرفی‌نامه دریافت کرده بودند، بدون اخراج یا ممانعت فیزیکی تا پایان شمارش حضور داشته باشند، یا در صورت وقوع ممانعت در بیش از ۲ درصدِ مراکز، مجموع آرای صندوق‌های متأثر به‌گونه‌ای است که حتی در صورت ابطالِ کلِ آن‌ها، از نظر ریاضی تغییری در نتیجهٔ نهایی همه‌پرسی ایجاد نمی‌شود؟

☐ بله ☐ خیر → آمار مراکز دارای ممانعت به همراه مستندات و محاسبه میزان آرای متأثر.

پرسش ۳ : رایگان و آزاد بودن: آیا بر اساس گزارش‌های دریافتی، تعداد مراکزی که در آن‌ها اخذ وجه یا هزینه ثبت‌نام گزارش و تأیید شده است، کمتر از ۱ درصد کل مراکز بوده است یا در صورت فراتر رفتن از این میزان، مجموع آرای صندوق‌های متأثر به‌گونه‌ای است که حتی در صورت ابطالِ کلِ آن‌ها، از نظر ریاضی تغییری در نتیجهٔ نهایی همه‌پرسی ایجاد نمی‌شود؟

☐ بله ☐ خیر → مستندات محاسبه درصد مراکز متخلف، میزان آرای متأثر، و فهرست و مستندات موارد تخلف.

ب) شمارش و نتایج

پرسش ۴ : تطبیق نتیجه با حدنصاب‌های قانونی (مواد ۱۹۶ و ۱۹۷): آیا گزینه پیروز اعلام‌شده، طبق قانون حائز اکثریت لازم (بیش از۵۰ ٪ آرای معتبر) بوده است؟ و در صورت عدم کسب اکثریت، آیا قواعد رفتن به مرحله دوم یا چرخه اصلاح رعایت شده است؟

☐ بله ☐ خیر → شرح تخلف محاسباتی یا اعلامی.

پرسش ۵ : سطح تفکیک داده‌های منتشرشده: آیا نتایج همه‌پرسی حداقل برای ۹۸ درصد از صندوق‌های فعال، به‌صورت تفکیک‌شده منتشر گردید، به‌گونه‌ای که جمع جبری آن‌ها با نتیجهٔ ملی تطابق داشته و آرای مفقوده یا قرنطینه‌شده تأثیری در جابجاییِ نتیجه نداشته باشند؟

☐ بله ☐ خیر → شرح تخلف انتشار، محاسباتی یا ریزداده‌ها.

ج) اعتبار نهایی

پرسش ۶ : کفایتِ شواهدِ سلامت: آیا بر پایه شواهد عینی و گزارش‌های مستندِ ثبت‌شده توسط ناظران (شامل ویدئو، تصویر صورت‌جلسه یا رسید تخلف)، مجموع آرای کل صندوق‌هایی که وقوعِ تخلف در آن‌ها با «سندِ قابل مشاهده» احراز شده است، کمتر از تفاوتِ آراء میان گزینه‌های رقیب می‌باشد؟

☐ بله ☐ خیر → ذکر شناسه‌ها و انتشار گزارش‌های افشاگرانه و محاسبه ریاضی اثر آن‌ها.

پرسش ۷ : نتیجه‌گیری ناظر بین‌المللی (ماده ۱۶۷): آیا گزارش نهایی «نهاد راستی‌آزمایی بین‌المللی مستقل معتبر»، فرآیند برگزاری را «در مجموع مطابق با استانداردهای سلامت» توصیف کرده است؟

(تبصره ۱: ملاک پاسخ «خیر»، ذکر صریح عباراتی همچون «بی‌اعتباری سیستماتیک»، «تقلب سازمان‌یافته» یا «عدم تطابق با استانداردهای دموکراتیک» در متن گزارش است. تبصره ۲: در صورت استفاده از زبان غیرقطعی، شورا مکلف است پیش از پاسخ به این پرسش، «نظریه تفسیریِ نهاد مشورتی حقوقی» را دریافت کند. تبصره ۳: در صورت عدم حضور ناظر طبق تعذر موضوع ماده ۱۶۷، این پرسش نادیده گرفته می‌شود).

☐ بله ☐ خیر → ارجاع به پاراگرافِ اعلامِ بی‌اعتباری در گزارش نهاد بین‌المللی.

پرسش ۸ : اعلامِ نتیجه تابعِ نظارت قضایی (موضوع جزء ت بند (۲) ماده ۱۷۵): آیا دولت موقت ضمن انتشار سریع نتایج عددی جهت آگاهی عمومی، از صدور اعتبارنامه، برگزاری مراسم تحلیف یا هرگونه اقدام اجرایی مبتنی بر «قطعی تلقی کردن نتایج» پیش از اتمام مهلت ۱۵ روزه شورا و حکم دیوان خودداری نموده است؟ ☐ بله ☐ خیر <- مستندات اعلام زودهنگام یا تخطی از حکم دیوان را درج کنید.

پیوست ۹ :استانداردهای فنی و پروتکل امنیتی کانال و مخزن امن

بخش ۱: بستر مجاز و معماری شبکه

۱) بستر مرجع: سامانه باید از راهکارهای نرم‌افزاری متن‌باز و استانداردی استفاده کند که امنیتِ سمتِ سرور و ناشناسیِ فرستنده را به صورت سیستمی تضمین کنند. در زمان تصویب این سامانه، «SecureDrop» به عنوان «نرم‌افزار مرجع» و حداقلِ استانداردِ قابل‌قبول شناخته می‌شود. استفاده از جایگزین‌های هم‌تراز یا پیشرفته‌تر، مشروط به حفظ ویژگی‌های زیر مجاز است.

۲) ناشناسی: سامانه باید بر بستر شبکه‌های ناشناس‌ساز استاندارد (نظیر شبکه Tor یا جایگزین‌های امن‌ترِ آینده) پیکربندی شود تا مکان فیزیکی سرورها مخفی و هویت دیجیتال (IP) فرستندگان ناشناس بماند.

۳) مخزن ایزوله: سرورهای نگهدارنده کلیدهای خصوصی و اطلاعات رمزگشایی‌شده، باید به‌صورت «ایزوله» (Air-gapped) باشند و هیچ‌گونه اتصال فیزیکی یا بی‌سیم به اینترنت یا شبکه داخلی نداشته باشند.

بخش ۲: پروتکل انتقال، رمزگشایی و امن‌سازی

۱) انتقال کور: تیم فنی موظف است داده‌های دریافتی (که رمزگذاری‌شده هستند) را از سرور متصل به اینترنت، بر روی «حاملِ دادهٔ فیزیکی» (حافظه جانبی) کپی کرده و به اتاق امن تحویل دهد. تیم فنی حق دسترسی به کلیدهای رمزگشایی را ندارد.

۲) رمزگشایی و اعتبارسنجی: الف) شرط نظارت: این فرآیند باید در هر نوبت با حضور فیزیکی دست‌کم دو عضو شورا که به قید قرعه انتخاب شده‌اند انجام شود. ب) اقدام: هیئت اجرایی یا اعضای تعیین‌شده توسط آن، در سیستم آفلاین و در حضور ناظران: ۱. داده‌ها را رمزگشایی می‌کنند. ۲. وجود «عبارت عبور اشتراکی» در متن پیام را بررسی می‌کنند. ۳. پیام‌های فاقد عبارت عبور را امحاء می‌کنند.

۳) قانون پاک‌سازی امنیتی و تداوم اصالت: پیش از آنکه فایل‌های پیوست در دسترس اعضای شورا قرار گیرند، باید جهت جلوگیری از اجرای کدهای مخرب، فرآیند پاک‌سازی (Sanitization) را طی کنند. با این حال، تیم فنی مکلف است نسخه اصلی و دست‌نخورده (Original Binary) هر فایل را در مخزن ایزوله (آفلاین) به‌صورت دائمی بایگانی کند. دسترسی به نسخه اصلی منحصراً در صلاحیت «دیوان عالی داوری» (جهت کارشناسیِ اصالت در پرونده‌های قضایی) و یا با تصویب اکثریت مطلق شورای نظارت (جهت بررسی‌های فنی کارشناسان مرکز پایش) خواهد بود.

بخش ۳ :پروتکل دسترسی اعضا و ثبت نمایهٔ رخداد

۱) ایستگاه دسترسی: فایل‌های امن‌سازی شده در «رایانه‌های ایزوله مختص دسترسی» در محل شورا قرار می‌گیرند.

۲) ثبت دسترسی: هرگونه ورود و خروج اعضا به ایستگاه دسترسی باید در یک دفتر فیزیکی ثبت شود.

۳) ثبت برداشت فایل: اعضا حق دارند کپی فایل‌های امن‌سازی شده را دریافت کنند.

۴) کلمه عبور ضد اسپم: هیئت اجرایی مکلف است در ابتدای هر ماه، یک عبارت عبور جدید تولید و به تمام افرادی که طبق قوانین سامانه مجاز به استفاده از این کانال هستند ابلاغ کند تا در متن گزارش‌های خود درج کنند. این کلمه عبور صرفاً به عنوان فیلتر اولیه جهت پذیرش بسته توسط سرور عمل می‌کند. نشت این کد به نهادهای غیرمجاز، به دلیل لایه‌های رمزنگاری نامتقارنِ سامانه(SecureDrop) ، به هیچ عنوان منجر به افشای هویت فرستندگان یا محتوای پیام‌های قبلی نخواهد شد.

پیوست ۱۰ : پیمان ملی و دفتر ثبت امضا

بخش ۱ : متن سوگندنامهٔ پیمان

هر شخصیت حقیقی یا حقوقی که به این پیمان می‌پیوندد، متن زیر را به عنوان تعهد الزام‌آور حقوقی و سیاسی امضا می‌کند :«*ما امضاکنندگان این سند، با درک شرایط خطیر دوران گذار، این سامانهٔ حقوقی را به عنوان تنها نقشهٔ راه الزام‌آور برای مدیریت دوران گذار، تضمین دموکراسی، و برگزاری انتخابات مجلس موسسان می‌پذیریم. ما متعهد می‌شویم که تمام اقدامات سیاسی و اجرایی خود را در هر چرخه، منحصراً در چارچوب نسخهٔ معتبرِ همان چرخه از این سامانه تنظیم کرده و از هرگونه اقدام فراقانونی یا زیر پا گذاشتن مفاد آن به بهانهٔ مصلحت یا تغییر شرایط پرهیز کنیم. مشروعیتِ آغاز به کارِ دولت موقت نزد ما، منوط به تنفیذ و پایبندی کامل به این سند است*».

بخش ۲: دسته‌بندی امضاکنندگان و ماهیت حمایت

امضاها در چهار دفتر مجزا ثبت و طبقه‌بندی می‌شوند:

۱) دفتر احزاب و ائتلاف‌های سیاسی: منبع اصلیِ احرازِ مشروعیتِ ائتلافی برای تشکیل دولت موقت.

۲) دفتر نهادهای مدنی و صنفی: تضمین‌کنندگان پذیرش اجتماعی و ثبات مدنی.

۳) دفتر نخبگان و چهره‌های مرجع: شامل شخصیت‌های علمی، فرهنگی، ورزشی و مذهبیِ دارای پایگاه اجتماعی.

۴) دفتر اعلامیه‌های بی‌طرفی: نقش نیروهای مسلح و امنیتی، منحصراً محدود به صدور و امضای «اعلامیهٔ حرفه‌ایِ بی‌طرفی و انتقال فرماندهی» است که شرطِ لازم برای امنیتِ فیزیکیِ انتقالِ قدرت می‌باشد، اما منشأ مشروعیتِ سیاسیِ دولت نیست.

بخش ۳: مکانیزم ثبت، مدیریتِ دورانِ پیشاتشکیل و شفافیت

۱) امین پیمان: تا پیش از آنکه امضاها به حدنصابِ فراگیری برسد، مدیریت دفترِ ثبت امضاها بر عهدهٔ *[نام تشکل یا ائتلاف مرجع در نسخه نهایی درج می‌شود]* است که مسئولیت صحت‌سنجی و صیانت از امضاها را بر عهده دارد.

۲) شورای هماهنگیِ موقت: بلافاصله پس از آنکه پیمان مورد پذیرشِ «طیف گسترده‌ای از احزاب و چهره‌های اصلیِ هر دو جناحِ جمهوری‌خواه و پادشاهی‌خواه» قرار گرفت، «امین پیمان» جای خود را به یک «شورای هماهنگیِ موقت» (متشکل از نمایندگانِ این جریان‌های اصلی) می‌دهد. مأموریت این شورا صرفاً رایزنی برای چیدمانِ کابینهٔ دولت موقت، هماهنگی‌های امنیتی و اجرایی انتقال قدرت و استقرار دولت موقت است.

۳) مأموریت و انحلالِ خودکارِ شورای هماهنگی: این شورا مأموریت دارد تا با تکیه بر «اجماعِ درونی» میانِ نمایندگانِ جریان‌هایِ اصلی، نسبت به چیدمانِ کابینه و انتخابِ «رئیس دولت موقت» تصمیم‌گیری نماید. نامزدی و تصدیِ سمتِ ریاستِ دولت توسط اعضایِ این شورا بلامانع است، مشروط بر آنکه این انتخاب حاصلِ توافقِ فراگیرِ درون‌شورایی باشد تا از انحصارطلبیِ یک جریانِ خاص جلوگیری شود. این شورا فاقدِ کارکردِ حاکمیتیِ مستمر است و به محض استقرار دولت و صدورِ نخستین فرمانِ دولت موقت

(فرمان لازم‌الاجرا شدنِ سامانه)، به‌طور خودکار منحل شده و اسناد را به مراجع قانونی سامانه تحویل می‌دهد.

۴) قاعده محرمانگیِ مشروط: هویت امضاکنندگانِ حقیقی، گروه‌های آسیب‌پذیر و پرسنلِ مستقر، می‌تواند به دلیل مخاطرات امنیتی در مراحلِ انتقال قدرت محفوظ بماند. با این حال، به منظور تضمینِ امکانِ راستی‌آزماییِ عمومی و اثباتِ مشروعیت، افشای هویتِ «احزابِ رسمی، ائتلاف‌های سیاسی و چهره‌های شناخته‌شدهٔ هر دو جناحِ اصلی»، الزاماً باید پیش از استقرارِ رسمی و آغاز به کارِ دولت موقت انجام پذیرد.

۵) شرط نفاذ مشروعیت: هیچ دولتی حق ندارد پیش از انتشارِ علنیِ فهرستِ احزاب و چهره‌های حامی (به‌نحوی که نمایانگرِ پذیرشِ سامانه توسط طیف گسترده‌ای از احزاب و چهره‌های اصلیِ دو جناح جمهوری‌خواه و پادشاهی‌خواه باشد) در رسانه‌های عمومی، ادعای مشروعیت نموده و قدرت اجرایی را در دست بگیرد.

۶) پروتکلِ فنیِ انتقالِ نیروهای مسلح: ارشدترین فرماندهان نظامی و انتظامی که با فرآیند گذار همراه می‌شوند، به جای امضای پیمان ملی، مکلف به صدور فرمانِ عمومیِ «خاتمهٔ مداخله» خطاب به پرسنل خود هستند. این اعلامیه باید شامل تعهدات زیر باشد:

- الف) شناساییِ رسمیِ «رئیس دولت موقت» (منتخبِ شورای هماهنگی) به عنوان فرمانده کل قوا.
- ب) صدور دستورِ عملیاتی برای بازگشتِ کلیهٔ یگان‌ها به پادگان‌ها و مراکز ثابت.
- پ) ابلاغِ رسمی به تمام رده‌ها مبنی بر ممنوعیتِ مطلقِ اطاعت از دستوراتِ سرکوب یا مداخله در امور سیاسی و انتخاباتی.

بخش ۴: آثار حقوقی، خروج و آستانهٔ سلب مشروعیت

۱) منع انکار در زمان اجرا: امضای این پیمان به معنای پذیرشِ رویه‌های سامانه است. حقِ نقد و اصلاحِ سامانه منحصراً از طریق چرخه‌های قانونیِ «اصلاح سامانه» محفوظ است و هیچ امضاکننده‌ای حق ندارد به بهانهٔ مخالفت با یک بخش، کلِ الزاماتِ سامانه را در میانهٔ اجرایِ آن انکار کند.

۲) آستانهٔ مشروعیتِ شروع به کار: دولت موقت در لحظه اعلام موجودیت، باید حمایتِ علنی و اثبات‌شدهٔ «طیف گسترده‌ای از احزاب و چهره‌های اصلیِ هر دو جناحِ جمهوری‌خواه و پادشاهی‌خواه» را به همراه

داشته باشد تا مشروعیتِ آغازینِ آن محقق گردد. احرازِ این شرط، کیفی و متکی بر حضور ملموس و اعلام‌موضعِ رهبران و ائتلاف‌های شناخته‌شدهٔ هر دو قطبِ سیاسی است و نیازمند وزن‌دهیِ عددیِ غیرممکن پیش از انتخابات نخواهد بود.

۳) اثر خروج از پیمان پس از تشکیل دولت: پس از تشکیل و شروع به کارِ قانونیِ دولت موقت، خروج احزاب یا نهادها از پیمان و پس گرفتنِ امضا، از منظر حقوقی منجر به «عزل خودکارِ دولت» نمی‌شود. منطقِ حقوقیِ این سامانه بر آن است که دولتی که پایگاهِ سیاسیِ خود را از دست بدهد، عملاً امکانِ اقناعِ عمومی را از دست داده و در فرآیند «همه‌پرسی» با شکست مواجه خواهد شد. چنانچه چنین دولتی برای جبرانِ ریزشِ پایگاهِ خود و فرار از شکست، بخواهد در فرآیندِ رأی‌گیری یا نظارت اخلال ایجاد کند، مرتکبِ «تخلف فاحشِ رویه‌ای» (موضوع مواد ۱۷۴ تا ۱۸۱) شده و مستقیماً از طریق فعال‌سازیِ «رأی اعتماد عمومی» عزل خواهد شد. بنابراین، بقای دولت موقت، قائم به «حفظ سلامتِ رویه‌ای سامانه» است.

پیوست ۱۱ : قواعد اجرایی و پارامترهای «نظامِ تک‌رأی انتقال‌پذیر»

۱) استاندارد مرجع: فرآیند شمارش آرا باید مطابق قواعد «نظامِ تک‌رأی انتقال‌پذیر اسکاتلندی» (Scottish STV) انجام شود.

۲) نرم‌افزار مجاز: استفاده از نرم‌افزارهای استاندارد و متن‌باز (Open-Source) شمارش آرا که قابلیت راستی‌آزمایی عمومی کد را داشته باشند، الزامی است. نرم‌افزار منتخب باید گزینه "Scottish STV" را پشتیبانی کند. نرم‌افزارهایی نظیر «OpaVote» یا «OpenSTV» (یا معادل‌های معتبر و به‌روز آن‌ها) که دارای سابقه استفاده عمومی و کد شفاف هستند، مصادیق مجاز این بند محسوب می‌شوند. محاسبه دستی آرا به دلیل پیچیدگی فرمول‌ها ممنوع است.

۳) حدنصاب: نرم‌افزار باید بر روی محاسبه حدنصاب «دروپ» (Droop Quota) تنظیم شود.

۴) شفافیت داده‌ها: خروجیِ فایلِ ریزداده‌های شمارش باید جهت راستی‌آزماییِ محاسبات توسط ناظران و عموم منتشر شود.

۵) روش جایگزینیِ پسا-محاسباتی برای تصحیح لنز: چنانچه پس از اتمامِ کاملِ الگوریتم STV و استخراجِ قطعیِ نتایج، مشخص شود که لنز یا لنزهای خاصی در میان ۱۵ نفرِ برنده فاقد نماینده هستند، هیچ‌گونه محاسبهٔ مجددِ آرا انجام نمی‌شود؛ بلکه «اصلاحِ لیستِ خروجی» به ترتیب زیر اجرا می‌گردد:

- گام اول (شناسایی): فهرست «لنزهای غایب» استخراج می‌شود.

- تبصرهٔ استثنایِ فقدانِ نامزد: چنانچه پس از بررسیِ کلِ نامزدهای راه‌یافته به مرحلهٔ رأی‌گیری، محرز شود که برای یک «لنزِ غایب»، اساساً هیچ نامزدِ واجدِ شرایطی در فهرستِ وجود ندارد، آن لنزِ تخصصی از فرآیندِ تصحیح «ساقط و نادیده گرفته می‌شود» و الگوریتم صرفاً برای جبرانِ سایرِ لنزهایِ دارای نامزد به کار خود ادامه می‌دهد.
- گام دوم (کنار گذاشتنِ آخرین برنده): از میان ۱۵ نفرِ پیروز، فردی که در آخرین گامِ الگوریتم پیروز شده است (نفر پانزدهم)، از لیستِ اصلی خارج شده و به صدرِ لیستِ علی‌البدل منتقل می‌شود. (تبصره: اگر خروجِ او باعث شود لنزِ دیگری خالی بماند، او «مصون» است و نفر چهاردهم خارج می‌شود).
- گام سوم (جایگزینی هدفمند): از میان نامزدهایِ پیروزنشده (لیست بازنده‌ها)، فردی که دارای «لنز غایب» است و در مراحلِ شمارش، دیرتر از سایرِ هم‌لنزهایِ خود حذف شده است (بالاترین رتبه را در میان بازندگانِ آن لنز دارد)، مستقیماً به جایگاهِ خالی‌شده در لیستِ ۱۵ نفرهٔ اصلی ارتقا می‌یابد.
- گام چهارم (تکرار): این جابجاییِ فیزیکی در لیستِ نهایی، تا زمانی که تمامی لنزهایِ هدف دست‌کم یک نماینده داشته باشند (یا دیگر نامزد واجد شرایطی برای آن لنز باقی نمانده باشد)، تکرار می‌شود.
- گام پنجم (تثبیت): ترکیب نهایی پس از اعمالِ این اصلاحات، لیست رسمی و قطعیِ منتخبان محسوب می‌شود.

پیوست ۱۲: اصطلاحات فنی و تعاریف حقوقی

در این سند، اصطلاحات زیر با معانی حقوقی و فنیِ مقابل آن‌ها به کار رفته‌اند:

۱. سامانهٔ میزبان (Server): زیرساخت سخت‌افزاری یا نرم‌افزاری مرکزی که وظیفهٔ میزبانی، پردازش، نگهداری و ذخیره‌سازیِ داده‌های سامانه و ارائهٔ خدمات به کاربران را بر عهده دارد.

۲. پیوند (Link): مسیر یا نشانیِ الکترونیکیِ فعال که با انتخاب آن، کاربر مستقیماً به سند، منبع، یا صفحهٔ دیگری هدایت می‌شود تا امکان دسترسی و راستی‌آزمایی فراهم گردد.

۳. بارگیری (Download): فرآیند دریافت و ذخیره‌سازیِ نسخهٔ الکترونیکیِ اسناد، داده‌ها یا بسته‌های اطلاعاتی از سامانهٔ میزبان به دستگاهِ شخصیِ کاربر.

۴. قالب (Format): ساختارِ استانداردِ فنی برای ذخیره‌سازی یا نمایشِ اطلاعات (نظیر PDF, JSON, MP4) .

۵. سکو / بستر (Platform): محیطِ نرم‌افزاری، شبکه‌ای یا زیرساختی که خدماتِ عمومی، فرآیندهای انتخاباتی، یا انتشارِ اطلاعات بر روی آن اجرا و مدیریت می‌شود.

۶. سامانهٔ مدیریت (Panel): محیطِ کاربریِ اختصاصی و حفاظت‌شده برای مدیران، ناظران یا مجریان که امکانِ کنترل، تنظیمات، مشاهدهٔ وضعیت و مدیریتِ دسترسی‌ها را فراهم می‌کند.

۷. شناسهٔ تمامیت (Hash): رشته‌ای منحصربه‌فرد از حروف و اعداد که توسط الگوریتم‌های ریاضیِ استاندارد از محتوای یک سند تولید می‌شود. کاربردِ حقوقی آن «تضمینِ اصالت» است، به‌گونه‌ای که هرگونه تغییر در سند، موجب تغییرِ کلی در این شناسه می‌گردد.

۸. نمایهٔ رخداد (Log): دفترِ ثبتِ خودکار و غیرقابل‌تغییرِ وقایع در سامانه است که کلیهٔ کنش‌ها (اعم از ورود، ثبت، ویرایش، خطا یا تراکنش) را با ذکرِ دقیقِ زمان و شناسهٔ کاربر مستند می‌کند.

۹. تبادلِ داده (Traffic): حجم و جریانِ اطلاعاتِ ارسال یا دریافت شده در بسترِ شبکه که پایشِ آن برای تضمینِ پایداریِ سرویس و کشفِ حملاتِ سایبری ضروری است.

۱۰. کلیدهای رمزگشایی (Private Keys): ابزار، کد یا فایلِ محرمانه‌ای که انحصاراً در اختیارِ مراجعِ مجاز قرار دارد و دسترسی به محتوایِ رمزنگاری‌شده (مانند هویتِ داوطلبانِ ناشناس) را ممکن می‌سازد.

۱۱. نمایه (Manifest): سند یا فایلی الکترونیکی که «فهرست‌بهای کاملِ» یک بستهٔ داده را شامل می‌شود و دربرگیرندهٔ نامِ فایل‌ها، شناسه‌های تمامیتِ آن‌ها و سایر مشخصاتِ فنی جهتِ راستی‌آزماییِ بسته است.

۱۲. مُهرِ زمانی (Timestamp): ثبتِ الکترونیکیِ دقیقِ تاریخ و ساعت (تا ثانیه) بر روی یک سند یا رخداد توسطِ سامانه، به‌نحوی که تقدم و تأخرِ زمانیِ آن رخداد به‌صورتِ قطعی قابل اثبات باشد.

۱۳. نقطهٔ برش (Cutoff): لحظهٔ زمانیِ معین و از پیش‌اعلام‌شده‌ای که پس از فرارسیدنِ آن، ورودِ داده‌های جدید به یک مجموعه متوقف شده و آن مجموعه برای عملیاتِ بعدی (مانند تولیدِ رونوشت یا قرعه‌کشی) نهایی و مسدود می‌گردد.

۱۴. ویرایشِ مکتوم (Silent Edit): هرگونه تغییر، حذف، بازنویسی یا اصلاح در اسنادِ منتشرشده که بدونِ «ثبت در نمایهٔ رخداد»، بدونِ «صدورِ نسخهٔ اصلاحیِ شفاف» و بدونِ «اطلاع‌رسانیِ عمومی» انجام شده باشد. (این عمل در این سامانه ممنوع و مصداقِ تخلف است).

۱۵. نمایش گزارش‌شده (Impressions): تعداد نمایش آگهی در سکوهایی که تبلیغات در آن‌ها نمایش داده می‌شود.

۱۶. خدمت برخط (Online Service): هرگونه نرم‌افزار، سکو (پلتفرم)، وب‌سایت یا بسترِ ارتباطی در شبکهٔ اینترنت است که امکان ارائهٔ محتوا، میزبانیِ داده‌ها، یا تبادل و تعاملِ دیجیتال را برای کاربران فراهم می‌آورد (از جمله شبکه‌های اجتماعی، پیام‌رسان‌ها، موتورهای جستجو، و سرویس‌های اشتراک ویدئو)

پیوست ۱۳: استانداردهای فنی و پروتکل‌های اجرایی

بند ۱: استانداردهای تمامیت داده و فایل‌ها (مرتبط با ماده ۱۳)

۱) الگوریتم درهم‌سازی (Hashing): منظور از «شناسه تمامیت» در متن قانون، استفاده از الگوریتم‌های استاندارد رمزنگاری یک‌طرفه است که در زمان تصویب این سند، حداقل استاندارد آن SHA-256 می‌باشد.

۲) تفکیک حجمی: در بسته‌های رونوشت داده عمومی، فایل‌ها به دو دسته سبک (کمتر از ۵۰ مگابایت) و سنگین تقسیم می‌شوند. فایل‌های سبک باید مستقیماً در آرشیو قرار گیرند و فایل‌های سنگین می‌توانند با پیوند مستقیم و پایدار ارائه شوند.

بند ۲: استانداردهای احراز هویت (مرتبط با ماده ۱۸)

۱) احراز هویت دوعاملی: برای امضای امن شهروندی، استفاده از احراز هویت دوعاملی الزامی است. روش پایه در زمان تصویب، ارسال کد یک‌بارمصرف از طریق پیامک (SMS) به شماره موبایل تحت مالکیت کد ملی است.

۲) ارتقای روش: استفاده از روش‌های جایگزین و امن‌تر (مانند اپلیکیشن‌های تولید رمز یا کلیدهای امنیتی سخت‌افزاری) به شرط فراگیری عمومی و عدم ایجاد تبعیض دسترسی، مجاز است.

بند ۳: استانداردهای طراحی و تجربه کاربری در کمپین‌ها (مرتبط با مواد ۵۱ و ۵۲)

۱) استاندارد «بی‌طرفی بصری و شنیداری»:

- قلم (Font) و تایپوگرافی: استفاده از قلم‌های استاندارد، خوانا و خنثی الزامی است. استفاده از قلم‌های فانتزی، خشن یا تداعی‌کنندهٔ یک جریان خاص ممنوع است.
- رنگ‌بندی: استفاده از پالت رنگی خنثی (مانند خاکستری، سرمه‌ای، سفید) الزامی است. استفاده از رنگ‌های سازمانی احزاب یا رنگ‌های تند و هیجانی (قرمز جیغ، زرد هشدار) ممنوع است.

- موسیقی و لحن: موسیقی پس‌زمینه باید ملایم، بدون کلام و فاقد تم‌های حماسی/تراژیک باشد. لحن گوینده باید خبری و بدون جهت‌گیری عاطفی باشد.
- استاندارد دسترسی‌پذیری: کلیه محتواهای متنی و تصویری و رابط‌های کاربری باید مطابق با آخرین نسخه «دستورالعمل‌های دسترسی‌پذیری محتوای وب» (مانند استاندارد بین‌المللی WCAG سطح AA یا معادل ملی آن) طراحی شوند تا برای افراد دارای کم‌بینایی یا کوررنگی قابل استفاده باشند.

۲) استاندارد «برچسب شناسایی منبع»:

- کنتراست: متن برچسب باید با پس‌زمینه دارای کنتراست استاندارد (حداقل ۴.۵:۱) باشد تا به‌راحتی خوانده شود.
- زمان نمایش: در محتوای ویدئویی، این برچسب باید یا به‌صورت دائم (Watermark) و یا حداقل در ۵ ثانیهٔ پایانی به‌صورت تمام‌صفحه یا زیرنویسِ ثابت نمایش داده شود.

۳) استاندارد «صفحهٔ فرودِ اولیه» (Landing Page):

- نمای اول (Above the Fold): دکمه‌ها و گزینه‌های اصلی باید در بخش بالایی صفحه قرار گیرند به‌گونه‌ای که کاربر در نمایشگرهای استاندارد (موبایل و دسکتاپ) برای دیدن آن‌ها نیاز به پیمایش (Scroll) نداشته باشد.
- هم‌وزنی: دکمه‌های ارجاع به پیش‌نویس‌ها باید از نظر ابعاد (پیکسل)، شکل هندسی و جایگاه قرارگیری کاملاً متقارن باشند.

۴) استاندارد «صفحهٔ فرودِ اختصاصیِ ویدئو» (Video Page):

- ایزوله‌سازی (No Distraction): صفحه باید فاقد نوار کناری (Sidebar)، فهرست پخش (Playlist)، ویدئوهای پیشنهادی (Recommended) یا تبلیغات اطراف پلیر باشد.
- رفتار پخش‌کننده: پس از پایان ویدئو، پخش باید متوقف شود و پخش خودکار (Autoplay) ویدئوی بعدی غیرفعال باشد.
- غیرتعاملی بودن: هیچ‌گونه ابزارهای تعامل اجتماعی شامل بخش نظرات (Comments)، دکمه‌های پسندیدن/نپسندیدن (Like/Dislike)، چت زنده و شمارندهٔ بازدید (View Count) نباید در این صفحات وجود داشته باشد، و یا باید به صورت کامل غیرفعال یا مخفی باشند.

بند ۴: استانداردهای رمزنگاری و امنیت بسته‌ها (مرتبط با ماده ۹۲)

۱) الگوریتم رمزنگاری: بسته‌های هویت باید با الگوریتم‌های رمزنگاری متقارن قوی محافظت شوند. حداقل استاندارد پذیرفته‌شده AES-256 یا معادل آن است.

۲) پیچیدگی گذرواژه: گذرواژه‌های تولیدی باید دارای آنتروپی بالا باشند. استاندارد فعلی شامل طول حداقل ۲۲ کاراکتر و ترکیبی از حروف بزرگ، کوچک و اعداد است.